

KALLELSE

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 25 maj 2015
Tid	Kl. 15.00
Plats	Nacka stadshus, sammanträdesrummet Orminge
Ordförande	Mats Gerdau
Nämndsekreterare	Liselotte Lexén
Gruppmöte	Kl. 14.00 Orminge M, FP, C, KD
Gruppmöte	Kl. 14.00 Kummelberget S, MP, V

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut, anmälan	
	Förslag till kommunfullmäktige	
4.	Beslut om fortsatt planering av Saltsjöbanans upphöjning vid Nacka station <i>Inriktningsbeslut</i> KFKS 2015/342-224, KSSU § 89 Handlingar senare	
5.	Exploateringsavtal detaljplan 4 Kvarnholmen <i>Antagande</i> KFKS 2010/535-251, KSSU § 73	
6.	Detaljplan etapp 4 Kvarnholmen KFKS 2010/405-214, MSN § 56, KSSU § 74	
7.	Markanvisningsavtal nr 1 och 2 avseende studentbostäder i Alphyddan <i>Antagande</i> KFKS 2014/41-251, KSSU § 90	

Nr	Ärende	Noteringar
8.	Detaljplan för studentbostäder i Alphyddan del av Sicklaön 40:11 och 80:43 <i>Antagande</i> KFKS 2012/684-214, MSN § 75, KSSU § 91	
9.	Yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo <i>Yttrande till länsstyrelsen</i> KFKS 2010/64-214, KSSU § 92	
10.	Tertialbokslut 1 år 2015 för Nacka kommun KFKS 2014/240-241, KSAU § 59	
11.	Nya simhallar i Nacka <i>Investeringsbeslut och startbesked</i> KFKS 2015/310-299, FRN § 35, KSSU § 93	
12.	Exploateringsredovisning tertialbokslut 1 2015 KFKS 2015/288-040, KSSU § 85	
13.	Investeringsbeslut och -sammanställning tertialbokslut 1 för 2015 KFKS 2015/340-200, KSSU § 94, KSAU § 57	
14.	Skatteväxling med landstinget för att ta över hälso- och sjukvårdsuppgifter för vissa personer med funktionsnedsättning KFKS 2015/286-040, KSAU § 55	
15.	Nya avgiftsnivåer för maxtaxa inom förskola och fritidshem KFKS 2015/334-610, KSAU § 60, UBN 21/5-15	
16.	Sammanträdesdagar 2016 KFKS 2015/335-012, KSAU § 62	
17.	Fler förskoleavdelningar på samma yta <i>Motion den 2 februari 2015 av Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2015/89-219, KSAU § 67	
18.	Allergirond i skolor och förskolor <i>Motion den 16 juni 2014 av Gunnel Nyman Gräff och Kaj Nyman (S)</i> KFKS 2014/696-619, KSAU § 68	
19.	Lånecyklar i Nacka <i>Motion den 10 september 2012 av Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2012/507-530, TN § 23, KSSU § 67	

Nr	Ärende	Noteringar
20.	Barnrättscertifiering i Nacka kommun <i>Motion den 27 oktober 2014 av Andreas Falk, Gunnel Nyman-Gräff och Martin Hellströmer (S)</i> KFKS 2014/914-639, KSVU § 20	
	Egna beslutsärenden	
21.	Gatukostnadsutredning för Sydöstra Lännersta 2, område W <i>Beslut om utställning</i> KFKS 2005/149-258, KSSU § 71	
22.	Rapport från Nacka kommuns deltagande vid MIPIM 2015 KFKS 2013/697-201, KSSU § 75	
23.	Tomträtt i fastigheten Älta 37:5 för uppförande och drift av särskilt boende för äldre genom tjänstekoncession KFKS 2015/317-050, KSSU § 80	
24.	Tomträtt i fastigheten Sicklaön 38:14 på Kvarnholmen för uppförande av skola i "Makaronifabriken" genom tjänstekoncession KFKS 2015/319-291, KSSU § 81	
25.	Lokalförsörjningsplanering 2015-2013 KFKS 2015/354-250, KSSU § 97	
26.	Månadsbokslut för mars 2015 KFKS 2014/240-241, KSAU § 56	
27.	Prissättning av administrativa stödtjänster KFKS 2015/185-040, KSAU § 61	
28.	Analys av miljösituationen i Nacka <i>Slutrapport från miljöenheten</i> KFKS 2015/325-409, KSAU § 63	
29.	Inflytande och innovation för att bli bäst på att vara kommun KFKS 2015/174-001, KSAU § 64	
30.	SOU 2014:7, Krav på privata aktörer i välfärden <i>Yttrande till regeringen</i> KFKS 2015/159-109, KSAU § 65	
31.	Föreslagna trafikförändringar i SL-trafik 2015/2016 <i>Yttrande till Stockholms läns landsting</i> KFKS 2015/120-501, KSAU § 66	

Nr	Ärende	Noteringar
32.	<p>Förtydligt huvudmannaskap mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen <i>Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar och Helena Westerling m fl (S)</i> KFKS 2015/164-009, KSVU § 21</p>	
33.	<p>Tidiga insatser för barn och ungdomar <i>Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)</i> KFKS 2015/162-759, KSAU § 69</p>	
34.	<p>Giftfri vardag i förskola och skola <i>Politikerinitiativ den 1 september 2014 av Hans Peters (C)</i> KFKS 2014/781-601, KSAU § 70</p>	
35.	<p>Köp konstverket ”arga tanten statyn” <i>Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)</i> KFKS 2015/163-866, KSAU § 71</p>	
	<p>Valärende</p>	
36.	<p>Begäran om entledigande från uppdrag som ersättare i Mälardalsrådet från Lars Stenholm (M) samt val av ny ersättare för tiden intill utgången av 2018</p>	
37.	<p>Övriga frågor</p>	

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 53

Anmälningar

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar anmälningarna till protokollet.

Anmälningar KSAU 2015-05-12

Ärende	Åtgärd/ansvar
Skrivelser	
Skrivelse till kommunstyrelsen och svar om namnbyte till Seniorrådet	Mats Gerdau, kommunstyrelsens ordförande
Medborgarförslag om djurrättskrav vid offentlig upphandling KFKS 2015/356-460	Mats Bohman, administrativ direktör
Svenska turistföreningen – När blir naturreservaten klara?	Annika Skogetun, enhetschef park- och naturenheten
Rapporter	
Årsredovisning och revisionsberättelse Nacka Stadshus AB	Johanna Magnusson, kommunstyrelsens controller
Årsredovisning och revisionsberättelse Nysätra Fastighets AB	Johanna Magnusson, kommunstyrelsens controller
Cirkulär, SKL, KSL	
Cirkulär 15:15 Budgetförutsättningar 2015-2018	
KSL Gemensam gymnasierregion 2.0, rekommendation	Utbildningsnämnden
KSL Samverkan för trygg region, rekommendation	Juridik- och kanslienheten
KSL Samverkan kring Sfi-bas-utbildning, rekommendation	Arbets- och företagsnämnden
KSL Angående skatteväxling, rekommendation	Socialnämnden
KSL Protokollsutdrag 2015-04-21 §13	
KSL Protokollsutdrag 2015-04-21 §16	
SKLs sammanträdesplan 2016	

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Övrigt	
Protokoll styrelsemöte Nacka stadshus AB	Johanna Magnusson, kommunstyrelsens controller
AB Vårlyjus förslag årsstämma 150317	
AB Vårlyjus kallelse årsstämma 150407	
AB Vårlyjus Årsredovisning 2014	
Utredning om matchningsanställningar – remiss från Arbetsmarknadsdepartementet	Arbets- och företagsnämnden
Krav på privata aktörer i välfärden – remiss från Arbetsmarknadsdepartementet	Helena Meier, Stadsjurist
Moderniserad studiehjälp – remiss från Utbildningsdepartementet	Utbildningsnämnden
Överenskommelse om enhetschefs arbetsmiljöansvar	Malin Westerback Direktör fritid och arbete
Käppalaförbundet, protokoll 150324	
Käppalaförbundet, information om anslutning av andra kommuner, 150427	
Föreningsrådet i Älta, protokoll 2015-02-03	
Södertörns brandförsvarsförbund, protokoll 150327	
Södertörns brandförsvarsförbund, protokoll 150424	

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

7 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 58

Dnr KFKS 3025/I-019

Anmälningar

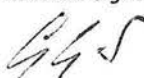

Beslut

Anmälningarna noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet

Anmälningar KSSU 2015-04-07

Ärende	Åtgärd/ansvar
Dom från mark- och miljööverdomstolen angående beviljande av tidsbegränsat bygglov för nybyggnad av flerbostadshus m.m. på fastigheten Björknäs 1:348. KFKS 2014/855-200	Emelie Sunnliden, juridik- och kanslienheten

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 69

Dnr KFKS 2015/I-019

Anmälningar

Beslut

Anmälningarna noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet

Anmälningar KSSU 2015-04-28

Ärende	Åtgärd/ansvar
Skrivelser	
Svar till JM angående gång- och cykelväg i Danvikstrand Projekt 9225 Allmänna anläggningar Danvikstrand	Erik Wiktorsson Exploateringsenheten
Skrivelse till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott från Jan Wikman angående detaljplaneprogrammet centrala Nacka	Planenheten

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 83

Dnr KFKS 2015/01-019

Anmälningar

Beslut

Anmälningarna noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet

Anmälningar KSSU 2015-05-12

Ärende	Åtgärd/ansvar
Skrivelser en	
Korrespondens med Lundagrossisten i Nacka Strand	Anna Dolk Exploateringsenheten
Skrivelse från Södra Kustens Intresseförening Älgö och Älgö Fastighetsägareförening	
Skrivelse från SPF Seniorerna i Saltsjöbaden	Lena Nordenlöw Planenheten

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 54

Delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar delegationsbesluten till protokollet.

Delegationsbeslut KSAU 2015-05-12

Ärende	Beslutsfattare
Delegationsbeslut, konferensdeltagande Anders Tiger (KD) och Roger Bydler (MP)	Mats Gerdau, Kommunstyrelsens ordförande
Beslutsattestanter år 2015 inom ansvar 20101-20130	Lars Nylund, Tf fastighetsdirektör
Förordnande av Stadsdirektör 9-14 maj 2015	Lena Dahlstedt, Stadsdirektör
Delegationsbeslut, bildande av enheten för strategisk stadsutveckling	Lena Dahlstedt, Stadsdirektör
Delegationsbeslut, entledigande från uppdrag som ersättare i Mälardalsrådet	Mats Gerdau, Kommunstyrelsens ordförande
Delegationsbeslut år 2015 ansvar 26xxx	Malin Westerback, Direktör för arbete och fritid

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 15

Delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott noterar delegationsbesluten till protokollet.

Delegationsbeslut KSVU 2015-05-12

Ärende	Beslutsfattare
Förändring av beslutsattestanter Valfärd samhällsservice från 2015-04-23	Anette Böe, Produktionsdirektör Valfärd samhällsservice
Förändring av beslutsattestanter Valfärd skola år 2015	Einar Fransson, Produktionsdirektör Valfärd skola

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

7 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 59

Dnr KFKS 2015/2-019

Delegationsbeslut

Beslut

Delegationsbesluten noteras till protokollet.

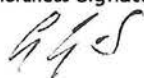

Handlingar i ärendet

Delegationsbeslut, anmälningar KSSU 2015-04-07

Ärende	Beslutsfattare
Fullmakt för Emelie Sunnliden, juridik- och kanslienheten, att företräda Nacka kommun i hyresnämndens ärende Å 4990-14 och Å 4992-14 angående ändring av hyresvillkor enligt 24 § hyresförhandlingslagen, sökande Brf Svindersvik i Nacka KFKS 2015/196-283	Stadsdirektör Lena Dahlstedt
Överlåtelse av hyresavtal, HAMN KFKS 2015/76-002	Erik Lundin chef lokalenheten
Direktupphandling konsult Vesterlins & Co KFKS 2015/197-052	Lars Nylund chef enheten för fastighetsutveckling
Delegationsbeslut avseende uthyrning av bostadslägenhet mars 2015 KFKS 2015/76-002	Kerstin Rörby, förvaltare lokalenheten
Delegationsbeslut bostadshyresavtal feb-mars 2015 KFKS 2015/76-002	Gunilla Styf, förvaltare lokalenheten
Delegationsbeslut exploatering, sep lista	

Delegationsbeslut, exploatering

Datum	Nr	Typ av beslut	Stadsbyggnadsproj ekt	Fastighet/-er
150224	26	Upphandling av gångbana Kummelnäsvägen, teckna avtal med entreprenör	9402 Kummelnäsvägen	
2015-03-17	38	Avslag på ansökan om anstånd	9528 Älgö	Älgö 52:5

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

7 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

2015-03-17		Avtal om ledningsrätt	9528 Älgö	Älgö 30:1
2015-03-16		Överenskommelse om slutlig reglering för marköverlåtelse 9528 Älgö		Älgö 4:7 och Älgö 45:8

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 70

Dnr KFKS 2015/2-019

Delegationsbeslut

Beslut

Delegationsbesluten noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet

Delegationsbeslut, anmälningar KSSU 2015-04-23

Ärende	Beslutsfattare
Fullmakt för advokat Ann-Christine Johnsson att föra Nacka kommuns talan i Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt i mål rörande gatukostnader, Älgö 11:1 och 11:2	Stadsdirektör Lena Dahlstedt
Utbyte av borgen Kvarnholmen	Exploateringschef Ulf Crichton
Delegationsbeslut avseende direktupphandling konstnär	Enhetschef Lena Hollsten, Nacka kulturcentrum

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 84

Dnr KFKS 2015/02-019

Delegationsbeslut

Beslut

Delegationsbesluten noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet

Delegationsbeslut, anmälningar KSSU 2015-05-12

Ärende	Beslutsfattare
Fullmakt för advokat Ann-Christine Johnsson att föra Nacka kommuns talan i Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt i mål rörande gatukostnader, Älgö 20:1	Stadsdirektör Lena Dahlstedt
Arrendeavtal avseende etableringsyta för utbyggnad av Tvärbanan, Sicklaön 80:1 och Sicklaön 80:2	Tf Kommunstyrelsens ordförande Gunilla Grudevall-Steen
Avtal om tillfällig nyttjanderätt avseende etableringsyta för utbyggnad av Tvärbanan, Sicklaön 83:33	Tf Kommunstyrelsens ordförande Gunilla Grudevall-Steen
Delegationsbeslut avseende uthyrning av bostadslägenhet april 2015 KFKS 2015/76-002	Kerstin Rörby, förvaltare lokalenheten
Delegationsbeslut avseende uthyrning av bostadslägenhet april 2015 KFKS 2015/76-002	förvaltare lokalenheten Gunilla Styf
Delegationsbeslut exploatering, sep lista	

Delegationsbeslut exploateringsenheten

Datum	Nr	Typ av beslut	Stadsbyggnadsproj ekt	Fastighet/-er
2015-03-23	38	Anstånd med betalning av gatukostnadsersättning	9528 Älgö	Älgö 43:6
2015-04-01	31	Avtal om tillfällig nyttjanderätt	9227 Tvärbanan	Sicklaön 346:1
2015-04-01	31	Avtal om tillfällig nyttjanderätt	9227 Tvärbanan	Sicklaön 83:22

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

2015-04-01	31	Avtal om tillfällig nyttjanderätt	9227 Tvärbanan	Sicklaön 83:32
2015-04-28	38	Avslag på ansökan om anstånd med betalning av gatukostnadsersättning	9528 Älgö	Älgö 18:4
2015-04-28	31	Överenskommelse om fastighetsreglering	9227 Tvärbanan	Sicklaön 82:1 och 40:12

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 89

Dnr KFKS 2015/342-224

Beslut om fortsatt planering av Saltsjöbanans upphöjning vid Nacka station

Projektnummer 9241

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutar att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande, men med uppdrag att komplettera ärendet med dels en redovisning av möjliga alternativa lösningar för att åstadkomma en korsning Planiavägen-Värmdövägen och dels en riskbedömning av projektet.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott uttalar att stationshuset vid Nacka station bör bevaras och flyttas till annan plats i området eller längs med Saltsjöbanan.

Ärendet

En förstudie har genomförts avseende en upphöjning av Saltsjöbanan vid Nacka station för att skapa en koppling mellan Värmdövägen och Planiavägen. Förstudien visar att det går att skapa en lösning med goda stadsmässiga kvaliteter, med en koppling för fordon, cyklar och fotgängare vid Planiavägen samt en koppling för cyklar och fotgängare vid Simbagatan.

Föreslagen lösning har studerats översiktligt ur miljö- risk- och säkerhetsperspektiv. Sammantaget bedöms en god lösning kunna uppnås med vidtagna skydds- och säkerhetsåtgärder.

Samordning med utbyggnaden av tunnelbanan under byggskedet bedöms vara den mest kritiska frågan för upphöjningen. Det är därför av stor vikt att en upphöjning av Saltsjöbanan samordnas med planeringen för utbyggnaden av tunnelbanan, både med avseende på den slutliga utformningen och utifrån byggskedet. Beslut om fortsatt inriktning för planeringen behövs för att samordna tidplanen för upphöjningen med tunnelbanans tidplan. Beslutet behövs även för att planeringen inom detaljplaneprogrammet för Plania inklusive förhandling om ramavtal med Atrium Ljungberg ska kunna slutföras.

Kostnaden för den studerade lösningen har bedömts till cirka 360 miljoner kr. Delar av kostnaderna för upphöjningen förutsätts medfinansieras av berörda fastighetsägare.

En fördjupning kring behovet av Nacka station har utförts. Den visar att det saknas starka motiv för att behålla stationen efter en upphöjning av Saltsjöbanan. En lösning utan Nacka

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

station bedöms innebära en minskad kostnad med cirka 80 miljoner kr, vilket innebär en bedömd bruttokostnad på cirka 280 miljoner kr.

I nästa steg behöver följande ske:

- Detaljerad samordning med utbyggnaden av tunnelbanan
- Framtagande av detaljplan och järnvägsplan
- Detaljprojektering inklusive framtagande av åtgärder för de frågor som har lyfts under förstudien
- Framtagande av avtal för medfinansiering

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 29 april 2015

Upphöjning av Saltsjöbanan vid Nacka Station, teknisk utredning 2015-03-26

Tillägg till Teknisk utredning - Upphöjning av Saltsjöbanan vid Nacka Station Fördjupning kring behovet av Nacka Station 2015-04-27

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Jan-Eric Jansson (KD), Hans Peters (C), Sidney Holm (MP) och Gunilla Grudevall-Steen (FP), att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande, men med uppdrag att komplettera ärendet med dels en redovisning av möjliga alternativa lösningar för att åstadkomma en korsning Planiavägen-Värmdövägen och dels en riskbedömning av projektet.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott uttalar att stationshuset vid Nacka station bör bevaras och flyttas till annan plats i området eller längs med Saltsjöbanan.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Socialdemokraterna har länge förespråket en öppning för trafiken mellan Planiavägen och Värmdövägen, som en helt avgörande förutsättning för att kunna fullfölja den omfattande utbyggnaden av bostäder söder om järnvägen. En höjning av Saltsjöbanan vid Nacka station får den önskade effekten. Trots att vi inte äger marken kommer nytt utrymme för lokaler att skapas under den höjda banan och i takt med att Värmdövägen får stadskaraktär

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

blir dessa utrymmen attraktiva lokaler för handel och verksamhet. Vi vill att Nacka kommun försäkras sig om att tillgodogöra sig det skapade värdet för dessa lokaler, även om kommunen inte är ägare till tomten. Vidare ser vi gärna även att även kultur- och föreningsverksamheten får bra med utrymme i kommunen och någon av dessa tillkommande lokaler kan passa bra för exempelvis replokal eller liknande.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Eftersom de kommersiella ytor som kan byggas under den planerade upphöjningen av Saltsjöbanan förmodligen kommer betinga ett ganska högt värde, är det viktigt att kommunen drar nytta av detta vid projektets finansiering.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet har sedan många år drivit att Planiavägen ska ges en anslutning till Värmdövägen. Det ger många fördelar, bl. a. att det möjliggör att Järlaleden längs Kyrkviken kan läggas igen.

Den tekniska lösningen för anslutningen kräver antingen att Saltsjöbanan höjs upp, så som i detta förslag, eller att Saltsjöbanan sänks och Planiavägen höjs.

En nedgrävning av Saltsjöbanan skulle ge stora fördelar särskilt om nedgrävningen sträcks ända bort mot Järsla station. Då skulle det hinder som Saltsjöbanan innebär för passage försvinna och det skulle vara möjligt att verkligen göra Värmdövägen på den sträckningen till en stadsgata med bebyggelse på nuvarande banvall. Kostnaden för nedgrävning är säkert hög men det skulle samtidigt ge tillgång till byggbar mark vilket till stora delar skulle kunna täcka dessa kostnader.”

Jan-Eric Jansson lät anteckna följande för Kristdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”De alternativ vi önskar utreda är olika nivåer på Planiavägen och Saltsjöbanan, om Saltsjöbanan anläggs enligt ofullständig utredning på , +17, eller på +11 Hur blir totalekonomin i jämförelsen mellan +11 och +17 om man räknar med:

- kommande kostnader för dagvattenhanteringen i Sicklaområdet om markbaserad reningsbassäng anläggs under upphöjd väg.
- intäkter från de parkeringsplatser som erhålls om man höjer marknivån, som kan bli bostadsparkeringar och infartsparkeringar.
- tillkommande möjligheter till verksamheter under markplanet (exempelvis åt Olofssons bil, som kunde utveckla sin affärsverksamhet på rejäla ytor under mark).

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

- de ytterligare 150 bostäder som +17 ger på kommunal mark.”

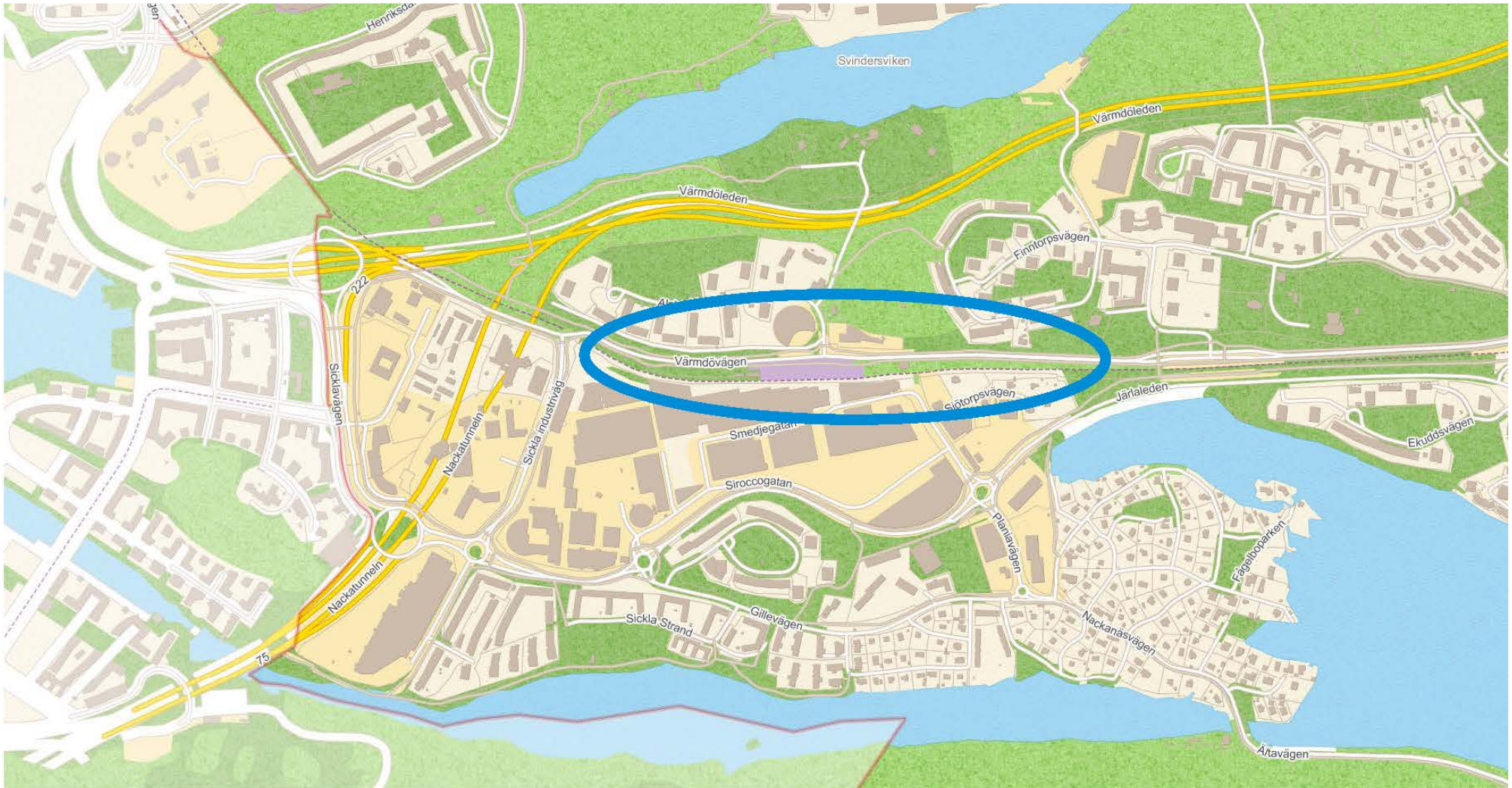
Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Upphöjning av Saltsjöbanan vid Nacka Station

Teknisk utredning

2015-03-26

Petra Carlenarson, Projektledare
08-718 80 00

ATKINS

Magnus Dahlström, Uppdragsledare
08-563 00 628

Innehållsförteckning

Introduktion	04
1. Förslaget	06
2. Teknikområden	12
- Spår	12
- Bro	13
- Gata	14
- Trafik	14
- Geoteknik	17
- Tekniska försörjningssystem	18
3. Bedömning av miljö, risk och säkerhet	19
4. Produktionsplanering och kostnader	23
5. Byggskede	28
5. Alternativa lösningar	32
6. Referenser	33

Vy från Värmdövägen västerut vid Nya Nacka Station.

Introduktion

Kan man höja upp en järnväg, koppla på en tunnelbana och ansluta en gata utan att störa människor och trafik? Blir det sedan snyggt och vill man bo och arbeta intill? Går det att bygga och går det att betala? Frågorna är många när Nacka Bygger Stad och denna utredning syftar till att belysa och besvara frågorna.

En följd av modernt stadsbyggande är att människor, bostäder, vägar, arbetsplatser, järnvägar, skolor m.m. kommer närmare varandra och ska samsas på liten yta. Ibland krockar olika behov och då behöver befintliga anläggningar anpassas för att göra plats för det nya.

I Sicklaområdet finns nu ett sådant exempel kring Nacka Station. Många spännande projekt är på gång mer eller mindre på samma plats. Tillsammans, i samverkan, har de mycket goda förutsättningar att bilda ett modernt, hållbart nav i Nackas nya stad.

Nacka kommun har genomfört ett arbete under 2012-2014 med att ta fram ett detaljplaneprogram; Program för Planiaområdet. Programmet visar hur områden norr och söder om Värmdövägen kan utvecklas med ett blandat innehåll. Centralt i området löper Värmdövägen och Saltsjöbanan, som båda utgör både tillgångar och problem. De förmedlar trafik i öst-västlig riktning som krävs för att kunna resa till olika mål, men de innebär också en barriär i nord-sydlig riktning när

såväl fotgängare och cyklister som bussar och bilar ska korsa Saltsjöbanan och Värmdövägen.

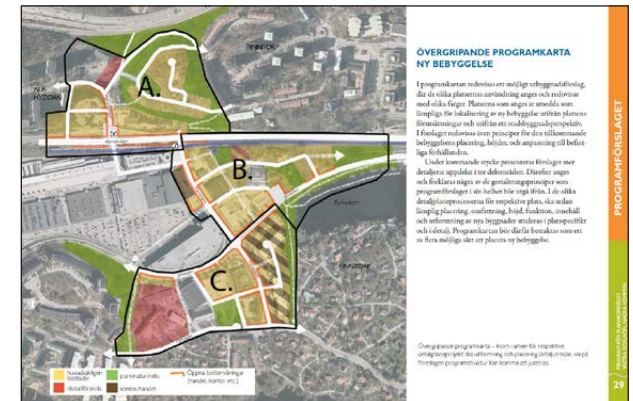
När ökad bebyggelse sker på ömse sidor om trafikstråket ökar både behovet av att resa längs stråket och att korsa tvärs stråket. Detaljplaneprogrammet visar på en innovativ lösning som förenar många olika behov. Stommen i förslaget är att Saltsjöbanan höjs upp så att Planiavägen kan anslutas till Värmdövägen. Befintliga Nacka Station flyttas upp till en övre nivå mellan Planiavägen och Simbagatan. Framtida tunnelbaneuppgång vid Simbagatan kopplas till uppgång till Tvärbanan. Den nya stationen förbinds med det existerande parkeringshuset omedelbart söder om stationen. Under stationen finns utrymme för lokaler som öppnar sig både mot Värmdövägen, Simbagatan och mot Planiavägen. Gatuplanet runt platsen kan rustas upp för att erbjuda olika kvaliteter såsom resenärsservice, butiker och caféer m.m. Totalt sett innebär förslaget en myllrande och väl integrerad knutpunkt med mycket god tillgång till hållbara transportmedel och fina möjligheter till höga stadsbyggnadskvaliteter.

Men, som sagt, går det? Och vad kostar det? Hur bygger man det? Hur lång tid tar det? Hur kommer det se ut när det byggs? När ska man göra det? Vem ansvarar för vad? Frågorna är många och det är denna utrednings målsättning att besvara dessa frågor så långt att ett beslut kan tas om hur tankarna kring platsen bör drivas vidare.

I följande kapitel tittar vi närmare på en möjlig framtida utformning, olika tekniska aspekter, hur och när förslaget kan byggas ut och vad det kan kosta.

Program för Planiaområdet.

Övergripande programkarta för ny bebyggelse, från Program för Planiaområdet.

Visionsbild för Nacka station av White arkitekter, från Program för Planiaområdet.

Förslaget

För att svara på en av de stora frågorna direkt; Ja, det går. Det är fullt möjligt att åstadkomma en riktigt spännande plats där ett stort antal funktioner och anspråk samsas. På detta uppslag visar vi en möjlig framtida utformning och belyser kort förslaget olika utmaningar och förslag på lösningar.

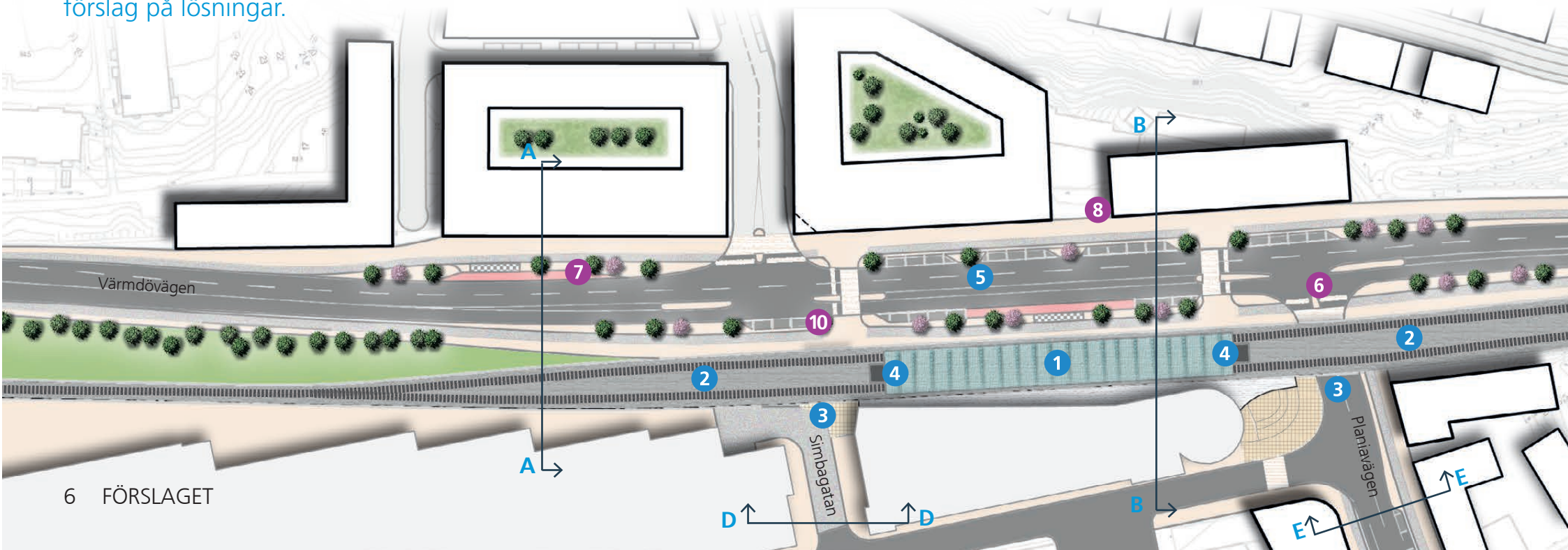
VAD FÖRSLAGET INNEBÄR

1 Nya Nacka Station

Effektivt kopplad till infartsparkering, bussar, tunnelbana och cykelgarage ligger Nya Nacka Station i centrum av en ny stadsdel. Med ett upphöjt läge i stadsbilden signalerar stationen tydligt de hållbara kommunikationernas fördelar. Under plattformen finns biljetthall, resenärsservice och butiker för att snabbt kunna köpa något i farten. En del av utrymmet under den nya järnvägsbron kan användas som en gemensam entré- och vänthall. Idén blir bäst om en del av bottenvåningen i P-huset integreras i stationsfunktionerna. Stationen är nu illustrerad med ett tak. Om detta ska finnas och hur det då ska se ut, är en fråga för nästa skede.

2 Den nya järnvägsbron

Hela Saltsjöbanan inklusive Nya Nacka Station vilar på en järnvägsbro. Bron föreslås byggas som en platsbyggd betongkonstruktion på sträckan strax väster om Simbagatan till strax öster om Planivägen, på den del där konstruktionen är tänkt att innehålla olika funktioner. Denna sträcka är cirka 250 meter. Utanför detta område används stödmurar vilket är en billigare lösning. Stödmuren i väster är cirka 80 meter och i öster drygt 200. Skillnaden beror på omgivande terräng. Fasaden mot Värmdövägen adderas senare och kan då uppföras i valfritt material och arkitektoniskt uttryck. Lokalerna under bron föreslås byggas utan någon direkt kontakt till själva brokonstruktionen för att minimera buller och vibrationer från tågen.

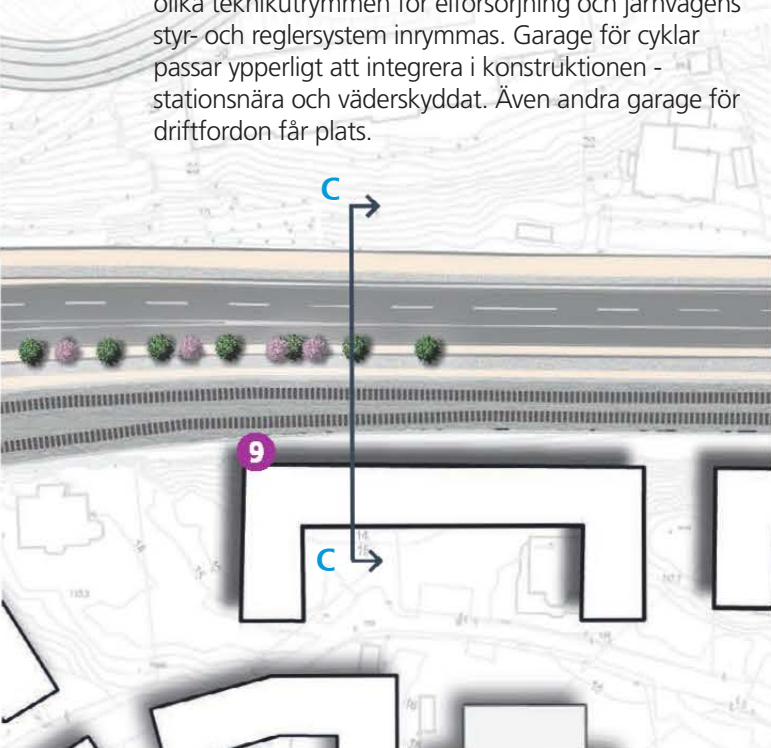

3 Nya kopplingar mellan norr och söder

Kontakt mellan norra och södra sidan av Värmdövägen förbättras dramatiskt. Utmed Simbagatan och Planiovägen kommer många människor att röra sig på väg mot olika mål. När många människor samlas skapas underlag för butiker, caféer m.m. i bottenvåningarna. Miljöer med mycket folk i rörelse ses som attraktiva och trygga platser där människor vill vistas. Dessa stråk leder bland annat till gångvägar, cykelvägar och till hållplatser för kollektivtrafiken. Sammantaget inramas Nya Nacka Station av offentliga rum av hög kvalitet, vilket skapar goda förutsättningar för en stor andel resor till fots, med cykel eller med kollektiva färdmedel.

4 Olika funktioner inryms i bron

Förutom stationsutrymmen och butiker kan brokonstruktion på stora längder fyllas med olika funktioner där höjden är tillräcklig. Exempelvis kan olika teknikutrymmen för elförsörjning och järnvägens styr- och reglersystem inrymmas. Garage för cyklar passar ypperligt att integrera i konstruktionen - stationsnära och väderskyddat. Även andra garage för driftfordon får plats.

5 Värmdövägen omdisponeras

Omgiven av en mängd nya funktioner och med betydligt fler fotgängare och cyklister ges Värmdövägen ett helt nytt uttryck. Trädplanteringar, breda gångbanor, angoringsmöjligheter och cykelvägar kantar gatan. Ett rejält flöde av fotgängare och cyklister är att förvänta utmed och tvärs Värmdövägen. Fordonstrafiken kommer att lugnas ner som en effekt. Dagens busshållplatser integreras i den nya miljön. Eventuellt kan separata väderskydd undvikas. Istället kan detta integreras i byggnaderna.

MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

6 Korsningen Värmdövägen–Planiovägen

Här är en av projektets stora kvaliteter; att kunna bryta Saltsjöbanans barriär och nå Värmdövägen söderifrån. Trafikbilden i området kommer förändras markant då Järlaleden avlastas. Under en tid kommer trafiken anpassa sig efter nya förhållanden. Nya köer kan uppstå på grund av nyhetens behag innan trafiken finner den optimala balansen. Korsningen är så klart också viktig för att kommande exploatering norr om Värmdövägen lätt ska kunna nå Sicklaområdet.

7 Bussar på Värmdövägen

Preliminära trafiksimuleringar visar att ett kollektivtrafikfält så klart garanterar bussens framkomlighet, men tvingar även all annan trafik till ett körfält. I takt med ökande biltrafik blir då också detta körfält så småningom överbelastat och kö uppstår. Om kollektivtrafikkörfältet bryts strax innan detta område, kan all trafik samsas i två körfält och köerna minskar. Dock försenas bussen med ca en halv minut.

8 Mycket ska få plats

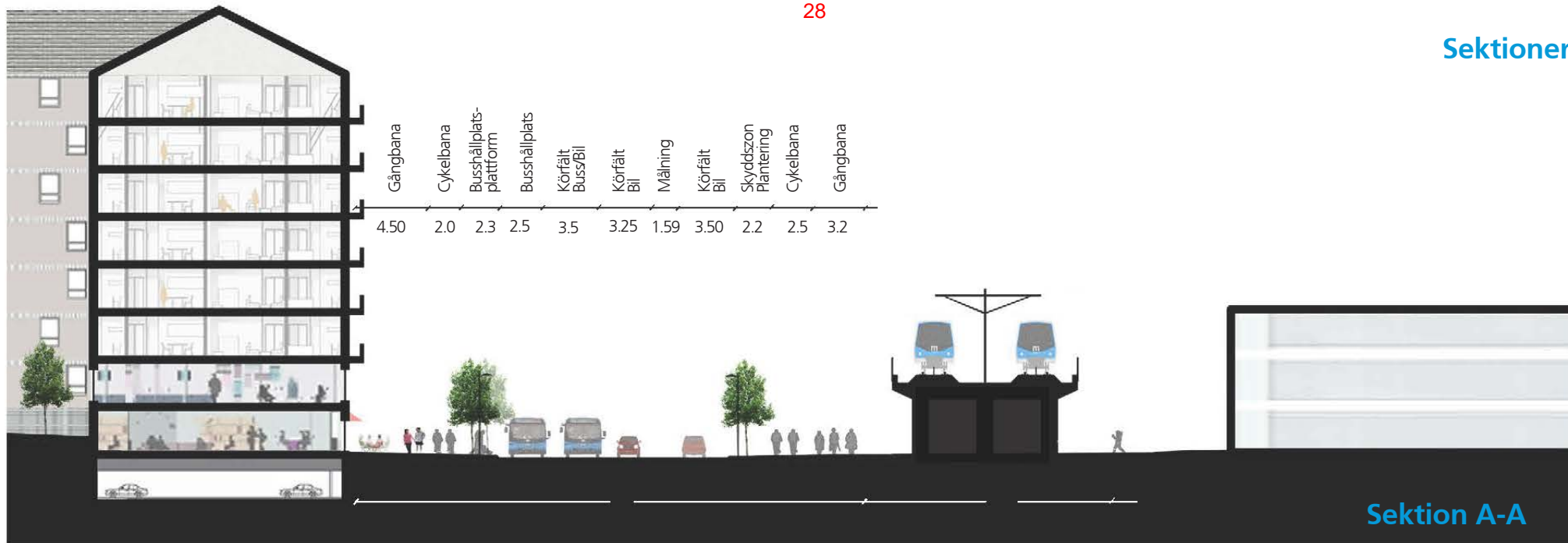
När detaljeringsgraden på förslag som detta ökar, uppstår också olika mått och funktioner som glömts i tidigare skeden. Det är sådant som olika riskavstånd, refuger, konstruktionstjocklekar m.m. Så som förslaget är ritat upp nu, behövs en mindre justering av tillkommande bebyggelses placering. Det handlar om några meter och kan lösas i nästa skede. Även den totala gatubredden kan eventuellt minskas med någon meter men, om alla önskade funktioner ska finnas, blir gatan ungefär 32-35 meter bred från fasad till fasad. Det är viktigt att gatan får ha alla de funktioner som önskas så att miljön totalt sett blir attraktiv för alla trafikantgrupper.

9 Mötet mellan järnvägsbro och bebyggelse i söder

Järnväg och planerad bebyggelse kommer nära varandra. Utförda buller- och vibrationsstudier visar att samexistens är möjlig. En utformnings- och placeringsfråga återstår då de nedre delarna i planerad bebyggelse kan komma att behöva anpassas för ett spårnära läge.

10 Mycket ska byggas vid samma tid och på samma plats

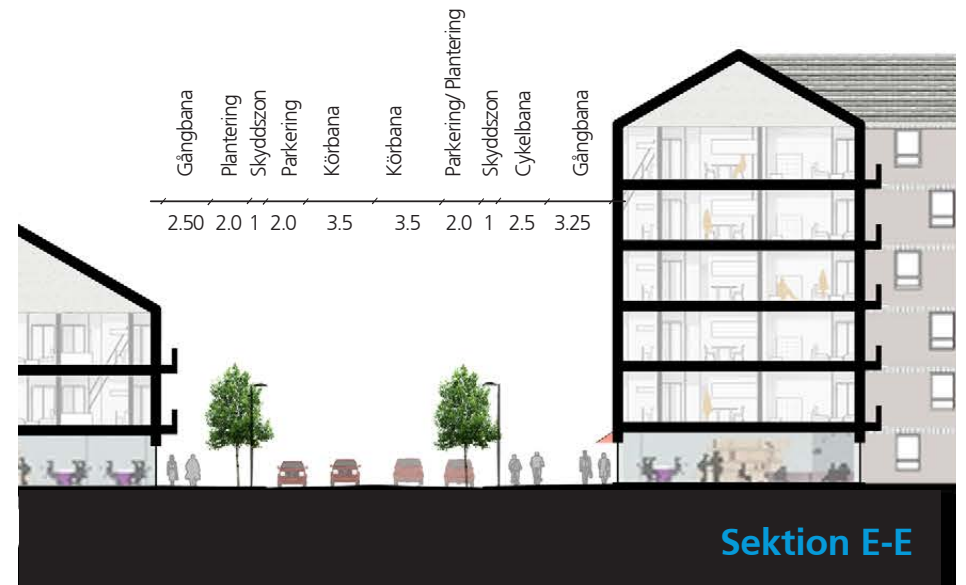
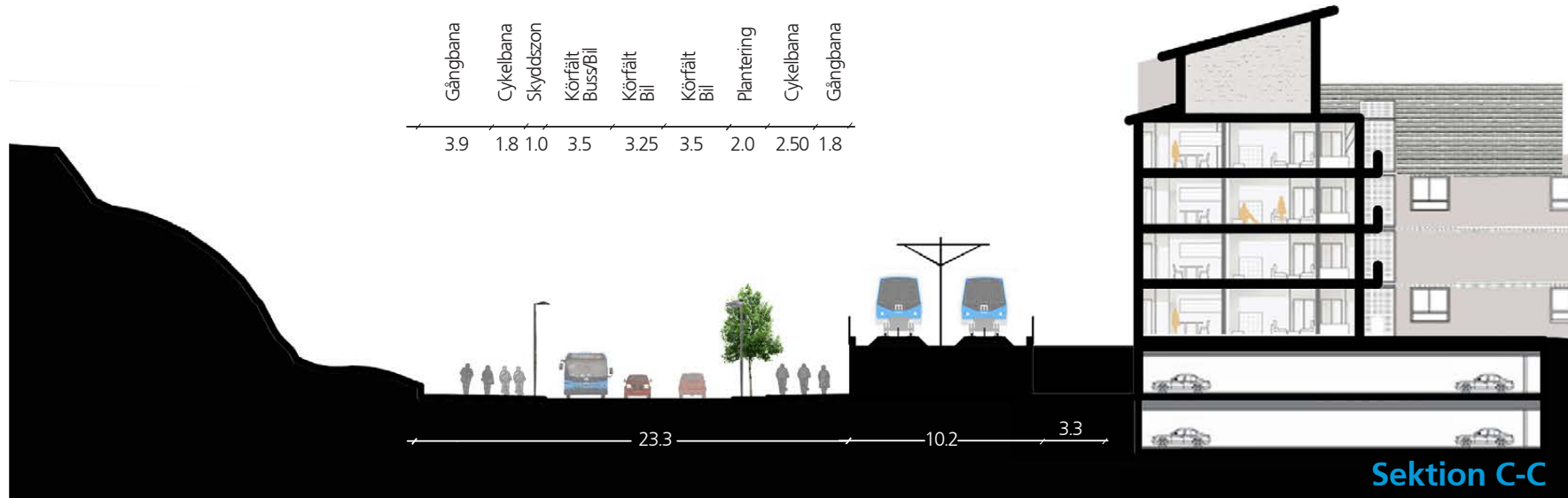
Utbyggnad av förslaget blir en logistisk utmaning. Saltsjöbanan är planerad att rustas upp under 2015–2018. Tunnelbana till Nacka är planerad till 2018–2025 och förslaget som visas här skulle kunna byggas ungefär 2017–2022. Entreprenader ska samordnas, vissa arbeten som tillhör tunnelbanan kanske behöver tas med vid en upphöjning av Saltsjöbanan för att senare kunna kopplas ihop. Denna situation är inte ovanlig på något sett. Det handlar "bara" om god kommunikation och samarbetsvilja samt noggrann planering.

Sektion A-A

Sektion B-B

Vy från Planiavägen norrut.

Förslaget sett från Värmdövägen söderut.

Vy från Simbagatan norrut.

Teknikområden

I följande kapitel beskrivs de olika teknikområdena spår, bro, gata, trafik, geoteknik samt tekniska försörjningssystem. De beskriver vad förslaget tagit hänsyn till i dagsläget samt vad som behöver göras i nästa skede.

Spår

Spårtekniskt är det fullt möjligt att höja upp Nya Nacka Station. Anslutning sker till befintligt spår i öster och väster. Eftersom Saltsjöbanan är under upprustning är det viktigt att fortsätta med en tät dialog med upprustningsprojektet för att undvika förgävesarbete. En ny station innebär väldigt fina möjligheter att utforma en bra miljö för resenärer, som gör det attraktivt att resa kollektivt. Närhet till tunnelbana och buss bör utnyttjas till max för att skapa en välfungerande bytespunkt. Integrerad planering krävs med pågående tunnelbaneprojekt för utformning och byggnation av stationen.

Analys och förslag

Trafikförvaltningens gällande krav på geometrisk utformning har använts vid uppritning av det upphöjda förslaget. Vidare har utgångspunkten varit att placera spår och station så väl anpassat till befintliga verksamheter som möjligt.

Placering av spåranläggningen styrs dels av ett säkerhetsavstånd till befintliga anläggningar. Bland annat fastställer hänsyn till elsäkerhet avståndet mellan närmaste spänningsförande del av anläggningen och det befintliga parkeringshuset. Beroende på hur fasaden är utformad kan måttet anpassas till ett minimum. Det andra måttet som styr placering av spåren är den önskade fria höjden under bron över Planiavägen. Höjden under bron behöver vara 4,7 meter för att all trafik ska kunna passera. Därtill kommer brokonstruktionens höjd och höjden upp till rälsens överkant. Sammantaget ger dessa mått den höjd vid vilket de nya spåren hamnar. I stort sett stämmer de antaganden som gjorts i detaljplaneprogrammet med nu utförd projektering gällande spårets höjd. Ett något större avstånd till befintlig fasad än vad som skissats i planprogrammet anses dock nödvändigt. Som en följd av det flyttas hela Värmdövägens måttkedja norrut. En viss anpassning av planerad bebyggelse norr om Värmdövägen kommer att krävas. I denna utredning har det befintliga stickspåret öster om Nya Nacka Station förutsatts kunna flyttas. Detta har framkommit som en möjlighet i diskussion med Trafikförvaltningen.

Stationen har illustrerats med mittplattform då detta ger mest rationell utformning och är trivsammare för resenären. Hissar, trappor och/eller rulltrappor ansluter i plattformсандarna. Mittplattform innebär totalt sett färre hissar och rulltrappor och resenären slipper välja mellan två plattformar.

I nästa skede

En noggrannare layout av stationen behöver tas fram. Det blir då angeläget att fortsätta diskussionen med tunnelbaneprojektet kring hur en gemensam biljetthall och kopplingar till kommande tunnelbanestation kan anordnas. Det blir även viktigt att diskutera med nuvarande ägare av parkeringshuset och intilliggande fastigheter hur bottenvåningarna bäst integreras i det nya stationsnära läget. Slutligen behövs fortsatt dialog kring hur olika utbyggnader samordnas i tid.

Exempel på mittplattform.

Bro

Brokonstruktionen som behöver byggas kan utföras på ett flertal sätt i olika material. Sammantaget bedöms byggnationen som möjlig och ur ett konstruktionsperspektiv förhållandevis "normal". Den viktigaste kvaliteten att bevaka är att se till så att station, bro och underliggande lokaler upplevs som och fungerar som en helhet. Konstruktionerna ska uppföras nära pågående verksamheter och bostäder, men detta är inget unikt för Stockholmsregionen.

Analys och förslag

Utgångspunkten har varit att eftersträva en så enkel och flexibel lösning som möjligt. På sträckan strax väster om Simbagatan till strax öster om Planiavägen, på den del där konstruktionen är tänkt att innehålla olika funktioner, har en plattbro förutsatts och brospannen valts till 10 meter, för att hålla nere konstruktionshöjden. Denna sträcka är cirka 250 meter. Utanför detta område används stödmurar vilket är en billigare lösning. Stödmuren i väster är cirka 80 meter och i öster drygt 200. Skillnaden beror på omgivande terräng. Konstruktionen kommer att innehålla bullerskyddsskärmar av olika slag.

Det finns många sätt att integrera broar och spår i en urban miljö. Här är exempel från London och Berlin.

Så kallade spårnära skärmar, låga skärmar nära rälsen, är lämpliga att anlägga. Plattformskanter kan förses med bullerabsorbenter och själva stationsläget kommer troligen att omgärdas av glasväggar för att minska bullerutbredning såväl som ur säkerhetsaspekt. Alla dessa åtgärder planeras in i konstruktionen i det fortsatta arbetet.

Planiavägen kräver en fri höjd på 4,7 meter. Konstruktionen i sig och spåranläggningen ovanpå, innebär att rälsen hamnar ungefär 6,5 meter över Planiavägens nivå under bron. Från denna låsta höjd har konstruktionens övriga mått satts. Det geotekniska underlaget visar att grundläggning kan ske med konventionella metoder, antingen direkt på berg eller med pålning i lera.

I nästa skede

Konstruktionen kommer att behöva optimeras. Då kommer med största sannolikhet konstruktionens fysiska utbredning kunna minska något såväl som att höjden också kan minska med mer slimmad konstruktionsteknik. En samordnad utformning med underliggande butiker, biljetthall, teknikutrymmen och uppgång från tunnelbanan är viktigt att genomföra i nästa skede. Sammantaget anses flera möjliga lösningar finnas för att uppnå en god helhetslösning för alla olika krav och funktioner. Samordning med tunnelbaneprojektet är mest kritiskt för att få till en gemensam utformning och planera för genomförande i fas mellan projekten.

Gata

Gaturummen i området blir centrala och attraktiva miljöer för vistelse i den nya exploateringen. En mängd olika funktioner ska få plats och samsas i dessa miljöer. Tidigare utredningars ambitioner kring gaturummens utseende och funktion anses möjliga att tillgodose.

Analys och förslag

Förändringarna i gaturummen inom området innefattar anslutningar av Simbagatan och Planiavägen till Värmdövägen samt en helt ny utformning av Värmdövägen i sig. Gaturummen i området ska fungera för en mängd olika behov och trafikarter. Utgångspunkten har varit att utforma Värmdövägen och Planiavägen enligt sektioner som tillhandahållits av Nacka kommun. I korsningen med Simbagatan skapas en passage endast för gående och cyklister.

Gatuutformningen styrs delvis av den tilltänkta brokonstruktionens utbredning och Saltsjöbanans läge i höjd och i sida. Vid uppritning av Värmdövägen enligt önskade sektioner visar det sig att vägens totala mått blir bredare än i underlaget samt att hela gatupaketet förskjuts något norrut jämfört med underlaget i detaljplaneprogrammet. Denna förskjutning orsakas dels av att Saltsjöbanans säkerhetsavstånd till bebyggelse och dels på grund av behov av mittrefuger som inte fanns med i underlaget. Totalt sett hamnar då den färdiga Värmdövägen delvis i konflikt med de kvarter som illustrerats i underlaget. Måttkedjorna som ligger till grund för detta kan delvis justeras för att minska konflikten så att exploatering och gata kan fungera tillsammans. Värmdövägens totala bredd minskar

gradvis österut och västerut för att ansluta till befintlig gatusektion.

Terrängen i området vållar inga bekymmer för att uppfylla gällande krav på lutningar för gående, cyklister eller fordon. I områdets ytterkanter ska de nya gatornas bredder och funktioner ansluta till befintliga utformningar. Här kommer krävas anpassningar för att smälta samman ny och gammal standard. Exempelvis behöver det studeras närmare hur området kring det befintliga parkeringshuset integreras i de nya breda gångstråken utmed Simbagatan och Planiavägen. Just nu ser det ibland ut som att generösa gångstråk slutar i intet, men det är så klart ingen förorda situation, utan snarare att gränsen för aktuellt utredningsområde har nåtts och ett fortsatt behov av samordning upptäckts.

I nästa skede

Gatuutformningen behöver förfinas i takt med att spåranläggningar och brokonstruktioner också placeras in mer exakt. Dialog med exploatörer behövs för att diskutera vilka frihetsgrader som finns vid placering av kvarter. Värmdövägens alla funktioner bidrar till det breda totalmättet. Eventuellt kan någon funktion utgå på någon delsträcka för att smalna av helheten. Men, även med alla de föreslagna funktionerna bibehållna, anses en fungerande helhet kunna uppnås. En noggrannare studie av var parkerings- och lastzoner behöver finnas bör göras. Likaså behöver busshållplatsernas läge diskuteras med Trafikförvaltningen. Allt detta kan göras genom att förslaget gradvis förfinas vartefter olika dialoger genomförs. Efter ett antal loopar framkommer ett balanserat förslag.

Trafik

Värmdövägen förbi Nya Nacka Station och det kringliggande gatunätet ska tillhandahålla kapacitet för många olika typer av resor. Arbetspendling, leveranser, inköpsresor och nöjesresor blandas på samma väg. Vissa resor har start och mål i området, andra är genomfartsresor. När korsningen med Planiavägen öppnas mot Värmdövägen skapas en helt ny koppling som kommer innebära omfördelning av trafik mellan Värmdövägen och Järlaleden. Troligt är att allt får plats och att alla kommer fram. Något mer osäkert är i vilken hastighet detta sker.

Analys och förslag

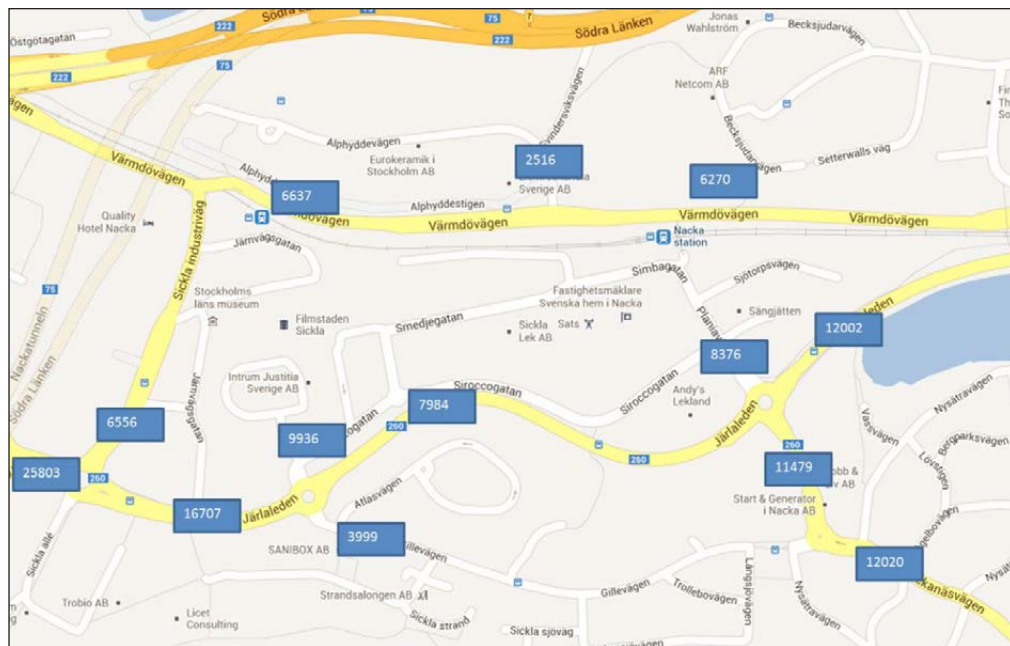
Att göra prognoser kring framtida trafik är i dessa dagar vanskligare än på länge. Å ena sidan säger trafikprognoserna att trafiken på våra vägar kommer fortsätta att öka i takt med ökad inflyttning av människor till våra städer. Å andra sidan visar faktiska trafikräkningar att så inte är fallet. Bilresandet minskar trots inflyttning och fler och fler väljer att gå, cykla eller resa kollektivt. Vad beror det på? Vissa hävdar att minskat bilresande står i relation till konjunktur och att bilresande åter ökar när konjunkturen vänder. Andra menar att resebeteendet faktiskt ändrats helt oavsett konjunktur. Säkert är att synen på kapacitet för biltrafik håller på att ändras. Tillgänglighet ersätter allt oftare kapacitet som mått på trafikinfrastrukturen. Olika städer bestämmer sig för att tillhandahålla en viss maximal kapacitet för vägtrafik och satsar sedan på att bygga ut de hållbara transportsätten för att klara det totala resbehovet.

Utgångspunkten för trafikanalyserna har varit att uppskatta hur den nya korsningen Planiavägen/ Värmdövägen påverkar trafiken på Värmdövägen och Järnleden samt att undersöka hur framkomligheten för buss och övrig trafik blir efter ombyggnad. Undersökningen har gjorts med eller utan kollektivtrafikkörfält på Värmdövägen. Analyserna som gjorts utgår ifrån trafikmängder hämtade ur "Trafikutredning kring Planiaområdet, östra Sickla,

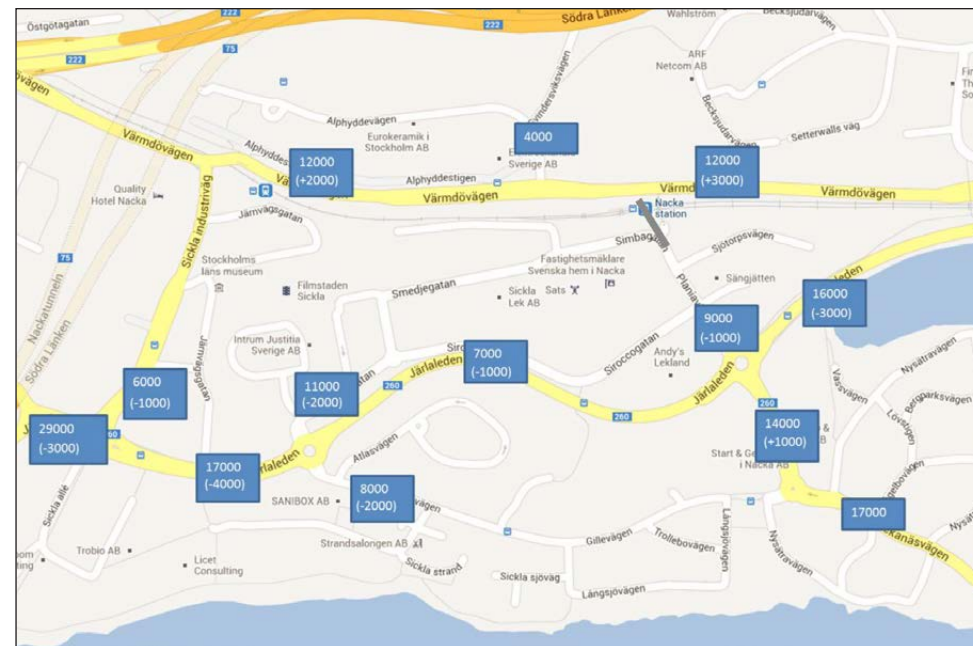
Scenario C" (SWECO). Simulering av de aktuella korsningarna och vägarna har gjorts i vissim för att se hur trafiken flyter. Simulering har gjorts för förmiddagens och eftermiddagens rusningstimmar samt med eller utan kollektivtrafikkörfält. Med ökad trafik ökar köerna i anslutning till korsningar i rusningstrafik. Målsättningen är att få fram kollektivtrafiken, i detta fall buss, utan alltför stora fördröjningar. Av denna anledning skissas ett kollektivtrafikkörfält i västlig riktning. Effekten av detta

körfält är att bussen kommer fram utan att fastna i köer. Kollektivtrafikkörfältet innebär dock att övrig trafik, som bara har ett körfält att tillgå, fördröjs i långa köer vid korsningen med Planiavägen.

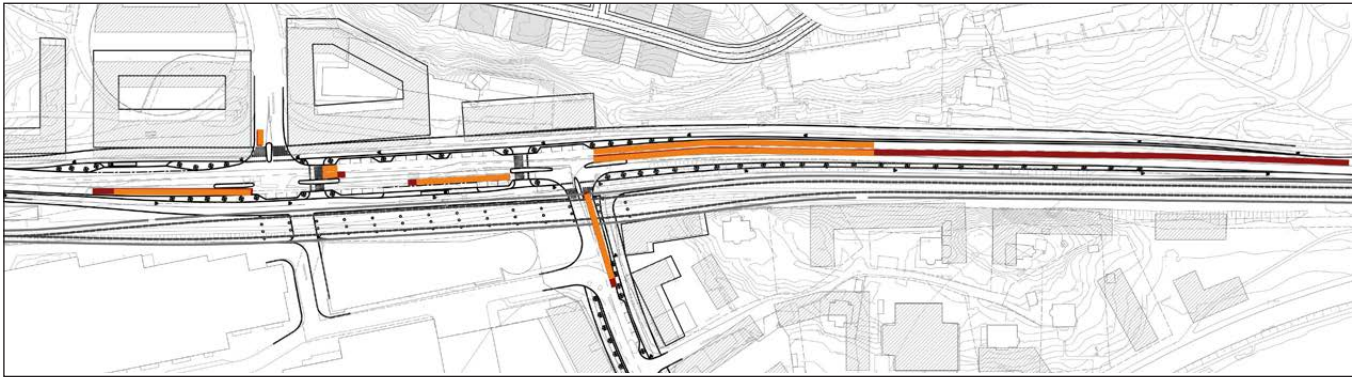
Trafiksimuleringen som gjorts i detta uppdrag beskriver en framtida teoretisk trafiksituation. Den innehåller bedömningar av vilka trafikmängder som förväntas, hur denna trafik är fördelad i olika riktningar, vilka fordon som svänger och vilka som ska rakt fram.

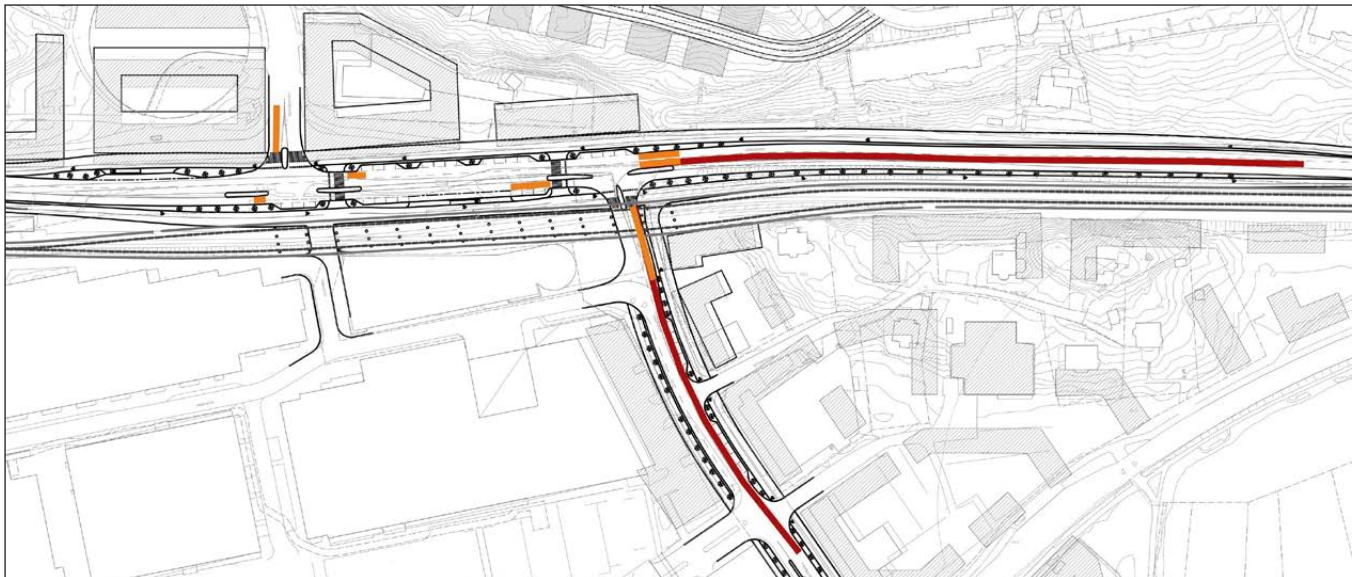
Dagens trafik per dygn (2013)

"Scenario C" Med koppling mellan Planiavägen och Värmdövägen, ny exploatering inom programområdet och Gillevägen öppen.

Kösituation under eftermiddagens maxtimma (gult = utan kollektivkörfält, rött = med kollektivkörfält)

Kösituation under morgonens maxtimma (gult = utan kollektivkörfält, rött = med kollektivkörfält)

I verkligheten kommer trafiken i viss mån att anpassa sig, välja annan väg, andra tidpunkter eller andra färdmedel. Trafiken har en förmåga att balansera sig själv efter rådande omständigheter. Att viss köbildning uppstår i simuleringar behöver inte innebära att man ska avstå från lösningen. Nacka Bygger Stad med höga ambitioner om hållbart resande. På den aktuella platsen är tillgängligheten till kollektivtrafik mycket god vilket borgar för att fler och fler väljer hållbart resande och att prioritera busstrafik med ett kollektivkörfält bidrar till detta.

I nästa skede

Ett noggrannare underlag för trafikens utveckling och beteende behöver tas fram för att sedan simulera. Ett helhetsresonemang om vilken trafiksituation som är önskvärd behövs. Olika typer av resor behöver särskiljas så att framkomlighet per ärende kan visas. Arbetspendling med buss samt leveranser till verksamheter anses prioriterade gällande framkomlighet. En avvägning kommer att krävas för att välja om bussarna ska garanteras framkomlighet i alla lägen med eget körfält eller om viss fördröjning för buss kan accepteras till förmån för den totala trafikens framkomlighet. Med två körfält i västlig riktning finns alltid möjlighet att i ett senare skede välja om ett ska vara för kollektivtrafik och om det ska gälla alltid eller under vissa tider.

Geoteknik

Tidigare geotekniska undersökningar visar att området består av jord och lera ovanpå berg. Berget ligger ganska nära ytan så konstruktionen kan till stora delar grundläggas direkt på berget. Där detta inte anses lämpligt eller möjligt kan pålning behövas, vilket också bedöms ge goda grundläggningsmöjligheter. Grundläggningsförutsättningarna för konstruktionen bedöms sammantaget som "normala" för området.

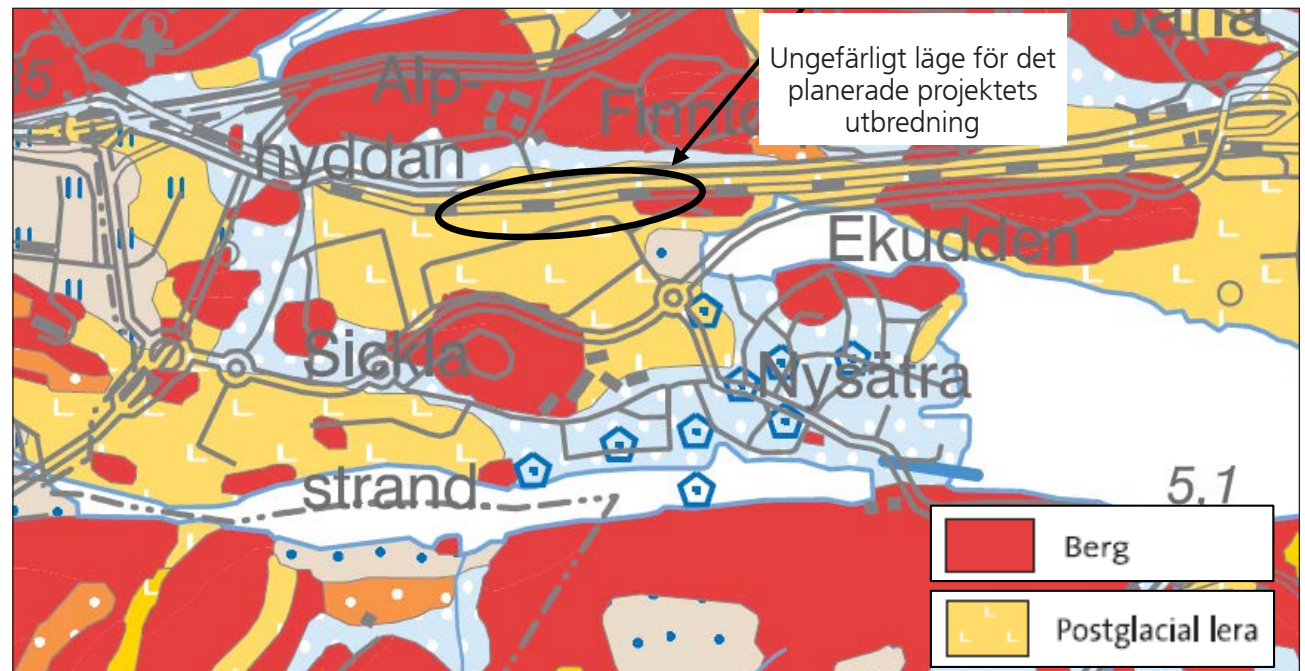
Analys och förslag

Befintliga geotekniska utredningar och geologiska kartblad har analyserats. Förslaget i sig och behoven i nästa skede har bedömts. Enligt det geologiska kartbladet består stora delar av området av postglacial lera och mindre områden av berg i dagen. De tidigare utförda undersökningarna täcker inte in hela den planerade sträckan. Undersökningar som utförts visar att markförhållandena varierar längs med den planerade sträckan. Väster om den planerade stationen förekommer berg på mellan ca 1 och ca 6 meters djup överlagrat av relativ fast jord. Öster om den planerade stationen finns ett lerområde med ca 4-7 meters djup till berg. Enligt tidigare utredningar har leran i området generellt bedömts som medelfast till fast. Hur de geotekniska förhållandena förändras i utkanten av det planerade området kan inte bedömas då det saknas undersökningar här. Enligt tidigare grundvattenmätningar ligger grundvattennivån på ca 2-4 meters djup.

Beroende på hur belastningen från den planerade konstruktionen varierar över sträckan och hur markförhållandena varierar, förändras de geotekniska åtgärderna. Det är främst i områden där lera påträffas som eventuella problem med sättningar och stabilitet kan uppkomma. Det är därför mycket viktigt med en korrekt utförd grundläggning. Som grundläggning av samtliga byggnadsverk bedöms grundläggning på berg vara möjlig där berget ligger ytligt. I lerområdena bedöms pålgrundläggning krävas för att undvika sättningar.

I nästa skede

Kompletterande geotekniska undersökningar behöver utföras, huvudsakligen i de områden där det tros förekomma lera och där det tidigare inte utförts några undersökningar. I takt med att den planerade konstruktionen konkretiseras kommer också diskussionerna om lämplig grundläggning att förtydligas.

Geologiskt kartblad över område från SGU (2014-12-11).

Teknisk försörjning

När ombyggnad sker i befintlig miljö påverkas ofta den tekniska infrastrukturen i form av kablar och ledningar under mark och även, som i detta fall, större centraler för distribution. Detta är inget ovanligt och hanteras genom god planering för att undvika onödiga kostnader och/eller driftstopp. I detta projekt är det främst de två teknikhus som står intill Saltsjöbanan som kommer i konflikt med planerad ombyggnad och som behöver flyttas. Därutöver påverkas olika ledningsstråk.

Analys och förslag

Befintliga system för teknisk försörjning har kartlagts och graden av påverkan bedömts. Därefter har förslag till flytt och ombyggnader tagits fram. I marken påverkas olika kabel- och ledningsstråk.

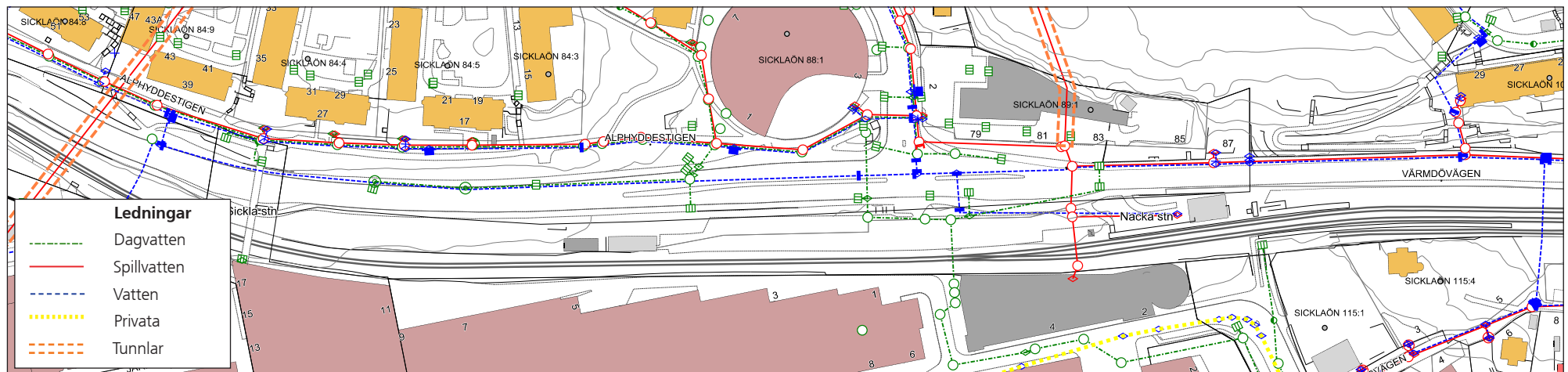
Vid byggnation av provisoriskt spår räknar vi med att kommunalt VA behöver flyttas. Enstaka övriga ledningsflyttar kan krävas och finns medtagna i kalkylen. Inga extraordinärt dyra och/eller komplicerade ledningsflyttar har kunnat identifieras i detta läge. Då den största delen av ombyggnadsarbetena för att höja upp Nya Nacka Station sker där det tidigare legat spår, är marken i princip fri från befintliga ledningar, vilket är gynnsamt. Två teknikhus kommer i konflikt med planerad ombyggnad och utrustningen däri behöver omlokaliseras.

Den nya betongkonstruktionen som ska bära Saltsjöbanan och Nya Nacka Station möjliggör att olika installationer placeras inuti den. De två befintliga teknikhusens utrustning kan troligtvis placeras inne i konstruktionen. Åtkomst sker via portar mot Värmdövägen. Det ena huset innehåller idag lättare styr- och reglerutrustning för Saltsjöbanan och kan flyttas

även om detta kräver noggrann planering. Det andra utrymmet innehåller transformatorer vilka idag lyfts rakt upp med lyftkran vid utbyte. Vid en placering inne i konstruktionen blir inte detta möjligt utan en lösning där transformatorer rullas ut på räls för att sedan lyftas, får väljas. Detta är en vanlig metod då transformatorer placeras inne i byggnader.

I nästa skede

Fortsatt dialog behövs med berörda teknikägare för att precisera utrymmen och lämpliga metoder för nya lösningar. När befintliga system påverkas så att om- och nybyggnad krävs, är det viktigt att komma ihåg att "det kanske var dags ändå". Detta är vanligt när ny, omfattande exploatering planeras i närhet av befintlig infrastruktur. Den tillkommande exploateringen visar sig överbelasta befintlig infrastruktur varför om- och tillbyggnad blir nödvändig.

Befintliga kablar och ledningar.

Bedömning av miljö, risk och säkerhet

Följande kapitel avser de bedömningar som gjorts inom områdena miljö, risk och säkerhet. Sammanfattningsvis anses föreslaget ur dessa aspekter vara genomförbart. I vissa fall kan det vara lämpligt med olika åtgärder för att minska störning från den tänkta anläggningen till sin omgivning. Det kan då handla om buller- och vibrationsdämpning eller att säkerställa vissa avstånd mellan störning och mottagare.

Avgränsning

Utredningen omfattat en miljöbedömning av spårlyftet, en upphöjd station samt anslutningarna av Planiavägen och Simbagatan till Värmdövägen. Konsekvenser av föreslagen bebyggelse enligt planprogram för Planiaoområdet (2014) har inte bedömts.

Luftkvalitet och trafikbuller

Bedömningen av konsekvenser för luft- och ljudmiljön baseras på befintligt underlag samt genom jämförelser med liknande platser med likartade förhållanden. Det förutsätts att stationen kommer att placeras i fritt uttläge, normalt utrustad med väder- och vindskydd. På

Saltsjöbanan antas trafiken öka till 12-minuterstrafik. För vägtrafik ingår i bedömningen både den trafikökning som Planiavägens anslutning till Värmdövägen medför och den generella trafikökning som kommer att ske i området genom bl.a. exploatering. Trafikbuller har beräknats översiktligt genom programvaran BullerVäg och BullerTåg.

Stomljud och vibrationer

Stomljud och vibrationer har studerats för utrymmena under stationen med målsättningen att klara gällande komfortkrav.

Elektromagnetiska fält

Utredningen omfattar elektromagnetiska fält skapade av järnvägens strömförsörjning samt av den transformatorstation som Nacka energi har inom utredningsområdet.

Risk och säkerhet

Vid bedömning av risker och säkerhetsaspekter bedöms endast anläggningsspecifika risker med en upphöjd station och inte de normala risker som är knutna till spår- och vägtrafik. Analysen ska endast betraktas som en inledande studie. Transport av farligt gods antas varken ske på Saltsjöbanan eller Värmdövägen.

Övriga miljöaspekter

Miljöaspekterna stadsbild och kulturmiljö, fornlämningar, riksintressen, strandskydd, naturvärden, vatten samt markföroreningar har endast studerats översiktligt. Påverkan på aspekterna bedöms som små och anses därför inte nödvändiga att studera djupare i detta skede.

Analys

Luftkvalitet

I stationsmiljöer ovan mark ventileras emissionerna bort effektivt varför högre koncentrationer endast uppstår under mycket korta tidsperioder. Även med en ökad trafikering på Saltsjöbanan förväntas halten av partiklar (PM10, dygnsmedelvärde) uppe på plattformen med god marginal understiga miljökvalitetsnormens (MKN) 50 µg/m³.

Oaktat vinsterna av en förbättrad kollektivtrafik och förtätning i kollektivtrafikkära läge, innebär spår- och stationslyftet på den södra sidan av Värmdövägen och anslutningen av Planiavägen till Värmdövägen, en sämre luftmiljö än dagens. Gaturummet blir trängre och trafiken ökar. MKN för kvävedioxid och partiklar bedöms dock ändå klaras i båda fallen, dels för att trafikmängden fortfarande är relativt begränsad och dels på grund av goda ventilationsförhållanden i området.

Trafikbuller

Spårlyftet sker på en sträcka av drygt 700 meter och lyfts som mest ca 6,4 meter från befintlig nivå. Spårlyftet innebär att bullret från Saltsjöbanans trafikering generellt sett ökar i omgivningen med som mest 1-3 dB(A), som ett resultat av minskad markdämpning. Ljudet kommer att kunna transporteras mer obehindrat, inte minst om befintlig mark är mjuk. Hårdgjord mark minskar skillnaderna. Samtidigt kommer stationsperrongen och bron avskärma en del av spårbullret och på gatan direkt nedanför stationen (0-40 meter från spåren) kommer

således bullret minska något i förhållande till nuvarande exponering.

I och med att Saltsjöbanan löper parallellt med Värmdövägen bedöms vägtrafikbullret bli dimensionerande för åtgärder i bostadsmiljöer vad avser de ekvivalenta ljudnivåerna. Däremot kan spårtrafiken komma att bli dimensionerande trafikslag för åtgärder av de maximala ljudnivåerna, vid uteplatser och inomhus. Detta gäller inte minst för befintlig och planerad bostadsbebyggelse söder om Saltsjöbanan, även om de topografiska nivåskillnaderna delvis är gynnsamma.

Den storskaliga förändringen som spårlyftet innebär för stadsbilden torde dock innebära att gaturummet och den blivande stationsmiljön kan ha en tålighet för bullerskyddsskärmar placerade utmed spåren för att hantera eventuella överskridanden. De kan ha en höjd på 1-1,5 meter och i valda delar utföras i genomsiktligt material.

Genom järnvägsbron möjliggörs en anslutning av Planiavägen och Simbagatan till Värmdövägen. Planiavägens anslutning medför en trafikökning på

Värmdövägen, vilket innebär en bullerökning med 2-3 dB(A). Då skulle t.ex. befintliga bostäder vid Alphyddan och Finntorp kunna komma ifråga för fönsteråtgärder, då en sådan trafikförändring rimligen inte kan ha förutsetts av byggherrar eller boende.

Den förväntade bullerökningen från både spår- och vägtrafik bedöms dock inte medföra några begränsningar i genomförandet av detaljplaneprogrammet för Planiaområdet. Dels för att den i programmet förslagna bebyggelsen, genom dess utformning, inte är känslig för bullerökningar av den aktuella storleksordningen, och dels för att länsstyrelsens avstegsfall B avseende trafikbuller kommer att kunna tillämpas. Avstegsfall B innebär bland annat att alla lägenheter ska utformas så att minst hälften av boningsrummen vänder sig mot en tyst sida (under 55 dB(A) ekvivalentnivå) och att byggnaderna ska uppföras så att inomhusnivån inte överstiger 30 dB(A) ekvivalentnivå (Ljudklass C, Boverkets Byggregler). Dessa krav kommer att kunna tillgodoses även genom ett spårlyft och en anslutning av Planiavägen till Värmdövägen.

Stomljud

Stomljud kommer att uppstå under bron till underliggande lokaler. Med stomljud avses luftljud som strålar ut från brons konstruktion. Ljudet transporteras, på en stor del av sträckan mellan tåget/rälerna och mottagaren, i fast material men på den sista sträckan sker transporten i luft.

Ett lämpligt riktvärde för maximal luftljudsnivå från trafik i den aktuella typen av affärslokaler är 55 dB(A). Inga speciella riktvärden för stomljud finns, men med 10 dB(A) lägre riktvärde än för luftljudsnivån bedöms att god ljudmiljö kan uppnås. Utan speciella åtgärder beräknas

Exempel på låga bullerskärmar nära spår. Här på Roslagsbanan.

luftljudsnivån under järnvägsbron, på grund av stomljud, bli ca 75 dB(A) maximal ljudnivå.

Det finns olika lösningar för att innehålla målet högst 45 dB(A) maximal ljudnivå i underliggande lokaler. Här redogörs för två lösningar:

Alternativ 1: Byggnaden under järnvägsbron förses med yttertak av exempelvis minst 100 mm betong + 300 mm mineralull + 3x13 mm gips.

Alternativ 2: Stomljudsdämpning med minst 12 dB(A) dämpning, under ballasten, så kallad ballastmatta med högst 80 mm tjocklek, samt undertak av 500 mm mineralull + 3x13 mm gips.

Vibrationer

Vibrationer kommer att uppstå under järnvägsbron till underliggande lokaler. För de komfortvägda vibrationerna i marken under järnvägsbron respektive i pelarna bedöms riktvärdet högst 0,3 mm/s kunna innehållas. Stum kontakt mellan den planerade byggnaden under bron och bron i sig bör dock undvikas.

Elektromagnetiska fält

Saltsjöbanan drivs med 750 V likström (DC). Det statiska magnetfältet kring luftledningar för likström är av samma typ och storleksordning som det jordmagnetiska fältet, dvs. 30-60 μ T. Det finns i dagsläget inga misstankar om hälsoeffekter från DC-magnetfält med den styrka som alstras av spårvägstrafik. Statens strålskyddsinstitutets allmänna råd anger referensvärdet 40 000 μ T för frekvenser under 1 Hz, för allmänheten, vilket spårvägen klarar med god marginal.

Växlande magnetfält av mer betydande storleksordning kommer dock att uppstå kring likriktar- och transformatorstationer knutna till strömförsörjning av både Saltsjöbanan och omgivande bebyggelse. Växelström kan även uppstå kring Saltsjöbanans kontaktledning genom så kallade vagabonderande strömmar i befintligt fyrledarsystem.

Samstämmig forskning har visat en ökad risk för barnleukemi vid nivåer som överstiger 0,4 μ T, en nivå som också tillämpats i några rättsfall om åtgärdskrav invid kraftledningar. Miljöförvaltningarna i Stockholms stad och Malmö stad tillämpar årsmedelvärdet 0,2 μ T som högsta tillåtna fältstyrka från växel-magnetfält vid nybyggnation, sannolikt baserat på försiktighetsprincipen och det faktum att enstaka studier visat på en cancerriskökning vid så låga nivåer som 0,2-0,3 μ T. Nacka kommun har inte angivit något gränsvärde för högsta acceptabla magnetfältsnivå.

Det är inte känt om någon likriktarstation finns eller ska förläggas inom utredningsområdet. För att klara årsmedelvärdet 0,2-0,4 μ T för växel-magnetfält bör likriktarstationer förläggas på ett avstånd om ca 5-10 meter till bostäder eller lokaler för stadigvarande vistelse. Samma skyddsavstånd och riktvärden bör gälla för Nacka energis transformatorstation. För att inte alstra onödiga växel-magnetfält från DC-spårväg är det viktigt att likströmmen filtreras i likriktarstationerna.

Risk och säkerhet

En urspårning ifrån ett upphöjt läge kan få stora konsekvenser som följd. Riskreducerande åtgärder behöver studeras. Den riskminskning som sker för tredjeman i form av minskad spåråtkomst kan dock vara av större betydelse för risknivån än urspårning.

En stor fördel med en upphöjd station är att spår-sprung försvåras vilket leder till färre olyckor för tredjeman i form av exempelvis "person under tåg" eller elolycksfall. Även placering av föremål på spår och stenkastning, båda aktiviteter som är av betydande olägenhet, bedöms minska med en upphöjd bana. Delar av Saltsjöbanan på sträckan genom utredningsområdet är idag helt ostängslad. Genom spårlyftet, en upphöjd station och nya räcken/stängsel/bullerskärmar skapas en naturlig separering vilket medför minskad risk för spår-sprung.

Risken bedöms vara högre med en upphöjd station än en markförlagd, eftersom utrymning och räddningsinsatser kan försvåras vid olycka eller brand. Vid händelse av hel tågbrand behöver även bärande konstruktioner skyddas.

Om riskerna beaktas och riskreducerande åtgärder undersöks och genomförs kan den föreslagna lösningen fungera väl i ett risk- och sårbarhetsperspektiv.

Övriga miljöaspekter

En upphöjning av Saltsjöbanans spår på bro medför en stor förändring av stadsmiljön. Ingreppet mildras dock genom att affärslokaler inryms under stationen så att Värmdövägen ges dubbelsidiga adresser och en mer stadsmässig miljö. I den del där lyftet sker till full höjd sker därför snarare en positiv förändring jämfört med dagens trafikala lösning. Mer utmanande blir att finna en funktionell och estetisk lösning för "kilarna" som uppstår mellan brons fulla höjd och anslutning till befintliga spår.

Den befintliga stationsbyggnaden kommer att komma i konflikt med både järnvägsbron och Planriktningens anslutning till Värmdövägen. Byggnadens betydelse för kulturmiljön har inte bedömts i denna studie.

Enligt Riksantikvarieämbetes databas Fornsök finns inga registrerade fornlämningar inom utredningsområdet.

Saltsjöbanan utgör riksintresse för kommunikationer. Åtgärden förutsätts kunna genomföras utan påtaglig skada på intresset. Några andra riksintressen berörs inte.

Spårlyftet kommer även att beröra ett strandskyddsområde enligt miljöbalken och därmed sannolikt kräva dispens från skyddet. Med hänsyn till pågående markanvändning och omfattningen av övriga förändringar i området bedöms inte strandskyddet vara något hinder för åtgärdens genomförande.

En inventering av naturvärdesträd har genomförts i området (Pro Natura, 2013). Två almar och fyra askar kommer att behöva tas ned för att genomföra åtgärderna. Träden anses dock enligt inventeringen inte bevarandevärda.

Dagvattensituationen inom Kyrkvikens tillrinningsområde är idag problematisk avseende såväl flöden som föroreningar. Stora arealer med hårdgjorda ytor i kombination med underdimensionerade ledningar och höga sjönivåer som dämmer upp ledningsnätet gör att Planiavägen översvämmas nästintill årligen (Sweco, 2013). Sweco har utrett situationen och tagit fram förslag för att förbättra läget. Med en planskild anslutning av Planiavägen till Värmdövägen avlastas Järlaleden från trafik. Förändringen är inte ogynnsam för dagvattensituationen men ändrar förutsättningarna för föreslagna åtgärder, bland annat för en reningsanläggning vid Kyrkvikens strand och för principsektioner för Planiavägen med integrerade LOD-anläggningar (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten).

Enligt Länsstyrelsernas föroreningsdatabas förekommer potentiellt förorenade områden norr om Värmdövägen och söder om Saltsjöbanan, liksom öster och väster om Planiavägen. Själva spårlyftet och de nya anslutningarna till Värmdövägen berör dock inga kända markföroreningar.

Förslag/rekommendation/fortsatt arbete

Väg- och järnvägsbuller hanteras lämpligen i varje enskild exploatering, där bebyggelsen utformas utifrån de vid tidpunkten givna förutsättningarna. Vid en fortsatt projektering av järnvägsbron bör bullerskyddsskärmar utmed spåren integreras i arbetet eftersom effekten bedöms som stor och påverkan på stadsbilden som liten i förhållande till hela ingreppet.

En fördjupad studie behövs för att säkerställa att magnetfälten från spårtrafikens strömförsörjning (kontaktledningar) inte överstiger gällande riktvärden i affärslokalerna under stationen. Avståndet mellan kontaktledning och mottagare bedöms till ca 9-10 meter.

Risker med en upphöjd station måste utredas vidare. Riskerna behöver kvantifieras och värderas och följas upp med förslag till riskreducerande åtgärder.

Stationsbyggnaden betydelse för kulturmiljön behöver värderas. Om den anses betydelsefull och bevarandevärd kan byggnaden eventuellt ges en ny funktion och ett nytt läge inom området.

Tidigare utförda dagvattenutredningar i området kan behöva uppdateras med de nya förutsättningar som åtgärderna i denna rapport innebär.

Vindstudier och vindreducerande åtgärder kan behövas för att undvika ogynnsamma vindar uppe på perrongen.

Produktionsplanering och kostnader

Vägen till Nya Nacka Station i upphöjt läge, med en välfungerande stadsmiljö runtomkring är fullt framkomlig men inte okomplicerad. Bygget måste ske i etapper och samordnas med ett flertal andra projekt som pågår i närområdet och under samma tid. Kostnaden för projektet och fördelning av kostnader mellan olika parter, är i detta tidiga utredningsskede osäkert. Fortsatt projektering och noggrannare kalkylering kan och bör göras inför slutligt startbesked. Genomförd tidsbedömning fokuserar uteslutande på spår- och stationsarbetena.

Analys och förslag

Utgångspunkten har varit att beskriva projektets kostnader nedbrutna i huvudsakliga tekniska områden. Dessutom har en grov tidplan skissats för planering och byggnation. Utbyggnad ska ske med minimal störning av existerande verksamheter. Det är viktigt att den slutliga produktionsmetoden tar stor hänsyn till cyklisters och bussars framkomlighet. Trafik ska kunna

pågå utmed Saltsjöbanan och Värmdövägen med endast minimala avstängningar eller inskränkningar. Det är särskilt viktigt att bevaka fullgoda lösningar för gång- cykel- och kollektivtrafik under byggskedet. Utbyggnad bör ske samordnat med andra spår-, väg- och exploateringsprojekt i området för maximala synergier. Det temporära spår som krävs under byggtiden bedöms kunna placeras söder om Värmdövägen. Att hålla nere spårets utrymmesbehov är väldigt viktigt för att störa omkringliggande funktioner så lite som möjligt och för att ge goda förutsättningar för en bra arbetsmiljö.

Den utförda kostnadsbedömningen har gjorts genom att grovt räkna ihop de mest kostnadspåverkande mängderna och sätta å-priser på dessa. Priserna är hämtade ur nyligen genomförda kalkyler för liknande projekt i Stockholmsområdet. Den troliga kostnaden för projektet, oavsett vem som betalar vad, har bedömts till ca 360 MSEK. Detta inkluderar ett 25 procentigt påslag för projektering, byggherrekostnader och generella osäkerheter. I noggrannare kalkyler som görs i senare projekteringskedan, tillämpas normal så kallad successiv kalkylering. Det är en iterativ process för att minimera osäkerheter och för att föra in kostnadsspann i kalkylen. Man talar då om min-, trolig- och maxkostnader. Det är för tidigt att genomföra en successiv kalkyl i detta skede, men redan nu bör alla förstå att bedömd kostnad inte är en exakt sanning.

Innan byggarbetena kan starta krävs att ett stort antal beslut fattas samt att detaljplan och järnvägsplan upprättas. Produktionstiden för upphöjningen av Nacka Station bedöms till 4 till 5 år från det att entreprenören

etablerar sig på platsen tills det att Nya Nacka Station invigs. I tidplanen och bilderna som följer, visas de huvudsakliga momenten, var i tiden de hamnar och hur lång tid de tar. Igen, i detta tidiga utredningsskede är dessa tider endast indikativa. Vid inkoppling av temporärt spår och när den permanenta lösningen ska kopplas in, eftersträvas en så korta avstängningar av Saltsjöbanan som möjligt, men i detta tidiga utredningsskede är det osäkert om en helgavstängning räcker eller om en längre "sommaravstängning" krävs.

I nästa skede

Fortsatt produktionsplanering där olika samordningsfrågor identifieras och beslutas är viktig att fortsätta med. Olika utrymmes- och lokaliseringsfrågor behöver preciseras såsom det provisoriska spårets exakta placering, ur- och inkoppling av spår, etableringsytor för entreprenörer och gemensamma arbeten så som nedgångar till tunnelbanan behöver planeras. Att omkringliggande funktioner kan fortsätta under byggtiden kräver kontinuerlig bevakning.

När ett förslag för utbyggnad låsts, bör en formell successivkalkyl genomföras för projektet. En noggrannare tidsplanering behöver också göras i samråd med berörda projekt- och sakägare i området.

Kalkyl

Kalkylen här intill är gjord genom att översiktligt räkna ihop mängder av olika material och konstruktioner.

Härefter har priser angetts för de olika delarna. Dessa är hämtade från andra projekt som planeras eller byggs i Stockholmsregionen. Priserna som valts anger "normal risknivå". De är alltså varken glädjesiffror eller worst case utan ska spegla ett genomsnitt. I slutet av kalkylen finns ett procentuellt påslag utöver själva byggkostnaden. Detta påslag ska täcka osäkerheter såsom konjunktur- och ränteläge, fel och brister i kommande planering, fortsatt planering och projektering samt byggherrekostnader.

Vid en noggrannare kalkylering som görs då ett förordat förslag är beslutat, kommer några saker att hända.

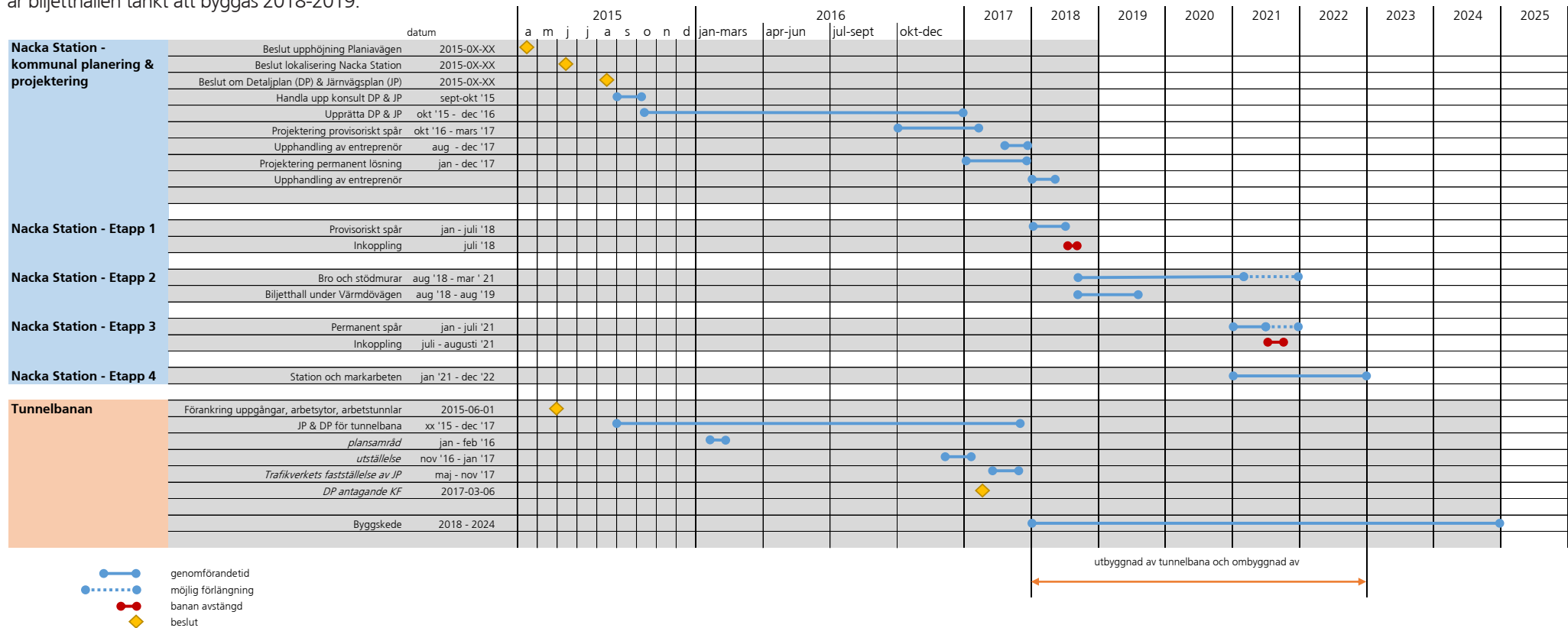
Mängder för olika delar kommer kunna räknas mer noggrant. Priser för olika delar kommer sättas mer exakt och kostnadsspann kommer också att framgå. De största spannen utgör kalkylens största risker och kring dessa kommer det att arbetas extra för att minska span och risk. Dessutom kommer det procentuella påslaget att projektanpassas och därmed preciseras.

Ambitionen i denna kostnadsbedömning har varit att "runda uppåt" för att undgå att kommande kalkyler blir dyrare. Kostnadsbedömningen tar ingen hänsyn till vem som betalar vad utan är i detta avseende en bruttokalkyl. I kommande förhandlingar och avtal, kommer kostnader fördelas på olika parter. Vissa poster finns möjligen redan i andra kalkyler och redan fattade beslut.

	sort	mängd	å-pris	summor
Rivning				
mjukmark	m2	2000	250 kr	500 000 kr
asfalt	m2	715	350 kr	250 250 kr
				800 000 kr
Gata				
anslutning Planivägen och Simbagatan	m2	1995	2 000 kr	3 990 000 kr
				4 000 000 kr
Schakt och fyll				
jord	m3	1100	500 kr	550 000 kr
berg	m3	350	1 500 kr	525 000 kr
				1 100 000 kr
Konstruktioner				
bro	m2	3525	35 000 kr	123 375 000 kr
ramp (stödmur snitt tre meter höga)	lm	630	20 000 kr	12 600 000 kr
förarbete tunnelbanan berg- och betong	st	1	10 500 000 kr	10 500 000 kr
				146 475 000 kr
Järnväg				
dubbelspår komplett	lm	690	50 000 kr	34 500 000 kr
enkelspår komplett	lm	145	35 000 kr	5 075 000 kr
station	st	1	20 000 000 kr	20 000 000 kr
				59 600 000 kr
Byggnader				
ombyggnad garage	m2	880	15 000 kr	13 200 000 kr
biljetthall	m2	500	25 000 kr	12 500 000 kr
fasad mot Värmdövägen	lm	250	20 000 kr	5 000 000 kr
				30 700 000 kr
Provisorier				
enkelspår	lm	750	30 000 kr	22 500 000 kr
planskildhet gc (containers)	lm	50	3 000 kr	150 000 kr
tillfällig spårbro	m2	30	25 000 kr	750 000 kr
ledning	st	1	2 000 000 kr	2 000 000 kr
				25 400 000 kr
Flytt av teknik				
ny fördelningsstation	st	1	15 000 000 kr	15 000 000 kr
flytt styr o regler SB	st	1	8 000 000 kr	8 000 000 kr
				23 000 000 kr
				291 000 000 kr
Projektering, BHkostnader, generell osäkerhet	%	25%		72 750 000 kr
Totalsumma (avrundad)				360 000 000 kr

Grov tidplan

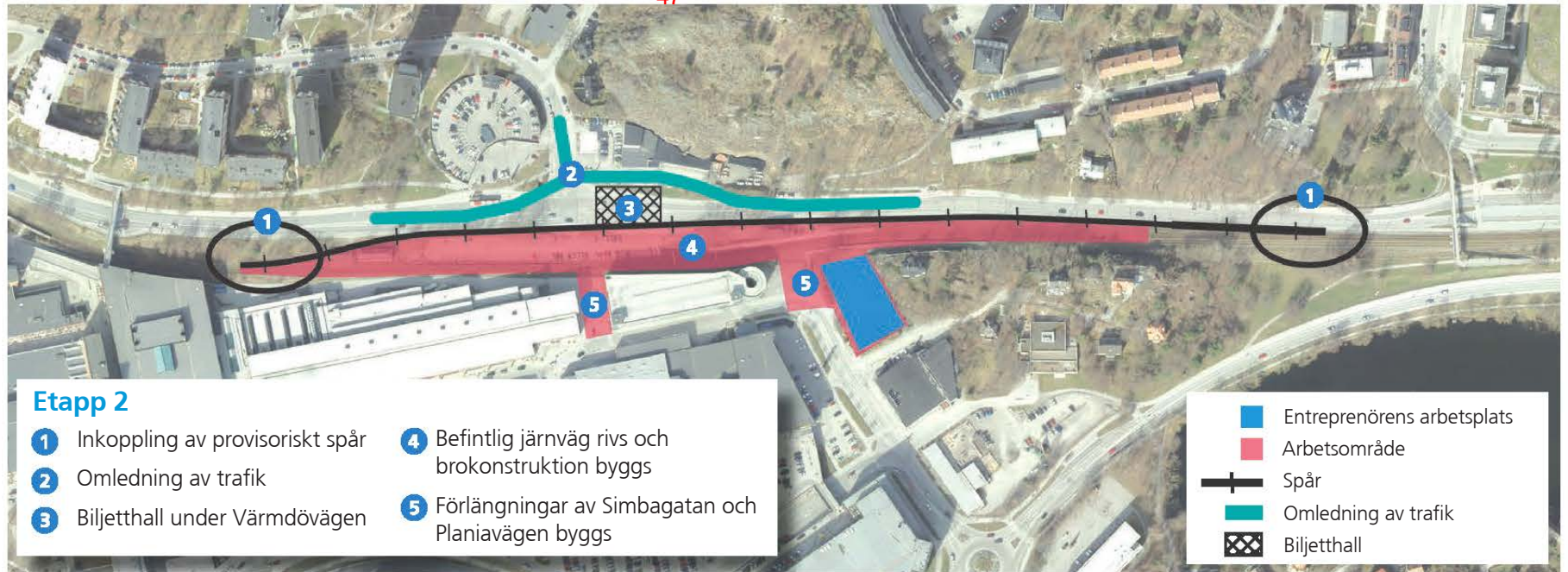
Denna tidplan visar en idé till hur ombyggnad av Saltsjöbanan vid Nacka Station och utbyggnad av tunnelbanan kan ske samordnat. Ett stort antal planerings- och beslutssteg föregår själva byggandet. Det är viktigt att projekten håller jämna steg så att beslut som påverkar projekten korsvis, kan tas med bästa möjliga helhetslösning i fokus. Om den ena eller andra tidplanen halkar efter, tvingas projektet på efterkälken till ett reaktivt beteende där viktiga synergier riskerar missas. Ett tydligt exempel är den planerade biljetthallen under Värmdövägen som kräver noggrann samplanering för att nå bästa lösning. I tidplanen är biljetthallen tänkt att byggas 2018-2019.

Etappindelning

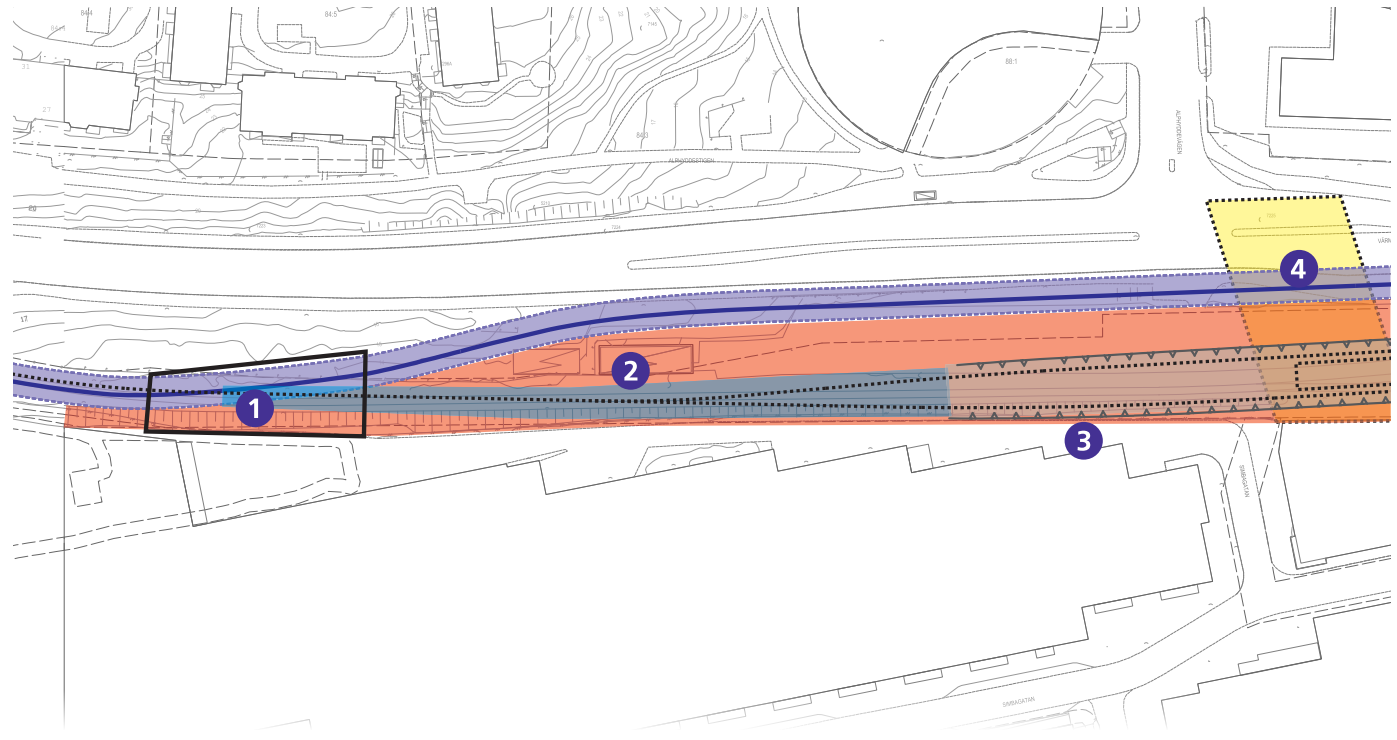
Bilderna på detta uppslag syftar till att översiktligt beskriva hur projektet kan byggas ut. Provisorier behöver först byggas för att hålla tågtrafik mm igång. Sedan kan de permanenta lösningarna börja byggas. Under tiden som biljetthallen byggs under Värmdövägen, leds trafiken om.

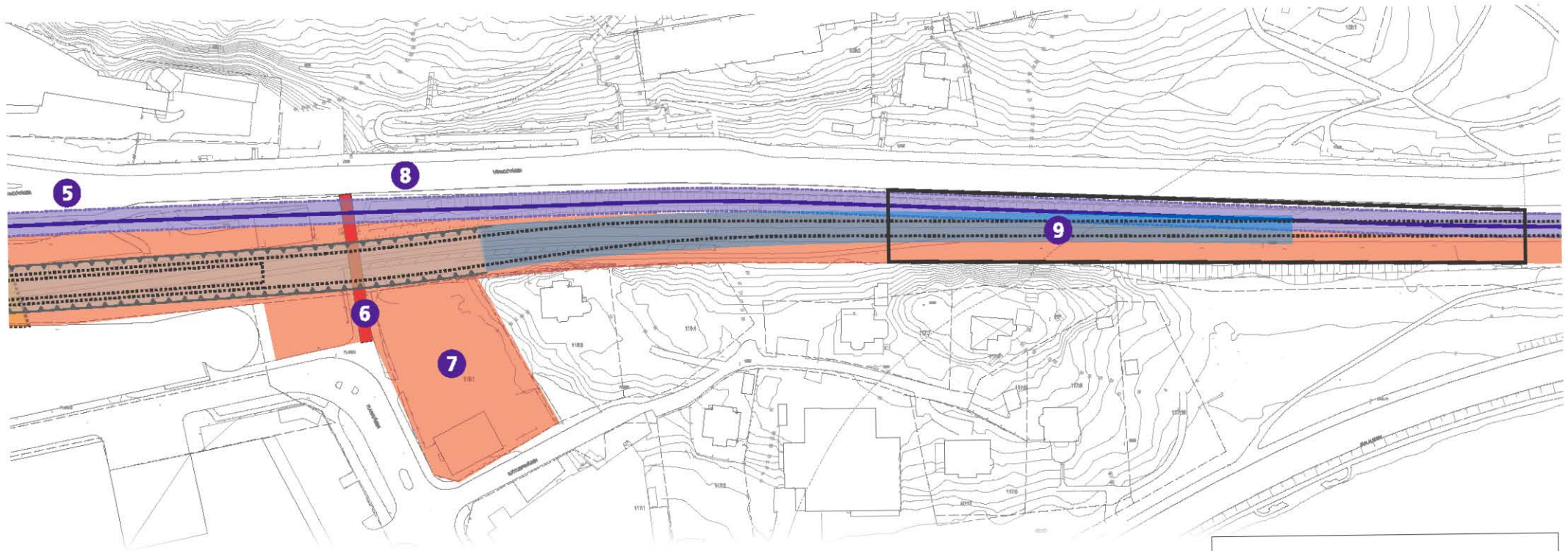

Byggskede

Detta uppdrag syftar till att precisera byggskedets huvudsakliga frågeställningar. Det belyser också fortsatta behov av dialog och beslut kring vilka funktioner som behöver vara i drift under byggskedet. Ska ALLT vara igång eller kan man tänka sig vissa förändringar?

- 1 Inkopplingsområdet i väster har en begränsad utbredning och här kan arbetena göras under en begränsad tid. Någon veckas avstängning borde räcka.
- 2 Befintliga teknikhus kan förmodligen vara i drift under byggtiden och även i den permanenta lösningen. Skissandet såhär långt indikerar det och det är värt att utreda vidare för att undvika kostnaden.
- 3 Nu syns det att konstruktion kommer nära arbetsområdesgräns. Denna typ av trimning görs i kommande skede så att tillräckliga arbetsområden skapas. Här handlar det om att "knuffa" konstruktionen ett par meter norrut. Detta torde inte påverka lösningen som helhet.
- 4 Tunnelbaneprojektet planerar en biljetthall under Värmdövägen. Syftet är att på så sätt koppla TVÅ uppgångar till EN biljetthall. Denna lösning möjliggör en tunnelbaneuppgång såväl på norra som södra sidan av Värmdövägen vilket är viktigt för att få en god tillgänglighet till omkringliggande bebyggelse. Byggnationen kräver omledning av trafik. På grund av det tillfälliga spåret behöver trafiken ledas om norrut. Den södra uppgången för tunnelbanan kan och bör samlokaliseras med Nya Nacka Station. Det möjliggör smidiga byten mellan tunnelbana, Saltsjöbana och bussar.
- 5 Exakt vilka funktioner som ska vara i drift utmed Värmdövägens södra sida under byggskedet måste diskuteras vidare. Som nu illustrerat är exempelvis busshållplatsen indragen. En liten justering av det temporära spårets exakta placering behövs för att den tillfälliga gc-tunnelns norra mynning ska få plats. Återigen en trimning av förslaget som görs i nästa skede.

6 Tillfällig gång- och cykeltunnel kan behövas under byggtiden om passagen ska vara öppen. Den behöver i så fall utformas noggrannare med hänsyn tagen till rådande höjdförhållanden. Ett alternativ är att om såväl Nacka Station som intelligande busshållplats dras in under byggtiden kan kanske även gångpassagen tas bort. Det blir en omväg för primärt trafik till/från Alphyddan men alternativ finns ett par hundra meter i vardera riktningen.

7 Lämplig yta för entreprenörens etablering. Genom att detta projekt i sin helhet bedrivs på södra sidan av Värmdövägen kan eventuella tunnelbanerelaterade arbeten lokaliseras till norra sidan.

8 Under byggtiden föreslås Nacka station dras in. Resande hänvisas till Sickla station.

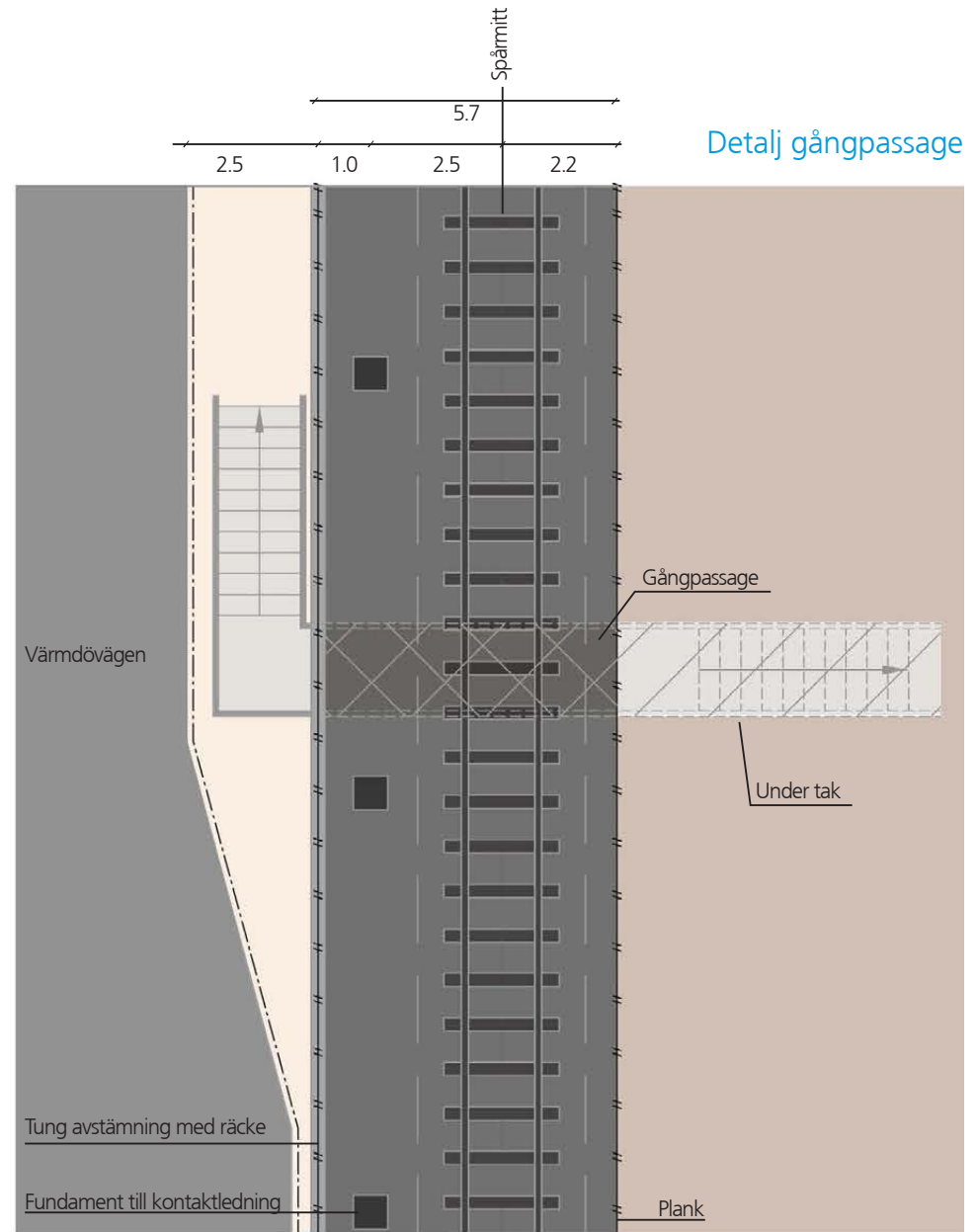
9 Inkopplingsområdet i öster är långsträckt vilket är problematiskt då det temporära spåret inte kan ligga vid sidan av det permanenta under byggtiden. En längre avstängning av bana krävs. Så som inkopplingsområdet är skissat nu, bedöms en 10-veckorsavstängning likt det som planeras somrarna 2015-2017 även krävas ca 2021. Områdets längd kan minskas genom att trimma förslaget. Ju kortare område, ju kortare avstängning.

Teckenförklaring

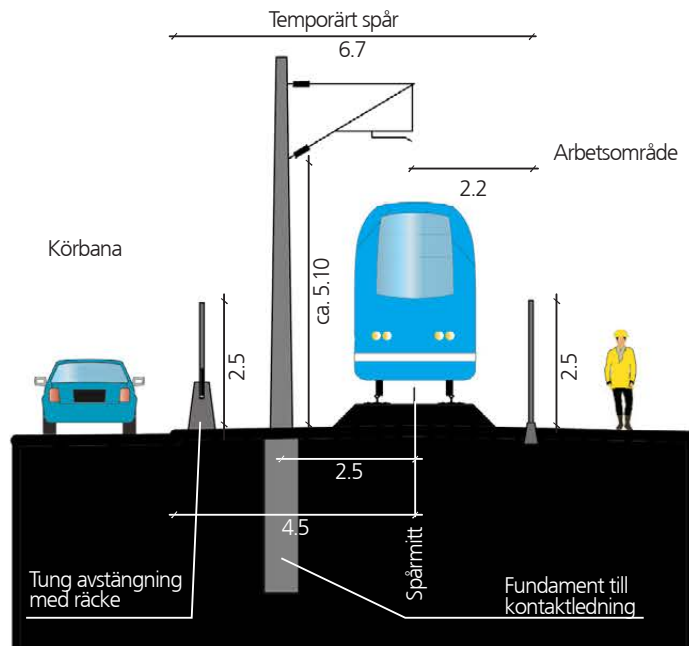
- Temporärt spår
- Permanent spår
- Inhängnat område för temporärt spår
- Arbetsområde för bro
- Tillfällig gång- och cykeltunnel
- Brokonstruktion
- Stödmurar
- Område som måste färdigställas med avstängd tågtrafik
- Samordning av entreprenader krävs

Temporärt spår under byggnation

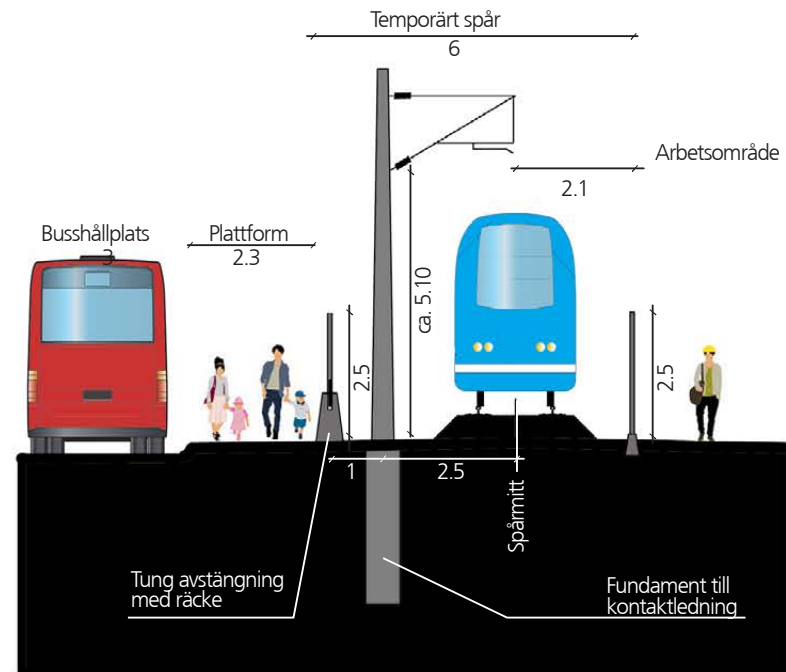
För att hålla igång trafik på Saltsjöbanan och andra befintliga funktioner såsom busshållplatser och gångpassager, behöver ett tillfälligt spår anläggas. Bilderna på detta uppslag visar hur det kan se ut och hur mycket plats det tar. Ett stort antal regler ska uppfyllas. Spårområdet ska inte kunna beträdas och järnvägens elförsörjning ska inte kunna komma i kontakt med människor eller material så att olycka kan uppstå. Exakt placering och detaljutformning sker i kommande steg men i detta skede kan konstateras att det är möjligt att bygga ett tillfälligt spår utan att väsentligt störa befintliga funktioner.

Värmdövägen

Värmdövägen med hållplats

Alternativa lösningar

Under arbetets gång har frågor väckts kring om förslaget går att anpassa och två alternativ har växt fram.

Slopad station

Nacka Station och Sickla Station på Saltsjöbanan ligger mycket nära varandra. En idé som diskuterats är att helt sonika slopa Nacka Station och hänvisa resenärer till Sickla Station. Behovet av att ansluta Planlavägen till Värmdövägen kvarstår så Saltsjöbanan skulle fortfarande behöva gå på bro. Det som skiljer förslaget funktionellt från huvudförslaget är alltså att det inte skulle finnas någon station på Saltsjöbanan men väl en upp- och nedgång till tunnelbanan under bron, vid Simbagatan.

Restiden på Saltsjöbanan blir något kortare med ett stopp mindre. Bron skulle kunna göras smalare då ingen plattform krävs. Denna avsmalning innebär i sin tur att det frigörs några meter på marken som kan användas till annat såsom bredare gång- och/eller cykelbanor eller att minska Värmdövägens utbredning norrut.

Alternativet har diskuterats i projektgruppen och anses möjlig att genomföra. Vad en slopad station får för konsekvenser för resandet på Saltsjöbanan är inte studerat.

Besparingen som uppnås är att plattform m.m. inte behöver byggas samt att bron kan göras smalare. Kostnaden för förslaget bedöms till 280 MSEK.

Lägre bro

Förslaget är i allt väsentligt samma som huvudförslaget men hela bron sänks så att den fria höjden vid Planlavägen begränsas till 3,5 meter. Det möjliggör då trafikering för fotgängare, cyklist, bilar och bussar men ej större lastbilar. Hela konstruktionen blir en dryg meter lägre än i huvudförslaget.

Anledningen till att förslaget diskuterats är som en idé till billigare lösning då bron ramper blir kortare och brokonstruktionen i sig blir något billigare på grund av lägre höjd.

Intrycket av en sänkt lösning är svår att bedöma utan att rita upp förslagen med vid den föreslagna höjden, med lokaler under bron, blir skillnaden inte så stor mot huvudförslaget.

Kostnad för detta sänkta förslag, allt annat lika, bedöms hamna på 340 MSEK och med samma byggtid som huvudförslaget. Skillnaden mot huvudförslaget är alltså marginellt och beslutet bör istället hamna på om all trafik ska möjliggöras på Planlavägen eller ej.

Referenser

Atkins Sverige AB (2009). Systemhandling SALTSJÖBANAN Station Nacka. Inkluderande Teknisk beskrivning samt Rapport Geoteknisk undersökning inkl. ritningar, 2009-09-28.

Banverket (2009). Järnvägsutredning Ostlänken, avsnittsutredning Järna–Norrköping. Risk och säkerhet.

Electro engineering AB (2003). Mätningar av den elektromagnetiska strålningen från Tvärbanan. 2003-03-13.

Länsstyrelserna (2014). EBH-områden. Tillgänglig: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Stockholm/Planeringsunderlag/> (sökning 2014-12-10).

Nacka kommun (2014). Planprogram för Planiaområdet.

Pro Natura (2013). Naturvärdesträd Kyrkviken – Planiaområdet, 2013-05-10.

Riksantikvarieämbetet (2014). Fornsök. Tillgänglig: <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html> (sökning 2014-12-09).

SGU (2014). Geologiskt kartblad från SGU (Sveriges geologiska undersökning)

SL (2015). Busstidtabeller.

Spårvagnar i Skåne (2012) Elektriska och magnetiska fält från spårvägs trafik.

Sweco (2013). Dagvattenutredning för planprogram Sicklaön, rapport 1143569000. 2013-06-05, rev 2013-10-09.

Sweco (2013). Trafikutredning kring Planiaområdet, östra Sickla. Augusti 2013, reviderad november 2013.

SÄK-0403 Spårteknik Spårgeometri spårvidd 1435

Trafikförvaltningen SLL (2014). SSÄ-SÄK-0348 Saltsjöbanan Minsta fritt utrymme och minsta skyddsutrymme. Diarienummer SL-2009-12129.

VTI (2006). Inandningsbara partiklar i järnvägs miljöer; Arlanda C och Arlanda S m fl ytstationer. VTI rapport 538.

Åkerlöf Hallin akustikkonsult AB (2015). PM 01 (Förhandskopia). Nacka station – stomljud, vibrationer och luftljud. 2015-02-05.

Kartmaterial

- Grundkarta
- GKutdrag_Kyrkviken9223.dwg
- Kyrkviken_hojddata.dwg 1_ny 2_ny
- PlaniaA_1400424 MED SEKTION.dwg
- Plan Design P.dwg (från teknikområde spår)
- Profil Design Q.dwg (från teknikområde spår)
- Sektion 3.pdf
- Spårinjebeberäkningar från tidigare systemhandling.
- Inmätta höjder på befintlig mark vid plattformsområdet .
- 2014-12-03_NackaSt_Första-Utf-skiss
- 2014-12-11_NackaSt_Utf-skiss1, 2014-12-11_NackaSt_Utf-skiss2
- GKutdrag_Kyrkviken9223 m VA ledn.dwg
- Kyrkviken_NackaEnergi.dxf
- kyrkviken_Skanova.dwg

- Kyrkviken_Tele2.pdf
- Kyrkviken_STOKAB.dxf

Muntliga

Saltsjöbanan

Dialog har förts med Stefan Österdahl och Jan-Anders Ihlman på SL/Trafikförvaltningen. Syftet har endast varit att stämma av teknisk/praktisk genomförbarhet kring det studerade förslaget. Följande har framkommit: Ett enkelspår för byggskedet bör räcka. Slutligt svar kräver kontroll av tidtabellsläggning. Elsäkerhetsmått ska innehållas men det finns extraordinära åtgärder som kan tas för att minska dessa avstånd såsom täta plank och skyddskorgar. Avstånd till byggnad beror på vad som finns i byggnaden och hur fasaden ser ut. Vid tät fasad och inga människor, såsom vid parkeringshuset, bör avstånd kunna minskas. Diverse praktiskt tips och synpunkter på byggskedet har mottagits.

Tunnelbanan

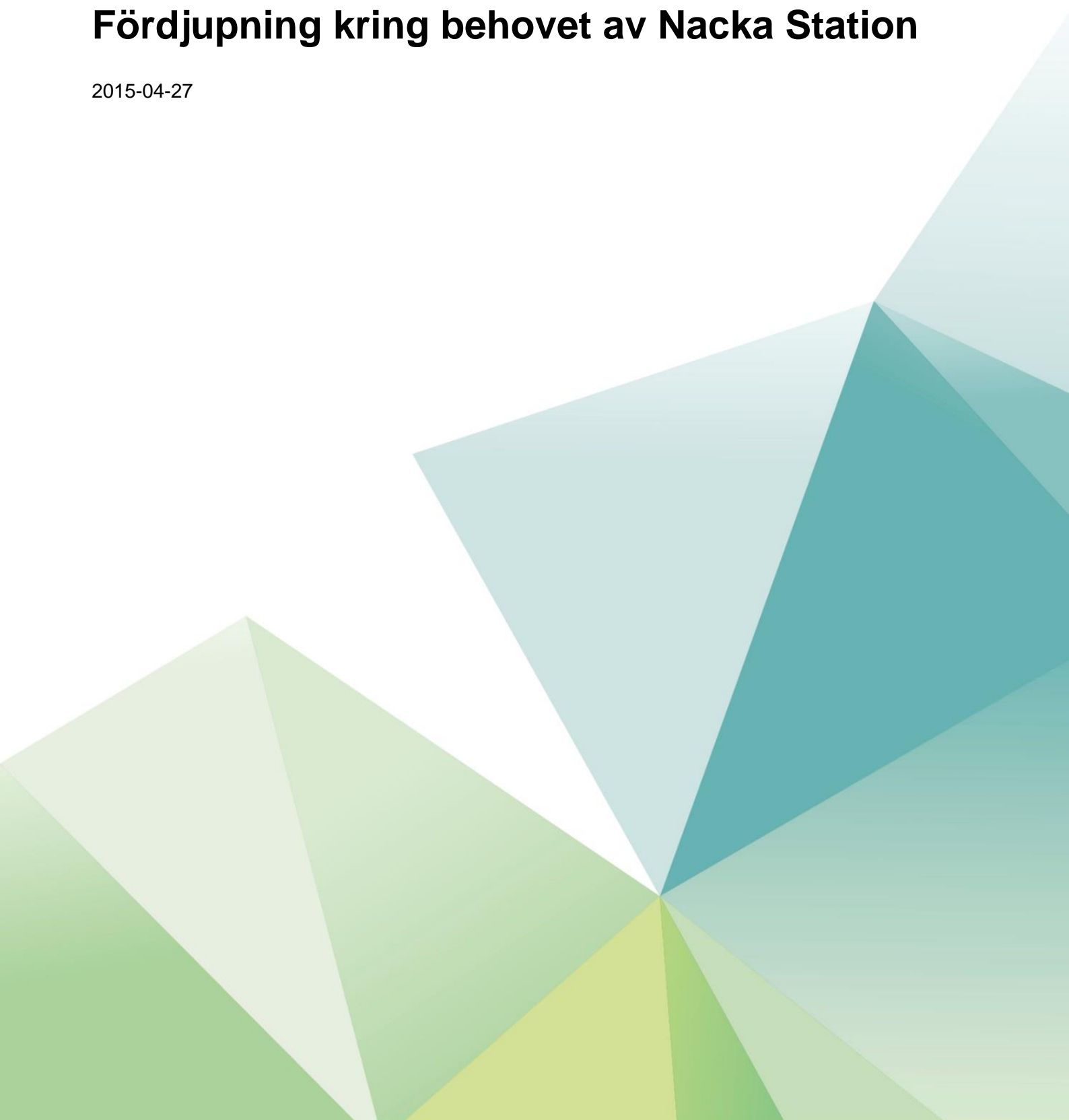
Kontakt har i huvudsak skett indirekt via Nacka Kommuns kontaktperson. De gemensamma intressena i tid och rum har tydligt identifierats gällande den kommande uppgången vid Nacka Station. Ett första gemensamt informations- och samordningsmöte genomfördes 2015-03-05. Det blev för alla parter tydligt att markåtkomst är kritiskt för båda projekt, att en biljetthall för tunnelbanan kan och bör placeras under Värmdövägen för att nå såväl norra som södra sidan av vägen och att fortsatt dialog krävs för ytterligare produktionsplanering.

Tillägg till Teknisk utredning - Upphöjning av Saltsjöbanan vid Nacka Station

Fördjupning kring behovet av Nacka Station

2015-04-27

Petra Carlenarson, Projektledare
08-718 80 00

Magnus Dahlström, Uppdragsledare
08-563 00 628

© Atkins Ltd except where stated otherwise.

The Atkins logo, 'Carbon Critical Design' and the strapline
'Plan Design Enable' are trademarks of Atkins Ltd.

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Tillgång till kollektivtrafik	5
	2.1. Vid resa med Saltsjöbanan	5
	2.2. Vid resa med tunnelbana eller Saltsjöbanan	5
	2.3. Hur tänker SL?	5
	2.4. Bussar på Värmdövägen	5
	2.5. Upptagningsområden	6
	2.6. Antal resenärer på Saltsjöbanan respektive Tunnelbanan	7
	2.7. Sammanfattning – tillgång till spårburen kollektivtrafik	7
3.	Stadsmiljö	8
	3.1. Visuellt	8
	3.2. Funktionellt	10
	3.3. Byggtid och kostnad	11
4.	Slutsats	12

1. Inledning

Den tekniska utredningen, Upphöjning av Saltsjöbanan vid Sickla Station (2015-03-26), fokuserar på ett huvudalternativ där Nacka Station blir kvar i nytt, upphöjt läge. I slutet av den tekniska utredningen (sid 32) diskuteras kort olika alternativa lösningar med eller utan Nacka Station. Denna PM syftar till att diskutera och i möjligaste mån förtydliga skillnaderna mellan att ha kvar Nacka Station i nytt upphöjt läge eller att ta bort stationen helt och hållet.

Jämförelsen görs utifrån några teman. Dessa är: Tillgång till spårburen kollektivtrafik (hur långt blir det till stationen och vart kan jag åka?), stadsmiljö (kommer det se olika ut och kommer jag uppleva skillnader?) samt byggtid och kostnad (finns det väsentliga skillnader mellan alternativen?).

Jämförelsen bygger i huvudsak på kvalitativa resonemang då det i detta tidiga utredningskede är svårt att göra exakta beräkningar av exempelvis framtida resande och byggkostnader.

Figur 1 - Sickla och Nacka med befintlig och planerad bebyggelse samt spårförbindelser

2. Tillgång till kollektivtrafik

Följande resonemang hade varit enkelt om det bara var Saltsjöbanan som skulle förändras. Om en station tas bort, så är det klart att vissa får längre till tåget eller till sitt slutliga mål. Men, i detta fall tillkommer tunnelbanan med nya stationslägen och resmöjligheter som till stor del övertar rollen som Saltsjöbanans Nacka Station har idag. Skillnaderna blir därför inte så tydliga eller enkla att finna.

Här följer några skillnader och likheter beroende på om Nacka Station, på Saltsjöbanan, finns kvar eller tas bort.

2.1. Vid resa med Saltsjöbanan

Med destination Slussen – Vid resa västerut tar tunnelbanan dig till Centralstationen medan Saltsjöbanan tar dig till Slussen. De som bor i östra delarna av området (Alphyddan och Finntorp) och vill resa till Slussen med spårburen kollektivtrafik, får istället gå till Sickla Station vilket som mest är ca 450 meter längre.

Med destination Sickla Köpvarter – Resande som ankommer till området med Saltsjöbanan kliver antingen av vid det nya upphöjda stationsläget mellan Planiavägen och Simbagatan eller vid Sickla station. Beroende på vart inom området man är på väg, blir det skillnader i gångväg. Upplevelsen av ankomsten som sådan blir också olika. Läs mer om detta i kapitlet Stadsmiljö.

Med destination Saltsjöbaden – Om Nacka Station på Saltsjöbanan tas bort, nås stationerna mot Saltsjöbaden endast från Sickla Station. Gångvägen inom området kan bli längre.

2.2. Vid resa med tunnelbana eller Saltsjöbanan

Under denna förutsättning, att det inte spelar någon roll för resenären om ankomst eller avresa sker med tunnelbana eller Saltsjöbanan, blir skillnaden försumbar. Om Nacka Station på Saltsjöbanan dras in, kommer istället en station för Tunnelbanan i princip i samma läge. Skillnaden i gångväg är som mest ca 100 meter (se även Figur 2).

2.3. Hur tänker SL?

Utan att veta i detalj i just detta projekt, har SL som princip att inte köra parallella kollektivtrafiklinjer. Det betyder att om två linjer hamnar intill varandra och har likvärdiga hållplatser/stationer så bör en kontroll göras om någon hållplats/station på den ena eller andra linjen kan dras in. Anledningen till denna princip är att få så korta restider som möjligt i kollektivtrafiken och därmed vara ett så attraktivt alternativ till bil som möjligt. Undantaget är så klart identifierade bytespunkter där det är viktigt att kunna byta mellan olika kollektivtrafikslag.

Att ta bort Nacka Station på Saltsjöbanan ligger i linje med denna princip. Byte kan fortfarande ske i Sickla, där dessutom Tvärbanan nås och ett stopp mindre på Saltsjöbanan förkortar restiden.

2.4. Bussar på Värmdövägen

Bussar kommer fortsätta trafikera Värmdövägen i någon omfattning. Men i likhet med resonemanget i stycket innan, att inte köra parallella linjer, kommer SL med största sannolikhet eftersträva en optimering av linjenätet utifrån den nya totala kollektivtrafikbilden, när tunnelbanan är i drift. Möjligen kan bussarnas trafikering skilja något beroende på om Nacka Station på Saltsjöbanan är kvar eller ej. Totalt sett är det rimligt att utgå ifrån att ingen bussresenär ska drabbas negativt om stationen tas bort.

2.5. Upptagningsområden

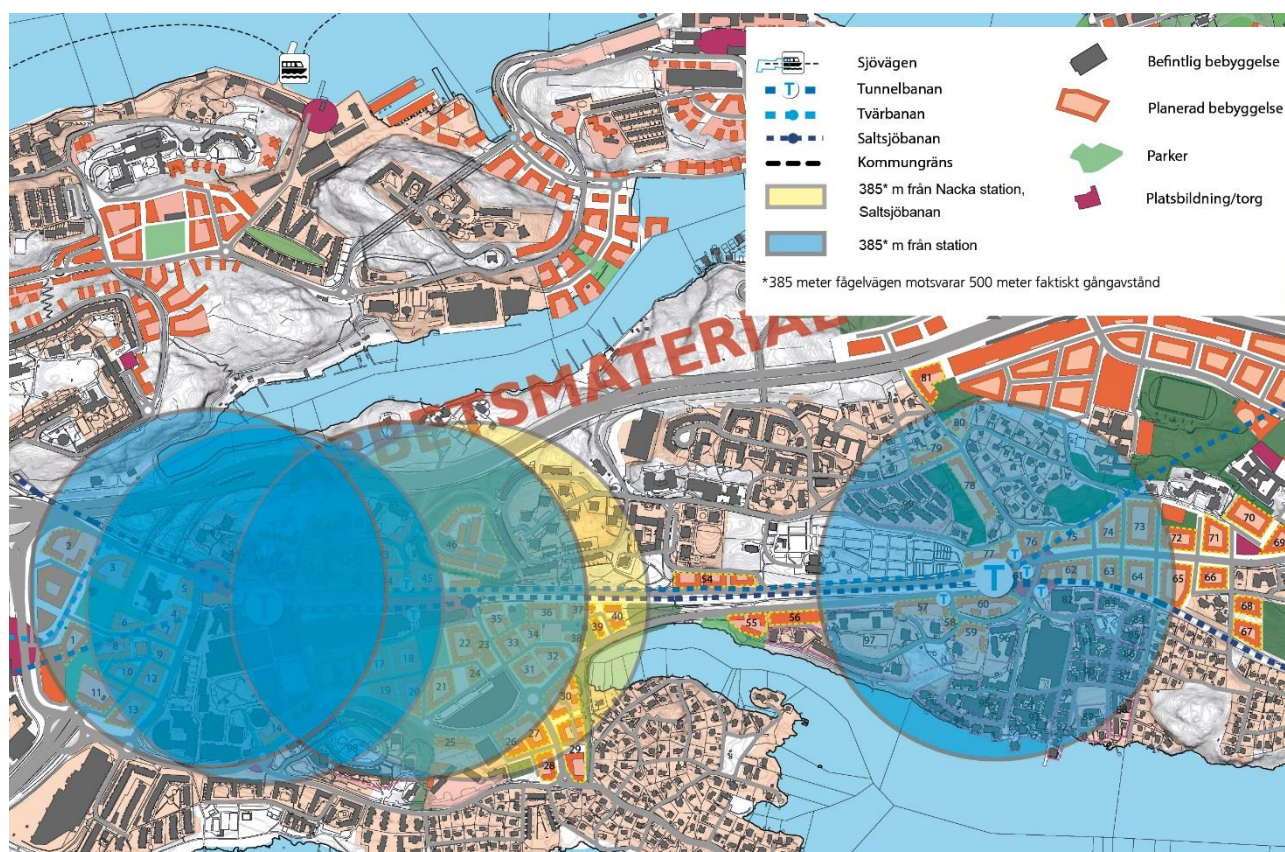
Begreppet upptagningsområde avser hur många potentiella kollektivtrafikresenärer som nås inom ett visst avstånd från ett visst stations- eller hållplatsläge. Olika mått på "rimligt avstånd till station" figurerar. SL brukar mena att en gångväg på upp till 900 meter till spårstation är acceptabelt. Förenklat motsvarar detta ca 700 meter fågelvägen vilket illustreras med ringar i följande bilder. Enligt en rapport från Länsstyrelsen i Skåne ligger ett så kallat "stationsnära läge", det vill säga läge med stor potential att attrahera kollektivtrafikresenärer, högst 500 meters gångväg från station.

I ett stadsbyggnadsprojekt som detta, där en hög andel kollektiva resor är att föredra, kan 900 meter tyckas för långt. I följande bilder visas hur väl bostäder och arbetsplatser täcks av 900 respektive 500 meters avstånd till närmaste station.

Figur 2 – Områden som nås inom 900 meters gångväg till station .

I Figur 3 illustreras vilka ytor som nås inom 500 meters gångväg. Stora delar av planerad exploatering ryms fortfarande inom cirklarna. Det uppstår en skillnad i Planiaområdets östra del om Saltsjöbanans Nacka Station tas bort.

Figur 3 – Områden som nås inom 500 meters gångväg till station.

2.6. Antal resenärer på Saltsjöbanan respektive Tunnelbanan

Värt att notera är också skillnaden i antal resande med de två olika spårsystemen. Stationerna Sickla och Nacka på Saltsjöbanan har idag cirka 800 respektive 600 påstigande per dygn. Tunnelbanans kommande hållplatser förväntas ha ca 10 000 resenärer per dygn. Hur resandet kommer fördelas mellan Tunnelbanan och Saltsjöbanan i framtiden kan inte bedömas utan beräkningar som ej varit möjliga att genomföra i detta skede. Dessa utförs av SL vilka inte haft möjlighet att beräkna på så kort varsel. Beräkningar är tänkta att genomföras senare under året.

2.7. Sammanfattning – tillgång till spårburen kollektivtrafik

Tunnelbanan och Saltsjöbanan delar i princip stationslägen inom studieområdet. Därför nås också i princip samma bostäder och arbetsplatser från tunnelbanan respektive Saltsjöbanan. Någon skillnad blir det beroende på om Centralen eller Slussen är målpunkt för resenären. Någon skillnad blir det också i resrelationen Sickla Köp kvarter – Saltsjöbaden men dessa anses inte alternativskiljande. Därför borde inte Nacka Stations (avser Saltsjöbanan) vara eller icke vara innebära större skillnader för kollektivtrafikresenären. Oavsett om Nacka Station blir kvar eller ej, kommer bussar fortsatt att trafikera Värmdövägen för att komplettera den spårburna kollektivtrafiken.

3. Stadsmiljö

Blir det då någon skillnad för stadsdelen om Nacka Station finns kvar eller dras bort? Följande sidor visar på några skillnader såväl visuellt som hur olika delområden kan komma att användas något olika.

3.1. Visuellt

Den visuella skillnaden består i att det på upphøjningens tak antingen finns en station eller inte. Dessutom kan upphøjningen som helhet göras något smalare om inte stationen behövs eftersom spåren inte behöver dras isär för att ge plats för en plattform. Med station kommer man också att se väntande resenärer och tåg som stannar och åker iväg. Det blir liv och rörelse på taket. Utan station kommer tågen endast att passera förbi och några människor kommer ej att synas.

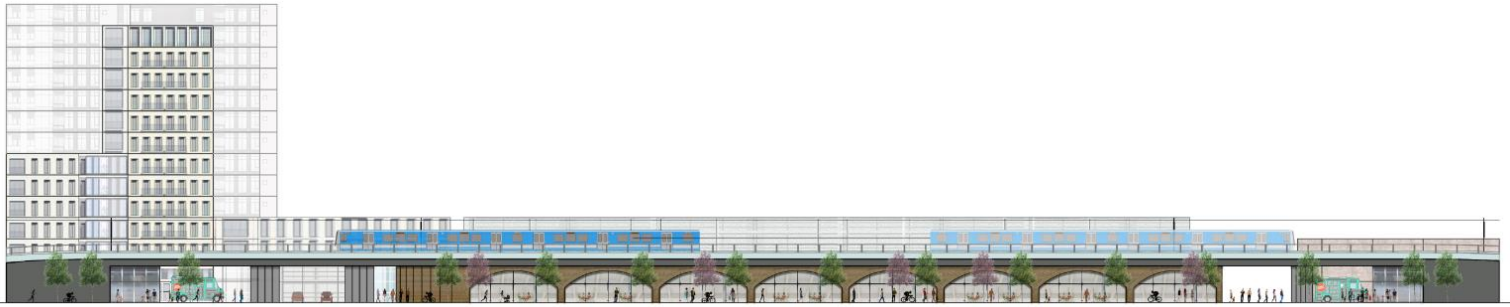
I korsningen Värmdövägen/Simbagatan blir skillnaden marginell. En biljetthall kommer fortfarande finnas men den leder då bara till tunnelbanan. Någon uppgång till Saltsjöbanan kommer ej finnas. I korsningen Planiavägen/Värmdövägen kommer ingen entré till Saltsjöbanan finnas och platsen kanske blir något mindre livlig. Nedan visas några bilder som illustrerar skillnaden med eller utan Nacka Station.

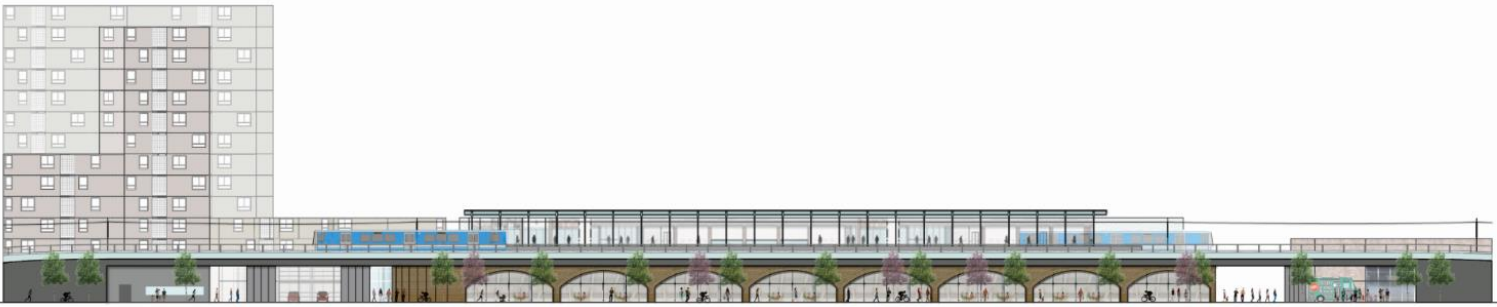
Figur 4 Planskiss utan Nacka Station.

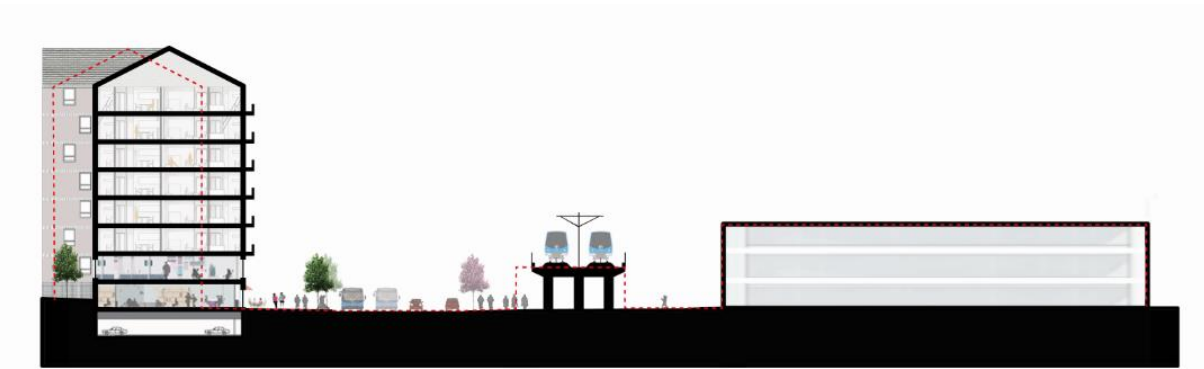
Figur 5 Planskiss med Nacka Station.

Figur 6 Elevation utan Nacka Station

Figur 7 Elevation med Nacka Station

Figur 8 Utan Nacka Station. Röd linje visar förslaget då stationen finns kvar. (sektion motsvarar A-A i huvudrapport)

Figur 9 Utan Nacka Station. Röd linje visar förslaget då stationen finns kvar (sektion motsvarar B-B i huvudrapport)

3.2. Funktionellt

Två huvudsakliga skillnader har identifierats. Utrymmesmässigt tar förslaget utan station lite mindre plats. Det innebär att det blir mer plats för planerad bebyggelse norr om Värmdövägen och att den kan skjutas något söderut. Alternativt kan utrymmet användas för generösare ytor för gång- och cykeltrafik.

Den andra huvudsakliga funktionella skillnaden är vilken plats, Nacka Station eller Sickla Station, som blir den huvudsakliga kollektivtrafikknutpunkten i området. Oavsett vilken det blir så är det troligt att denna plats kommer att upplevas som en av områdets starkaste platser likt "torget i byn". Såväl runt Sickla Station som Nacka Station kommer många nya byggnader uppföras och gaturummen längs Sickla Industriväg och Värmdövägen kommer få en betydligt urbanare karaktär. Dessutom kommer Tvärbanan att förlängas till Sickla station, vilket gör denna plats till en ännu starkare kollektivtrafikknut och framtida nav i stadsdelen.

Oavsett vilket nav stationslägena som blir områdets "torg" eller centrum så kommer vägarna till och från denna plats att ha attraktiva butikslägen i och med att många rör sig utmed stråken. Detta är viktigt att komma ihåg vid programmering av enskilda fastigheters bottenvåningar. En viktig kvalitet att slå vakt om, är att med lokaler under järnvägsbron får Sickla Köpkvarter ett "framflyttat skyltfönster" mot Värmdövägen och flera nya möjliga entréer. Det betyder att gatumiljön utmed Värmdövägens båda sidor bör utformas så att Värmdövägen upplevs som en gata i stadsdelen som nu ligger inne i området och inte som idag, en trafikled utanför området. Att gående väljer att gå utmed Värmdövägen mellan olika målpunkter är viktigt oavsett vilken punkt som blir den huvudsakliga kollektivtrafikknuten.

Återigen, Saltsjöbanan och Tunnelbanan har dubblerade stationslägen inom området och borde därför tåla att Saltsjöbanans Nacka Station dras in. Tunnelbanan är fortfarande tillgänglig. Skillnaderna för området i stort är troligtvis marginella men för kvarteren lokalt runt Planiavägen, kan avsaknaden av Nacka Station på Saltsjöbanan möjligen minska aktivitetsnivån något i närområdet.

Sammanfattningsvis går det i detta läge inte att hitta någon tydlig alternativskiljande kvalitet med eller utan Saltsjöbanans Nacka Station. Båda scenarion bäddar för en attraktiv stadsdel med mindre programmeringsskillnader.

3.3. Byggtid och kostnad

Alternativet utan station är billigare att bygga, tar mindre plats och även något kortare tid att färdigställa. Den stora kostnaden ligger dock i själva upphöjningen av Saltsjöbanan vilken är densamma såväl med som utan station. En kostnadsbesparing på ca 80 MSEK är rimlig att uppnå på grund av smalare upphöjning och avsaknad av station. En besparing i byggtid på upp till ett år kan vara möjlig att uppnå om Saltsjöbanans Nacka Station tas bort. En del av besparingen kan behöva läggas på att optimera Sickla Stations läge som kollektivtrafikknutpunkt. Exempelvis kan tillfartsvägar behöva förtydligas och markytor göras mer generösa.

	sort	mängd	å-pris	summor
Rivning				800 000 kr
mjukmark	m2	2000	250 kr	500 000 kr
asfalt	m2	715	350 kr	250 250 kr
Gata				4 000 000 kr
anslutning Planlavägen och Simbagatan	m2	1995	2 000 kr	3 990 000 kr
Schakt och fyll				1 100 000 kr
jord	m3	1100	500 kr	550 000 kr
berg	m3	350	1 500 kr	525 000 kr
Konstruktioner				103 600 000 kr
bro	m2	2300	35 000 kr	80 500 000 kr
ramper (stödmur snitt tre meter höga)	lm	630	20 000 kr	12 600 000 kr
förarbete tunnelbanan berg- och betong	st	1	10 500 000 kr	10 500 000 kr
Järnväg				39 600 000 kr
dubbelspår komplett	lm	690	50 000 kr	34 500 000 kr
enkelspår komplett	lm	145	35 000 kr	5 075 000 kr
Byggnader				27 000 000 kr
ombyggnad garage	m2	880	15 000 kr	13 200 000 kr
biljetthall	m2	500	25 000 kr	12 500 000 kr
fasad mot Värmdövägen	lm	250	5 000 kr	1 250 000 kr
Provisorier				25 400 000 kr
enkelspår	lm	750	30 000 kr	22 500 000 kr
planskildhet gc (containers)	lm	50	3 000 kr	150 000 kr
tillfällig spårbro	m2	30	25 000 kr	750 000 kr
ledning	st	1	2 000 000 kr	2 000 000 kr
Flytt av teknik				23 000 000 kr
ny fördelningsstation	st	1	15 000 000 kr	15 000 000 kr
flytt styr o regler SB	st	1	8 000 000 kr	8 000 000 kr
Projektering, BHkostnader, generell osäkerhet	%	25%		225 000 000 kr
				56 250 000 kr
Totalsumma				281 000 000 kr

4. Slutsats

Tillgången till kollektivtrafik för boende och arbetande inom området bedöms inte försämrats nämnvärt om Nacka Station tas bort. Det är snarare så att med tillkomsten av tunnelbanan förbättras kollektivtrafiktillgången markant för de allra flesta resenärer även om Saltsjöbanan inte stannar vid Nacka Station. För Saltsjöbanan innebär en slopad Nacka Station en något kortare restid för de allra flesta vilket är gynnsamt för banan i stort.

Områdets karaktär bedöms inte förändras nämnvärt om Nacka Station tas bort. Saltsjöbanans upphöjning med lokaler under byggs ändå och Värmdövägen får likvärdig utformning. Det kan snarare vara så att alternativet utan Nacka Station ger en något bättre miljö för de närboende norr om Värmdövägen som slipper eventuellt störande ljud från stationen.

Ekonomiskt och byggtekniskt finns besparingar att göra. En förkortad byggtid på upp emot ett år är möjlig och en besparing på ca 80 MSEK kan göras. Dessa antaganden grundar sig på de kalkyler och tidplaner som skissats.

Sammanfattningsvis har det inte gått att finna några starka motiv för att behålla Nacka Station. Ansatsen att en indragen station inte nämnvärt påverkar kollektivtrafikresenärernas valmöjligheter bör dock verifieras av Trafikförvaltningen.

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 73

Dnr KFKS 2010/535-251

Exploateringsavtal för Kvarnholmen etapp 4

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen skall ingå föreslaget exploateringsavtal med Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB avseende detaljplan för flerbostadshus inom fastigheten Sicklön 38:1 på Kvarnholmen.

Ärendet

Detaljplanens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder och en förskola. Detaljplanen utgör etapp 4 av utbyggnaden på Kvarnholmen och följer huvudsakligen riktlinjerna i det godkända planprogrammet. Totalt innehåller detaljplanen cirka 72 800 kvadratmeter tillkommande ljus BTA (bruttototalarea). Ett i dagsläget rimligt antagande skulle ge cirka 700 lägenheter och cirka 5000 kvadratmeter lokaler. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget innebär en betydande miljöpåverkan.

All mark inom projektet ägs av exploitören via dotterbolag. Mark som planläggs som allmän platsmark kommer att överlåtas till kommunen efter färdigställandet.

Avtalet innebär bland annat att utbyggnaden av allmänna anläggningar och finansieringen av dessa säkerställs, att kommunen och exploitörerna är överens om erforderliga fastighetsrättsliga åtgärder i enlighet med detaljplaneförslaget. Avtalet ligger även till grund för den medfinansiering av erforderliga infrastrukturåtgärder (Kvarnholmsförbindelsen) som ingår i ramavtalet för Kvarnholmen.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 3 mars 2015
Bilaga 1 Exploateringsavtal med Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB med bilagor

Yrkanden

Cathrin Bergenstråhle (M) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall-Steen (FP), bifall till exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Cathrin Bergenstråhles yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Exploateringsavtal för Kvarnholmen etapp 4

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen skall ingå föreslaget exploateringsavtal med Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB avseende detaljplan för flerbostadshus inom fastigheten Sicklön 38:1 på Kvarnholmen.

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder och en förskola. Detaljplanen utgör etapp 4 av utbyggnaden på Kvarnholmen och följer huvudsakligen riktlinjerna i det godkända planprogrammet. Totalt innehåller detaljplanen cirka 72 800 kvadratmeter tillkommande ljus BTA (bruttototalarea). Ett i dagsläget rimligt antagande skulle ge cirka 700 lägenheter och cirka 5000 kvadratmeter lokaler. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget innebär en betydande miljöpåverkan.

All mark inom projektet ägs av exploitören via dotterbolag. Mark som planläggs som allmän platsmark kommer att överlåtas till kommunen efter färdigställandet.

Avtalet innebär bland annat att utbyggnaden av allmänna anläggningar och finansieringen av dessa säkerställs, att kommunen och exploitörerna är överens om erforderliga fastighetsrättsliga åtgärder i enlighet med detaljplaneförslaget. Avtalet ligger även till grund för den medfinansiering av erforderliga infrastrukturåtgärder (Kvarnholmsförbindelsen) som ingår i ramavtalet för Kvarnholmen.

Bakgrund

Detaljplanen utgör etapp 4 av utbyggnaden på Kvarnholmen och följer huvudsakligen riktlinjerna i det godkända planprogrammet.

Totalt innehåller detaljplanen cirka 72 800 kvadratmeter tillkommande ljus BTA. Ett i dagsläget rimligt antagande skulle ge cirka 700 lägenheter och cirka 5000 kvadratmeter lokaler.

Avtalet ingås med de fastighetsägande bolagen Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB som i sin tur ägs av Kvarnholmen Utveckling AB. Kvarnholmen Utveckling AB ägs i lika delar av JM AB och Sicklaön Invest AB. Sicklaön Invest AB ägs till 50% av PEAB AB och 12,5 % av Folksam ömsesidig sakförsäkring och 37,5 % av Folksam ömsesidig livförsäkring.

I avtalet ingående fastigheter är Sicklaön 38:1, Sicklaön 37:40 och Sicklaön 37:43. Exploatören äger alla fastigheter.

I syfte att reglera marköverlåtelse, fördelning av kostnader för utbyggnad av allmänna anläggningar, principer för genomförande med mera har ramavtal upprättats 2006-09-28 med Exploatören, då KF Fastigheter AB. Detta avtal följer de principer som upprättades i ramavtalet.

Huvudsakligt innehåll i förslagen till exploateringsavtal

Exploateringsavtalet reglerar i huvudsak:

- Vilken mark som ska överlåtas till kommunen i egenskap av allmän plats och former för detta överlåtande.
- Hur anläggningar inom området, som ska överlåtas till kommunen, ska utföras och i vilket skick dom ska överlämnas till Kommunen.
- Kostnadsfördelning
- Nödvändiga fastighetsregleringar, inklusive servitutsupplåtelser
- Speciella krav på byggnation inom framtida Allmän platsmark
- Speciella krav på byggnation inom framtida Kvartersmark
- Föreskrifter för sanering av föroreningar
- Säkerheter för Exploatörens åtaganden
- Avtalets överlåtelsemöjligheter

Ekonomiska konsekvenser

Exploatören står för alla kostnader för planläggning och genomförande av detaljplanen.

Vidare erlägger Exploatören en medfinansieringsavgift enligt tidigare avtal som bidrag till finansieringen av Kvarnholmsförbindelsen. Denna medfinansiering uppgår för detta avtal till 52 052 000 SEK i 2006 års penningvärde, som räknas upp till datum för planens laga kraft vinnande, då även avgiften ska erläggas.

Inom planområdet ska exploatören upplåta en förskola på 4 avdelningar i den nordöstra bergsbebyggelsen.

Bilagor

Bilaga 1 Exploateringsavtal med Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB med bilagor

Ulf Crichton
Exploateringschef

Nils-Olof Persson
Exploateringsingenjör

EXPLOATERINGSAVTAL FÖR DEL AV KVARNHOLMEN, ETAPP 4 – SÖDRA KVARNHOLMEN

Tidigare ”avtal rörande planläggning och exploatering av Kvarnholmen” (ramavtalet) avser hela programområdet för Kvarnholmen, Hästholmssundet och Östra Gäddviken. Ramavtalet ska successivt ersättas av exploateringsavtal för respektive detaljplan. Detta avtal ersätter ramavtalet i de delar som planläggs enligt bilaga 1.

§ 1 PARTER

Detta avtal har träffats mellan

1. Nacka kommun genom dess kommunstyrelse, nedan kallad Kommunen,
- och
2. Holmenkvarnen 1 AB (556710-3451),
 3. Holmenkvarnen 5 AB (556710-2388) samt
 4. Holmenkvarnen 8 AB (556708-8728)
- varav 2-4 gemensamt benämns Exploatören nedan.

Bolagen listade under punkterna 2-4 ovan är ägare av följande fastigheter

- Sicklaön 38:1 (Holmenkvarnen 5 AB)
- Sicklaön 37:43 (Holmenkvarnen 8 AB)
- Sicklaön 37:40 (Holmenkvarnen 1 AB)

§ 2 DETALJPLAN OCH ÖVRIGA HANDLINGAR

Exploateringen avser del av fastigheterna Sicklaön 38:1, Sicklaön 37:40 och Sicklaön 37:43 på Kvarnholmen. Som grund för exploateringen ligger förslag till detaljplan för del av Södra Kvarnholmen, Kvarnholmen Etapp 4, i Nacka kommun, daterad februari 2013, (reviderat februari 2015), se Bilaga 1.

Till avtalet hör följande handlingar:

- Bilaga 1 Förslag till detaljplan med planbestämmelser (övriga planhandlingar ingår också som bilaga men biläggs inte avtalet).
- Bilaga 2 Karta över mark- och vattenöverlåtelse.
- Bilaga 3 Omfattnings- och utförandebeskrivning för allmänna anläggningar.
- Bilaga 3.1 PM gällande reparationsförslag för Piren och Oceankajen vid Kvarnholmen.
- Bilaga 3.2 Anslutning utanför planområdet till Kvarnholmsvägen.

- Bilaga 3.3 Etappindelning
- Bilaga 4 Projektering och produktion – exploatörens förutsättningar.
- Bilaga 5 Gestaltningprogram.
- Bilaga 6 Skydd av vegetation.
- Bilaga 7 Överenskommelse om fastighetsreglering – allmän platsmark, vattenområde samt kvartersmark för service- och föreningsverksamhet (N-område) och tekniska anläggningar (E-område).
- Bilaga 8 Servitutsavtal - överenskommelse om fastighetsreglering hiss, gångbro och kajpromenad.
- Bilaga 9 Servitutsavtal - överenskommelse om fastighetsreglering x-områden
- Bilaga 10 Servitutsavtal rörande vägar utanför planområdet.
- Bilaga 11 Servitutsavtal- överenskommelse om fastighetsreglering byggnadskonstruktioner
- Bilaga 12 Servitutsavtal dräneringsledningar och dagvattenledningar
- Bilaga 13 Stompunkter inom området.
- Bilaga 14 Riskbedömning och åtgärdsutredning för Östra Cisternområdet.
- Bilaga 15 Föreläggande från Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden om sanering.

§ 3 IKRAFTTRÄDANDE OCH GILTIGHET

3.1 IKRAFTTRÄDANDE

Detta avtal börjar löpa från och med dagen för Kommunens undertecknande av detta avtal.

3.2 GILTIGHET

Detta avtal är till alla delar förfallet utan rätt till ersättning för någondera parten om inte detaljplan enligt § 2 antas senast den 30 december 2015 genom beslut som vinner laga kraft.

Exploatören är medveten om att beslut om att anta detaljplan meddelas av kommunfullmäktige i Nacka kommun. Beslut om detaljplan ska föregås av samråd med de som berörs av detaljplanen och andra beredningsåtgärder. Exploatören är även medveten om att sakägare har rätt att överklaga beslut att anta denna detaljplan.

§ 4 MARKÖVERLÅTELSE

Exploatören överlåter utan ersättning, genom Holmenkvarnen 5 AB, till kommunen de delar av fastigheten Sicklaön 38:1 som enligt Bilaga 2 är gul- och grönmarkerade, och skall utgöra allmän platsmark, vattenområde samt kvartersmark för service- och föreningsverksamhet (N-område) och tekniska anläggningar (E-område).

Marköverlåtelse mellan Holmenkvarnen 5 AB och kommunen regleras i separat avtal, Bilaga 7, "Överenskommelse om fastighetsreglering – allmän platsmark, vattenområde samt kvartersmark för service- och föreningsverksamhet (N-område) och tekniska anläggningar (E-område)".

Mark som överlåts skall inte innehålla högre halter av föroreningar än vad som är godtagbart i samråd med tillsynsmyndigheten miljö och hälsa på Nacka kommun, med hänsyn till planerad användning.

§ 5 FASTIGHETSBLDNING

Kommunen ansöker om den fastighetsbildning som erfordras för marköverlåtelsen enligt § 4 och servitutsupplåtelse enligt § 6. Exploatören svarar för samtliga med detaljplanens och exploateringsavtalets genomförande förenade förrätningskostnader.

Exploatören bekostar all nödvändig inlösen av mark, servitut, ledningsrätt eller annan rättighet i samband med detaljplanens och exploateringsavtalets genomförande.

§ 6 SERVITUT

Avtal har slutits gällande upplåtelse av servitut i fastigheterna Sicklaön 37:40, 38:1 och 38:2 till förmån för kommunens fastighet Sicklaön 37:11 avseende allmänhetens rätt nyttja väg för fordons-, gång- och cykeltrafik mellan kommunens fastighet och Kvarnholmens norra del.

Exploatören ska bygga provisorisk tillfartsväg (inklusive gång och cykelbana) mellan plangräns och Kvarnholmsvägen samt anslutning till Finnbergstunnel enligt ritning "Förslag till anslutning Kvarnholmsvägen – Sillkajen" daterad 2011-12-13, se Bilaga 3.2. Även nya provisoriska busshållplatser på Kvarnholmsvägen och gång- och cykelbana anordnas i enlighet med denna ritning. Dessutom ska den s.k. Pipelinepromenaden anslutas till Kvarnholmsvägen. För att säkerställa allmänhetens rätt till väg för fordon-, gång- och cykeltrafik mellan kommunens fastighet och plangräns träffar kommunen och Exploatörens bolag; Holmenkvarnen 1 AB, Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 8 AB, servitutsavtal, "Servitutsavtal rörande vägar utanför planområdet", se Bilaga 10.

Kommunen och Holmenkvarnen 5 AB träffar "Servitutsavtal – Överenskommelse om fastighetsreglering" i överensstämmelse med avtal i Bilaga 8, 9 och 11 för följande rättigheter:

1 Infästning i fasad och grundkonstruktion. Bilaga 8.

Hiss, gångbro, torg och kajpromenad kommer delvis att behöva förankras i intilliggande byggnader på kvartersmark. Servitutsavtalet för dessa ändamål ska kompletteras med ritningar då bygghandlingar är upprättade.

2 Gångbana (avser område som markerats med x1 och x2 på plankartan). Bilaga 9.

3 Bibehållande av gatuanläggning. Bilaga 11

Om officialservitut inte kan träffas för dessa ändamål ska parterna istället träffa avtalsservitut med samma ändamål och omfattning.

Dragstags bakåtförankring av kajer m.m. skall säkras med servitut i de berörda fastigheterna. Berörda fastigheter bestäms i samband med detaljprojektering.

Servitutsavtal för förankring av båtbygggor ska träffas då bygghandlingar är upprättade.

Kommunen upplåter utan ersättning servitut för dräneringsledningar och dagvattenledningar som förläggs på kommunal mark. Bilaga 12. Enskilda anläggningar på allmän platsmark ska i första hand undvikas men kan bli aktuellt till följd av områdets stadsmässiga karaktär. Vilka områden som ska upplåtas med servitut kommer att framgå efter detaljprojektering.

§ 7 ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

Allmänt

Till grund för utformningen av allmänna anläggningar ligger Omfattnings- och utförandebeskrivning för allmänna anläggningar, se Bilaga 3.

Där inget annat anges projekterar, utför och bekostar Exploatören de anläggningar och åtgärder som beskrivs i denna paragraf, omfattningsbeskrivning och gestaltungsprogrammet i Bilaga 5.

Fram till dess allmänna anläggningar, utförda enligt stycket ovan, överlämnas till kommunen är Exploatören gentemot allmänheten ansvarig för säkerhet, funktion, drift och underhåll av de till detaljplanen hörande allmänna anläggningar och områden som i detaljplanen utgör allmän plats.

För produktion av anläggningarna enligt denna paragraf gäller till avtalet hörande Bilaga 4 ”Projektering och produktion – Exploatörens förutsättningar”.

Krävs anpassningar av anläggningar utanför detaljplanområdet men inom programområdet som är nödvändiga för anläggningarnas funktion ingår även det i Exploatörens åtagande att projektera, utföra och bekosta dessa.

Exploatören är medveten om den utbyggnad av ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum som pågår (Kvarnholmsförbindelsen) och att det kommer att krävas särskilda insatser i form av samordning med broentreprenören. Exploatören äger inte rätt till någon ersättning som följd av sådan samordning. Dock äger exploatören rätt till ersättning för tillhandahållna el och vatten för kommunens (kommunens entreprenörers) behov i enlighet med exploateringsavtal för Kvarnholmsförbindelsen.

Om det krävs bygglov, marklov eller rivningslov ansöker Exploatören om detta.

I miljökonsekvensbeskrivningen samt i miljöredovisningen angivna åtgärder och därmed förknippade kontrollprogram skall följas.

Exploatören förbinder sig att följa arbetsmiljölagen med tillhörande förordningar och föreskrifter. I enlighet med 3 kap.7 c § arbetsmiljölagen avtalas att Exploatören ska ha det arbetsmiljöansvar, som avses i 3 kap. 6 § arbetsmiljölagen och i de anslutande föreskrifterna, för de arbeten som utförs.

Vegetation som kan påverkas av exploateringen ska skyddas på det sätt som anges i Bilaga 6

Relationshandlingar ska upprättas och levereras på det sätt som anges i Nacka kommuns Teknisk Handbok .

Utförda konstruktionsanläggningar skall införas i förvaltningssystemet BaTMan.

Vid motstridiga uppgifter gäller texten i denna paragraf före hänvisade bilagor.

§ 8 FÖRSKOLOR

Exploatören ska efter samråd med kommunen projektera, bygga och upplåta förskola på 4 avdelningar i den nordöstra bebyggelsen.

§ 9 ANLÄGGNINGAR OCH BEBYGGELSE PÅ KVARTERSMARK OCH VATTENOMRÅDE

Byggnader och anläggningar på kvartersmark och vattenområde utformas i enlighet med gestaltningsprogrammet (Bilaga 5). För Piren och Océankajen med tillhörande landområde gäller att dessa skall iordningsställas i huvudsak enlighet med gestaltningsprogrammet och omfattningsbeskrivning. Även Soldäcket skall uppföras i enlighet med gestaltningsprogram 18trycket från gatukroppen. Framtida arbeten i gatumarken ska kunna utföras utan att hänsyn måste tas till t ex för dålig hållfasthet i källarväggar. Se servitut bilaga 11.

I miljökonsekvensbeskrivningen samt i miljöredovisningen angivna åtgärder och därmed förknippade kontrollprogram skall följas.

Alla golvbrunnar i garageutrymme skall kopplas till oljeavskiljare.

Följande gäller för med planbestämmelsen b betecknade bebyggelsekvarter inom detaljplanen, bilaga 1:

Bostadsbebyggelse och förskola ska utföras med ventilerade utrymmen mellan bottenplatta och bostäder/förskola samt mellan väggar mot berget eller jord och bostäder/förskola. Ventilationen ska vara separerad från husets övriga ventilation. Bottenplatta och väggar mot berg eller jord ska utföras som diffusionstäta konstruktioner upp till markytan. Hisschakt ska ventileras separat i hus M5, M6, N5, N6, L4 α , L5 och L7. Borrning får ej ske under

grundläggningsnivåer för bottenplattor för M5, M6, N5 och N6 (annat än för avhjälpande åtgärder enligt 10 kap. MB, undersökningar och saneringsåtgärder).

Följande gäller för med planbestämmelsen c betecknade bebyggelsekvarter inom detaljplanen, bilaga 1:

Hus ska utföras som diffusionstäta- och vattentäta konstruktioner upp till markplan. Hisschakt ska ventileras separat i hus M5, M6, N5, N6, L4, L5 och L7.

§ 10 SANERING

Sanering ska ske enligt föreläggande från Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden, Bilaga 15

§ 11 VÄGUTBYGGNAD UTANFÖR PLANOMRÅDET

All transport till och från den nedre kajbebyggelsen skall ske efter Södra vägens anslutning till Kvarnholmsvägen, se Bilaga 3.2. Exploatören bygger ut och ansvarar för att denna anslutning hålls säker och öppen från första inflyttning tills att den permanenta trafiklösningen med områdets tillfart är utbyggd.

Exploatören är ansvarig för och bekostar de åtgärder som krävs för att vägen är säker, farbar och belyst för alla trafikslag. Räddningstjänstens fordon ska alltid kunna nå området.

§12 SMÅBÅTSHAMN

Exploatören skall iordningsställa kaj för småbåtshamn i enlighet med omfattningsbeskrivning och gestaltningsprogram. Kajen samt vattnet utanför (Bilaga 2) skall överlämnas till kommunen utan ersättning. Kommunen skall upplåta vattenområdet för småbåtshamn till Exploatören eller av honom anlita verksamhetsutövare genom arrende. Arrendets storlek skall vara 1 krona per år och löpa i 25 år. Arrendets varaktighet förutsätter att båtplatser endast upplåts till boende på Kvarnholmen eller personer som innehar giltig parkeringsplats på Kvarnholmen.

§13 UTBYGGNAD I ANSLUTNING TILL PLANOMRÅDET

Direkt väster om och i anslutning till planområdet ska utformning av kaj, pumpstation, hamnpark och placering av nätstation ske i samråd mellan exploatören och kommunen. Arbete med utformningen ska påbörjas omgående. Byggnationen av dessa tekniska anläggningar och denna del av kajen kommer att ske i ett inledande skede av utbyggnaden av detaljplaneområdet. Exploatören är medveten om att särskilda tillstånd kan behövas och ska ansöka om dessa.

§ 14 ERSÄTTNING FÖR ADMINISTRATION

Exploatören ersätter kommunen för kommunens eller kommunens konsulter arbete med att fullfölja åtgärder enligt detta avtal (t.ex. granskning, besiktning, kontroll, uppföljning av avtalsvillkor). Kommunen skall samråda med Exploatören vid upphandling av konsulter.

Kommunen debiterar Exploatören enligt löpande räkning mot månadsvis redovisade timlistor och enligt vid varje tidpunkt gällande taxa för planering, byggande, kartor och mättjänster. Timpriserna är exklusive moms. Ingen moms utgår på kommunens administrativa arbete. Dessutom tillkommer kommunens verifierade utlägg. Kommunen ansvarar för att Exploatören erhåller en prognos för kommunens kostnader baserat på aktuellt projektläge.

Ersättningen betalas efter kvartalsvis fakturering från kommunen.

Myndighetsutövning debiteras separat enligt taxa.

§ 15 UTBYGGNADSORDNING

Kraven på förbindelse till planområdet enligt §§ 6 och 7 utgör förutsättning för kommunens övertagande av allmänna anläggningar enligt detta avtal.

Ett etappvis överlämnande kan ske enligt bilaga 3.3 givet att förutsättningar för detta enligt detta avtal är uppfyllda.

§ 16 FINANSIERING - ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

Som bidrag till den övergripande trafikinfrastruktur som krävs till området, erlägger Exploatören en ersättning till kommunen.

Ersättningen utgörs av sjuhundrafemton (715) kr/m² BTA för 72 800 m² nybyggnation. Ersättningen ska justeras med KPI från juli 2006 fram till betalningsdagen.

Ersättningen betalas då detaljplanen för etapp 4 vinner laga kraft.

§ 17 VA-AVGIFTER

Anläggningsavgift

Exploatören bygger ut och bekostar all VA-utbyggnad som behövs enligt vad som framgår av § 7. Kommunen måste dock enligt gällande lag debitera anläggningsavgift. Exploatören skall därför erlägga VA-anläggningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande Va-taxa. Exploatören har därefter rätt att fakturera kommunen motsvarande belopp.

Brukningsavgift

Storlek på brukningsavgiften för detaljplaneområdet skall fortsättningsvis beräknas enligt kommunens taxa och inte enligt tidigare avtal. Taxan gäller från det att förbindelsepunkt till respektive fastighet för vatten är upprättad.

§ 18 GATUKOSTNADER OCH MOMS

Gatukostnader

Har Exploatören fullgjort sina förpliktelser enligt detta avtal, avstår kommunen från ytterligare ersättning för gatukostnad och bidrag till allmänna anläggningar för detaljplaneområdet. Detta gäller inte ersättning för förbättring och nyanläggning av gata och annan allmän plats med tillhörande anordningar, som i framtiden kan komma att krävas.

Moms

Den del av kostnaden för allmän gatu- eller parkanläggning inom planområdet som utgör moms ska kommunen ersätta Exploatören för. Ersättning kan ske löpande baserat på av kommunen godkänt arbete. Den kostnad som momsen baseras på måste först verifieras och godkännas av kommunen. Alla kostnader som exploatören hävdar utgör gatukostnad skall vara tydligt urskiljbara från övriga anläggningskostnader. Fakturering sker på det sätt som kommunen anger.

§ 19 DRÖJSMÅLSRÄNTA

Erlägger inte Exploatören ersättningar och viten enligt detta och tillhörande avtal i rätt tid utgår dröjsmålsränta motsvarande en räntesats som med åtta (8) procentenheter överstiger Sveriges Riksbanks vid varje tidpunkt gällande referensränta.

§ 20 SÄKERHET

För fullgörandet av Exploatörens skyldigheter enligt detta avtal skall Exploatören ställa säkerhet i form av moderbolagsborgen med kompletterande säkerhet enligt separat avtal. Kostnader för genomförande av åtaganden enligt detta avtal uppskattas till ca 300 miljoner kronor.

§ 21 KARTUNDERLAG ENSKILDA ANLÄGGNINGAR OCH BYGGNADER

Exploatören förbinder sig att senast två månader efter färdigställandet inom kvartersmark skicka digitala relationshandlingar och lägeskontroller.

Syftet med att leverera dessa inmätningar är att kommunens primärkarta skall kunna uppdateras.

§ 22 STOMPUNKTER

I de fall som stompunkter förstörs eller måste tas bort i samband med exploateringen är Exploatören skyldig att omgående informera Kommunen. Raserade punkter skall markeras på en papperskarta där nummer och placering av raserad punkt framgår. Kommunens samtliga kostnader för nya punkter skall ersättas av Exploatören.

En inventering är gjord som visar befintliga stompunkter, se Bilaga 13. Exploatören kan endast bli ersättningskyldig för de punkter som redovisas i denna förteckning.

§ 23 TVIST

Twist angående tolkning och tillämpning av detta avtal skall avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på kommunens hemort.

§ 24 KONTAKTORGAN

Exploatören skall kontinuerligt samråda med kommunen under tiden från lagakraftvunnen detaljplan fram till färdigställd exploatering.

Kommunens kontaktorgan vad gäller detta avtal är Exploateringsenheten. För myndighetsfrågor hänvisas till respektive myndighet.

§ 25 ÖVRIGT

I den mån inte annat framgår av detta avtal gäller ABT 06 för projektering och genomförande av allmänna anläggningar.

§ 26 ÖVERLÅTELSE FASTIGHET

Bolaget förbinder sig, vid äventyr av vite av SEXTIOMILJONER kronor i penningvärde 2015-03-03, att vid överlåtelse av äganderätten till Området eller fastighet som avstyckats från Området, tillse att de nya ägarna övertar samtliga förpliktelser avseende Området eller fastighet som avstyckats från Området enligt Exploateringsavtalet genom att i respektive avtal angående överlåtelse införa följande bestämmelse.

”Köparen förbinder sig att i av Nacka kommun påfordrade delar efterkomma utestående förpliktelser i mellan Nacka kommun och [Företagsnamn] träffat avtal om exploatering med överlåtelse av mark inom [område] daterad (”Exploateringsavtalet”) Exploateringsavtalet bifogas i avskrift. Köparen ska vid överlåtelse av äganderätten tillse att varje köpare som följer därefter binds vid utestående förpliktelser i Exploateringsavtalet, vilket ska fullgöras genom att denna bestämmelse, med i sak oförändrad text intas i överlåtelsehandlingen. Sker inte detta ska säljaren av Fastigheten utge vite till Nacka kommun med [INFOGA VITESBELOPP] kronor i penningvärde [20XX-XX-XX]. Motsvarande ansvar ska åvila varje ny köpare.

Vitet ska omräknas till penningvärdet vid den tidpunkt då vitet förfaller till betalning genom användning av konsumentprisindex eller det index som kan komma att ersätta det.”

Vid överlåtelse av avstyckad fastighet bör Bolaget samråda med Nacka Kommun för att fastställa utestående förpliktelser.

Om Området vid tidpunkten för överlåten har delats upp i flera fastigheter får vitesbeloppet fördelas i proportion till den totala byggrätten inom Området. Vid överlåtelse av sådan avstyckad fastighet äger Bolaget rätt att i ovanstående bestämmelse i avtalet angående överlåten ange sådant lägre vitesbelopp. Det lägre vitesbeloppet ska beräknas enligt formeln $LV = (TV/TB) * LB$, där LV utgör det lägre vitesbeloppet, TV utgör det totala vitesbeloppet, TB utgör den totala byggrätten inom Området, och LB utgör byggrätten inom den avstyckade fastigheten som ska överlåtas. Bolaget ska samråda med Kommunen om fördelning av vitesbelopp enligt ovan.

Om Bolaget ska utge vite enligt denna punkt ska vitet omräknas till penningvärdet vid den tidpunkt då vitet förfaller till betalning genom användning av konsumentprisindex eller det index som kan komma att ersätta detta.

Om överlåtelse sker ska Bolaget snarast efter det att överlåten skett till Kommunen översända en bestyrkt avskrift av överlåtenhandlingen.

§ 27 ÖVERLÅTELSE AV AVTALET

Kommunen kommer inte att motsätta sig en överlåtelse av detta avtal till Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB), 131 31 Nacka, org. Nr 556710-5514, JM AB, 169 82 Stockholm, org. Nr 556045-2103 eller Sicklaön Bygg Invest AB, c/o Peab Bostad, Box 808, 169 28 Solna, Org.nr. 556911-5479. Då KUAB, JM AB eller Sicklaön Bygg Invest AB förvärvat Exploatörens fastigheter inom planområdet, (se bilaga 1) övertar KUAB, JM AB eller Sicklaön Bygg Invest AB samtliga Exploatörens rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal.

Detta avtal får inte för Exploatörens del utan kommunens skriftliga medgivande överlåtas på annan än Kvarnholmen Utveckling AB, JM AB eller Sicklaön Bygg Invest AB.

Detta avtal är upprättat i fyra likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den
För Nacka kommun

..... den
För Holmenkvarnen 1 AB

.....
Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

.....
Ulf Crichton
Exploateringschef

Bevittnas:

Bevittnas:

.....

.....

.....
..... den

.....
..... den

För Holmenkvarnen 5 AB

För Holmenkvarnen 8 AB

.....

.....

.....

.....

Bevittnas:

Bevittnas:

.....

.....

.....

.....

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 74

Dnr KFKS 2010/405-214

Detaljplan för del av Kvarnholmen, Etapp 4

Södra Kvarnholmen, Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Ärendet

Syftet med planeringen av Kvarnholmen är att omvandla en idag sluten och delvis sliten industrimiljö till en levande och attraktiv stadsdel. Planens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder med inslag av lokaler för verksamheter, förskola, småbåtshamn för boende samt en badanläggning.

De viktigaste synpunkterna som inkommit under utställningstiden berör markförorenings- och riskfrågor, exploateringsgrad, avtals- och fastighetsrättsliga frågor, tekniska utredningar, badanläggning, småbåtshamn och besöksparkering.

Efter utställningstiden har planförslaget med tillhörande handlingar bearbetats. Planområdets västligaste del har tagits bort ur detaljplanen och avses regleras i kommande etapp 6, då planeringen av detta område har påbörjats och ändrat vissa förutsättningar. Planhandlingarna har kompletterats med text och bestämmelser avseende det område i öster, där cisterner innehållande perkloretylen (PCE) tidigare funnits.

Exploatören projekterar, utför och bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt kommer att regleras i exploateringsavtalet.

Handlingar i ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 25 mars 2015 § 56

Planenhetens tjänsteskrivelse den 6 mars 2015

1. Planbeskrivning
2. Detaljplanekarta
3. Illustrationsplan
4. Gestaltungsprogram
5. MKB och miljöredovisning
6. Utlåtande
7. Justering av riskbedömning och åtgärdsutredning för Östra Cisternområdet
8. Bilaga 1: Situationsplan med markering av källzon, randzon och plym
9. Bilaga 2: PM Tekniska skyddsåtgärder
10. Bilaga 3-A: Sektion med tekniska skyddsåtgärder

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

11. Bilaga 3-B: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
12. Bilaga 3-C: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
13. Protokollsutdrag MSN § 56

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/WEB/BO_BYGGA/PROJEKT/SICKLA_KARTA/KVAR_NHOLMEN/ETAPP_4/Sidor/default.aspx

Ärendets tidigare behandling

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 25 mars 2015 § 56

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och föreslår kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Yrkanden

Cathrin Bergensträhle (M) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall-Steen (FP), bifall till miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Cathrin Bergensträhles yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

25 mars 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 56

KFKS 2010/405-214

Detaljplan för del av Kvarnholmen, Etapp 4

Södra Kvarnholmen, Nacka kommun

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och föreslår kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Ärendet

Syftet med planeringen av Kvarnholmen är att omvandla en idag sluten och delvis sliten industrimiljö till en levande och attraktiv stadsdel. Planens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder med inslag av lokaler för verksamheter, förskola, småbåtshamn för boende samt en badanläggning.

De viktigaste synpunkterna som inkommit under utställningstiden berör markförorenings- och riskfrågor, exploateringsgrad, avtals- och fastighetsrättsliga frågor, tekniska utredningar, badanläggning, småbåtshamn och besöksparkering.

Efter utställningstiden har planförslaget med tillhörande handlingar bearbetats. Planområdets västligaste del har tagits bort ur detaljplanen och avses regleras i kommande etapp 6, då planeringen av detta område har påbörjats och ändrat vissa förutsättningar. Planhandlingarna har kompletterats med text och bestämmelser avseende det område i öster, där cisterner innehållande perkloretylen (PCE) tidigare funnits.

Exploatören projekterar, utför och bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt kommer att regleras i exploateringsavtalet.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse 2015-03-06

Bilagor:

1. Planbeskrivning
2. Detaljplanekarta
3. Illustrationsplan
4. Gestaltungsprogram
5. MKB och miljöredovisning
6. Utlåtande
7. Justering av riskbedömning och åtgärdsutredning för Östra Cisternområdet
8. Bilaga 1: Situationsplan med markering av källzon, randzon och plym
9. Bilaga 2: PM Tekniska skyddsåtgärder
10. Bilaga 3-A: Sektion med tekniska skyddsåtgärder

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 mars 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

11. Bilaga 3-B: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
12. Bilaga 3-C: Sektion med tekniska skyddsåtgärder

Till tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan. Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/WEB/BO_BYGGA/PROJEKT/SICKLA_KARTA/KVARNHOLMEN/ETAPP_4/Sidor/default.aspx

Yrkanden

Jan-Eric Jansson (KD) yrkade, med instämmande av Magnus Sjöqvist (M) och Cathrin Bergensträhle (M), att nämnden skulle besluta i enlighet med förslag till beslut.

Beslutsgång

Nämnden beslöt i enlighet med Jan-Eric Janssons (KD) yrkande.

Protokollsanteckningar

Roger Bydler (MP) och Mats Marnell (MP) lämnade följande anteckning till protokollet:

”I likhet med vad som har gällt för tidigare redovisade planer för Kvarnholmen, saknas en plan och beskrivning hur trafikförhållandena ska lösas när området blir färdigt och boende har flyttat in. Redan idag är trafikförhållandena sådana att det vid Danvikstullskorsningen blir långa köer som även hindrar kollektivtrafiken. Kvarnholmsbron kommer naturligtvis att avlasta en del vad gäller trafikanter som ska österut. Men för de som ska in mot Stockholm city, norrut och söderut är det ingen naturlig resväg. Förhållanden kommer ytterligare att försämrans under ombyggnaden av Slussen, då Saltsjöbanan ska stanna vid Henriksdal och passagerarna sedan fortsätta med buss till Slussen och vice versa.

Vi har fört fram en lösning som är både ekonomiskt förmånlig, som snabbt kan genomföras och som har en kapacitet i paritet med Tvärbanan. En lösning som innebär att en gondolbana (linbana) anläggs efter kusten med start i Nacka strand – senare med en förlängning till Bergs Oljehamn – och som fortsätter via Kvarnholmen, Finnboda, Saltsjö kvarn och fram till Slussen. Den exakta sträckningen kan diskuteras och behöver utredas – det kan t.ex. vara lämpligt att den går till Sickla med tanke på den kollektivtrafikknutpunkt som uppstår när Saltsjöbanan, Tvärbanan och tunnelbanan får en gemensam anslutningspunkt där. Vårt förslag är därför att en idéstudie genomförs för att i ett första steg analysera trafikunderlag, lämplig sträckning, ekonomi etc.”

Sigrid Eklöf (V), Birgitta Rasmussen (V), Mats Marnell (MP) och Roger Bydler (MP) lämnade följande anteckning till protokollet:

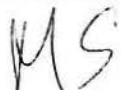

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

25 mars 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

”Vi anser att det är beklagligt att detaljplanen innebär att den kultur- och industrihistoriskt intressanta träbyggnaden Saltmagasinet kommer att rivas. Saltmagasinet har inrymt Kooperativa förbundets fiskhantering och under andra världskriget förvarade Statens reservförrådsnämnd salt här, därav namnet. I stället för rivning borde en renovering av byggnaden varit möjlig, varefter den kunnat inrymma olika typer av verksamheter. Dessutom skulle Saltmagasinet med sitt spännande formspråk kunnat erbjuda variation i bebyggelsen på Södra Kvarnholmen som ju i framtiden kommer att bli i huvudsak modern.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Detaljplan för del av Kvarnholmen, Etapp 4

Södra Kvarnholmen, Nacka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och föreslår kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Sammanfattning

Syftet med planeringen av Kvarnholmen är att omvandla en idag sluten och delvis sliten industrimiljö till en levande och attraktiv stadsdel. Planens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder med inslag av lokaler för verksamheter, förskola, småbåtshamn för boende samt en badanläggning.

De viktigaste synpunkterna som inkommit under utställningstiden berör markförorenings- och riskfrågor, exploateringsgrad, avtals- och fastighetsrättsliga frågor, tekniska utredningar, badanläggning, småbåtshamn och besöksparkering.

Efter utställningstiden har planförslaget med tillhörande handlingar bearbetats. Planområdets västligaste del har tagits bort ur detaljplanen och avses regleras i kommande etapp 6, då planeringen av detta område har påbörjats och ändrat vissa förutsättningar. Planhandlingarna har kompletterats med text och bestämmelser avseende det område i öster, där cisterner innehållande perkloretylen (PCE) tidigare funnits.

Exploatören projekterar, utför och bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt kommer att regleras i exploateringsavtalet.

Ärendet

Syftet med planeringen av Kvarnholmen är att omvandla en idag sluten och delvis sliten industrimiljö till en levande och attraktiv stadsdel. Planens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder med inslag av lokaler för verksamheter, förskola, småbåtshamn för boende samt en badanläggning. Området omfattas av riksintresse för kulturmiljö, kust och skärgård samt farled och ny bostadsbebyggelse möjliggörs på i huvudsak tidigare ianspråktagen mark. Genom planläggningen säkerställs allmänhetens möjligheter till att röra sig utmed vattenlinjen samt mellan kajnivån och de centrala delarna på Kvarnholmens plåtå.

De viktigaste synpunkterna som inkommit under utställningstiden berör markföreningens- och riskfrågor, exploateringsgrad, avtals- och fastighetsrättsliga frågor, tekniska utredningar, badanläggning, småbåtshamn och besöksparkering.

Efter utställningstiden har planförslaget med tillhörande handlingar bearbetats. Planområdets västligaste del har tagits bort ur detaljplanen och avses regleras i kommande etapp 6, då planeringen av detta område har påbörjats och ändrat vissa förutsättningar. Planhandlingarna har kompletterats med text och bestämmelser avseende det område i öster, där cisterner innehållande perkloretylen (PCE) tidigare funnits.

Ekonomiska konsekvenser

Exploatören projekterar, utför och bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt kommer att regleras i exploateringsavtalet. Eventuella provisoriska åtgärder bekostas av exploatören. Exploatörens kostnader för tillgång på kommunalt vatten enligt gamla avtal ska utredas och blir föremål för nya avtal mellan kommunen och exploatören. Fastighetsbildningsåtgärder och kommunens administrativa kostnader för genomförandet bekostas av exploatören.

Exploatören anlägger och bekostar all nödvändig VA-utbyggnad.

Tidplan

Kommunfullmäktiges antagande 2:a kv 2015

Bilagor

1. Planbeskrivning
2. Detaljplanekarta
3. Illustrationsplan
4. Gestaltungsprogram
5. MKB och miljöredovisning
6. Utlåtande
7. Justering av riskbedömning och åtgärdsutredning för Östra Cisternområdet
8. Bilaga 1: Situationsplan med markering av källzon, randzon och plym
9. Bilaga 2: PM Tekniska skyddsåtgärder
10. Bilaga 3-A: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
11. Bilaga 3-B: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
12. Bilaga 3-C: Sektion med tekniska skyddsåtgärder
13. Protokollsutdrag MSN § 56

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan.

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare

skeden finns:

http://www.nacka.se/WEB/BO_BYGGA/PROJEKT/SICKLA_KARTA/KVARNHOLMEN/ETAPP_4/Sidor/default.aspx

Planenheten

Angela Jonasson
Tillförordnad planchef

Kristina Källqvist
Planarkitekt

Översikt Södra Kvarnholmen, kommunala beslut och detaljplanområdets avgränsning

	Beslut	Datum	Styrelse/ nämnd	Kommentar
✓	Program, uppdrag	030602	KS	§ 112
✓	Programsamråd	050822	KS	§ 174
✓	Program, godkännande	060918	KS	§ 153
✓	Detaljplan, info om samråd	110607	MSN	§ 199
✓	Detaljplan, samråd	110701	Planchef	Enl. delegationsordning
✓	Yttrande, samråd	111114	KSAU	§ 239
✓	Detaljplan, info om utställning	120125	MSN	§ 15
✓	Detaljplan, utställning	120215	MSN	§ 48
✓	Yttrande, utställning	120424	KSAU	§ 97
✓	Detaljplan, tillstyrkan	150325	MSN	
✓	Exploateringsavtal, godkännande		KF	
✓	Detaljplan, antagande		KF	
✓	Utbyggnads-PM, tillstyrkan		TN	
✓	Utbyggnads-PM		KSSU	
✓	Projektavslut, tillstyrkan		TN	
✓	Projektavslut, tillstyrkan		MSN	
✓	Projektavslut		KS	

PLAN- OCH GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Detaljplan för del av Kvarnholmen, Etapp 4

Södra Kvarnholmen

Nacka kommun

Upprättad på planenheten februari 2012, reviderad februari 2015

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Detaljplaneförslaget omfattar:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Denna plan- och genomförandebeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning och Miljöredovisning
- Fastighetsförteckning
- Utlåtande
- Gestaltningssprogram
- Illustrationsplan

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med planeringen av Kvarnholmen är att omvandla en idag sluten och delvis sliten industrimiljö till en levande och attraktiv stadsdel. Planens syfte är att planlägga södra Kvarnholmen för bostäder med inslag av lokaler för verksamheter, förskola, småbåtshamn för boende samt en badanläggning. Området omfattas av riksintresse för kulturmiljö, kust och skärgård samt farled och ny bostadsbebyggelse möjliggörs på i huvudsak tidigare ianspråktagen mark. Genom planläggningen säkerställs allmänhetens möjligheter till att röra sig utmed vattenlinjen samt mellan kajnivån och de centrala delarna på Kvarnholmens plåtå.

Till detaljplanen hör gestaltningssprogram för Södra Kvarnholmen som förtydligar detaljplanens intentioner och utgör underlag för kommande projekterings- och granskningsinsatser. Plankartans bestämmelser avseende utformning och utförande hänvisar till gestaltningssprogrammet.

Detaljplanen utgör etapp 4 av utbyggnaden på Kvarnholmen och följer huvudsakligen godkänt planprogramms riktlinjer. Största avvikelserna jämfört med planprogrammet är att Södra vägen i sin västra del har dragits norrut, då tidigare planerad utfyllnad är olämplig av geotekniska skäl. Bebyggelsen utmed södra kajen får färre och högre huskroppar jämfört med programmet. En högre byggnad med allmän hiss mellan kajen och plåtån har tillkommit i planområdets mitt och en badanläggning föreslås på Oceankajen i öster. Vidare har övre Bergbebyggelsen omformats med hänsyn till buller och gårdsmiljö.

Totalt innehåller detaljplanen ca 72 800 kvm ljus BTA varav ca 4000 kvm utgörs av lokaler som ej får inredas till bostad. Ett i dagsläget rimligt antagande skulle ge ca 700 lägenheter och ca 5000 kvm lokaler.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Då planarbetet med detaljplanen har påbörjats före den 2 maj 2011 har enligt övergångsbestämmelserna äldre föreskrifter (Plan- och bygglagen (1987:10)) tillämpats vid framtagande av planen.

PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget på Kvarnholmen i nordvästra delen av Nacka. Detaljplanen för Södra Kvarnholmen, etapp 4, omfattar Kvarnholmens södra strand mot Svindersviken och sträcker sig från Oceankajen i öster fram till Södra kajen nedanför de befintliga radhusen i väster. Planområdet avgränsas av Kvarnholmsvägen i nordost och naturbranten upp till Platån i nordväst.

Areal

Planområdet omfattar ca 7,3 ha, varav ca 3,2 ha är vattenområde.

Markägoförhållanden

All mark inom området hör till fastigheten Sicklaön 38:1 som ägs av Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB) genom Holmenkvarnen 5 AB och Holmenkvarnen 7 AB.

INTRESSEN ENLIGT KAP. 12 PBL

Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken

Kvarnholmen berörs av tre riksintressen: riksintresse för kulturmiljövården, riksintresse för kust och skärgård samt riksintresse för farled.

Riksintresse för kulturmiljövården

Planområdet ingår i ett större område som är av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Områden av riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljön.

Motivering till riksintresset är: "Farledsmiljö utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm, som speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv, som speglar levnadsbetingelserna för innerskärgårdens befolkning alltsedan medeltiden och som speglar Stockholms utbyggnad mot öster. Här kan levnadsförhållanden för olika sociala skikt utläsas, liksom utvecklingen inom transportteknik och arkitektur."

Uttryck för riksintresset är bl.a.: "Skärgårdskaraktären som går ända fram till Stockholms centrala vattenrum. De i huvudsak obebyggda bergssluttningarna och den otillgängliga karaktären på farledens södra sida i kontrast till de mer låglänta landskapspartierna på farledens norra sida, dit bebyggelsen huvudsakligen lokaliserats, och den varierade landskapsbild detta skapat."

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Riksintresse kust och skärgård

Hela Nackas kust och skärgård ingår i riksintresse enligt 4 kap miljöbalken – kustområdet och skärgården. Värdet ligger i ”växelverkan mellan land och vatten samt det omväxlande kulturlandskapet”.

Området ska med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i sin helhet skyddas. Turismen och friluftslivets intressen, särskilt det rörliga friluftslivets intressen, ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Intressena ska inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Riksintresse farled

Riksintresse för kommunikation enligt 3 kap 8 § miljöbalken - farled för sjöfart till Stockholm ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset. Större delen av det aktuella planområdet berörs inte av detta riksintresse.

Miljö kvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap Miljöbalken

Planförslaget innebär inte att någon nu gällande MKN för luft överskrids. Planförslaget är förenligt med MKN för berörd vattenförekomst, Strömmen.

Mellankommunala intressen

Planförslaget bedöms inte vara av mellankommunalt intresse.

Hälsa och Säkerhet

Planförslaget bedöms inte medföra någon försämring vad avser hälsa och säkerhet inom eller i anslutning till området.

GÄLLANDE PLANER OCH TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktlig planering

översiktsplan 2002

I Nackas översiktsplan 2002 rekommenderas att tidigare ianspråktagen mark på Kvarnholmen används för flerbostadshus, verksamheter med hög täthet och gymnasium/eftergymnasial skola. Broförbindelse för gång- och cykeltrafik samt för busstrafik till Nacka Strand föreslås.

I översiktsplanen anges också att kommunens skiftande kulturmiljöer ska tydliggöras och förstärkas genom en god anpassning av den nya bebyggelsen. Beträffande riktlinjer för bevarande och utveckling av området hänvisas till ”Kvalitetsprogram för Nackas norra kust”.

Ny Översiktsplan, antagen 2012

I ny översiktsplan, antagen 2012, är planprogrammet för Kvarnholmen inarbetat och området är identifierat som ett större exploateringsområde och översiktsplanen

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

rekommenderar området för tät stadsbebyggelse. Vidare finns ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum med som en viktig strategisk förbättring av vägtrafiksystemet.

Kvalitetsprogram för Nackas norra kust

Kvalitetsprogram för Nackas norra kust utgör ett kommunalt dokument, antaget av kommunfullmäktige 1999, i syfte att ange riktlinjer för hur riksintresset för kulturminnesvården kan tillgodoses. För det aktuella planområdet har kvalitetsprogrammet gett följande rekommendationer:

- *Områdets kvaliteter - sydläge, vindskyddande branter och vattenkontakt gör det lämpligt för bostäder och mindre verksamheter.*
- *Befintlig vegetation i sluttningzoner bevaras.*
- *De olika nivåerna skall tydliggöras och sluttningzonen skall vara synlig mellan tillkommande byggnader.*
- *Stor hänsyn skall tas till hur området upplevs från Svindersviken.*
- *Tillkommande bebyggelse får inte "sticka fram" bakom Kvarnholmens udde. Befintlig vegetation förstärks och får breda ut sig över de gamla utfyllnadsområdena.*
- *Bebyggelsens tyngdpunkt lokaliseras lämpligen till områdets östra del, där kajen är något bredare. Gestaltningen prövas med hänsyn till landskapsbilden.*
- *Området i väster där kajen är smal och tycks balansera på kanten mellan vattnet och berget, är lämpligt för rekreation och mindre utrymmeskrävande verksamheter. Bebyggelsen bör vara låg. Strandområdet/kajen skall innehålla ett allmänt stråk för gång- och cykeltrafik.*
- *Kvarnholmens östra udde kan utvecklas till ett attraktivt rekreationsområde av naturmarkskaraktär.*
- *De låglänta partierna nere vid vattnet bör rensas.*
- *Båtupplägning med mera bör inte förekomma längst ut på udden.*

Program för planområdet

Planprogram som omfattar hela Kvarnholmen, Hästholmssundet och östra Gäddviken godkändes av kommunstyrelsen den 18 september 2006, § 153.

Planprogrammet syftar till att ange de övergripande förutsättningarna för att utveckla Kvarnholmen genom flera detaljplaner. Programmet förtydligar och utvecklar förutsättningarna i Översiktsplanen och Kvalitetsprogrammet. Visionen är att området ska omvandlas till en attraktiv stadsdel med stark egen identitet, präglad av sitt industriella arv och unika bebyggelse. En blandning av bostäder och arbetsplatser/verksamheter eftersträvas. Denna detaljplan utgör den fjärde etappen i planläggningen av området.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Sammanfattningsvis anger Planprogrammet följande riktlinjer för södra Kvarnholmen (Södra kajen och Sillkajen):

Sillkajen

- Ny bebyggelse får inte framträda bakom Kvarnholmens östra udde sett från farleden.
- Bebyggelsen på kajen får inte överstiga 5+2 våningar (två indragna takvåningar). Kajen ska rymma en öppen plats av allmän karaktär.
- En allmäntillgänglig och handikappanpassad vertikalförbindelse ska finnas mellan kajnivå och vägen/busshållplatsen.

Södra Kajen

- Bebyggelsen placeras mot bergkanten
- Strandområdet ska utvecklas med promenad och bryggor.
- Bebyggelsen får inte störa utsikten från Platån och ska underordna sig bakomliggande terräng.
- Byggnaderna bör varieras i höjd med de högsta husen centralt i området. Bebyggelsen får inte överstiga 7+1 våningar i de centrala delarna respektive 5+1 våningar i områdets östra och västra del.
- Bebyggelsen får inte upplevas som en sammanhängande huskropp, utan skall utformas med tydliga avbrott.

Detaljplaner

Planområdet är planlöst då hela Kvarnholmen sedan tidigare saknat detaljplan. I pågående detaljplaneplanläggning av Kvarnholmen har tre detaljplaner vunnit laga kraft. Detaljplan för etapp 1 – Norra Kajområdet vann laga kraft den 27 mars 2009. Detaljplan för etapp 2 – Centrala kvarnområdet vann laga kraft den 12 juli 2010. Detaljplan för etapp 3 – Östra kvarnområdet vann laga kraft den 17 juni 2011.

Detaljplanen för förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka vann laga kraft den 10 april 2013.

Strandskydd

Strandskydd råder 100 m från strandlinjen in på land och ut i vattnet.

Behovsbedömning

Kommunens bedömning är att genomförande av detaljplaneförslaget innebär en betydande miljöpåverkan. De frågor som medför att detaljplanen bedöms innebära en betydande miljöpåverkan är byggande i vatten, påverkan på landskapsbild och på riksintresset för kulturmiljövården. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning har därför upprättats.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Historik och områdets nuvarande användning

Kvarnholmen, som ursprungligen hette Hästholmen, var med undantag av ett brännvinsbränneri och en krog i stort obebyggd fram till slutet på 1700-talet, då välbärgade Stockholmare lät uppföra sommarvillor på öns östra sida.

Nackakusten utmed Saltsjöstranden och Svindersviken har tack vare läget intill inseglingsleden och närheten till Stockholm under århundraden varit ett attraktivt område för etablering av en rad olika verksamheter. År 1897 förvärvade Qvarnaktiebolaget Tre Kronor ett markområde på Kvarnholmens norra sida och redan året därpå var den stora kvarnbyggnaden färdig att tas i bruk.

Med Kooperativa Förbundets (KF) förvärv av Kvarnholmen 1922 inleddes en omfattande modernisering och utbyggnad av hela verksamheten, vilket skulle fortsätta ända till 1992 då driften lades ner. KF:s arkitektkontor fick 1924 i uppdrag att utarbeta en utbyggnadsplan som några år senare skulle resultera i en helt ny typ av industriområde - såväl innehållsmässigt som planmässigt och arkitektoniskt. För KF handlade det förutom att bygga upp en modern och rationell industrianläggning även om att skapa en god livsmiljö för sina anställda.

Under de sista åren av 1930-talet började KF ianspråka Kvarnholmens södra strand för industriverksamhet. En oljehamn kom att anläggas i området och byggnader uppfördes för olika ändamål. Även en liten smörjoljefabrik tillkom så småningom. Byggnaderna som finns kvar på den s.k. Sillkajen vid Svindersvikens inlopp är byggda i huvudsak på 1940-talet och hade funktioner som bl. a. saltlager, sillmagasin och kontor. Reservförrådsnämndens saltmagasin från andra världskriget har ett speciellt uttryck p.g.a. sin välvda limträkonstruktion. Strax ovanför Sillkajen, nära grundresterna av sommarnöjet Fredriksberg, står nitade oljecisterner från 1940-talet.

Oceankajen på Kvarnholmens östra udde anlades 1962 efter ritningar av Sentab genom R Lindberg. Den består av en utskjutande kaj av armerad betong på pålar i vattnet. En pipeline sträcker sig från Oceankajen utmed södra bergssidan till OK:s fd. oljedepå vid Gäddviken där det låg ytterligare cisterner och en distributionsanläggning för tankbilar. Bergrum för oljelagring hade sprängts ut i berget mellan Sillkajen och Gäddviken.

Ett intressant naturminne är jättegytan vid Oceankajen belägen i strandens klippställ. Jättegytor är hålliknande naturbildningar utsvarvade av inlandsisen för 10 000 år sedan genom att starkt strömmande smältvatten tvingat stenar i rotation mot berget.

Kulturmiljö och befintlig bebyggelse

I det regionala perspektivet intar Kvarnholmens industrianläggning tillsammans med Värtagasverket en särställning. De är de enda ännu välbevarade industriområdena i centrala Stockholms närhet. Det överskuggande arkitekturhistoriska värdet ligger i helheten: att byggnadsvolymer från olika tider balanseras mot varandra, mot terrängen

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

och vattenrummet och gör det till en industri- eller stadsmiljö med alldeles särskilda kvaliteter. Kvarnholmen är således en miljö med stark sammanhållen karaktär samtidigt som det är en sammansatt miljö med olika funktioner från olika tider

Inom planområdet på södra sidan av Kvarnholmen är dock kulturmiljövärdena begränsade i jämförelse med områdena uppe på platån och Kvarnholmens norra sida. En byggnad inom planområdet har kulturhistoriska värden. Det är det sk saltmagasinet som också har inrymt fiskhantering. Bebyggelsen bedöms dock inte vara i sådant skick och/eller av sådant värde att den kan/bör bevaras och återanvändas. Däremot kan lämningar av industrianläggningar som oljepipelines och Oceankajen delvis bevaras och återanvändas i en omvandling av området. I övrigt ligger kulturmiljövärdena inom planområdet i det dramatiska landskapet som samspelar med bebyggelsen på Kvarnholmen i sin helhet.

Stads- och landskapsbild

På Kvarnholmens södra sida är landskapet starkt präglad av industriverksamheten, men utan den norra sidans storskaliga och massiva industribebyggelse. Bergsslutningarna är ofta så branta att det inte går att ta sig fram mellan höjdplatån och kajnivån.

Den södra sidan av Kvarnholmen vetter mot ett mycket trängre vattenrum än den norra - Svindersviken. Här finns ett fåtal större byggnader, atmosfären är ljusare och varmare. Utblickarna är mestadels kortare och från Sillkajen tornar sig Ryssbergen upp som en brant grön vägg i söder. Det är ett mäktigt landskap.

Planområdet erbjuder kvalitét för bostadsbebyggelse i form av ett bra solläge, vattenkontakt, vackra utblickar över vattnet och över Ryssbergens bergsbrant samt nära tillgång till den gröna Östra udden.

Vegetation

Planområdet omfattas till övervägande del av redan ianspråktagen mark. I planområdets nordliga delar finns hållmark och naturpartier med lövträd som är mindre påverkade av industriverksamheten.

Lokalklimat

Planområdet har relativt gynnsamt lokalklimat med goda solljusförhållanden. Kvarnholmen har ett s.k. dämpat sjölägesklimat med mindre dygns- och årstidsvariationer än normalt. En vindstudie från SMHI konstaterar att södra Kvarnholmen generellt sett är skyddat från de flesta vindriktningar, särskilt för nordliga vindriktningar. Vid vindar från ost och väst kan vinden kanaliseras längs kajplanet.

Mark- och terrängförhållanden

Planområdet gränsar i norr mot Kvarnholmens höjdplatå och i söder mot Svindersviken. Delar av planområdet är delvis utsprängt resp. utfyllt. Naturmarkens jordlager utgörs av ett tunt lager morän.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Bergrum

Angöringstunnlar till fd. oljecisterner i berg och bensinbergrum ligger inom planområdet. Bergrummen för olja har avvecklats och bensinbergrummen håller på att avvecklas. Tillstånd till avveckling och försegling av bergrum, har erhållits av Mark- och miljödomstolen 2013-12-19. Domen överklagades av Nacka kommun 2014-01-08, avseende tiden för framställande av anspråk till följd av oförutsedd skada. Mark- och miljööverdomstolens dom 2014-09-25, ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att tiden för framställande av anspråk till följd av oförutsedd skada bestäms till femton år efter arbetstidens utgång.

Kontrollprogram för avveckling och försegling av bergrum avses att lämnas in. Risken för hälsoeffekter samt risken för explosionsrisk har utretts.

Förorenad mark

Ett stort antal provtagningar och analyser av markmiljön och sedimenten i och i anslutning till Svindersviken har utförts. Marken är förorenad av huvudsakligen oljeprodukter. Sedimentprover från Svindersviken inom planområdet uppvisar föroreningspåverkan såväl avseende metaller som petroleumkolväten.

I områdets östra del fanns det 1950 till 1992 tre cisterner. I en av cisternerna förvarades tetrakloreten (perkloretylen, PCE) och senare etanol, i de andra två cisternerna förvarades glykoler samt ballastvatten. Cisternen som innehöll PCE och senare etanol var av nitad plåt och har troligen läckt i skarvarna. Från 2011 och framåt har ett stort antal undersökningar och utredningar utförts i området där cisternerna var placerade. Utredningarna visar att klorerade alifater (tetrakloreten och dess nedbrytningsprodukter) finns i jordlagren, berggrunden och grundvattnet där cisternerna fanns, men även i angränsande områden främst sydost om cisternerna. Spridning har skett i jordlagren samt i bergets spricksystem.

Radon

Området är klassat som normalriskområde för radon.

Fornlämningar

Industribebyggelsen på Kvarnholmen är medtaget i fornlämningsregistret. Kommunikation har därför skett med länsantikvarien huruvida registreringen föranleder krav på någon arkeologisk utredning. Länsantikvarien bedömer att registreringen är gjord på felaktiga grunder. Den avser sentida byggnader som till stora delar är i bruk för olika verksamheter, alltså inte ”varaktigt övergivna” i enlighet med lagtextens fornlämningsdefinition. Anläggningen bedöms därför sakna arkeologiskt intresse.

Tillgänglighet

Planområdet är idag inte tillgängligt för allmänheten. Höga staket markerar de stängda områdena.

Vattenområden

Södra delen av planområdet omfattas av vattenområde i Svindersviken.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Gator och trafik

Gatunät

Kvarnholmen nås idag från Henriksdals trafikplats via Kvarnholmsvägen. Därifrån har området två alternativa tillfartsvägar, dels via bron över Hästhalmssundet, dels via Finnbergstunneln under Finnberget. Planområdet nås idag från båda alternativen via "Södra vägen", där Finnbergstunneln är den mest direkta angöringen.

Kollektivtrafik

Kvarnholmens kollektivtrafik försörjs idag via buss till/från Slussen (linje 402) och Nacka sjukhus (linje 469). Planområdet har idag dåliga kopplingar till de befintliga busshållplatserna.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Inom planområdet finns ett privatägt VA-nät, som är utbyggt på 1940-talet samt till viss del på 1970-talet. Ledningsnätet bedöms inte ha sådan kapacitet eller kvalitet att det kan användas vid en framtida utbyggnad.

Dagvatten

Dagvatten från planområdet avrinner mot Svindersviken, som är en del av vattenförekomsten Strömmen. Större delen av planområdet utgörs av hårdgjorda ytor och berg i dagen varför möjligheterna till lokalt omhändertagande av dagvatten kommer att vara begränsade. Marken är förorenad av huvudsakligen oljeprodukter. Sedimentprover från Svindersviken inom planområdet uppvisar föroreningspåverkan såväl avseende metaller som petroleumkolväten.

El

Inom planområdet finns ett privatägt nät för elförsörjning av befintlig bebyggelse.

PLANFÖRSLAGET

Allmänt

Södra Kvarnholmen ska bli en del av stadsdelen Kvarnholmen, som ska utvecklas till en levande stadsdel med stark egen identitet präglad av det industriella arvet och den unika bebyggelsen. En blandning av bostäder, arbetsplatser och verksamheter eftersträvas vilket ger en balans mellan dag- respektive nattbefolkning. En viktig del i detta är att skapa allmäntillgängliga strandpromenader, gator och offentliga platser. Vid strategiska platser ska husens bottenvåning innehålla lokaler för centrumverksamheter eller bostadskomplement. Med centrumverksamheter menas t.ex. butiker, service, kontor, kulturlokaler, restaurang, hotell, vårdlokaler, parkeringsanläggning som bör ligga centralt. Verksamheten får inte vara störande för intilliggande bostäder och parkeringsbehovet måste kunna tillgodoses på kvartermark. För att klara kombinationen av verksamheter och bostäder införs restriktioner på bl. a. parkeringsanläggningarna, se nedan under parkering.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

I jämförelse med Kvarnområdet kommer Södra Kvarnholmen naturligt att få en egen karaktär präglad av landskapets förutsättningar med det skyddade och södervända läget vid Svindersviken. Södra Kvarnholmen har ingen befintlig bebyggelse av samma kulturhistoriska värde som Kvarnholmens norra sida, vilket innebär att området föreslås få en helt ny bebyggelse. Delar av industrianläggningarna föreslås dock återanvändas, t ex fundament för pipelines samt Oceankajen.

Det är berget som dominerar landskapet inom planområdet. Landskapet, som är kulturmiljö av riksintresse, är påtagligt påverkat av industriverksamheten. Den dramatiska topografin delar Kvarnholmens södra del i tre byggbara nivåer. I väster bildar den en hög bergrygg mellan en smal landremsa vid kajnivån och Kvarnholmens platå. I öster är berget lägre och bildar en mellannivå på den Östra udden. Nedanför den Östra udden är landremsan bredare och försedd med kajanläggningar.

Södra Kvarnholmen har mycket goda förutsättningar för att bli en attraktiv boendemiljö, men för att området ska fungera krävs goda förbindelser mellan områdets nivåer. Platsens kvaliteter är framförallt det vattennära läget vid den skyddade Svindersviken och den södervända bergsbranten. Möjligheter för utblickar och solförhållanden är goda och marina inslag i Svindersviken kan bidra till stadsdelens attraktivitet. När området nu planeras för en ny tätare bebyggelse är det viktigt att bergsidorna på några platser får vara kvar ända ned till kajnivån. Svindersvikens skyddade vatten nära farleden gör vattenområdet attraktivt som hamn för fritidbåtar och det marina livet är livligt sommartid.

Detaljplanen utgör etapp 4 av utbyggnaden på Kvarnholmen och följer huvudsakligen godkänt planprogramms riktlinjer. Sedan planprogrammet gjordes har kompletterande utredningar avseende stadsstruktur, buller, geoteknik och befintliga kajkonstruktioner gjorts. Detta har medfört följande avsteg från planprogrammet:

- Södra vägens gatusträckning har förändrats då de geotekniska förhållandena ej medger utfyllnad i vattnet.
- Den existerande kajkonstruktionen vid Sillkajen har efter inventering konstaterats vara i så dåligt skick att en ny kaj är nödvändig vilken ges en något annorlunda utformning.
- Bullerstörning från Kvarnholmsvägen har lett till att den Övre Bergbebyggelsen utformats med hus som skärmar sig mot vägen och öppnar sig mot gården i söder.
- Bebyggelsen utmed södra kajen får nu färre och högre huskroppar jämfört med programmet. En högre byggnad med allmän hiss mellan kajen och platån har tillkommit i planområdets mitt och en möjlighet till badanläggning föreslås på Oceankajen i öster.

Övergripande planidé

Den övergripande planidén för södra Kvarnholmen är att ta tillvara områdets kvaliteter med utblickar samt vattennära och skyddat söderläge. Bebyggelse föreslås på i huvudsak redan ianspråktagen mark, dels på den smala landremsan nere på kajnivån

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

utefter ”Södra vägen” och dels utefter Kvarnholmsvägens södra sida på den östra udden. Området ger goda förutsättningar för en relativt tät bebyggelse med ett attraktivt boende trots de begränsade byggbara ytorna. Genom områdets centrala delar sparas ett stråk med naturmark i nord-sydlig riktning. Naturmarken över bergsbranten förbinder parkmarken på den östra udden med Svindersvikens vattenspegel i söder.

För att området ska bli fungerande krävs vertikala förbindelser som kopplar samman de olika nivåerna (som mest en stigning på 30 m). Detta görs med trappor förlagda i terräng eller integrerade i bebyggelse samt i det mest centrala läget en förbindelse med en allmän hiss. Fundamenten för oljepipelines utnyttjas för en promenad vid en mellannivå (+15) som leder från terrassgården i öster fram till den befintliga bron över Hästholmssundet.

Planmönstret strävar efter att skapa siktlinjer genom området, bl. a. från Kvarnholmsvägen mot söder samt i öst-västlig riktning utefter bergsbranten. Tack vare topografin finns möjlighet att ge i princip samtliga bostäder vattenkontakt och fria utblickar över omgivningen trots en relativt tät bebyggelse. Med en öppen bebyggelsestruktur, där majoriteten av husen är fristående punkthus, kan ljusa bostäder skapas samtidigt som långa siktlinjer även medges för de som uppehåller sig eller passerar genom området.

En bärande planidé är skapa intressanta rörelsemöjligheter med varierande miljöer, attraktioner, mötesplatser och utblickar längs stråken. Längs Strandpromenaden planeras ett stråk med varierande bebyggelsemiljöer och attraktiva platser. En småbåtshamn för de boende på Kvarnholmen föreslås utmed promenaden längs Södra vägen. I anslutning till Oceankajen i öster finns en möjlighet till en badanläggning. Vid

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Vertikalhuset skapas en central plats i området med soldäck och aktiviteter knutna till småbåtshamnen.

Totalt innehåller detaljplanen ca 72 800 kvm ljus BTA varav ca 4000 kvm utgörs av lokaler som ej får inredas till bostad. Ett i dagsläget rimligt antagande skulle ge ca 700 lägenheter och ca 5000 kvm lokaler.

Mark och vegetation

Då större delen av planområdet utgörs av f.d. industrimark, innebär planförslaget att den karga industrimiljön ersätts av en bostadsmiljö med tillhörande grönytor. Detta blir särskilt tydligt inom det stora ”bostadskvarteret” i öster, som får en stor skyddad gårdsmiljö med många gröna inslag. Ett annat tydligt nytt grönt inslag är de trädplanteringar som planeras utmed Södra vägen. Stora delar av planområdet kommer att utgöras av olika konstbyggnader och mark och vegetation kommer att vara uppbyggda på dessa.

De naturmarkspartier som bevaras i planförslaget utgörs till största delen av berg och har därför en mycket sparsam vegetation. Denna sparas som allmän plats – natur i förslaget.

Lokalklimat

De flesta nya bostäderna kommer att få goda solförhållanden då denna del av Kvarnholmen vetter mot söder. En vindstudie av planförslaget visar att det generellt sett är skyddat för de flesta vindriktningar - särskilt för nordliga vindar, vilket ger förutsättningar för en attraktiv utemiljö.

Det finns dock risk för att vindar från ost och väst kan kanaliseras längs den planerade gatan utmed Södra kajen. För att motverka detta föreslås trädplanteringar utmed gatan

Stads- och landskapsbild

Stads- och landskapsbilden för planområdet som helhet kommer påtagligt att förändras då detaljplanen medför att den tidigare oljehamnen ersätts med ny bebyggelse, strandpromenad och småbåtshamn. Den bebyggelse som föreslås är dock i huvudsak skymd från farleden och får ingen betydande inverkan på Kvarnholmens siluett från farleden.

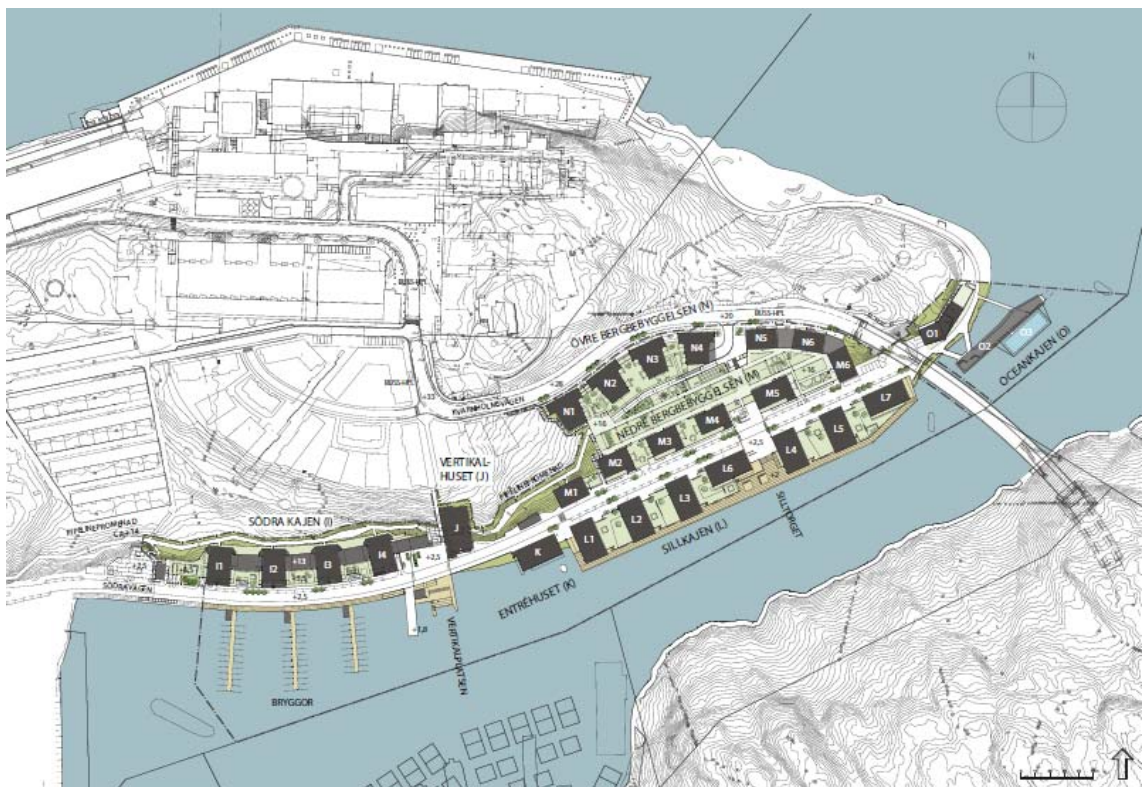
Sett från Svindersviken kommer södra Kvarnholmen att förändras helt. Området tillförs helt nya element som inte påminner om dagens industrimiljö. Förutom att skapa möjligheter till genomblickar har tanken varit att bebyggelsen ska underordna sig Kvarnholmens centralt liggande platå, att den nya bron tydligt ska tillåtas framträda, att det kulturhistoriskt värdefulla funkisradhusområdet norr om planområdet ska respekteras och inte byggas för samt att berget på några ställen ska nå ända ner till kajplanet utan att bli förbyggt.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Den föreslagna badanläggningen vid Oceanskajen, Solbryggan samt småbåtshamnen är andra inslag utöver den nya bebyggelsen som ger en helt ny stads- och landskapsbild när området omvandlas från ett industriområde till en stadsdel.

Tillkommande bebyggelse

Bebyggelsens utformning ska vara framåtblickande och ta sin utgångspunkt i den strama karaktär som är signifikant för holmens historiska arkitektur. Bebyggelsen organiseras inom områdets tre varierande nivåer och grupper av hus får olika karaktärer efter dess förutsättningar. Husen ska även ges individuella uttryck, t ex i fasaddetaljer, material och/eller kulör. Avsikten är att ge Södra Kvarnholmens bebyggelse en livlighet inom en strukturerad helhet.

All bebyggelse inom planområdet är tillkommande. Bebyggelsen beskrivs i delområden där husen anpassas efter platsens förutsättningar och får en egen karaktär. Bebyggelsen ska utformas enligt gestaltungsprogram, där mer detaljerade riktlinjer för husens och den yttre miljöns gestaltning redovisas.

Södra kajen

Bostadsbebyggelsen föreslås bestå av fyra punkthus i 8-10 våningar som i bakkant binds samman av en låg längsgående byggnad i tre våningar. Byggnaden bildar rygg mot den bakomliggande bergsbranten och följer Södra vägen. Framför skapas en entré-/bostadsgård mot söder som är upphöjd på en sockel ovan gatunivå.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Ett parkeringsgarage byggs under gården och bebyggelsen. Vid bebyggelsens gavel mot väster ordnas in- och utfart och i öster avslutas bebyggelsen med en utfart från det övre garageplanet ned på Södra vägen.

Punkthusen ges olika höjder som tar hänsyn till bakomliggande terräng och omkringliggande bebyggelse. Bostadsentréer förläggs i varje punkthus och nås från gatan med trappa och ramp via bostadsgården. Mot norr förläggs kompletterande entréer till pipelinepromenaden på nivån +15, vilket medger en direktkoppling ut i naturmarken för de boende.

Vertikalhuset

Vertikalhuset utgörs av en sexton våningar hög byggnad, som placerats centralt i området med bostäder och centrumändamål samt en allmän hiss. Den höga byggnaden markerar en central plats och den betydelsefulla vertikala förbindelsen. Byggnaden avses bli ett landmärke i Svindersviken, men ett landmärke som inte kommer att framträda sett ifrån farleden.

Husets bottenvåning ska innehålla lokaler för centrumändamål eller bostadskomplement och får inte inredas till bostad. I våningsplanet där den allmänna hissen når spången till platån ska delar av våningsplanet vara tillgängligt för utsiktsplats för allmänheten och angränsande våningsyta bör inte inredas som bostad. Parkering för de boende anordnas i angränsande fastighet; i Södra Kajens parkeringsgarage

På nivån ca + 15 m ska en gångväg (pipelinepromenaden) med en minsta fri höjd om minst 4,5 m kunna gå igenom byggnaden.

Syftet med Vertikalhuset är att skapa en byggnad med höga arkitektoniska värden som sticker ut i sin omgivning. Utformningen har föregåtts av parallella skisstudier. Volymen påminner om befintliga industribyggnader på Kvarnholmen och likt några av öns tidigare siloanläggningar har volymen gestaltats som en samling vertikala huskroppar. Detta för att minska byggnadens visuella intryck men samtidigt ett resligt uttryck med variation från olika vinklar. Detaljplanen är här utformad för att möjliggöra det skissförslag, som redovisas i gestaltungsprogrammet. Detaljplanen förutsätter att det är denna byggnad som genomförs.

Entréhuset

Entréhuset är tänkt att utgöra en entrébyggnad till Sillkajens bebyggelse. Huset består av en fem våningar hög byggnad. Entréhusets får en horisontell gestaltning, som har släktskap med hus i Sillkajens bebyggelse. Parkering för de boende anordnas i angränsande fastigheter; i den Nedre Bergbebyggelsens parkeringsgarage.

Sillkajen

Kajbebyggelsen planläggs för bostadsändamål och består av sju fristående byggnader i fem våningar längs Södra vägen. Mellan husen skapas bostadsgårdar som har kontakt med både gatan och vattnet. Fem av husen har sina gavlar mot vattnet och är tänkta att utformas med branta sadeltak, vilket ger två takvåningar. Takvåningarna förses med

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

indragna terrasser och högresta takkupor. De övriga två husen är i endast fem våningar och vända med långsidan mot gatan.

Centralt i Kajbebyggelsen skapas en allmän plats ("Silltorget") närmast vattnet med kontakt med den Nedre Bergbebyggelsen. Vid denna plats ska bottenvåningarna innehålla lokaler för centrumändamål eller bostadskomplement och får inte inredas till bostad. Parkering sker i Bergbebyggelsens parkeringsgarage på andra sidan Södra vägen.

Nedre Bergbebyggelsen

Nedre Bergbebyggelsen utgörs av en enkelsidig byggnadsvolym i fyra våningar utefter Södra Vägens norra sida med ett bakomliggande parkeringsgarage, som ersätter en tidigare bergsbrant. Ovanpå parkeringsgaraget skapas en terrassgård på nivån +16 och på denna terrassgårds södra sida placeras fyra låga hus i tre-fyra våningar. Dessa hus delar trapphus med den underliggande enkelsidiga bebyggelsen. I väster och öster avslutas den Nedre Bergbebyggelsen med slanka punkthus i nio våningar, det västra fristående och det östra sammanbyggt med terrassbyggnaden. Samtliga byggnader har sina huvudentréer ifrån Södra vägen.

Nedre Bergbebyggelsen planläggs för bostäder med möjlighet för lokaler i bottenvåning. I punkthuset längst i öster finns möjlighet för förskola i våningsplan mot terrassgården. Förskolan kan angöras med bil och varutransporter från Södra vägen samt från Kvarnholmsvägen med kollektivtrafik. Bostäder i nedersta våningsplanet utmed Södra vägen ska förläggas minst 70 cm ovanför gatuplanet och utföras med upphöjd förgårdsmark. Vid "Silltorget" ska delar av bottenvåningen innehålla lokaler för centrumändamål eller bostadskomplement och får inte inredas till bostad. I "Silltorgets" förlängning byggs en allmän trappkommunikation mellan kajplanet (+2,5) och terrassgården (+16) i anslutning till bebyggelsen. Boende i området har även möjlighet att nå övre nivån via hissar i bostadshusen/parkeringsgarage. Stråket leder vidare till Kvarnholmsvägen (+20) med busshållplats.

Övre Bergbebyggelsen

Övre Bergbebyggelsen utgörs av bostadshus, med möjlighet till lokaler i gatuplanet, som följer den nya Kvarnholmsvägens dragning norr om terrassgården. Byggnaderna får begränsad höjd och mörka fasader synliga från norr, för att bebyggelsen inte ska framträda bakom Kvarnholmens östra udde mot farleden.

Öster om infarten från Kvarnholmsvägen har husen tre våningar mot gatan och fyra våningar mot terrassgården. Möjlighet för förskola finns i våningsplanen mot terrassgården och delvis mot gatan. Förskolan sammanbyggs med anslutande punkthus i nedre bergbebyggelsen och får därmed angöringsmöjlighet även från Södra vägen.

Väster om infarten från Kvarnholmsvägen bygger husen fyra våningar mot gatan och som mest sju våningar mot terrassgården. Med långa fasader mot gatan och smala gatt mellan husvolymerna skapas förutsättningar för att skärma gården innanför från trafikbullret. I gatten mellan husen tas också en varierande höjdskillnad upp, som mest

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ca 8 m, mellan gata och gård. I huset närmast infarten angör man det garage som byggs under husen.

Bryggor för fritidsbåtar

Inne i Svindersviken har man ett skyddat söderläge och vattnet är lugnare än på Kvarnholmens norra sida. Bryggor för de boende på Kvarnholmen förelås utmed Södra kajen med utrymme för ca 100 båtplatser inom planområdet. Då båtplatserna ska vända sig till boende på Kvarnholmen behövs främst parkering, som kan fungera vid in- och urlastning till båtarna. Parkering på Södra vägen kan här utnyttjas.

Hamnen består av tvärgående bryggor som kopplas till en brygga längs kajen där gående får promenadmöjlighet. Hamnpromenaden utförs av trä och ansluter i den östra delen till gångbanan längs Södra kajen, via en ramp. Placeringar, utformning och omfattning av bryggor kommer att studeras närmare i projekteringskedet.

I planområdets västra del finns planer på viss båtanknuten service t ex hamnkontor, kanotförvaring och toaletter. Dessa funktioner kan inrymmas i en paviljong som placeras vid parken i västra delen av planområdet. Planförslaget medger även mindre "sjöbodrar" för förvaring etc. i anslutning till respektive brygga utefter kajen. Småbåtshamnens västra del och anslutning till Hästholmssundet kommer att planläggas i kommande detaljplaneetapp - Hästholmssundet.

Oceankajen

Den befintliga Oceankajen kommer att återanvändas och omvandlas till en attraktiv samlingsplats och rekreativmiljö. Här skapas även möjlighet till en ny attraktion i form av en badanläggning med en flytande bassäng förtöjd längs Oceankajen

Badanläggningen kompletteras med en servicebyggnad på land i förlängningen av den nya bebyggelsen längs Södra vägen. Denna byggnad skapar en länk mellan rekreativområdet och bostäderna. I byggnaden finns utrymme för de tekniska funktionerna för badanläggningen samt för personalutrymmen. Utöver det finns lokaler för uthyrning. Byggnaden utformas med stora terrasser som följer bergets form. Fasaden gestaltas i betong och anknyter i färg och yta till berget bakom byggnaden. I kontrast till berget och betongen står de stora glasytorna ut mot vattnet. Bakom byggnaden, längs berget, leder en trappväg till bron och den anslutande kollektivtrafiken.

Som väderskydd över både bassängen och Oceankajen kan en lätt takkonstruktion spännas, i ett delvis translucent material. Taket är flexibelt och kan förändras och anpassas till de olika årstiderna, till klimatet och omgivande natur. På så sätt kan badets hållas öppet en längre säsong.

Badanläggningen på Oceankajen är i dagsläget ej finansierad, vilket innebär att den eventuellt inte kommer att uppföras. I det fall badet inte uppförs ska Oceankajen och området däromkring iordningställas till en intressant mötes- och utblicksplats för flanörer längs strandpromenaden.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Service

Kvarnholmens lokala centrum med grundskola och lokalt handelscentrum ligger intill planområdet uppe på platån, som man kommer att kunna nå via hiss- och trappförbindelser. Inom planområdet ges möjlighet till centrumfunktioner främst i Vertikalhuset samt i husens bottenvåningar kring torgen/platserna.

Förskolebehovet inom planområdet bedöms vara ca 8 avdelningar. Möjlighet för förskola med 4 avdelningar planeras i den östra delen av Bergbebyggelsen i huvudsak i våningsplanet mot terrassgården. Den östra delen av terrassgården kommer då att fungera som förskolegård dagtid vardagar och bostadsgård övrig tid. Övrigt behov av förskoleplatser planeras att anordnas inom planområde för Platån, etapp 5, vid de s.k. ”röda villorna”.

Friytor

Platser

Vid Vertikalhusets fot ligger ett södervänt torg – ”Vertikalplatsen” som sträcker sig över Södra vägen och växer ut till kaj - Solbrygga. Markbeläggningen läggs ut som en sammanhållande matta tvärs över gatan och knyter samman torget med Solbryggan. Den allmänna hissen nås från torget, vilket ger liv åt platsen. Torget har mycket goda förutsättningar för att utvecklas till en attraktiv mötesplats.

Centralt placerad i bebyggelsen på Sillkajen finns en annan platsbildning av offentlig karaktär. Markbeläggningen binder samman ytor på ömse sidor om vägen på samma sätt som torget vid Vertikalhuset. Denna plats är mer rofylld än torgytan vid ”Vertikalplatsen”. Här kan man slå sig ner för en stunds vila eller för att blicka ut över Svindersviken.

Längst ut i öster planeras en vistelseplats på Oceankajen med en byggnad på land med ett innehåll som är förenligt med parkändamålet, t ex förenings-/kulturlokal, café. I anslutning till Oceankajen och östra uddens naturmark ger detaljplanen dessutom en möjlighet till en mötes- och aktivitetsattraktion i form av ett flytande bad med tillhörande service på Oceankajen och på land. Då vattnet utanför Nackas norra kust tyvärr är olämpligt för bad p.g.a. föroreningar och omfattande sjötrafik, kan Kvarnholmsborna och besökare, ändå erbjudas möjligheter till bad med naturbadskänsla. Tanken är att besökarna under den varma årstiden kan bada under bar himmel medan bassängen är täckt under den kalla årstiden.

Gårdar

Främst på grund av planområdets topografiska förutsättningar och den tidigare industriverksamheten, kommer inte alla bostäder att få tillgång till bostadsgårdar med alla önskvärda funktioner. Däremot erbjuds andra kvaliteter i form av vattenkontakt, soligt läge, utblickar etc.

Bostadsgårdarnas viktiga funktioner skapas till stor del ovanpå parkeringsgarage och på husens takterrasser. Gårdarna avgränsas i många fall av huskropparna och får delvis lite olika funktioner på olika gårdar. Avsikten är dock att det på flertalet gårdar ska finnas

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

en gräsyta (att sola eller leka på), en grusyta (att leka och röra sig på), ett par soffor, en sandlåda samt ett buskträd (för ögonfröjd, grönska, skugga och säsongsvariation). Bergbebyggelsens stora gård är den mest kompletta gården och det är här som de bästa lekmöjligheterna finns – inte minst för de lite äldre barnen.

Naturmark

Planförslaget innehåller mycket lite naturmark. Dessa områden har ändå stor betydelse, då de är platser där berget visar sig ända ner till kajplanet.

Vattenområden

Planförslaget medför betydande arbete i vatten, då kajer behöver renoveras, rivs och byggas om samt en viss utbyggnad i vattnet. För byggande i vatten krävs tillstånd enligt miljöbalken. Markägaren avser att söka tillstånd hos mark – och miljödomstolen för de åtgärder som innebär byggande i vatten.

Gator och trafik

Gatunät

Bergbebyggelsen angörs ifrån norr via den nya delen av Kvarnholmsvägen, som ansluter till den nya Svindersviksbron. Angöringen ansluts till parkeringsgarage och utformas med en mindre plats för vändmöjlighet.

Kajnivån inom planområdet trafikförsörjs från Södra vägen via Finnbergstunneln och Hästhalmssundet väster om planområdet. Vid Hästhalmssundet finns även en väggramp från Kvarnholmsvägen ner till Södra vägen. Planerat parkeringsgarage för Bergbebyggelsen kommer att kunna angöras både ifrån Kvarnholmsvägen och Södra vägen. Planerade gatusektioner framgår i gestaltungsprogrammet.

Områdets utbyggnad är beroende av att nya Kvarnholmsvägen anläggs enligt detaljplanen för ny broförbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum. Vidare måste Södra vägen kunna hållas öppen för trafik när området runt Hästhalmssundet byggs ut.

Parkering

Parkering ska huvudsakligen ske i garage. Med hänsyn till Kvarnholmens läge och framtida transportinfrastruktur ska enligt godkänt planprogram följande parkeringsnorm uppnås:

Bostäder: 0,9 pl/100 kvm BTA (inklusive besöksplatser).

Kontor: 18 pl/1000 kvm BTA

Små butiker: 20 pl/1000 kvm BTA

Vårdlokaler: 15 pl/1000 kvm BTA

Då flera stora byggnader har en flexibel användning måste parkeringsbehovet beräknas vid bygglovgivningen. Parkeringsbehovet för många verksamheter beräknas utifrån verksamhetens faktiska innehåll med antal anställda, besökare m.m. Parkeringsbehovet

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

är en komplex fråga, som kommer att påverka bedömningen av vilka verksamheter som är lämpliga att kombinera.

Besöksparkering för lokaler, småbåtshamn, förskola och eventuellt bad kan ske utmed gatan. Boendeparkering (inkl besöksparkering) och personalparkering sker i två garage, ett under bebyggelsen på Södra kajen och ett garage under Bergbebyggelsen. Garagen kommer att kunna försörja respektive närområde.

Yta för cykelparkering bör finnas med 2 platser/lägenhet à 100 kvm BTA, varav en i nära anslutning till bostadens entré och en i förrådsutrymme i anslutning till bostaden.

Kollektivtrafik

Kvarnholmen kommer även i fortsättningen försörjas med buss som trafikerar Kvarnholmsvägen. Busstrafiken kommer att bli tätare och Nacka C kommer att kunna nås från Kvarnholmen via Kvarnholmsförbindelsen/bron över Svindersviken. Busshållplats planeras strax utanför planområdet uppe på platån och på Kvarnholmens östra udde vid bergbebyggelsen och brofästet. Den planerade vertikala förbindelsen medför en god tillgänglighet till de planerade busshållplatserna på Kvarnholmsvägen. Inom bergbebyggelsens och Sillkajens gemensamma garageanläggning ska gemensam hiss/hissar finnas för att alla boende ska få god tillgänglighet till kollektivtrafik. Avståndet fågelvägen mellan husentré och busshållplats är som mest ca 250 m inom planområdet.

Gång- och cykelstråk

Områdets nivåskillnader innebär stora utmaningar avseende kommunikationsstråk i nord-sydlig riktning. I de byggda miljöerna är det svårt att rymma ramper med acceptabla lutningar. Det är heller inte önskvärt att förlägga ramper genom naturmarken. Tanken är att områdets öppenhet skall erbjuda generösa möjligheter till rörelse och rekreation, både i direkt anslutning till Svindersvikens vattenspegel och på/mellan de olika nivåerna i den södervända terrängen.

En allmän hiss i "Vertikalhuset" mitt i området kopplar kajens till Platån och de lokala servicefunktionerna samt skolan på öns mitt. Det är också viktigt att förbinda Sillkajens bebyggelse och dess offentliga rum vid vattnet med de allmänna kommunikationer som nås på Kvarnholmsvägen. En generös trappa föreslås här för att skapa en trappförbindelse mellan kajen, den stora terrassgården och busshållplatsen på Kvarnholmsvägen. Via den nya bron över Svindersviken kommer man kunna nå Ryssbergens naturområde och service i Nacka C.

Ett allmänt gång- och cykelstråk löper längs strandlinjen. Stråket ingår i den övergripande strandpromenaden längs kustlinjen. Vid Sillkajens bebyggelse går gc-vägen utmed gatan medan en kajpromenad som endast är avsedd för allmän gångtrafik, löper utmed vattnet längs kajbebyggelsens sydsida. Kajnivån förbinds med områdets övre nivåer via flera gångförbindelser med trapp- eller rampsystem. Detta förutom den allmänna hissen med tillhörande spång vid Vertikalhuset.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

I öst-västlig riktning återanvänds och kompletteras befintliga pipelinefundament för att skapa ett spännande gångstråk i den branta terrängen, från terrassgården i öster till Hästholmsbron i väster. Med detta kopplas bebyggelsen till varandra på en mellannivå samtidigt som otillgänglig naturmark görs mer åtkomlig.

Upphävande av strandskydd

För att kunna genomföra detaljplanen är det nödvändigt att upphäva strandskyddet för kvartersmark, kajanläggningar samt område för fritidsbåtar. Motivet till att upphäva strandskyddsförordnandet är att de tidigare verksamheterna redan har begränsat friluftslivet och tagit de aktuella mark- och vattenytorna i anspråk. Den förslagna bebyggelsen uppförs i huvudsak på redan ianspråktagen mark. Detaljplanen möjliggör samt säkerställer allmänhetens tillträde till kustlinjen genom att kajen planläggs som allmän plats.

Tillgänglighet

Inom planområdet förekommer stora nivåskillnader. Detta ställer stora krav på tillgänglighetsanpassning. P.g.a. topografin uppnås tyvärr inte full tillgänglighet utan vissa delar av utemiljön utestänger t.ex. rörelsehindrade. Andra delar är mycket tillgängliga som t.ex. strandpromenaden, platserna på kajplanet samt det föreslagna badet.

För att förbättra tillgängligheten föreslås en allmän hiss, som förbinder kajnivån med den centrala platån med bl.a. busshållplats. Hissen dimensioneras för att bl.a. cyklar ska kunna transporteras i hissen. Handikapparkeringar placeras också på strategiska platser. Majoriteten av bostäderna kommer att kunna ha direktkoppling mellan lägenhet och parkering genom trapphus som når parkeringsgarage.

Hälsa och säkerhet

Planförslaget bedöms inte medföra någon försämring vad avser hälsa och säkerhet inom eller i anslutning till området. Då området rustats upp kommer säkerheten att avsevärt förbättras.

Miljökonsekvenser

Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget innebär en betydande miljöpåverkan inom planområdet avseende påverkan på riksintresset kulturmiljö och landskapsbild.

Miljökonsekvensbeskrivningen består av två delar. I den första delen "Miljökonsekvensbeskrivning" beskrivs effekterna för kulturmiljö och landskapsbild. I den andra delen "Miljöredovisning" behandlas aspekterna mark och vatten, naturmiljö, buller, luftkvalitet, rekreation, risk och säkerhet samt hushållning med naturresurser.

Sammanfattning av Miljökonsekvensbeskrivning

Förslaget påverkar i mycket begränsad omfattning Kvarnholmens silhuett sett från farleden. Däremot påverkas landskapsbildens påtagligt sett från Svindersviken. Tidigare

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

ej ianspråktaga delar av vattenrummet får bebyggelse i form av kajhus eller anläggningar i form av småbåtshamn, solbrygga samt badanläggning. Den industrihistoriska strukturen med tydligt urskiljbara industri- och bostadsområden försvagas genom att de i stort sett växer ihop till följd av tillkommande bebyggelse.

Enstaka lämningar från södra kajens oljehantering sparas, men för övrigt rivs och omvandlas oljehamnen. Dess kulturhistoriska värden har dock inte bedömts vara av samma dignitet som Kvarnholmens livsmedelsindustri. Oljehamnen har inte heller samma starka roll i landskapet som kvarnindustrin, och mycket lite syns från farleden.

En byggnad som konstaterats ha kulturhistoriska värden rivs, det sk. saltmagasinet. Östra uddens jättegryta, som även har ett visst kulturhistoriskt intresse, avses sparas. Ett fartygsvrak med fornlämningsstatus, barkskeppet Louise Adelaide (id 6), kommer eventuellt påverkas av planens bryggor i Gäddviken. Vraket ligger utanför planområdet. Frågan är under utredning hos länsstyrelsen.

Sammanfattning av Miljöredovisning

Ett genomförande av planen innebär att marken kommer att saneras. Saneringen ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, Nacka kommun. Avsikten är att saneringsåtgärder av förorenade områden ska ske så att föroreningshalterna är så låga så att människors hälsa och miljö inte kommer att påverkas. Risken för urlakning av föroreningar kommer därmed att minska eller undanröjas.

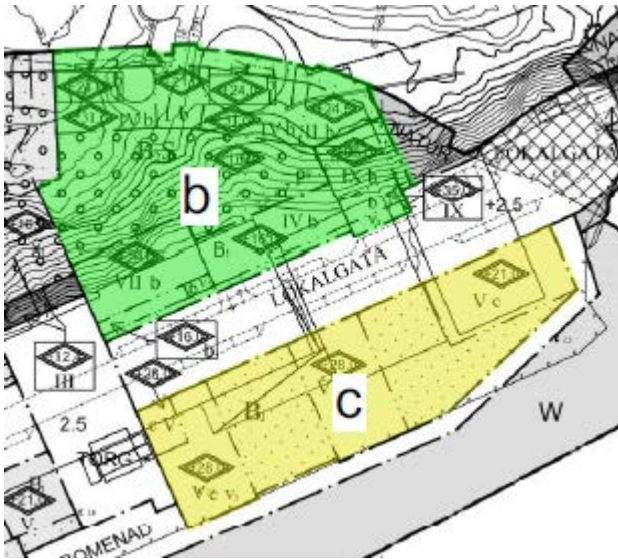
Efter sanering av marken och att dagvattnet omhändertas enligt utredningsförslaget skapas förutsättningar så att mindre mängder föroreningar förs till recipienten. Planförslaget medför därmed positiva konsekvenser för att miljö kvalitetsnormen för Strömmen ska kunna uppnås. Även kravet i Nackas dagvattenpolicy på att återföra dagvattnet till det naturliga kretsloppet och att hantera det inom fastigheten uppfylls.

Sanering av PCE och dess nedbrytningsprodukter kommer att utföras i berget och delar av grundvattnet inom cisternområdet där PCE har förvarats. För att minimera risken ytterligare för eventuell framtida gasinträngning i bebyggelsen kommer krav på tekniska skyddsåtgärder för byggnationen inom det aktuella området (cisternområdet och området söderut till Svindersviken) ställas som planbestämmelser.

Planbestämmelse b reglerar att bostadsbebyggelse och förskola ska utföras med ventilerade utrymmen mellan bottenplatta och bostäder samt mellan väggar mot berget eller jord och bostäder. Ventilationen ska vara separerad från husets övriga ventilation. Bottenplatta och väggar mot berg eller jord ska utföras som diffusionstäta konstruktioner upp till markytan. Hisschakt ska ventileras separat i hus M5, M6, N5, N6. Borrning får ej ske under grundläggningsnivåer för bottenplattor för M5, M6, N5 och N6 (annat än för avhjälpande åtgärder enligt 10 kap MB, undersökningar och saneringsåtgärder).

Planbestämmelse c reglerar att hus ska utföras som diffusions- och vattentäta konstruktioner upp till markplan. Hisschakt ska ventileras separat i hus L4, L5 och L7. Se bilagorna 3A, 3B och 3C, som redovisar sektioner med tekniska skyddsåtgärder.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Figuren visar de kvarter som omfattas av planbestämmelserna b och c. Se bilagorna 3A, 3B och 3C, som redovisar sektioner med tekniska skyddsåtgärder.

Bygglov ska inte ges förrän sanering av berg och grundvatten har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Planområdet ligger i god anslutning till kollektivtrafikförbindelse vilken innebär att förutsättningarna för att minska bilberoendet är goda.

Delar av bebyggelsen på Sillkajen och Södra kajen kommer att ligga i ett område med risk för översvämningar på grund av klimatförändringar där en situation med höga vattennivåer måste beaktas. Bl.a. ska de föreslagna byggnaderna inte placeras lägre än +2,5 m ovan nollplanet (RH 2000), om detta inte är möjligt måste tekniska lösningar vidtas för att kompensera att lägre nivåer kan accepteras. Detta anges som planbestämmelse.

Bullerfrågan har utretts mycket grundligt, flera bullerreducerande åtgärder har studerats såsom skärmar, tyst asfalt och hastighetsbegränsningar. Bakgrundsbuller, bullerregn, från Värmdöleden medför att en god ljudmiljö inte kan uppnås och avstegsfall B måste tillämpas. Avstegsfall kan medföra en ökad risk för boendes hälsa.

Enligt Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds beräkningar för Nacka kommun kommer samtliga nu gällande miljö kvalitetsnormer för luft att klaras inom planområdet.

Planområdet har genom sin avgränsning och svåra topografiska förhållanden ej särskilt goda förutsättningar för god tillgänglighet respektive lek och rekreation. Lek sker i huvudsak på kvartersmark inom planområdet. Stor vikt har lagts vid att skapa goda lekmiljöer på kvartersmark på alla ytor där detta varit möjligt. Holmens naturmark nås förhållandevis snabbt via det välutvecklade gångvägssystemet. Delar av planområdet är lättillgängliga för rörelsehindrade medan andra delar har dålig tillgänglighet. För att

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

delvis kompensera för detta planeras en allmän hiss centralt i området. Handikapparkering planeras också in på strategiska platser.

Planförslaget innebär en ökad trygghet då den gamla riskfyllda industrimiljön ersätts av ny bostadsbebyggelse. Då terrängen bitvis är mycket brant, föreligger risk för fallolyckor. Närheten till vatten är en annan säkerhetsrisk. Bergrummen som tidigare har lagrat bensin håller på att avvecklas. Miljöenheten anser att det inte kan uteslutas att även efter avveckling av bensinbergrummen så kvarstår en risk för olägenheter för människor och påverkan på Saltsjön. För att avveckla bensinbergrummen och för byggande av bland annat kajkonstruktioner i vattnet har tillstånd från mark- och miljödomstolen sökts och erhållits.

För att förbättra säkerheten vid badet föreslås att riskreducerande åtgärder vidtas; personalutrymmen placeras i byggnader på stranden och anläggningen ska vara väl upplyst när det är mörkt. Ett särskilt påkörningsskydd behöver också byggas.

Området ansluts till fjärrvärme. Energihushållning bevakas i fortsatt arbete. Större delen av exploateringen sker inom mark som redan är ianspråktagen.

Tidplan

Samråd	3:a kv. 2011
Utställning	2:e kv. 2012
Kommunfullmäktiges antagande	2:a kv. 2015

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ALLMÄNT

Genomförandebeskrivningen redovisar de organisatoriska, fastighetsrättsliga och tekniska åtgärder samt de ekonomiska förutsättningar som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande.

Genomförandebeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan ska fungera som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Avgöranden i frågor som rör fastighetsbildning, VA-anläggningar, vägar m.m. regleras således genom respektive speciallag och exploateringsavtal.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

Allmänna anläggningar färdigställs i samband med inflyttning.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den tidpunkt detaljplanen vinner laga kraft.

Ansvarsfördelning

Nacka kommun ska genom tekniska nämnden vara huvudman för allmän platsmark, det vill säga samtlig gatu- och park/naturmark inom planområdet. Natur- och tekniknämnden är huvudman för det allmänna va-nätet och Nacka Energi för det allmänna elnätet.

Exploateringsavtal ska upprättas mellan kommunen och exploatören innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Avtalet ska reglera parternas ansvar för genomförande av detaljplanen och kostnadsansvar. Avtalet reglerar frågor om utbyggnad av allmänna anläggningar, marköverföringar, gemensamhetsanläggningar, skydd av mark och vegetation m.m. Avtalet ska vidare ge anvisningar om bl.a. tidplan, fastighetsbildning och avgifter för va-anslutning. Exploateringsavtalet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Kommunen och exploatören svarar för drift och underhåll av sina respektive anläggningar.

GENOMFÖRANDEORGANISATION

Mark- och avtalsfrågor

Markfrågor handläggs inom kommunen av fastighetskontoret medan övriga avtals- och genomförandefrågor handläggs av exploateringsenheten, Nacka kommun.

Fastighetsbildning m.m.

Fastighetsbildningsfrågor, inrättande av gemensamhetsanläggningar och andra fastighetsrättsliga frågor handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun.

Bygglov och tekniskt samråd

Exploatör skall ansöka om bygglov och göra anmälan för tekniskt samråd hos bygglovenheten, Nacka kommun.

För att påbörja bygget krävs startbesked. Startbesked ges först efter att bygglov är lämnat samt att tekniskt samråd är genomfört.

Nybyggnadskarta beställs av exploatören hos lantmäterienheten, Nacka kommun.

FASTIGHETSRETTSLIGA FRÅGOR

Mark ingående i allmän plats

Detaljplanen berör del av fastigheten Sicklaön 38:1, som ägs av Kvarnholmen Utveckling AB, genom det helägda dotterbolaget Holmenkvarnen 5 AB, (exploatören).

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Delar av Sicklaön 38:1 kommer att bli allmän plats och ska överlämnas till kommunen. Detta regleras i exploateringsavtal.

Fastighetsplan

Fastighetsplan bedöms inte nödvändig.

Servitut

Rätt för såväl kommunen som allmänheten att nå den allmänna platsmarken via Kvarnholmens övriga fastigheter ska säkras genom avtal eller fastighetsbildning.

Servitut ska träffas gällande upplag/stöd för kajkonstruktioner som utgör allmän plats. Sådan allmän plats finns på Sillkajen och Södra kajen.

Servitut ska även träffas för bakåtförankring (dragstag) av allmän kaj förlagda genom innanförbyggande fastigheter.

Den allmänna hissen och gångbron vid Södra kajen ska ha servitut för förankring i det s.k. Vertikalhuset. Detta gäller även delar av Pipelinepromenaden.

Brygganläggning för fritidsbåtar ska ha servitut för förankring i den allmänna Södra kajen.

Gemensamhetsanläggningar

Garage under bebyggelsen på södra kajen samt under bergbebyggelsen blir gemensamhetsanläggningar för de fastigheter som ska ha parkeringsplatser i respektive garage. Vidare inrättas gemensamhetsanläggningar för gårdsutrymmet mellan övre och nedre bergbebyggelsen. För förvaltning av gemensamhetsanläggningarna bör samfällighetsföreningar bildas. Detta görs i samband med Lantmäteriförvaltningen för att bilda gemensamhetsanläggningarna.

Ledningsrätt

Ledningsrätt ska finnas för ledningar (el, fjärrvärme) belägna inom kvartersmark.

x-område

Allmänhetens möjlighet till gång- och cykeltrafik över kvartersmark (markerat med x på plankarta) ska säkras genom servitut till förmån för lämplig kommunalägd fastighet. Det gäller t.ex. gångtrafik via/genom Vertikalhuset och över terrassgården. Denna servitutsrätt ska regleras i exploateringsavtalet.

Lantmäteriförrettningar

Fastighetsreglering för överföring av allmän platsmark samt ledningsrättsförrettning ansöks av kommunen och bekostas av exploitören. Övriga fastighetsbildningsåtgärder såsom avstyckning, m.m. ansöks och bekostas av exploitören.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

TEKNISKA FRÅGOR

Trafikanläggningar

Vägar som ska betjäna planområdet är de befintliga vägarna Mjölnavägen och Finnbergstunneln samt den delvis nya Kvarnholmsvägen, som kommer att förlängas ner till bron.

Kajen

Kajkonstruktioner på den Södra kajen förläggs på betongbjälklag på pålgrundläggning.

På Sillkajen ska allmän plats anläggas framför bostadshusen på den södra sidan, väster och öster om Sillkajsbebyggelsen samt centralt i kajbebyggelsen.

För att säkerställa strandsläntens stabilitet ska avlastning genom urschaktning ske inom delar av kajsträckan.

Vatten och avlopp

Planområdets vatten- och avloppsledningar omfattas av ny utbyggnad som ansluts till befintliga kommunala ledningar utanför planområdet i Vikdalen via sjöledning över Svindersviken. Allmänna ledningar förläggs i gatumark inom allmän platsmark. Förbindelse mellan Kvarnholmsvägen och den Södra vägen sker genom långhålsborrning.

Två nya pumpstationer ska anläggas. En i västra delen och en centralt i planområdet. Pumpstationerna dimensioneras även för kommande detaljplaneetapper. Tid för genomförandet regleras i exploateringsavtal.

För att förhindra att avloppsvatten bräddar till Svindersviken i händelse av strömbrott ska pumpstationerna förses med reservkraftaggregat alternativt bräddningsmagasin.

Allmänna brandposter kommer att upprättas inom allmän platsmark i samråd med Södertörns brandförsvarsförbund.

Dagvatten

Större delen av planområdet utgörs av hårdgjorda ytor och berg i dagen varför möjligheterna till lokalt omhändertagande av dagvatten kommer att vara begränsade. Den planerade markanvändningen omfattar flerbostadshus med mellanliggande gårdar och terrasser, och helt nya markprofiler kommer att byggas upp. Där det finns möjlighet att fördröja dagvatten på gårdarna ska detta prövas. Där detta ej är möjligt leds vattnet direkt till Svindersviken. Garage förutsätts torrsopas. Markbrunnar i parkeringshus ansluts till oljeavskiljare.

Trafikdagvatten från Södra vägen avleds till skelettjordar som placeras i anslutning till nyplanterade träd.

**PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING**

Uppvärmning

Uppvärmning av byggnaderna kommer att ske med fjärrvärme som byggs ut av Fortum. Innan utbyggnaden är klar kommer en tillfällig värmepanna att producera värme enligt avtal mellan exploitören och Fortum.

Avfallshantering

I planområdets närhet anordnas plats för förpackningsinsamlingar. Soprum för avfallsfraktioner ska finnas i bebyggelsens bottenvåningar. På kvartersmark kan nedgrävda sopkassuner för hushållsopor ordnas.

Övrigt

Ett fristående program; ”funktionsbeskrivning”, har skapats inför etapp 1. ”Programmet” beskriver hur utbyggnaden av den genomgripande försörjningen och infrastrukturen för hela Kvarnholmen ska utföras och gäller även för denna etapp. Även gestaltungsprogrammet styr utformningen av anläggningarna. När de kommunala anläggningarna är utförda och godkänd övertagandebesiktning genomförts övertar kommunen anläggningarna och svarar sedan som huvudman för drift och underhåll.

EKONOMISKA FRÅGOR

Exploatören projekterar, utför och bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt, såsom teknisk kontroll och fastighetsbildning m.m., kommer att regleras i exploateringsavtalet. Eventuella provisoriska åtgärder bekostas av exploitören. Exploatörens kostnader för tillgång på kommunalt vatten enligt gamla avtal ska utredas och blir föremål för nya avtal mellan kommunen och exploitören. Fastighetsbildningsåtgärder och kommunens administrativa kostnader för genomförandet bekostas av exploitören.

Exploatören anlägger och bekostar all nödvändig VA-utbyggnad. Kommunen måste dock enligt gällande lag debitera anläggningsavgift. Exploatören ska därför erlagga VA-anläggningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa. Exploatören har därför rätt att fakturera kommunen motsvarande belopp som bidrag till utbyggnad av anläggningarna.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Huvudmannaskap, ansvarsfördelning

Kommunen ska vara huvudman för allmänna anläggningar.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den tidpunkt detaljplanen vinner laga kraft.

Exploateringsavtal

Exploateringsavtal ska upprättas mellan kommunen och exploitören innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige.

PLAN- OCH
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Sven Andersson
Översiktsplanerare

Kristina Källqvist
Planarkitekt

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Bastian Vreede
Exploateringsingenjör

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 90

Dnr KFKS 2014/41-251

Markanvisningsavtal avseende studentbostäder i Alphyddan

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen ska ingå markanvisningsavtal nr 1 med JM AB (org. nr 556045-2103) avseende del av fastigheten Sicklaön 40:11.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen ska ingå markanvisningsavtal nr 2 med Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB (org.nr 556892-7932) avseende del av fastigheterna Sicklaön 40:11 och Sicklaön 80:43.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen äger rätt att träffa tomträttsavtal och sidoavtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilagorna 3 och 4 i respektive markanvisningsavtal. Avtalen träffas när detaljplan och fastighetsbildningsbeslut vunnit laga kraft. Kommunfullmäktige noterar därvid att avgälden kommer att bli 75 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea och år vid upplåtelse med hyresrätt till studenter respektive 150 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea vid upplåtelse med hyresrätt.

Ärendet

Markanvisningsavtal tecknas med JM AB och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB. Markanvisningsavtalen förutsätter att kommunfullmäktige senast 2015-11-30 antar förslag till detaljplan för studentbostäder i Alphyddan genom beslut som vinner laga kraft. Föreslagen bebyggelse är uppdelad på ett punkthus i 16 våningar och ett lamellhus med 13 respektive 10 våningar. Totalt inryms drygt 200 studentlägenheter som ska upplåtas med hyresrätt. Kommunen kommer att upplåta de fastigheter som ska bildas med tomträtt till respektive exploatör.

Inom ramen för projektet har möjligheten att förbättra parkeringssituationen i Alphyddan för det befintliga bostadsbeståndet utretts. Det finns planer på att anlägga ett antal parkeringsplatser utmed Svindersviksvägen och under Värmdöleden. Denna lösning förutsätter dock att överenskommelse kan träffas med fastighetsägarna, Trafikverket och Nordiska muséet, vilket ännu ej skett.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015
Markanvisningsavtal med JM AB (org. nr 556045-2103) och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB (org.nr 556892-7932)

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Yrkanden

Cathrin Bergensträhle (M) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), Jan-Eric Jansson (KD), Sidney Holm (MP) och Gunilla Grudevall-Steen (FP), bifall till exploateringsenhetens förslag.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Cathrin Bergensträhles yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”I markanvisningsavtalet §10.6 Upplåtelseform för bostäder står det att "Exploatören åtar sig att upplåta bostäderna inom Exploateringsområdet med hyresrätt för studenter och Exploatören avser att kvarstå som långsiktig förvaltare av hyresbostäderna." Detta är i sig bra, men vi konstaterar att den aktuella exploatören, JM, inte har gjort sig känd för att bete sig på detta vis och vi känner viss oro för framtiden.”

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”När det gäller dagvattenhanteringen tycker vi i Miljöpartiet det är mycket bra att kraven skärpts och det nu för första gången i ett markanvisningsavtal ställs krav på exploatören att ta hand om dagvattnet inom den egna fastigheten. Att exploatörerna ska säkerställa att avrinningen och mängden föroreningar från exploateringsområdet inte ökar är en fråga vi länge drivit inom Miljöpartiet. Vi ser därför med stor tillfredsställelse på att man lyssnat på oss och nu verkar ha en utarbetad strategi för att nå upp till ambitionsnivån i kommunens dagvattenpolicy.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

TJÄNSTESKRIVELSE

KFKS 2014/41-251

Projekt 9228

2015-04-27

Kommunstyrelsen

Markanvisningsavtal avseende studentbostäder i Alphyddan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen ska ingå markanvisningsavtal nr 1 med JM AB (org. nr 556045-2103) avseende del av fastigheten Sicklaön 40:11.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunen ska ingå markanvisningsavtal nr 2 med Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB (org.nr 556892-7932) avseende del av fastigheterna Sicklaön 40:11 och Sicklaön 80:43.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen äger rätt att träffa tomträttsavtal och sidoavtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilagorna 3 och 4 i respektive markanvisningsavtal. Avtalen träffas när detaljplan och fastighetsbildningsbeslut vunnit laga kraft. Kommunfullmäktige noterar därvid att avgälden kommer att bli 75 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea och år vid upplåtelse med hyresrätt till studenter respektive 150 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea vid upplåtelse med hyresrätt.

Sammanfattning

Markanvisningsavtal tecknas med JM AB och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB. Markanvisningsavtalen förutsätter att kommunfullmäktige senast 2015-11-30 antar förslag till detaljplan för studentbostäder i Alphyddan genom beslut som vinner laga kraft.

Föreslagen bebyggelse är uppdelad på ett punkthus i 16 våningar och ett lamellhus med 13 respektive 10 våningar. Totalt inryms drygt 200 studentlägenheter som ska upplåtas med hyresrätt. Kommunen kommer att upplåta de fastigheter som ska bildas med tomträtt till respektive exploatör.

Inom ramen för projektet har möjligheten att förbättra parkeringssituationen i Alphyddan för det befintliga bostadsbeståndet utretts. Det finns planer på att anlägga ett antal parkeringsplatser utmed Svindersviksvägen och under Värmdöleden. Denna lösning förutsätter dock att överenskommelse kan träffas med fastighetsägarna, Trafikverket och Nordiska muséet, vilket ännu ej skett.

Ärendet

Kommunstyrelsen gav i maj 2012 planenheten i uppdrag att genomföra inbjudan till intresseanmälan för byggande av studentbostäder i bland annat Alphyddan. Det vinnande

förslaget var SBC Bo:s förslag. JM AB har därefter förvärvat SBC Bo. Sedan 2 februari 2015 äger JM AB hundra procent av SBC Bo. Juryn ansåg vidare att SBC Bo:s förslag kunde kombineras med ytterligare ett förslag. Det blev Hyr Rätt i Stockholm Hyris som fick ta fram det förslaget.

Föreslagen bebyggelse är uppdelad på ett punkthus i 16 våningar (JM AB) och ett lamellhus med 13 respektive 10 våningar (Hyr Rätt i Stockholm Hyris). Totalt inryms drygt 200 studentlägenheter. Marken är kuperad och består till stor del av berg, varför omfattande sprängningsarbeten kommer behöva utföras. De två exploatörerna är medvetna om att dessa sprängningsarbeten behöver samordnas.

Markanvisningsavtal tecknas med JM AB och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB. Markanvisningsavtalen förutsätter att kommunfullmäktige senast 2015-11-30 antar förslag till detaljplan för studentbostäder i Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43 genom beslut som vinner laga kraft.

Markanvisningsavtalen innebär i korthet:

- Kommunen upplåter de fastigheter som ska bildas till respektive exploatör med tomträtt. Tomträttsavgälden är fastställd 75 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea och år vid upplåtelse med hyresrätt till studenter respektive 150 kronor per kvadratmeter ljus bruttoarea vid upplåtelse med hyresrätt.
- Exploatören betalar anläggningsavgift för vatten och avlopp enligt 2013 års taxa.
- Kommunen bygger ut vatten- och avloppsledningsnätet i Alphyddevägen samt anlägger ny bredare trottoar utmed vägens norra sida.
- De båda exploatörerna anlägger 11 respektive 7 parkeringsplatser inom respektive exploateringsområde. Föreslagen parkeringslösning förutsätter vidare att tre parkeringsplatser reserveras för bilpoolsbilar. Därutöver ska Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB lämna bidrag till kommunen för anläggande av fler parkeringsplatser på annan plats.

Projektet har även haft som mål att utreda möjligheten att förbättra parkeringssituationen i Alphyddan för det befintliga bostadsbeståndet. Det finns nu planer på att anlägga ett antal parkeringsplatser utmed Svindersviksvägen och under Värmdöleden. Denna lösning förutsätter dock att överenskommelse kan träffas med fastighetsägarna, Trafikverket och Nordiska muséet, vilket ännu ej skett. Parkeringssituationen i Alphyddan behöver även studeras vidare inom ramen för Planiaprojektet.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen avser att upplåta kvartersmark inom planområdet till respektive exploatör genom tomträtt. Årlig intäkt är cirka 0,66 miljoner kronor.

Kommunens kostnad för utbyggnad av vatten- och spillvattennätet bedöms uppgå till ca 3 miljoner kronor. Anläggningsavgifter för vatten och avlopp enligt 2013 års taxa ger intäkter om ca 3 miljoner kronor.

En av exploatörerna genomför och bekostar flytt av befintlig gångväg till ett läge strax norr om nuvarande sträckning. Kommunen svarar för breddning av befintlig trottoar samt åtgärder inom parkområdet norr om föreslagna bostadshus, för en kostnad om cirka 500 000 kronor.

Kommunens nettokostnad för avtalsupprättande, framtagande av detaljplan med mera uppgår till cirka 3 miljoner kronor.

Det behövs fler parkeringsplatser inom Alphyddan som kan nyttjas av alla som bor här. Kostnaden bedöms uppgå till cirka 3,6 miljoner kronor. En av exploatörerna bidrar med 0,5 miljoner kronor. Det innebär en nettokostnad för kommunen om cirka 3,1 miljoner kronor.

Bilagor

Markanvisningsavtal med JM AB (org. nr 556045-2103) och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB (org.nr 556892-7932).

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Gunilla Stålfelt/Sara Lindholm
Projektledare

Mellan Nacka kommun, org. nr. 212000-0167, genom dess kommunstyrelse, ("Kommunen"), och Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB, c/o AB Rodret, Drottninggatan 61, 4 tr, 111 21 Stockholm, org.nr. 556892-7932, ("Exploatören"), har följande avtal träffats

MARKANVISNINGSAVTAL NR 2 FÖR STUDENTBOSTÄDER ALPHYDDAN

§1 MARKÄGANDE OCH DETALJPLAN

Kommunen äger fastigheterna Sicklaön 40:11 och 80:43 i Nacka kommun och avser att upplåta del av fastigheterna med tomträtt för cirka 110 studentbostäder till Exploatören inom det område som är markerat med röda begränsningslinjer på Bilaga 1, ("Exploateringsområdet").

Som grund för exploateringen ligger förslag till detaljplan för Studentbostäder Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43, i Nacka kommun, upprättad i januari 2015, justerad april 2015 ("Detaljplanen"), Bilaga 2. Parterna förbinder sig att ömsesidigt verka för att Detaljplanen antas och vinner laga kraft.

§ 2 AVTALSHANDLINGAR DETALJPLAN OCH ÖVRIGA HANDLINGAR

Till Avtalet hör följande handlingar:

- Bilaga 1 Exploateringsområdet.
- Bilaga 2 Förslag till detaljplan för studentbostäder Alphyddan med bestämmelser och beskrivningar (beskrivningarna biläggs ej Avtalet).
- Bilaga 3 Formulär till tomträttsavtal.
- Bilaga 4 Sidoavtal till tomträttsavtal.
- Bilaga 5 Definition av ljus BTA.
- Bilaga 6 Etableringsområde.
- Bilaga 7 Tidplan.
- Bilaga 8 Ny sträckning av gångväg.
- Bilaga 9 Dagvattenutredning.
- Bilaga 10 Kompletteringar till dagvattenutredning daterad 2014-03-31.
- Bilaga 11 Överenskommelse om parkeringslösning.

Bilaga 12 Illustration bergskärning.

Bilaga 13 Hyressättning och hyresvillkor.

Bilaga 14 Överenskommelse avseende skydd av vegetation.

Bilaga 15 Kända stompunkter.

§ 3 VILLKOR FÖR GILTIGHET

Detta avtal är till alla delar förfallet utan rätt till ersättning för någondera parten om inte Detaljplanen antas senast den 30 november 2015 genom beslut som vinner laga kraft.

Exploatören är medveten om att beslut om att anta detaljplan meddelas av kommunfullmäktige i Nacka kommun. Beslut om detaljplan ska föregås av samråd med de som berörs av detaljplanen och andra beredningsåtgärder. Exploatören är även medveten om att sakägare har rätt att överklaga beslut att anta Detaljplanen.

§ 4 OPTIONSAVTAL

Mellan Kommunen och Exploatören har tidigare träffats ”Optionsavtal för studentbostäder i Alphyddan” daterat 2014-04-03/2014-01-29 (”**Optionsavtalet**”) som reglerar förutsättningar och parternas åtaganden inom Exploateringsområdet för studentbostäder i Alphyddan. Enligt Optionsavtalet ska ett särskilt markanvisningsavtal träffas mellan parterna.

Detta Markanvisningsavtal ersätter Optionsavtalet till alla delar.

§ 5 TOMTRÄTTSUPPLÅTELSE

Kommunen ska med tomträtt upplåta Exploateringsområdet i enlighet med bilagt formulär till tomträttsavtal och sidoavtal, Bilaga 3 och Bilaga 4. Definition av ljus bruttoarea framgår av Bilaga 5. Upplåtelse ska ske vid det månadskifte som infaller närmast tre veckor efter att erforderlig fastighetsbildning samt upplåtelse av servitut enligt § 6 vunnit laga kraft. Efter skriftligt medgivande från Kommunen kan Exploatören beviljas tillträde till Exploateringsområdet för markundersökningar mm före upplåtelsedagen.

§ 6 FASTIGHETSBLDNING

När Detaljplanen antagits ansöker och bekostar Kommunen erforderlig fastighetsbildning för bildande av fastighet för tomträttsupplåtelse. Parterna har dock kännedom om att Lantmäterimyndigheten inte kan fatta beslut om fastighetsbildning förrän Detaljplanen har vunnit laga kraft. Fastighet ska bildas enligt Exploateringsområdet, Bilaga 1. Exploatören är skyldig att tåla mindre avvikelser från Exploateringsområdet.

Kommunen ansöker och bekostar även fastighetsreglering för upplåtelse av servitut avseende rätt att nyttja med z betecknat område för allmän trafik, i enlighet med gällande stadsplan för del av Alphyddan (Spl 31, lagakraft 640324). Kommunen ska skyndsamt, dock senast den 30 juni 2015 ha inlämnat ansökan om lantmåteriförrättning avseende servitutsupplåtelsen.

Om stödmur placeras i fastighetsgräns ansöker och bekostar Exploatören inrättande av gemensamhetsanläggning.

§ 7 ETABLERING

Etablering för Exploatörens entreprenör/-er ska i huvudsak ske inom kvartersmark. På grund av områdets terräng och förutsättningar har dock Exploatören rätt att nyttja området som markerats med lila begränsningslinje i Bilaga 6 som etableringsområde ("Etableringsområdet").

Exploatören ska upprätta en etablerings- och skedesplan med TA-plan, vilken redovisar etablering, etableringsområdets avgränsningar, färdigställande av byggnader och mark, trafikordningar, skydd av vegetation m.m. Denna plan ska godkännas av Kommunens trafikenhet innan exploateringsarbeten får påbörjas.

Eventuella förändringar av Etableringsområdet ska godkännas av Kommunen innan marken tas i anspråk. Exploatören erlägger ersättning för etablering på kommunal mark med 50 kr/kvm per månad. Tillfällig belysning som ersätter befintliga belysningsstolpar bekostas av Exploatören. Exploatören bekostar omplacering av befintliga elkabelskåp om så erfordras.

Ett nyttjanderättsavtal upprättas mellan parterna vid lagakraftvunnen Detaljplan och efter godkänd TA-plan enligt ovan. Nyttjanderättsavtalet ska reglera tidpunkt för tillträde av etableringsytor. Fakturering sker kvartalsvis. Exploatören ska kalla till syn senast två veckor innan etablering.

§ 8 BEFINTLIGA LEDNINGAR

Exploatören ansvarar för att befintliga ledningar inom och kring Exploateringsområdet inte skadas. Exploatören ansvarar för kontakt med ledningsägare som kan komma att påverkas av Exploatörens byggarbeten.

Exploatören är införstådd med att Kommunen har VA-ledningar i Alphyddevägens norra sida, inom Etableringsområdet, se Bilaga 6. Exploatören ansvarar för att de arbeten som Exploatören eller av Exploatören anlita entreprenörer utför inte orsakar skada på ledningarna. Sprängning mot Alphyddevägen ska ske med försiktig sprängning. Skyddsåtgärder för ledningarna ska anordnas i samråd med Kommunen innan sprängningsarbeten påbörjas. Syn och besiktning av ledningarna ska ske före etablering utförs och fotodokumenteras. Skadar Exploatören eller av Exploatören anlita entreprenör de kommunala ledningarna är Exploatören skyldig att omgående kontakta Kommunen och i samråd med Kommunen åtgärda skadan på Exploatörens bekostnad. Avslutande besiktning och syn med fotodokumentation sker efter avetablering. Uppkomna skador ska återställas i samråd med Kommunen på Exploatörens bekostnad.

Under den tid som Exploatören har rätt att nyttja del av Alphyddevägen och tillhörande trottoar som etableringsområde, ska Kommunen inte hindras att utföra normalt underhåll såsom uppkommen skada på ledning. Exploatören är skyldig att bereda plats för att Kommunen ska kunna genomföra de tilltänkta åtgärderna.

Exploatören får inte inom området ovanpå ledningarna borra, spränga, schakta eller på annat sätt förändra befintlig marknivå.

Upplåtet område får i övrigt inte användas så att skador eller olägenhet onödigtvis uppstår på ledningarna eller att Kommunen hindras vid nedläggande, tillsyn, underhålls-, reparations- eller ombyggnadsarbeten.

§ 9 ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

9.1 Spillvattenledning

Kommunen bygger ut och bekostar spillvattenledning till fastighetsgräns. Kommunen ska arbeta för att anläggningsarbetet genomförs omgående senast efter det att Detaljplanen vunnit laga kraft, se tidplan Bilaga 7. Kommunen har inlett projekteringen. Förbindelsepunkter kommer att erbjudas vid blivande fastighets östra gräns intill Alphyddevägen.

9.2 Breddning av trottoar

Kommunen utför och bekostar breddning av trottoaren på Alphyddevägen utmed Exploateringsområdet till 2,25 meter. Exploatören meddelar Kommunen när Exploatörens arbete har kommit så långt att Kommunen kan färdigställa trottoaren utan risk för att Exploatören kör sönder den under byggperioden. Under perioder då väderleksförhållandena är goda ska Kommunen färdigställa trottoaren inom högst fyra månader.

9.3 Fallskydd

Kommunen upprättar och bekostar fallskydd intill ny bergskärning mot Alphyddevägen. Exploatören meddelar Kommunen när Exploatörens arbete har kommit så långt att Kommunen kan upprätta fallskydd utan risk för att staketet skadas under byggperioden.

9.4 Gångväg

Exploatören projekterar, utför och bekostar justering av befintlig gångväg som berörs av Exploatörens byggnation. Gångvägen ska få en ny sträckning och standard i enlighet med Bilaga 8. Underlåter Exploatören att fullgöra sitt åtagande enligt denna punkt är skyldig att erlægga 1 500 000 kronor i vite till kommunen.

§ 10 ANLÄGGNINGAR OCH BEBYGGELSE PÅ KVARTERSMARK

10.1 Sprängningsarbeten

Inom det område som redovisas som kvartersmark i Detaljplanen behöver omfattande sprängningsarbeten genomföras. Kommunen gör bedömningen att de inledande sprängningsarbetena behöver samordnas mellan Exploatören i detta avtal och Exploatören i Markanvisningsavtal 1 (intilliggande exploateringsområde). Exploatörerna ska ömsesidigt, i god tid och erbjuda varandra en option på tillägg till den upphandling som sker av inledande sprängningsarbeten. Detta ska syfta till att möjliggöra en tidsmässig samordning av de sprängningsarbeten som ska utföras. Exploatörerna är tillsammans ansvariga för att erforderlig samordning sker. Kommunen kan aldrig på något sätt hållas ansvarig.

10.2 Dagvattenhantering

Exploatören ska på kvartersmark säkerställa att avrinningen och mängden föroreningar från Exploateringsområdet inte ökar. Befintliga flödesnivåer och föroreningshalter framgår av "Dagvattenutredning", se Bilaga 9 samt "Kompletteringar till dagvattenutredning daterad 2014-03-31", se Bilaga 10.

Exploatören är skyldig att redovisa hur kraven i denna paragraf kommer att uppfyllas och slutgiltig dagvattenlösning ska godkännas av Kommunen i samband med att ansökan om bygglov skickas in.

Underlåter Exploatören att fullgöra sitt åtagande enligt denna punkt är Exploatören skyldig att erlægga 5 000 000 kronor i vite till Kommunen.

10.3 Parkering

Exploatören är skyldig att anlägga minst sju parkeringsplatser samt säkerställa tillgången till en bilpoolsplats under minst fem år. Exploatören ska uppfylla överenskommelse om parkeringslösning, se Bilaga 11. Underlåter Exploatören att fullgöra sitt åtagande enligt ovan under denna femårsperiod är Exploatören skyldig att erlægga 2 500 000 kronor i vite till kommunen.

Så länge det finns efterfrågan och behov av bilpoolsplatser är Exploatören skyldig att verka för att avtal rörande bilpool förlängs kontinuerligt även efter denna femårsperiod.

10.4 Bergskärning

Bebyggelsen kommer att skapa en ny bergskärning mot Alphyddevägen. Bergskärningen ska iordningsställas med klättrväxter såsom vildvin eller jämförbar växt samt med belysning, se illustration för exempel på utformning, Bilaga 12. Utformningen av bergskärningen ska godkännas av Kommunen.

10.5 Utformning av flerbostadshuset

Bebyggelsen ska bestå av minst 90 små lägenheter för studenter. Bebyggelsen ska utformas enligt förslag som ligger till grund för Detaljplanen. Byggnaderna ska ha hög boendekvalitet.

Exploatören har som ambition att ligga 30 % under energikraven i BBR vilket uppnås genom att bygga ett klimatskal med låga U-värden, undvika köldbryggor och installera ett effektivt ventilationssystem med hög återvinningsgrad. Bostadshuset kommer att anslutas till befintligt fjärrvärmenät.

Exploatören ska redovisa hur kraven i denna paragraf kommer att uppfyllas. Kommunen ska godkänna redovisningen.

10.6 Upplåtelseform för bostäder

Exploatören åtar sig att upplåta bostäderna inom Exploateringsområdet med hyresrätt för studenter och Exploatören avser att kvarstå som långsiktig förvaltare av hyresbostäderna. Kommunen förbinder sig att reducera avgälden enligt tomträttsavtalet så länge bostäderna upplåts med hyresrätt till studenter.

Exploatören åtar sig att hyra ut lägenheterna till studenter som studerar på högskola, universitet eller kvalificerad yrkesutbildning. Lägenheterna kommer att förmedlas via Bostadsförmedlingen i Stockholm eller annan likvärdig bostadsförmedling (ex studentbostadsförmedling). Kraven för att få hyra regleras genom exploatören uthyrningspolicy för förmedling av lägenheter, se Bilaga 13.

§ 11 UPPLAGSPLATS OCH VEGETATION

Exploatören äger inte rätt att utan tillstånd nyttja Kommunens mark för upplag eller annat ändamål som står i samband med Exploateringsområdets bebyggande. Sådan mark får inte heller utan tillstånd nyttjas som parkeringsplats av anställd hos Exploatören eller av denne anlitaad entreprenör.

Vegetation som kan påverkas av exploateringen ska skyddas på det sätt som anges i Bilaga 14.

§ 12 UTBYGGNADSORDNING / TIDPLAN/ VITE KOPPLAD TILL TIDPLAN

Kommunen träffar två markanvisningsavtal med de två Exploatörer, nedan kallade Exploatörerna, som ska genomföra föreslagen utbyggnad i enlighet med Detaljplanen. Bebyggelse och anläggningar på kvartersmark och allmän plats byggs ut i den ordning som är uppställd i Bilaga 7. Kommunen och Exploatören ska gemensamt efter antagande av Detaljplanen arbeta fram en fördjupad tidplan.

Kommunen och Exploatörerna ska verka för att bostäderna byggs skyndsamt och att första inflyttning äger rum inom 24 månader från inskrivning av tomträttsupplåtelsen i fastighetsregistret, exklusive överprövning av bygglov. Exploatörens byggnadsskyldighet och vite i förhållande till tidplan framgår av upprättat tomträttsavtal, se Bilaga 3.

§ 13 BYGGTRAFIK

Som väghållare av Alphyddevägen ansvarar Kommunen för att vägen är tillgänglig för allmän körtrafik. Kommunen kommer att besiktiga underliggande betongkonstruktion för att säkerställa att vägen uppfyller minst bärighetsklass 2. För vägar med klassificeringen BK2 gäller max 51,4 tons bruttovikt. Beroende på fordonets axelavstånd och axeltryck kan tillåten bruttovikt vara betydligt lägre.

Exploatören är skyldig att vidta åtgärder som kan bidra till att skador på underjordiskt garage beläget vid Alphyddevägens vändplats undviks. Detta innebär bland annat att Exploatören ska ansvara för att avlastning av byggtransporter sker på Alphyddevägen innan lastbilar och andra tyngre transportfordon når vändplatsen på Alphyddevägen. Pålastning av material ska ske på nedvägen, efter det att lastbilarna har vänt på Alphyddevägen. Byggtransporter får inte hindra framkomligheten för övriga bilar på Alphyddevägen.

Kommunen äger rätt att på Exploatörens bekostnad kontrollera om skador på underjordiskt garage uppstår under byggtiden, till en kostnad om högst 500 000 kronor, om Exploatören eller dess entreprenörer kan anses vållande till skada. Om Exploatören eller dess anlitate entreprenörer är vållande till skada blir Exploatören skadeståndsskyldig för den skada som uppstått.

§ 14 SAMORDNING

Kommunens arbeten på allmän platsmark samt arbeten på allmän platsmark och Exploatörens arbeten ska samordnas. Exploatören ska presentera en projektgrupp för Kommunen så att samordning kan ske. Samordningen ska ske i god tid så att entreprenadarbeten på allmän

platsmark respektive kvartersmark inte stör varandra. Samordning ska även ske vad gäller projektering och upphandlingsunderlag så att anläggningar på kvartersmark och allmän platsmark är synkroniserade vad avser läge och höjd.

§ 15 KOSTNADER OCH ERSÄTTNING

15.1 Ersättning av skada på allmänna anläggningar

Om Exploatörens entreprenör kör sönder eller på annat sätt förstör allmänna anläggningar som är befintliga eller under pågående byggnation återställer Kommunen dessa. Kostnaden för återställandet debiteras Exploatören.

15.2 Kostnader för marklov mm

Om det krävs bygglov, marklov eller rivningslov för utbyggnad inom allmän platsmark ansöker och bekostar Kommunen detta. Om bygglov, marklov eller rivningslov krävs för Exploatörens arbete inom Etableringsområdet ansöker och bekostar Exploatören detta.

15.3 Kostnader för spillvattenledning och breddning av trottoar

Kommunen utför och bekostar utbyggnad av spillvattenledning i Alphydevägen samt breddning av trottoar.

15.4 Bidrag till anläggande av parkeringsplatser

Exploatören erlägger ett bidrag på 500 000 kronor till Kommunen för anläggande av parkeringsplatser utanför Exploateringsområdet. Beloppet ska vara Kommunen tillhanda senast 30 dagar efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Beloppet är angivet i 2015 års prisnivå (januari). Vid erläggande av beloppet ska ovan angivna belopp justeras i förhållande till förändring i konsumentprisindex (KPI) från januari 2015.

§ 16 VA-ANLÄGGNINGSAVGIFT

Exploatören ska erlägga anläggningsavgifter för VA enligt 2013 års va-taxa. Ersättningen ska justeras med KPI med basmånad december 2013 till förfallodag. Exploatören ska till Kommunen erlägga bruksavgifter för VA enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa.

§ 17 GATUKOSTNADER

Har Exploatören fullgjort sina förpliktelser enligt detta avtal, avstår Kommunen från ersättning för gatukostnad och bidrag till gemensamma anläggningar för detaljplaneområdet. Detta gäller inte ersättning för förbättring och nyanläggning av gata och annan allmän plats med tillhörande anordningar, som kan komma att krävas i framtiden på grund av ändring i användningen av den med tomträtt upplåtta fastigheten.

§ 18 DRÖJSMÅLSRÄNTA

Erlägger inte Exploatören ersättningar och viten enligt detta och tillhörande avtal i rätt tid utgår dröjsmålsränta motsvarande en räntesats som med åtta (8) procentenheter överstiger Sveriges Riksbanks vid varje tidpunkt gällande referensränta.

§ 19 SÄKERHET

För fullgörandet av Exploatörens samtliga skyldigheter och viten enligt detta avtal och tillhörande avtal ska Exploatören ställa säkerhet till ett belopp av 12 000 000 (TOLV MILJONER KRONOR) kronor i form av bankgarantier, pantbrev eller likvärdig säkerhet som Kommunen godkänner. Några vitesbelopp redovisas separat under respektive åtagande. Säkerhet ska överlämnas till Kommunen senast när Exploatören undertecknar detta avtal. Säkerheterna specificeras för varje del av fullgörande enligt följande.

Säkerhet får nedskrivs i förhållande till utfört arbete. Kommunen värderar och beslutar om nedsättning av säkerhet efter ansökan från Exploatören.

§ 20 KARTUNDERLAG ENSKILDA ANLÄGGNINGAR OCH BYGGNADER

Exploatören förbinder sig att senast två månader efter färdigställande av enskilda anläggningar och byggnader inom kvartersmark skicka in digitala relationshandlingar och lägeskontroller omfattande samtliga förekommande detaljer. Anvisningar finns i Teknisk handbok, "Leveransanvisningar för relationshandlingar. Syftet med att leverera dessa inmätningar är att Kommunens primärkarta ska kunna uppdateras. Exempel på vad som ska redovisas är byggnader (utvändigt), gång- och cykelbanor, trappor, vägkanter, parkeringsplatser, vägräcken, markhöjder, väghöjder, lekplatser, planteringar, träd, parkbänkar, slänter, staket, murar, lyktstolpar, va, el- eller andra kabelledningar. Om inmätning ej sker har Kommunen rätt att utföra inmätningen på Exploatörens bekostnad.

§ 21 STOMPUNKTER

I de fall som stompunkter förstörs eller måste tas bort i samband med exploateringen är Exploatören skyldig att omgående informera Kommunen. Kommunens samtliga kostnader för nya punkter ska ersättas av Exploatören. Kända stompunkter framgår av Bilaga 15.

§ 22 TVIST

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

§ 23 KONTAKTORGAN

Exploatören ska kontinuerligt samråda med Kommunen under tiden från lagakraftvunnen detaljplan fram till färdigställd exploatering.

Kommunens kontaktorgan vad gäller detta avtal är Exploateringsenheten. För myndighetsfrågor hänvisas till respektive myndighet.

Eventuella ändringar eller tillägg till detta avtal beslutas av kommunstyrelsen. Ändringar eller tillägg av mindre karaktär beslutas av exploateringschefen enligt delegationsordning.

§ 24 ÖVERLÅTELSE AV AVTALET

Detta avtal får inte utan Kommunens, genom kommunstyrelsen, skriftliga medgivande överlåtas på annan.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den
För Nacka kommun

..... den
För Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB

.....
Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

.....

.....
Ulf Crichton
Exploateringschef

.....

Mellan Nacka kommun, org. nr. 212000-0167, genom dess kommunstyrelse, ("Kommunen"), och JM AB, 169 82 Stockholm, org.nr. 556045-2103, ("Exploatören"), har följande avtal träffats

MARKANVISNINGSAVTAL NR 1 FÖR STUDENTBOSTÄDER ALPHYDDAN

§1 MARKÄGANDE OCH DETALJPLAN

Kommunen äger fastigheten Sicklaön 40:11 i Nacka kommun och avser att upplåta del av fastigheten med tomträtt för ca 120 studentbostäder till Exploatören inom det område som är markerat med röda begränsningslinjer på Bilaga 1, ("Exploateringsområdet").

Som grund för exploateringen ligger förslag till detaljplan för Studentbostäder Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43 i Nacka kommun, upprättad i januari 2015, justerad april 2015 ("Detaljplanen"), Bilaga 2. Parterna förbinder sig att ömsesidigt verka för att Detaljplanen antas och vinner laga kraft.

§ 2 AVTALSHANDLINGAR

Till Avtalet hör följande handlingar:

- Bilaga 1 Exploateringsområdet.
- Bilaga 2 Förslag till detaljplan för studentbostäder Alphyddan med bestämmelser och beskrivningar (beskrivningarna biläggs ej Avtalet).
- Bilaga 3 Formulär till tomträttsavtal.
- Bilaga 4 Sidoavtal till tomträttsavtal.
- Bilaga 5 Definition ljus BTA.
- Bilaga 6 Etableringsområde.
- Bilaga 7 Tidplan.
- Bilaga 8 Dagvattenutredning.
- Bilaga 9 Kompletteringar till dagvattenutredning daterad 2014-03-31.
- Bilaga 10 Överenskommelse om parkeringslösning.
- Bilaga 11 Illustration bergskärning.
- Bilaga 12 Förmedling av hyresrätter till studenter och indikativa hyresnivåer.
- Bilaga 13 Överenskommelse avseende skydd av vegetation.

Bilaga 14 Kända stompunkter.

§ 3 VILLKOR FÖR GILTIGHET

Detta avtal är till alla delar förfallet utan rätt till ersättning för någondera parten om inte Detaljplanen antas senast den 30 november 2015 genom beslut som vinner laga kraft.

Exploatören är medveten om att beslut om att anta detaljplan meddelas av kommunfullmäktige i Nacka kommun. Beslut om detaljplan ska föregås av samråd med de som berörs av detaljplanen och andra beredningsåtgärder. Exploatören är även medveten om att sakägare har rätt att överklaga beslut att anta Detaljplanen.

§ 4 OPTIONSAVTAL

Mellan Kommunen och SBC Bo AB har tidigare träffats ”Optionsavtal för studentbostäder i Alphyddan” daterat 2014-04-03 (”Optionsavtalet”) som reglerar förutsättningar och parternas åtaganden inom Exploateringsområdet för studentbostäder i Alphyddan. Enligt Optionsavtalet ska ett särskilt markanvisningsavtal träffas mellan parterna.

Detta Markanvisningsavtal ersätter Optionsavtalet till alla delar.

§ 5 TOMTRÄTTSUPPLÅTELSE

Kommunen ska med tomträtt upplåta Exploateringsområdet i enlighet med bilagt formulär till tomträttsavtal och sidoavtal, Bilaga 3 och Bilaga 4. Definition av ljus bruttoarea framgår av Bilaga 5. Upplåtelse ska ske vid det månadskifte som infaller närmast tre veckor efter att erforderlig fastighetsbildning samt upplåtelse av servitut enligt § 6 vunnit laga kraft. Efter skriftligt medgivande från Kommunen kan Exploatören beviljas tillträde till Exploateringsområdet för markundersökningar mm före upplåtelsedagen.

§ 6 FASTIGHETSILDNING

När Detaljplanen har antagits ansöker och bekostar Kommunen erforderlig fastighetsbildning för bildande av fastighet för tomträttsupplåtelse. Parterna har dock kännedom om att Lantmäterimyndigheten inte kan fatta beslut om fastighetsbildning förrän Detaljplanen har vunnit laga kraft. Fastighet ska bildas enligt Exploateringsområdet, Bilaga 1. Exploatören är skyldig att tåla mindre avvikelser från Exploateringsområdet.

Kommunen ansöker och bekostar även fastighetsreglering för upplåtelse av servitut avseende rätt att nyttja med z betecknat område för allmän trafik, i enlighet med gällande stadsplan för del av Alphyddan (Spl 31, lagakraft 640324). Kommunen ska skyndsamt, dock senast den 30 juni 2015 ha inlämnat ansökan om lantmåteriförrättning avseende servitutsupplåtelsen.

Om stödmur placeras i fastighetsgräns ansöker och bekostar Exploatören lantmåteriförrättning avseende inrättande av gemensamhetsanläggning.

§ 7 ETABLERING

Etablering för Exploatörens entreprenör/-er ska i huvudsak ske inom kvarteretsmark. På grund av områdets terräng och förutsättningar har dock Exploatören rätt att nyttja området som markerats med blå begränsningslinje i Bilaga 6 som etableringsområde ("Etableringsområdet").

Exploatören ska upprätta en etablerings- och skedesplan med TA-plan, vilken redovisar etablering, etableringsområdets avgränsningar, färdigställande av byggnader och mark, trafikanordningar, skydd av vegetation mm. Denna plan ska godkännas av Kommunens trafikenhet innan exploateringsarbeten får påbörjas.

Eventuella förändringar av Etableringsområdet ska godkännas av Kommunen innan marken tas i anspråk. Exploatören erlägger ersättning för etablering på kommunal mark med 50 kr/kvm per månad. Tillfällig belysning som ersätter befintliga belysningsstolpar bekostas av Exploatören. Exploatören bekostar omplacering av befintligt elkabelskåp om så erfordras för etableringsområdets nyttjande.

Ett nyttjanderättsavtal upprättas mellan parterna vid lagakraftvunnen Detaljplan och efter godkänd TA-plan enligt ovan. Nyttjanderättsavtalet ska reglera tidpunkt för tillträde av etableringsytor. Fakturering sker kvartalsvis. Exploatören ska kalla till syn senast två veckor innan etablering.

§ 8 BEFINTLIGA LEDNINGAR

Exploatören ansvarar för att befintliga ledningar inom och kring Exploateringsområdet inte skadas. Exploatören ansvarar för kontakt med ledningsägare som kan komma att påverkas av Exploatörens byggarbeten.

Exploatören är införstådd med att Kommunen har va-ledningar i Alphyddevägens norra sida, inom Etableringsområdet, se Bilaga 6. Exploatören ansvarar för att de arbeten som Exploatören eller av Exploatören anlita utför inte orsakar skada på ledningarna. Sprängning mot Alphyddevägen ska ske med försiktig sprängning. Skyddsåtgärder för ledningarna ska anordnas i samråd med Kommunen innan sprängningsarbeten påbörjas. Syn och besiktning av ledningarna ska ske före etablering utförs och fotodokumenteras. Skadar Exploatören eller av Exploatören anlita utför de kommunala ledningarna är Exploatören skyldig att omgående kontakta Kommunen och i samråd med Kommunen åtgärda skadan på Exploatörens bekostnad. Avslutande besiktning och syn med fotodokumentation sker efter avetablering. Uppkomna skador ska återställas i samråd med Kommunen på Exploatörens bekostnad.

Under den tid som Exploatören har rätt att nyttja del av Alphyddevägen och tillhörande trottoar som etableringsområde, ska Kommunen inte hindras att utföra normalt underhåll såsom uppkommen skada på ledning. Exploatören är skyldig att bereda plats för att Kommunen ska kunna genomföra de tilltänkta åtgärderna.

Exploatören får inte inom området ovanpå ledningarna borra, spränga, schakta eller på annat sätt förändra befintlig marknivå.

Upplåtet område får i övrigt inte användas så att skador eller olägenhet onödigtvis uppstår på

ledningarna eller att Kommunen hindras vid nedläggande, tillsyn, underhålls-, reparations- eller ombyggnadsarbeten.

§ 9 ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

9.1 Spillvattenledning

Kommunen bygger ut och bekostar spillvattenledning till fastighetsgräns. Kommunen ska arbeta för att anläggningsarbetet genomförs omgående senast efter det att Detaljplanen vunnit laga kraft, se tidplan Bilaga 7. Kommunen har inlett projekteringen. Förbindelsepunkter kommer att erbjudas vid blivande fastighets östra gräns intill Alphyddevägen.

9.2 Breddning av trottoar

Kommunen utför och bekostar breddning av trottoaren på Alphyddevägen utmed Exploateringsområdet till 2,25 meter. Befintligt elkabelskåp flyttas om så erfordras. Exploatören meddelar Kommunen när Exploatörens arbete har kommit så långt att Kommunen kan färdigställa trottoaren utan risk för att Exploatören kör sönder den under byggperioden. Under perioder då väderleksförhållandena är goda ska Kommunen färdigställa trottoaren inom högst fyra månader.

§ 10 ANLÄGGNINGAR OCH BEBYGGELSE PÅ KVARTERSMARK

10.1 Sprängningsarbeten

Inom det område som redovisas som kvartersmark i Detaljplanen behöver omfattande sprängningsarbeten genomföras. Kommunen gör bedömningen att de inledande sprängningsarbetena behöver samordnas mellan Exploatören i detta avtal och Exploatören i Markanvisningsavtal 2 (intilliggande exploateringsområde). Exploatörerna ska ömsesidigt, i god tid och erbjuda varandra en option på tillägg till den upphandling som sker av inledande sprängningsarbeten. Detta ska syfta till att möjliggöra en tidsmässig samordning av de sprängningsarbeten som ska utföras. Exploatörerna är tillsammans ansvariga för att erforderlig samordning sker. Kommunen kan aldrig på något sätt hållas ansvarig.

10.2 Dagvattenhantering

Exploatören ska på kvartersmark säkerställa att avrinningen och mängden föroreningar från Exploateringsområdet inte ökar. Befintliga flödesnivåer och föroreningshalter framgår av "Dagvattenutredning", se Bilaga 8 samt "Kompletteringar till dagvattenutredning daterad 2014-03-31", se Bilaga 9.

Exploatören är skyldig att redovisa hur kraven i denna paragraf kommer att uppfyllas och slutgiltig dagvattenlösning ska godkännas av Kommunen i samband med att ansökan om bygglov skickas in.

Underlåter Exploatören att fullgöra sitt åtagande enligt denna punkt är Exploatören skyldig att erlægga 5 000 000 kronor i vite till Kommunen.

10.3 Parkering

Exploatören är skyldig att anlägga minst 11 parkeringsplatser samt säkerställa tillgången till två bilpoolsplatser under minst fem år. Exploatören ska uppfylla överenskommelse om parkeringslösning, se Bilaga 10. Underlåter Exploatören att fullgöra sitt åtagande enligt ovan under denna femårsperiod är Exploatören skyldig att erlægga 2 500 000 kronor i vite till kommunen.

Så länge det finns efterfrågan och behov av bilpoolplatser är Exploatören skyldig att verka för att avtal rörande bilpool förlängs kontinuerligt även efter denna femårsperiod.

10.4 Bergskärning

Bebyggelsen kommer att skapa en ny bergskärning mot Alphyddevägen. Bergskärningen ska iordningsställas med klättrväxter såsom vildvin eller jämförbar växt samt med belysning, se illustration för exempel på utformning, Bilaga 11. Utformningen av bergskärningen ska godkännas av Kommunen.

10.5 Utformning av flerbostadshuset

Bebyggelsen ska bestå av minst 90 lägenheter, men sannolikt ca 120 lägenheter för studenter. Bebyggelsen ska i möjligaste mån utformas enligt det tävlingsförslag som ligger till grund för Detaljplanen. Byggnaderna ska ha hög boendekvalitet, resurssnål produktion och låg energiförbrukning för att ge en långsiktigt hållbar förvaltning.

Exploatören förbinder sig att bygga ett lågenergihus med ett energieffektivt klimatskal och återvinning av värmen i frånluften och individuell mätning av varmvatten. Lågenergihuset ska minst uppnå följande krav:

1. Fönstren ska som lägst ha ett U_w -värde på 0,9 W/kvM och byggnadens uppvärmning ska vara väderprognosstyrt.
2. Flerbostadshusets energianvändning ska inte överstiga 70 kWh/kvM och år, exklusive hushållsel.
3. Lägenheterna ska vara utrustade med energisnåla vitvaror, vattensnåla installationer och huset ska innehålla utrymmen för källsortering.

Exploatören är skyldig att redovisa hur kraven i denna paragraf kommer att uppfyllas. Kommunen ska godkänna redovisningen.

10.6 Upplåtelseform för bostäder

Exploatören åtar sig att upplåta bostäderna inom Exploateringsområdet med hyresrätt för studenter och Exploatören har för avsikt att kvarstå som långsiktig förvaltare av hyresbostäderna. Kommunen förbinder sig att reducera avgälden enligt tomträttsavtalet så länge bostäderna upplåts med hyresrätt till studenter.

Exploatören åtar sig att hyra ut lägenheterna till studenter som studerar på Högskola, Universitet eller kvalificerad yrkesutbildning. Lägenheterna ska förmedlas via Bostadsförmedlingen i Stockholm eller annan likvärdig bostadsförmedling. Kraven att få hyra regleras genom Exploatörens uthyrningspolicy för förmedling av lägenheter, se Bilaga 12. Exploatören har lämnat indikativa hyror utifrån byggkostnader, se hyresnivåer i Bilaga 12A.

§ 11 UPPLAGSPLATS OCH VEGETATION

Exploatören äger inte rätt att utan tillstånd nyttja Kommunens mark för upplag eller annat ändamål som står i samband med Exploateringsområdets bebyggande. Sådan mark får inte heller utan tillstånd nyttjas som parkeringsplats av anställd hos Exploatören eller av denne anlita entreprenör.

Vegetation som kan påverkas av exploateringen ska skyddas på det sätt som anges i Bilaga 13.

§ 12 UTBYGGNADSORDNING / TIDPLAN/ VITE KOPPLAD TILL TIDPLAN

Kommunen träffar två markanvisningsavtal med de två Exploatörer, nedan kallade ”Exploatörerna”, som ska genomföra föreslagen utbyggnad i enlighet med Detaljplanen. Bebyggelse och anläggningar på kvartersmark och allmän plats byggs ut i den ordning som framgår av Bilaga 7. Kommunen och Exploatörerna ska gemensamt efter antagande av Detaljplanen arbeta fram en fördjupad tidplan.

Kommunen och Exploatörerna ska verka för att bostäderna byggs skyndsamt och att första inflyttning äger rum inom 24 månader från inskrivning av tomträttsupplåtelsen i fastighetsregistret, exklusive överprövning av bygglov. Exploatörens byggnadsskyldighet och vite i förhållande till tidplan framgår av upprättat tomträttsavtal, se Bilaga 3.

§ 13 BYGGTRAFIK

Som väghållare av Alphydevägen ansvarar Kommunen för att vägen är tillgänglig för allmän körtrafik. Kommunen kommer att besiktiga underliggande betongkonstruktion för att säkerställa att vägen uppfyller minst bärighetsklass 2. För vägar med klassificeringen BK2 gäller max 51,4 tons bruttovikt. Beroende på fordonets axelavstånd och axeltryck kan tillåten bruttovikt vara betydligt lägre.

Exploatören är skyldig att vidta åtgärder som kan bidra till att skador på underjordiskt garage beläget vid Alphydevägens vändplats undviks. Detta innebär bland annat att Exploatören ska ansvara för att avlastning av byggtransporter sker på Alphydevägen innan lastbilar och andra tyngre transportfordon når vändplatsen på Alphydevägen. Pålastning av material ska ske på nedvägen, efter det att lastbilarna har vänt på Alphydevägen. Byggtransporter får inte hindra framkomligheten för övriga bilar på Alphydevägen.

Kommunen äger rätt att på Exploatörens bekostnad kontrollera om skador på underjordiskt garage uppstår under byggtiden, till en kostnad om högst 500 000 kronor, om Exploatören eller dess entreprenörer kan anses vållande till skada. Om Exploatören eller dess anlitade entreprenörer är vållande till skada blir Exploatören skadeståndsskyldig för den skada som uppstått.

§ 14 SAMORDNING

Kommunens arbeten på allmän platsmark och Exploatörens arbeten ska samordnas. Exploatören ska presentera en projektgrupp för Kommunen så att samordning kan ske. Samordningen ska ske i god tid så att entreprenadarbeten på allmän platsmark respektive kvartersmark inte stör varandra. Samordning ska även ske vad gäller projektering och upphandlingsunderlag så att anläggningar på kvartersmark och allmän platsmark är synkroniserade vad avser läge och höjd.

§ 15 KOSTNADER OCH ERSÄTTNING

15.1 Ersättning av skada på allmänna anläggningar

Om Exploatörens entreprenör kör sönder eller på annat sätt förstör allmänna anläggningar som är befintliga eller under pågående byggnation återställer Kommunen dessa. Kostnaden för återställandet debiteras Exploatören.

15.2 Kostnader för marklov mm

Om det krävs bygglov, marklov eller rivningslov för utbyggnad inom allmän platsmark ansöker och bekostar Kommunen detta. Om bygglov, marklov eller rivningslov krävs för Exploatörens arbete inom Etableringsområdet ansöker och bekostar Exploatören detta.

15.3 Kostnader för spillvattenledning och breddning av trottoar

Kommunen utför och bekostar utbyggnad av spillvattenledning i Alphydevägen samt breddning av trottoar.

§ 16 VA-ANLÄGGNINGSAVGIFT

Exploatören ska erlägga anläggningsavgifter för VA enligt 2013 års va-taxa. Ersättningen ska justeras med KPI med basmånad december 2013 till förfallodag. Exploatören ska till Kommunen erlägga bruksavgifter för VA enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa.

§ 17 GATUKOSTNADER

Har Exploatören fullgjort sina förpliktelser enligt detta avtal, avstår Kommunen från ersättning för gatukostnad och bidrag till gemensamma anläggningar för detaljplaneområdet. Detta gäller inte ersättning för förbättring och nyanläggning av gata och annan allmän plats med tillhörande anordningar, som kan komma att krävas i framtiden på grund av ändring i användningen av den med tomträtt upplåtta fastigheten.

§ 18 DRÖJSMÅLSRÄNTA

Erlägger inte Exploatören ersättningar och viten enligt detta och tillhörande avtal i rätt tid utgår dröjsmålsränta motsvarande en räntesats som med åtta (8) procentenheter överstiger Sveriges Riksbanks vid varje tidpunkt gällande referensränta.

§ 19 SÄKERHET

För fullgörandet av Exploatörens skyldigheter och viten enligt detta avtal och tillhörande avtal ska Exploatören ställa säkerhet till ett belopp av 10 000 000 (TIO MILJONER KRONOR) kronor i form av garanti som Kommunen godkänner. Några vitesbelopp redovisas separat under respektive åtagande. Säkerhet ska överlämnas till Kommunen senast när Exploatören undertecknar detta avtal.

Säkerhet får nedskrivs i förhållande till utfört arbete. Kommunen värderar och beslutar om nedsättning av säkerhet efter ansökan från Exploatören.

§ 20 KARTUNDERLAG ENSKILDA ANLÄGGNINGAR OCH BYGGNADER

Exploatören förbinder sig att senast två månader efter färdigställande av enskilda anläggningar och byggnader inom kvartersmark skicka in digitala relationshandlingar och lägeskontroller omfattande samtliga förekommande detaljer. Anvisningar finns i Teknisk handbok, ”Leveransanvisningar för relationshandlingar. Syftet med att leverera dessa inmätningar är att Kommunens primärkarta ska kunna uppdateras. Exempel på vad som ska redovisas är byggnader (utvändigt), gång- och cykelbanor, trappor, vägkanter, parkeringsplatser, vägräcken, markhöjder, väghöjder, lekplatser, planteringar, träd, parkbänkar, slänter,

staket, murar, lyktstolpar, va, el- eller andra kabelledningar. Om inmätning ej sker har Kommunen rätt att utföra inmätningen på Exploatörens bekostnad.

§ 21 STOMPUNKTER

I de fall som stompunkter förstörs eller måste tas bort i samband med exploateringen är Exploatören skyldig att omgående informera Kommunen. Kommunens samtliga kostnader för nya punkter ska ersättas av Exploatören. Kända stompunkter framgår av Bilaga 14.

§ 22 TVIST

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

§ 23 KONTAKTORGAN

Exploatören ska kontinuerligt samråda med Kommunen under tiden från lagakraftvunnen detaljplan fram till färdigställd exploatering.

Kommunens kontaktorgan vad gäller detta avtal är Exploateringsenheten. För myndighetsfrågor hänvisas till respektive myndighet.

Eventuella ändringar eller tillägg till detta avtal beslutas av kommunstyrelsen. Ändringar eller tillägg av mindre karaktär beslutas av exploateringschefen enligt delegationsordning.

§ 24 ÖVERLÅTELSE AV AVTALET

Detta avtal får inte utan Kommunens, genom kommunstyrelsen, skriftliga medgivande överlåtas på annan.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den
För Nacka kommun

..... den
För JM AB

.....
Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

.....
Ulf Crichton
Exploateringschef

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 91

Dnr KFKS 2012/684-214

Detaljplan för studentbostäder i Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43, Alphyddevägen, Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Ärendet

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphyddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus och ett lamellhus om totalt ca 230 studentlägenheter. Punkthuset har 16 våningar och är beläget i närheten av vändplatsen. Lamellhuset ligger öster om punkthuset. Det är uppdelat i två volymer och har 13 respektive 10 våningar. Mellan husen finns en markparkering med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är ca 1 plats/lägenhet.

Planområdet är beläget i bostadsområdet Alphyddan. Fastigheten ägs av Nacka kommun och marken ska upplåtas med tomträtt. I projektet ingår även att se över parkeringssituationen i Alphyddan. Kommunen för diskussioner med Nordiska museet som äger Svindersviks gård och Trafikverket för att möjliggöra fler parkeringsplatser längs Svindersviksvägen.

De huvudsakliga synpunkter som kommit in under granskningen avser grönområde, parkering, gestaltning och olägenheter mm under byggtiden.

Handlingar i ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 april 2015 § 75

Planenhetens tjänsteskrivelse den 14 april 2015

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning
- Illustrationsplan
- Granskningsutlåtande

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan. Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/studentbostader_alphyddan/Sidor/default.aspx

Ärendets tidigare behandling

Beslut i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 april 2015 § 75

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Yrkanden

Cathrin Bergenstråhle (M) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), Jan-Eric Jansson (KD), Sidney Holm (MP) och Gunilla Grudevall-Steen (FP), bifall till miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Cathrin Bergenstråhles yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

22 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 75

KFKS 2012/684-214

Detaljplan för studentbostäder i Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43, Alphyddevägen, Nacka kommun

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas

Ärendet

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphyddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus och ett lamellhus om totalt ca 230 studentlägenheter. Punkthuset har 16 våningar och är beläget i närheten av vändplatsen. Lamellhuset ligger öster om punkthuset. Det är uppdelat i två volymer och har 13 respektive 10 våningar. Mellan husen finns en markparkering med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är ca 1 plats/lägenhet.

Planområdet är beläget i bostadsområdet Alphyddan. Fastigheten ägs av Nacka kommun och marken ska upplätas med tomträtt. I projektet ingår även att se över parkeringssituationen i Alphyddan. Kommunen för diskussioner med Nordiska museet som äger Svindersviks gard och Trafikverket för att möjliggöra fler parkeringsplatser längs Svindersviksvägen.

De huvudsakliga synpunkter som kommit in under granskningen avser grönområde, parkering, gestaltning och olägenheter mm under byggtiden.

Detaljplanebestämmelserna har kompletterats med bestämmelse om minsta antalet lägenheter. Syftet är att reglera att lägenheternas antal, men det ger även utrymme för några större lägenheter för studenter s.k. dubletter och tripletter. Bestämmelse om sk prickmark har kompletterats med möjlighet till avfallskärl. Administrativa bestämmelser avseende genomförandetid hade fallit bort mellan samrådshandlingar och granskningshandlingar.

Ekonomiska konsekvenser

Ett optionsavtal som reglerar ramar för ansvar- och kostnadsfördelning för bland annat utbyggnad av allmänna och enskilda anläggningar har tecknats mellan kommunen och respektive exploatör. Markanvisningsavtal kommer att träffas mellan kommunen och respektive exploatör och godkännas av kommunfullmäktige innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Markanvisningsavtalet reglerar parternas ansvar för genomförandet av detaljplanen och kostnadsansvar för utbyggnaden. Kommunen kommer att upplåta marken med tomträtt för studentbostäder mot en subventionerad tomträttsavgäld.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

22 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Kommunen har åtagit sig att bekosta framtagandet av detaljplan och exploatörerna bekostar nödvändiga utredningar. Kommunen bekostar utbyggnad inom allmän plats, vilket innefattar en breddning av befintlig trottoar längs Alphyddevägen. Kommunen ansvarar för att upprätta förbindelsepunkt för vatten och avlopp. Exploatören bekostar all utbyggnad inom kvartersmark.

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan enligt gällande taxa. Kommunen debiterar också kostnad för VA-anslutning när anslutningspunkt finns upprättad i gatan.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse, 2015-04-14

Bilagor:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning
- Illustrationsplan
- Granskningsutlåtande

Till tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan. Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/studentbostader_alphyddan/Sidor/default.aspx

Beslutsgång

Nämnden beslöt i enlighet med förslaget till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-14

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2012/684-214
Projekt 9228

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Detaljplan för studentbostäder i Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43, Alphyddevägen, Nacka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphyddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus (16 våningar) och ett lamellhus (10 och 13 våningar).

Ärendet

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphyddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus och ett lamellhus om totalt ca 230 studentlägenheter. Punkthuset har 16 våningar och är beläget i närheten av vändplatsen. Lamellhuset ligger öster om punkthuset. Det är uppdelat i två volymer och har 13 respektive 10 våningar. Mellan husen finns en markparkering med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är ca 1 plats/lägenhet.

Planområdet är beläget i bostadsområdet Alphyddan. Fastigheten ägs av Nacka kommun och marken ska upplåtas med tomträtt. I projektet ingår även att se över parkeringssituationen i Alphyddan. Kommunen för diskussioner med Nordiska museet som äger Svindersviks gård och Trafikverket för att möjliggöra fler parkeringsplatser längs Svindersviksvägen.

De huvudsakliga synpunkter som kommit in under granskningen avser grönområde, parkering, gestaltning och olägenheter mm under byggtiden.

Detaljplanebestämmelserna har kompletterats med bestämmelse om minsta antalet lägenheter. Syftet är att reglera att lägenheternas antal, men det ger även utrymme för några större lägenheter för studenter s.k. dubletter och tripletter. Bestämmelse om sk prickmark

har kompletterats med möjlighet till avfallskärl. Administrativa bestämmelser avseende genomförandetid hade fallit bort mellan samrådshandlingar och granskningshandlingar.

Ekonomiska konsekvenser

Ett optionsavtal som reglerar ramar för ansvar- och kostnadsfördelning för bland annat utbyggnad av allmänna och enskilda anläggningar har tecknats mellan kommunen och respektive exploatör. Markanvisningsavtal kommer att träffas mellan kommunen och respektive exploatör och godkännas av kommunfullmäktige innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Markanvisningsavtalet reglerar parternas ansvar för genomförandet av detaljplanen och kostnadsansvar för utbyggnaden. Kommunen kommer att upplåta marken med tomträtt för studentbostäder mot en subventionerad tomträttsavgäld.

Kommunen har åtagit sig att bekosta framtagandet av detaljplan och exploatörerna bekostar nödvändiga utredningar. Kommunen bekostar utbyggnad inom allmän plats, vilket innefattar en breddning av befintlig trottoar längs Alphyddevägen. Kommunen ansvarar för att upprätta förbindelsepunkt för vatten och avlopp. Exploatören bekostar all utbyggnad inom kvarteretsmark.

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan enligt gällande taxa. Kommunen debiterar också kostnad för VA-anslutning när anslutningspunkt finns upprättad i gatan.

Handlingar i ärendet

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning
- Illustrationsplan
- Granskningsutlåtande

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan. Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/studentbostader_alphyddan/Sidor/default.aspx

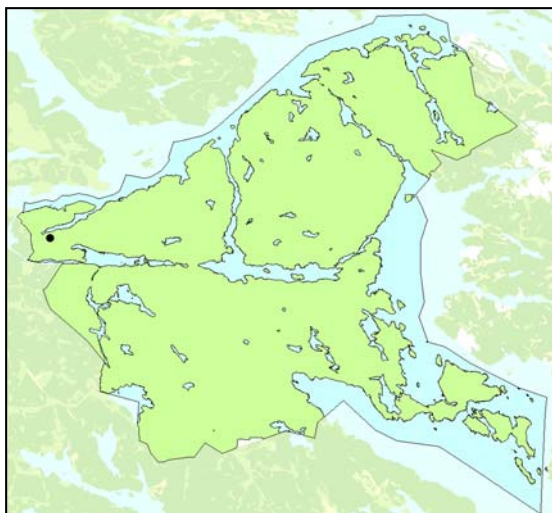
Planenheten

Angela Jonasson
Tf Planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

Översikt studentbostäder i Alphyddan, kommunala beslut och detaljplanområdets avgränsning

	Beslut	Datum	Styrelse/ nämnd	Kommentar
✓	Start-PM stadsbyggnadsprojekt, tillstyrkan	2013-02-13	MSN	
✓	Start-PM stadsbyggnadsprojekt	2013-03-25	KS	
✓	Detaljplan, samråd	2014-02-25	Planchef	Delegationsbeslut
✓	Optionsavtal, antagande	2014-03-17	KF	
✓	Detaljplan, yttrande, samråd	2014-03-18	KSSU	
✓	Detaljplan, granskning	2015-01-28	MSN	
✓	Detaljplan, yttrande, granskning	2015-02-10	KSSU	
✓	Detaljplan, tillstyrkan		MSN	
✓	Markanvisningsavtal, antagande		KF	
✓	Detaljplan, antagande		KF	
✓	Tomträttsavtal, antagande		KF	
✓	Utbyggnads-PM, tillstyrkan		NTN	
✓	Utbyggnads-PM		KSSU	
✓	Upphandling av entreprenör		Expl.chef	Delegationsbeslut
✓	Projektavslut, tillstyrkan		NTN	
✓	Projektavslut, tillstyrkan		MSN	
✓	Projektavslut		KS	

UTLÅTANDE

2015-04-14

Dnr KFKS 2012/684-214

Projekt 9228

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

UTLÅTANDE

Detaljplan för studentbostäder i Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43, Alphyddevägen, Nacka kommun

Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphyddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus och ett lamellhus om totalt ca 230 studentlägenheter. Punkthuset har 16 våningar och är beläget i närheten av vändplatsen. Lamellhuset ligger öster om punkthuset. Det är uppdelat i två volymer och har 13 respektive 10 våningar. Mellan husen finns en markparkering med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är ca 1 plats/lägenhet.

Planområdet är beläget i bostadsområdet Alphyddan. Fastigheten ägs av Nacka kommun och marken ska upplåtas med tomträtt. I projektet ingår även att se över parkeringssituationen i Alphyddan. Kommunen för diskussioner med Nordiska museet som äger Svindersviks gård och Trafikverket för att möjliggöra fler parkeringsplatser längs Svindersviksvägen.

Här redovisas även de viktigaste synpunkterna som kommit in under granskningen och vilka eventuella ändringar som dessa har föranlett. Här sammanfattas också remissinstansernas synpunkter. Här kommenteras de viktigaste huvudfrågorna i planärendet.

Ändringar

Detaljplanebestämmelserna har kompletterats med bestämmelse om minsta antalet lägenheter. Syftet är att reglera antalet lägenheter, men det ger även utrymme för några större lägenheter för studenter sk dubletter och tripletter. Bestämmelse om sk prickmark har kompletterats med möjlighet till avfallskärl. Administrativa bestämmelser avseende genomförandetid hade fallit bort mellan samrådshandlingar och granskningshandlingar.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 28 januari, § 8, att ställa ut detaljplanen för granskning. Granskningsperioden har pågått mellan den 10 februari och den 9 mars 2015. En samrådsredogörelse har upprättats den 13 januari 2015 (reviderats den 19 januari 2015).

Inkomna synpunkter

Följande remissinstanser har inga synpunkter på planförslaget

- Fortum Värme AB (fjärrvärme)
- Länsstyrelsen
- Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott
- Nacka Energi

Följande remissinstanser har synpunkter på planförslaget

- Trafikverket
- Trafikförvaltningen
- Södertörns brandförsvarsförbund
- Nacka Miljövårdsråd
- Fritidsnämnden
- Natur- och trafiknämnden

Synpunkter har även inkommit från boende i intilliggande flerbostadshus.

Sammanfattning och bemötande av inkomna synpunkter

Inkomna synpunkter från remissinstanser

1. **Trafikverket** anser att om avsteg tillämpas från bullerriktvärdena så ansvarar kommunen för de eventuella bullerstörningar som de planerade bostäderna kan komma att utsättas för. Vidare anser trafikverket att de inte kan acceptera att parkering anläggs under bron vid Svindersviksvägen. Detta utifrån säkerhetsaspekter samt åtkomst vid drift- och underhållsåtgärder.

Planenhetens kommentar. Avseende parkering vid Svindersviksvägen, har planenheten haft flertalet kontakter med Trafikverket innan samrådet. Trafikverket har en restriktiv hållning till parkering men har samtidigt ställt upp krav vilka ska uppfyllas och granskas innan parkering kan utföras. Liknande parkeringar har utförts på andra platser vilket Trafikverket godkänt. Trafikverket har i ett sent skede under granskningen meddelat att man inte kan acceptera parkering. Samtal mellan kommunen och Trafikverket pågår och initialt ska en riskutredning tas fram.

2. **Trafikförvaltningen** anser att vibrationer och lågfrekvent buller ska hanteras för att undvika störningar i bostäderna. Gatusektionen förutsätts inte ha minskat pga breddning av trottoar.

Planenhetens kommentar. Fasaden skall dimensioneras så att krav enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus uppfylls. De geotekniska förhållandena är sådana att vibrationer inte borde innebära problem i bostäderna.

Riktvärden för vibrationer finns i Naturvårdsverkets och Banverkets riktlinjer för nybyggnad av järnvägsinfrastruktur. Tyvärr finns det inga riktvärden eller kvantitativa bedömningar om kombinationen av buller och vibrationer. Gatusektionen har inte minskats utan breddning av trottoar föreslås ske på norra sidan.

3. **Södertörns brandförsvarsförbund** önskar fortsatt dialog med berörda parter när processen går in i projektering av byggnaderna, eftersom så här höga byggnader ställer särskilda krav avseende bl a utrymnings säkerhet och insatsmöjlighet.
4. **Nacka miljövårdsråd** anser att exploateringsgraden och höjden på husen är bekymmersam. Höjden skapar mer blåst, mer buller i lägenheterna och mer skuggning. En vindstudie bör göras. Den gångbro som finns över Värmdövägen till Sickla köpkvarter behöver förbättras att fungera även för cyklister, den har även en hiss som stängs av nattetid. En cykelväg bör anläggas från vändplanen på Alphyddevägen ner till Värmdövägen.

Planenhetens kommentar. Planenheten har bedömt att föreslagen hushöjd kan accepteras både avseende buller och vind. Planenheten har vidare bedömt att en vindstudie inte behöver göras. Att ändra utformning av gångbro över Värmdövägen har inte ingått i planuppdraget inte heller att anlägga cykelväg på Alphyddevägen. Gatusektionen är i nuläget mycket smal och det finns därmed tyvärr inte utrymme för cykelväg.

5. **Fritidsnämnden** anser att lokaler för service, handel mm ska kunna inrymmas i bottenvåning samt att säkerställa säkra cykelvägar.

Planenhetens kommentar. Syftet med detta bostadsprojekt är att tillskapa hyresrätter för studenter, exploatören har inte för avsikt att tillskapa lokaler för verksamheter, handel och dylikt. Bottenvåning kommer användas för teknikrum, tvättstugor, soprum mm. Av utrymmesskäl och topografiska skäl har inte cykelbanor planerats i anslutning till bebyggelsen, men ett regionalt huvudstråk går på Värmdövägen.

6. **Natur- och trafiknämnden** anser att parkering vid Svindersviksvägen ökar andelen hårdgjorda trafikpåverkade ytor vilket blir bullrigt och ogästvänligt samt begränsar tillgängligheten till Svindersviks gård. Utredningar bör tas fram som tittar på att förbättra tillgängligheten och miljön kring gångstråket. Gångvägen upp mot lekplatsen måste flyttas norrut pga den ena byggnadens placering. Den kan då ges en flackare lutning, asfalteras och få en bredd om 2,5 m. Den lilla klätterställningen och rutschbanan behöver då flyttas. Detta bör vara klart innan byggnationen av bostadshusen startar, så att området blir tillgängligt under byggtiden. Avseende djupbehållare ska dessa placeras högst 6 m från lastplats och ha 2 m fritt runtom. Tömning ska ske endast en gång i veckan, det gör att ytterligare behållare behöver planeras in. Det bör övervägas om det går att byta plats på cykelrum och sopsorteringsrum för att minska gångvägen till lastplats. Gångväg ska vara hårdgjord och plan och maximalt 10 m lång.

Planenhetens kommentar. Sedan motorvägen anlades 1972 har Svindersviksvägen under motorvägsbron sett ut som idag, vilket inte inbjuder till vistelse. Att få mer folk i rörelse, belysning, separerad gc-bana och eventuellt viss plantering ser planenheten som positivt.

Bredden på gatan tillåter god passage för bussar mm till Svindersviks gård. Gångvägens utformning upp till lekplatsen kommer att bestämmas i ett senare skede. Avseende sophämtning har exploatörerna tagit del av yttrandet.

Inkomna synpunkter från boende och bostadsrättsföreningar utanför planområdet

Synpunkter som inkommit avseende i huvudsak (planenhetens kommentar i kursiv stil):

Grönområdet, lekplats, fotbollsplan

- Grönområdet är välbesökt och ska inte bebyggas
- Studenterna kan göra att andra avhåller sig att använda grönområdet
- En ordentlig naturvärdesinventering måste göras
- Kommunen vill inte garantera tillgängligheten till grönområdet under byggtiden

Planenhetens kommentar: I och med den förändrade placeringen av bebyggelsen kan större delen av grönområdet lämnas obebyggt. Den trädinventering som gjorts för att kartlägga naturvärden bedömer planenheten tillräcklig som underlag till detaljplanen. Avsikten är att lekparken och grönområdet ska vara tillgängligt under byggtiden men tillgängligheten kan bli begränsad under den tid gångvägen flyttas.

Byggnaders gestaltning, hushöjd, avstånd till befintlig bebyggelse, skuggning, utsikt, kulturmiljö mm

- Passar inte in i befintlig bebyggelse
- Besvärande insyn och skuggbildning för befintlig bebyggelse
- Utsikten förstörs
- Vad händer med det första förslaget innan hela grönområdet föreslås att bebyggas?
- Följ kommunens kulturmiljöprogram som säger att bebyggelse på grönytor ska undvikas
- Husen borde placeras mer mellan husen för att inte göra gavellägenheterna mörkare
- Ny bebyggelse bildar en mur mot grönområdet
- Punkthuset är för högt
- Gavlar borde placeras mot gatan även om mer av grönområdet tas i anspråk.
- Solstudierna är för få och svårtolkade

Planenhetens kommentar: Frågan om gestaltning kommer mötas av skilda åsikter men planenheten har bedömt att föreslagen utformning har ett uttryck som väl kommer att komplettera nuvarande bebyggelse.

Avseende höjd och placering har olika prioriteringar gällande grönområde, utblickar, skuggning, terrängförutsättningar mm lett fram till förslaget.

Solstudier visar höst/vårdagjämning samt midsommarafton, vilka brukar användas, men planbeskrivningen har även kompletterats med vintersolståndet.

Något tidigare förslag än det som visats under samrådet har inte funnits avseende studentbostäder.

Parkeringssituationen

- Besvärligt redan idag, var ska besökare stå?
- P-förbud under motorvägsbron idag pga brandrisken, har förutsättningarna ändrats nu?
- Nya avgiftbelagda p-platser ska anläggas under motorvägsbron

- Varför är andra verksamheter tillåtna i huset på Alphyddevägen 1. Varför har inte Nacka motsvarigheten till Stockholm parkering för att tillgodose parkering?
- Står i handlingarna att en parkeringspolicy är antagen, är inte klarlagt vad som är antaget.
- 1 cykelparkering per lägenhet är för lågt. Stockholm stad har 2 per lägenhet.
- Kan inte skolans parkering utnyttjas kvällstid?
- Boendeparkering vore bra att införa

Planenhetens kommentar. Besöksparkering är inkluderat i antalet parkeringsplatser som ska byggas. Parkeringsavgifter (även boendeparkering) planeras att införas på västra Sicklaön under 2015 efter beslut 2014, detta kommer inkludera parkering även på bl a Alphyddevägen. Eventuell parkering under motorvägsbron kommer kräva åtgärder avseende brand mm. Nacka kommun har inte ett kommunalt parkeringsbolag, det är ett politiskt ställningstagande. Cykelparkering kommer i ett av husen att möjliggöras även utanför lägenheterna. Skolan har en privat ägare. Huruvida samutnyttjande är möjligt har inte undersökts inom projektet. Det ligger inte inom kommunens åtagande att ordna avtal mellan två privata aktörer i denna fråga. En parkeringspolicy avseende bl a parkeringstal antogs hösten 2014.

Trafik

- Behov av avlastningszon vid nya husen

Planenhetens kommentar. Avlastningszoner längs gatan är inte planerade. Lägenheterna är små vilket gör att behovet av större flyttbilar saknas.

Störningar under byggtiden

- Buller och vibrationer under byggtiden
- Var ska byggfordonstrafiken stå?
- Det kommer bli farligt för barn under byggtiden
- Hur kan vi vara säkra på att exploatören har tillräckliga försäkringar att täcka eventuella skador på fastigheter och lös egendom?
- Hur säkerställs att avlastning sker på vägen upp för Alphyddan för att undvika skador på underjordiskt garage?

Planenhetens kommentar. Under byggtiden som beräknas till 1-2 år kommer periodvis störningar att uppstå.

Etableringsområden kommer upprättas på befintlig trottoar samt på nuvarande parkeringsplatser längs gatan.

Kommunen avser att genom avtal klarlägga och så långt det är möjligt säkerställa exploatörens ansvar vad gäller byggtrafik, bland annat vad avser krav på att avlastning av lastbilar innan vändplanen.

Byggarbetsplatsen kommer att inhägnas för att obehöriga ska förhindras att ta sig in på området.

Alternativa platser att bebygga

- Varför bygger ni inte på ett däck ovanpå parkering mellan ICA Kvantum och Sickla magasinet med studentbostäder?
- Bygg på andra ställen
- Bygg om Akzo Nobels gamla huvudkontor

Planenhetens kommentar: Sickla köpvarter liksom Akzo Nobels gamle huvudkontor ägs av Atrium Ljungberg. Avsikten med detta projekt och studenbostäder i Ektorp har varit att bygga på kommunal mark.

Ett flertal platser har studerats innan kommunen beslutade att gå vidare med Alphyddan och Ektorp för studentbostäder.

Övrigt

- Tillgängligheten till grönområdet och bussar på Värmdöleden är dålig, men ni gör ingenting åt det.
- Boendemiljö med närhet till grönområde är av underordnad betydelse för studenter
- Jag vill ha ett yttrande från stadsarkitekten om förslaget att förstöra de arkitektoniska värdena i området
- Hur kan planförslaget överensstämma med översiktsplanen? Kan man bygga på allt grönt?
- Planen innebär visst en betydande miljöpåverkan
- Nya förslaget borde gå på samråd ej granskning
- Märkligt planera för studentbostäder då inga högskolor eller universitet finns på denna sida staden
- Kollektivtrafiken måste prioriteras innan förtätning sker, många nya resanden
- Vad är kommunens kostnad för planarbetet? Borde inte en budget funnits med i planbeskrivningen
- Kommunen bör ta över skötseln av bostadsrättsföreningarnas trappsystem eftersom studenterna kommer använda dessa. X-områden eller avtal bör upprättas.
- Det är inte bra att förtäta ett redan tätbebyggt område
- Trottoaren ska breddas hur går det då Alphyddvägen redan är smal
- Studenter behöver inte bo så nära stadskärnan de är unga och klarar av att resa

Planenhetens kommentar: Höjdskillnaden från gata till den övre lekplatsen är ca 15 m. med en ramp med lutning 1:12 och 2 meter vilplan var 6:e meter ger en ca 240 meter lång ramp. Det skulle innebära stora ingrepp och kostnader och är inte inbegripet i projektet.

Översiktsplanen är ett övergripande dokument inom vilken föreslagen bebyggelse rymms. En miljökonsekvensbeskrivning upprättas inte i ett projekt av den här omfattningen.

Kommunen har inte för avsikt att ta över skötsel av trappor tillhörande bostadsrättsföreningarna. Kommunen har bedömt budgeten till ca 7 miljoner inkluderat vissa åtgärder på allmän platsmark samt anordnande av parkering vid Svindersviksvägen.

Namnunderskrifter

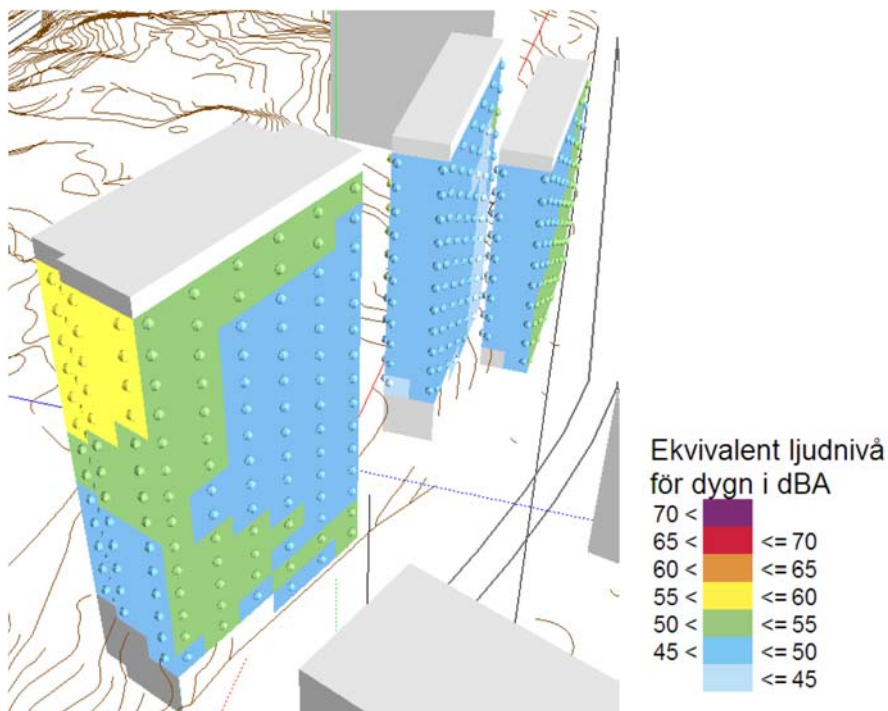
-174 st Brf Svindersvik 6-8

Planenheten

Angela Jonasson
Tf Planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

Studentbostäder/ungdomsbostäder Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och Sicklaön 80:43 i Nacka kommun

Bilden visar den ekvivalenta ljudnivån vid fasad

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Bakgrund	3
3. Konsekvenser för miljö och förslag till åtgärder	4
3.1 Landskapsbild och kulturmiljö.....	4
3.2 Natur.....	5
3.3 Ytvatten - dagvatten	6
4. Konsekvenser för hälsan och förslag till åtgärder	8
4.1 Buller.....	8
4.2 Luft.....	100
4.3 Rekreation och boendemiljö	111
4.4 Tillgänglighet och trygghet	12

I. Sammanfattning

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett **utbyggnadsförslag**.

Föreslagen förtätning påverkar inte de i kulturmiljöprogrammet utpekade gårdsrummen, men naturmarken mot norr påverkas till viss del.

Byggnaderna placeras mot gatan och skär i begränsad omfattning in i naturmarkens klippterräng. De kommer att förändra områdets karaktär och kommer att bidra till en något tätare bebyggelsebild. De ansluter i sin utformning väl till områdets punkthuskaraktär och detta innebär sammantaget en begränsad påverkan på områdets kulturhistoriska värden.

Förslaget innebär att naturmark tas i anspråk för bebyggelse och för att flytta gångvägen. Ett flertal ekar och tallar varav fem är inventerade naturvärdesträd står inom det område där byggnaderna ska uppföras. Utöver dessa finns det risk att ytterligare några träd påverkas på grund av förändrade grundvattenförhållanden och påverkan på grenar och rotsystem under byggtiden. De nya husen skapar även slagskuggor vilka påverkar förutsättningarna för känsliga arter.

Det högst belägna huset påverkar ett område med kalkstråk i berggrunden där det finns ovanligt rik markflora.

Dagvatten från området måste renas och fördröjas före utsläpp till kommunens dagvattennät. Detta kommer att anges som planbestämmelse.

Planområdet utsätts för buller från Värmdöleden, Värmdövägen och Alphyddevägen. Ljudnivån överstiger riktvärdena och avstegsfall från riktvärdena behöver därför tillämpas. Detta kommer att anges som planbestämmelse.

Miljökvalitetsnormerna för luft klaras inom planområdet.

Gångvägen upp mot lekplatsen behöver flyttas norrut. Exakt placering bestäms i samband med projektering när planen vunnit laga kraft. De nya husen kommer att bilda slagskuggor och kan påverka vindförhållandena på vistelseytorna vid bollplanen och lekplatsen samt hållarna på höjden. De nya byggnaderna har inga traditionella bostadsgårdar i markplan, de boende hänvisas istället till en takterrasser, vilket i detta fall bedöms vara tillräckligt. Boende i de nya husen får nära till lekplatsen och det finns möjlighet till rekreation i närområdet.

Tillgängligheten för boende i de nya husen blir god, höjdskillnaden mot bussar och service är dock stor och kan utgöra ett hinder för personer med nedsatt rörlighet.

Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåve

2. Bakgrund

Enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska varje detaljplan miljöbedömas¹. Om en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan² ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

En behovsbedömning av detaljplanen har utförts för att avgöra om genomförandet av planen kan anses utgöra en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan. Samråd har skett med länsstyrelsen.

När detaljplanen inte innebär en betydande miljöpåverkan tas en miljöredovisningen fram som ett underlag till planbeskrivningen. Miljöredovisningen ska belysa planens konsekvenser för miljön.

I miljöredovisningen lyfts endast de konsekvenser fram som är relevanta i detta fall. Arbetet med miljöredovisningen har pågått parallellt med framtagandet av detaljplanen.

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett utbyggnadsförslag. Miljöredovisningen syftar även till att åstadkomma ett bättre beslutsunderlag.

¹ Med anledning av EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG)

² EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG) bilaga II samt i PBL 5 kap.18 §.

Planering och byggande i Sverige skall ske utifrån ett hållbart perspektiv och detaljplaner ska prövas mot uppställda miljömål, miljö kvalitetsnormer och riktvärden; kommunala, regionala och nationella. De kommunala underlagen utgörs av Översiktsplanen från 2012 och kommunens övergripande mål, de som är aktuella i denna detaljplan är ”God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling” samt ”Trygg och säker”.

Miljöredovisningen har tagits fram av Anna Ek (park- och naturenheten) och Birgitta Held-Paulie (miljöenheten).

3. Konsekvenser för miljö och förslag till åtgärder

3.1 Landskapsbild och kulturmiljö

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- De samlade kulturvärdena ska bevaras, förvaltas och utvecklas.
- Förändringar i den bebyggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- En attraktiv och hållbar byggd miljö.

Utbyggnadsförslaget

Föreslagen förtätning påverkar inte de i kulturmiljöprogrammet utpekade gårdsrummen, men naturmarken mot norr påverkas till viss del.

Byggnaderna placeras mot gatan och skär i begränsad omfattning in i naturmarkens klippterräng. De kommer att förändra områdets karaktär och kommer att bidra till en något tätare bebyggelsebild. De ansluter i sin utformning väl till områdets punkthuskaraktär och detta innebär sammantaget en begränsad påverkan på områdets kulturhistoriska värden. Tillägget får en gestaltning som håller en god arkitektonisk kvalitet.

Slutsatser och rekommendationer: Föreslagen förtätning påverkar inte de i kulturmiljöprogrammet utpekade gårdsrummen, men naturmarken mot norr påverkas till viss del.

Byggnaderna placeras mot gatan och skär i begränsad omfattning in i naturmarkens klippterräng. De kommer att förändra områdets karaktär och kommer att bidra till en något tätare bebyggelsebild. De ansluter i sin utformning väl till områdets punkthuskaraktär och detta innebär sammantaget en begränsad påverkan på områdets kulturhistoriska värden.

3.2 Natur

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald.
- Naturligt förekommande växt- och djurarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.
- Ökad medvetenhet om naturmiljöers biologiska, sociala, kulturella, hälsofrämjande och estetiska värden.
- Stärk och utveckla gröna kilar och värdekärnor.
- Ökad medvetenhet om naturmiljöers biologiska, sociala, kulturella, hälsofrämjande och estetiska värden.

Utbyggnadsförslaget

Förslaget innebär att naturmark tas i anspråk för bebyggelse och för att flytta gångvägen. Ett flertal ekar och tallar varav fem är inventerade naturvärdesträd står inom det område där byggnaderna ska uppföras. Utöver dessa finns det risk att ytterligare några träd påverkas på grund av förändrade grundvattenförhållanden och påverkan på rotsystemen under byggtiden. Sådana typer av skador är ofta svåra att se direkt utan visar sig först efter några år då träden kan behöva tas bort. De nya husen skapar även slagskuggor vilka påverkar förutsättningarna för känsliga arter.

Det högst belägna huset påverkar ett område med kalk stråk i berggrunden där det finns ovanligt rik markflora. Huset placeras just på den plats där kalk stråket finns. Platsen är mycket liten och lokal men ändå av viss betydelse för mångfalden av blommande växter och därmed även för blombesökande insekter. Det solexponerade läget med sprickigt berg gynnar värmeälskande arter och för flera grupper av insekter erbjuds både föda och skydd. Blomningen av både örter och buskar är utsträckt över en stor del av sommaren. Det finns större områden med liknande förutsättningar i trakten med betydligt högre naturvärden, inte minst på andra sidan Svindersviken, där de höga sydvända branterna mot vattnet där berget bitvis har kalkslag som ger utrymme för sällsynta arter. Men för de boende och de som flyttar in i studentbostäderna kan naturmark med hög biologisk mångfald vara nog så betydelsefull i en allt mer urbaniserad tätortsnatur.

Värdefulla träd som tas ned kommer där så är möjligt att läggas i naturmarken, vilket är positivt för arter som är beroende av död ved.

Slutsatser och rekommendationer:

Naturmarksområdet minskar i storlek vilket innebär negativa konsekvenser för djur- och växtliv. Fem naturvärdesträd kommer att försvinna. Omfattningen av påverkan på naturmarken är större än detaljplaneområdet eftersom en del av gångvägen upp till lekplatsen behöver justeras. Ett litet område med kalkstråk i berggrunden kommer att

försvinna. Träd som står nära de nya husen kommer också att påverkas, dels under utbyggnadstiden och dels på grund av skuggning.

3.3 Ytvatten - dagvatten

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012.

- God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021, vilket innebär
- Dagvattnet ska vara en positiv resurs i stadsbyggandet.
- Vid bedömning av hur planer, tillstånd och yttranden påverkar naturmiljön ska bedömningen ske utifrån ett helhetsperspektiv (landskapsekologiskt perspektiv). Man ska ta hänsyn till hur vattenkvaliteten påverkas och vilket avrinningsområde och vilken havsbassäng som berörs.
- Kommunens dagvattenpolicy och anvisningar för dagvattenhantering ska följas.

Miljö kvalitetsnormer

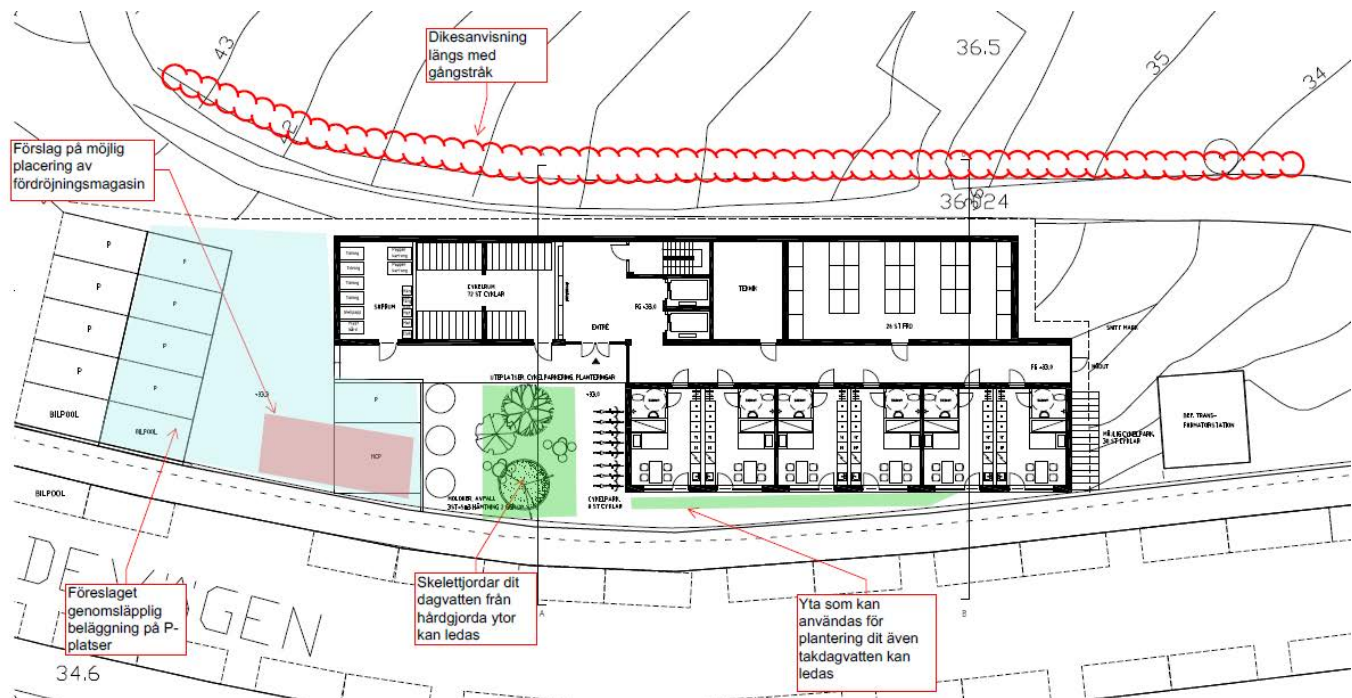
Dagvatten från planområdet avrinner till Järlasjön. Sicklasjön, som är en del av Järlasjön föreslås bli vattenförekomst från 2016. Vattenförekomsten har miljöproblem i form av både övergödning och miljögifter (antracen, pentabromerad difenyleter, kadmium, bly och kvicksilver).

Utbyggnadsförslaget

Detaljplanområdet ligger inom verksamhetsområde för kommunalt VA. En dagvattenutredning (Studentbostäder Alphyddan, WSP 2014-03-20, komplettering 2014-11-17).

Planområdet består till stor del av berg i dagen samt områden med tunna jordtäcken. Avrinning från området får inte öka då lednings kapaciteten nedströms är begränsad. För att inte ytterligare belasta Järlasjön/Sicklasjön så krävs rening av dagvattnet innan det tillåts avrinna från området.

För att detta ska vara möjligt att åtgärda så krävs i princip att samtliga planerade hårdgjorda ytors dagvatten fördröjs och genomgår någon rening innan dagvattnet släpps vidare från planområdet.

Föreslagna åtgärder för att rena dagvatten från området för del av planområdet.

För att fördröja det ökade flödet krävs en magasinvolym på 9 m³. Lämplig plats att placera ett fördröjningsmagasin är under fastigheternas respektive parkeringsplatser dit vatten från nya hårdgjorda ytor enkelt kan ledas. Andra åtgärder som föreslås för att fördröja och rena dagvattnet är att använda genomsläppliga beläggningar, anordna växtbäddar, regngårdar och skelettjordar. Enligt utredningen framgår att om åtgärder görs för att infiltrera och fördröja flödet inom planområdet enligt vad som föreslagits i dagvattenutredningen så ska exploateringen av planområdet ej utgöra något problem för mottagande ledningssystem och Järlasjön. Föreslagna åtgärder ska följas upp i genomförandet av planen.

Slutsatser och rekommendationer: Dagvatten från området måste renas och fördröjas före utsläpp till kommunens ledningsnät. Föreslagna åtgärder ska följas upp i genomförandet av planen.

4. Konsekvenser för hälsan och förslag till åtgärder

4.1 Buller

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

Riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder.

<i>Utrymme</i>	<i>Högsta trafikbullernivå, dB(A)</i>	
	<i>Ekvivalentnivå</i>	<i>Maximalnivå</i>
Inomhus	30	45 (nattetid)
Utomhus (frifältsvärden)		
Vid fasad	55	
På uteplats		70

Källa: Infrastrukturpropositionen 1996/97:53

Fakta buller

Buller är det ljud som uppfattas som störande. Vad som uppfattas som buller varierar från person till person.

Buller kan orsaka bland annat stressreaktioner, trötthet, irritation, blodtrycksförändringar, sömnstörningar och hörselskador. Särskilt störande är sådant ljud som man inte kan påverka, t ex trafik.

Avstegsfall

Länsstyrelsen i Stockholms län beskriver två avstegsfall från infrastrukturpropositionen 1996/97:53 i rapport 2007:23. Avstegen kan enligt Länsstyrelsen godtas endast i centrala lägen samt i lägen med god kollektivtrafik.

Avstegsfall A

Från riktvärden och kvalitetsmål får göras avsteg utomhus från 70 dBA maximal ljudnivå och 55 dBA ekvivalent ljudnivå. Samtliga lägenheter ska dock ha tillgång till mindre bullrig sida för minst hälften av boningsrummen med nivåer betydligt lägre än 55 dBA ekvivalent ljudnivå. För uteplats i anslutning till bostaden godtas högst 55 dBA ekvivalentnivå och högst 70 dBA maximalnivå.

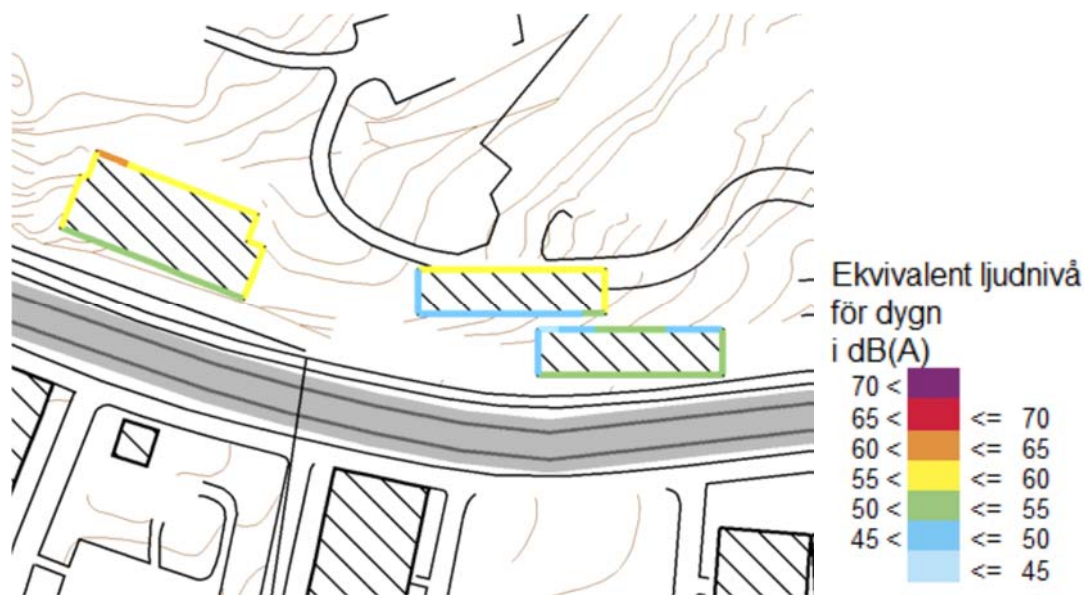
Avstegsfall B

Utöver avstegen i fall A sänks kravet på ljudnivån utomhus på den mindre bullriga sidan och kravet på tyst uteplats kan frångås. Samtliga lägenheter ska dock ha tillgång till en mindre bullrig sida om högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå för minst hälften av boningsrummen.

Länsstyrelsens har i rapport 2007:23 angivit att ”Studentbostäder betraktas inte som korttidsboende. Länsstyrelsen accepterar dock i undantagsfall enkelsidiga studentbostäder med något över 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid fasad.”

Utbyggnadsförslaget

Bebyggelsen utsätts för buller främst från Värmdöleden men även från Alphyddevägen och Värmdövägen. En bullerberäkning har tagits fram som belyser bullersituationen vid den kommande bebyggelsen år 2020 (Structor, rapport 2014-003 r03).

Ekvivalent ljudnivå vid fasad. Högsta nivån vid någon våning.

I höghuset (1) finns 118 lägenheter med 1 rum och kök. Den ekvivalenta ljudnivån vid fasad beräknas vid mest bullerutsatt sida (mot norr, Värmdöleden) som högst uppgå till 61 dBA. Åt norr överskrids riktvärdet 55 dBA vid fasad vid ca 10 lägenheter. För dessa kan Avstegsfall B tillämpas med användning av delvis inglasade balkonger.

Åt söder överskrids riktvärdet 55 dBA vid fasad vid ca 10 lägenheter. Om fönstren på gavlarna tas bort uppfylls riktvärdet utan avsteg. I annat fall behöver Avstegsfall B tillämpas.

I det högre (2) av de hus som ligger närmast Alphyddevägen finns 53 lägenheter med 1 rum och kök. Den ekvivalenta ljudnivån vid fasad beräknas vid mest bullerutsatt sida som högst uppgå till 58 dBA.

Riktvärdet 55 dBA vid fasad överskrids vid totalt 15 lägenheter, men samtliga har tillgång till en sida med lägre än 55 dBA. Avstegsfall B kan tillämpas för samtliga av dessa.

I det lägre (3) av de hus som ligger närmast Alphyddevägen finns 60 lägenheter med 1 rum och kök. Den ekvivalenta ljudnivån vid fasad beräknas vid mest bullerutsatt sida som högst uppgå till 54 dBA. Riktvärdet vid fasad innehålls vid samtliga lägenheter.

Enligt Länsstyrelsens rapport 2007:23, se avsnitt 3.4, kan enkelsidiga studentbostäder med något över 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad accepteras.

Målet för trafikbuller inomhus kan innehållas med lämpligt val av fönster, fasad och uteluftsdon. Fönsterdörrar har i allmänhet betydligt lägre ljudreduktion än fönster, och bör inte finnas mot de bullerutsatta sidorna.

Planbestämmelse kommer att anges för buller enligt nedan.

Byggnaderna skall utformas så att

- minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet får högst 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå (frifältsvärde) utanför fönster.
- trafikbullernivån inomhus i boningsrum inte överstiger 30 dBA ekvivalent och 45 dBA maximal ljudnivå.
- I anslutning till bostäderna ska finnas en uteplats, enskild eller gemensam, med högst 55 dBA dygnsekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå (frifältsvärden).

Motiv för avstegsfall B i denna detaljplan

I Nacka kommuns nya översiktsplan finns generella riktlinjer för buller. Vid byggande ska en så bra ljudnivå som möjligt alltid eftersträvas. Vid ny exploatering och förtätning tillämpas i första hand de riktvärden för buller från trafik som riksdagen beslutat.

Vid tät och medeltät stadsbebyggelse kan Länsstyrelsens Avstegsfall A tillämpas i goda kollektivtrafiklägen, och i undantagsfall även Avstegsfall B. Avstegsfall B avser högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå på bullerdämpad sida. Den föreslagna bebyggelsen ligger enligt översiktsplanen inom ett område med tät stadsbebyggelse.

Slutsatser och rekommendationer: Planområdet utsätts för buller från Värmdöleden, Värmdövägen och Alphydevägen. Ljudnivån överstiger riktvärdena och avstegsfall från riktvärdena behöver därför tillämpas. Detta kommer att anges som planbestämmelse.

4.2 Luft

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Kollektivtrafiken ska vara dimensionerad och utformad så att dess andel av resorna avsevärt ökar till 2030.
- Kollektivtrafik till sjöss ska särskilt utvecklas, kopplas till landburen kollektivtrafik och samordnas regionalt.
- Trafiksystemet ska vara utformat så att andelen resor till fots eller med cykel ökar.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormerna (MKN) är bindande nationella föreskrifter. De är till för att skydda hälsan och miljön. MKN anger de föroreningsnivåer som människor och miljö kan belastas med utan olägenheter av betydelse. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till dessa. En plan får inte medverka till att MKN överskrids

Utbyggnadsförslaget

Enligt Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds beräkningar för 2010 är halterna 2 meter över mark följande: PM10 25-35µg/m³ och kvävedioxid 24-30µg/m³. Samtliga värden ligger under gällande miljö kvalitetsnormer.

Slutsatser och rekommendationer:

Miljö kvalitetsnormerna för luft klaras inom planområdet.

4.3 Rekreation och boendemiljö

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

Rika möjligheter till friluftsliv som tar hänsyn till naturens förutsättningar.

Tillgång och tillgänglighet till parker och bostadsnära natur ska vara god i alla kommundelar.

- Trygga den allemansrättsliga tillgången och förbättra tillgängligheten till strand- och vattenområden.
- Öka tillgängligheten till grönområden.
- Utvecklingen i samhället ska främja en god folkhälsa.
- Medborgarna ska ha tillgång till ett bra och varierat utbud av idrotts- och fritidsanläggningar.

Utbyggnadsförslaget

Gångvägen upp mot lekplatsen behöver flyttas norrut. Gångvägen ligger utanför detaljplanen och exakt placering bestäms i samband med projektering när planen vunnit laga kraft.

De nya husen kommer att bilda slagskuggor som påverkar bollplanen och lekplatsen samt hållarna på höjden. Det har inte gjorts några vindstudier, men höga hus påverkar i många fall även vindförhållandena och kan ge kastvindar. Utsikten från bergets topp mot söder påverkas också.

De nya byggnaderna har inga traditionella bostadsgårdar i markplan, de boende hänvisas istället till en takterrasser. Eftersom lägenheterna planeras som studentbostäder och sannolikt inte kommer att bebos av barnfamiljer i någon större utsträckning, bedöms en terrass vara tillräcklig.

Boende i de nya husen får nära till lekplatsen och det finns goda möjligheter till rekreation i närheten vid t.ex Svindersvik och strandpromenaden.

Slutsatser och rekommendationer:

Gångvägen upp mot lekplatsen behöver flyttas norrut. Exakt placering bestäms i samband med projektering när planen vunnit laga kraft. De nya husen kommer att bilda slagskuggor och kan påverka vindförhållandena på vistelseytorna runt bollplanen och

lekplatsen samt hållarna på höjden. De nya byggnaderna har inga traditionella bostadsgårdar i markplan, de boende hänvisas istället till en takterrasser, vilket i detta fall bedöms vara tillräckligt.
Boende i de nya husen får nära till lekplatsen och det finns goda möjligheter till rekreation i närområdet.

4.4 Tillgänglighet och trygghet

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Förändringar i den byggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- Alla ska vara trygga och säkra i Nacka

Utbyggnadsförslaget

Tillgängligheten för boende de nya husen blir god. Entréerna placeras direkt mot gatan. Byggnaderna ligger dock högst upp i backen och Alphyddevägen är relativt brant. Det innebär att höjdskillnaden ner mot bussar och service är stor och kan innebära ett hinder.

Tillgängligheten till lekplatsen påverkas inte. Gångvägen behöver dock flyttas något norrut.

Fallskydd

Befintliga fallskyddsstängsel mot branter behöver ses över och kompletteras.

Slutsatser och rekommendationer: Tillgängligheten för boende i de nya husen blir god, höjdskillnaden mot bussar och service är dock stor och kan utgöra ett hinder för personer med nedsatt rörlighet.

NACKA KOMMUN

Miljöenheten

Park- och naturenheten

Birgitta Held-Paulie

Anna Ek

UNDERLAG:

- Alphyddan, studentbostäder, Nacka, Bullerutredning till detaljplan, Structor 2014-11-06
- Studentbostäder Alphyddan, Dagvattenutredning, WSP 2014-03-20, komplettering 2014-11-17

Studentbostäder Alphyddan

Detaljplan för studentbostäder Alphyddan, del av Sicklaön 40:11 och 80:43,
Alphyddevägen, Nacka kommun

Planens syfte

Syftet med planen är att komplettera befintlig bebyggelse i Alphyddan med studentbostäder.

Handlingar och innehåll

Planförslaget är upprättat enligt nya plan- och bygglagen PBL (2010:900).

Detaljplanen omfattar följande planhandlingar:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Denna planbeskrivning
- Fastighetsförteckning
- Illustrationsplan

Detaljplanen grundas på följande underlag:

- Miljöredovisning
- Trafikbullerutredning
- Naturvärdesinventering
- Dagvattenutredning

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	s. 2
2. Förutsättningar	s. 3
3. Planförslaget	s. 7
4. Konsekvenser av planen	s. 14
5. Så genomförs planen	s. 16
6. Medverkande i planarbetet	s. 19

I. Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att skapa byggrätter för studentbostäder längs med Alphydddevägen i Alphyddan. Bebyggelsen är uppdelad på ett punkthus och ett lamellhus om totalt cirka 230 studentlägenheter. Punkthuset har 16 våningar och är beläget i närheten av vändplatsen. Lamellhuset ligger öster om punkthuset och är uppdelat i två volymer och har 13 respektive 10 våningar. Mellan husen finns en markparkering med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är cirka 1 plats/lägenhet.

Planområdet är beläget i bostadsområdet Alphyddan. Fastigheten ägs av Nacka kommun och marken ska upplåtas med tomträtt. I projektet ingår även att se över parkeringssituationen i Alphyddan. Nacka kommun avser att anlägga ett antal parkeringsplatser längs Svindersviksvägen som allmän parkering.

De träd som växer i släntområdet kommer att behöva fällas för att uppföra bebyggelsen. Av dessa har cirka 5 träd bedömts ha höga naturvärden.

En bullerutredning har tagits fram (Structor, Alphyddan, studentbostäder, 2014-11-06) för att kartlägga bullret från Värmdöleden (väg 222) och Alphydddevägen. Vissa av lägenheterna kräver åtgärder i form av skärm vid balkong. Några av lägenheterna innehåller Avstegsfall B.

Två nya fastigheter avstyckas från Sicklaön 40:11 och justering av Sicklaön 80:43:s fastighetsgränser krävs.

Målområden för hållbart byggande:

Nacka kommun har tagit fram riktlinjer för hållbart byggande som beslutades av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i november 2012. Syftet med riktlinjerna är att öka hållbarheten i stadsbyggnad och underlätta uppföljningen av prioriterade hållbarhetsområden.

Denna detaljplan utgör en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas både i detaljplaneskedet och utbyggnadsfasen. För stadsbyggnadsprojektet har följande målområden valts ut som prioriterade:

- Dagvatten.

- En god ljudmiljö.
- Hållbart resande.
- Nära till grön- och vattenområden av god kvalitet.

Förslag på åtgärder/indikatorer på hur målen uppfylls beskrivs under rubrik Hållbart byggande i planförslaget.

2. Förutsättningar

Läge, areal & markägoförhållande

Planområdet är beläget längs Alphyddevägens norra sida i bostadsområdet Alphyddan. Marken ägs av Nacka kommun och är en del av fastigheten Sicklaön 40:11 samt Sicklaön 80:43. Initiativtagare till projektet är Nacka kommun.

Flygfoto över närområdet.

Översiktlig planering och kulturmiljöprogram

Nacka kommuns översiktsplan "Hållbar framtid i Nacka", antagen 2012, anger målet en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön. Planområdet ingår i beteckning "Bt" som betyder tät stadsbebyggelse. Bebyggelsen på Alphyddan är av lokalt intresse för kulturmiljövården och utpekas i kommunens kulturmiljöprogram från 2011 (sid. 242 ff)

Andra projekt/beslut som berör planen

I öster gränsar planområdet till ett pågående programarbete för Planområdet. Planprogrammet ska klargöra hur bebyggelsen bör utvecklas och ge riktlinjer inför kommande detaljplanering. Programmet beräknas att antas under våren 2015.

Sydväst om området pågår detaljplanearbete med tvärbanans förlängning från Sickla Udde i Hammarby Sjöstad till Sickla station. Utredning pågår även för utbyggnad av tunnelbana till Nacka.

Gällande detaljplaner

För planområdet gäller tre två detaljplaner. Den ursprungliga planen är stadsplan 14 som vann laga kraft 1959 och som har huvudsaklig markanvändning bostäder och allmän platsparkmark. Delar av detaljplanen ändrades år 1964 av stadsplan 31, i samband med att planarbetet med en österled inleddes och delar av det ursprungliga området behövdes för vägmark. Kraven på utrymme för lekplatser på kvartersmark hade också kommit att utökas och för att kunna få statliga lån för att bygga klart bostäderna behövdes en plan där kvartersmarken var fri från parkeringar. Ändringen avsåg den västra delen av bebyggelsen på Alphyddevägen 49-69 samt Alphyddevägen 8 och är anledningen till att ett garage tillkom under vändplanen. Utanför planområdet gäller detaljplan 137 från 1996 som syftar till att möjliggöra utbyggnad av delar av östlig förbindelse (Österleden).

Intressen enligt 3, 4 och 5 kap Miljöbalken

Södra Länken och Värmdöleden norr om området samt reservat för östlig förbindelse är av riksintresse för kommunikation. Norr om Värmdöleden längs Svindersviken gäller riksintresse för kulturmiljövården (Nackas norra kust).

Dagvatten från planområdet avrinner till Järlasjön (Sicklasjön) som förmodligen kommer att föreslås bli vattenförekomst från 2015.

Järlasjön (Sicklasjön) har idag måttlig ekologisk status pga av övergödning och uppnår inte god kemisk status.

Enligt Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds beräkningar för 2010 är halterna 2 meter över mark följande: PM₁₀ 25-35µg/m³, PM_{2,5} är mindre än 12µg/m³ och kvävedioxid 36-48µg/m³. Samtliga värden ligger under gällande miljö kvalitetsnormer.

Regionala planer/trafikplaner

I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen ingår västra Sicklaön i den centrala regionkärnan. Utvecklingen i den centrala regionkärnan är av stor betydelse för regionens samlade konkurrensförmåga. En utveckling bör främjas som innebär satsningar på innovativa och täta miljöer i den centrala regionkärnan. Trafikverket har sedan 1990 planerat för en östlig förbindelse genom tunnel i Stockholmsområdet. Delar av reservatet för östlig förbindelse går igenom området.

Området idag

Planområdet ligger på en bergknalle norr om Alphyddevägen som förblev orörd då Alphyddan byggdes i början av 1960-talet. Naturmarken blev isolerad från parken runt Svindersviks herrgård när Värmdöleden byggdes. En brant grusväg leder upp i området från Alphyddevägen. Det är även möjligt att nå området från öster mellan befintliga hus, men terrängen är mycket svår att gå i. Den starkt kuperade naturmarken gör att området upplevs

större än det egentligen är. Trädbestånden kring berget är glesa och lågvuxen tallskog dominerar. Bitvis är klipporna helt kala och branter är vanliga. De plana ytor som finns är ianspråktagna med en bollplan och två lekplatser. Närmast de befintliga höghusen finns glest trädklädda gräsmarker. I övrigt finns smärre talldungar och enskilda träd som sparats mellan husen.

Kulturmiljö

Befintlig bebyggelse ritades av Backström och Reinius och omfattar cirka 700 lägenheter. Området byggdes mellan 1959-1965. Husen är terränganpassade och bebyggelsen består av höga, fristående bostadshus i form av punkthus med cirka 16 våningar och lamellhus med 9 våningar som bildar halvslutna gårdsrum mellan husen längs Alphyddevägen. Husen har platta tak med en indragen våning högst upp. Fasadmaterialet är tegel med vita balkonger och fönster.

Bebyggelsen på Alphyddan är idag utpekad i kommunens kulturmiljöprogram som lokalt intresse för kulturmiljövården.

Enligt kulturmiljöprogrammets förhållningssätt ska gårdsrummen för befintlig bebyggelse inom området behållas. Nya byggnader ska placeras med hänsyn till gårdsmiljöerna och ges en anpassad utformning. Byggnader på naturmark och grönytor ska enligt programmet undvikas.

Natur

Planområdet omfattar en del av ett bostadsnära naturområde som domineras av lövträd i en söderslutning. En naturvärdesinventering har utförts med fokus på enskilda träd och trädbestånd -och deras eventuella värdskap för andra arter. Tre ekar och två tallar bedöms utgöra så kallade naturvärdesträd och det finns ett område med rikare markflora knuten till kalkstråk i berggrunden. Platsen med kalkrikare mark är mycket liten och lokal men ändå av viss betydelse för mångfalden av blommor och blombesökande insekter.

Träd som bedömts vara så kallade naturvärdesträd har mätts in och finns markerade i detaljplanekartan.

Rekreation och lek

Området utgör en del av en bostadsnära grönyta med en gångväg som leder upp till en allmän lekplats och utsiktsplatserna på höjden. Gångvägen är mycket brant. En liten klätterställning är placerad i släntens nedre del.

Service

Planområdet ligger nära Sickla köp kvarter som har ett brett utbud av dagligvaru- och detaljhandel. Området har god försörjning av kollektivtrafik. Två busshållplatser med bussar in till Slussen eller österut samt Saltsjöbanan finns i områdets närhet, intill Värmdövägen. Slussen nås på ca 12 min. Buss 469 mellan Finnberget och Nacka sjukhus trafikerar

Alphyddevägen. En utbyggnad av tvärbanan från Sickla udde till Sickla station planeras samt tunnelbana. I närområdet finns Maestroskolan och Sickla skola samt förskolor.

Trafik och parkering

Området nås från Värmdövägen via Alphyddevägen. Från Alphyddevägen leder en gångväg upp på platån. Alphyddevägen är en återvändsgata som slutar i en vändplats i områdets västra del. Alphyddevägen som löper genom området har gångbana på båda sidor. Sickla köpkvarter nås via en gångbro över Värmdövägen. Gång- och cykelbana för regional trafik från Värmdö genom Nacka till Stockholm finns längs Värmdövägen.

Teknisk försörjning

En transformatorstation finns längs Alphyddevägen på fastigheten Sicklaön 80:43. I området finns också ledningar för fjärrvärme, vatten och avlopp samt dagvatten.

3. Planförslaget

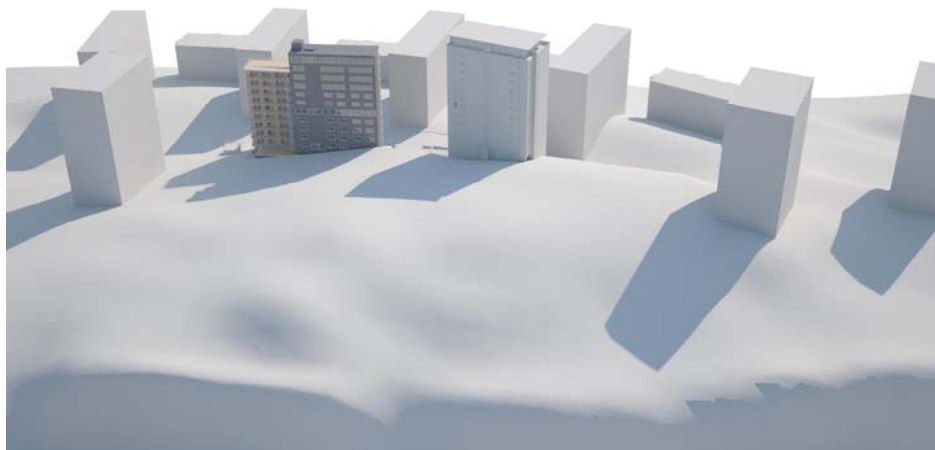
Nya byggnader:

- ett punkthus i 16 våningar med cirka 120 lägenheter om cirka 25 kvadratmeter per lägenhet. Huset är placerat närmast vändplanen vid Alphyddevägen. Översta våningen ska utgöra bland annat takterrass.
- ett lamellhus som är uppdelat i två volymer med 13 respektive 10 våningar och sammanlagt cirka 110 lägenheter om cirka 21 kvadratmeter vardera. På den lägre byggnaden finns en takterrass.

Detaljplanen innehåller en bestämmelse om minsta antal lägenheter, vilken även lämnar utrymme till ett antal större lägenheter.

*Illustrationsplan,
EttElva arkitekter
& Sandell
Sandberg
arkitekter.*

*Fågelhy på ny
bebyggelsen sett
från norr.
Sandell Sandberg
arkitekter.*

Vy från norr. Bild: EttEhva arkitekter.

Gestaltning

För att mildra påverkan på kulturvärden, områdets historiska avläsbarhet samt befintlig bebyggelse men också för att kunna uppnå en god arkitektonisk kvalitet ska följande principer beaktas gällande byggnadernas gestaltning. Bestämmelser om nockhöjd, våningsantal och utformning/gestaltning återfinns på plankartan.

Bergsskärningen mellan husen ska gestaltas med omsorg. Det kan ske med till exempel klättrväxter och belysning.

Punkthuset

- Volymen har högsmala proportioner med långsida mot gatan. Den för området avvikande öst-västliga riktningen på huskroppen sparar naturmark som är en del av områdets karaktär.
- Byggnaden ska ha ett arkitektoniskt formspråk som både anpassar och ansluter till befintlig bebyggelsebild men med ett eget avtryck. Detta sker genom gavlar med livskillnader och indragna balkonger, en indragen översta våning med utskjutande taksprång, en platt takprofil samt mot norr en sluten tegelfasad uppdelad i fält med skiftande tegelbruna nyanser. Sistnämnda egenskap anpassar huset både till befintlig bebyggelse och till landskapsbilden som kännetecknas av en barrskogsbevuxen hållmarksterräng.

- Byggnaden ska mot Alphyddevägen ha en ljus och mer livfull fasad med en i högre grad kontrasterande karaktär än mot norr. Denna fasad kännetecknas av en rutnätsindelning där fyllningen av rutorna, som är från golv till tak, varierar genom fönster, flyttbara jalousier och accentfärger.

Punkthuset: Fasad mot norr till vänster, fasad mot söder till höger. Bild: EttElva arkitekter.

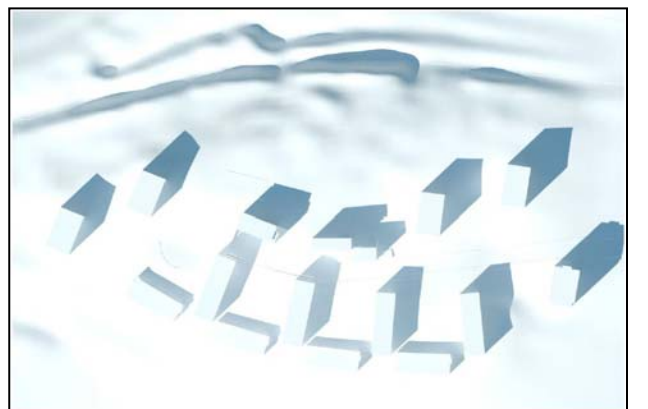
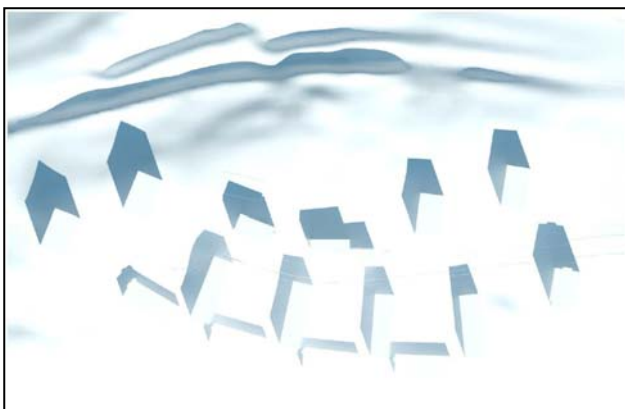
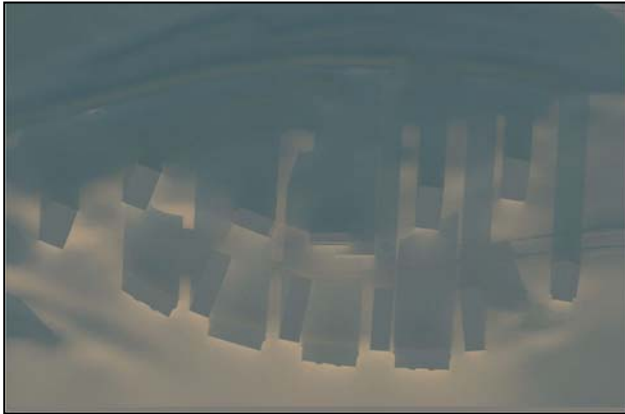
Lamellhuset

- Byggnaden ska ha en tydlig indelning i två volymer i plan, höjd och gestaltning.
- Fasader utan loftgång ska ha en varierad fönstersättning för ett horisontellt uttryck. Fasad mot söder ska ha en ljus kulör och mot norr en mörk kulör. Fasadmaterial i terrazzoplattor, infärgad betong eller likvärdigt.
- Loftgångsfasaderna ska ha en varm karaktär. Varje lägenhet har en förrådsbox utanför dörren vilket ger en variation åt fasaden. Loftgångarna breddas punktvis och skapar gemensamma uteplatser. Det är möjligt för varje student att hänga upp sin cykel utanför lägenheten. Loftgångsfasad och förrådsboxar i träpanel/-skivor. Loftgångsbjälklag i betong. Genomsiktligt räcke i till exempel smide/metall.

Solstudier

Solstudier för månaderna december (överst), mars/september (mitten) samt juni (längst ned). Samtliga kl. 12 (vänster spalt) och kl. 15 (höger spalt).

Konst

Exploatörerna har ställt sig positiva till att införliva konst i projektet, företrädesvis vid entréer.

Mark och växtlighet

Inga träd inom kvartersmark bedöms möjliga att spara. Några träd avses att planteras vid entréerna. Klätterväxter ska planteras vid foten på bergsskärningen vid parkeringsplatserna.

Utanför planområdet i norr växer stora träd i naturmark. Grenar och rötter som sträcker sig in över kvartersmark kan behöva beskäras i samband med uppförandet av byggnaderna. Bedömningar och beskärningar ska utföras av certifierad arborist.

Utevistelse inom kvartersmark

Tillkommande bebyggelse får terrasser högst upp i husen. I övrigt finns i princip inga möjligheter att ordna ytor för utevistelse inom kvartersmark.

Buller

En bullerutredning har tagits fram (Structor, Alphyddan, studentbostäder, 2014-11-06) för att kartlägga bullret från Värmdöleden och Alphyddevägen. Vissa av lägenheterna kräver åtgärder i form av skärm vid balkong. Ett mindre antal av lägenheterna innehåller Avstegsfall B. Fasaden ska dimensioneras så att krav enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus uppfylls. Terrasser på taken får med täta räcken ljudnivåer som understiger 55 dBA.

Trafik och parkering

Mellan husen finns en markparkering på kvartersmark med 18 parkeringsplatser varav tre bilpoolplatser. Parkeringstalet är 0,055-0,075 platser/lägenhet exklusive 3 bilpoolplatser. Antalet cykelplatser är cirka 1 plats/lägenhet.

En utredning har tagits fram i samråd med trafikenheten som visar att det är möjligt att anlägga parkeringsplatser längs Svindersviksvägen även under Värmdöleden. Nacka kommun avser att anlägga ett antal som allmän parkering.

Gångväg till lekplatsen

Gångvägen till lekplatsen ligger utanför detaljplanen, men kommer att påverkas av projektet. Vägen behöver justeras något norrut och hänsyn ska tas till värdefull vegetation.

Lekplats och bollplan på allmän plats

Befintlig bollplan kommer att vara kvar. Den övre och nedre lekplatsen kommer att vara kvar i samma läge. Anläggningarna omfattas inte av den nya detaljplanen.

Teknisk försörjning

Kapaciteten på befintliga va-ledningar är tillräcklig för tänkt utbyggnad men viss

nyanläggning krävs för att ansluta den nya bebyggelsen. En VA-tunnel ligger strax utanför områdets sydöstra hörn med en höjd på tunnelkrönet på ca +6 meter. Detta ska beaktas i samband med byggnation ovanpå detta område. Ledningar för nya byggnader får inte anslutas till kommunalt dagvattennät utan att fördröjningsåtgärder är utförda. Lokalt omhändertagande av dagvatten ska tillämpas. Byggnaderna avses att anslutas till fjärrvärmennätet. Avfallshantering för samtliga bostäder sker vid Alphyddevägen.

Avstånd från befintlig transformatorstation till bostadsbebyggelse ska vara minst 5 meter.

Ett lägsta schaktdjup är angivet för att exploateringen inte ska komma i konflikt med den planerade östliga förbindelsen.

Trygghet, säkerhet och risk

Med erfarenhet av tidigare riskutredningar längs Värmdöleden (bland annat studentbostäder i Ektorp) finns inte anledning i aktuellt fall att ta fram någon specifik riskutredning. Den för etableringen stora höjdskillnaden på drygt 20 meter mellan väg och byggnader samt avstånd mellan väggkant och byggnader på mer än 75 meter utgör ett naturligt skydd av bebyggelsen.

Hållbarhet

De åtgärder/indikatorer som är aktuella för projektet är följande:

Dagvatten. Området är kuperat och marken består till stor del av berg. Tillkommande bebyggelse kommer att medföra att de hårdgjorda ytorna blir större. Planförslaget kräver lösningar med ytor som kan infiltrera och fördröja dagvattenflöden lokalt för att uppnå en bra dagvattenhantering. En dagvattenutredning har tagits fram som visar hur detta ska lösas genom att anlägga genomsläppliga material på parkeringsytorna och fördröjningsmagasin. Reningskraven ska utgå från recipientens känslighet.

En god ljudmiljö. Vid nyexploatering och förtätning tillämpas de riktvärden för buller från trafik som riksdagen beslutat. Området är bullerutsatt med anledning av närheten till Värmdöleden. Det är därför av extra vikt att utformning och placering av tillkommande bebyggelse sker så att bästa möjliga ljudnivå kan åstadkommas men avstegsfall kommer att behöva tillämpas. Förslagen på bullerreducerande åtgärder i framtagna bullerutredning ska tillämpas för att målet ska uppnås.

Hållbart resande. Planområdet ligger nära Värmdövägen och Sickla där det finns goda förbindelser med bussar bland annat till Slussen, centrala Nacka och i framtiden till Gullmarsplan med tvärbanan samt tunnelbana. Inom planområdet planeras för bostäder för studenter, som i regel inte har en egen bil. Inom planområdet ska plats för cykelparkering avsättas.

Nära till grön- och vattenområden av god kvalitet. Planområdet är idag ett kuperat och för vissa svårtillgängligt grönområde. Bebyggelsen medför att det bostadsnära grönområdet

blir mindre men dess mest använda delar sparas i och med att bebyggelsen koncentreras längs Alphydevägen.

4. Konsekvenser av planen

Behovsbedömning

Planenheten gör bedömningen att detaljplanens genomförande inte innebär en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därför inte upprättas för planen. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning om att detaljplanen inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan.

Kulturmiljö, stadsbild och landskapsbild

Föreslagen förtätning påverkar inte de i kulturmiljöprogrammet utpekade gårdsrummen, men naturmarken mot norr påverkas till viss del.

Byggnaderna placeras mot gatan och skär i begränsad omfattning in i naturmarkens klippterräng. De kommer att förändra områdets karaktär och kommer att bidra till en något tätare bebyggelsebild. De ansluter i sin utformning väl till områdets punkthuskaraktär och detta innebär sammantaget en begränsad påverkan på områdets kulturhistoriska värden.

Rekreation och boendemiljö

Gångvägen upp mot lekplatsen behöver flyttas norrut. Exakt placering bestäms i samband med projektering när planen vunnit laga kraft. De nya husen kommer att bilda slagskuggor och kan påverka vindförhållandena på vistelseytorna runt bollplanen och lekplatsen samt hållarna på höjden. De nya byggnaderna har inga traditionella bostadsgårdar i markplan, de boende hänvisas istället till en takterrasser, vilket i detta fall bedöms vara tillräckligt. Boende i de nya husen får nära till lekplatsen och det finns goda möjligheter till rekreation i närområdet.

Trygghet, säkerhet och tillgänglighet

Tillgängligheten för boende i de nya husen blir god, höjdskillnaden mot bussar, service och lekplats/bollplan är dock stor och kan utgöra ett hinder för personer med nedsatt rörlighet.

Risk

I och med att bebyggelsen ligger mer än 75 meter från Värmdöleden behöver riskreducerande åtgärder inte vidtas.

Trafik

Trafiken kommer att öka men i begränsad omfattning eftersom bilinnehavet för studenter i regel är mycket lågt.

Buller

Vid utformning av lägenheternas planlösningar måste hänsyn tas till ljudnivån, vilket regleras med planbestämmelse. Byggnaderna ska utformas så att

- minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet får högst 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå (frifältsvärde) utanför fönster.
- trafikbullernivån inomhus i boningsrum inte överstiger 30 dBA ekvivalent och 45 dBA maximal ljudnivå.
- I anslutning till bostäderna ska finnas en uteplats, enskild eller gemensam, med högst 55 dBA dygnsekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå (frifältsvärden).

Takterrasser utförs med täta räcken.

Radon

Radonmätning ska göras i området. Byggnaderna ska uppföras radonsäkra om så erfordras.

Natur

Naturmarksområdet minskar i storlek vilket innebär negativa konsekvenser för djur- och växtliv. Fem naturvärdesträd kommer att försvinna. Omfattningen av påverkan på naturmarken är större än detaljplaneområdet eftersom en del av gångvägen upp till lekplatsen behöver flyttas. Ett litet område med kalkstråk i berggrunden kommer att försvinna. Träd som står nära de nya husen kommer också att påverkas, dels under utbyggnadstiden och dels på grund av skuggning.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Samtliga luftföroreningshalter ligger idag under gällande miljö kvalitetsnormer inom planområdet. Då planområdet ligger 15-20 meter ovanför vägbanan samt 75 meter från vägbanan så bedöms miljö kvalitetsnormerna klaras inom området även med ökade trafikmängder på Värmdöleden år 2020.

Miljö kvalitetsnormer för vatten och dagvatten

Genomförandet av denna detaljplan bedöms inte försvåra möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Dagvattenutredningen redovisar vilka åtgärder som är nödvändiga på kvartersmark för att Järlasjön inte ska påverkas negativt av detaljplanen samt var och hur lokalt omhändertagande av dagvatten kan tillämpas inom detaljplaneområdet. I detaljplanen finns en planbestämmelse om att dagvattnet så långt som möjligt ska infiltreras på kvartersmark.

Konsekvenser för fastighetsägare

Planområdet består av två fastigheter, vilka ägs av kommunen. När detaljplanen har vunnit laga kraft kommer fastighetsägaren att ansöka om förrättning så att två nya fastigheter bildas som överensstämmer med detaljplanen. Del av fastigheten Sicklaön 40:11 som idag är planlagd som park kommer att bli bostadsmark. Konsekvensen blir att ytan ej kommer att kunna användas för rekreation.

5. Så genomförs planen

Denna detaljplan ger rättigheter att använda marken för olika ändamål men är även en förberedelse för hur genomförandet ska organiseras. Under detta avsnitt beskrivs vilka tillstånd som behövs, vem som ansvarar för utbyggnad och skötsel samt vilka förändringar planen innebär fastighetsrättsligt, tekniskt och ekonomiskt.

Förslag till tidplan

Tidplanen nedan utgör ett förslag till tidplan för hur planen ska tas fram och genomföras.

Granskning	1:a kvartalet 2015
Kommunfullmäktiges antagande	2:a kvartalet 2015
Laga kraft	3:e kvartalet 2015*

**ev. överklagande ej medräknat.*

Enskilt byggande, det vill säga ansökan om bygglov, kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft. Fastigheterna kan anslutas till det kommunala VA-nätet efter det att VA-utbyggnaden är klar och förbindelsepunkt är upprättad och slutbesiktigad. VA-anslutningsavgift debiteras efter att anläggningarna är utbyggda och slutbesiktade. Byggnadstiden bedöms uppgå till ca 2 år. Första inflyttning bedöms ske under 2018.

Garanterad tid då planen gäller (genomförandetid)

De rättigheter i form av angiven markanvändning, byggrätter med mera som detaljplanen ger upphov till är gällande tills det att detaljplanen ändras. Genomförandetiden är en garantitid, då fastighetsägare och berörda ska kunna utgå från att inga ändringar sker. Genomförandetiden för denna detaljplan är 5 år från den tidpunkt då detaljplanen vinner laga kraft.

Ansvarsfördelning

Nacka kommun ska genom tekniska nämnden vara huvudman för allmän plats inom planområdet, vilket omfattar den norra trottoaren på Alphyddevägen som breddas framför den nya föreslagna bebyggelsen.

Kommunen som är fastighetsägare avser att, när detaljplan vunnit laga kraft, upplåta respektive fastighet som därefter ska bildas med tomträtt, till Minimalen Bostads AB respektive Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB (nedan benämnda exploatörerna).

Exploatörerna ska vara huvudman för kvarteretsmarken, det vill säga ansvara för all utbyggnad och skötsel av områdena för bostäder. Nacka kommun genom tekniska nämnden ska vara huvudman för utbyggnad och skötsel av det allmänna VA-nätet och Nacka Energi är huvudman för utbyggnad och skötsel av det allmänna elnätet.

Mark-, exploaterings- avtals- och övriga genomförandefrågor handläggs av mark- och exploateringsenheten i Nacka kommun. Fastighetsbildningsfrågor och andra

fastighetsrättsliga frågor samt beställning av nybyggnadskarta handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun. Ansökan om marklov, bygglov och anmälan handläggs av bygglovenheten i Nacka kommun.

Avtal

Nacka kommun och respektive exploatör har tecknat ett optionsavtal som reglerar kostnader för framtagande av detaljplanen samt ramar för ansvar- och kostnadsfördelning för bland annat utbyggnad av allmänna och enskilda anläggningar, VA-anläggningskostnader och framtida upprättande av tomträttsavtal.

Ett markanvisningsavtal mellan kommunen och respektive exploatör ska upprättas och antas av kommunfullmäktige innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Avtalet reglerar parternas ansvar för genomförandet av detaljplanen och kostnadsansvar, såsom tidplan, fastighetsbildning, etablering, byggtrafik, parkeringslösning, avgifter för VA-anslutning och tomträttsavgälder.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Två nya fastigheter avstyckas från Sicklaön 40:11. En fastighetsreglering krävs för att justera fastighetsgräns mot transformatorstationen på Sicklaön 80:43. 3D-fastighetsbildning är i framtiden möjlig för eventuella underjordiska infrastrukturprojekt.

Tekniska åtgärder

Nedan beskrivs de tekniska åtgärder som behövs för att kunna genomföra detaljplanen.

Trafikanläggningar

Den befintliga norra trottoaren längs Alphyddevägen breddas till 2,25 meter i anslutning till den nya bebyggelsen.

Park

En del av den befintliga gångvägen påverkas av den nya bebyggelsen. Gångvägens läge justeras på den berörda sträckan med samma standard som tidigare.

Parkering

Parkering för den nya bebyggelsen anordnas som markparkering mellan de två nya byggnaderna. Tre platser reserveras för en bilpool som kan nyttjas av alla boende i Alphyddan. Parkering för cyklar anordnas i byggnadernas bottenplan samt i direkt anslutning till ett antal av lägenheterna. Cirka sju platser försvinner permanent längs med den norra sidan av Alphyddevägen.

Etablering under byggtiden kommer delvis att behöva ske på del av Alphyddevägen. För att bussen upp i området ska kunna fortsätta gå som vanligt under byggtiden kommer flertalet parkeringsplatser längs med Alphyddevägen att försvinna (ca 25 stycken på vardera sidan av Alphyddevägen). Kommunen har för avsikt att anlägga allmänna parkeringsplatser längs med Svindersviksvägen. Samtal pågår med Trafikverket för att möjliggöra parkeringsplatser under Värmdöleden.

Vatten och avlopp

Kommunen bygger ut VA fram till fastighetsgräns. Från fastighetsgräns ansvarar exploatören för utbyggnad och inkoppling. En spillvattentunnel är belägen under den sydöstra delen av detaljplaneområdet. Sprängningsarbeten behöver utföras med hänsyn till denna tunnel.

Dagvattenhantering

Dagvatten ska omhändertas lokalt alternativt infiltreras och fördröjas innan vattnet överförs till det kommunala dagvattennätet. Nybyggnationen får inte medföra ökade flöden och föroreningar till Planiaområdet.

Uppvärmning/el

Byggnaderna är planerade att anslutas till fjärrvärmenätet.

Avfallshantering

Avfallshantering för samtliga bostäder sker vid Alphyddevägen med djupbehållare. Därutöver finns källsortering i bottenplan på husen. Renhållningsfordon stannar längs Alphyddevägen.

Byggtransporter

För att undvika att lastbilar kör tungt lastade över underjordiskt garage som är beläget under Alphyddevägens vändplan, ska byggtransporter lasta av på vägen upp i området och lasta på material på nedvägen. Frågan regleras i respektive markanvisningsavtal.

Ekonomiska frågor

Kommunen bekostar ombyggnation inom allmän plats samt ansvarar för att upprätta förbindelsepunkt för vatten och avlopp. Kommunen bekostar del av anläggningsavgiften för VA, del av planarbetet samt del av ny parkeringsplats vid Svindersviksvägen. Exploatören bekostar all utbyggnad som sker inom kvartersmark.

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och bygganmälan enligt gällande taxa. Kommunen debiterar också kostnad för VA-anslutning när anslutningspunkt finns upprättad i gatan. Kommunen tar ut en tomträttsavgäld av exploatörerna för tomträttsupplåtelseerna.

6. Medverkande i planarbetet

Nacka kommun

Sara Lindholm	projektledare	Exploateringsenheten
Alexander Erixson	planarkitekt	Planenheten
Emma Färje Jones	planarkitekt	Planenheten
Birgitta Held-Paulie	miljöstrateg	Miljöenheten
Mahmood Mohammadi	trafikplanerare	Trafikenheten
Benny Zimmerman	entreprenadingenjör	Vägenheten
Anna Ek	landskapsarkitekt	Park & naturenheten
Per Johnsson	projektingenjör	VA-enheten
Kerstin Söderström	kommunikatör	Staben
Miriam Helleday	karttekniker	Planenheten
Johan Aspfors	kommunantikvarie	Planenheten

Övriga

Christer Skagerlind
Ellinor Levander

Hyr Rätt i Stockholm Hyris AB

Eva Johansson
Stefan Pollard

Sandellsandberg arkitekter

Nancy Mattsson
Leif Malmberg

Minimalen Bostad AB/JM AB

Sofia Gylje

EttElva arkitekter

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSER

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

	LOKALGATA	Lokaltrafik
---	-----------	-------------

Kvartersmark

	B	Studentbostäder
---	---	-----------------

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Mark där byggnad inte får uppföras. Stödmur, plank, avfallskärl och parkering samt mindre skärmtak får anordnas.

u

Området skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Utformning

Högsta nockhöjd i meter över nollplanet

I

Högsta antal våningar

v₁

Mindre byggnadsdelar som balkon och burspråk får uppföras med en minsta frihöjd av 3,5 m över gångbana.

v₂

Översta våningen ska vara indragen från samtliga väderstreck och våningens BTA får uppta högst 70 % av underliggande vånings BTA.

v₃

Tak ska utföras med en horisonell takprofil dvs. hissar och ventilationsdon mm ska inrymmas under taket.

v₄

Minst 90 studentlägenheter

v₅

Minst 40 studentlägenheter

v₆

Minst 50 studentlägenheter

Utseende

f₁

Byggnaden ska ha en tydlig indelning i två volymer i plan, höjd och gestaltning. Fasader utan loftgång ska ha en varierad fönstersättning. Mot norr ska fasaden ha en mörk kulör och mot söder en ljus kulör. Fasadmateriell i terrazzoplattor, infärgad betong eller likvärdigt. Loftgångsfasader har loftgångar i varierande bredd. Fasadmateriell i träpanel/skivor. Genomsiktligt räcke. Se planbeskrivning sid 9.

f₂

Fasad mot norr utförs i tegel. Denna delas upp i fält med skiftande nyanser. Fasad mot söder utförs med varierande accentfärger. Balkonger ska vara indragna. Se planbeskrivning sid 8-9.

Byggnadsteknik

-Lokalt omhändertagande av dagvatten ska tillämpas med fördröjning och infiltration inom kvartersmark. Markbeläggning på bostadsgård och parkering bör möjliggöra infiltration av dagvatten.

-Lägsta tillåtna schaktningsdjup är +28 m över nollplanet för schaktning, sprängning, borrning eller andra ingrepp.

STÖRNINGSSKYDD

Byggnaderna utformas så att:

-minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet får högst 55 dBA dygnsekivalent ljudnivå (frifältsvärde) utanför fönstret.

-trafikbullernivån inomhus i boningsrum inte överstiger 30 dBA ekvivalent och 45 dBA maximal ljudnivå.

-I anslutning till bostäderna ska finnas en uteplats, enskild eller gemensam med högst 55 dBA dygnsekivalent och 70 dBA maximal ljudnivå.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft

ILLUSTRATION

Illustrationslinjer

----- illustrationslinje

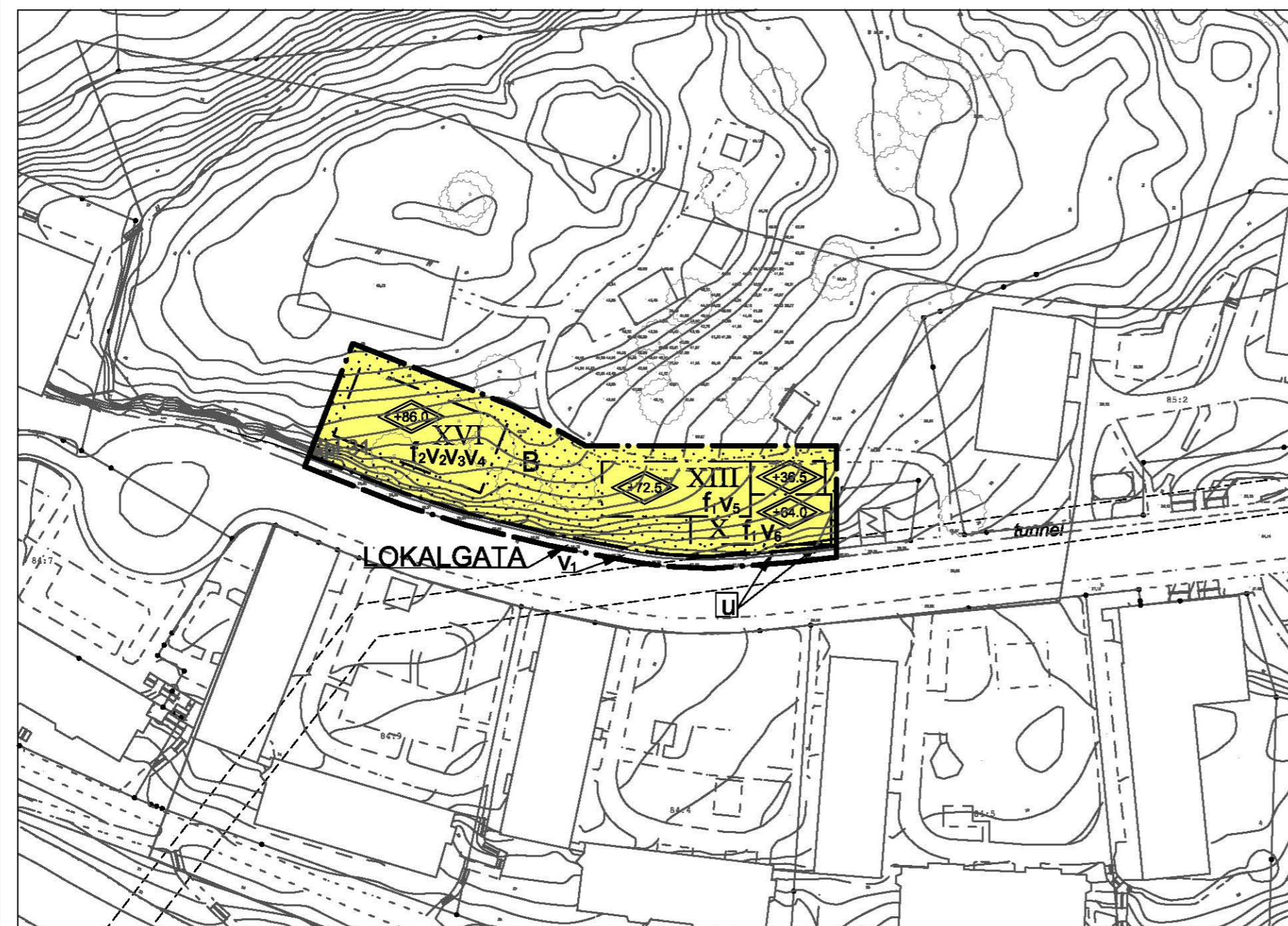
--- tunnel

ANTAGANDEHANDLING

illustrationslinje

illustrationstext

Skala 1:1000

Detaljplan för
studentbostäder Alphyddan
Del av Sicklaön 40:11 & 80:43
Nacka Kommun

Planenheten i januari 2015, justerad april 2015
Planförslaget är upprättat enligt PBL (2010:900)

Andreas Totschnig
Planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

Till planen hör:
Planbeskrivning
Miljöredovisning
Fastighetsförteckning
Illustrationsplan

KFKS 2012/684-214
Projektnr. 9228

Tillstyrkt av MSN _____
Antagen av KF _____
Laga kraft _____

188

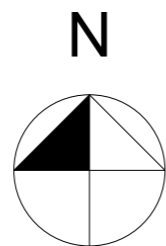
16 VÅNINGAR

13 VÅNINGAR

10 VÅNINGAR

ALPHYDDEVÄGEN

SKALA 1:500

ANTAGANDEHANDLING Januari 2015, justerad april 2015

ALPHYDDAN STUDENTBOSTÄDER

ILLUSTRATIONSPLAN

SKALA 1:500

KFKS 2012/684-214

Projektnr. 9228

NACKA KOMMUN

ETTELVAARKITEKTER /

SANDELL SANDBERG ARKITEKTER

12 maj 2015

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 92

Dnr KFKS 2010/64-214

Yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo

Yttrande till länsstyrelsen

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige antar föreslaget yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo.

Om länsstyrelsen bedömer att antagandebeslutet av detaljplanen ska upphävas medger Nacka kommun att beslutet endast upphävs avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen.

Ärendet

Kommunfullmäktige antog detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo (område C) den 24 november 2014. Detaljplanens syfte är att förbättra de sanitära förhållandena i området genom utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge byggrätter, motsvarande normalstora villor, till befintliga bostadsfastigheter. Kommunfullmäktiges beslut överklagades till länsstyrelsen, bland annat av ägarna till Velamsund 6:1. Länsstyrelsen har berett Nacka kommun möjlighet att yttra sig över två specifika frågeställningar i överklagandet från Velamsund 6:1.

Ett förslag till yttrande har tagits fram, bilaga 1. Kommunen yrkar att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer kommunens antagandebeslut. Om länsstyrelsen ändå anser att antagandebeslutet om detaljplanen måste upphävas medger Nacka kommun att beslutet endast upphävs avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Bilaga 1 Förslag till yttrande till länsstyrelsen

Bilaga 2 Länsstyrelsens skrivelse, 2015-03-18

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott**Beslutsgång**

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med planenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo

Yttrande till länsstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige antar föreslaget yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo.

Om länsstyrelsen bedömer att antagandebeslutet av detaljplanen ska upphävas medger Nacka kommun att beslutet endast upphävs avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo (område C) den 24 november 2014. Detaljplanens syfte är att förbättra de sanitära förhållandena i området genom utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge byggrätter, motsvarande normalstora villor, till befintliga bostadsfastigheter. Kommunfullmäktiges beslut överklagades till länsstyrelsen, bland annat av ägarna till Velamsund 6:1. Länsstyrelsen har berett Nacka kommun möjlighet att yttra sig över två specifika frågeställningar i överklagandet från Velamsund 6:1.

Ett förslag till yttrande har tagits fram, bilaga 1. Kommunen yrkar att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer kommunens antagandebeslut. Om länsstyrelsen ändå anser att antagandebeslutet om detaljplanen måste upphävas medger Nacka kommun att beslutet endast upphävs avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen.

Ärendet

Kommunfullmäktige antog detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo (område C) den 24 november 2014. Detaljplanen är framtagen enligt arbetsmodellen för förnyelseplaneringen i Boo, kategorin *mer kortsiktig planering*. Detaljplanens syfte är att förbättra de sanitära förhållandena i området genom utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge byggrätter, motsvarande normalstora villor, till befintliga bostadsfastigheter. Detaljplanearbetet initierades för att hantera de miljöproblem som dåliga enskilda avlopp medfört och därmed bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten Askrikefjärden kan uppfyllas samt för att förbättra boendevillkoren för de fastighetsägare som numera bor permanent i tidigare fritidshus. I planbeskrivningen under rubriken ”Planens syfte och huvuddrag” anges att områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och att befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Kommunfullmäktiges beslut överklagades till länsstyrelsen, bland annat av ägarna till Velamsund 6:1. Länsstyrelsen har berett Nacka kommun möjlighet att yttra sig över två specifika frågeställningar i överklagandet från Velamsund 6:1, dels rörande ställningstagande kring avstyckningsförbud för Velamsund 6:1 och dels angående plangränsens dragning på Velamsund 6:1.

Nacka kommuns synpunkter

Ett förslag till yttrande har tagits fram, bilaga 1. Sammanfattningsvis yrkar Nacka kommun att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer kommunens antagandebeslut.

Om länsstyrelsen ändå anser att antagandebeslutet av detaljplanen måste upphävas medger kommunen att beslutet endast upphävs avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen. Detta då det är ytterst angeläget att omgående få till stånd en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten i området samt att boende får möjlighet till bättre boendevillkor med hänvisning till att dricksvattenkvalitén (grundvattnet) och avloppshanteringen i planområdet är undermålig samt att många fastighetsägare bor mycket trångt.

Planenheten

Angela Jonasson
Tillförordnad planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till yttrande till länsstyrelsen
Bilaga 2 Länsstyrelsens skrivelse, 2015-03-18

FÖRSLAG TILL YTTRANDE

Länsstyrelsen beteckning:
4031-623-2015

Nacka kommuns diarienummer:
KFKS 2010/64-214

Länsstyrelsen i Stockholms län
Planenheten
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Yttrande över överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo, Nacka kommun

Yrkande och medgivande

Nacka kommun, nedan kommunen, bestrider att detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo ska upphävas och yrkar därför att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer kommunens antagandebeslut avseende detaljplanen.

Om länsstyrelsen ändå anser att antagandebeslutet om detaljplanen måste upphävas medger kommunen att beslutet upphävs enbart avseende de delar av fastigheten Velamsund 6:1 som ingår i detaljplanen, se bilaga 1. Detta då det är ytterst angeläget att omgående få till stånd en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten i området samt att boende får möjlighet till bättre boendevillkor med hänvisning till att dricksvattenkvalitén (grundvattnet) och avloppshanteringen i planområdet är undermålig samt att många fastighetsägare bor mycket trångt. Kommunen yrkar således i andra hand att beslutet om detaljplanen förutom ovan nämnda fastighet fastställs.

Grunder

Länsstyrelsen har berett kommunen möjlighet att yttra sig över två specifika frågeställningar, dels rörande ställningstagande kring avstyckningsförbud för Velamsund 6:1 och dels angående plangränsens dragning på Velamsund 6:1. Nedan redogörs för kommunens ställningstagande och ståndpunkter för respektive frågeställning.

Angående avstyckningsfrågan

Kommunen vill först påpeka att ägarna till Velamsund 6:1 inte framfört några synpunkter angående förbudet mot avstyckning under planprocessens gång, vilket är anledningen till att avstyckningsförbudet inte motiveras specifikt för fastigheten i de handlingar som hör till planprocessen.

Aktuellt planområde omfattas idag enbart av områdesbestämmelser, vilket innebär att ingen fastighet har någon garanterad byggrätt. Den nya detaljplanens syfte är att förbättra de sanitära förhållandena i området genom utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge byggrätter, motsvarande normalstora villor, till befintliga bostadsfastigheter. Detaljplanearbetet initierades för att hantera de miljöproblem som dåliga enskilda avlopp medfört och därmed bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten Askrikefjärden kan uppfyllas samt för att förbättra boendevillkoren (bättre dricksvattenkvalitet och utbyggnadsmöjligheter) för de fastighetsägare som numera bor permanent i tidigare fritidshus. I planbeskrivningen under rubriken "Planens syfte och huvuddrag" anges att områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och att befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Fastigheten Velamsund 6:1 är belägen i planområdets södra del.

Huvudbyggnaden på fastigheten har bedömts ha kulturhistoriska värden och har därför getts beteckningen "k" på detaljplanekartan, vilket är en varsamhetsbestämmelse som anger att *"Vid underhåll och ändring av exteriör ska åtgärder beträffande utseende, färgsättning och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutförande eller i ett utförande som är typiskt för byggnadens tillkomsttid. Eventuell tillbyggnad av huvudbyggnad ska underordnas denna i placering, skala och arkitektoniskt uttryck. Se planbeskrivning sid. 12, rubrik "Varsamhetsbestämmelser"."*

Huvudbyggnaden omfattas i detaljplanen även av bestämmelsen a₂, om utökad bygglovsplikt: *"Bygglov krävs för utvändigt omfärgning av byggnader. Bygglov krävs för byte av fasad-, fönster- och takmaterial samt andra åtgärder som påverkar byggandens och miljöns utseende."* Det rådande bebyggelsemönstret inom planområdet är att de stora så kallade grosshandlarvillorna är belägna på stora tomter med gott om friytor kring husen där vegetationen dominerar över bebyggelsen. De fastigheter som är mindre till ytan är bebyggda med mindre hus, främst i form av tidigare sportstugor/fritidshus. En avstyckning av Velamsund 6:1 skulle innebära att friytorna kring befintlig huvudbyggnad minskar. Detta avviker från rådande bebyggelsemönster och påverkar områdets karaktär och befintliga kulturvärden negativt, vilket inte överensstämmer med detaljplanens syfte. I avvägningen mellan detaljplanens syfte och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster och fastighetsägarens enskilda intresse av att kunna stycka av sin fastighet bedömer kommunen att det allmänna intresset väger tyngre. Avstyckning av Velamsund 6:1 bedöms därmed inte vara lämplig.

Angående plangränsens dragning

De aktuella delar av Velamsund 6:1 och delar av Velamsund 1:1 som inte ingår i den antagna detaljplanen ingick i det samrådsförslag som var utskickat på samråd under oktober/november 2010. Under samrådstiden yttrade sig ägarna till Velamsund 6:1 och angav bland annat att de *"ogillar tanken på att få en allmän gångväg rakt över min tomt"*. Även Sommarbo-Tegelö vägförening, som är blivande huvudman för allmän plats i denna del av planområdet, yttrade sig under samrådet och framförde att de inte yrkat på att denna del av Velamsund 6:1 skulle anslutas till gemensamhetsanläggningen Velamsund Ga:2. Vid fortsatta diskussioner med vägföreningen framkom att föreningen inte var intresserad av att ansvara för huvudmannaskapet för den nu utbrutna delen av planområdet.

Då huvudmannaskapet inom planområdet är enskilt är det vägföreningen som kommer att ha ansvaret för allmän plats vid ett genomförande av detaljplanen genom en utökning av befintlig gemensamhetsanläggning, i enlighet med anläggningslagens bestämmelser. Inför utställningen togs kontakt med lantmäterimyndigheten i Nacka som gjorde bedömningen att det inte var självklart att mot vägföreningens och fastighetsägarens vilja utöka gemensamhetsanläggningen med aktuellt område. Orsaken till bedömning var bland annat oklarheter kring tolkningen av gällande avtals servitut. Osäkerheten medförde att storleken på ersättning till ägarna till Velamsund 6:1 för intrånget var svår att förutse. Då anläggningslagen har krav på att nyttan ska överstiga kostnaderna kunde en för hög ersättning medföra att det inte skulle vara möjligt att genomföra utökningen av gemensamhetsanläggningen. Då dricksvattenkvaliteten i delar av planområdet är undermålig och många fastighetsägare bor mycket trångt, vilket medförde att det var ytterst angeläget att omgående komma vidare med detaljplanarbetet, bedömde kommunen att det inte var rimligt att invänta en servitutsutredning.

Kommunen bedömde inte heller att det var lämpligt att fortsätta planlägga marken för allmänt ändamål då genomförandet med enskilt huvudmannaskap inte kunde garanteras. Om markområdet legat kvar som allmän plats i detaljplanen och den vunnit laga kraft och det sedan visat sig att marken inte kunde införlivas i Velamsund Ga:2 hade ett läge uppstått med allmän plats som inte hade någon huvudman. Detta då vägföreningen endast får ansvar för områden som ingår i gemensamhetsanläggningen och kommunen inte hade haft möjlighet att ta ansvar för området då detaljplanen föreskrivit att området inte har kommunalt huvudmannaskap. Kommunen gjorde även bedömningen att gångstigen är så pass betydelsefull för tillgängligheten till Velamsunds naturreservat att det inte var lämpligt att i en ny detaljplan lägga ut området med markanvändningen bostäder. Kommunen beslutade därför att bryta ut området ur detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo.

Att området med gångstigen brutits ut ur detaljplanen framgick i både det missiv som skickades till berörda fastighetsägare inför utställningstidens början och i samrådsredogörelsen. Under utställningen framförde fastighetsägaren inga synpunkter på att delar av fastigheten inte längre ingick i planområdet.

För genomförandet av detaljplanen och uppfyllandet av detaljplanens syfte bedöms utbrytandet av detta område inte ha någon betydelse. För berörd fastighetsägare kommer samma förhållanden som idag fortsätta att gälla, det vill säga att befintliga områdesbestämmelser och servitut samt strandskyddsförordnande även fortsatt gäller för denna del av fastigheten. Den nya detaljplanen gäller för övriga delar av fastigheten. Fastigheten omfattas inte av några fastighetsplanebestämmelser och det faktum att delar av fastigheten inte ingår i detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo medför därmed inget hinder för att i övrigt söka till exempel bygglov i enlighet med de planbestämmelser som finns i den nya detaljplanen.

Om behov uppstår anser kommunen att en servitutsutredning bör genomföras och därefter kan området vid behov planläggas i en separat detaljplan, förslagsvis med kommunalt huvudmannaskap. Om ett sådant planarbete leder till intrång på privatägd mark ersätts fastighetsägaren enligt gällande lagstiftning.

Kommunen vill slutligen påpeka att skrivningen i planbeskrivningen inte anger något om hur servitutet ska tolkas utan endast är en beskrivning av rådande förhållandet i området. Det är ett faktum att det gäller ett avtalsservitut för området och att gångstigen sedan lång tid tillbaka används som en entré till Velamsunds naturreservat.

Nacka dag som ovan

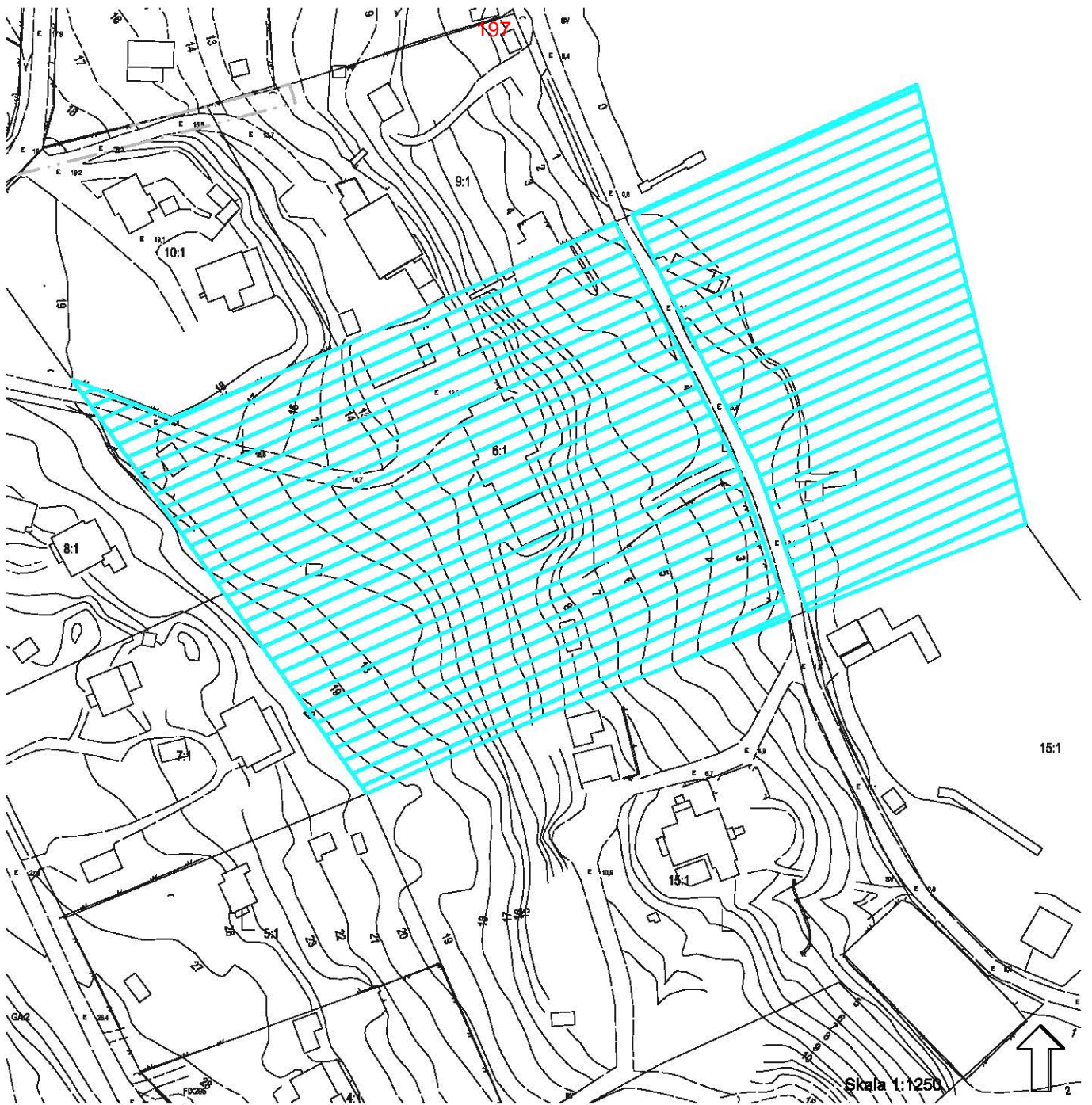
Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

Bilagor:

Bilaga 1: Kartbilaga, Velamsund 6:1

Bilaga 2: Protokollsutdrag från kommunfullmäktige i Nacka kommun, 2015-06-15 § xx

Område som Nacka kommun medger kan undantas från kommunfullmäktiges antagandebeslut (Velamsund 6:1)

Nacka kommun
Kommunfullmäktige
131 81 Nacka

Överklagande av beslut att anta detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo

Kommunfullmäktige i Nacka kommun antog den 24 november 2014, § 218, detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo. Hans Ternbrant och Anna Eriksson, som äger fastigheten Velamsund 6:1, har i sitt överklagande bl.a. synpunkter vad avser avstyckningsförbudet. Vad Länsstyrelsen kan finna av handlingarna har avstyckningsförbudet för fastigheten Velamsund 6:1 inte motiverats. Därför ges kommunen möjlighet att redogöra för vilka överväganden och intresseavvägningar som gjorts i denna fråga.

Vidare har Hans Ternbrant och Anna Eriksson invänt mot att plangränsen ändrades efter samrådet genom att en del av fastigheten Velamsund 6:1 inte ska omfattas av detaljplanen. Kommunen bereds tillfälle att kommentera vad Hans Ternbrant och Anna Eriksson har anfört. Härvid vill Länsstyrelsen även att kommunen anger anledningen till att aktuell del tagits ur planen och vilka konsekvenser detta får för genomförandet av planen respektive för fastighetsägarna.

Länsstyrelsen bereder kommunen tillfälle att senast **den 10 april 2015** inkomma med yttrande.

Om Länsstyrelsen vid sin prövning av ett överklagande av kommunens beslut att anta detaljplanen finner att ett överklagande bör bifallas har Länsstyrelsen enligt 13 kap. 8 § första stycket ÄPBL att upphäva kommunens beslut i dess helhet. Beslutet får dock enligt samma lagrum upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt om kommunen medgett det. Om kommunen anser att ett bifall till överklagandet bör begränsas till en ändring eller ett undantag bör yttrandet även innehålla ett medgivande till detta med angivande av omfattningen av ändringen eller undantaget, om möjligt redovisat på en karta.

Christine Vallhagen
010-223 16 52

Bifogad handling: Överklagandeskrivelse från Hans Ternbrant och Anna Eriksson
Kopia till: Planenheten, Nacka kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län
Juridiska enheten
Skickas endast med e-post:
Stockholm@lansstyrelsen.se

Juridiska enheten

Stockholm den 15 februari 2015

Mål nr 4031-623-2015

Hans Ternbrant och Anna Eriksson ./ Nacka kommun
Ang överklagande av detaljplan "Vikingshill och Sommarbo, del av
Velamsund (område C), Boo"
Nu komplettering av tidigare överklagande

Som ombud för Hans Ternbrant och Anna Eriksson (Ternbrant/Eriksson) får jag härmed inkomma med komplettering och utveckling av tidigare ingivet överklagande över Nacka kommuns (Kommunen) beslut om att anta rubricerad detaljplan.

Yrkande

1. Ternbrant/Eriksson vidhåller tidigare yrkande att länsstyrelsen upphäver Nacka kommuns beslut att anta rubricerad detaljplan.

Omständigheter till stöd för yrkandet

Bakgrund

2. Ternbrant/Eriksson är ägare till fastigheten Velamsund 6:1 i Nacka (Fastigheten), som är belägen inom det aktuella planområdet. Fastigheten har en yta av 14.850 m² kvm varav landareal är 10.550 m².

Ternbrant/Eriksson köpte Fastigheten 1995. Fastighetens belägenhet framgår av bilaga 1.

3. Ternbrant/Eriksson har sedan de köpte fastigheten utfört mindre renovering, såsom till exempel att taket har lagts om och målning av fasad har skett. Därutöver har inte någon större renovering/förändring skett av fastigheten. För området gäller Områdesbestämmelser 92/180. Inom området har det varit övervägande fritidsbebyggelse men även ett mindre antal fastigheter för permanentboende. Ternbrant/Eriksson har bebott Fastigheten permanent. Inom fastigheten har Ternbrant/Eriksson dessutom får, fårhage och ett mindre fårhus.
4. Delar av planområdet omfattas av Riksintresse för kulturmiljövården, se prickad gräns och skraffering, bilaga 1. Som framgår av kartan omfattas dock inte Fastigheten av detta riksintresse. Fastigheten omfattas inte heller av det i översiktsplanens utpekade ”område av lokalt intresse för kulturmiljövården”, se bilaga 2.
5. Kommunen har inför planläggningen som underlag för riksintresset genomfört utredning ”Kulturvården i område C, Vikingshill, Saltsjö-Boo”. Av detta framgår att Fastigheten saknar betydande historiska, arkitektoniska och miljömässiga värden, se bilaga 3, sid 4, 17 och 18.

Uppgivet syfte med planläggningen och kommunala beslut

6. Kommunen har i Utlåtande över ”Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Nacka kommun”, daterat den 29 augusti 2014 (Utlåtandet) såsom skäl för den aktuella detaljplaneläggningen angett att syftet är

”att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas. Kvaliteterna i områdets landskapsbild och bebyggelsemiljö ska så långt som möjligt tillvaratas när tomter för fritidshus omvandlas till tomter för en permanent bebyggelse. Den tillkommande bebyggelsen ska anpassas ... ” --- ”Planarbetet syftar även till att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för de delar av planområdet som omfattas av riksintresset för kulturmiljövården.” Se bilaga 4, sid 1.

7. Motsvarande syfte och huvuddrag anges i planbeskrivningen, se markering bilaga 5, sid 1. Av planbeskrivningen framgår att "Planarbetet omfattar bestämmelser för hänsyn till kultur- och landskapsintressen *som en följd av att området omfattas av riksintresse (kursiverat här)* för kulturmiljövården samt farled." Se planbeskrivning, bilaga 5, sid 5.
8. Syftet med planläggningen har således varit att införa skyddsbestämmelser *för de delar planområdet som omfattas av riksintresse* – inte att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för områden utanför riksintresset. Dessa synes ändå ha införts utan ytterligare överväganden.
9. Av planbeskrivningen framgår också att det inom "...planområdet finns ca 30 permanentklassificerade bostäder som inte omfattas av bestämmelserna om byggnadsarea och fastighetsstorlek.---"Se bilaga 5, sid 4. I planbeskrivningen som var föremål för utställning angavs under rubriken Kommunala beslut att "Detaljplanen ska ge möjlighet till större utbyggnadsmöjligheter än i dag", se bilaga 6, sid 4.
10. Enligt utställningshandlingen fanns det således ett kommunalt beslut på att planen skulle ge ökad utbyggnadsmöjlighet. Att begränsa utbyggnadsmöjligheterna strider således mot syftet för planens upprättande.

Detaljplanens upprättande

11. Detaljplanen är upprättad som "Planering på kortare sikt med enskilt huvudmannaskap" – en arbetsmetod som Nacka kommun börjat tillämpa för att snabba på planförfarandet och som Kommunen beskriver som "Minimalt samråd och pressad tidplan, men de flesta får den byggrätt och VA som de vill ha." Se bilaga 4, sid 3, och bilaga 7, punkten 3 i bilaga till tjänsteskrivelsen.
12. Som stöd för att Kommunen tillämpat en sådan kortsiktig planering inom det aktuella planområdet har Kommunen anfört att Kommunen har genomfört en enkätundersökning som utvisat att en majoritet av de boende inom planområdet varit för enskilt huvudmannaskap av området, se exempelvis Kommunens motivering i Utlåtandet, bilaga 4, sid 23 f. Information som Kommunen skickat ut inför enkätundersökningen framgår av bilaga 7.

13. Planförslaget har varit på samråd under hösten 2010 och utställt under tiden 13 maj till 21 juni 2011. Efter att Kommunen gjort förändringar i planförslaget skickades underrättelse ut till berörda sakägare under juni/juli 2014. Den 24 november 2014 fattade Kommunfullmäktige i Nacka beslut om att anta planen utan att företa någon ny utställning av planförslaget.

Kommunens kortsiktiga planering

14. Som framgår av information till enkätundersökningen, bilaga 7, under rubriken "Varför" framgår att det finns problem med vatten och avlopp samt trångboddhet inom området för de som bebodder fritidshus. Enligt enkäten skall en kortsiktig planering vara en enklare och snabbare planläggning som medför införande av kommunalt VA och medgivande av byggrätt för en normalstor villa. Samtidigt uppger kommunen att ett normalt planförfarande tar längre tid för såväl planläggning som utbyggnad, men blir noggrannare.
15. Eftersom en majoritet av fastigheterna inom planområdet är fritidsbebyggelse och i behov av VA och utökade byggrätter torde utfallet av enkätundersökningen, såsom frågorna var ställda, vara närmast självklart att det skulle utmytna i en önskan att snabbt få dessa förhållanden ordnade. Redan på den grunden skall detaljplanen upphävas. Det kan inte anses seriöst att ha en enkätundersökning som stöd för planläggningens utformning och konsekvenser, när röstningen uppenbarligen har skett utifrån boendes önskan om att få ordnade VA-förhållanden och en normal byggrätt för de familjer som är trångbodda.
16. Det synes som att Kommunen genom att hänvisa till gjord enkätundersökning och att följa utfallet därav, inte anser sig ansvara för de konsekvenser som handläggningen och resultatet mynnar ut i. Att boende kan ha inflytande över enskilt eller kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser, vilket lämpligheten i och för sig kan ifrågasättas i det akteulla ärendet, påverkar dock inte Kommunens ansvar att göra avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen i övrigt. Att överlämna sådana frågor till en enkätundersökning är inte förenligt med gällande lagstiftning.

17. Med Kommunens planmonopol följer ett ansvar för Kommunen att genomföra planläggningen enligt plan- och bygglagens regler och företa de avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen som planmyndigheten ansvarar för. Vidare skall Kommunen ta skälig *hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden* som kan inverka på planens genomförande. Kommunen kan *inte* med hänvisning till att en majoritet förklarat sig vilja ha VA och utökade byggrätter frånhända sig sitt ansvar att tillvarata även andras enskildas intressen med motivering att Kommunen inte har tid att genomföra planläggningen på det sätt som föreskrivs i lag. Under sådana förhållanden skall Kommunen avstå från att planlägga fastigheter med detaljplan.
18. Enligt 2 kap 15 § regeringsformen, är vars och ens egendom skyddad från att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, om det inte krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. En inskränkning i någons enskilda egendom får således inte ske utan att det kan motiveras med *angelägna* allmänna intressen. Därvid skall en proportionalitetsbedömning ske så att det som det allmänna vinner skall överstiga olägenheterna för den enskilde. Kommunen har inte visat något sådant allmänt intresse, som kan motivera så omfattande inskränkningar och restriktioner för Fastigheten samt ett totalförbud för ny-, till- eller utbyggnad av Ternbrants/Erikssons stora fastighet, vilket närmare utvecklas nedan. Detaljplanen skall av den anledningen upphävas och restriktionerna för Fastigheten tas bort
19. Kommunen har genomgående angett som motivering ”att det allmänna intresset överväger den enskildes intressen av att fritt förfoga över sin fastighet”. Detta är inte en tillräcklig motivering och någon saklig prövning där Ternbrants/Erikssons enskildas intressen vägs mot vad det allmänna vinner synes inte ha skett.
20. Kommunens motiveringar i Utlåtandet till bemötande av Ternbrants/Erikssons synpunkter är kopierade från förhållanden avseende andra fastigheter inom planområdet med helt annorlunda förhållanden. Trots att Kommunens egen utredning, i den mån det utförts någon sådan, har utvisat att Fastigheten inte ligger inom området för riksintresse, inte omfattas av det lokala intresset för kulturmiljövård och att byggnaden

saknar särskilt kulturvärde, har Kommunen använt samma motivering för Fastigheten som för fastigheter som företrädesvis är belägna inom område av riksintresse trots att det föreligger tydliga skillnader mellan dessa fastigheter. Detta gäller för såväl bestämmelserna för Fastighetens huvudbyggnad som för dess markområde, sluttningar etc. Motiveringarna som avser Fastigheten är således i huvudsak inte kopplade till de förhållanden som råder för Fastigheten. Så förenklade, schematiska "motiveringar" som inte avser den specifika Fastighetens förhållanden uppfyller inte lagens krav på avvägning mellan allmänna och enskilda intressen och utgör grund för att planen ska upphävas.

21. Det skall särskilt påpekas att Kommunen har möjlighet att beakta värden som representerar historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga synpunkter även i en bygglovsprocess. På samma sätt kan Kommunen i en bygglovsprocess styra placering av ny bebyggelse till en lämplig plats inom tomten utan att behöva "prickmarkera" och omöjliggöra placering av byggnader på mark som i övrigt är mer naturlig och lämplig placering av byggnader. En bygglovsprövning kan ske med beaktande av det skydd som är nödvändigt för att bevara områdets karaktär och att en avvägning mellan de enskilda och allmänna intressena kan ske på ett balanserat sätt. Det finns därför inte skäl att på det summariska sätt som har skett i den aktuella planen befästa ogenomtänkta bestämmelser utan att beakta skillnaderna i bebyggelsen och de specifika fastighetsförhållanden som råder inom planområdet. Detaljplanen skall således upphävas och utformas så att hänsyn framöver kan tas till lämplig utformning och placering av byggnader på respektive fastighet.
22. Planärendet har pågått under tiden 2010 till 2015. Efter utställningen 2011 har Kommunen först under sommaren 2014 skickat underrättelse till berörda sakägare. Kommunens påstående att detta förenklade planläggningsförfarande skulle innebära ett snabbare förfarande, förtjänar inte tilltro. Planförfarandet synes helt inriktat på att Kommunen inte skall behöva ansvara för det arbete och de kostnader det medför att företa noggranna utredningar om de förhållanden och behov som gäller inom planområdet samt att undslippa ansvaret som huvudman för allmänna platser. Noggranna utredningar krävs dock för att göra rättssäkra avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen. Det undermåliga

planförfarandet har skett på de enskildas bekostnad vilket inte är förenligt med lag.

23. Redan Kommunens benämning "Kortsiktig planering" indikerar att Kommunen missbrukat sitt planmonopol. Av regeringsärende M 92/1642/9¹ framgår att en detaljplan skall vara långsiktig och att själva syftet med planläggningen är att motstående intressen skall lösas. Kommunens kortsiktiga planering, varom det är fråga här, är således grund för upphävande. Av Kommunens egna uppgifter i information till fastighetsägarna inför enkätundersökningen, bilaga 7, framgår med all tydlighet att en långsiktig planering skulle fått ett annat utfall med rätt att avstycka, ökade byggrätter för större fastigheter mm.

Formella brister i ärendets hantering

24. Som framgår av punkten 13. ovan har det förflutit mer än 3,5 år från det att planförslaget ställdes ut till dess att planen antogs. Om det förflyter lång tid mellan utställning och beslut om antagande av planen, bör en ny utställning ske. Åtskilliga förändringar har skett mellan det att planen ställdes ut och dess antagande. Många fastigheter har bytt ägare och inte haft möjlighet att framföra sina synpunkter. Det föreligger således skäl att på den grunden upphäva planen. För att säkra medborgarinflytandet och ge dem som berörs av planen möjlighet att lämna synpunkter skall det inte gå så lång tid mellan utställning av planen och antagandet av densamma. Denna formella brist utgör grund för att planen skall upphävas så att berörda medborgare får möjlighet till erforderlig insyn.
25. Efter att Ternbrant/Eriksson lämnat synpunkter på att marken i anslutning till båtbyggorna utanför Velamsund 1:105 och 107, borde markeras med byggförbud och förbud mot upplag för båtar, se bilaga 11 till Ternbrants/Erikssons överklagandeskrift, har Kommunen *infört* bestämmelse om att marken skall avsättas för båtuppläggning trots att ingen har begärt det och utan samråd med angränsande fastighetsägare. En sådan viktig förändring ska samrådaskas med angränsande fastighetsägare och inte bara smygaskas in i planen.

¹ Se Zeteo; Didón m fl, Tidigare Plan- och bygglag (1987:10) Kommentaren till 5 kap 2 §.

26. På plankartan är en gångväg utlagd i slutet på Fagernäsvägen, se plankartan, bilaga 8 E. Detta är felaktigt eftersom Kommunen i utlåtandet angett att gatan även i fortsättningen skall vara en lokalgata för angöring med bil. Planenheten har angett "I avvägningen mellan föreningens önskemål om en kortare lokalgata och de enskilda fastighetsägarnas intresse av att även i fortsättningen kunna angöra sina fastigheter från Fagernäsvägen bedömer planenheten att fastighetsägarnas intresse väger tyngre". Se Utlåtandet, bilaga 4, sid 28. Det föreligger således motstridig information och detaljplanen skall således upphävas och korrigeras efter vad planmyndigheten har uttalat skall gälla.

Ändring av plangränsen

27. Ändring av plangränsen har skett efter att Ternbrant/Eriksson haft synpunkter på det initiala planförslaget som innebar att Kommunen föreslagit en gångväg rakt över Fastigheten. Förslaget synes ha haft sin utgångspunkt i att Kommunen felaktigt haft en uppfattning att det förelåg ett servitut över Fastigheten som fritt kunde nyttjas av allmänheten. Efter att Ternbrant/Eriksson uppmärksammat Kommunen på missförståndet har förslaget lyfts bort från planen. Samtidigt justerade Kommunen plangränsen genom att lyfta bort den delen ur planförslaget, se Samrådsredogörelse, bilaga 9, sid 19.
28. Trots att området således har lyfts ur detaljplanen har Kommunen i planbeskrivningen angett att det "finns ett servitut på privat tomtmark som är till förmån för Velamsund 1:1. Över området går en stig. Gående utnyttjar idag stigen för att ta sig ut till Velamsunds naturreservat." Uppgifterna i planförslaget avser Fastigheten och det område som *inte* omfattas av planförslaget. Kommunen synes inte kunna acceptera att det inte finns någon laglig rätt för allmänheten att gå över Fastigheten. Uppgiften är till skada för Ternbrant/Eriksson. Uppgifterna i planbeskrivningen kan få allmänheten att tro att det föreligger en rätt att ta väg över Fastigheten. Skrivningen är ogenomtänkt och vilseledandet och ska tas bort.
29. Ternbrant/Eriksson får särskilt framhålla att en gångväg för anslutning till Velamsund kan anordnas på Kommunens egen mark på det sätt som Ternbrant/Eriksson har framfört till Kommunen i samband med planarbetet, se ex Utlåtandet, bilaga 4, sid 26. En sådan lösning innebär att

inget enskilt intresse kommer till skada.

30. Det finns ingen saklig motivering till att ändra plangränsen på det sätt som har skett. Kommunen har i Samrådsredogörelsen angett att borttagandet av gångstigen ”innebär att samma förhållande som gäller idag kommer att fortsätta gälla för detta område.”, se bilaga 8, sid 19. Kommunens sätt att lyfta bort en liten del av Ternbrants/Erikssons fastighet ur planen, se bilaga 8 E, och samtidigt lyfta fram att marken utnyttjas av gående är ett sätt att ”smyga in” en rättighet över Fastigheten som inte finns. Kommunen har därutöver angett att om det finns behov skall en separat detaljplan upprättas för gångvägen, se Samrådsredogörelsen, bilaga 9, sid 19. Uppgiften i planbeskrivningen är ett förtäckt hot mot Ternbrant/Eriksson att Fastigheten skall få nyttjas på visst vis av allmänheten för att Kommunen inte tvångsvis skall ianspråka Fastigheten. Kommunens utnyttjar sin makt som planläggande myndighet utan att Ternbrant/Eriksson ges möjlighet att få sin sak prövad. Om Kommunen avser att allmänheten skall få tillgång till Fastigheten, vilket Ternbrant/Eriksson bestrider å det bestämdaste eftersom vägen går rakt över Fastigheten, skall Ternbrant/Eriksson i vart fall tillförsäkras rätt att få den ersättning som plan- och bygglagen föreskriver för enskilda som får sin fastighet tvångsvis ianspråktagen för allmän plats. Kommunens skrivning i planbeskrivningen utgör maktmissbruk för att tillskapa en rättighet för Kommunen/allmänheten som inte finns. Ternbrant/Eriksson bestrider att Kommunen får utnyttja sin ställning som planläggande myndighet och ”stycka upp” Fastigheten på det sätt som har skett.
31. Genom den konstlade planavgränsningen och den missledande planbeskrivningen har inte skälig hänsyn tagits till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden. Detaljplanen skall även av den anledningen upphävas.

Planens innebörd och konsekvenser

32. Fastighetens planläggning framgår av bilaga 8 E. Planen medför bl a att den maximala byggrätten uppnås vid en tomtareal av 1 750 m², tomtyta därutöver medför ingen ökad byggrätt. Maximal byggrätt för

komplementbyggnad uppnås redan vid en tomtareal av 1 000 m². Se bilagorna 8 A-E, beteckning e₁. Dessutom har ett generellt avstyckningsförbud införts oavsett tomtstorlek.

33. För Ternbrant/Eriksson medför den aktuella planen omfattande inskränkningar i hur de kan underhålla och utveckla Fastigheten framöver. Trots att något relevant underlag för att införa inskränkningar för Fastigheten inte finns, har det för Fastigheten införts
- *förbud för avstyckning (trots att tomten är 6 gånger större än normaltomten och 3-4 gånger större än andra större tomter),
 - *maximal byggrätt för huvudbyggnad grundat på tomtstorlekar om maximalt 1 750 kvm,
 - *maximal byggrätt för komplementbyggnaden grundat på en tomtstorlek om maximalt 1 000 m².
 - *prickmark på 35% -40% av tomtytan,
 - *hänsynsbestämmelser för huvudbyggnaden, och
 - *administrativa bestämmelser för marken.
34. Planbestämmelserna kommer medföra fördyrningar vid renoveringar och förbättringar av byggnaderna inom Fastigheten och omöjliggöra ett effektivt nyttjande av Fastigheten eftersom ingen hänsyn har tagits till Fastighetens betydligt större tomtyta än normaltomten inom planområdet. Marknadsvärdet blir väsentligt lägre med de aktuella restriktionerna än vad som gällde enligt tidigare områdesbestämmelser. Ternbrant/Eriksson har för egen del omedelbart behov av ytterligare små byggnader för till exempel vedförråd, mindre virkesförråd, växthus och cykelbod. Ternbrant/Eriksson har också önskemål om att flytta sjöboden av tekniska skäl, se mer nedan.
35. Fastigheten representerar ett mycket stort ekonomiskt värde som genom planläggningen, kommer att minska väsentligt. Bara avstyckningsförbudet, som inte Kommunen kunnat motivera på ett sakligt sätt, rör värden för miljontals kronor. Planförslaget medför således en skada för Ternbrant/Eriksson som är väsentlig.
36. I den information inför telefonundersökning som Kommunen lämnat i området har Kommunen uttryckligen angivit att en mer noggrann detaljplanering av området skulle komma att innebära

avstyckningsmöjligheter, avvägningar för byggrätter mm.

37. Med stöd av vad Kommunen anfört i sin information inför telefonundersökningen, framgår att det inte är kulturhistoriska skäl som medfört förbud mot att avstycka tomter, anpassa byggrätter till befintliga tomter etc utan den verkliga anledningen är att Kommunen inte avsatt resurser för att utreda frågorna.
38. Om Kommunen vill göra en enkel plan skall den inte förenas med inskränkningar som Kommunen inte hinner ta ställning till om de över huvud taget är "angelägna intressen". Kommunen får i sådana fall avstå från att reglera dessa tills Kommunen har tid att göra de överväganden som finns och kan överlämna sådana frågor till en eventuell bygglovsprocess.
39. Planläggningen har genomförts utan hänsyn till den pågående markanvändningen och det enskilda intresset som Ternbrant/Eriksson har att effektivt kunna få nyttja Fastigheten. Kommunen synes inte ha gjort någon avvägning mellan det allmännas intressen och Ternbrants/Erikssons intressen i planläggningen och planen skall av den anledningen upphävas.² Olägenheterna utvecklas ytterligare nedan.

Byggrätten i detaljplanen

40. Byggrätten för en huvudbyggnad grundar sig på en tomtstorlek om 1 750 m². Ingen hänsyn har tagits till att Fastigheten är 6 gånger så stor. Planenheten har som motiv till att inte införa större byggrätt för Fastigheten anfört att byggrätten motsvarar en normalstor villa med tillhörande komplementbyggnad. Ternbrant/Eriksson får här framföra att det inte är rimligt att införa samma byggrätter för tomter om 10 000 m² som för en tomt om 1 750 m². Detta oavsett om redan uppförda byggnader skall anses som planenliga. Planenheten har vidare anfört som motiv att en byggrätt som regleras med procenttal skulle ge en oacceptabel stor byggrätt. Det bestrids av Ternbrant/Eriksson. Planenhetens enda motiv till att en ökad byggrätt är oacceptabel synes grunda sig på att hela byggrätten skulle koncentreras till en och samma bottenplatta/byggnad. Det finns

² Se Zeteo; Didón m fl, Tidigare Plan- och bygglag (1987:10) Kommentaren till 5 kap 2 §, regeringsärende M/1999/343/Hs/P

dock andra sätt att styra detta i planen än att inte ge någon byggrätt alls. Byggrätterna skulle kunna fördela sig på huvudbyggnad och andra byggnader inom Fastigheten. En rimlig avvägning mellan Ternbrants/Erikssons intressen och det allmännas intressen kan vara att byggrätten delas på flera hus och/eller med en maximal byggyta för bostadshuset el dyl. I en genomarbetad plan, där Kommunen inte avsiktligt minimerat sitt samråd och kontakter med berörda fastighetsägare, hade sådana möjligheter kunnat arbetas fram så att de enskildas intressen kunnat tillvaratas i rimlig proportion. Att så hade varit möjlig med ett ordinärt planförfarande framgår också av den information som Kommunen lämnat inför enkätundersökningen, bilaga 7. I brist på samråd och beaktande av de enskilda förhållandena inom planområdet ska Kommunen avstå från att reglera dessa förhållanden.

41. Det får vidare anföras att Nacka Miljövårdsråd, ett "expertorgan" för miljövården inom Kommunen i samband med planläggning, har ansett att en rimlig procentsats för bebyggelse är 10%. De har inte ansett det vara motiverat med en sådan begränsning som planenheten har infört, se Utlåtandet, bilaga 4, sid 6.
42. Det får också framhållas att byggnaderna inom Fastigheten är äldre och inte alltid är optimalt utformade och placerade, varför vissa utbyggnadsmöjligheter/justeringar behöver kunna ske för att motsvara den standard som kan krävas idag. Detta behöver inte stå i strid mot övriga värden som skall beaktas vid ändringar av byggnaderna. Planenheten har vidare anført att det finns många stora fastigheter inom planområdet. Som ovan anförts är dock Fastigheten 3-4 gånger så stor som det som Kommunen refererar till som stora tomter (2 500 m² – 3 000 m² jämfört med Fastighetens 10 000 m²). Se Utlåtandet, bilaga 4, sid 20 och 29.

Varsamhetsbestämmelser och administrativa bestämmelser, beteckning k₁, a₃ och a₂ i planen

43. Byggnaden inom Fastigheten har fått beteckningarna k₁ och a₃. Av planbeskrivningen framgår under rubriken "Varsamhetsbestämmelser", vartill k₁ hänvisar, att en sådan bestämmelse har införts för de mest kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna inom området. Se planbeskrivningen, bilaga 5, sid 12. Av Kommunens Kulturmiljöprogram

framgår att Fastigheten inte ingår i Kommunens lokala intresse för Kulturmiljövård, se punkten 4 ovan. Kommunens egen utredning har dessutom utvisat att Fastighetens byggnad inte har ansetts särskilt värdefull, se bilaga 3, sid 4 och 18. Trots detta har Fastigheten belagts med samma restriktioner och i detaljplanen refererats som tillhörande de mest kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna inom planområdet. Det torde vara uppenbart att någon individuell prövning inte har skett avseende Fastighetens byggnad och att någon avvägning gentemot Ternbrants/Erikssons intressen inte har skett i samband med bestämmelsens införande. Bestämmelsen skall således tas bort från Fastigheten. Som ovan anförts har Kommunen möjlighet att beakta dessa värden i en eventuell framtida bygglovsprövning. Det finns därför inte skäl att utan ytterligare utredning införa denna begränsning redan i detaljplanen.

44. Med beaktande av Kommunens Kulturmiljöprogram som utvisar att Fastigheten inte omfattas av ett lokalt intresse för kulturmiljövården, bilaga 2, och Kommunens utredning om byggnaders kulturvärden som angett att Fastigheten inte är särskilt värdefull, bilaga 3, har det inte heller framkommit något annat skäl till att införa märkningen a₃ på byggnaden. Detaljplanen skall därför upphävas och bestämmelsen tas bort på Fastigheten.
45. Ternbrant/Eriksson bestrider att utökad lovplikt och restriktioner, beteckning a₂ i planen, får omfatta Fastigheten. Fastigheten har uppgetts ha "kvaliteter för bebyggelse- och landskapsbilden". Det är dock inte tillräckliga skäl för att belägga Fastigheten med samma restriktioner som de områden som är av riksintressen. Byggnad eller område skall vara särskilt värdefullt för att restriktionerna ska få införas. Det får även här hänvisas till att Kommunen inte bedömt området vara av lokalt intresse för Kulturmiljövården, se punkterna 4. och 5. ovan. Det kan noteras att beteckningen a₂ saknas på grannfastigheterna.
46. Fastigheten ligger således utanför riksintresset, saknar intresse för lokal Kulturmiljövården och är inte *särskilt* värdefull byggnad eller *särskilt* värdefull för bebyggelseområdet. Införande av bestämmelserna torde ha skett rent slentrianmässigt utan beaktande av verkliga förhållanden och

den enskildes intressen. Det saknas därmed laglig grund för att införa restriktioner för Fastigheten på det sätt som har skett, varför det skall tas bort i sin helhet.

"Prickmark", mark som ej får bebyggas

47. Ternbrant/Erikssons fastighet ligger, som ovan anförts, utanför riksintresse för Kulturmiljövården och även utanför det lokala intresset för Kulturmiljövården. Trots detta har motivet för "prickmarken" uppgetts vara att marken är en del av sluttning som bedöms som viktig för områdets landskapsbild och karaktär och att det inte är lämpligt att bebygga sluttningen, se bilaga 4, sid 27. Motiveringen synes vara hämtad från områden som omfattas av riksintresset och inte anpassat för Fastigheten. Kommunen har framfört dessa synpunkter först i samband med att Kommunen ansetts sig skyldig att motivera varför Ternbrants/Erikssons synpunkter inte beaktats i planläggningen. Skyddet för sluttningar utanför riksintresseområdet har inte behandlats i planprocessen och Kommunen får inte slentrianmässigt – i brist på argument – kopiera motiveringar från andra bedömningar, vilket synes ha skett här.
48. Särskilt märkligt framstår "prickmärkningen" av Ternbrant/Erikssons fastighet eftersom vissa andra fastigheter inom planområdet, *som omfattas av riksintresset*, har fått sitt strandskydd upphävt och inte belagts med "prickmark" för markområde ner till vattnet. Någon saklig motivering härför framgår inte. Någon konsekvent skydd av sluttningar mot vattnet har Kommunen således inte infört ens för de fastigheter som omfattas av riksintresset. Det kan också ifrågasättas om det över huvud taget är några obebbyggda sluttningar inom det område av planen där Fastigheten är belägen.
49. Ternbrant/Eriksson har tidigare varit i kontakt med Kommunen för att efterhöra möjligheten av att flytta sjöboden, som är belägen på bryggan, till land i anslutning till bryggan. Anledningen är att den förstörs av att det under vissa perioder är så högt vatten som medför att det läcker in i byggnaden. Den nya planen omöjliggör en sådan flytt eftersom prickmärkningen medför förbud att flytta sjöboden upp på land. Kommunen har inte gjort avvägning baserat på hur det faktiskt ser ut på fastigheten och de beaktansvärda skäl som har framförts i ärendet utan

baserat sitt ”motiv” på en generell skrivning av stränder inom planområdet. Det är särskilt förvånande eftersom Ternbrant/Eriksson varit i kontakt med Kommunen som tidigare ställt sig positiv till en sådan flytt. Kommunen har också som uppdrag i planarbetet att beakta vattenhöjning på lång sikt och bör av den anledningen ha tillgodosett Ternbrant/Eriksson begäran om att marken i anslutning till bryggan inte ska prickmärkas så att en flytt av sjöboden möjliggörs. Detaljplanen skall även av den anledningen upphävas, och prickmarken i anslutning till sjöboden/bryggan tas bort, så att en flytt av sjöboden möjliggörs.

Upphävande av strandskydd

50. Ternbrants/Erikssons huvudbyggnad ligger mindre än 50 meter från vattnet med en trädgård som går ända ner till stranden. I detaljplanen har cirka 10-12 meter närmast stranden prickmarkerats. Inom det prickmarkerade området finns en sjöstuga, brygga och sjöbod. Sjöstugan nyttjas flitigt under sommarmånaderna. Till sjöstugan finns en uteplats. Ternbrant/Eriksson nyttjar hela markområdet mellan huvudbyggnaden och stranden och området omfattas av hemfridszonen. Kommunen har i Utlåtandet anfört att strandskyddslagstiftningen anger att inom en zon mot vattnet skall strandskyddet behållas. Påståendet är inte korrekt. Någon strandskyddslagstiftning av sådant innehåll finns inte. Särskilt anmärkningsvärt blir påståendet när Kommunen upphävt strandskyddet för större delen av strandfastigheterna som vetter mot Maren på Rösundaön, och korsas av en kommunal gångväg över fastigheterna, och dessutom är belägna inom område för riksintresse, se bilaga 1 och bilaga 8 B. Om Kommunen trots på sin egen motivering hade en strandskyddszon närmast vattnet behållits även för dessa fastigheter. Så har dock inte skett. Dessutom bör skyddet i så fall vara starkare för fastigheter inom riksintresseområde, än för Ternbrant/Erikssons fastighet. Trots det har Kommunen upphävt strandskyddet för ovannämnda fastigheter utan närmare motivering.
51. Kommunens ”motivering” att inte upphäva strandskyddet för Fastigheten är inte underbyggt på saklig grund. Det aktuella strandområdet är uppenbart ianspråktaget av Ternbrant/Eriksson och inte allemansrättsligt tillgängligt. Ternbrant/Eriksson har framfört önskemål om planen skulle ge möjlighet att återuppföra den byggnad och brygga som tidigare har

funnits på Fastigheten och som framgår av officialservitut 01-BOO-656 från 1937, bilaga 10. Det skulle bli en möjlighet till en brygga i skydd av berget. Förhållandena är sådana på platsen att det finns sådana särskilda skäl att medge undantag från strandskyddsbestämmelserna och det bör framgå av planbestämmelserna. Ternbrant/Eriksson begär därför att strandskyddet och prickmarken upphävs, så att rätten att återuppföra tidigare brygga och badhytt införs i detaljplanen.

52. Kommunen har inte gjort någon utredning om de faktiska förhållandena på plats och inte gjort någon avvägning mellan Ternbrants/Erikssons intresse av att få återuppföra tidigare anläggningar och, med beaktande av att tomten inte är allemansrättsligt tillgänglig, inte redogjort för vilka allmänna intressen Kommunen avser att skydda genom att behålla strandskyddet närmast vattnet.
53. Det kan vidare anföras att det synes märkligt att Kommunen vill införa bestämmelser för att bevara byggnad och omgivning endast i den del det leder till inskränkningar och förbud för Ternbrant/Eriksson. Den badhytt och den brygga som ursprungligen fanns på Fastigheten och grundades på ett officialservitut från 1937 är Kommunen inte villig att befästa i en byggrätt. Rätt utformat torde det vara en tillgång för Fastigheten och återskapa den gamla miljön. Någon skälig hänsyn till Ternbrant/Erikssons önskemål synes inte ha gjorts i denna fråga och detaljplanen skall upphävas.

Kommunens underlåtenhet att sakligt motivera sina beslut

54. Kommunen har i sitt Utlåtande påstått att Kommunen förtydligat de avvägningar och skäl som ligger till grund för att Kommunen inte tillgodosett önskemål om avstyckningar och större byggrätter, se bilaga 4, sid 2 f. Kommunens standardmotivering innebär att Kommunen anser att de allmänna intressena väger tyngre än den enskildes intresse av att fritt förfoga över sin fastighet. Till övervägande del har dock den sakliga motiveringen och vilka omständigheter som Kommunen har beaktat i sin avvägning utelämnats. Uppenbarligen är det så att någon avvägning mellan de allmänna och enskilda intressena inte har skett vilket utgör en sådan brist att detaljplanen skall upphävas. Kommunens så kallade "avvägningar" torde utgöra en efterhandskonstruktion och inte företagna

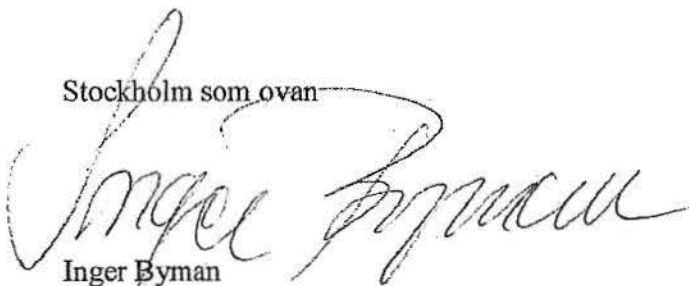
innan planen upprättades. Som framgår av Utlåtandet har de tillkommit efter att regeringen upphävt den näraliggande detaljplanen för område del av Velamsund, område B, på grund av att synpunkterna och avvägningarna inte motiverats, se mer därom nedan.

55. Kommunens beslut att anta "Detaljplan för del av Velamsund, Sångfågelvägen m.fl. vägar inom Riset (område B) i Boo, Nacka Kommun", upphävdes av Regeringen i beslut av den 27 oktober 2011, bilaga 11. Regeringen har därvid uttryckligen angett att om synpunkter inte tillgodosetts är det viktigt att motiven för detta anges på ett klagörande sätt. Regeringen har också påpekat att både allmänna och enskilda intressen skall beaktas vid prövning av frågor enligt lagen. Som framgår ovan har Kommunen inte gjort någon sådan avvägning mellan allmänna intressen och Ternbrants/Erikssons intressen. Fastigheten har belagts med åtskilliga värdesänkande restriktioner utan att Kommunen anfört något legitimt allmänintresse av att införa dessa restriktioner. Generell tidsbrist eller att planläggningen medför kostnader är inte sådana allmänna skäl som skall beaktas i planprocessen. Det finns inte något underlag som utvisar att Fastighetens är särskilt värdefull för kulturmiljön. Tvärtom framgår tydligt av de handlingar som Kommunen haft som underlag, att varken huset eller Fastigheten omfattas av ett sådant allmänt intresse. Av vad som ovan anförts torde det vara klarlagt att restriktionerna grundar sig på att Kommunen inte tagit sig tid att göra de överväganden och avvägningar som skall ske i detaljplanprocessen.
56. Planläggningen har skett i Kommunens eget intresse av att inte behöva planera området och ta ansvar för de allmänna platserna, på bekostnad av Ternbrants/Erikssons intressen av att kunna förfoga över Fastigheten på ett ändamålsenligt sätt. Kommunens motiv, eller avsaknad av motiv, för de begränsningar som planen medför för Ternbrant/Eriksson, är inte ett sådant angeläget allmänt intresse som kan motivera undantag från den enskildes grundlagsfästa rätt till skydd för sin egendom.
57. I den avvägning som skall göras mellan allmänna och enskildas intressen, måste *alla* de olägenheter som planen medför för Ternbrant/Eriksson ställas mot att planen inte till någon del medför någon ökad rättighet eller fördel för Ternbrant/Eriksson. Vidare skall de restriktioner och förbud som införts vägas mot de allmänna intressena som vinnas med en planläggning

och ställas i proportion till de olägenheter det medför för Ternbrant/Eriksson att det allmänna belägger Fastigheten med restriktioner och inskränkningar. Några sådana avvägningar har Kommunen inte gjort.

58. Av vad som ovan anförts torde det vara klarlagt att detaljplanen inte har hanterats på ett formellt riktigt sätt och att Kommunen inte gjort de avvägningar mellan enskilda och allmänna intressen som en planmyndighet är skyldig att göra i ett detaljplanearbete. Detaljplanen skall med anledning därav upphävas i sin helhet.

Stockholm som ovan

Inger Byman

Bilagor;

- 1 – Karta över riksintresse
- 2 – Utdrag ur; Kulturmiljöprogram, Nacka kommun
- 3 – Utredning; Kulturvärden i ”område C”, Vikingshill, Saltsjö-Boo
- 4 – Utlåtande 2014-08-29
- 5 – Planbeskrivning, Antagandehandling 2010/64-214
- 6 – Utdrag ur planbeskrivning inför samråd
- 7 – Information till fastighetsägare ang bl a ny arbetsmodell för förnyelseplanering m bilaga
- 8A-E- Plankartor, del 1-5
- 9 – Samrådsredogörelse
- 10 – Karta över officialservitut
- 11 – Rättsfall

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 59

KFKS 2014/240-241

Tertialbokslut I år 2015 för Nacka kommun

Muntlig information

Beslut

Arbetsutskottet noterade informationen till protokollet

Ärende

Maria Karlsson, redovisningsspecialist på controllerenheten redogjorde för tertialbokslut 1 år 2015 för Nacka kommun.

Resultatet för perioden januari-april 2015 är 24 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor över budget. Det är bl.a. Valfärd skola och natur- och trafiknämnden som redovisar överskott för perioden. När det gäller årsprognos kommer utbetalning från AFA försäkring AB på 22 miljoner kronor samt ett positivt finansnetto bidra positivt till resultatet. Skattenettet blir dock lägre än prognostiserat och pensionskostnaderna högre, vilket är negativt för resultatet. En sammanställd årsprognos lämnas inför kommunstyrelsens sammanträde 25 maj.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade notera informationen till protokollet.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Vi noterar att i all hast med att sälja kommuninvånarnas fastigheter till Rikshem, missade majoriteten att planera för alla konsekvenser. När lokalenhetens personal inte övergår till Rikshem, medan det inte längre finns lokaler att verka i, leder detta till negativt utfall för mars. Vidare konstaterar vi att AFA-pengarna betalas tillbaka. Det är försäkringspengar för de som blir utförsäkrade pga den tidigare regeringens politik. Det tillsammans med gynnsamma ränteförhållanden håller det negativa utfallet på en lägre nivå. Lite tur, men inte hållbart i längden.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-05-13

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/240-241

Kommunstyrelsen

Tertialbokslut I 2015 för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Nacka kommuns tertialbokslut 1 för 2015.

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för kommunen för tertial 1 2015 är 24 miljoner kronor, vilket är svagt positivt i jämförelse med budget. Årsprognosen för årets resultat är 49 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor lägre än budget. Prognosen för balanskravsresultatet ligger på samma nivå. Den samlade årsprognosen för nämnderna är -41 miljoner kronor, där det är utbildningsnämnden, socialnämnden och Lokalenheten inom kommunstyrelsen som står för den största delen av underskottet. Vidare avviker pensionskostnaderna och summan av skatter och utjämning negativt mot budget. De negativa avvikelserna vägs till viss del upp av utbetalning från AFA försäkring AB på 22 miljoner kronor och att de finansiella kostnaderna avviker positivt mot budget. Den samlade bilden är att kommunens ekonomi är något försvagad sedan 2014 men att den är i balans. Kommunens låneskuld är fortsatt låg och uppgår till 900 miljoner kronor samt beräknas bli 700 miljoner kronor vid årets slut. Nämndernas sammantagna prognostiserade underskott är dock oroande och det är av stor vikt att vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans med budgeterat resultat. En stor del av året kvarstår och vidtagna åtgärder bör kunna få effekt på resultatet för 2015.

Nämndernas övergripande bedömning av sina verksamhetsresultat ligger kvar sen 2014. När det gäller kommunens övergripande mål stor valfrihet är måluppfyllelsen lägre då andelen elever som fått sitt förstahandsval till grundskola ytterligare sjunkit och ligger en bra bit under målnivån.

Sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare var 6,3 procent under perioden januari-mars, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med motsvarande period 2014.

Konsekvenser för barn

Alla nämnder och verksamheter har under perioden bedrivit verksamhet som påverkar barns och ungas livssituation och livsförutsättningar. För grundskolebarnen är det positivt

kommunen lyckas väl med sitt kunskapsuppdrag och hamnar på en åttonde plats när Sveriges kommuner och landsting jämför landets kommuner. Utbildningsnämndens kundundersökningar visar både positiv och negativ utveckling. Målsättningarna för elevers upplevelse av delaktighet och inflytande nås fortfarande inte.

Exempel på vad övriga nämnder och verksamheter lyfter fram är:

- Inom Valfärd samhällsservice har en ny verksamhet startat på Boo vårdcentral – Horisonten – där man tillsammans med barn- och ungdomspsykiatri arbetar med att tidigt möta barn och unga som riskerar psykisk ohälsa
- Inom individ- och familjeomsorgen bedrivs utvecklingsarbete kring barn och unga som lever i familjer med en komplex livssituation, med syftet att utveckla en utredningsmetod som gör att man har ett ännu större fokus på barnen och kan besluta om insatser som bättre matchar deras komplexa behov och som är kunskapsbaserade
- 2:ans fritidsgårds korplag, bestående av barn som kommit hit som ensamkommande, har fått utökade träningstider
- Fritidsnämnden har beslutat att täcka en 11-mannafotbollsplan på Nacka IP med tält under vinterhalvåret
- Natur- och trafiknämnden har påbörjat arbetet med att ta fram en gångstrategi för Nacka
- 10 månader kommer det att ta att återuppbygga Långsjöns förskola, efter att den gamla brunnit ned. Det är en mycket kort genomförandeperiod. Efter sommaren får barnen återvända till sin ”gamla” (nybyggda) förskola vid Långsjön

Rapportens innehåll

Tertialbokslut 1 för Nacka kommun innehåller redogörelse för kommunens ekonomi och verksamhet under perioden januari-april (tertiäl 1) 2015. För det ekonomiska resultatet lämnas också årsprognos för helåret. En samlad bedömning görs av hur kommunen uppfyller sina åtta övergripande mål, även om många nämnder inte har gjort några nya mätningar sedan 2014. Rapporten innehåller också en redogörelse för utvecklingen av medarbetarnas sjukfrånvaro. Rapporten inleds med en kortfattad omvärldsanalys.

Omvärld – ekonomi, politik, arbetslöshet och befolkning

Fortsatt återhämtning av svensk ekonomi

Den internationella tillväxten återhämtar sig gradvis, efter några år av långsam utveckling. Den positiva påverkan från omvärlden och en svag krona stärker svensk ekonomi. Svensk inhemsk efterfrågan förväntas också stiga, då hushållen konsumtion fortsätter att öka. Enligt Sveriges kommuner och landstings (SKL) bedömning kommer tillväxten i Sverige därmed ligga på högre nivåer 2015 och 2016 än under senare år. Den allt starkare BNP-tillväxten innebär att det finns förutsättningar för en fortsatt sysselsättningsökning. SKL bedömer att sysselsättningen kommer att öka och att arbetslösheten kommer att börja

sjunka under 2015. Skatteunderlaget påverkas därmed positivt, och beräknas växa med 4,5 procent 2015. Även utvecklingen av det reala skatteunderlaget blir högt under 2015.

Arbetslöshet		
Andel av befolkningen inskrivna på Arbetsförmedlingen, endera öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd		
	April 2015	April 2014
Nacka kommun		
16-64 år	3,6%	3,7%
18-24 år	3,5%	4,0%
Stockholms län		
16-64 år	4,9%	5,1%
18-24 år	4,6%	5,1%
Källa: www.arbetsformedlingen.se		

Regeringens vårändringsbudget och ekonomiska vårproposition

Regeringen har lagt fram vårändringsbudget (som avser ändringar av budget för innevarande år) och vårproposition (som anger inriktning för kommande år). Sveriges kommuner och landsting sammanfattar de förslag som påverkar kommunerna:

- 1 miljard avsätts till äldreomsorgen 2015 och 2 miljarder årligen 2016-2018.
- Det generella statsbidraget ökar med 734 miljoner för 2015 och 2,2 miljarder år 2016 och 2,6 miljarder från 2017 som kompensation för att nedsättning av socialavgifterna för unga slopas.
- Den sedan tidigare aviserade satsningen på lågstadiet ligger fast med 2 miljarder per år från 2015.
- Minskade barngrupper i förskolan, 415 miljoner 2015 och 830 miljoner från år 2016.
- Klimatinvesteringar i kommuner och regioner anslås med 125 miljoner i år och därefter 600 miljoner.
- Upprustning av skollokaler, 15 miljoner i år och 330 miljoner 2016-2018.
- Satsning på ungdomar i jobb år 2015 178 miljoner för att uppgå till 3,5 miljarder år 2019.

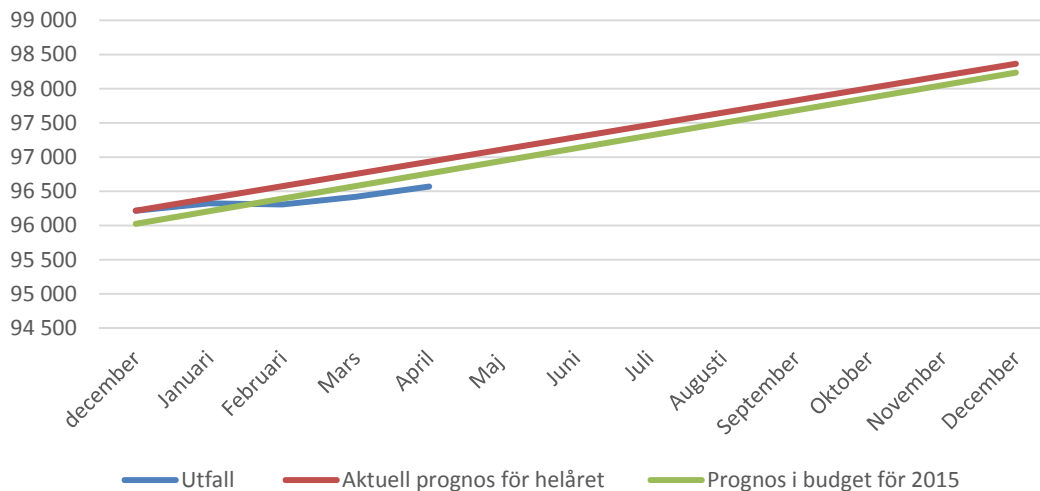
I vårpropositionen anger också regeringen att alla Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för flyktningmottagandet och samtidigt måste de möta rimliga och stabila förutsättningar. Regeringen avser därför att se över lagstiftningen och andra relevanta regelverk samt ersättningen till kommunerna. Det framgår inte av propositionen när översynen ska presenteras.

Befolkningsutveckling i Nacka

Folkmängden i kommunen i slutet av 2014 var 96 200 personer. Enligt den aktuella befolkningsprognosen kommer folkmängden växa med drygt 2 000 personer under året, till drygt 98 300 personer. Fram till sista april hade folkmängden ökat med knappt 400 personer. En stor del av befolkningstillväxten har skett på Kvarnholmen (+100 personer sedan årsskiftet) och i Kummelnäs (+50 personer).

Jämfört med den prognos som låg till grund för arbetet med budget för 2015 ligger nuvarande prognos på en högre nivå, då utfallet 2014 blev ca 200 personer högre än vad som antogs i prognosen. Såväl antalet barn i förskoleålder som i grundskoleålder blir fler enligt den aktuella prognosen, i jämförelse med den som togs fram i budgetarbetet för 2015.

Diagram 1. Befolkningsutveckling under 2015

Verksamhet och resultat under tertial I

De flesta nämnder följer upp utfall av nyckeltal senare under året, oftast i samband med årsbokslutet. Nämnderna rapporterar dock en del resultat. Nedan redovisas ett axplock av det nämnderna lyfter fram i sina bokslut. I avsnittet nämndernas analys finns längre redogörelser.

Utbildningsnämnden har genomfört kundundersökningar inom förskola, grund- och gymnasieskola. För förskolan är utfallet för de nyckeltal från kundundersökningen som används i nämndens måluppföljning övervägande positivt. I grundskolan är bilden mer blandad. Kundnöjdheten i årskurs 2 och 5 har sjunkit men ökat i årskurs 8. I gymnasieskolan har resultaten på flera av de frågor som relaterar till utbildningsnämndens nyckeltal försämrats sedan föregående år.

Nacka placerar sig på åttonde plats i Sveriges kommuner och landstings redovisning av hur väl kommunernas skolor lyckas med sitt kunskapsuppdrag utifrån ett sammanvägt mått.

Övrigt som nämnderna rapporterar är:

- Under perioden har 58 procent av kunderna som beviljats jobbpeng uppnått egen försörjning efter avslutad insats av kommunen.
- Antal hushåll som söker ekonomiskt bistånd har minskat under perioden jämfört med samma period 2014

- 49 personer har haft kontakt med myndigheten om våld i nära relation under året fram till den 20 april. Sju vuxna med eller utan barn, har fått bistånd till skyddat boende
- Totalt har 690 personer 1 230 insatser p.g.a. funktionsnedsättning, en ökning med 23 personer och 54 insatser sedan årsskiftet
- Arbetet med e-hemtjänst och att erbjuda teknikstöd i hemmet har startat. Nu finns en projektledare med fokus på att implementera välfärdsteknologi, som arbetar med upphandlingsunderlaget för framtidens välfärdstekniktjänster i kommunen.
- Nacka kommun engagerar unga i det drogförebyggande arbetet: Kortfilmer med ett peppande budskap, en kampanj och en musikvideo är en numera del av det drogförebyggande arbetet i Nacka kommun. Allt samlat under #starkutanknark, och producerat av och för unga i Nacka. Filmerna och musikvideon har fått stor spridning i sociala medier. Nyckeln till framgången är att ungdomarna i Polarna Nacka har varit så engagerade, jobbat hårt med att sprida filmerna och fungerat som ambassadörer för det budskap de själva formulerat.
- Resultaten inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning ligger kvar på en fortsatt hög nivå med resultat på 85 procent samtidigt som resultaten inom svenska för invandrare har fortsatt stora utmaningar.
- 80 procent av de ungdomar som besöker fritidsgårdar i Nacka är nöjda med verksamheten, visar en besöksundersökning som genomförts tillsammans med sex andra kommuner. Nackas resultat låg ungefär på snittet för de medverkande kommunerna.
- Föreningsenkäten visade att 81 procent av föreningarna är nöjda med det stöd de får av kommunen.
- Under den aktuella perioden har en observation inom Våga visa musik- och kulturskola genomförts på Nacka musikskola. Observationsrapporten visar att Nacka musikskola håller en god och jämn kvalitet och har kommit långt i sitt utvecklingsarbete sedan 2010 då den senaste observationen genomfördes i verksamheten.

Samlad bedömning av kommunens måluppfyllelse

Eftersom en stor del av nämnderna inte gjort några mätningar ännu så kvarstår många av de bedömningar av måluppfyllelse som gjordes i årsbokslutet för 2014. När det gäller uppfyllelsen av kommunens åtta övergripande mål ändras dock bedömningen för två mål – för målet *stor valfrihet* samt målet *kommunal ekonomi i balans*. Dessa fick bedömningen ”utmärkt” i årsbokslutet, men är nu ”bra”.

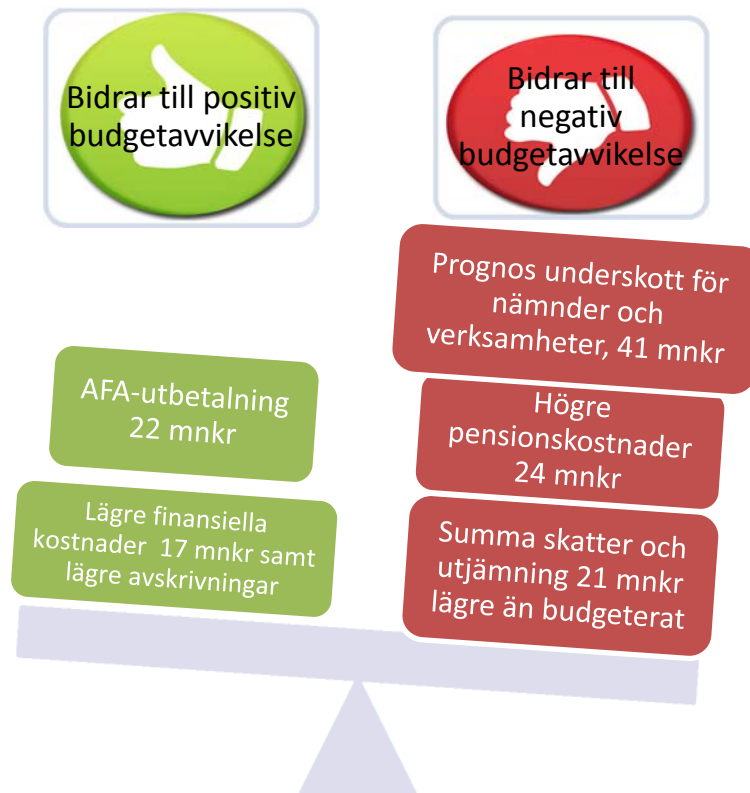
Verksamhetsresultat	Läge	Insatta resurser	Läge
God kommunal service	■	Effektivt resursutnyttjande	■
Stor valfrihet	■	Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	■
Starkt medborgarinflytande	■	Kommunal ekonomi i balans	■
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	■		
Trygg och säker kommun	■		

Stor valfrihet

Andelen som fick sitt förstahandsval av skola inför höstterminen 2015 har ytterligare sjunkit, och ligger nu på 88 procent. I lägre årskurser fick elever i högre grad den skola föräldrarna valt i förstahand. Av dem som sökte till förskoleklass fick 96 procent sitt förstahandsval, men till årskurs sju var andelen 73 procent, vilket är en minskning från 83 procent föregående år. Den totala minskningen jämfört med tidigare år beror på nedgången i årskurs sju.

Kommunal ekonomi i balans

Den kommunala ekonomin bedöms vara i balans, i sin helhet. Det starka resultatet för 2014 har positiva effekter på kommunens ekonomi även under 2015, genom bl.a. en lägre låneskuld och lägre finansiella kostnader. Prognosen för helåret på 49 miljoner kronor är dock sämre än budgeterat resultat. Två stora nämnder – utbildnings- och socialnämnden – prognostiserar underskott på sammanlagt 22 miljoner kronor. Vidare lämnar Lokalenheten inom kommunstyrelsen en prognos på -19 miljoner kronor. Det är av stor vikt att vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans med budgeterat resultat. En stor del av året kvarstår och vidtagna åtgärder bör kunna få effekt på resultatet för 2015.

Det ekonomiska läget är därmed försvagat sedan årsskiftet. En fördjupad ekonomisk analys följer på detta avsnitt.

Kommunen har en god men försvagad ekonomisk hushållning

Även om måluppfyllelsen är något försvagad sedan 2014, bedöms kommunen ha balans i ekonomin och har en god ekonomisk hushållning. Kommunens skuldsättning är fortsatt låg, på 900 miljoner kronor, vilket ger mycket låga räntekostnader. Detta är en viktig förutsättning inför kommunens kraftiga expansion framöver. Det krävs fortsatta åtgärder för att nämndernas sammantagna resultat ska vara i balans med budgeterat resultat, särskilt för de nämnder och verksamheter med prognostiserade underskott.

Samtliga nämnder bedömer läget när det gäller sina verksamhetsresultat som bra.

Fördjupad ekonomisk analys

Utfallet för perioden januari-april 2015 var 24 miljoner kronor. Det är en positiv avvikelse med 7 miljoner kronor jämfört med budget för perioden. Avvikelsen beror på högre intäkter än budgeterat för verksamheter och nämnder. Årsprognosen för årets resultat uppgår till 49 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse mot budget på 23 miljoner kronor. Avvikelsen beror dels på att skatteintäkter, generella bidrag och utjämning blir lägre än budgeterat och på grund av att utbildningsnämnden, socialnämnden och lokalenheten inom kommunstyrelsen har årsprognoser som är negativa i förhållande till budget.

Prognosen för balanskravsresultatet är 48 miljoner kronor, även det 23 miljoner kronor sämre än budget.

Verksamhetens intäkter har ökat både mot budget (12 miljoner kronor) och jämfört med föregående år. Ökningen jämfört med samma period föregående år är 16 miljoner kronor eller 5 procent. Intäkterna avser olika taxor och avgifter som kommunen tar betalt för sina tjänster till medborgarna som exempelvis bygglov, VA, avfall, musikskola, barnomsorg m.m. Intäkterna kommer även från olika former av driftbidrag från statliga myndigheter. De flesta statsbidragen har ökat förutom de som avser gymnasial vuxenutbildning, som har minskat.

I årsprognosen för verksamhetens intäkter ingår återbetalning av de sjukförsäkringspremier som kommunerna inbetalade under 2004 till AFA försäkring. Detta innebär för Nacka kommuns räkning en engångsintäkt på 22 miljoner kronor år 2015.

På raden verksamhetens intäkter ingår reavinster för försäljning av kommunens mark. Årsprognosen för reavinster är 18 miljoner kronor vilket är i enlighet med budget.

Verksamhetens kostnader har varit 21 miljoner kronor högre än budget samt 82 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Den procentuella ökningen jämfört med föregående år är 4,8 procentenheter. Ökningarna mot budget avser högre kostnader för ekonomiskt bistånd, stöd till boende och dagligverksamhet enligt socialtjänstlagen, individ- och familjeomsorg till barn och unga samt högre hyreskostnader än budgeterat. Årsprognosen för pensionskostnader för kommunens medarbetare är 24 miljoner kronor högre än budgeterat. Det är avsättningen till kommande pensioner som blivit högre än vad som budgeterades. Detta beror på att antalet anställda och förtroendevalda politiker blivit fler, löneökningarna blev något högre och även att intjänandet av pension blivit högre än vad kommunens pensionsförvaltare räknade med i höstas.

Resultaträkning

Januari-april 2015						
Mnkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	335	323	12	1 036	938	98
Verksamhetens kostnader	-1 793	-1 772	-21	-5 440	-5 284	-156
Avskrivningar	-72	-88	16	-222	-256	35
Verksamhetens nettokostnader	-1 530	-1 537	7	-4 626	-4 603	-23
Skatteintäkter	1 567	1 564	4	4 702	4 691	11
Generella statsbidrag och utjämning	-9	2	-11	-20	6	-26
Finansiella intäkter	2	2	0	16	18	-2
Finansiella kostnader	-6	-13	7	-23	-40	17
Årets resultat	24	18	7	49	72	-23

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning visar för perioden januari till april ett underskott jämfört med budget med 7 miljoner kronor. Årsprognosen visar på ett underskott om totalt -21,4 miljoner kronor, varav skatteintäkter ökar med 11,2 miljoner kronor medan generella statsbidrag och utjämning m.m. förväntas minska med 32,6 miljoner kronor.

Skatteintäktsökningen för året på 11 miljoner kronor beror på fler invånare än beräknat 1 november 2014 samt att inkomsterna som skatten beräknas på är högre än vad som beräknades i budget.

Underskottet från generella statsbidrag och utjämning m.m. (-32,6 miljoner kronor) för året beror till största del på ökad inkomstutjämningsavgift och regleringsavgift. När våra skatteintäkter ökar så ökar också inkomstutjämningsavgiften. Fler invånare tillsammans med att bidraget per invånare är något högre än budgeterat, ger ett underskott för inkomstutjämningsavgiften på -16,6 miljoner kronor. Regleringsavgiften avviker med -12,4 miljoner kronor jämfört med budget, vilket till största del beror på att statsbidragen sänktes för höjt grundavdrag för pensionärer.

I samband med vårpropositionen föreslog regeringen en höjning av sociala avgifter för unga. Ett särskilt anslag om 7,1 mnkr, som kompensation, kommer att ges för perioden aug – dec 2015. Detta finns med i årsprognosen på raden generella statsbidrag och utjämning.

Finansiella intäkter och kostnader

Utfallet för finansiella intäkter uppgår till 2 miljoner kronor vilket är i enlighet med budget. Årsprognosen indikerar på att intäkterna blir 2 miljoner kronor lägre. Detta beror på att ränteläget är negativt och att det därmed inte går att räkna med att få några ränteintäkter för placerade medel under andra halvåret 2015.

Finansiella kostnader uppgår för perioden till 6 miljoner kronor. Det är 7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det är låneräntorna för kommunens lån som har minskat med 7 miljoner kronor. Ränteläget på marknaden har varit väldigt gynnsamt för låntagare vilket har inneburit att kommunen har haft väldigt låga räntekostnader för perioden januari till april. Prognosen för helåret 2015 är att räntekostnaderna blir 15 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Finansiella nyckeltal

Nacka kommun har fyra finansiella nyckeltal. Dessa är förändring av soliditet inklusive ansvarsförbindelse, nettokostnadsandel, självfinansieringsgrad av investeringar samt lånevoly. Någon ny beräkning av soliditet inklusive ansvarsförbindelse har inte gjorts för tertial 1. Ny beräkning kommer att ske till tertial 2.

Med det resultat som prognostiseras i tertialbokslut 1 blir nettokostnadsandelen 98,6 procent. Det ligger ungefär i linje med den nivå som fastställdes för 2015 i mål och budget

för 2015-2017. Det är dock sämre än den långsiktiga målnivån på 97,5 procent och också sämre än 2014. För att komma ner till målnivån behöver resultatet komma upp i en nivå kring 120 mnkr.

Med de prognoser som finns för nettoinvesteringar, avskrivningar och årets resultat blir självfinansieringsgraden 37 procent. I budget för 2015 var nivån lagd på 38,6 procent. För att minst nå den budgeterade nivån behöver antingen resultatet höjas eller investeringsnivån för 2015 sänkas.

Lånevolymen uppgår per tertial 1 till 900 miljoner kronor vilket är mycket lägre än det beslutade lånetaket på 2,6 miljarder som fastställdes innan fastighetsaffären genomfördes. Årsprognosen för låneskulden är 700 miljoner kronor då placerade medel kommer att användas för kommande investeringar.

Nämnder och verksamheter

Den sammantagna årsprognosen för verksamheter och nämnder är ett underskott på 41 miljoner kronor jämfört med budget. Utbildningsnämnden, socialnämnden och lokalenheten inom kommunstyrelsen står för den största delen av underskottet.

Utfall och årsprognos för verksamheter och nämnder					
Mnkr		Utfall 2015-04	Budget 2015-04	Avvik- else	Årsprognos jfr årsbudget
Kommunstyrelsen totalt	▲	-21	-21	-1	-22
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	●	-20	-16	-4	0
Stadsledning och stödenheter	●	-41	-35	-6	0
Lokalenheten (KS)	▲	1	17	-15	-19
Fastighetsutveckling (KS)	●	3	3	0	0
Välfärd skola (KS)	●	25	7	17	0
Välfärd samhällsservice (KS)	●	5	2	3	-2
M&H enheter	▲	5	1	4	-1
Arbets- och företagsnämnden	▲	-57	-56	-1	0
Fritidsnämnden	●	-44	-45	1	0
Kulturnämnden	●	-44	-43	0	0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	●	-10	-10	1	0
Natur- och trafiknämnden	●	-67	-75	8	3
Socialnämnden	▲	-222	-219	-3	-10
Södertörnsbrandförsvaret	●	-13	-12	0	0
Utbildningsnämnden	●	-829	-834	5	-12
Äldrenämnden	●	-221	-221	0	0
Överförmyndarnämnden	●	-3	-3	0	0
Finansförvaltningen	●	1 554	1 561	-7	8
Medfinansiering tunnelbana	●	0	-4	4	11
Summa Nacka kommun	▲	24	18	7	-23
<p>● Årsprognos i linje med budget</p> <p>▲ Negativ avvikelse jfr budget</p>					

Skuldrapport

Lånevolymen uppgår till 900 miljoner kronor vilket är en ökning med 100 miljoner sedan årsskiftet 2014. Under maj månad har lånevolymen sjunkit till 700 miljoner kronor och förväntas ligga kvar där under resten av året. Låneskulden består enbart av kapitalmarknadsfinansiering, obligation på 300 miljoner kronor och certifikat uppgående till 600 miljoner kronor. Två deposit av överskottslikviditet gjordes i december i samband med fastighetsförsäljningen, varav den ena har förfallit och en har förfall i juni månad. Inga nya placeringar av överskottslikviditeten har gjorts under tertialet. Genom att hålla en noggrann bevakning av likviditeten kan kommunen se till att delar av lånebehovet kan täckas av den likviditet som är placerad i deposit, och resterande kapital kan placeras. Att placera i dagens negativa räntemarknad är självfallet en utmaning och som placerare är det en utmaning att nå en avkastning som överstiger noll.

Kapitalbindningen är relativt kort vilket beror på att 600 miljoner kronor av låneskulden består av certifikatslån som har en löptid på 3 månader, resterande är den emitterade obligationen som har knappt 3 år i resterande löptid.

Emissioner av certifikat har sänkt lånekostnaderna väsentligt för kommunen och det finns ett fortsatt stort intresse på marknaden. I traditionella banklån så har bankerna i flera fall inte tagit hänsyn till att stibor har negativ ränta, de har istället satt stibor till 0 procent så att kunden aldrig betalar mindre än bankernas kreditmarginal. I kapitalmarknaden däremot, gäller stibor vilket för Nacka kommuns del innebär att kommunen vid ett tillfälle fått betalt för att låna. Denna extrema situation med negativ stibor ränta och att låntagarna fått betalt för att låna har ansetts högst osannolik för ett par år sedan.

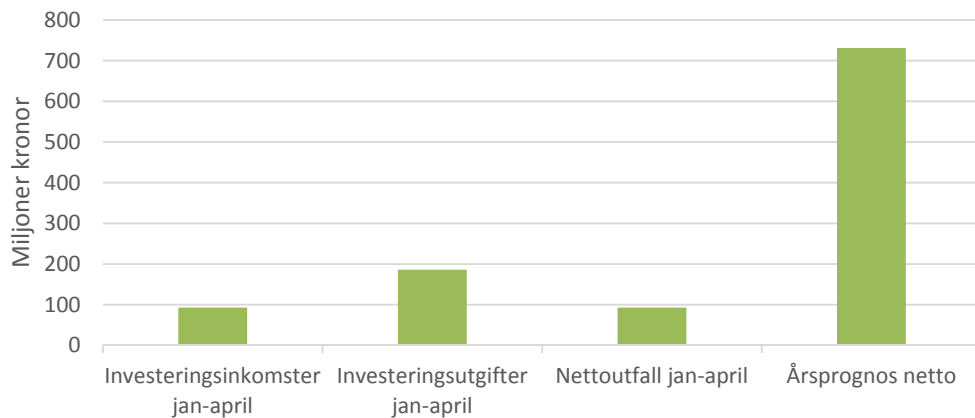
Portföljdata, nyckeltal

	Policy	30/4 2015	31/12 2014	31/8 2014	30/4 2014
Nettoskuld (tkr)		900 000	800 000	1 800 000	1 800 000
Räntebindningstid (år)	1-5 år	4,46	5,31	2,81	2,91
Räntebindning (<1 år)	50%	22%	13%	53%	44%
Kapitalbindningstid (år)		0,85	1,12	1,1	1,31
Kapitalbindning (<1 år)	50%	67%	63%	64%	56%
Antal lån		7	5	9	10
Största långivare		Handelsb	Handelsb	Handelsb	Handelsb
Största långivare (andel)	50%	50%	63%		
Störta derivatmotpart		Nordea	Nordea	Nordea	Nordea
Största derivatmotpart (andel)		57%	57%	57%	57%

Investeringar

Nettoinvesteringarna för tertial 1 uppgick till 93 miljoner kronor. Investeringsinkomsterna under perioden var 93 miljoner kronor och avser till största del gatukostnadsersättning och VA-anslutningsavgifter från utbyggnaden på Älgö. Utfallet för investeringsutgifterna var 186 miljoner kronor. Motsvarande period 2014 uppgick nettoutfallet till 101 miljoner kronor.

Årsprognosen för nettoinvesteringarna uppgår till 731 miljoner kronor vilket är att jämföra med helårsutfallet för 2014 som uppgick till 593 miljoner kronor.

Nämnder med större investeringar

Inom kommunstyrelsen uppgår Exploateringsenhetens investeringsinkomster för perioden till 92 miljoner kronor och utgifterna uppgår till 90 miljoner kronor, vilket ger ett positivt nettoutfall på 2 miljoner kronor. Årsprognosen ligger på -119 miljoner kronor netto. Investeringsinkomsterna kommer från utbyggnaden av Älgö, Kvarnholmen och Tollare. De största projektutgifterna för perioden avser Kvarnholmsförbindelsen med 22 miljoner kronor och ny påfartsramp vid Björknäs med 16 miljoner kronor samt utbyggnaden på Älgö för 12 miljoner kronor.

Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten har tillsammans ett totalt utfall på 42 miljoner kronor, vilket är 16 procent av den totala årsprognosen på 261 miljoner kronor. De största projekten som pågår är: återuppbyggnad av Långsjöns förskola 10 miljoner kronor, ny ventilation till Stavsborgsskolan 6 miljoner, ny förskola på Lots Galärvägen 4,1 miljoner kronor, bredning av Nacka bollhall 3,2 miljoner kronor och restaurang till Hamn 3,3 miljoner kronor.

Natur- och trafiknämnden har utfall på 30 miljoner kronor och årsprognos på 217 miljoner kronor. Några större investeringar som pågår är ombyggnation av Kvarnholmsvägen för 5,1 miljoner kronor samt 2 miljoner kronor i nya och ombyggda lekplatser

VA- verket har reinvesterat 5,3 miljoner kronor i ledningsnät och inom avfallsverket redovisas utgifter på 11 miljoner kronor för tillbyggnad Österviks återvinningscentral.

Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare

Den totala sjukfrånvaron för perioden januari – mars 2015 har ökat jämfört med motsvarande period föregående år.

Total sjukfrånvaro perioden januari-mars (procent)				Förändring 2014-2015
	2013	2014	2015	
Summa kvinnor och män	6,1	5,8	6,3	0,5
Kvinnor	6,8	6,6	6,9	0,3
Män	3,9	3,2	4,3	1,1

Skillnader mellan könen har minskat både vad gäller den korta sjukfrånvaron och vad gäller den långa sjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvarotiden. Den långa sjukfrånvaron (sjukperioder överstigande 59 dagar) uppgår för perioden januari-mars 2015 till 32,1 procent av den totala sjukfrånvarotiden (29,9 procent 2014, 29,9 procent 2013). Andel långtidssjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron för kvinnor uppgår till 33,4 procent, vilket är en ökning med 1,4 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Andel långtidssjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron för män uppgår till 25,3 procent, vilket är en ökning med 14,4 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Den korta sjukfrånvaron (sjukperioder understigande 60 dagar) ligger för årets första tre månader på 4,3 procent (4,1 procent 2014, 4,4 procent 2013). Korttidssjukfrånvaron för kvinnor uppgår till 4,6 procent, vilket är en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Korttidssjukfrånvaron för män uppgår till 3,2 procent, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol.

Den högsta sjukfrånvaron, inom de större yrkesgrupperna, finns precis som tidigare år inom vård- och omsorgsarbete samt skol- och förskolearbete. Den totala sjukfrånvaron för medarbetare som arbetar med vård- och omsorgsarbete uppgår för perioden till 7,4 procent, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Den totala sjukfrånvaron för medarbetare som arbetar inom skol- och förskolearbete uppgår för perioden till 5,8 procent, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Störst ökning av sjukfrånvaron syns bland gruppen handläggare och administratörer och bland köks- och måltidspersonal. Bland handläggare och administratörer har den totala sjukfrånvaron ökat med 1 procentenhet jämfört med motsvarande period ifjol och uppgår till 4,8 procent. Bland köks- och måltidspersonal har den totala sjukfrånvaron ökat med 2 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol och uppgår till 8 procent.

En fördjupad analys av sjuktalen pågår och kommer att redovisas i nästa tertialuppföljning. Orsaker till sjukfrånvaron kommer att analyseras. Rehabiliteringssystemet Adato som håller på att implementeras i kommunen är ett stöd i detta arbete. Kommunens arbete med att

sänka korttidssjukfrånvaron kommer att intensifieras genom att bl. a utveckla de obligatoriska hälsosamtalen som införts för medarbetare med upprepade sjukfrånvaro och genom nytt samarbete som planeras tillsammans med Försäkringskassan.

Kommunens satsning på "Hälsolyftet" pågår och intensifieras under året med fokus på

- att höja chefers och skyddsombuds kompetens för ett systematiskt arbetsmiljöarbete
- att utveckla en än mer effektiv rehabiliteringsprocess med proaktiv och aktiv arbetslivsinriktad rehabilitering samt
- att fortsätta satsningarna för att inspirera medarbetare till en hälsosam livsstil.

Nämndernas analys

I detta avsnitt redovisas en sammanfattning av nämndernas och verksamheternas bokslut för tertial 1. Tabellen nedan visar nämndernas lägesbedömning för tertial 1.

Nämndernas lägesbedömning		
	Verksamhetsresultat	Insatta resurser
Kommunstyrelsen	■	▲
Arbets- och företagsnämnden	■	■
Fritidsnämnden	■	■
Kulturnämnden	■	■
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	■	■
Natur- och trafiknämnden	●	●
Socialnämnden	■	▲
Utbildningsnämnden	■	▲
Äldrenämnden	■	▲
Överförmyndarnämnden	■	●

Kommunstyrelsen

- Generellt har inga eller få nya mätningar gjorts under tertial 1.
- Nytt avtal med IT-leverantör har tecknats
- Införande av nytt ärende- och dokumenthanteringssystem pågår
- Översyn av kommunikationsprocessen pågår och beräknas vara klar under tertial 2.
- Svindersviksbron har kommit på plats. Bron är 140 meter lång och 1500 ton tung. Nu pågår arbete med att anlägga gång- och körbana samt räcken och belysning
- En översyn av teknik- och stadsbyggnadsstaben har gjorts och stabens medarbetare kommer att flytta till befintliga stödenheter
- Första anbudstävlingen om markanvisning i Nacka stad har förberetts och anbudstiden pågår under maj

- Kvarnholmen Vertikalen vann pris för extra god design i årets ”Nacka stadsbyggnadsutmärkelse”
- Första spadtaget till förskolan på Galärvägen togs tillsammans med förskolebarn
- Enheten för strategisk stadsutveckling har bildats och en enhetschef är rekryterad

Risk- och konsekvensbedömning för tunnelbaneavtalet

Under hösten 2014 togs en risk- och konsekvensanalys gällande tunnelbaneavtalet fram. I den lyftes de som bedöms vara de största riskerna för Nacka kommuns del med utbyggnaden av tunnelbana till Nacka fram. Nedan redovisas riskerna med en lägesbedömning. Det som bedöms som mest kritiskt i dagsläget är att öka effektiviteten i stadsbyggnadsprocessen, så att kommunen kan klara sitt åtagande avseende takten i bostadsbyggandet fram till 2030. Vidare bedöms kompetensförsörjningen som kritisk då många av de yrkesgrupper som behövs och kommer att behövas när Nacka ska bygga stad är bristyrken, också redan i dagsläget. Ingen annan bedömning av läget har gjorts sedan årsbokslutet för 2014.

Risk	Läge
Vi klarar inte takten i bostadsbyggandet	■
Kompetensförsörjning	■
Vikande efterfrågan på bostäder/mark	●
Hinna bygga ut välfärdstjänster	●
Opinionen hos medborgarna	●
Tunnelbanan blir försenad och dyrare	●

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Utfall för perioden totalt för kommunstyrelsen är en avvikelse mot budget på -1 miljon kronor. Årsprognosen uppgår till -22 miljoner kronor. Underskotten finns framförallt inom lokalenheten med -19 miljoner kronor samt Välfärd samhällsservice med -2 miljoner kronor. Se respektive avsnitt nedan.

Inom myndighets- och huvudmannaenheter är det totala utfallet för perioden +4 miljoner kronor i jämförelse med budget. Årsprognosen är -1 miljon kronor. Underskottet finns inom lantmäterienheten.

I budget för 2015 fanns avsatt 11 miljoner kronor för uppräknig av kostnader för kommande tunnelbanan till Nacka där avsättning på 850 miljoner kronor gjordes under 2014. Uppräknig på avsatta medel ska årligen göras med förändringen av KPI. Under 2015 har dock KPI förändringen varit negativ och därför får vi en positiv avvikelse mot budget på 11 miljoner kronor för medfinansiering av tunnelbana.

Lokalenheten (inom kommunstyrelsen)

Under perioden har montering av utrymningslarm i förskolor startats upp och pågår fram till hösten. Projektet syftar till att öka personsäkerheten i förskolorna. Sammankoppling av

inbrottslarm, driftlarm och brandlarm pågår genom montering av sändare som skickar dessa larm till Lindvretens brandstation. Projektet ökar fastighetssäkerheten avsevärt.

Nytt fastighetsstödsystem har köpts in, valet föll på Pythagoras. Implementeringen av systemet pågår och kommer att slutföras under året.

Lokalenheten och vuxenenheten inom individ- och familjeomsorgen har gemensamt framarbetat ett förslag där rutiner tydliggjorts avseende sociala hyreskontrakt. Förslag till kontrakt mellan ovanstående parter med tillhörande gränsdragningslista är framtaget för beslut i socialnämnden.

Fokus på arbete med att utveckla vakanta lokaler och hyra ut dessa som t.ex. bostäder för flyktingar pågår. Två villor iordningsställs för närvarande för att kunna möta del av efterfrågan av flyktingbostäder.

Kommunen har fått ett beviljat beslut om tidsbegränsat bygglov för byggnation av ett 20-tal genomgångsbostäder. En viktig del i kommunens möjlighet att "leverera" bostäder, speciellt mot bakgrund av antalet flyktingar som kommunen ska ta emot.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Utfall för perioden är en negativ avvikelse mot budget som uppgår till 15 miljoner kronor. Årsprognosen är ändrad jämfört med den som lämnades i mars och uppgår nu till +13 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor sämre än budget. Huvudsakliga förklaringar är:

- Intäkterna är lägre för perioden och årsprognosen är att intäkterna blir 3 miljoner kronor lägre. Detta på grund av omförhandling av kontrakt.
- Det finns avvikelser inom mediakostnader. Värmekostnaderna var 3 miljoner kronor högre än budgeterat. Kostnaderna för de resterande månaderna bör bli lägre.
- Kostnader för städ och larm är 3 miljoner högre än budget. Del av differensen kan förklaras av att städning för sålda sporthallar kvarstår.
- Prognosen för kapitaltjänstkostnader är 3 miljoner kronor högre än budget. Det beror på att fler pågående projekt färdigställs samt att komponentavskrivning av gamla tillgångar ökar avskrivningskostnaden något.
- Årsprognosen för felavhjälpande underhåll är en försämring med 1 miljon kronor p.g.a. uppdagade fuktskador. Slutligen kan 7 miljoner kronor av avvikelsen på årsprognosen förklaras av att personalkostnaderna kvarstår som före fastighetsförsäljningen då ingen personal gick över till Rikshem.

Enheten för fastighetsutveckling (inom kommunstyrelsen)

Produktionen av förskolan Lotsen på åtta avdelningar på Lots- och Galärvägen i Boo är i full gång. Projektet genomförs som ett partneringsprojekt med Skanska som entreprenör och beräknas klart våren 2016.

I januari tillfördes markgruppen enheten från att tidigare ha varit placerad inom exploateringsenheten. I samband med att markgruppen tillfördes bytte enheten namn från Byggenheten till Enheten för fastighetsutveckling.

Urval av pågående och under perioden slutförda projekt:

Förstudie av en utbyggnad av Sickla skola. Medel för en projektering kommer att sökas under våren och startbesked förväntas tas efter sommaren. En förstudie av en utbyggnation av Sågtorps skola har också skett.

Långsjöns förskola brann hösten 2014 och med en mycket snabb projektering och hantering har återuppbyggnationen startat och planeras klart till start höstterminen 2015. En total projekttid på ca 10 månader, vilket är en mycket kort genomförandetid. Förstudie av simhallslokalisering har genomförts och går till kommunstyrelsen för beslut i slutet av maj.

Markgruppen har arbetat med nytecknade och omförhandlingar av arrendeavtal under perioden. Vidare har markgruppen fört förhandlingar med SL med anledning av planerad upprustning av Saltsjöbanan i fråga om markåtkomst och fört förhandlingar samt skrivit överenskommelse åt Trafikenheten angående inköp av mark för att bygga busshållplats och gångväg, Talluddsvägen. Förhandlingar pågår.

Markgruppen deltar i en rad projekt så som Svindersviks strandpromenad, Kvarnholmsförbindelsen och Tattbybron. Markgruppen deltar vidare i det övergripande arbetet med "Nacka bygger stad" genom bl.a. strukturplanen men också genom deltagande i pågående stadsbyggnadsprojekt så som Nya Gatan och Järla station. Avseende Nya Gatan kommer markgruppen under sommaren att delta i utvärderingen för markanvisning.

Rapporter från Länsstyrelsen angående potentiellt förorenade områden (f.d. handelsträdgårdar) har föranlett ett arbete med en miljöinventering. Efter utredning och utvärdering kommer sju områden undersökas enligt handlingsplan som upprättats tillsammans med vår upphandlade miljökonsult.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Utfall för perioden och årsprognosen är i enlighet med budget. Det finns dock några orosmoment. I arbetet med att färdigställa detaljplanarbetet för Älgö har det framkommit frågor bl.a. om inlösen av mark som kan komma att påverka det ekonomiska utfallet för markgruppen i negativ riktning.

Välfärd samhällsservice (inom kommunstyrelsen)

Verksamheten har 2015 ytterligare utökats i storlek och antal verksamhetsgrenar. Samtliga verksamheter visas nedan.

Arbets- och fritidsverksamheter

Idrottsdriftsenheten,
fritidsgårdar,
Arbetscentrum

Kulturverksamheter

Tre kommunala bibliotek,
Nacka musikskola, Nacka
kulturcentrum

Sociala verksamheter

Seniorcentren, Individ- och
familjeverksamheten,
Omsorgen, Personlig
assistansenheten

Individ och familjeverksamheten har startat en ny mottagning på Boo Vårdcentral, Horisonten, där man tillsammans med barn- och ungdomspsykiatri arbetar med att tidigt möta barn och unga som riskerar psykisk ohälsa. Ytterligare ett uppdrag gäller stöd till personer med sociala kontrakt i samarbete med skuldrådgivningen i kommunen.

Personlig assistans har åter auktoriserats för ledsagning och avlösning. Verksamheten bedriver även barnomsorg annan tid, vilket är mycket uppskattat av dem som behöver det och efterfrågan har ökat.

Seniorcenter Ektorp kommer att införa vårdsång som en aktivitet som skapar kommunikation inom vårdarbetet. På detta äldreboende har också ett digitalt egenkontrollprogram för storköp installerats, för ökad matsäkerhet.

Flera av Välfärd samhällsservice verksamheter – inom såväl de sociala verksamheterna som inom kulturverksamheterna – har börjat använda verktyget Happy-or-not för att mäta kunders nöjdhet. Erfarenheterna är goda men resultaten har ännu inte analyserats fullt ut. Verksamhetsstatistik för Välfärd samhällsservice finns med som *bilaga* till delårsrapporten.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Årsprognos för det ekonomiska utfallet är ett underskott på 2 miljoner kronor.

Underskottet finns inom Omsorgens dagliga verksamhet som har stora svårigheter att få verksamheten att gå ihop ekonomiskt. Underskottet kan inte kompenseras med ytterligare neddragningar i antalet medarbetare. Förutsättningar för att slå ihop enheter utreds.

Verksamheten granskas f.n. av utomstående konsulter och utredningen beräknas vara klar i juni.

Välfärd skola (inom kommunstyrelsen)

De väsentliga områden som kommer att prioriteras under 2015 är: barn, elever och föräldrar i fokus, befästa och höja pedagogiska resultat, pedagogiskt ledarskap i alla led, att vara en attraktiv arbetsgivare och en ekonomi i balans.

Skolinspektionens tillsyn

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av utvalda enheter inom Välfärd skola. I sin helhet visade inspektionen på mycket positiva resultat. Tillsynen visade att Nacka kommuns förskolor fungerar väl i förhållande till de områden som granskats. Den visade inga brister varken på förutsättningar eller utveckling av utbildningen i förskolan. Enligt skolinspektionen är det ganska ovanligt att man inte finner några brister vid en tillsyn. Skolinspektionens tillsyn av fritidshemmen i Nackas kommunala fritidshem visade också att verksamheten fungerar väl i förhållande till de områden som har granskats. Tillsynen visade dock på brister på tre enheter av varierande art, vilka ska åtgärdas.

Förskola

Årets kundundersökning visade att förskolorna upplevs ha hög kvalitet. Nästan samtliga frågor har en positiv ökning. Det framgår dock att Välfärd skola behöver bli bättre på att informera om hur deras barn utvecklas. Satsningen med Schoolsoft i förskolan som informationskanal ska göra att informationen blir tydligare.

I mars anordnades en stor inspirationsdag för förskolorna, ”Våga göra – Våga dela”, där 350 pedagoger från förskolan delade med sig av sina goda exempel. Arton förskollärare har under våren gått en kommunförlagd förskolelyftsutbildning genom Skolverket om specialpedagogik i förskolan för att satsa på tidiga insatser i förskolan.

Grundskola och gymnasieskola

Kundundersökningen visade att kundnöjdheten sjunkit något i årskurs 2 och 5 sedan 2014. Den har däremot ökat i årskurs 8. Detta kommer Välfärd skola arbeta vidare med framöver. Enligt elevenkäten på de kommunala gymnasierna så upplever eleverna i mycket högre grad att de blir informerade om hur de ligger till under sin utbildning.

I mars och april har samrättning av nationella prov i svenska årskurs 6 och 9 pågått på försök, för att stärka likvärdigheten och tillförlitligheten i våra resultat. Behöriga svensklärare från alla grundskolor deltog i samrättningen. Välfärd skola arbetar med att ta fram en ”matfilosofi” som stöd för kökspersonal och chefer. Detta är ett steg att arbeta mot Nackas miljömål.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Det ekonomiska utfallet för perioden januari-april var 24,7 miljoner kronor, vilket var en positiv avvikelser mot budget på 17,4 miljoner kronor. Det positiva utfallet behövs för att täcka de dyra sommarmånaderna samt inköp till höstterminen. Prognosen för helåret är en ekonomi i balans med budget. Välfärd skola fortsätter sitt arbete med att kontinuerligt följa upp enheters ekonomi genom verksamhetsbesök, enskilda genomgångar med controllers,

utbildningsinsatser och support i analys- och åtgärdsarbete. Vissa osäkerhetsfaktorer finns, bl.a. ett fortsatt minskat barnunderlag inom vissa geografiska områden.

Följande enheter avviker från budget:

- Förskolenheterna Alabastern och Korallen samt enhet Björknäs, Eklunda och Herrgårnns förskolor: På grund av färre barn i dessa områden visar de förskolorna avvikelse mot budget.
- Fisksåtraskolan: Nya systemet för likvärdesgarantin har slagit hårt mot skolans ekonomi (700 tkr) samt individresurs (400 tkr) samt färre elever (540 tkr). Lokalanpassningar har redan genomförts.

Arbets- och företagsnämnden

Under perioden har 58 procent av kunderna som beviljats jobbpeng uppnått egen försörjning efter avslutad insats av kommunen. Även resultaten av beständigheten sex månader efter avslutad insats är goda (63 procent) samt kunderna inom arbetsmarknadsdelen är relativt nöjda (69 procent).

Antal hushåll som söker ekonomiskt bistånd har minskat under perioden jämfört med samma period 2014, samtidigt är genomsnittstiden i ekonomiskt bistånd 349 dagar. Under april 2014 till mars 2015 har 949 hushåll uppburit ekonomiskt bistånd i Nacka, varav 25 procent är hushåll med barn.

Sex ensamkommande barn har anvisats under 2015 och tio vuxna och barn har kunnat erbjudas boende utifrån överenskommelsen kring nyanlända.

Resultaten inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning ligger kvar på en fortsatt hög nivå med resultat på 85 procent som får godkända betyg, samtidigt som resultaten inom svenska för invandrare har fortsatt stora utmaningar. Vägledning som metod för ungdomar i riskzonen har varit framgångsrik under perioden och fjorton unga har återgått i studier eller börjat arbeta.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Utfallet för perioden januari till april var 57,1 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse på 0,8 miljoner kronor jämfört med periodiserad budget. Årets utfall prognostiseras till 168,7 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 0,2 miljoner kronor jämfört med budget. Skillnaden jämfört med föregående prognos (-5,2 miljoner kronor) är dels den positiva avvikelsen på flyktingmottagandet (3,7 miljoner kronor) samt en mer positiv prognos för avvikelsen för verksamheterna svenska för invandrare och ekonomiskt bistånd.

Verksamheten ekonomiskt bistånd prognostiseras till ett underskott på 2,8 miljoner kronor jämfört med budget. Orsaken är att det inte gått att hitta aktiviteter som innebär att kostnaderna ska minskas med cirka nio procent jämfört med utfall år 2014. Däremot finns

övertygelsen att de organisatoriska förändringar som skett från årsskiftet, som innebär ett ytterligare fokus på insatser att få ut individer i egen försörjning, kommer att innebära en succesiv minskning av kostnaden. Det senaste halvåret har kostnaden minskat och i mars låg årskostnadstakten på 50,9 miljoner kronor. Prognosen för helåret är totalt 51,2 miljoner kronor.

Fritidsnämnden

Under mars-april genomfördes en besöksundersökning tillsammans med sex andra kommuner. Resultatet visar att 80 procent av de ungdomar som besöker fritidsgårdar i Nacka är nöjda med verksamheten. 89 procent anser att flickor och pojkar har samma möjligheter på fritidsgårdarna och 91 procent känner sig trygga när de är på fritidsgårdarna. En jämförelse med alla sju kommuner visar att Nackas resultat är ungefär på samma nivå som ett genomsnitt av samtliga kommuner.

De tre föreningar som under hösten 2014 ingick varsin överenskommelse med fritidsnämnden om att erbjuda en öppen tjejverksamhet för flickor i åldern 12 till 18 år har under perioden blivit etablerade kända verksamheter. Det är föreningen Darra Musik och dans i Fisksätra, föreningen Tjejverkstans vänner som bedriver verksamheten i TjejCompaniet i egna lokaler i Elverkshuset samt Boo KFUM som har haft öppen tjejverksamhet på Diesilverkstan två gånger i veckan. Exempel på aktiviteter på alla tre tjejverksamheter är samtal, skapande, dans, pyssel och filmvisning.

Övrigt som nämnden lyfter fram:

- Ungdomsmässa under två dagar under sportlovet arrangerades en ungdomsmässa i Nacka sportcentrum där 29 olika aktörer deltog. Föreningar, fritidsgårdar och andra aktörer visade upp sin verksamhet.
- Ensamkommande flyktingbarn spelar fotboll: Nacka kommun ökar mottagandet av ensamkommande barn och unga under 2015. 2:ans fritidsgård har tilldelats extra träningstider för deras korplag i fotboll bestående av ensamkommande ungdomar.
- Föreningsenkäten visade att 81 procent av föreningarna är nöjda med det stöd de får av kommunen. 69 procent av föreningarna som har aktiviteter i kommunens idrottsanläggningar är nöjda med dessa.
- Fotbollstält över Nacka IP: Under perioden har en utredning av placering av ett övertrycktält slutförts. Tältet skall täcka en utomhusplan för att öka tillgängligheten av en 11-manna fotbollsplan under vinterhalvåret. Det har beslutats att placera tältet på Nacka IP.
- Fotboll för alla: Järila IF FK Dream Team har under tertialet beviljats stöd för att bedriva och utveckla sin fotbollsverksamhet för personer med funktionsvariationer.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Fritidsnämnden redovisar ett positivt resultat med 1,0 miljoner kronor för tertial 1. Prognos för helåret pekar mot en budget i balans.

Kulturnämnden

Under våren har kvalitetsuppföljning av bibliotekens verksamhet 2014 genomförts. Uppföljningen visar en hög grad av kundnöjdhet, 94 procent. Verksamheten utgör även en viktig länk i integrationsarbetet i Nacka, genom att erbjuda medier och aktiviteter som stimulerar till läsning och språkutveckling. Därför anvisades 300 000 kronor extra till biblioteken för detta arbete under perioden januari-april.

Under perioden har en observation inom Våga visa musik- och kulturskola genomförts på Nacka musikskola. Observationsrapporten visar att Nacka musikskola håller en god och jämn kvalitet och har kommit långt i sitt utvecklingsarbete sedan 2010 då den senaste observationen genomfördes i verksamheten.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Perioden uppvisar en nettokostnad på 43,7 miljoner kronor, en negativ avvikelse på 0,4 miljoner kronor jämfört med budget. Prognosen för helåret är ett utfall i paritet med budget.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Bedömningen är att verksamheten i övrigt löper enligt plan. Utfallet för perioden är en positiv avvikelse från årsbudgeten med 0,5 miljoner kronor. Årsprognos är ett ekonomiskt utfall i linje med budget.

Natur- och trafiknämnden

Vädret påverkar driften

Det omväxlande vädret i början av året med stora temperaturskillnader ledde till fler halkbekämpningsinsatser och potthål än normalt. Antalet plogningar har legat på en normal nivå. På grund av den snöfattiga vintern skapades utrymme för tidigareläggning av slyröjning och andra underhållsarbeten. Tack vare en snöfattig vinter och tidig vår startade sandupptagningen tidigare än normalt och avslutades i april.

Arbetet med konstruktionsbyggnader fortskrider enligt plan

I september förra året skrevs ramavtal med entreprenad för drift och underhåll av konstruktionsbyggnader, d.v.s. broar, tunnlar, kajer, m.m. Arbetet är i full gång och exempelvis genomförs driftåtgärder på samtliga inventerade byggnader. Det omfattar okulär inspektion, rengöring, borttagning av påverkande växtlighet och reparation av funktionspåverkande skador. Därtill utförs tillståndsstyrt planerat underhåll på 26 broar enligt underlag från 2014 års planering och tillkommande oplanerade akuta reparationer.

Arbete med gångstrategi för Nacka har satts igång

Under första tertialen 2015 har arbetet med en gångstrategi för Nacka satts igång. Syftet är att skapa ett underlag som på ett effektivt sätt främjar gående i den fysiska planeringen och som stödjer en samhällsutveckling som går i riktning mot kommunens mål.

Arbetet med att införa parkeringsavgifter på västra Sicklaön fortsätter. Målsättningen är nu att anta leverantörer i juni månad. Detta medför att projektet kommer försenas och som det ser ut nu är planen att avgifterna införs 1 november.

Fortsatta problem med entreprenaderna för parkdrift i två områden

Stor personalomsättning i platsorganisationerna för entreprenaderna i Sickla och Saltsjöbaden-Fisksätra har resulterat i fortsatta problem med parkdriften i dessa områden. Detta har föranlett en fortsatt intensiv avtals- och kostnadsuppföljning från kommunens sida. I kommundelarna Boo och Älta fungerar arbetet bra.

Vatten och avlopp

Vädret har till största delen varit positivt för VA-verksamheten med måttlig nederbörd och snösmältning vilket resulterat i mindre inläckage av dagvatten i spillvattennätet.

Under perioden har ett ramavtal för ledningsförnyelsearbeten upphandlats vilket ger snabbare och förbättrade möjligheter till åtgärder på ledningsnätet. Dessutom har möjligheterna till förnyelsearbetet utvecklats genom ökade insatser i den egna produktionen där insatserna kan genomföras snabbt och med mindre krav på förprojektering.

De stora planerade ledningsarbetena i samband med utbyggnaden av tvärbanan går nu in i en intensiv genomförandefas.

Avfall

Kapacitetsökningen på återvinningscentralerna fortgår:

- Österviks återvinningscentral planeras stå klar i slutet av maj
- Den tillfälliga återvinningscentralen i Boo har blivit fördröjd på grund av överklagande av bygglov - bedömningen är den kan komma att öppna sommaren 2016
- Den planerade mini-ÅVC:n i Älta är försenad på grund av att kostnaden för byggnationen ligger över beslutad investeringsram
- Förstudien rörande gemensam kretsloppspark i Kil, tillsammans med Värmdö kommun, pågår enligt plan

Antal matavfallskunder och mängden insamlat matavfall fortsätter att öka. Från januari 2015 kan andelen utsorterat matavfall följas upp fördelat för hushåll och verksamheter. Detta medger att en mer detaljerad analys av utfallet kan göras med start under 2015.

Från och med 2015 kommer den mobila insamlingen av farligt avfall att köra sina rutter fyra gånger per år, två tillfällen på våren och två på hösten. Ett nytt elreturskåp har placerats på Coop i Älta, vilket gör att Nacka nu har totalt fem elreturskåp utplacerade.

Ekonomiskt utfall för perioden och årsprognos

Natur- och trafiknämndens ekonomiska utfall för perioden var en avvikelse på 8 miljoner kronor jämfört med budget. Årsprognosen är 3 miljoner kronor jämfört med budget.

Gatu- och parkdriften ger ett överskott om totalt ca 2,5 mnkr mot budget för perioden. Vinterunderhållet visar så här långt ett underskott om drygt 1,2 mnkr och belysningen ger ett underskott för första tertialen på ca 1,4 mnkr. Båda dessa är årstidsrelaterade och

kostnaderna för belysning brukar vara högre under den första tredjedelen av året. Det finns inte något som talar för att någon av dessa verksamheter kommer att göra ett underskott för året som helhet, snarare är bedömningen att vinterunderhållet kan komma göra ett överskott om 4 mnkr.

Arbeten relaterade till skrotningen av Henriksdalsberget har pågått kontinuerligt sedan oktober månad fram till mars och har under perioden genererat kostnader på 6,7 miljoner kronor, en fördyring motsvarande ca 3,2 mnkr påverkar ny prognos vid bokslutet tertial 1.

Kapitaltjänst för året följer så här långt budget och risk finns att överdrag kommer att ske i och med att pågående investeringar aktiveras under året, både från natur- och trafiknämndens investeringar likväl som från stadsbyggnadsprojekt.

VA-verksamhet

Inför 2015 höjdes VA-taxans bruksavgift med 4 procent, vilket var lägre än den ursprungliga planen, då det tidigare ackumulerade underskottet om ca 35 miljoner kronor hade hämtas igen snabbare än beräknat. Inför 2015 har VA-verksamheten ett ackumulerat underskott om 4,4 miljoner kronor. Under den sista tredjedelen av 2014 ökade intäkterna mer än budgeterat vilket även har fortsatt under första tredjedelen av 2015, vilket förklaras av en genomgripande översyn av verksamhetssystemet.

Vad gäller kostnaderna så följer de budget för första tertialen utom för avgifterna för spillvatten som går till Henriksdal. Kostnaderna är här månadsvis på en högre nivå än budgeterat samt att det har kommit en korrigerande faktura från Stockholm Vatten AB motsvarande 800 tkr avseende debitering för 2014. Kostnaderna för spillvatten brukar vara högre under den första tertialen och den fortsatta utvecklingen följs noggrant.

Sammanfattningsvis pekar årsprognosen för VA-verksamheten på årsbudget, dock sannolikt med något högre intäkter, men likaså något högre kostnader.

Avfallsverksamhet

Avfallsverksamheten redovisar för perioden ett överskott om ca 3,6 mnkr mot budget. Inför 2015 omarbetades taxekonstruktionen för att tydliggöra miljöstyrningen i taxan samt för att möta de ökade kostnaderna för entreprenader och kapitalkostnader för utbyggnaden av återvinningskapaciteten i kommunen. Intäkterna följer budget och vi kan se en ökning av antalet matavfallskunder. Vad gäller kostnaderna så här långt under året är de något lägre för behandling och insamling av hushållsavfall, men den stora skillnaden mot budget är att kapitalkostnaden är lägre.

Bedömningen inför 2015 var att en större andel av investeringsprojekten skulle vara i drift och därmed aktiverade som tillgångar. Nu beräknas Österviks ÅVC tas i bruk efter utbyggnaden i månadsskiftet maj/juni och därmed kommer kapitalkostnaden komma upp i budget för den resterande delen av året, men ackumulerat kvarstår ett överskott om ca 800 tkr- 1 mnkr. Viss osäkerhet råder kring hur stor förändringen kommer att bli av insamlad volym från återvinningscentralen, men bedömningen är att det kommer att bli lägre insamlings- och behandlingskostnader och total prognos för avfallsverksamheten pekar på ett överskott om 2,5 mnkr.

Socialnämnden

Barn och unga inom individ- och familjeomsorgen

Sedan 2010 har antalet aktualiseringar ökat kraftigt inom barn och unga, vilket följer trenden för länet och Sverige. Under januari-april har de öppna insatserna fortsatt att öka, främst insatserna familjebehandling, strukturerad öppenvård och kontaktfamilj. Antalet placeringar minskade jämfört med samma period förra året. Minskningen kan främst ses inom HVB-vården. Placeringskostnaden för HVB-vården ökar dock eftersom vårdbehoven ofta är mycket omfattande. Det leder ibland till speciallösningar för att möta den unges komplexa behov.

Barn och unga	Jan- 20 apr 2015	Jan-apr 2014
Aktualiseringar (anmälningar och ansökningar)	352	334
Varav andel förhandsbedömda inom 14 dagar cirka	90 %	u.s.
Pågående utredningar under perioden	422	335
Antal pågående öppna insatser	295	u.s.
Antal unika barn med pågående öppenvårdsinsats 30 april	240	200
Antal pågående placeringar (HVB, Familjehem, jourhem och stödboende)	62	69

Insatser till vuxna inom individ- och familjeomsorgen

Antalet unga i 18-20 årsåldern med ett cannabismissbruk ökar. Vi försöker alltid motivera till frivilliga insatser framför att ta till tvångsåtgärder. Antalet pågående utredningar enligt lag om vård av missbrukare (LVM) har ökat jämfört med för samma period förra året. Däremot har antalet personer som vårdas enligt LVM inte ökat. Tio LVM-utredningar har inletts under perioden varav fyra har lett till vård enligt LVM jämfört med fyra LVM-utredningar samma period 2014. Dock var elva personer aktuella för vård enligt LVM under januari-april 2014.

49 personer har haft kontakt med myndigheten om våld i nära relation under året fram till den 20 april. Sju vuxna med eller utan barn, har fått bistånd till skyddat boende. Motsvarande antal för perioden januari – april 2014 var 57 individer respektive att nio vuxna med eller utan barn hade bistånd till skyddat boende.

Unga vuxna och vuxna*	Jan- 20 apr 2015	Jan-apr 2014
Aktualiseringar (anmälningar, ansökan och yttrande)	285	261
varav våld i nära relation	49	57
Pågående utredningar		
varav enligt lag om vård av missbrukare (LVM)	4	11

* Ett nytt verksamhetssystem, Combine, har tagits i drift från den 1 december 2014 samt 1 mars 2015. Statistik och rapporter är under ett uppbyggnadsskede och därför är det inte möjligt att få fram fullständigt tillförlitlig statistik

Insatser till personer med funktionsnedsättning

Sedan oktober har 115 aktualiseringar gjorts varav 46 är barnärenden. Alla aktualiseringar leder inte till utredning och beslut men kräver förhandsbedömning och flera kontakter måste tas och intyg inhämtas. Funktionshindrade yngre med insats enligt SoL omfattar ca 140 brukare med 190 insatser. Totalt har 690 brukare 1 230 insatser, en ökning med 23 ärenden och 54 insatser sedan årsskiftet. Få ärenden avslutas på grund av målgruppens behov av långvarigt stöd.

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Den sammantagna årsprognosen för socialnämnden är ett underskott på 10 miljoner kronor. Det beror på att antalet utredningar avseende barn och unga fortsätter att öka och därmed också antalet insatser. Kostnadsökningen inom området funktionsnedsättning beror också på fler brukare med större behov och fler insatser. Utförarna får i större utsträckning ersättning enligt högre ersättningsnivåer än tidigare, vilket beror på brukarnas sjukdom och stigande ålder. En analys av området har gjorts av en utomstående konsult, som konstaterar att Nacka har relativt höga kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen, exempelvis daglig verksamhet och boendestöd. Det pågår en översyn av riktlinjer och ersättning för boendestöd för att tydliggöra insatsen och att kunna ge en mer differentierad ersättning.

	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse jmf med budget
Verksamhet (Mnkr)	2015	2015	
IFO barn och Unga	-92,2	-95,2	-3,0
IFO Vuxen	-42,8	-42,8	0,0
LSS/SoL yngre än 65 år	-360,4	-365,4	-5,0
Socialpsykiatri	-40,8	-37,4	3,4
<i>Delsumma Verksamheter</i>	<i>-536,2</i>	<i>-540,8</i>	<i>-4,6</i>
Nämnd och myndighet och huvudmannaskap	-120,1	-125,5	-5,4
Totalt Socialnämnden	-656,3	-666,3	-10,0

Se kommentar avseende verksamhetssystemet Pulsen Combine under äldrenämndens redovisning.

Utbildningsnämnden

Utfallen för de olika nyckeltal som ingår i utbildningsnämnden måluppföljning och som hänför sig till kundundersökningen är övervägande positiva för förskolan. Flera nyckeltal har förbättrats över tid och de flesta ligger över nämndens målvärde. I grundskolan är bilden mer blandad. Utfallet för stimulerande verksamhet har förbättrats svagt och ligger över målvärdet. När det gäller inflytande och delaktighet har resultaten förbättrats i årskurs åtta, men minskat i årskurs fem. Utfallet ligger dock fortfarande långt från målvärdet. I

gymnasieskolan har resultaten på flera av de frågor som relaterar till utbildningsnämndens nyckeltal försämrats sedan föregående år.

Andelen elever som fick sitt förstahandsval av skola till höstterminen 2015 var 88 procent. Det är en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Utbildningsnämndens målvärde på 95 procent nåddes därmed inte i år. I lägre årskurser fick elever i högre grad den skola föräldrarna valt i förstahand. Av dem som sökte till förskoleklass fick 96 procent sitt förstahandsval, men till årskurs sju var andelen 73 procent, vilket är en minskning från 83 procent föregående år. Den totala minskningen jämfört med tidigare år beror på nedgången i årskurs sju.

Nacka på åttonde plats i SKL:s öppna jämförelser

Utöver redovisningen av verksamhetsresultat utifrån nyckeltalen kan konstateras att Nacka placerar sig på åttonde plats i Sveriges kommuner och landstings redovisning av hur väl kommunernas skolor lyckas med sitt kunskapsuppdrag utifrån ett sammanvägt mått. Måttet innefattar meritvärde, andel elever som blir behörig till yrkesprogram, andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen samt betyg i årskurs sex. Nacka hamnar bland de tio procent bästa kommunerna i landet i flera avseenden:

- Meritvärdet i årskurs nio, även när elevsammansättningen beaktas utifrån föräldrars utbildningsbakgrund, utländsk bakgrund och kön.
- Andel elever som blir behöriga till yrkesprogram.
- Andel elever som når kunskapskrav i alla ämnen i årskurs sex. Sammanvägt mått enligt ovan.

Däremot når Nacka inte denna nivå i nationellt prov i årskurs tre, inte heller när elevsammansättningen beaktas i andelen som når alla kunskapskrav eller blir behöriga i årskurs nio.

Nedan visas utbildningsnämndens strategiska mål och en del av nyckeltalen, eftersom många av nämndens nyckeltal härrör från kundundersökningen och därmed uppdaterats sedan årsskiftet.

Förskola - strategiska mål och nyckeltal

Över- gripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Mål- värde	Utfall 2015 (2014)
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande	■	1. Andel personal i förskolan som har förskolläro-utbildning. 2. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 3. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla barnets språk. 4. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att få barnet att förstå matematik.	45 95 85 80	26 96 (96) 89 (88) 83 (83)
	Reellt inflytande	■	1. Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara. 2. Andel föräldrar som får tydlig information om hur barnet utvecklas. 3. Andel föräldrar som är nöjda med öppettider i förskola och pedagogisk omsorg.	85 90 95	86 (84) 87 (88) 96 (96)
	Valmöjligheter	●	4. I alla kommundelar ska utbudet av platser i förskolan motsvara efterfrågan.	4	4 (4)
	Trygg arbetsmiljö	●	1. Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i verksamheten.	95	97 (96)
			2. Andel föräldrar som anser att barnen är ute varje dag med förskolan eller i den pedagogiska omsorgen.	95	96 (96)

Grundskola - strategiska mål och nyckeltal

Observera att här redovisas endast de nyckeltal som utgår från kundundersökning och där det finns nytt värde för 2015.

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Mål-värde	Utfall 2015 (2014)
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande	■	<ol style="list-style-type: none"> Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. Andel elever som anser att skolarbetet väcker nyfikenhet för lust att lära sig mer. Andel elever som använder dator/ läsplatta dagligen. Andel personal med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemmet 	90	93 (92)
	Reellt inflytande	▲	<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som anser att de är med och planerar arbetet i skolan. Andel föräldrar som anser att de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet Andel föräldrar som anser att deras barn är med och påverkar de gem aktiviteterna på fritids. 	75	65 (63)
Stor valfrihet	Val-möjligheter	▲	<ol style="list-style-type: none"> Andel föräldrar som har fått sitt förstahandsval tillgodosett vid val av skola. 	95	88 (92)
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö	▲	<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som anser att de är trygga i skolan. 	95	90 (91)
			<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som kan arbeta utan att bli störda under lektioner och arbetspass. 	75	69 (69)
			<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan 	75	71 (72)

Mål- och nyckeltalstabell för gymnasieskola

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge	Nyckeltal	Målvärde	Utfall 2015 (2014)
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande	▲	1. Andel elever som anser att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mer.	65	50 (55)
	Reellt inflytande	▲	1. Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna.	55	48 (47)
			2. Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång.	65	46 (54)
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö	▲	1. Andel elever som känner sig trygga i skolan.	95	94 (96)
			2. Andel elever som anser att det är arbetsro på lektionerna.	60	49 (53)

Ekonomiskt utfall och årsprognos

Utfallet för perioden är en positiv avvikelse jämfört med budget på 5 miljoner kronor.

Årsprognosen är -11,8 miljoner kronor.

Verksamheterna förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem beräknas följa budget när det gäller checkramen. Enligt befolkningsprognosen från april förväntas antalet elever i förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan bli fler än vad som antogs vid budgeteringstillfället. Det innebär att fler checkar kommer betalas ut än vad som budgeterats för och motsvaras av ett beräknat underskott om – 8,3 mnkr. Underskottet för likvärdighetsgarantin för förskolan beräknas ge ett underskott om – 3,5 mnkr vilket till största delen beror på att kostnaden per barn ökat. Den kostnadsökningen orsakas av att många barn har ett mycket stort behov av insatser, vilket är en utveckling som pågått de senaste åren.

Äldrenämnden

Hösten 2014 beslutade dåvarande social- och äldrenämnden för att börja en långsiktig satsning på teknikstöd med början av 2015. Nu finns en projektledare med fokus på att implementera välfärdsteknologi, och han arbetar just nu med upphandlingsunderlaget för framtidens välfärdstekniktjänster i kommunen. Nacka kommun har också valt att profilera sig som en e-hemtjänstkommun. Införandet av teknikstöd för äldre ska bidra till en förbättrad livskvalitet genom ökad trygghet och säkerhet.

Stort behov av korttid och avlastningsplatser

Idag har äldreomsorgen 40 abonnementsplatser avseende korttid och avlastningsplatser inom kommunen. Utöver dessa köper äldreomsorgen f.n. sex platser utanför kommunen för att tillgodose behovet. Viktigt att det finns *rätt stöd* utifrån kundens behov för att säkerställa en trygg och säker äldreomsorg samt en budget med *volym och kostnadskontroll*. Därutav pågår en tilläggsupphandling för närvarande för att säkerställa behovet. Konsekvensen av att behovet av korttidsplatser är större än abonnemangplatser innebär att kunder ibland får ligga kvar på sjukhus när de är färdigbehandlade i avvaktan på en ledig korttidsplats. När tilläggsupphandlingen är klar kommer det förhoppningsvis bli ett bättre flöde i vårdkedjan.

Årsprognos för ekonomiskt utfall

Årsprognosen för äldrenämnden är ett ekonomiskt utfall i linje med budget. Antalet boende inom särskilt boende har ökat under våren och prognosen bygger på att ökningen kommer att fortsätta öka och inom det området prognostiseras ett underskott på 5 miljoner kronor. Det kompenseras genom prognostiserade överskott inom andra områden, främst korttidsvård och anhörigbidrag.

Verksamhetssystemet Combine

Redovisningen gäller för investeringsprojektet som helhet och kostnaderna delas lika mellan socialnämnden och äldrenämnden. Upparbetad kostnad t.o.m. april månad är cirka 38,0 mnkr med prognos för 2015 på cirka 45,8 mnkr. Det innebär att projektet kommer att överskrida tilldelad investeringsram med cirka 5 mnkr för 2015. Projektet kommer inte att vara slutfört till december 2015.

Vitala delar återstår att utveckla/införa innan verksamhetssystemet är i full drift. Även de processer som har gått i drift (funktionsnedsättning, IFO vuxna och familjerätten och äldreprocessen) saknar bl.a. de delar som stödjer kunden, t.ex. ”min sida” och som stödjer anordnare, t.ex. digital rapportering. Tills vidare innebär det att projektet har kostnader t.ex. för manuell inrapportering av anordnarens uppgifter. När verksamhetssystemet är i drift och fullt ut infört ska det leda till högre rättssäkerhet, ökad tillgänglighet och t.ex. effektivare rapportering och uppföljning. För att kunna uppnå detta krävs hårt styrda processer som det är svårt att göra avsteg från.

Överförmyndarnämnden

Tillgången på gode män är fortsatt god. Den årliga enkäten kommer liksom tidigare år att genomföras i maj/juni och resultat från denna redovisas i samband med bokslutet för tertiäl 2. I april genomfördes ett informationsmöte med gode männen. Mötet var mycket välbesökt. Överlag var de närvarande positiva. Läget vad gäller granskning av årsräkningar är gott. Nästan alla årsräkningar bedöms vara granskade till halvårsskiftet. Därmed är inte allt klart. Gode män som fått anmärkningar på sina årsräkningar ska inkomma med kompletteringar som ska granskas.

Överförmyndarnämnden redovisar ett överskott efter årets första fyra månader. Årsprognosen pekar mot ett resultat i balans.

Bilaga

Verksamhetsstatistik för Valfärd samhällsservice

Eva Olin
Ekonomidirektör

Maria Karlsson
Redovisningsexpert

Verksamhetsstatistik T1 2015 Välfärd samhällsservice

Individ- och familjeverksamheten

Beroendeverksamheten

Nacka Beroendemottagning

Klient/Besök	T1 2015	K	M	T1 2014	Kommentar
Antal klienter	121	62	59	93	
Antal besök	366	205	161	163	Exklusive ÅP grupp och Anhörigprogram grupp

Insattstyp	T1 2015	K	M	T1 2014	Kommentar
Missbruksbedömning	23	17	6	-	Inkl. ADDIS
Missbruksutredning	-	-	-	-	
Motivationshöjande insatser	74	30	44	-	MI och R & S
Anhörigstödsprogram	10	7	3	17	2 avbrutit, närvaro 87 % fram till idag, grupp ännu ej avslutad
Programbaserad öppenvårdsbehandling (individuellt)	39	14	25	-	HAP, ÅP grupp och ÅP individuellt
Programbaserad öppenvårdsbehandling (grupp)	9	-	-	-	ÅP grupp, 3 avbrutit och 80 % närvaro
Eftervårdsbehandling	-	-	-	11	
Vårdplaneringsmöten	2	1	1	-	SIP
Uppsökande och motiverande insatser	-	-	-	-	
Bistånd individuell behandling	12	6	5	-	
Totalt	169	75	84	28	
Case Manager	11	5	6	-	Antalet besök/möten har inte registrerats.

MiniMaria

Klient/Besök	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Antal klienter	87	30	57	90	
Antal besök	169	54	115	283	

Klienter fördelad per insats

Insatstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Missbruksbedömning	52	19	33	54	
Missbruksutredning	2	-	2	2	
Råd och stöd ungdom	21	6	15	-	
Råd och stöd föräldrar	4	3	1	-	
Missbruksbehandling	11	2	9	-	Inklusive ÅP
Eftervård	5	-	5	-	Ungdomsvård/Ungdomskont rakt
Totalt	95	30	65	56	

Socialpsykiatri

Boendestöd, gruppboenden och stödboendet

Insatstyp	T1 2015	K	M	T1 2014	Kommentar
Beställda boendestödstimmar	5 148	-	-	4 761	
Utförda boendestödstimmar	4 296	-	-	3 888	
Boendestöds klienter/månad	113	74	42	112	
Nya klienter	6	5	1	9	
Avslutade klienter	4	2	2	9	
Antal boende på Gruppboendestad	12	3	9	12	
Antal boende i Stödboendet	9	5	4	10	

Träfflokaler

Insatstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Café Lyktan. Antal besök under perioden	397	143	254	567	
Träffpunkten: Antal besök under perioden	444	160	344	511	
Antal besök aktiviteter utanför träfflokal	137	73	64	178	Under T1 2015 anordnades 33 aktiviteter. Under T1 2014 anordnades 36 aktiviteter.
Annexet: Antal besök under perioden	224	-	-	148	

Socialpedagogiska insatser

Insattstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Mottagande nyanlända					
Antal vuxna	6	4	2	-	Finns inga jämförelsesiffror från föregående år.
Antal barn	14	5	9	-	Samma som ovan.
Korsbergavägen					
Antal boende	9	2	7	-	Samma som ovan.
Antal boendedagar i snitt	30	-	-	-	Samma som ovan.
Genomgångsboendet					
Antal boende vuxna	10	7	3	-	Samma som ovan.
Antal boende barn	10	4	6	-	Samma som ovan.

Familjeverksamheten

Insattstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Familjebehandling	38	14	24	42	
Familjerådgivning	85	-	-	71	Varav 43 nya
Familjepedagogiska uppdrag	1	1	-	2	
Familjestöd	9	3	6	11	
Familjestöd: Antal behandlare/ärenden	2/6 1/3	-	-	-	
Familjestöd: Antal pågående ärenden	7	-	-	-	
Nätverksmöten: Antal familjer	21	6	15	18	28 möten
Nätverksmöten: Antal pågående ärenden	10	-	-	9	
Trappansamtal	4	3	1	1	

Alternativ till våld (ATV)

Insattstyp (service)	T1 2015	K	M	T1 2014	Kommentar
Antal ärenden	53	19	34	35	7 nya, 9 avslutade under perioden.
Antal fullföljda ärenden	51	19	32	-	
Antal avbrutna ärenden	2	-	2	-	1 blev svårt sjuk, 1 ej motiverad.
Insattstyp (bistånd)	T1 2015	K	M	T1 2014	Kommentar
Antal ärenden	0	-	-	-	Inga uppdrag på bistånd. Finns uppdrag inom ramen för familjebehandling. Registrering bör ses över.

Fritext: Varifrån klienterna kommer: 7 nya uppdrag, övriga redovisade i årsbokslutet 2014.

Familjecentral och öppen förskola

Insatstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Familjecentralen: Antal besök	1 154	-	-	2 712	BVC har inga föräldragrupper längre vilket nu märks i besöksstatistiken.
Råd och Stöd: Antal samtal	44	9	7	23	Gäller 16 aktuella familjer.
Familjecentralen: Antal grupper	4	-	-	5	2 babymassage, 1 bild, 1 mammagrupp.
Familjecentral: Antal personer som deltar i gruppverksamhet	29	-	-	-	29 vuxna med olika antal små barn.
Öppna förskolan Ektorps: Antal besök	2 720	-	-	-	Vuxna och barn, har ingen siffra för T1 2014.

Råd och stöd Familjeverksamheten och Ungdomsverksamheten

Insatstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Individuellt råd och stöd barn och unga					
Antal ärenden 7-18 år	32	18	14	-	2014 hette det ”individuellt stödkontakt ej biståndsbedömd” (se nedan).
Råd och stöd familj/föräldrar					Kommentar
Antal råd och stöd: 0-12 år	80	38	42	59	37 avslutade
Antal råd och stöd samtal i snitt 1,2,3,4 el 5	-	-	-	3,4	2,5 på avslutade
Antal råd och stöd: 13-18 år	96	47	49	123	
Antal råd och stöd i snitt 1,2,3,4 el 5	3	-	-	3,5	
Horisont: Antal ärenden	22	11	11	-	Nytt för 2015
Horisont: Antal samtal i snitt	-	-	-	-	För lite underlag (kort tid) för att presentera något.
Sammanlagt Råd och Stöd Antal familjer	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Råd och Stöd	230	114	116	182	
Familjecentralen	16	9	7	-	Mer infor Familjecentralen (se ovan)
Sammanlagt Råd och Stöd	246	123	123	182	

Fritext: Varifrån familjer som sökt Råd och Stöd kommit.

- BUP 15 %
- Varit här förut 15 %
- Socialtjänst 17 %
- Skola 20 %
- Eget initiativ 28 %
- Vårdcentral 2,5 %
- BVC 2,5 %

Ungdomsverksamheten

Ungdomsgruppen

Insatstyp	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Konsekvensprogram	3	1	2	4	
Ungdomstjänst	4	1	3	13	
Individuell kontakt med ungdomsbehandlare	27	12	15	69	2014 var det både bistånd och ej bistånd. Ej bistånd ligger 2015 under Råd och Stöd BoU.
Medling	21	6	15	6	
ART/RePulse	8	2	6	3	
Stöd till Brottsutsatta	80	46	34	92	
Boman	8	5	3	4	Fler unga vuxna 20+ år
Barn till Missbrukare (BTM)	1 grupp	3	2	1 grupp	
Barn till föräldrar med psykisk ohälsa (BOPS)	-	-	-	1 grupp	För få som ville gå i grupp. Erbjuds istället individuellt stöd och Beardslee.
Skilda världar	1 grupp	2	5	1 grupp	
Cope	1 grupp	-	-	1 grupp	20 föräldrar (9 män, 11 kvinnor).
Separerade föräldrar (BIFF)	-	-	-	2 grupper	För få som ville gå i grupp. Erbjuds istället föräldrträff Skilda världar och individuellt föräldrastöd.
ABC	-	-	-	-	Påbörjas i höst via UV/FV.
KOMET	-	-	-	-	Påbörjas i höst via Horisont.
Familjestöd under utredning	3	-	3	2	
Speciallösning	2	1	1	6	Inga nya då avtal sagts upp.
Beardslees Familjeintervention	4	2	2	-	Familjer som lever med missbruk eller psykisk ohälsa. Nytt för i år.

Polarna Nacka

Antal insatser under polarpassen	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Aktivt möte	1 539	502	1 037	1 039	Fler pojkar ute på kvällstid offentlig plats.
Lugna/avstyra bråk	6	-	-	11	
Hemkörning	23	-	-	21	
Alkoholrelaterat	5	-	-	4	
Misshandel	0	-	-	0	
Sjukvårdsinsats	3	-	-	0	Livräddande och brandinsats (hus brann ner).
Rymningar	1	-	-	0	

Polarna Nacka: polarungdomar, arbetspass, fortbildningstillfällen

Antal insatser	T1 2015	F	P	T1 2014	Kommentar
Antal rekryter	33	-	-	20	
Antal nyrekryteringar	-	-	-	-	Klart i maj.
Avhopp/avslut	0	-	-	1	
Aktiva Polare	20	8	12	19	
Fortbildningskvällar	3	-	-	3	
Antal polarpass	28	-	-	25	
Polarutbildningar (läger)	1	-	-	1	

Arbets- och fritidsverksamheten

Arbetscentrum

Insatstyp	T1 2015	T1 2014	Kommentar
Öppenverksamhet/jobbsökaraktiviteter	15	Fanns ej	Jobbsökarkurs och drop-in
Kartlägningsprogram: Kompetensen Individuellt datastöd. Hälsoprofil	Hela uppdraget är borttaget		
Arbetsprövning	9	21	Minskning pga. Att AFE har ändrat uppdraget och karriärvägledarna väljer att använda andra uppdrag som har längre utförandetid.
Insats praktik/arbetsträning	93	72	Avslutade uppdrag: 17. Arbete: 10 (5 kvinnor, 5 män). Studier: 2 (1 kvinna, 1 man). Åter uppdragsgivare: 5 (1 kvinna, 4 män).
Karriärgallerian	67 personer 192 aktiviteter 188 evenemang	-	Finns i separat redovisning
Sommarverksamheten	-	-	Rapporteras vid T2
Offentligt skyddat arbete	27	47	Under förra året påbörjades ett arbete med att avsluta OSA som har varit i anställningen på flera år. Detta för att ta bort inläsningseffekten. Efter årsskiftet har AC meddelat AF att de kan påbörja anvisa nya OSA men hittills har AF inte hunnit med nya anvisningar därför uppstår den låga siffran.
Statliga insatser unga (studieförberedande praktik)	15	3	Behovet har kartlagts som större och fler uppdrag har skickats in.
Sysselsättning SPT	14	17	Överlag minskning av antal uppdrag från uppdragsgivare samt utökning av antal utförare. Bättre marknadsföring som åtgärd.
Lönebidrag	0	0	
Trygghetsanställning	17	16	
FAS 3	33	41	Bättre marknadsföring är planerad och arbetet är på gång.
Arbeta med din närmiljö	22	5	Inga nya uppdrag initieras från AFE.
Feriearbete	-	-	Rapporteras vid T2.

Idrottsdriftenheten

Nyckeltal för uppdraget drift av idrottsanläggningar T1 2015	Målvärde	Utfall
Andel av nyttjare som anser att respektive idrottsanläggning är tillgänglig, %	≥80	77
Andel av nyttjare som anser att de får ett bra bemötande av den personal de möter på idrottsanläggningarna, %	≥80	77
Andel av nyttjare som anser att de känner sig trygga på och i anslutning till respektive idrottsanläggning, %	≥80	83
Andel av nyttjare som anser att respektive idrottsanläggning är en välskött och en attraktiv idrottsanläggning, %	≥80	85
Andel av föreningar med tider i idrottsanläggningar som anser att respektive idrottsanläggning är en välskött och en attraktiv anläggning, %	≥80	57
Andelen medborgare som anser att kommunens insatser för utrustning och skötsel av idrotts- och motionsanläggningar sköts bra, %	≥86	86

Kulturverksamheten

Nacka musikskola

Statistik	T1 2015	T1 2014
Antal ämnen	62	62

Konsertstatistik	T1 2015	T1 2014
Antal medverkande barn och ungdomar	371	500
Antal publik	1 008	1 864
Antal konserter	8	12

Biblioteken

Biblioteket i Forum	T1 2015	T1 2014	Kommentar
Öppethållande (timmar)	1 035	1 036	Samma öppettider 2015 jmf 2014
Utlån	46 560	43 902	
Besök	171 751	161 883	*

Fisksätra Bibliotek	T1 2015	T1 2014	Kommentar
Öppethållande (timmar)	833	855	Samma öppettider 2015 jmf 2014
Utlån	16 570	15 720	
Besök	51 395	65 051	*

Orminge Bibliotek	T1 2015	T1 2014	Kommentar
Öppethållande (timmar)	904	919	Sammaöppettider 2015 jmf 2014
Utlån	34 505	35 007	
Besök	57 039	61 813	*

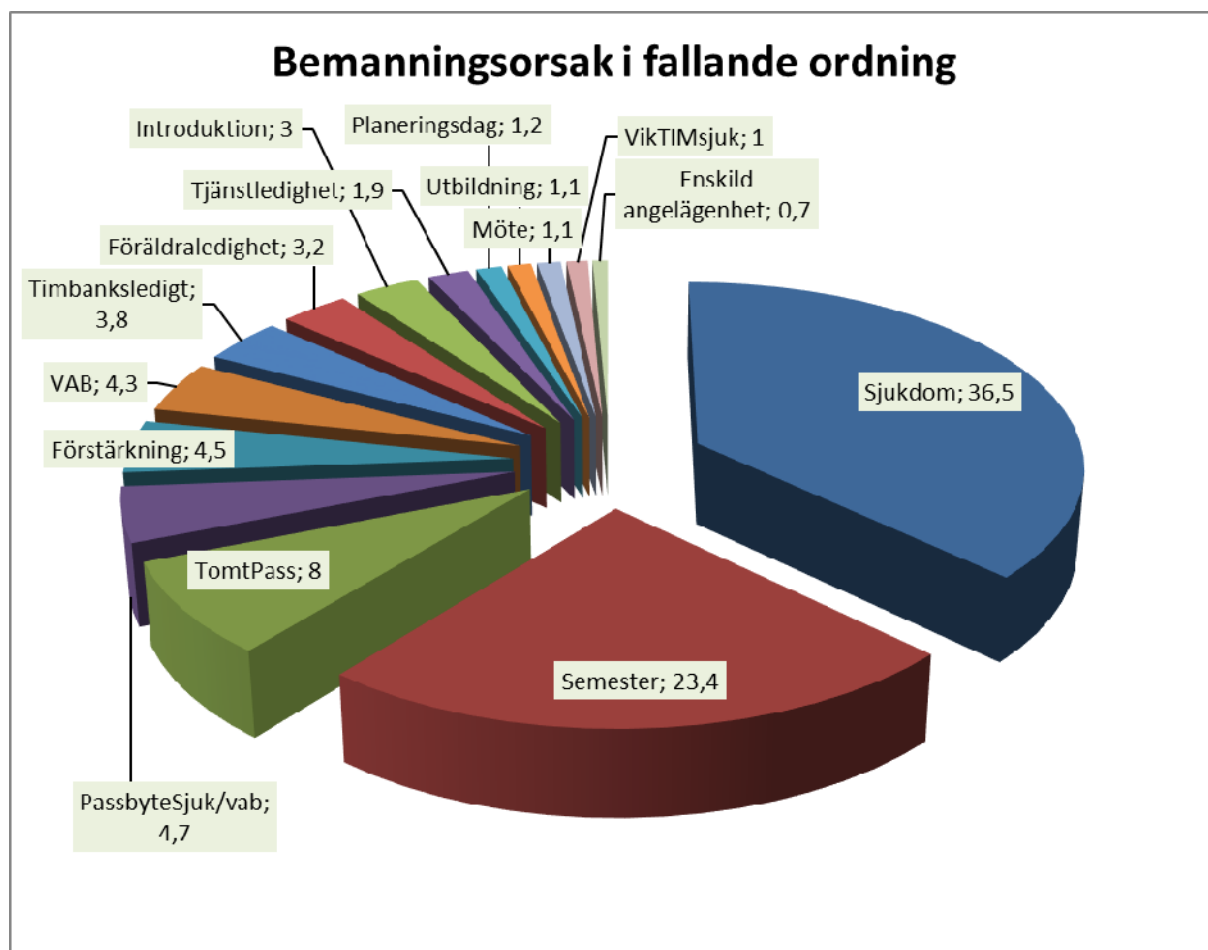
*Av samtliga 6 bibliotek i Nacka är det enbart Nacka Forum bibliotek som ökar besöksantal. Utlån har ökat sammanlagt. Biblioteken har gemensamt tagit fram en strategi så att besökarna lockas att låna fler böcker och media.

Nacka kulturcentrum

Mål enligt avtal med nämnd	T1 2015	T1 2014
Antal besökare ska minst uppgå till 880 000 per år (medeltal av besök 2008/2009)	443 380	406 386
Antal aktörer ska minst uppgå till 25 per år	36	25
Antal deltagare i offentliga arrangemang	39 176	47 781
Nyttjandegraden av lokalerna ska minst uppgå till 70 %	72 %	76 %
Antalet utställningsveckor ska uppgå till minst 40/år	13	13

Bemanningsenheten

Vanligast bemanningsorsak	T1 2015	T1 2014
Sjukdom	36,5	33,5
Semester	23,4	21,9
TomtPass	8,0	14,2
Passbyte Sjuk/VAB	4,7	5,0
Förstärkning	4,5	5,3
VAB	4,3	4,4
Timbanksledigt	3,8	5,0
Föräldraledighet	3,2	1,8
Introduktion	3,0	2,5
Tjänstledighet	1,9	0,9
Planeringsdag	1,2	1,1
Utbildning	1,1	-
Möte	1,1	0,8
VikTIMsjuk	1,0	-
Enskild angelägenhet	0,7	-

Omsorgen, Personligt ombud, Anhörigstöd

Daglig verksamhet

Antal platser	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Interna platser, LSS beslut	46	49	55	69
Externa platser, LSS beslut	26	28	23	21
Interna platser, SOL beslut	1	2	3	3
Externa platser, SOL beslut	0	1	5	1
Totalt	73	80	86	94
Omsorgstagare per nivå	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Nivå 1	2	2	16	24
Nivå 2	3	5	7	9
Nivå 3	14	12	5	9
Nivå 4	11	11	12	11
Nivå 5	13	15	15	16
Nivå 6	3	4	-	-
Interna SOL	1	2	3	3
Externa	26	29	28	22
Totalt	73	80	86	94
Tomplatser	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Björknäs	1	0	-	-
Eken	0	0	-	-
EKO Visa	2	1	-	-
Skapa	9	8	-	-
Kärrtorp/Knarrnäs	5	0	-	-
Eko kultur	5	6	-	-
Antal tomplatser av 95 platser totalt	22	15	9	1

Gruppboenden/boenden

Antal platser	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Fisksåtra gruppboende	16	16	16	16
Bergåsens serviceboende	10	9	9	9
Skymningsvägens gruppboende	6	6	6	6
Bråvallavägen/Kvarnvägens gruppboende*	5	-	-	-
Vattenverksvägens gruppboende**	6	6	6	-
Totalt	43	37	37	31
Omsorgstagare per nivå	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Nivå 1	1	3	3	4
Nivå 2	5	3	3	1
Nivå 3	8	7	7	8
Nivå 4	15	16	17	12
Nivå 5	14	8	7	6
Totalt	43 (1 tomplats)	37	37	31

*Ny verksamhet från 1 september 2011, avslutas 2012-05-02. Åter övertagen juli 2014.

**Ny verksamhet från 1 januari 2013.

Nyckelvikens korttidshem

Omsorgstagare per nivå	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Nivå 1	5	4	6	6
Nivå 2	6	6	10	11
Nivå 3	13	15	12	13
Externa	12	12	12	10
Totalt	36	37	40	40
Antal platser	10	10	10	10
Beläggning (totalt 10 platser)	6,5	6,7	10,5 inklusive helgkortis	6,3

Personligt ombud

Drivs i samarbete med Värmdö kommun	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Totalt antal klienter	82	63	77	61
Antal män	36	23	38	31
Antal kvinnor	46	40	39	30
Antal nya klienter som avslutats under perioden	2	3	1	1
Antal nya klienter som fortfarande är pågående	17	17	23	11

Anhörigstöd klientkontakter

Demenssjuksköterska	Kvinnor	Män	T1 2015
Telefonsamtal	171	89	260
Enskilda samtal	15	5	20
Hembesök	8	3	11
Totalt	194	97	291
Anhörigstöd under 65 år	Kvinnor	Män	T1 2015
Telefonsamtal	41	7	48
Upprepade samtal, totalt antal samtal	9	2	11
Hembesök	1	0	1
Totalt	51	9	60
Anhörigstöd över 65 år	Kvinnor	Män	T1 2015
Telefonsamtal	67	23	90
Hembesök/enskilda samtal	4	2	6
Totalt	71	25	96

Personlig assistans

Statistik	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Antal ärenden assistans FK	21	21	21	26
Antal ärenden LSS	64	70	71	65
Antal ärenden SOL	3	3	5	4
Antal ärenden omsorg kväll/natt	35	32	0	0
Totalt	121	126	97	95
	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Antal utförda timmar SOL	136	1 070	1 245	489
Antal utförda timmar LSS	9 378	9 032	10 988	11 017
Antal utförda timmar FK	34 462	33 289	36 346	45 830
Antal utförda timmar Barnomsorg annan tid	5 012	4 992	0	0
Totalt	48 988	48 383	48 579	57 336
	T1 2015	T1 2014	T1 2013	T1 2012
Antal tillsvidareanställda	29	36	45	49
Antal timavlönade HÖK	0	0	20	32
Antal PAN assistenter	102	109	86	77
Antal PAN anhörigvårdare	39	37	34	39
Antal utbildade barnskötare	40	32	0	0
Totalt	210	214	185	197

Nacka seniorcenter

Nacka seniorcenter T1 2015

Seniorcenter	Antal platser	Antal lägenheter	Inriktning	Dagverksamhet	Korttidsboende	Hemtjänst
SC Ektorp	116	116	Somatisk och demens	Ja	Nej	Nej
SC Talliden	46	45*	26 demens	Nej	Nej	Ja
SC Sofiero	41	40*	10 demens	Ja	Nej	Nej
SC Sjöträppan	61	57*	Somatisk och demens	Ja	Nej	Nej
SC Älta	20	18*	Somatisk	Nej	Nej	Nej
NSC Totalt	284	276	-	-	-	-

*Parboende är möjligt

Seniorcenter	Antal dagar med ersättning 0 kr	Snittid för tomlats under året	Medelchecknivå demens	Medelchecknivå omvårdnad	Medelchecknivå totalt	Gäster i dagverksamhet snitt/mån
SC Ektorp	281	26,00	3,90	2,90	3,00	260
SC Talliden	163	36,25	3,62	3,09	3,33	-
SC Sofiero	121	27,44	3,90	3,04	3,25	271
SC Sjöträppan	47	13,80	4,00	3,30	3,65	196
SC Älta	0	0,00	-	3,30	3,30	-
NSC Totalt	612	-	-	-	-	-

Nacka seniorcenter TI 2014

Seniorcenter	Antal platser	Antal lägenheter	Inriktning	Dagverksamhet	Korttidsboende	Hemtjänst
SC Ektorps	116	116	20 demens	Ja	Nej	Nej
SC Talliden	46	45*	14 demens	Nej	12 platser	Ja
SC Sofiero	41	40*	10 demens	Ja	Nej	Nej
SC Sjötäppan	59	57*		Ja	Nej	Nej
SC Älta	20	18*	Säbo	Nej	Nej	Nej
NSC Totalt	282	276	-	-	12 platser	-

*Parboende är möjligt

Seniorcenter	Antal dagar med ersättning 0 kr	Snittid för tomlats under året	Medelchecknivå demens	Medelchecknivå omvårdnad	Medelchecknivå totalt	Gäster i dagverksamhet snitt/mån
SC Ektorps	121	17,40	3,80	2,95	3,38	313
SC Talliden	178	34,57	3,25	2,98	3,09	-
SC Sofiero	92	27,20	3,36	3,00	3,18	219
SC Sjötäppan	40	7,85	4,00	3,04	3,52	193
SC Älta	101	16,83	-	3,10	3,10	-
NSC Totalt	532	-	-	-	-	-

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 93

Dnr KFKS 2015/310-299

Nya simhallar i Nacka

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutar att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendet

Eftersom simhallarna i Nacka börjar bli i sämre skick beslutade fritidsnämnden i september 2013 att det skulle göras en simhallsutredning. Resultatet av den utredningen presenterades för fritidsnämnden vid dess sammanträde den 12 mars 2015. Baserat på utredningen noterade nämnden den 16 april 2015 att det finns ett behov av en simhall i Fisksätra-Saltsjöbaden och en i Boo. Nämnden uttalade att det finns goda förutsättningar för att fortsatt ha en simhall där Näckenbadet ligger idag och att lokalisera en till området vid Myrsjöns idrottsplats, men tyckte ändå att alternativa lokaliseringar i Fisksätra och Orminge centrum borde utredas vidare. Fritidsnämnden lämnade därför över ärendet till kommunstyrelsen, som har ägaransvaret för kommunens fastigheter, för fortsatt utredning.

Enheten för fastighetsutveckling bedömer att den genomförda utredningen innehåller det underlag som behövs för att ta ställning för att bygga en ny simhall på den plats som Näckenbadet idag ligger på och att lokalisera en till området vid Myrsjön. Enheten föreslår därför att kommunen ska investera 5 miljoner kronor för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som samarbetspart, ägare och operatör av den nya simhallen vid Näckenbadet. För fortsatt utredning och programarbete för en nyetablering vid Myrsjön föreslås en investering på 2 miljoner kronor.

När de två nya simhallarna är på plats kan kommunen evakuera verksamheten vid Nacka simhall och bygga ny simhall i centrala Nacka. Kommunen kan då tidigarelägga en exploatering för exempelvis bostadsbebyggelsen, där simhallen idag ligger.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 28 april 2015 § 79
Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 17 april 2015
Fritidsnämnden den 16 april 2015 § 35
Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 27 mars 2015
Simhallsutredning 2015-03-03 med tillhörande bilagor
Brukardialog simhallslokalisering

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 28 april 2015 § 79

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade att bordlägga ärendet.

Beslut i fritidsnämnden den 16 april 2015 § 79

1. Fritidsnämnden beslutade att uppdraget (2013-09-18) till den dåvarande byggenheten avseende utredning av simhallar är utfört.
2. Fritidsnämnden konstaterade att utredningen visar att det finns ett behov av simhall i områdena Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo. Utredningen visar att det finns goda förutsättningar för en fortsatt lokalisering till det område där Näckenbadet nu ligger och för att bygga en ny simhall vid Myrsjöns idrottsplats.
3. Alternativa lokaliseringar i Fisksätra respektive Orminge centrum bör dock utredas vidare. Fritidsnämnden bedömde att det beslutet bör fattas av kommunstyrelsen som har uppdraget som ägare av kommunens fastigheter.
4. Fritidsnämnden överlämnade utredningen till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att stadsutvecklingsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med enheten för Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Miljöpartiet anser att den nya simhallen i Saltsjöbaden istället bör lokaliseras till Fisksätra. Detta vore det bästa alternativet både utifrån funktion och ett tillgänglighetsperspektiv. Det tänkta läget i Fisksätra har ett klart bättre kollektivtrafikläge. Eftersom Fisksätra också är Sveriges mest tätbefolkade tätort är det fler som kan ta sig till badet till fots och med cykel än om man som enligt det liggande förslaget väljer att placera badet i ett glesbefolkat villaområde i Saltsjöbaden.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet har allt sedan slutet av 1970-talet drivit att ett bad ska byggas i Orminge. Vi har hela tiden velat att badet ska placeras i anslutning till Orminge centrum, detta dels för närhet till goda kommunikationer, dels för att det då skulle vara mer tillgängligt. Vi är

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

tillfredsställda med att byggandet av ett bad nu verkar komma närmare men anser alltså att en placering vid Myrsjö skulle vara sämre.

Frågan var ersättningen till nuvarande Näckenbadet ska placeras är minst lika viktig. Placering i anslutning till befintligt bad kan tyckas enkel i och med att detaljplan finns men fördelarna med en placering i Fisksätra överväger kraftigt. Fisksätra är ett tätbebyggt område med många barn och ungdomar. Ett bad i Fisksätra skulle vara mycket mer attraktivt än vid Saltsjöbadens idrottsplats. I olika sammanhang har tankarna på att göra Fisksätra till ett mer attraktivt bostadsområde första fram, att höja områdets status. Ett badhus i området skulle verkligen kunna ge området en skjuts! Fler alternativa placeringar finns och förarbetena för att ta fram en detaljplan för badhus bör omgående startas.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-17

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/310-299

Kommunstyrelsens
stadsutvecklingsutskott

Nya simhallar i Nacka

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Kommunfullmäktige beviljar investeringsmedel om 5 miljoner kronor för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som möjlig samarbetspart, ägare och operatör av ny simhall vid Näckenbadet i Saltsjöbaden.
2. Kommunfullmäktige beviljar investeringsmedel om 2 miljoner kronor för fortsatt utredning och programarbete för nyetablering av simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo.

Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt ovan beslutar kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott för egen del följande.

1. Stadsutvecklingsutskott ger startbesked för bygglovsansökan, projektering och upphandling avseende nybyggnation av simhall vid Näckenbadet i Saltsjöbaden. Detta beslut fattas med stöd av punkten 44 i kommunstyrelsens delegationsordning.
2. Stadsutvecklingsutskott ger startbesked för fortsatt utredning och programarbete för nyetablering av simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo. Detta beslut fattas med stöd av punkten 43 i kommunstyrelsens delegationsordning.
3. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott noterar informationen om ny simhall i centrala Nacka till protokollet.

Sammanfattning

Eftersom simhallarna i Nacka börjar bli i sämre skick beslutade fritidsnämnden i september 2013 att det skulle göras en simhallsutredning. Resultatet av den utredningen presenterades för fritidsnämnden vid dess sammanträde den 12 mars 2015. Baserat på utredningen noterade nämnden den 16 april 2015 att det finns ett behov av en simhall i Fisksätra-Saltsjöbaden och en i Boo. Nämnden uttalade att det finns goda förutsättningar för att fortsatt ha en simhall där Näckenbadet ligger idag och att lokalisera en till området vid Myrsjöns idrottsplats, men tyckte ändå att alternativa lokaliseringar i Fisksätra och Orminge centrum borde utredas vidare. Fritidsnämnden lämnade därför över ärendet till kommunstyrelsen, som har ägaransvaret för kommunens fastigheter, för fortsatt utredning.

Enheten för fastighetsutveckling bedömer att den genomförda utredningen innehåller det underlag som behövs för att ta ställning för att bygga en ny simhall på den plats som Näckenbadet idag ligger på och att lokalisera en till området vid Myrsjön. Enheten föreslår därför att kommunen ska investera 5 miljoner kronor för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som samarbetspart, ägare och operatör av den nya simhallen vid Näckenbadet. För fortsatt utredning och programarbete för en nyetablering vid Myrsjön föreslås en investering på 2 miljoner kronor.

När de två nya simhallarna är på plats kan kommunen evakuera verksamheten vid Nacka simhall och bygga ny simhall i centrala Nacka. Kommunen kan då tidigarelägga en exploatering för exempelvis bostadsbebyggelsen, där simhallen idag ligger.

Ärendet

Nacka kommun har idag två simanläggningar, Näckenbadet i Saltsjöbaden och Nacka simhall på Järlahöjden. Båda anläggningarna är ålderstigna och deras återstående livslängd uppskattas till två - tre år respektive tio år. Det finns önskemål om en tredje simhall, som då skulle lokaliseras till Boo. Det här ärendet handlar om den simhallsutredning som har gjorts och förslag om hur kommunen ska gå vidare med frågan om simhallar.

Bakgrund

Nacka kommuns befolkning beräknas öka kraftigt de kommande åren. År 2030 förväntas antalet invånare vara minst 140 000, en ökning med 46 procent jämfört med år 2014.

Den 18 september 2013 beslutade fritidsnämnden att ge dåvarande byggenheten i uppdrag¹ att ta fram tre olika utredningsalternativ för Näckenbadet. Enligt fritidsnämndens beslut skulle utredningarna avse ombyggnad (uppgradering) av Näckenbadet, nytt badhus vid Näckenbadet på befintlig plats och nytt badhus i Fisksätra alternativt Saltsjöbadens centrum eller vid Saltsjöbadens ishall. Fritidsnämnden beslutade den 12 februari 2014² att utvidga

¹ FRN 2013/132-822, § 99

² FRN 2013/132-822, § 2

utredningen till att även innefatta alternativa lokaliseringar för en simhall i Orminge. I uppdraget ingick även att studera olika finansieringsalternativ.

Vid fritidsnämndens sammanträde den 14 maj 2014 informerades muntligen om arbetsgången i utredningsarbetet. Simhallsutredningen presenterades som ett informationsärende vid fritidsnämndens sammanträde den 12 mars 2015³.

Simhallsutredningens förslag och rekommendationer

Utredningen innehåller förslag till alternativa lösningar för simhallar i Fisksätra, Saltsjöbaden och Boo. Den omfattar lokaliseringsförslag som beaktar tillgänglighet, funktionalitet, genomförbarhet, ekonomi samt risker och möjligheter. Utredningen har beaktat⁴ att det finns förslag om att en badanläggning ska färdigställas i centrala Nacka senast år 2030 och att det tidigare har identifierats ett behov⁵ av tre simanläggningar i Nacka.

Utredningens rekommendation är följande:

1. Att omgående projektera och ansöka om bygglov för nybyggnation av Näckenbadet. Beslutet innebär inte att den slutliga förslaget är att lokalisera ny simanläggning på befintlig fastighet men det skapar handlingsutrymme och framtida tidsvinster.
2. Att en ny simhall i Boo lokaliseras till området vid Myrsjöns idrottsplats ("Campus Myrsjö").

Fritidsnämndens förslag om simhallar

Vid sammanträdet den 16 april 2015 beslutade fritidsnämnden att uppdraget av den 18 september 2013 till dåvarande byggenheten avseende utredning av simhallar skulle anses slutfört. Fritidsnämnden konstaterade att utredningen visar att det finns ett behov av simhall i områdena Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo. Enligt fritidsnämnden påvisade utredningen att det finns goda förutsättningar för en fortsatt lokalisering till det område där Näckenbadet nu ligger och för att bygga en ny simhall vid Myrsjöns idrottsplats. Alternativa lokaliseringar i Fisksätra respektive Orminge centrum borde dock, enligt fritidsnämndens beslut, utredas vidare. Fritidsnämnden bedömde att det beslutet borde fattas av kommunstyrelsen, som har uppdraget som ägare av kommunens fastigheter. Därmed beslutade fritidsnämnden att överlämna utredningen till kommunstyrelsen för fortsatt utredning.

³ FRN 2013/132-822, § 25

⁴ Detaljplaneprogram Centrala Nacka, Samrådshandling november 2014

⁵ Föreningslivets och allmänhetens behov av simhall i Saltsjöbaden, FRN 2013/153-822, dåvarande idrotts- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse av den 30 okt 2013

Projektera för nytt Näckenbad och en simhall vid Myrsjön

Enligt enheten för fastighetsutveckling finns det inte något behov av att fortsätta utreda alternativa lokaliseringar. Den genomförda simhallsutredningen ger ett fullgott underlag för ställningstagande nu och omfattar de frågor om simhallarnas storlek, verksamhetens innehåll, utbudet i simhallarna och finansierings- och driftsformer, som lyfts fram som skäl för fortsatt utredning av lokalisering, i underlaget för fritidsnämndens beslut⁶. Dessa parametrar har varit väsentliga faktorer för rekommendationen av lokalisering i simhallsutredningen. Enheten har i utredningen även beaktat risken för att Näckenbadet måste stängas i förtid inom en tid av två tre år. Näckenbadet har påvisade brister både i själva bassängen och i byggnaden i övrigt. Den var under oktober 2013-januari 2014 stängd på grund av upptäckta risker kring bassängens hållbarhet. Efter ytterligare utredning kunde simhallen öppnas igen, med övervakningsutrustning som följer vad som händer i och kring konstruktionen.

Punkten 1 i simhallsutredningens rekommendation innebär att kommunen omgående projekterar och söker bygglov för nybyggnation av en simhall vid Näckenbadet. Beslutet innebär inte att den slutliga förslaget är att lokalisera ny simhall på befintlig fastighet men det skapar handlingsutrymme och framtida tidsvinster för det fall att badet skulle behöva stängas, exempelvis på grund av brister i arbetsmiljö, konstruktion eller andra funktions- eller kvalitetsskäl. En ny simhall skulle enligt denna rekommendation kunna vara i drift redan 2018/2019.

Ett beslut om lokalisering av simhall till området vid Myrsjöns idrottsplats innebär att utrednings- och programarbete kan påbörjas omedelbart, där program och planfrågor med tillhörande tidplan för en simhall (sportkluster) fastställs. En ny simhall skulle kunna vara i drift 2020/2021. Förslaget är en del av ett tänkt ”Campus Myrsjö” med skola, förskola, sporthall, bollhall och anläggningar för utomhussport. Enheten för fastighetsutveckling bedömer att alternativet med en process för att åstadkomma en simhall i Orminge centrum är mer komplicerad och riskfylld. Vardera lokaliseringen har sina fördelar och ger olika typer av mötesplatser men sammanvägt bedömer enheten för fastighetsutveckling att ”Campus Myrsjö” är det bästa alternativet.

Ny simhall i centrala Nacka

Med två nya simhallar i Nacka inom tio år kan Nacka simhall evakueras och en ny simhall i centrala Nacka byggas. En exploatering av nuvarande tomt för annat ändamål på Järlehöjden, såsom bostadsbebyggelse, kan då komma igång tidigare än vad som annars skulle vara möjligt. Nacka simhall kan inte evakueras förrän det finns kapacitet att under en tid flytta verksamheten till andra simhallar i Nacka.

⁶ Tjänsteskrivelse den 27 mars 2015

Enhetens för fastighetsutveckling förslag

Enheten för fastighetsutveckling föreslår således att kommunfullmäktige ska besluta om en investering på 5 miljoner kronor som ska användas för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som möjlig samarbetspart, ägare och operatör av ny simhall vid Näckenbadet i Saltsjöbaden. 2 miljoner föreslås som investeringsram för fortsatt utredning och programarbete för nyetablering av simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo.

Ekonomiska konsekvenser

För det fall att det senare beslutas att bygga en simhall på samma plats som det befintliga Näckenbadet, kommer de 5 miljoner kronorna att ingå som en del av investeringsprojektet för genomförande. För det fall att ett slutligt utfall innebär att simanläggningen inte kommer att uppföras på befintlig plats där nuvarande Näckenbadet är placerat, kommer en stor del av de 5 miljoner kronorna för projektering/upphandling av nytt Näckenbad att betraktas som förgäveskostnad. En del av utgiften kan tillgodoräknas vid studie av alternativ verksamhet på nuvarande plats. Vidare kan erfarenheten och underlaget nyttjas vid annan lokalisering av ny simhall. En bedömning är att ca 50 % av investeringsmedlen kan tillgodoräknas andra projekt på nuvarande plats eller vid annan lokalisering av simhall.

Ett inriktningsbeslut att lokalisera simanläggningen till Myrsjö innebär inte några direkta ekonomiska konsekvenser. Däremot innebär det att investeringsmedel på 2 miljoner kronor för den fortsatta utredning och programarbetet delvis kan betraktas som förgäveskostnad om beslut tas om annan etablering av simhall eller om en simhall inte byggs. En bedömning är att del av dessa medel kan tillgodoräknas framtida projekt i området. Om en simhall byggs i Myrsjö kommer investeringsmedlen på 2 miljoner kronor att ingå som en del i det investeringsprojektet.

Konsekvenser för barn

Genom denna investering ges möjlighet att på ett bättre sätt säkerställa en fortsatt simverksamhet för barn och elever i Saltsjöbaden/Fisksätra samt att möjligheten att skapa ett sportkluster vid Myrsjö i Orminge för barn och ungdom utreds vidare till framtagande av underlag för ett genomförandebeslut.

Bilagor

b_Fritidsnämndens beslut den 16 april 2015

c_Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 27 mars 2015

d_Simhallsutredning 2015-03-03 med tillhörande bilagor

e_brukardialog_simhallslokalisering

Lars Nylund
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

Anders Ahlén
Projektledare
Enheten för fastighetsutveckling

§ 35

Dnr FRN 2013/132

Inriktning av fortsatt arbete med nya simhallar i Nacka

Beslut

1. Fritidsnämnden beslutar att uppdraget (2013-09-18) till den dåvarande byggenheten avseende utredning av simhallar är utfört.
2. Fritidsnämnden konstaterar att utredningen visar att det finns ett behov av simhall i områdena Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo. Utredningen visar att det finns goda förutsättningar för en fortsatt lokalisering till det område där Näckenbadet nu ligger och för att bygga en ny simhall vid Myrsjöns idrottsplats.
3. Alternativa lokaliseringar i Fisksätra respektive Orminge centrum bör dock utredas vidare. Fritidsnämnden bedömer att det beslutet bör fattas av kommunstyrelsen som har uppdraget som ägare av kommunens fastigheter.
4. Fritidsnämnden överlämnar utredningen till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Ärendet

De två simhallar som finns i kommunen idag är nedgångna och slitna och bedömningen är att de behöver ersättas av nya anläggningar de närmaste tre till tio åren. Redan i tidigare simhallsutredningar har det konstaterats att det redan idag finns behov av en tredje simhall som bör placeras i Boo. I och med att befolkningen i kommunen ökar kan det på sikt också behövas en utökad kapacitet av simbanor i en ny simhall i centrala Nacka.

Enheten för fastighetsutveckling har redovisat en simhallsutredning för fritidsnämnden, som bland annat innehåller förslag på placeringar för nya simhallar i Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo.

En ny simhall på samma plats som det befintliga Näckenbadet är den mest fördelaktiga placeringen ekonomiskt och genomförandemässigt för en simhall i Fisksätra-Saltsjöbaden, medan en placering i Fisksätra kan upplevas som mer tillgänglig samtidigt som den kan tillföra området flera positiva effekter, såsom ökad folkhälsa och social hållbarhet.

En ny simhall vid Myrsjöskolan och Myrsjö idrottsplats är den mest fördelaktiga placeringen ekonomiskt och genomförandemässigt för en simhall i Orminge, medan en placering vid Orminge Centrum kan upplevas som mer tillgänglig samtidigt som den kan bidra mer rörelse i ett framtida stadsdelscentrum. De överväganden som behöver göras innan en slutgiltig placering föreslås, ligger dock på kommunstyrelsen som fastighetsägare.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 27 mars 2015

Bilaga 1. Enheten för fastighetsutvecklings simhallsutredning daterad 2015-03-03

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 35 forts

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Protokollsanteckningar

Martin Gunnesson (KD) lät anteckna följande till protokollet.

”Vad gäller simhallens placering i Boo, anser Kristdemokraterna att även om det ur ett strikt idrotts- och fritidsperspektiv är två tämligen likvärdiga alternativ, så torde praktiska och ekonomiska skäl, samt alternativpotential för marken göra att Orminge C är ett väsentligt sämre alternativ än Myrsjö.

Vad gäller avgörandet mellan Fisksätra och Saltsjöbaden finns många goda argument för båda platserna. En profilbyggnad av denna dignitet placerad i Fisksätra kunde stärka både områdets status och integrationen mellan områdenas innevånare, särskilt om andra infrastrukturinvesteringar görs som ytterligare förenklar de fysiska kommunikationerna, exempelvis genom en sammanbyggande exploatering. Därtill kommer det faktum att marken i Fisksätra skulle kunna tillåta en större byggnad, vilket vi anser skulle vara både motiverat och önskvärt. Detta bör särskilt beaktas och undersökas av Kommunstyrelsen. Om däremot varken kommundelarna byggs ihop mer eller hallen görs större, så måste försämringen av simmöjligheterna för motionärer och idrottare i Saltsjöbaden anses väga tungt i beslutet.”

Louise Granath (FP) lät anteckna följande till protokollet.

”Med en ökande befolkningsmängd är behovet av en tredje simhall i Nacka stort. Nu ska simhallen i Boo äntligen bli verklighet, som ett efterlängtat komplement till den befintliga simhallen i centrala Nacka och den nya simhallen som planeras i Saltsjöbaden/Fisksätra. Inför beslutet om var de nya simhallarna ska placeras bör synpunkter inhämtas från föreningar, skolor, medborgare samt fastighetsägare i de aktuella centrumanläggningarna.”

Pascal Fall (MP) lät anteckna följande till protokollet.

”MP Nacka tycker att Näckenbadet ska flyttas till Fisksätra av flera anledningar. Fisksätra ligger bra till med närhet till vatten och natur och har goda kommunikationer så som Saltsjöbanan och bussar och det är lätt att ta sig dit med bil eller cykel. Vi vill att alla Nackabor ska känna stolthet och engagemang i sitt bostadsområde. En simhall är ett mycket bra verktyg för att motverka isolering och öka integration mellan olika befolkningsgrupper och inte minst öka simkunnigheten bland de boende i Fisksätra. En Simhall i Fisksätra skulle kunna bli en mötesplats som binder samman människor med olika kulturer och skapar möjligheter för nya möten i det sociala livet. En simhall besöks av

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 35 forts

alla generationer: pensionärer, ungdomar, barnfamiljer och skapar en gemenskap. De flesta har råd att gå till simhallen och det är en bra aktivitet för alla åldrar. Genom att arrangera olika aktiviteter i simhallen, så som simskola (för alla åldrar), crawlkurser, vattengympa, mm får man ännu mer integration, folk hälsa och social samvaro.

En simhall är en påtaglig och symbolisk fördel för hela kommunen för att fler invånare från andra kommundelar skulle besöka Fisksätra och ta del av handel, kultur och natur.

Med alla dessa fördelar som dessutom är i linje med kommunens integrations- och mångfaldsmål vill MP Nacka att en ny simhall ska placeras i Fisksätra.”

Martin Hellströmer (S) och Karin Boman Röding (S) lät anteckna följande till protokollet.

”Socialdemokraterna anser att lokaliseringen av en simhall i Boo området bör vara i Orminge Centrum. Det skulle enligt vår mening vara den optimala placeringen i området och skapa många synergier med centrumet samt skapa en närhet för besökare och ungdomar. På Myrsjö IP förespråkar vi istället att ytterligare plats kan tas i bruk för en eventuell expansion av Boo KFUMs raketthall samt även undersöka möjligheterna att lokalisera en simhall på området för att skapa ett levande idrottskluster. Det är även bra att det närmar sig ett beslut om ny simhall i Saltsjöbadsområdet då livslängden på Näckenbadet är oförutsägbar.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2015-03-27

TJÄNSTESKRIVELSE
FRN 2013/132

Fritidsnämnden

Inriktning av fortsatt arbete med nya simhallar i Nacka

Förslag till beslut

1. Fritidsnämnden beslutar att uppdraget (2013-09-18) till den dåvarande byggenheten avseende utredning av simhallar är utfört.
2. Fritidsnämnden konstaterar att utredningen visar att det finns ett behov av simhall i områdena Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo. Utredningen visar att det finns goda förutsättningar för en fortsatt lokalisering till det område där Näckenbadet nu ligger och för att bygga en ny simhall vid Myrsjöns idrottsplats.
3. Alternativa lokaliseringar i Fisksätra respektive Orminge centrum bör dock utredas vidare. Fritidsnämnden bedömer att det beslutet bör fattas av kommunstyrelsen som har uppdraget som ägare av kommunens fastigheter.
4. Fritidsnämnden överlämnar utredningen till kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Sammanfattning

De två simhallar som finns i kommunen idag är nedgångna och slitna och bedömningen är att de behöver ersättas av nya anläggningar de närmaste tre till tio åren. Redan i tidigare simhallsutredningar har det konstaterats att det redan idag finns behov av en tredje simhall som bör placeras i Boo. I och med att befolkningen i kommunen ökar kan det på sikt också behövas en utökad kapacitet av simbanor i en ny simhall i centrala Nacka.

Enheten för fastighetsutveckling har redovisat en simhallsutredning för fritidsnämnden, som bland annat innehåller förslag på placeringar för nya simhallar i Fisksätra-Saltsjöbaden respektive Boo.

En ny simhall på samma plats som det befintliga Näckenbadet är den mest fördelaktiga placeringen ekonomiskt och genomförandemässigt för en simhall i Fisksätra-Saltsjöbaden, medan en placering i Fisksätra kan upplevas som mer tillgänglig samtidigt som den kan tillföra området flera positiva effekter, såsom ökad folkhälsa och social hållbarhet.

En ny simhall vid Myrsjöskolan och Myrsjö idrottsplats är den mest fördelaktiga placeringen ekonomiskt och genomförandemässigt för en simhall i Orminge, medan en placering vid Orminge Centrum kan upplevas som mer tillgänglig samtidigt som den kan bidra mer rörelse i ett framtida stadsdelscentrum. De överväganden som behöver göras innan en slutgiltig placering föreslås, ligger dock på kommunstyrelsen som fastighetsägare.

Ärendet

Bakgrund

Nacka kommuns två simhallar är nedgångna och slitna och bedömningen är att de behöver ersättas av nya anläggningar. Näckenbadet bedöms kunna fungera i ytterligare högst tre år och Nacka simhall i ytterligare högst tio år. Tidigare simhallsutredningar har visat på behov av en tredje simhall i Orminge redan idag. Då kommunen växer är bedömningen också att det på sikt kan behövas ytterligare kapacitet i simhallar och då främst i de centrala delarna av Nacka.

Med anledning av detta har fritidsnämnden tidigare gett dåvarande byggenheten i uppdrag att utreda

- lösningar för Näckenbadet, om den befintliga simhallen kan renoveras, om den kan ersättas med en ny simhall på samma plats eller om det kan ersättas med en ny simhall på en annan plats i kommundelen
- lösningar för en ny simhall i Orminge

Enheten för fastighetsutveckling har den 12 mars 2015 redovisat en simhallsutredning daterad 2015-03-03, som bland annat innehåller förslag på placeringar för nya simhallar i Orminge respektive Saltsjöbaden.

Fritidsnämnden ska ta ställning till en inriktning av den fortsatta planeringen när det gäller främst placeringen av en simhall i Fisksätra – Saltsjöbaden respektive Orminge. Frågan om en ny simhall som kan ersätta Nacka simhall hanteras inom ramen för programarbetet för centrala Nacka. Fritidsnämnden har beslutat om yttrande över planen för centrala Nacka vid sitt sammanträde 15 januari 2015, som bland annat innehöll synpunkter på lokalisering av en ny större simhall som kan ersätta nuvarande Nacka simhall.

Beslut om simhallarnas storlek, verksamhetens innehåll, utbudet i simhallarna, finansieringsformer och driftsformer ska utredas i senare skede.

Tidigare beslut

Fritidsnämnden beslöt den 18 september 2013 att ge den tidigare byggenheten i uppdrag att ta fram tre olika utredningsalternativ till Näckenbadet.

Fritidsnämnden beslut den 12 februari 2014 att utvidga förstudien om Näckenbadet till att omfatta prioritering och finansieringsalternativ för simhall i Orminge.

Överväganden till placering av en simhall i Fisksätra – Saltsjöbaden

Enheten för fastighetsutveckling bedömer det inte möjligt att genomföra en renovering av det befintliga Näckenbadet.

En ny simhall på samma plats som nuvarande Näckenbadet det mest ekonomiskt fördelaktiga för kommunen och det alternativet som bedöms vara enklast att genomföra.

Med en placering vid nuvarande Näckenbadet kan även synergier uppnås vid drift och skötsel och området blir även fortsättningsvis ett kluster av flera idrottsanläggningar som berikar varandra. Detta projekt går även snabbare att genomföra och få färdigt för verksamhet än ett alternativ i Fisksätra.

Samtidigt skulle en simhall som placeras i Fisksätra vara mer tillgänglig för fler, då fler skulle få det enklare att ta sig till och från den platsen med kollektivtrafik, bil eller som gående. En simhall i Fisksätra kan också tillföra området en rad positiva resurser, som kan stärka folkhälsan och den sociala hållbarheten i Fisksätra samt gynna ökad simkunnighet i ett område där dessa kunskaper idag är begränsade.

Överväganden till placering av en simhall i Boo

Enheten för fastighetsutveckling förordar att en ny simhall i Boo byggs i anslutning till Myrsjöskolan, Myrsjö sporthall, Myrsjö idrottsplats och Boo KFUMs raketthall. Denna placering kan förstärka ett befintligt skol- och idrottsområde, där flera verksamheter kan ha nytta av varandra. Alternativet är det mest ekonomiskt fördelaktiga för kommunen och det alternativet som bedöms vara enklast att genomföra. Detta alternativ bedöms gå betydligt snabbare att genomföra och få färdigt för verksamhet än ett alternativ i Orminge Centrum.

Samtidigt skulle en simhall som placeras i anslutning till Orminge Centrum vara mer tillgänglig för fler, då fler skulle få det enklare att ta sig till och från den platsen med kollektivtrafik, bil eller som gående. Simhallen kan också på ett positivt vis bidra till en mer levande stadsmiljö när Orminge Centrum ska utvecklas.

Kultur- och fritidsenhetens bedömning

Den genomförda utredning visar att det är möjligt att i nuläget gå vidare med ett förslag om bygga en ny simhall där Näckenbadet ligger idag. Detsamma gäller förslaget att bygga en ny simhall vid Myrsjö idrottsplats. Utredningen utesluter dock inte en placering i Fisksätra istället för vid nuvarande Näckenbadet. Utredningen utesluter inte heller en placering vid Orminge Centrum istället för Myrsjö idrottsplats.

Slutligt val av placeringar innefattar dock även frågor om alternativ användning av mark, marktillgångar med mera som ligger inom kommunstyrelsens ansvar som ägare av kommunens fastigheter. Kultur- och fritidsenheten föreslår därför att fritidsnämnden överlämnar genomförda utredningen kommunstyrelsen för fortsatt handläggning.

Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
utvecklingsledare

Bilagor

Bilaga 1. Enheten för fastighetsutvecklings simhallsutredning daterad 2015-03-03

2015-03-03

PM
Fastighetsutvecklingsenheten
Anders Ahlén

Simhallsutredning

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
1.1	Uppdraget.....	3
2	Syfte och mål	3
3	Analys av förutsättningar	4
3.1	Omvärldsanalys närområde.....	4
3.1.1	Besöksstatistik	5
3.2	Lokaliseringsanalys.....	5
3.2.1	Simhall i Fisksätra eller Saltsjöbaden.....	5
3.2.1.1	Rekommendation nybyggnation Näckenbadet.....	6
3.2.2	Simhall i Orminge/Boo.....	6
3.2.2.1	Rekommendation Campus Myrsjö.....	7
3.2.3	Ny simhall Järlahöjden (Centrala Nacka).....	8
4	Finansieringsformer (alternativa driftformer).....	8
5	Slutsatser och fortsatt arbete	9
6	Bilagor	10

I Bakgrund

Nacka Kommun har idag två simanläggningar, Näckenbadet i Saltsjöbaden och Nacka badhus på Järlahöjden, båda är kommunalägda anläggningar och fram till nyligen sköttes även den operativa verksamheten av kommunen.

Näckenbadet i Saltsjöbaden är närmare 45 år gammalt och börjar bli väldigt slitet med stora problem avseende fukt och bristande vattenreningskapacitet vilket medför att besökskapaciteten i anläggningen är nådd under tider av högre belastning.

Mot bakgrund av riskerna så sker en kontinuerlig uppföljning av Näckenbadets betongkonstruktion, takkonstruktion och arbetsmiljö (fukt som resulterar i mögel). Genomförda undersökningar rapporterar om en stor risk att verksamheten måste stängas inom de kommande fem till sex åren¹. Nyligen inkomna rapporter visar dock på ett påskyndande och bedömningen för stängning av Näckenbadet är nu så snart som de kommande två till tre åren.

I Nacka badhus finns en liknande problematik avseende vattenreningskapacitet och läckage i barnbassängen. Situationen i Nacka badhus är däremot inte lika långt gången som den i Näckenbadet och bedömningen är en återstående livslängd för Nacka badhus uppskattas till max 10 år. Det här bör också ses i relation till att området kommer genomgå en omfattande befolkningsökning i samband med att Nacka bygger stad.

I.1 Uppdraget

Fritidsnämnden gav Fastighetsutvecklingsenheten (dåvarande Byggenheten) uppdraget att utreda tre alternativa lösningar för Näckenbadet (ombyggnation/nybyggnation/nyetablering)². Sedermera kom uppdraget att utökas till att även omfatta prioriteringar och finansieringsalternativ för en ny simhall i Orminge³.

2 Syfte och mål

Syftet med denna rapport är att informera om status på den pågående utredningen och en vägledning till rekommendation för hur att gå vidare med simhallslösningarna inom kommunen.

¹ Beslut om att utvidga förstudie om Näckenbadet – med prioritering och finansieringsalternativ för simhall i Orminge (FRN 2013/132-822)

² Förstudie ombyggnad av Näckenbadet och alternativa förslag (FRN 2013/132-822)

³ Beslut om att utvidga förstudie om Näckenbadet – med prioritering och finansieringsalternativ för simhall i Orminge (FRN 2013/132-822)

3 Analys av förutsättningar

Sedan hösten 2014 har ett lokalprogram (se bilaga 1) framarbetats som svarar på Nackas kommuns kommande behov av lokaler fram till år 2030 och den stora befolkningsökningen som väntas.

Ett grundantagande under arbetet har varit att respektive föreslagen simhall ska ses som komplement till varandra snarare än konkurrent. För att bedöma vilken kapacitet och funktionalitet som är rimlig vid specialanläggningar så som simhallar har ProMa och PP-arkitekter anlåtats, vilka båda har lång erfarenhet av sådana uppdrag. För att skatta antalet framtida besökare har man utgått från dagens besöksfrekvens per invånare och räknat om dessa i enlighet med förväntat befolkningsmängd år 2030 (se bilaga 2).

Samtliga alternativ till anläggningar som har undersökts är anpassade efter de senaste reglerna rörande tillgänglighet, bland annat lyftplan till bassängerna och separata omklädningsrum.

I simhallsutredningen har även hänsyn tagits till den simhall som planeras att uppföras år 2030 (etapp 3) i programhandlingen Centrala Nacka⁴. I behovsanalysen genomförd 2013 i anslutning till den dåvarande stängningen av Näckenbadet framkommer att Nacka kommun redan sedan utredning 2008 är i behov av tre simhallar⁵.

3.1 Omvärldsanalys närområde

Stockholmsområdet är inget undantag vad gäller utveckling och investeringar i nya badanläggningar. Stockholms stad har ett digert ombyggnadsprogram för sina anläggningar där Farsta sim- o sporthall nyligen färdigställdes och simhallar i Åkeshov, Vällingby och i Västertorp står närmast på tur. De senaste nya baden i Stockholms stad är Eriksdalsbadet och Husbybadet, båda anläggningarna är drygt tio år gamla.

I Storstockholmsområdet har tre nya anläggningar byggts de senaste sex åren: I Tyresö stod Tyresö Aquarena klar år 2012, Värmdö kommun invigde Gustavsbergsbadet år 2008 och i Upplands Väsby invigdes Vilundabadet år 2009. Samtliga anläggningar är av kategorin familjebad med bra utrymmen för motionssim och simundervisning. Anläggningarna i Värmdö och Tyresö är också de två anläggningar som ligger närmast Nacka.

I Stockholmsområdet planeras idag nya bad i Järfälla, Täby och Lidingö kommuner med färdigställande inom tre till sex år (se bilaga 5 – Omvärldsanalys för utförligare analys och lista på nybyggda simhallar).

⁴ Detaljplaneprogram Centrala Nacka, Samrådshandling november 2014

⁵ Föreningslivets och allmänhetens behov av simhall i Saltsjöbaden (dnr FRN 2013/153)

3.1.1 Besöksstatistik

Som jämförelse i besöksstatistiken kan nämnas att Tyresö Aquarena under 2013 hade 210 000 besökare. I Tyresö bor cirka 45 000 personer, det ger ett besökstal på cirka 4,7 besök per innevånare/år.

Gustavsbergbadet hade under år 2013 totalt 196 000 besökare. Med cirka 40 000 innevånare i kommunen ger det ett besökstal på nästan fem besök per innevånare och år. Gustavsbergbadet hade en totalintäkt år 2013 på 15 683 000 kronor, det ger en genomsnittsintäkt per besök på 80 kronor. Detta ska ses i relation till Näckenbadet som har cirka 40 000 besökare per år och Nacka badhus cirka 100 000 besökare per år.

3.2 Lokaliseringsanalys

Lokaliseringsanalysen är en utredning om var det sammantaget är gynnsammast att placera simhallarna utifrån ett antal parametrar. De parametrar som har beaktats i lokaliseringsanalysen av simhallar är följande:

Tillgänglighet – Möjlighet att ta sig till och från simhallen för gående, de med funktionsnedsättning, via kollektivtrafik och med bil samt avståndet till bostadsområden (upptagningsområden).

Funktion – Simhallens funktion i egenskap av mötesplats, landmärke, symbolbyggnad, vad den tillför folkhälsan och simkunnigheten samt vilka förutsättningar som finns för samnyttjande och samverkan med andra aktörer och verksamheter.

Genomförbarhet – Främst tidsaspekten vid ett genomförande.

Ekonomi – Drift- och projektekonomi.

Risk och Möjligheter – Synliggör frågeställningar som måste finnas med vid utvärderingen.

3.2.1 Simhall i Fisksätra eller Saltsjöbaden

En ny simhall i området Fisksätra/Saltsjöbaden ska fungera som ersättningsanläggning för det slitna Näckenbadet. Utifrån behovsutredningen är en mindre simhall anpassad för cirka 60 000 besökare/år lämplig. Anläggningen utrustas för motionsimning, simträning och en multibassäng som även fungerar som barnbad. Här kan även en mindre avdelning för avkoppling inrymmas i alternativet Näckenbadet.

Fastighetsutvecklingsenheten har utifrån ovan antagna förutsättningar utrett alternativen utifrån lokaliseringsanalysens kriterier (se bilaga 3 Undersökning lokalisering Fisksätra Saltsjöbaden). De alternativ som utretts är nyetablering Fisksätra, renovering Näckenbadet, nybyggnation Näckenbadet. Dessutom har förutsättningar för nyetablering Saltsjöbadens centrum, nyetablering Tattby samskola och Gröna dalen.

Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är en nybyggnation i Fisksätra det bästa alternativet. Vad gäller funktion så bedöms en nybyggnation i Fisksätra något bättre än en nybyggnation av Näckenbadet. Däremot vad gäller genomförande och ekonomi så är Näckenbadet det bättre alternativet, anläggningen skulle kunna stå i drift redan 2018/2019 då området redan är planlagt för ändamålet. I Fisksätra leder ingångsvärdet på marken och behovet av upprättandet av parkeringsplatser i anslutning till simhallen att projektet blir dyrare.

Möjligheten till renovering av Näckenbadet i nuvarande form kräver en stängning och evakuering av anläggningen under ett år. Bedömda åtgärdskostnader var ursprungligen minst cirka tio mnkr⁶, men efter tillkommen information om att hela takkonstruktionen behöver åtgärdas och att nya tillgänglighetskrav måste uppfyllas leder till väsentligt högre projektutgifter. Vidare ger en sådan lösning svårigheter att finna en entreprenör som är villig att lämna fullgoda garantier då det är ett renoveringsprojekt snarare än ett nybyggnadsprojekt.

3.2.1.1 Rekommendation nybyggnation Näckenbadet

Utifrån en sammanvägning av ovanstående kriterier bedömer Fastighetsutvecklingsenheten att Näckenbadet och Fisksätra är de bästa förslagen och vi rekommenderar att inte gå vidare med Saltsjöbadens centrum, Tattby samskola och Gröna dalen. Fastighetsutvecklingsenheten ser inte heller renovering av Näckenbadet som ett alternativ utifrån tidigare beskrivning av förutsättningar för, och konsekvenser av, en renovering.

Fastighetsutvecklingsenheten förordar en nybyggnation av Näckenbadet där riskfaktorn kring Näckenbadets fortsatta verksamhet, tillsammans med behovet av framtida simhallar för evakuering - tidsfaktorn - leder till att det är den bättre lösningen för Nackaborna på kort sikt. Även på längre sikt har ingångsvärdet på marken, möjligheten att skapa nya bostäder i kommunen och behovet av nya parkeringsplatser beaktas och tolkats som fördel Näckenbadet.

För utförligare drift- och projektkostnadskalkyl (se bilaga 3 Undersökt lokalisering Fisksätra Saltsjöbaden).

3.2.2 Simhall i Orminge/Boo

Planerna för den nya simhallen i Orminge är att jämföra med en simhall i en mellanstor svensk kommun. Här finns bra utrymmen för motionssimning och simträning, multibassäng samt ytor för friskvård. Simhallen dimensioneras för cirka 120 000 besökare per år och en befolkning i Boo på cirka 40 000 invånare år 2030.

Fastighetsutvecklingsenheten har utifrån ovan antagna förutsättningar utrett alternativen utifrån lokaliseringsanalysens kriterier (se bilaga Undersökt lokalisering Orminge). De alternativ som utretts är nyetablering Orminge centrum och en nyetablering Myrsjö campus. Myrsjö campus är benämningen av området runt Myrsjöskolan, där skola, förskola, sporthall, bollhall för tennis bordtennis, badminton, judo, innebandy, bmx-bana, skate-park. En 11-manna fotbollsplan är beslutad och byggs under år 2015. Framtida funktioner är troligen ytterligare sporthallskapacitet, samt att det finns möjlighet att tillskapa motionsspår.

Tillgängligheten i de båda föreslagna alternativen är god där Orminge centrum är något bättre än Campus Myrsjö. Orminge centrum har dessutom ett större upptagningsområde för samtliga målgrupper (boende, besökare, fotgängare, kollektivtrafikanter, rörelsehindrade etc) än Campus Myrsjö.

⁶ Handlingsalternativ för Näckenbadet (dnr KFKS 2013/635-292)

Valet av lokalisering är valet mellan två olika typer av mötesplatser. En simhall i Orminge centrum är en lokalisering i en stadsmiljö och en lokalisering i Campus Myrsjö är en lokalisering i ett sport- och friskvårdskluster.

Koppling till friskvård, friluftsliv och folkhälsa är ett genomgående tema för Campus Myrsjö medan en simhall i Orminge centrum skapar en mötesplats som tillför centrum nytt folkliv. Båda förslagen ger stora möjligheter till samlokalisering och samverkan med andra aktörer. En simhall på Campus Myrsjö möjliggör en ny mötesplats i Boo förutom redan etablerade Orminge centrum.

En simhall i Orminge Centrum är nu planerad i etapp 1 och skulle kunna vara i drift tidigast 2020/2021. Genomförandet kräver stor samordning med andra intressenter i området då området kommer vara en stor byggarbetsplats under ett antal år samtidigt som infartsparkering och butiker måste fungera.

Beträffande Campus Myrsjö har olika alternativ studerats vilket ger olika genomförandestrategier. En driftsatt simhall i skulle kunna vara i drift tidigast 2020/2021. Det krävs ett antal utredningar kring mediaförsörjning (el/värme), logistiken i området och en möjlig samverkan med KFUM BOO och fotbollsverksamheten för att få till en bra och tydlig och genomförandeprocess. KFUM BOO är en stiftelse som bedriver omfattande idrottsverksamhet i området, bland annat badminton, bordtennis, judo, innebandy, tennis och klättring för alla åldrar. Stiftelsen driver också en idrottsskola "Idrottsakademien" som riktar sig till barn i åldrarna tre till sju år.

En Simhall i Orminge Centrum bedöms att kosta mer än en simhall vid Campus Myrsjö. Ett antal faktorer såsom högre markvärde, ökade grundläggningskostnader och krav på tillkommande parkeringsplatser i fastigheten bidrar till detta.

Ett simhallsprojekt i Orminge Centrum blir ett delprojekt i huvudprojektet Orminge Centrum med många beroendevariabler och oklarheter. Dessa finns identifierade i bilaga 3 under kapitlet "risker/möjligheter" men någon strategi finns inte framtaget för detta. Campus Myrsjö är mer avgränsat och definierat, även om det även där finns frågeställningar kvar att klargöra.

3.2.2.1 Rekommendation Campus Myrsjö

Båda alternativen Campus Myrsjö och Orminge Centrum har förutsättningar att utvecklas till goda mötesplatser och kan tillföra Orminge många mervärden ur ett stadsutvecklingsperspektiv. Båda alternativen behöver utredas vidare utifrån ett genomförande- och ett marknadsperspektiv.

Orminge centrum kommer att bli en mycket tung byggarbetsplats under ett antal år, vilket kräver en konsekvensanalys för hur infartsparkeringar, den kommersiella verksamheten och andra faktorer kan påverka produktionsgenomförandet. Vidare måste en övergripande parkeringsstrategi fastställas för området. Fastighetsutvecklingsenhetens bedömning är att en simhallsprocess i Orminge Centrum är mer komplicerat och riskfylld än i Campus Myrsjö.

Mot den bakgrund är Fastighetsutvecklingsenhetens rekommendation att förorda Campus Myrsjö som lokalisering av ny simhall.

För utförligare drift- och projektkostnadskalkyl, se bilaga 4 Undersökt lokalisering Orminge.

3.2.3 Ny simhall Järlahöjden (Centrala Nacka)

Eftersom en ny simhall planeras inom programmet för Centrala Nacka (Järlahöjden) och att analysen pekar på ett behov av tre simhallar för Nacka kommun har den anläggningen ingått i simhallsanalysen. I dag står Nacka badhus i området, en anläggning med stora brister bland annat i sin reningskapacitet. Bedömningen är att anläggningen inom en tioårsperiod kommer behöva evakueras för åtgärder. Med två nya Boo i Orminge och Fisksätra/Saltsjöbadet färdigställda inom 10 år finns möjlighet att evakuera verksamheten och friställa marken för att genomföra i programmet för Centrala Nacka tänkt verksamhet. Inkluderingen av simhall Järlahöjden har varit en utgångspunkt för att kunna dimensionera simhallarna i Boo och Fisksätra/Saltsjöbadet. Simhallen i Järlahöjden ingår inte i ursprungsuppdraget och redovisas endast för kännedom om bakgrundsförutsättningar snarare än ett konkret förslag till hur att gå vidare.

I Lokalprogrammet är tanken att den nya simhallen i Centrala Nacka blir huvudanläggning i Nacka kommun. Här finns, förutom de traditionella sim- och multibassängerna även ett familjebad⁷ (äventyrsbad) på cirka 550 kvm. Det är något större än likvärdiga anläggningar i de närliggande kommunerna med Gustavsbergsbadet i Värmdö och Aquarena i Tyresö.

Här planeras också den största simbassängen som håller mått godkända för nationella simtävlingar. Läktarkapacitet för 300 personer föreslås och simhallen dimensioneras för en besöksfrekvens på 280 000 besökande per år utifrån en befolkning på cirka 70 000 invånare på Sicklaön inklusive Älta och Kvarnholmen.

4 Finansieringsformer (alternativa driftformer)

Uppdraget från fritidsnämnden till Fastighetsutvecklingsenheten innefattade även att undersöka möjliga finansierings och driftformer av simhall i Orminge-/Boo. För det ändamålet har generella (tillämpbara oavsett anläggning) former för simhallsdrift undersökts och följande former har identifierats:

- 1 Att bygga och driva den nya anläggningen i kommunal regi
- 2 Att bygga i kommunal regi och lägga ut driften i privat regi
- 3 Att både bygga, äga och driva anläggningen i privat regi (OPS – Offentlig Privat Samverkan)
- 4 Att både bygga och äga i privat regi samtidigt som vi separat frågar på driftoperatör

⁷ Se bilaga 5 – Omvärldsanalys, kapitel trender för definition av familjebad

Väljer kommunen alternativ 1, att båda bygga och driva anläggningen i kommunal regi, så råder kommunen självständigt över hela processen både vid uppförande och vid den fortsatta driften. I kommunal regi så kan det uppstå problem med ”snedvridning av konkurrensen” vid eventuella samnyttjanden, ex simhall med ett kommunalt gym i anslutning riskera konkurrera med andra gym i närområdet.

Kommunal regi kräver också rätt kompetens inom kommunen och att man dessutom avsätter tillräckligt med resurser under hela uppförandetiden. Nya anläggningar kommer kräva nyrekrytering av personal. Ett badhus i kommunal regi är den vanligaste driftformen i Sverige.

Alternativ 2, kommunen bygger och äger men drivs i privat regi, gäller idag där vi äger samtidigt som operatören Medley driver verksamhet i våra simhallar⁸. Vid byggnation enligt detta alternativ bör en operatör vara upphandlad som deltar och kommer med råd under projekteringsfasen, eftersom operatören har kunskap om vad som fungerat bra och mindre bra i andra simhallar. I detta fall står Nacka kommun risken med ägandet och verksamheten sköts av operatören som finansierar det genom ett driftbidrag från Nacka kommun och entréavgifter.

Vid val av alternativ 3 som är en OPS flyttas dels ägandet men också den tekniska förvaltningen av anläggningen till operatören. Det medför att det kommunala bidraget till operatören blir större eftersom operatören tar risken med uppförande, ägandet och förvaltningen av anläggningen. Ett antal projekt av det här slaget finns i närområdet, bland annat i Tyresö och Järfälla kommer simhallar att uppföras på det här sättet. Kännetecknande för projekten är att kommunen ställer krav på viss mängd eget kapital men ställer upp som borgenär för att hålla nere eventuella lånekostnader. Upphandlingar har skett i formen konkurrenspräglad dialog. Antalet aktörer på marknaden för simhallsdrift är idag få.

Att genomföra alternativ 4 är innebär en möjlighet att få in fler anbud än i alternativ 3, eftersom en aktör kan erbjuda sig att bygga, äga och förvalta anläggningen och en annan handlas upp att driva verksamheten.

5 Slutsatser och fortsatt arbete

Nacka kommun behöver två ny simhallar inom tio år för att hantera den fortsatta simverksamheten i Nacka. Näckenbadet kommer att behöva stängas snart, senaste bedömningen har minskat tiden från fem till sex år till så snart som två till tre år framåt i tiden innan det måste stängas.

Fastighetsutvecklingsenheten rekommenderar därför att:

- Omgående projektera och söka om bygglov för nybyggnation av Näckenbadet. Upphandla en entreprenör som kan avropas då Näckenbadet måste stänga. På så vis är kommunen förberedd för att hantera en stängning av Näckenbadet samtidigt som dörren är öppen för det fall att en annan lösning än Näckenbadet visar sig mer attraktiv efter fortsatt utredning. Utgift 4-5 miljoner kronor (projekteringsutgifter).

⁸ FRN 2013/67

- Besluta om inriktning (inriktningsbeslut) för Campus Myrsjö. Upprätta ett program och förfrågningshandling för Campus Myrsjö. Uppskattad utgift, två miljoner kronor.
- En statusbesiktning av Nacka badhus behöver genomföras för att bättre kunna bedöma återstående livslängd på anläggningen. Bedömd utgift, 100 000 kronor.

6 Bilagor

Bilaga 1 Lokalprogram

Bilaga 2 Besöksprognos

Bilaga 3 Undersökt lokalisering Orminge

Bilaga 4 Undersökt lokalisering Fisksätra Saltsjöbaden

Bilaga 5 Omvärldsanalys

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

Bilaga 1 Lokalprogram

Den genomförda behovs- och omvärldsanalysen ligger till grund för de tre simhallsanläggningarna. Här nedan följer en kort förklaring av innehållet i programhandlingarna för de tre anläggningarna

	Nacka stad	Orminge	Saltsjöbaden/ Fisksätra
Antalbesökare/år*	250 000	120 000	60 000
Befolkning i närområdet*	71 000	39 000	23 000
Storlek 25 meter	25 x 21 m	25 x 16 m	25 x 10 m
Multibassäng**	25 x 6,5 m	17 x 6,5 m	10 x 6,5 m
Familjebad***	550 m ²	0	0
Barnbad	***	100 m ²	**
Friskvårdsytor	860 m ²	760 m ²	270 m ²
Omlädningsytor	500 m ²	300 m ²	180 m ²

* Bilaga 2, Besöksprognos

** Multibassängen (hög och sänkbar bassäng) avser att används för bland annat barn och rehabilitering på särskilda tider. Djupet i multibassäng är varierbart mellan 0-180 cm. Multibassängen ersätter behovet av barnbad i Fisksätra/Saltsjöbaden

*** Barnbadet (Nacka stad) ingår i familjebadets yta.

Bilaga 2 Nuläge och förväntad besöksfrekvens 2030

Invánare 2014 i respektive föreslaget upptagningsområde (simhall)

Nacka kommun – Bad i framtiden

	Invánare idag	Besökare i nuvarande bad	Besöksfrekvens idag	Expansion av invånare
Sicklaön (inkl. Älta)	48 000	100 000	2,0	23 000
Boo (Orminge)	31 000	-	-	8 000
Saltjöbaden / Fisksåtra	19 000	40 000	2,1	4 000
Summor	98 000	140 000		35 000

	Bedömda invånare 2030	Bedömd med 2,5 bad/år	Möjliga frekvens badbesökare	Badande enligt antagen badfrekvens	30% besökarna är bara i gymmet / bad
Sicklaön (inkl. Älta)	71 000	177 500	4,0	285 000	85 500 / 200 000
Boo (Orminge)	39 000	97 500	3,0	117 000	35 250 / 81 750
Saltjöbaden / Fisksåtra	23 000	57 500	2,5	57 500	17 250 / 40 250
Summor	133 000	332 500		459 500	137 850 / 321 650

Traditionella bad brukar ha en besöksfrekvens på 1 – 3 bad/år, familjebad mellan 3 – 5 bad/år. Antalet besökare beror av anläggningens attraktionskraft och dess konkurrens mot andra anläggningar.

Värdeanalys

Projekt	Campus Myrsjö
---------	---------------

Yta:	5 600 m2	Index:	100%
Investering kr/m2:	40 179 kr	Lönkostnad anställd	400 000 kr
Förväntat antal besökare /år	120 000	Antal anställda	10
Genomsnittligt biljettpris	60 kr		

Inflation	1,00%
Kalkylränta	3,00%
Investering	225 000 000
Avskrivningstid	33 år
Driftkostnader per m2	1 100 kr

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	År 11	År 12	År 13	År 14	År 15	År 16
Besökare		7 200 000	7 272 000	7 344 720	7 418 167	7 492 349	7 567 272	7 642 945	7 719 375	7 796 568	7 874 534	7 953 279	8 032 812	8 113 140	8 194 272	8 276 214	8 358 976
Summa Intäkter	0	7 200 000	7 272 000	7 344 720	7 418 167	7 492 349	7 567 272	7 642 945	7 719 375	7 796 568	7 874 534	7 953 279	8 032 812	8 113 140	8 194 272	8 276 214	8 358 976
Kapitaltjänstkostnad (avskrivning+ränta)		13 465 909	13 261 364	13 056 818	12 852 273	12 647 727	12 443 182	12 238 636	12 034 091	11 829 545	11 625 000	11 420 455	11 215 909	11 011 364	10 806 818	10 602 273	10 397 727
Driftkostnader		6 160 000	6 221 600	6 283 816	6 346 654	6 410 121	6 474 222	6 538 964	6 604 354	6 670 397	6 737 101	6 804 472	6 872 517	6 941 242	7 010 655	7 080 761	7 151 569
Personalkostnader		4 000 000	4 040 000	4 080 400	4 121 204	4 162 416	4 204 040	4 246 081	4 288 541	4 331 427	4 374 741	4 418 489	4 462 673	4 507 300	4 552 373	4 597 897	4 643 876
Summa kostnader	23 625 909	23 625 909	23 522 964	23 421 034	23 320 131	23 220 264	23 121 444	23 023 681	22 926 986	22 831 370	22 736 842	22 643 415	22 551 099	22 459 906	22 369 846	22 280 931	22 193 172
Driftnetto	-23 625 909	-16 425 909	-16 250 964	-16 076 314	-15 901 964	-15 727 915	-15 554 172	-15 380 736	-15 207 612	-15 034 801	-14 862 308	-14 690 136	-14 518 287	-14 346 766	-14 175 574	-14 004 716	-13 834 195

Värdeanalys

Projekt	Orminge centrum
---------	-----------------

Yta:	7 400 m ²	Index:	100%
Investering kr/m ² :	40 541 kr	Lönkostnad anställd	400 000 kr
Förväntat antal besökare /år	120 000	Antal anställda	10
Genomsnittligt biljettpris	60 kr		

Inflation	1,00%
Kalkylränta	3,00%
Investering	300 000 000
Avskrivningstid	33 år
Driftkostnader per m ²	850 kr

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	År 11	År 12	År 13	År 14	År 15	År 16
Besökare		7 200 000	7 272 000	7 344 720	7 418 167	7 492 349	7 567 272	7 642 945	7 719 375	7 796 568	7 874 534	7 953 279	8 032 812	8 113 140	8 194 272	8 276 214	8 358 976
Summa Intäkter	0	7 200 000	7 272 000	7 344 720	7 418 167	7 492 349	7 567 272	7 642 945	7 719 375	7 796 568	7 874 534	7 953 279	8 032 812	8 113 140	8 194 272	8 276 214	8 358 976
Kapitaltjänstkostnad (avskrivning+ränta)		17 954 545	17 681 818	17 409 091	17 136 364	16 863 636	16 590 909	16 318 182	16 045 455	15 772 727	15 500 000	15 227 273	14 954 545	14 681 818	14 409 091	14 136 364	13 863 636
Driftkostnader		6 290 000	6 352 900	6 416 429	6 480 593	6 545 399	6 610 853	6 676 962	6 743 731	6 811 169	6 879 280	6 948 073	7 017 554	7 087 729	7 158 607	7 230 193	7 302 495
Personalkostnader		4 000 000	4 040 000	4 080 400	4 121 204	4 162 416	4 204 040	4 246 081	4 288 541	4 331 427	4 374 741	4 418 489	4 462 673	4 507 300	4 552 373	4 597 897	4 643 876
Summa kostnader	28 244 545	28 244 545	28 074 718	27 905 920	27 738 161	27 571 452	27 405 803	27 241 224	27 077 727	26 915 323	26 754 021	26 593 834	26 434 773	26 276 848	26 120 071	25 964 453	25 810 007
Driftnetto	-28 244 545	-21 044 545	-20 802 718	-20 561 200	-20 319 994	-20 079 103	-19 838 530	-19 598 279	-19 358 353	-19 118 754	-18 879 487	-18 640 555	-18 401 961	-18 163 708	-17 925 799	-17 688 239	-17 451 030

Figure 1: A diagram showing a central point with several lines radiating outwards, possibly representing a network or a set of connections.

Figure 2: A diagram showing a central point with several lines radiating outwards, possibly representing a network or a set of connections.

Figure 3: A diagram showing a central point with several lines radiating outwards, possibly representing a network or a set of connections.

Figure 4: A diagram showing a central point with several lines radiating outwards, possibly representing a network or a set of connections.

Figure 5: A diagram showing a central point with several lines radiating outwards, possibly representing a network or a set of connections.

Bilaga 3 Undersökt lokalisering i Orminge

Alternativ Campus Myrsjö

Relation Orminge centrum - aktivitetsskolor - naturreservat

Tillgänglighet

Campus Myrsjö är lokaliserat drygt 1 km från Orminge centrum med busshållplats i anslutning till området som korsas av sex linjer. I närområdet ligger Orminge-, Myrsjö- och Sågtorpsskolan som tillsammans bildar ett skolkuster med stort upptagningsområde. Det finns även en Montessoriförskola i anslutning till området.

Separerade gång- och cykelvägar ger tillgänglighet till området från alla väderstreck till fots eller via cykel, för bilburna finns det förutsättningar att skapa ytterligare ca 150 p-platser i området

Funktion

Nuvarande plats är upplevs idag som otryggt och ogästvänligt, men har goda förutsättningar för att utvecklas till en mötesplats för alla åldrar med hög tillgänglighet, trygghet och säkerhet.

I dagsläget bedriver KFUM BOO omfattande verksamhet inom området, bland annat tennis, badminton, bordtennis, judo, innebandy, föreningsliv mm. Det finns även en skateboardpark, BMX-bana och en stor konstgräsplan för fotboll kommer att skapas under 2015.

Naturreservatet i området och den övriga verksamheten ger tillsammans med ett sportkluster en koppling mellan friskvård, friluftsliv och folkhälsa som skulle bli ett starkt tillskott till utveckling och profilering av Orminge som en mötesplats för alla åldrar.

En sporthall byggs vid Myrsjöskolan, det planeras ske i nära tid med att Myrsjöskolan kommer att genomgå en omfattande ombyggnation. Koppling till framtida naturreservat med eventuella motions- och skidspår kommer att vara möjlig.

Ett samnyttjande av gemensamma funktioner såsom café/receptionsfunktioner tillsammans med andra fritidsverksamheter i området ger goda möjligheter till lönsam verksamhet och därmed ökade öppningstider och en välkomnande atmosfär som upplevs trygg och säker.

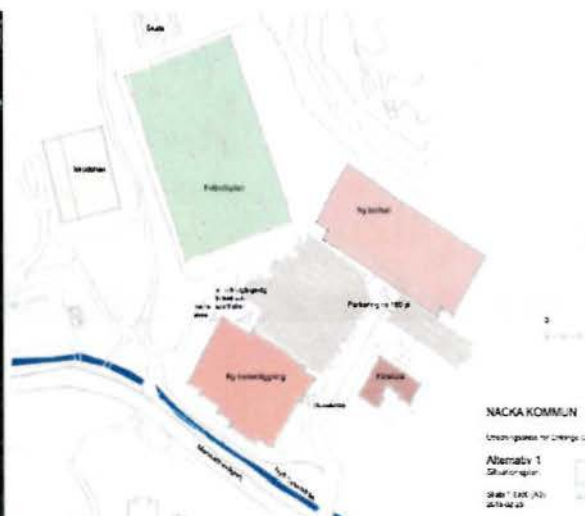

Illustration alternativ 1

Genomförbarhet

Flera utförandeförslag har studerats, varav ovanstående förslag är ett av tre möjliga, ytterligare förslag finns, men har inte bedömts praktiskt genomförbara avseende evakuering av verksamhet till annan byggnad. Förslag 1 bedöms som det bästa förslaget, utifrån genomförande och ekonomiska konsekvenser.

Alternativa förslag finns framtagna men behöver vidareutvecklas. Bland annat finns förslag med bibehållande av nuvarande rackethallar (alternativ 2) och ett annat förslag där parkeringsfunktionerna flytta ut mot vägen (alternativ 3). Föreslagna alternativ 1 och 3 ingår att skapa en ny byggnad för rackethallen där FRN teckna ett hyresavtal med en operatör som bedriver verksamheten.

Samtliga alternativ förutsätter en ny detaljplan där bedömningen är att en sådan finns färdig inom 2-3 år. Det medför att Campus Myrsjö bedöms möjlig att vara fullt utbyggd och driftsatt till år 2020/2021.

Underlagen kommer att ligga till grund till en förfrågan som kommer att utvecklas tillsammans med en extern aktör som bygger och äger anläggningarna med avsikten att det finns en driftoperatör för simhallen och en driftoperatör för bollhallen.

Alternativ 2

Alternativ 3

Ekonomi

En simanläggning med tillhörande friskvårdsanläggning kommer storleksmässigt att vara ca 5 600 kvm stor. En projektkostnad utifrån erfarenhet är 35-40 tkr/kvm exklusive markanskaffning och inklusive normal grundläggning. Den av WSP framtagna projektkalkylen omfattar 225 mkr där hänsyn har tagits till de geotekniska förutsättningarna. Ingångsvärdet på marken bedöms vara låg utifrån det begränsade användningsområdet, för en rättvisande värdering bör en fastighetsvärdering genomföras utifrån de nya planerna.

Utifrån antaganden som redovisas i bifogad bilaga, innebär det en årlig kostnad för kommunen om ca 23,6 mnkr och intäkter på ca 7,2 mnkr vilket medför ett driftnetto ca -16,4 mnkr, exklusive ingångsvärde på marken och tillkommande parkeringsplatser. Detta är en uppskattning utifrån kalkyl och bör användas som referens vid förfrågan till marknaden.

En ny rackethall bedöms kosta mellan 20-25 tkr/kvm att uppföra.

Risk/möjlighet

KFUM BOO roll i området måste klargöras, idag sitter de i en gammal eluppvärmd byggnad på mark som arrenderas fram till 2019. KFUM BOO önskar att expandera sin verksamhet, men vid ett genomförande måste deras verksamhet och den framtida fotbollsverksamheten i Myrsjö samordnas under tiden. En simhall på Campus Myrsjö skulle vara en katalysator för utveckling av en ny mötesplats i Orminge med inriktning på sport och friskvård. Om simhall inte etableras i området är risken stor att området fortsätter vara ett "tillhåll" med många aktörer utan ett sammanhängande ansvar.

Alternativ Orminge centrum

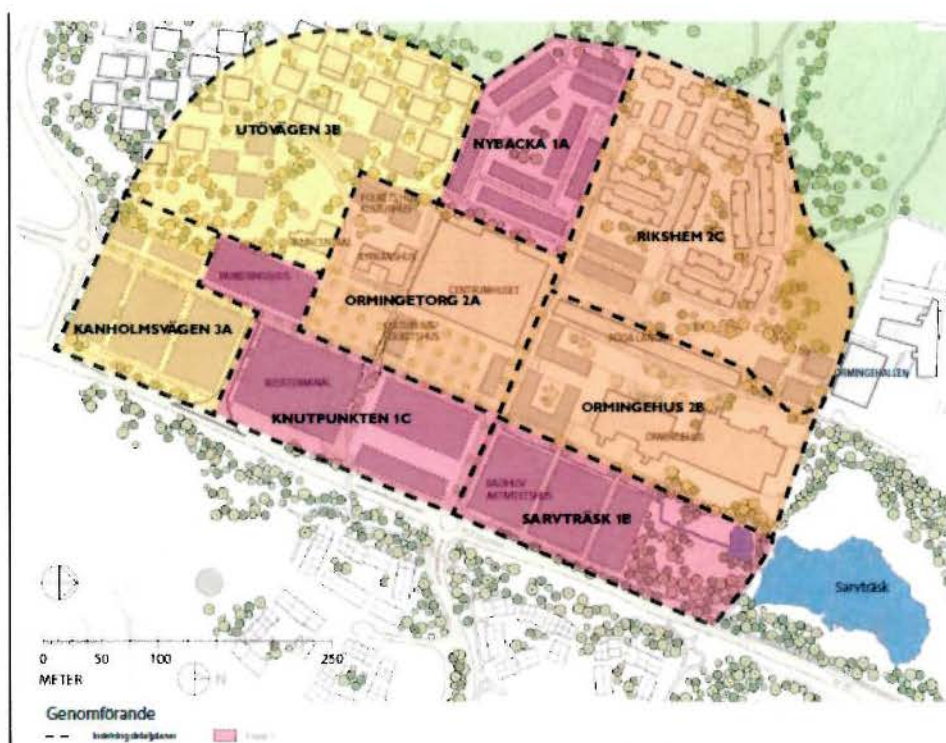

illustration utbyggnadsetapper Orminge centrum

Tillgänglighet

I programmet för Orminge centrum föreslås badhuset lokaliseras centralt i noden mellan viktiga stråk, Mensättravägen, Kanholmsvägen och Edövägen och i närheten av Sarvträsk. I Orminge centrum finns Ormingeskolan och andra skolor som på ett enkelt sätt skulle kunna nyttja badhuset.

Tillgängligheten till simhallen är mycket god för gående, cyklister, resande med kollektivtrafik och med bil. Orminge centrum är en stor knutpunkt för bussar (idag 19 busslinjer) och eventuell framtida tunnelbana, vilket ger ett stort upptagningsområde. Förutsatt att Orminge centrum bebyggs med ytterligare ca 1 000 bostäder i nära anslutning blir simhallstillgängligheten hög med många människor i närområdet.

Funktion

Simhallens lokalisering till Orminge centrum har stora förutsättningar att bli en viktig mötesplats för alla generationer som tillför centrum folkliv. De som besöker badhuset besöker troligen även restauranger, butiker och kulturverksamheter i det anslutande centrumet. Det skapas möjlighet att samlokalisera badhus, gym och lokaler för kulturverksamhet. En simhall skulle därmed vitalisera Orminge centrum framför allt på kvällstid. Det blir en symbolbyggnad och entrébyggnad till Orminge centrum.

Genomförbarhet

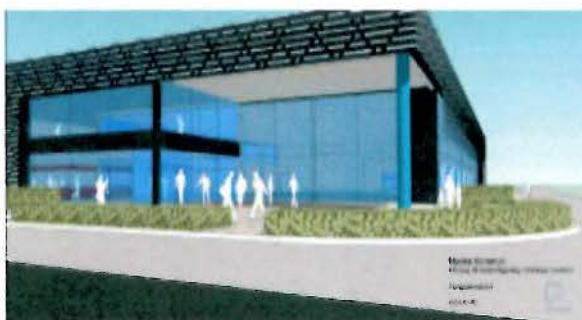
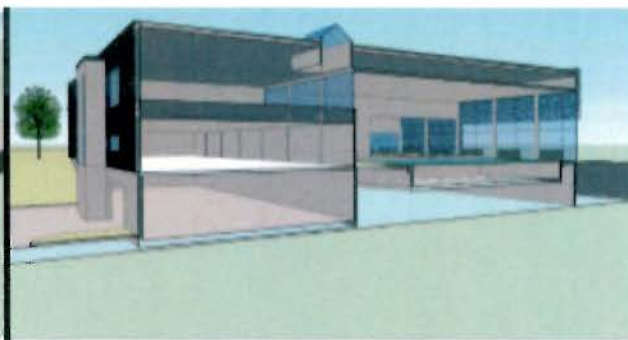
Badhuset ligger nu i etapp 1 i programmet för Orminge centrum vilket innebär en tidshorisont på 2 år till antagen detaljplan efter godkänt planprogram. Programmet kan godkännas hösten 2015, då kan arbetet med första detaljplanerna inledas. I första etappen handlar det bland annat om Nybackatomten (se bild utbyggnadsetapper), parkeringshus och bussterminal.

Utifrån att grundläggningsförutsättningarna är dåliga i området finns möjlighet att bygga på höjden för att undvika ökade grundläggningskostnader, däremot medför den lösningen entréfunktionerna måste omarbetas i presenterat förslag. En simanläggning skulle kunna vara i drift senast 2020 under förutsättningar att ett antal villkor uppfylls (se Risk/Möjligheter).

Ekonomi

En simanläggning med tillhörande friskvårdsanläggning kommer storleksmässigt att omfatta ca 7 400 kvm i Orminge centrum. En projektkostnad ligger utifrån erfarenhet på 35-40 tkr/kvm exklusive markanskaffning och inklusive normal grundläggning. Den av WSP framtagna projektkalkylen uppskattar kostnaden till 300 mkr där hänsyn har tagits till grundförutsättningarna. I byggnaden finns även 35 p-platser som ger en större yta. Ingen hänsyn i kalkylen har tagits till markvärdet, som bedöms till 4 000kr/kvm BTA.

Förslag på utformning simhallsbyggnad.

Utifrån antaganden som redovisas i bifogad bilaga, innebär det en årlig kostnad för kommunen om ca 28.2 mnkr och intäkter på ca 7,2 mnkr vilket medför ett driftnetto ca -21.0 mnkr(År 1), exklusive ingångsvärde på marken och tillkommande parkeringsplatser. Detta är en uppskattning utifrån kalkyl och bör användas som referens vid förfrågan till marknaden.

Risker/Möjligheter

Orminge Centrum kommer att vara en omfattande byggarbetsplats under ett antal år om simanläggningen byggs samtidigt med bussterminal, parkeringshus och Nybackatomten. Ett genomförande av projektet kräver stor samordning med pågående verksamhet i området.

Infartsparkeringen måste flyttas till annan plats och samtidigt finnas en evakueringsparkering under ombyggnationen då områdets kommersiella verksamhet är beroende av denna. Parkeringsfrågan kan endast delvis lösas inom tomtgräns och vid ett genomförande bör den lösas ihop med en övergripande parkeringsstrategi för att minska projektkostnaden.

Del av tomten ägs inte av Nacka Kommun, en överenskommelse måste därför tecknas med fastighetsägaren om förvärv. Alternativ verksamheten på tomten möjlig (bostäder) vilket ger ett relativt högt ingångsvärde på tomten som belastar projektet. De geotekniska förutsättningarna i området måste beaktas och en möjlighet är att bygga på höjden i stället för på djupet.

Det är många sakägare och intressenter i området vilket ställer stora krav på samordning.

Värdeanalys

Projekt	Nybyggnation Fisksätra
---------	------------------------

Yta:	3 700 m ²	Index:	100%
Investering kr/m ² :	32 432 kr	Lönkostnad anställd	400 000 kr
Förväntat antal besökare /år	60 000	Antal anställda	6
Genomsnittligt biljettpris	60 kr		

Inflation	1,00%
Kalkylränta	3,00%
Investering	120 000 000
Avskrivningstid	33 år
Driftkostnader per m ²	1 100 kr

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	År 11	År 12	År 13	År 14	År 15	År 16
Besökare		3 600 000	3 636 000	3 672 360	3 709 084	3 746 174	3 783 636	3 821 473	3 859 687	3 898 284	3 937 267	3 976 640	4 016 406	4 056 570	4 097 136	4 138 107	4 179 488
Summa Intäkter	0	3 600 000	3 636 000	3 672 360	3 709 084	3 746 174	3 783 636	3 821 473	3 859 687	3 898 284	3 937 267	3 976 640	4 016 406	4 056 570	4 097 136	4 138 107	4 179 488
Kapitaltjänstkostnad (avskrivning+ränta)		7 181 818	7 072 727	6 963 636	6 854 545	6 745 455	6 636 364	6 527 273	6 418 182	6 309 091	6 200 000	6 090 909	5 981 818	5 872 727	5 763 636	5 654 545	5 545 455
Driftkostnader		4 070 000	4 110 700	4 151 807	4 193 325	4 235 258	4 277 611	4 320 387	4 363 591	4 407 227	4 451 299	4 495 812	4 540 770	4 586 178	4 632 040	4 678 360	4 725 144
Personalkostnader		2 400 000	2 424 000	2 448 240	2 472 722	2 497 450	2 522 424	2 547 648	2 573 125	2 598 856	2 624 845	2 651 093	2 677 604	2 704 380	2 731 424	2 758 738	2 786 325
Summa kostnader	13 651 818	13 651 818	13 607 427	13 563 683	13 520 593	13 478 162	13 436 399	13 395 308	13 354 898	13 315 174	13 276 144	13 237 814	13 200 192	13 163 285	13 127 100	13 091 644	13 056 924
Driftnetto	-13 651 818	-10 051 818	-9 971 427	-9 891 323	-9 811 509	-9 731 988	-9 652 762	-9 573 836	-9 495 210	-9 416 890	-9 338 877	-9 261 175	-9 183 786	-9 106 715	-9 029 964	-8 953 536	-8 877 435

Värdeanalys

Ägare:	
Ort:	
Projekt	Nybyggnation Näckenbadet

Yta:	2 500 m ²	Index:	100%
Investering kr/m ² :	38 000 kr	Lönkostnad anställd	400 000 kr
Förväntat antal besökare /år	60 000	Antal anställda	6
Genomsnittligt biljettpris	60 kr		

Inflation	2,00%
Kalkylränta	3,00%
Investering	95 000 000
Avskrivningstid	33 år
Driftkostnader per m ²	1 100 kr

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	År 11	År 12	År 13	År 14	År 15	År 16
Besökare		3 600 000	3 672 000	3 745 440	3 820 349	3 896 756	3 974 691	4 054 185	4 135 268	4 217 974	4 302 333	4 388 380	4 476 148	4 565 670	4 656 984	4 750 124	4 845 126
Summa Intäkter	0	3 600 000	3 672 000	3 745 440	3 820 349	3 896 756	3 974 691	4 054 185	4 135 268	4 217 974	4 302 333	4 388 380	4 476 148	4 565 670	4 656 984	4 750 124	4 845 126
Investering kapitaltjänstkostnad		5 685 606	5 599 242	5 512 879	5 426 515	5 340 152	5 253 788	5 167 424	5 081 061	4 994 697	4 908 333	4 821 970	4 735 606	4 649 242	4 562 879	4 476 515	4 390 152
Driftkostnader		2 750 000	2 805 000	2 861 100	2 918 322	2 976 688	3 036 222	3 096 947	3 158 886	3 222 063	3 286 505	3 352 235	3 419 279	3 487 665	3 557 418	3 628 567	3 701 138
Personalkostnader		2 400 000	2 448 000	2 496 960	2 546 899	2 597 837	2 649 794	2 702 790	2 756 846	2 811 983	2 868 222	2 925 587	2 984 098	3 043 780	3 104 656	3 166 749	3 230 084
Summa kostnader	10 835 606	10 835 606	10 852 242	10 870 939	10 891 736	10 914 677	10 939 804	10 967 161	10 996 792	11 028 743	11 063 060	11 099 791	11 138 984	11 180 688	11 224 953	11 271 831	11 321 373
Driftnetto	-10 835 606	-7 235 606	-7 180 242	-7 125 499	-7 071 388	-7 017 921	-6 965 113	-6 912 976	-6 861 523	-6 810 769	-6 760 727	-6 711 411	-6 662 836	-6 615 017	-6 567 969	-6 521 707	-6 476 247

明 4. 0. 31

Bilaga 4 Undersökt lokalisering i Fisksätra eller Saltsjöbaden

Alternativ nybyggnation Näckenbadet

Tillgänglighet

Området kring Näckenbadet har brister utifrån tillgänglighetsperspektivet. Främst gäller det möjligheten att ta sig till och från simhallen med kollektivtrafiken.

Funktion

Möjligheterna till fortsatt samlokalisering med idrottsplatsen och upprätthållandet av en mötesplats för idrott och friskvård. Området är sedan länge en väletablerad plats för utövandet av bland annat friidrott, fotboll, och simning.

Genomförbarhet

Ingen ny detaljplan krävs. Ny simhall skulle kunna vara i drift tidigast år 2018/2019.

Ekonomi

En simanläggning med tillhörande friskvårdsanläggning kommer storleksmässigt att omfatta ca 2 500 kvm med en projektkostnad som utifrån erfarenhet ligger på 35-40 tkr/kvm, exklusive markanskaffningsvärde och inklusive normal grundläggning. En av Sweco framtagen projektkalkyl skattar den samlade projektkostnaden till 95 mkr.

Nuvarande Näckenbad hade år 2014 ett driftsnetto på -5.8 mkr som skall jämföras med ett driftsnetto på ny simhall som byggs i egen regi på -7.2 mkr enligt nedan.

Nuvarande anläggning är på ca 1600 kvm och en ny anläggning får ca 2500 kvm med ett större innehåll enligt bilaga 1

Utifrån antaganden som redovisas i bifogad bilaga, innebär det en årlig kostnad för FRN om ca 10.8 mnkr och intäkter på ca 3,6 mnkr vilket medför ett driftsnetto ca -7,2 mnkr (år 1). Detta är en uppskattning utifrån kalkyl och bör användas som referens vid förfrågan till marknaden.

Risker/Möjligheter

Stor risk att den nuvarande simanläggningen måste stänga inom 5-6 år men senaste uppgifter indikerar att denna period kan justeras till så nära i tid som 2-3 år. En plan för att hantera det scenariot måste tas fram. Går kommunen vidare med förslaget behöver en evakueringsstrategi upprättas för ombyggnadsperioden.

Alternativ nybyggnation i Fisksätra

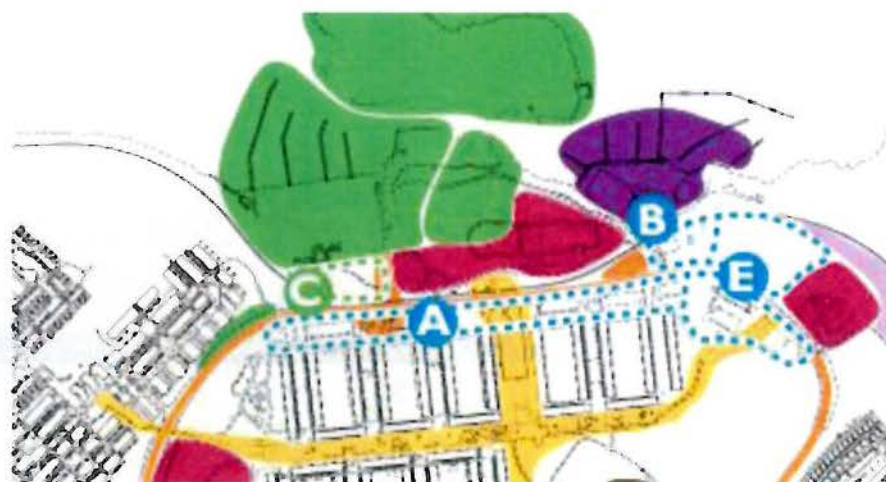

Illustration Fisksätra centrum

Tillgänglighet

I programmet för Fisksätra finns ett område B (4 000 kvadratmeter) som kommunen äger och i dagsläget används som parkering. I programmet för Fisksätra bedöms området kunna användas för bebyggelse i 4-8 våningar, förslagsvis bostäder eller verksamheter som har fördel av närheten till museet och marinan. Parkering kan antingen lösas på samma fastighet, eller på mark intill som i programmet tidigare var avsedd för parkering till Fisksätra station, men som inte längre anses vara nödvändig.

En lokalisering av simhall till Fisksätra centrum är möjlig då det finns en god tillgänglighet med Saltsjöbanan som har Fisksätra station och med buss. Cirka 8 00 personer bor i Fisksätra, vilket gör det till Sveriges mest folktäta område och många bor på gång- och cykelavstånd till badhuset. Området är lätt att nå genom både buss och Saltsjöbanan dessutom finns det flera skolor och förskolor i området som badhuset skulle betjäna.

Funktion

I Fisksätra finns möjlighet att koppla simhall till centrum, museet, idrottsplatsen och kommande kustpromenad.

Simhallen skulle kunna bli ett landmärke och symbolbyggnad för Fisksätra och förstärka dess attraktivitet.

Genomförbarhet

En ny detaljplan för området krävs. En simhall skulle kunna vara i drift senast 2020.

Ekonomi

En simanläggning med tillhörande friskvårdsanläggning kan storleksmässigt vara ca 3 700 kvm med en projektkostnad som utifrån erfarenhet ligger på 35-40 tkr/kvm. En av Sweco framtagen projektkalkyl skattar den samlade projektkostnaden till 120 mkr. Tidigare uppgifter säger att ingångsvärdet för marken, d.v.s. om kommunen säljer och upplåter som bostäder är uppskattningsvis mellan 28 – 40 mnkr.

Utifrån antaganden som redovisas i bifogad bilaga, innebär det en årlig kostnad för kommunen om ca 13,6 mnkr och intäkter på ca 3,6 mnkr vilket medför ett driftnetto ca -10,0 mnkr år 1, exklusive ingångsvärde på marken och tillkommande parkeringsplatser. Detta är en uppskattning utifrån kalkyl och bör användas som referens vid förfrågan till marknaden.

Risk/Möjligheter

Kräver samordning med SL och Stena fastigheter som kommer att starta upp projekt i direkt anslutning till tomten. Fisksätra ligger geografiskt och kollektivtrafikmässigt relativt nära både ett Näckenbad och Nacka badhus.

Ytterligare alternativ som utretts men avfärdats

Följande alternativa lokaliseringar har utretts i mindre omfattning utanför det ursprungliga uppdraget. Syftet var att utreda om det fanns förutsättningar för alternativa lokaliseringar i närområdet.

Saltsjöbadens centrum

Programarbetet har startat upp för Saltsjöbadens Centrum, programgruppen består av nya fastighetsägaren (NREP) och anlidade EQATOR arkitekter som jobbar på en framtida utveckling av centrumet. Bland annat är möjligheten till att etablera en simhall kring centrumet med i arbetet, något som skulle kräva en ny detaljplan.

Något konkret förslag finns just nu inte framtaget som möjliggör en analys utifrån ett tillgänglighets-, funktions-, genomförande-, ekonomi och risk perspektiv. Eventuell möjlighet att analysera detta kan ske först under hösten 2015.

Tattby Samskola

Det finns bra kollektivtrafik genom Saltsjöbanan som har en station i Tattby, däremot är underlaget begränsat vad gäller personer som har gångavstånd till en eventuell simhall. Simhallen skulle få närhet till elever från Samskolan men ett omfattande arbete med parkeringslösningar kommer behövas. Förslaget har inte jobbat vidare med.

Gröna dalen

Tillgänglighetskraven innebär problem för Gröna Dalen, bland annat otillgänglig för kollektivtrafik, bilister, gående och cyklister. Omfattande investeringar inom infrastruktur i området från kommunen skulle krävas. Även trygghetsaspekten på kvällstid måste ses över. Kräver ny detaljplan

Bilaga 5 Omvärldsanalys

I Sverige finns idag cirka 450 publika badanläggningar med minst 25-meters bassäng. Det saknas officiell statistik men uppskattningar har gjorts som pekar på att dessa anläggningar har 30 – 35 miljoner besökare årligen. Baden har en unik position bland fritidsanläggningar, här finns besökare från babysimmets 6 veckor gamla deltagare till motionssimmare som fyllt både 80 och 90 år. Baden är också en mycket jämställd anläggning där antalet män och kvinnor som besöker anläggningen är ungefär lika många.

Många anläggningar byggdes i slutet på 60-talet och i början på 70-talet då det skedde en omfattande kommunsammanslagning i Sverige. Både Nacka simhall och Näckenbadet byggdes under den här perioden och är idag rejält slitna anläggningar

Detta innebär att 50% av landets badanläggningar kommer att fylla 50 år före år 2020. Det finns ett enormt stort behov av renoveringar och nybyggnationer i landet inom de kommande åren. Uppskattningar har gjorts som pekar på ett investeringsbehov på 8 – 10 miljarder kronor fram till 2020.

Denna utveckling har redan börjat och de senaste 5 åren har ca 20 nya eller totalrenoverade och tillbyggda anläggningar tagits i drift.

Nya bad i Sverige 2007 - 2014

• Midgårdsbadet Sigtuna	2014	
• Ystad Arena	2014	
• Norrtälje badhus	2014	
• Vara badhus	2014	
• Tyresö Aquarena	2013	
• Djupadalsbadet Kumla	2013	
• Högevallsbadet Lund		2013 (OT)
• Angeredsbadet Angered	2013	
• Sollefteå Aquarena	2012	
• Karlstad Sundstabadet	2012 (OT)	
• Karlshamn Vaggabadet	2011 (OT)	
• Borås simarena	2010	
• Experium Sälen	2010	
• Hallstaviks utomhusbad	2010	
• Ronneby Brunnsbad		2010
• Sundsvall Himlabadet	2010	
• Sannabadet Kristinehamn	2010	
• Filborna Arena Helsingborg	2010	
• Lågedammsbadet Hörby	2009	
• Enåbadet Rättvik	2009	
• Eddahallen Skellefteå	2009 (OT)	
• Arena Skövde	2009	
• Vilundabadet Uppl. Väsby	2009	
• Storsjöbadet Östersund	2009 (OT)	
• Sollentuna Sim o sporthall	2009 (OT)	

(OT) = större om och tillbyggnad

Bland kommuner i Sverige byggs det 2014 nya bad i bland annat Umeå, Eskilstuna, Malmö, Sjöbo, Alingsås och Ängelholm. Projektering pågår i ungefär lika många kommuner och byggstart sker inom en snar framtid.

Problem

Ett stort problem med åldersstigna anläggningar är att göra bedömningen; hur länge kan vi lappa och laga och när måste vi bygga nytt. Det ÄR svårt att bedöma hur länge till ett bad håller för att vara i drift. Vattenrening och ventilation är två problem-områden som ofta medfört kostsamma investeringar. Nya normer och högre temperaturer i vatten och luft än när anläggningen byggdes orsakar ofta problem.

Gångsätrahallen har idag en fungerande teknisk status och står inte inför några akuta renoveringar. En större upprustning genomfördes under 2002-2003 då anläggningen fick nya ytskikt och tätskikt samt ny ventilation och vattenrening. En uppskattad livslängd på Gångsätrahallens bad-del är 5 – 10 år.

Ett par riktigt skrämmande exempel där underhållet inte hanterats på ett bra sätt är Finspång och Ängelholms simhallar. Ängelholm står just nu utan bad sedan deras simhall, Rönnebadet, tvingats stänga under hösten 2012 på grund av bland annat undermålig arbetsmiljö. Samma sak hände i Finspång som också stod utan bad i flera år innan nya Arena Grosvad stod klar 2008.

Trender

Tittar man på listan över nya anläggningar ovan ser man en tydlig trend. Nästan samtliga som byggs idag är familjebad. Vad är då ett familjebad? Vi menar att ett familjebad innehåller mer än sim och undervisningsbassäng. Här finns en bassäng med aktiviteter för alla åldrar. Innehållet och storleken kan variera men utbudet vänder sig till i huvudsak familjen. I vissa fall har man kompletterat med vattenrutchbanor för lite tuffare attraktioner. Barnbassänger för de allra minsta finns idag i samtliga nybyggda anläggningar. Många har insett värdet av att tidigt lära barnen att gå till simhallen.

I listan ovan finns även två utomhusbad av äventyrstyp; Hallstavik och Ronneby, en typ av anläggning som vi nästan helt saknat i Sverige tidigare. Där finns även två renodlade simtävling/träningsanläggningar; Borås Simarena samt Filbornabadet i Helsingborg. Filbornabadet i Helsingborg, som ägs och drivs av Helsingborgs simssällskap, har byggts ut med en 25x25 meters tävlingsbassäng med 1 100 fasta åskådarplatser. Ny renodlad tävlingsanläggning planeras även i Malmö.

Det finns idag 14 inomhus 50 metersbassänger i Sverige. 50-metersbassänger byggs för närvarande i Malmö, Umeå och Eskilstuna. Den ökade vattenytan är mycket positivt för såväl motionssimmare som för simidrotten.

Flexibla lösningar

Flexibla lösningar är också en tydlig trend på nya anläggningar. Ingen undervisningsbassäng byggs idag utan höj och sänkbart mellangolv. Just nu projekteras en hoppbassäng med fem meters djup och höj och sänkbart mellangolv. Varför? En hoppbassäng står nästan alltid tom på dagtid och då passar det bra att kunna fylla den med simskolebarn och ett djup på 70 – 90 cm. Tidig eftermiddag har man sedan vattenträning på 120 – 140 cm djup för att sedan avsluta dagen med fem meters djup och då används bassängen som hoppbassäng och som träningsbassäng för UV-rugby och sportdykning.

Multibassäng

En flexibel lösning som vi föreslår på Lidingös nya badanläggning är en ny multi/undervisningsbassäng. Den multibassäng vi föreslår är 16,6 meter lång och 6 - 8 meter bred (3 - 4 banor). Bassängen är försedd med höj och sänkbart mellangolv där djupet kan varieras mellan 0 – 180 cm. Bassängens storlek möjliggör undervisning för två simskolegrupper samtidigt. Det justerbara djupet möjliggör varierad verksamhet från babysim, simundervisning, vattengymnastik, till rehab-bad och simträning.

Omvärldsanalys närområde.

Stockholmsområdet är inget undantag vad gäller utveckling och investeringar i nya badanläggningar. Stockholms stad har ett digert ombyggnadsprogram för sina anläggningar där Farsta sim o sporthall nyligen färdigställts och där simhallarna i Åkeshov, Vällingby och i Västertorp står närmast på tur. De senaste nya baden i Stockholms stad är Eriksdalsbadet och Husbybadet, båda anläggningarna är drygt 10 år gamla.

I Storstockholmsområdet har tre nya anläggningar byggts de senaste 6 åren: I Tyresö stod Tyresö Aquarena klar 2012, Wärmdö kommun invigde Gustavsbergsbadet 2008 och i Upplands Väsby invigdes Vilundabadet 2009. Samtliga anläggningar är av kategorin familjebad med bra utrymmen för motionssim och simundervisning. Anläggningarna i Wärmdö och Tyresö är också de två anläggningar som ligger närmast Nacka.

I Stockholmsområdet planeras idag nya bad i Järfälla, Täby och Lidingö kommuner med färdigställande inom 3 - 6 år.

Statistik

Som jämförelse i besöksstatistiken kan nämnas att Tyresö Aquarena under 2013 hade 210 000 besökare. I Tyresö bor ca 45 000 personer, det ger ett besökstal på ca 4,7 besök/innevånare/år.

Gustavsbergsbadet hade under 2013 totalt 196 000 besökare. Med ca 40 000 innevånare i kommunen ger det ett besökstal på nästan 5 besök/innevånare/år. Gustavsbergsbadet hade en totalintäkt 2013 på 15 683 000, det ger en genomsnittsintäkt/besök på 80 kronor.

Enheten för fastighetsutveckling
Anders Ahlén

Sammanfattning av dialog med brukare och fastighetsägare avseende lokalisering simhall

Lokalisering Boo

Enheten för fastighetsutveckling har till underlag för sin bedömning av mest lämplig lokalisering i Boo även haft kontakter med tänkta brukare av en simhall; simföreningar och skolorna genom den kommunala skolproduktionen Vålfärd skola. Vidare har kontakt tagits med Rikshem, som är den fastighetsägare som direkt involveras vid en lokalisering till Orminge centrum, då Rikshem nyligen förvärvat en tomt på vilken simhallen till ungefär hälften skulle placeras.

För simföreningarna är goda parkeringsmöjligheter, möjligheter till landträning och ett bra kommunikationsläge viktiga. Skuru simförening förordar därför en lokalisering till Myrsjö. Möjligheterna till landträning är betydligt bättre och även parkeringsmöjligheterna kommer troligen att vara bättre med samnyttjandemöjligheter med övriga verksamheter, vid lokalisering vid Myrsjö. Kommunikationerna bedöms marginellt bättre till Orminge centrum, men är tillräckligt goda till Myrsjö.

Den kommunala skolproduktionen genom vålfärd skola har diskuterat internt och involverat rektorena vid skolorna Myrsjöskola, Sågtorpsskolan, Boo gårds skola och Orminge skola. Enligt vålfärd skola är en lokalisering vid Myrsjö att föredra framför Orminge centrum, eftersom området vid Myrsjö ger bättre förutsättningar för samlade fritidsaktiviteter på samma plats, exempelvis vid friluft- och idrottsdagar. Vidare att det är en bättre placering för en bra och trafiksäker gåendemiljö till en simhall för eleverna, även om det för Orminge skola är ett något längre avstånd. Båda placeringarna har goda kommunikationer vilket är viktigt för skolorna.

Rikshem, som förvärvat en tom på vilken ungefär hälften av en simhall lokaliserad i Orminge centrum skulle kunna vara placerad, anser att en simhall i Myrsjö skulle vara ett starkt tillskott till områdets attraktivitet och utbud. På den aktuella tomten i centrum har

Rikshem möjlighet och kapacitet att utveckla olika funktioner, exempelvis bostäder, kommersiella lokaler och kontor, samt även kommunal service. Rikshem skulle även vara beredda att diskutera en simhall på tomten i centrum, givet att bolagets avkastningskrav kan säkerställas med troligen ett långt hyresavtal med Nacka kommun som grund.

Lokalisering Saltsjöbaden/Fisksätra

Enheten för fastighetsutveckling har även haft kontakt med Saltsjöbaden IF:s simsektion avseende de alternativa placeringarna i Saltsjöbaden respektive Fisksätra. Saltsjöbadens IF:s simsektion förordar en nybyggnation vid Näckenbadet. Utöver de skäl som anförs i vår utredning lyfter Saltsjöbadens IF:s simsektion fram närheten till skolor, kontinuitet för simklubben, samverkanmöjligheter med flera verksamheter inom Näcken samt större underlag för café etc.

Det snabbare genomförandet är en del i den bedömningen, samtidigt som simsektionen menar att det är väldigt viktigt att tillräcklig ersättningskapacitet kan säkerställas under produktionstiden.

Anders Ahlén
Projektledare
Enheten för fastighetsutveckling

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 85

Dnr KFKS 2015/288-040

Exploateringsredovisning tertialbokslut I 2015 - beslut om ny budget för 7 stadsbyggnadsprojekt

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige fastställer exploateringsbudgeten och ökar den totala investeringsbudgeten med 9,3 miljoner kronor enligt redovisade revideringar.

Ärendet

Exploateringsverksamheten omfattar 202 stadsbyggnadsprojekt som tillsammans har syftet att ge förutsättningar för fler bostäder och verksamhetslokaler i kommunen. 2015 väntas 15 projekt avslutas. Senaste budgetjusteringen gjordes i samband med tertialbokslut 3 för 2014. Sammantaget för projektportföljen föreslås en budgetändring så att nettokostnaden ökar med 9,3 miljoner kronor. För sju projekt föreslås budgetförändringar. Den största budgetförändringen berör projekten Norra Skuru där kostnaderna ökar med 19,3 miljoner kronor till följd av nya kalkyler i samband med detaljprojekteringen och projektet Tollareängen där nya markvärderingar visar på större försäljningsintäkter än tidigare vilket gör att projektet netto förändras med +16,2 miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Bilaga 1, Projekttabell, alla projekt

Bilaga 2, Projekttabell, projekt med ny budget

Bilaga 3, Projektbeskrivning för projekt med ny budget

Bilaga 4, Projektlista

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade att projekten Österleden (9130) och Morningside Marina (9535) skulle avslutas.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade stadsutvecklingsutskottet i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Reservationer

Sidney Holm reserverade sig mot beslutet för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp och ingav följande.

”Exploateringsredovisningen grundar sig på den av Alliansen beslutade budgeten som Miljöpartiet inte ställt sig bakom. I Miljöpartiets budgetförslag som avslogs var det flera stora exploateringar som inte fanns med och där vi i olika sammanhang har yrkat avslag av ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsskäl. Miljöpartiet har från första början varit emot Kvarnholmsförbindelsen och omfattningen av gatu- och VA utbyggnaden på Älgö, äventyr som slukar alldeles på tok för mycket pengar, är ekologiskt ohållbara i sin exploatering av skyddsvärd miljö och tränger ut andra mer prioriterade projekt. Dessutom blir miljöskulden i dessa exploateringar också orimligt stor. Älgö är redan i slutfasen och är tyvärr inte mycket att göra någonting åt. Österleden (9130) och Morningside Marina i nuvarande utformning (9535) vill Miljöpartiet helt ska utgå. På den mark som Nacka kommun idag har reserverat för Österleden skulle man t.ex. kunna bygga 500 nya studentlägenheter.

I det ursprungliga skissförslaget från ägaren till Morningside Marina fanns det 4-5 två våningar höga flerbostadshus jämte souterräng. Miljöpartiet uttryckte redan då en skepsis över att exploateringen skulle kunna bli ekonomiskt lönsam. Våra farhågor besannades när man sedan helt plötsligt ville kraftigt utöka exploateringen med hänvisning till den ekonomiska bärkraften i projektet.

Angående Kvarnholmsförbindelsen står det i tjänsteskrivelsen att exploatören bidrar med 165 mnkr till själva bron och kommunen betalar 181 mnkr. Detta är felaktigt och har påpekats vid ett flertal tillfällen. Bidraget på 165 mkr är ett exploateringsbidrag från byggherrarna på Kvarnholmen som inte är kopplat till att bygga en bro. Kommunen har här valt att bekosta andra nödvändiga byggnationer själv och lägga hela exploateringsbidraget på brobygget.”

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi vill passa på att flagga upp för att vi är mycket tveksamma till projekten Jarlabergsvägen 4 (9251) och Furuvägen i Finntorp (9252).”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet vill att projekten Morningside marina och Österleden utgår ur beslutet. Morningside är ett projekt för ett exklusivt boende utan kollektivtrafik på nära håll. Det är dåligt för miljön och det är också dåligt ur ett jämställdhetsperspektiv – det är ofta kvinnor som åker kollektivt, även bland den grupp människor som detta projekt vänder sig till. Österleden är ett projekt som bygger på ökat bilåkande. På sikt kommer bilåkandet att

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

minska i regionen av miljö- och resursskäl. Redan nu måste istället satsning göras på kapacitetsstark och bekväm kollektivtrafik. Projekt av den här typen fungerar som gökungar som tränger ut dessa nödvändiga satsningar.”

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi ser återigen ett negativt netto på ca 9 Mnkr. Detta är en förändring mot budget jämfört med förra tertialen. Underlaget redovisar inte förändringar över tid längre än till tidigare tertialsbeslut. Det är något som vi socialdemokrater har efterlyst, men fortfarande saknas. Vår egen sammanställning visar på att över 100 av projekten blir dyrare än budget sett över en fyra-årsperiod. Nacka växer och moderaternas budskap är att exploateringsintäkterna kommer att finansiera en ansenlig del. Hur ska någon Nackabo kunna lita på moderaternas påståenden om detta när vi återigen ser att exploateringsbudgeten går back?”

Gunilla Grudevall Steen (FP) lät anteckna följande för Folkpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.”

”Vi från Folkpartiet är fortfarande mycket tveksamma till Morningside Marina, och kommer att ställning efter samrådet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-27

TJÄNSTESKRIVELSE
KSKF 2015/288-040

Kommunstyrelsen

Exploateringsredovisning tertialbokslut I 2015 - beslut om ny budget för 7 stadsbyggnadsprojekt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige fastställer exploateringsbudgeten och ökar den totala investeringsbudgeten med 9,3 miljoner kronor enligt redovisade revideringar.

Sammanfattning

Exploateringsverksamheten omfattar 202 stadsbyggnadsprojekt som tillsammans har syftet att ge förutsättningar för fler bostäder och verksamhetslokaler i kommunen. 2015 väntas 15 projekt avslutas. Senaste budgetjusteringen gjordes i samband med tertialbokslut 3 för 2014. Sammantaget för projektportföljen föreslås en budgetändring så att nettokostnaden ökar med 9,3 miljoner kronor. För sju projekt föreslås budgetförändringar. Den största budgetförändringen berör projekten Norra Skuru där kostnaderna ökar med 19,3 miljoner kronor till följd av nya kalkyler i samband med detaljprojekteringen och projektet Tollareängen där nya markvärderingar visar på större försäljningsintäkter än tidigare vilket gör att projektet netto förändras med +16,2 miljoner kronor.

Verksamhetsbeskrivning

Omfattning och innehåll

Exploateringsredovisningen omfattar de stadsbyggnadsprojekt som exploateringsenheten genom kommunstyrelsen har ansvar för. Antal projekt är 202 stycken. Av dessa förväntas 15 avslutas under 2015. Nya projekt tillkommer när positivt planbesked har lämnats av miljö- och stadsbyggnadsnämnden eller när kommunen initierar stadsbyggnadsprojekt på egen mark.

Projektportföljen kommer att förändras de kommande åren då kommunen inleder förädlingen av den egna marken i stor skala. Ett flertal markanvisningsprojekt kommer därmed att starta.

Fördelningen av projekt

Projekttyp	Aktiva	Ej startade	Till avslut 2015	Totalt
Förnyelseområde	21	3	7	31
Markanvisningsprojekt	16	32		48
Byggherreprojekt mm	76	39	8	123
Summa	113	74	15	202

Syfte och mål

Syftet med verksamheten är att ge förutsättningar för nyproduktion av bostäder och lokaler genom planläggning, utbyggnad av ny infrastruktur och nya fastighetsrättsliga förhållanden.

Organisation

Ansvar för att bedriva verksamheten fördelas enligt en projektmodell som är gemensam för enheterna som verkar inom processerna miljö- och stadsbyggnad och teknik.

Allmänt om redovisningen

En mer detaljerad sammanställning för projekt med förslag till ny budget framgår av tabell i bilaga 2 och i projektbeskrivningarna för dessa projekt återfinns i bilaga 3.

Prognos för verksamheten

För projektportföljen vid utgången av tertial 1 är prognosen för inkomster/intäkter 2 721 miljoner kronor, utgifter om 3 599 miljoner kronor vilket ger att netto om minus 878 miljoner kronor. Avvikelsen från tidigare budget är minus 9,3 miljoner kronor.

Projekt med störst kostnadsprognos

Två projekt har kostnader överstigande en kvarts miljard. Dessa har även de största nettokostnaderna.

Kvarnholmsförbindelsen

Målet för projektet är en ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum. Förbindelsen ska knyta ihop idag skilda stadsdelar och skapa en bättre infrastruktur för kollektivtrafik, biltrafik samt gång- och cykeltrafik. Projektet innehåller bro över Svindersviken, tunnel genom Ryssbergen och väg fram till Värmdöleden och Griffelvägen. Projektet innehåller ingen ny bebyggelse. Brons gestaltning är viktig för kustens riksintressen. Byggnationen av bron och tunneln pågår och de beräknas vara klara hösten 2015.

Den totala kostnaden för Kvarnholmsförbindelsen beräknas till 353 mkr. Exploatören bidrar med 165 mkr till bron. Nettokostnaden för kommunen blir därmed -188 mkr.

Älgö

Förnyelseområde med ca 540 fastigheter. Kommunen har ett statligt förordnande att höja standarden på vatten och avlopp inom området. Detaljplanen föreskriver att kommunen ska bygga ut VA och rusta upp vägarna. Sjövattenledning är dragen från Saltsjöbaden. Utbyggnad är i slutskedet. Alla tre utbyggnadsetapper är slutbesiktigade och klara. Debitering av gatukostnader pågår. Nettoprognosen är minus 229 miljoner kronor.

Projekt med behov av ny budget, kostnadsökning

Norra Skuru [9104]

Efter att detaljplanen vunnit laga kraft slutfördes detaljprojekteringen. Denna visar att området blir betydligt dyrare att bygga ut än tidigare beräknat. För dyrningen har främst att göra med terrängförhållandena och att det krävs stödmurar i större utsträckning än tidigare beräknat. Idag görs alltid detaljprojekteringen innan planen antas vilket gör att i mer moderna projekt så är kostnaderna mer kända innan antagandet av detaljplanen. Så var dock inte fallet med Norra Skuru. Nettot förändras från +12 miljoner kronor till -7 miljoner kronor.

Nacka Stad [9230]

Samordningsprojektet Nacka Stad levererar övergripande utredningar som möjliggör planeringen och genomförandet av Nacka Stad. Här ingår bl a strukturplanen och genomförandeplaneringen. Ytterligare 6,3 miljoner kronor begärs för att slutföra projektet.

Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]

Förnyelseområdet i sydöstra Boo planläggs och samråd planeras till sommaren. Området är stort med 210 befintliga fastigheter. En första budget begärdes i ett mycket tidigt skede efter Start-PM. Nu är en fördjupad förstudie genomförd för att få fram relevanta kalkyler inför samrådsförslaget till gatukostnadsutredning. Både kostnader och intäkter beräknas nu öka men projektnettot förändras med endast -3,9 miljoner kronor. Projektets intäkter beräknas nu till 191 miljoner kronor och utgifterna till 213 miljoner kronor. Projektets netto blir därmed -21,5 miljoner kronor. En detaljprojektering kommer att genomföras innan granskningen av detaljplanen och gatukostnadsutredningen.

Verksamhetsområde Kil [9425]

Fler utredningar än beräknat har krävts för att kunna sammanställa programmet, vilket är ett samprojekt med Värmdö kommun. Bland annat har dagvattenfrågan visat sig vara komplicerad liksom trafikfrågan. Projektets netto påverkas med -600 000 kronor. Projektets totalnetto blir därmed -2,7 miljoner kronor.

Projekt med behov av ny budget, intäktsökning

Tollareängen [9406]

Planarbetet har återupptagits efter att planarbetet pausats i ett sent skede. Planen står inför antagande och förhandlingarna om exploateringsavtal är inne i ett slutskede. Nya markvärderingar pekar på ett större överskott än tidigare beräknat till följd av ökade markförsäljningsintäkter. Nettot påverkas med +16,2 miljoner kronor jämfört med tidigare beslutad budget och projektet netto blir därmed +21,3 miljoner kronor.

Projekt med behov av ny budget; ingen budget sedan tidigare

Samordning Henriksdal [9236]

Samordningsprojektet hanterar genomförandefrågor kopplade till programmet för Henriksdal så som bussomstigningen, om- och tillbyggnad av reningsverket, trafikplats Henriksdal och kommunikation, avtal och samordning mellan olika involverade aktörer. När programmet är antaget och detaljplaneringen påbörjas kommer samordningsprojektet att hantera samordningsbehovet mellan de ingående stadsbyggnadsprojekten i Henriksdal. Nu begärs en första budget med ett netto om -3,3 miljoner kronor.

Södra Nacka Strand dp 4, etapp I [9239]

Projektet är en etapp inom Nacka Strand och innehåller byggrätter inom Carlyles fastigheter. En kortare vägdragning ingår i projektet och den möjliggör åtkomsten till framtida kommunala byggrätter som inte planläggs inom denna etapp. Carlyle bekostar de interna resurserna och planarbetet. VA-intäkterna beräknas till 14 miljoner kronor. Projektet beräknas göra ett netto om +7,8 miljoner kronor.

Bilagor

- Bilaga 1, Projekttabell, alla projekt
- Bilaga 2, Projekttabell, projekt med ny budget
- Bilaga 3, Projektbeskrivning för projekt med ny budget
- Bilaga 4, Projektlista

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

Ulf Crichton
Exploateringschef

Projnr	Proj beskrivning	Projekt kalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T3 2014 och tidigare), netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not
		Ink/int	Utg	Netto	Varav								
					Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink					
Summa total projekt kalkyl tkr		2 720 969	-3 599 154	-878 184	-841 335	-246 793	-130 562	-58 501	-1 277 192	-868 899	-9 286		
Summa projekt under genomförande		1 866 163	-2 589 292	-723 129	-683 499	-186 220	-59 197	-44 260	-973 175	-703 843	-19 286		
Summa projekt under planläggning		854 806	-1 009 862	-155 055	-157 836	-60 574	-71 365	-14 241	-304 016	-165 056	10 000		
Projekt under genomförande													
9104	Norra Skuru [9104]	96 197	-103 583	-7 386	-44 206	-10 898	-4 360	-4 422	-63 886	11 900	-19 286	2019	
9145	Sickla köp kvarter och industriområde [9145]	8 447	-28 883	-20 436	-16 341	-2 266	-1 829	0	-20 436	-20 436	0	2017	
9151	Kvarnholmen [9151]	593 951	-604 331	-10 380	-6 045	-2 098	-2 237	0	-10 380	-10 380	0	2027	
9164	Saltsjögravn [9164]	4 669	-6 308	-1 639	-638	396	-890	-507	-1 639	-1 639	0	2015	
9171	Finnboda Varv [9171]	11 031	-8 415	2 616	-6 436	7 815	144	-318	1 205	2 616	0	2019	
9183	Barnhemsvägen [9183]	3 884	-6 930	-3 046	-3 909	249	-126	0	-3 786	-3 046	0	2015	
9184	Marinstaden [9184]	18 778	-20 592	-1 814	-521	-1 045	-248	0	-1 814	-1 814	0	2017	
9192	Forum Nacka [9192]	33 508	-35 089	-1 580	-4 335	3 616	-775	-18	-1 613	-1 580	0	2016	
9196	Norra Sickla gemensamma anläggningar, beslutade anläggningar [9196]	30 062	-52 011	-21 949	-29 675	0	7 725	0	-21 949	-21 949	0	2018	
9208	Sofieberg [9208]	278	-1 945	-1 668	-1 242	-220	-190	-16	-1 668	-1 668	0	2015	
9214	Kvarnholmsförbindelsen [9214]	164 999	-353 292	-188 293	-182 877	0	-5 416	0	-188 293	-188 293	0	2017	
9217	Lokomobilvägen hyresrätter [9217]	5 110	-4 941	169	-1 888	4 194	-1 632	-506	169	169	0	2016	
9300	Riset-Sångfågelvägen [9300]	19 000	-33 269	-14 269	-5	-12 269	-1 995	-5 000	-19 269	-14 269	0	2018	
9301	Kummelnäs område F [9301]	25 579	-50 507	-24 928	-3 503	-19 596	-4 752	-77	-27 928	-24 928	0	2016	
9306	Område E, Björnberget [9306]	37 076	-40 955	-3 879	2 217	-4 839	-1 241	0	-3 863	-3 879	0	2016	
9309	Tollare 1:16 m fl [9309]	68 396	-64 781	3 614	-1 894	7 022	-1 306	-208	3 614	3 614	0	2022	
9310	Boo Hembygdspark [9310]	22	-1 429	-1 407	-594	0	-663	-150	-1 407	-1 407	0	2017	
9316	Område H Munkkärrsvägen [9316]	3 550	-5 501	-1 951	-2	-3 685	-756	-8	-4 451	-1 951	0	2018	
9320	Område Y och Z, Bo 1:51 m.fl [9320]	18 510	-31 119	-12 609	-8 873	-4 310	-1 736	-190	-15 109	-12 609	0	2018	
9321	Boo kommunalhus [9321]	2 045	-12 892	-10 847	-9 239	-603	-930	-76	-10 847	-10 847	0	2016	
9323	Långvägen-Skymningsvägen [9323]	5 244	-7 945	-2 700	-1 340	-908	-438	-14	-2 700	-2 700	0	2015	
9327	SV Lännersta 1A [9327]	29 605	-34 614	-5 009	-7 801	-2 078	-1 225	-419	-11 524	-5 009	0	2016	
9328	SV Lännersta 1B [9328]	47 285	-53 772	-6 486	-11 467	-6 011	-1 352	-382	-19 213	-6 486	0	2016	
9368	Kil 1:1, söder om Värmdövägen [9368]	4 204	-3 706	498	-635	1 384	-91	-160	498	498	0	2016	
9374	Dalkarlvägen Ripvägen [9374]	37 457	-39 648	-2 191	-3 243	-5 238	-1 139	-132	-9 751	-2 191	0	2016	
9382	Verksamhetsområde Semestervägen [9382]	8 099	-4 844	3 255	-2 465	-920	-525	-234	-4 145	3 255	0	2016	
9384	Lövberga [9384]	12 806	-18 328	-5 523	-4 820	-148	-659	-23	-5 650	-5 523	0	2016	
9390	Lilla Björknäs 2 [9390]	40 100	-81 221	-41 121	-24 096	-15 101	-2 283	0	-41 479	-41 121	0	2016	
9397	SV Lännersta-Strandpromenaden [9397]	0	-14 424	-14 424	-14 361	0	-63	0	-14 424	-14 424	0	2017	
9398	Blåmesvägen [9398]	12 195	-23 842	-11 647	-8 495	-2 502	-627	-23	-11 647	-11 647	0	2014	
9401	Område I, Enbacken och Gösta Ekmans väg [9401]	17 246	-22 577	-5 331	-1 385	-744	-1 683	-16	-3 828	-5 331	0	2015	
9402	Kummelnäs vägen [9402]	9 983	-51 243	-41 260	-34 321	-4 633	-2 307	0	-41 260	-41 260	0	2016	
9409	Vikingshillsvägen [9409]	16 990	-62 487	-45 497	-27 633	-15 373	-2 490	0	-45 497	-45 497	0	2018	
9411	Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]	12 000	-44 037	-32 037	-21 972	-7 319	-2 746	0	-32 037	-32 037	0	2017	
9416	Rörsundsviken 2 [9416]	3 000	-9 268	-6 268	0	-6 095	-173	0	-6 268	-6 268	0	2018	
9418	Rörsundsviken 1 [9418]	2 500	-9 212	-6 712	0	-6 434	-78	0	-6 512	-6 712	0	2020	
9511	Ljusskärsberget Del av Tattby 2:2 [9511]	32 581	-4 299	28 282	-1 338	453	-671	-412	-1 968	28 282	0	2017	
9527	Saltsjöbadens station och Restaurantholmen [9527]	1 700	-5 930	-4 230	-2 199	-160	-1 493	-504	-4 355	-4 230	0	2016	
9528	Älgö [9528]	182 670	-411 590	-228 920	-145 797	-67 346	-7 071	-5 987	-228 200	-228 920	0	2016	
9531	Lännbohöjden [9531]	30 694	-7 795	22 899	826	2 042	-54	-848	1 967	22 899	0	2017	
9537	Svårdsö [9537]	0	-623	-623	0	0	-623	0	-623	-623	0	2014	
9609	Södra Hedvigslund, Älta [9609]	81 572	-92 980	-11 408	-31 247	-7 184	-878	-98	-39 408	-11 408	0	2017	
9620	Stensö Udde [9620]	26 765	-11 175	15 590	-3 363	-767	-910	-230	-5 270	15 590	0	2014	
9621	Stensövägen, Älta [9621]	33 553	-21 173	12 380	-2 947	958	-519	-112	-2 620	12 380	0	2014	
9622	Trafikplats Hedvigslund (Skrubba-Lindalen och Ältabergsvägen) [9622]	14 400	-8 123	6 277	13 167	-337	-6 217	-336	6 277	6 277	0	2015	
9624	Ältabergs verksamhetsområde [9624]	52 457	-67 635	-15 178	-18 190	-7 045	-54	-22 837	-48 125	-15 178	0	2016	
9625	Oxelvägen, panncentralen [9625]	5 967	-10 027	-4 060	-8 370	3 925	385	0	-4 060	-4 060	0	2016	

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T3 2014 och tidigare), netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not
		Ink/int	Utg	Netto	Varav								
					Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink					
Projekt under planläggning													
9103	Ektorps centrum [9103]	19 031	-3 297	15 734	287	2 972	-227	-58	2 974	15 734	0	2021	
9107	Danvikshem II [9107]	5 123	-5 118	5	1 482	-1 083	-395	0	5	5	0	2023	
9130	Österleden Ringlederna [9130]	1 276	-420	855	147	0	-87	0	60	855	0	2020	
9135	Sickla Ny förbindelse [9135]	4 068	-6 553	-2 485	-76	-1 304	-1 530	-15	-2 925	-2 485	0	2015	
9195	Södra Sickla gemensamma anläggningar [9195]	25 895	-42 495	-16 600	-16 526	0	-74	0	-16 600	-16 600	0	2021	
9197	Danviks Center [9197]	2 300	-688	1 612	92	1 599	-78	0	1 612	1 612	0	2020	
9198	Fredrik Jahns gränd [9198]	0	-115	-115	-17	-23	-57	-17	-115	-115	0	2015	
9202	Henriksdalsberget, punkthus [9202]	6 500	-564	5 936	-6	1 445	-504	0	936	5 936	0	2020	
9203	Program för Finntorp [9203]	0	-1 779	-1 779	-695	-160	-881	-43	-1 779	-1 779	0	2016	
9206	Henriksdalsbacken [9206]	48 200	-7 621	40 579	-3 064	200	-1 557	0	-4 421	40 579	0	2020	
9210	Blomstervägen/Birkavägen [9210]	0	-3 882	-3 882	-3 775	-75	-15	-17	-3 882	-3 882	0	2016	
9215	Program Centrala Nacka [9215]	0	-18 529	-18 529	0	0	-18 529	0	-18 529	-18 529	0	2015	
9216	Nobelberget Sicklaön 83:33 [9216]	51 210	-51 186	24	173	193	41	0	408	24	0	2022	
9218	Kontor Uddvägen Sicklaön 346:1 [9218]	17 906	-7 796	10 110	66	9 329	715	0	10 110	10 110	0	2018	
9219	Planprogram Henriksdal [9219]	0	-3 567	-3 567	0	0	-3 482	-85	-3 567	-3 567	0	2016	
9220	Nacka Strand - program [9220]	2 898	-2 898	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9221	Flerbostadshus Sicklaön 202:9 vid Ektorp C [9221]	1 430	-601	830	-31	409	164	-113	430	830	0	2018	
9222	Tunnelbana till Nacka [9222]	0	-3 183	-3 183	0	0	-3 183	0	-3 183	-3 183	0	2025	
9223	Nacka Strand, norra branten [9223]	1 000	-2 514	-1 514	0	0	-1 514	0	-1 514	-1 514	0	2019	
9224	Allmänna anläggningar Saltsjögvärn [9224]	0	-1 448	-1 448	-748	0	-700	0	-1 448	-1 448	0	2017	
9225	Allmänna anläggningar Danvikstrand [9225]	0	-1 036	-1 036	-387	0	-649	0	-1 036	-1 036	0	2017	
9226	Allmänna anläggningar Finnboda [9226]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017	
9227	Tvårbanan [9227]	0	-64 785	-64 785	-20 206	-34 906	-4 173	-5 500	-64 785	-64 785	0	2017	
9228	Studentbostäder Alphyddan [9228]	0	-6 755	-6 755	-3 317	-996	-2 113	-308	-6 735	-6 755	0	2018	
9229	Studentbostäder Ektorp [9229]	2 000	-10 068	-8 068	-7 032	1 070	-1 106	-1 000	-8 068	-8 068	0	2018	
9230	Nacka stad [9230]	0	-12 784	-12 784	0	0	-12 784	0	-12 784	-6 559	-6 224	2018	
9231	Sicklaön 386:6 Skvaltan [9231]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2028	
9232	Samordningsprojekt Nacka Strand [9232]	2 588	-2 672	-84	-5	-51	-28	0	-84	-84	0	2026	
9233	Konvertering NÖ Nacka Strand [9233]	3 763	-3 763	0	0	0	0	0	0	0	0	2022	
9234	Gemensamma anläggningar med Stockholm [9234]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9235	Klinten Uddvägen 11 [9235]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9236	Samordning Henriksdal [9236]	2 002	-5 275	-3 272	0	0	-3 272	0	-3 272	0	-3 272	2022	
9237	Nya gatan, Centrala Nacka 1b [9237]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9238	Bergs gård [9238]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017	
9239	Södra Nacka Strand dp 4, etapp 1 [9239]	20 400	-12 601	7 799	-9 326	13 800	3 325	0	7 799	0	7 799	2016	
9240	Norra Nacka Strand dp 3 etapp 1 [9240]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2025	
9241	Upphöjning av Saltsjöbanan [9241]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9242	Plania, område C, västra [9242]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2022	
9243	Samordning Sickla - Plania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9244	Järla Station [9244]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9245	Överdäckning 222 och bussterminal [9245]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9246	Sickla Gillevägen/Atlasvägen [9246]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9247	Jarlalberg Enspännarvägen [9247]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9248	Sickla Gillevägen/Planiavägen [9248]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9249	Ekudden Fingerörtsvägen [9249]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9250	Saltängen Fasanvägen [9250]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9251	Jarlalberg Jarlbergsvägen 4 [9251]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9252	Finntorp Furuvägen [9252]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9253	Finnboda Östra Finnbodavägen [9253]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9254	Eknäs Trädgårdsvägen [9254]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018	
9302	Område G, del av Kummelnäs [9302]	13 000	-29 841	-16 841	-32	-15 017	-1 792	0	-16 841	-16 841	0	2018	
9319	Område W (Lännersta 2) [9319]	62 537	-95 528	-32 991	-21 107	-11 205	-5 175	-5	-37 491	-32 991	0	2019	
9330	Liljekonvaljen IV [9330]	2 883	-1 075	1 809	524	349	-14	-440	419	1 809	0	2020	
9343	Hasseludden [9343]	0	-336	-336	-119	-22	-193	-2	-336	-336	0	2016	
9371	Bågvägen-Åbroddsvägen [9371]	31 485	-37 291	-5 806	-1 669	-2 907	-1 230	0	-5 806	-5 806	0	2019	
9387	Orminge Centrum [9387]	25 144	-22 850	2 294	-4 055	0	9 565	-3 216	2 294	2 294	0	2020	
9395	Telegrafberget [9395]	120 400	-129 909	-9 509	-22 262	-299	-1 890	-58	-24 509	-9 509	0	2019	
9403	Lännerstavägen, cirkulationsplats [9403]	1 900	-2 865	-965	-906	0	-59	0	-965	-965	0	2015	

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T3 2014 och tidigare), netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not
		Ink/int	Utg	Netto	Varav								
					Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink					
9406	Tollareängen [9406]	32 620	-11 336	21 284	-752	1 578	-1 087	-1 455	-1 716	5 071	16 213	2018	
9410	Ny Skurubro [9410]	0	-24 437	-24 437	-12 608	-8 259	-3 571	0	-24 438	-24 437	0	2024	
9415	Område C, Vikingshill [9415]	13 450	-26 445	-12 995	0	-11 831	-140	0	-11 971	-12 995	0	2020	
9417	Norra Boo samordning [9417]	0	-2 561	-2 561	0	0	-2 561	0	-2 561	-2 561	0	2016	
9419	SÖ BOO Samordning [9419]	6 480	-6 480	0	0	0	0	0	0	0	0	2021	
9420	Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]	191 425	-212 936	-21 511	-31 279	3 281	-2 513	0	-30 511	-17 635	-3 877	2022	
9421	Dalkarlsängen (trafikplats, verksamheter, skola, förskola, park, gata m m) [9421]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2022	
9423	Område A, Eols udde [9423]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9424	Kraftledning Norra Boo samordning [9424]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019	
9425	Verksamhetsområde Kil [9425]	0	-2 748	-2 748	0	0	-2 748	0	-2 748	-2 112	-636	2016	
9426	Lilla Björknäs 3 [9426]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9427	Studentbostäder Björknäs [9427]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015	
9428	Fågelstigen [9428]	9 618	-15 736	-6 118	115	-5 222	-1 011	0	-6 118	-6 118	0	2020	
9429	Verksamhetsområde Orminge trafikplats [9429]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019	
9430	Mjölkudden/Gustavsviks gård [9430]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2022	
9431	Boo Gårds skola - Galärvägen [9431]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9432	Graninge stiftsgård [9432]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019	
9433	Björknäs Talluddsvägen [9433]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019	
9530	Båthall Neqlinge 2:1 [9530]	3 585	-433	3 152	-64	0	31	-14	-48	3 152	0	2020	
9534	Fastighetsutveckling Saltsjöbanan [9534]	0	-640	-640	0	0	0	-640	-640	-640	0	2017	
9535	Erstavik 25:38, Morningside Marina [9535]	3 989	-4 984	-995	-1 356	-1 647	2 008	-995	-995	-995	0	2018	
9536	Detaljplan Fisksätra marina [9536]	1 178	-1 178	0	-163	0	244	-81	0	0	0	2016	
9539	Rösunda 5:12-16, Saltsjövägen [9539]	2 218	-3 777	-1 559	30	-1 460	-129	0	-1 559	-1 559	0	2017	
9540	Baggensudden 2:3 och 2:13 [9540]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017	
9541	Saltsjöbadens centrum - program [9541]	2 450	-4 955	-2 505	0	0	-2 505	0	-2 505	-2 505	0	2016	
9542	Värgårdssjön [9542]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015	
9543	Gröna dalen [9543]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9544	Norra centrum, Fisksätra [9544]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9545	Hamnuddsvägen, Fisksätra [9545]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9546	Södra centrum Fisksätra [9546]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9547	Saltsjöblick, Fisksätra [9547]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9548	Västra Fiskarhöjden, Fisksätra [9548]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9552	Fidraplatån, Fisksätra [9552]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9553	Fisksätra entré [9553]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020	
9554	Samordning renovering Saltsjöbanan [9554]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016	
9612	Åltadalen [9612]	110 115	-80 848	29 267	1 855	-331	-1 161	-999	-636	29 267	0	2021	
9627	Ålta centrum Stensö - övergripande programfrågor [9627]	2 740	-5 484	-2 744	-149	0	-2 446	-149	-2 744	-2 744	0	2018	
9628	Del av Åltabergsvägen [9628]	0	-1 194	-1 194	-874	0	-297	-24	-1 194	-1 194	0	2018	
9629	Byggmax Ålta [9629]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017	
Projekt som ska avslutas med andra projekt													
9313	Se 9374, Detaljpl Bo1:502, Dalkarlsv o Ripv m fl												Se 9374
9617	Åltadalens utvecklingsplan												Se 9612 och 9624

Projektkalkyl

Ink/int = Summan av projektets totala inkomster (gatukostnadsersättningar, VA anläggningsavgifter, planavgifter och övriga inkomster enl. plan- och exploateringsavtal) och projektets totala intäkter (markförsäljningar).

Utg = projektets totala utgifter som kostnader för framtagandet av detaljplan, kostnader för byggandet av allmänna anläggningar o.s.v.

Netto = Ink/int - Utg, summan av inkomster och intäkter i ett projekt minus projektets totala kostnader.

Nettoutgifter

Gata/park = Totala inkomster minus totala utgifter för gata och park.

VA = Totala (inkomster +intäkter) minus totala utgifter för VA.

Planläggning = Totala inkomster minus totala utgifter för framtagandet av detaljplanen i projektet.

Mark = Totala utgiften för inlösen av mark och utgifter för förädling av försålda mark i projektet.

Summa netto utgifter = Summan av nettot på (Gata/Park + VA + Planläggning + Mark) i projektet.

Tidigare beslutade budget = Detta är nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto = Nettot av ny föreslagen budget minus nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Proj avslut år = Det året projektet planeras att slutedovisas i ekonomisystemet och avskrivning av tillgången börjar löpa.

Projnr	Proj beskrivning	Projekt kalkyl							Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T3 2014 och tidigare),netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not
		Netto utgifter			Varav								
		Ink/int	Utg	Netto	Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink					
Summa total projektkalkyler tkr		342 644	-361 263	-18 619	-85 563	7 761	-23 439	-5 878	-107 119	-9 335	-9 284		
Summa projekt under genomförande		96 197	-103 583	-7 386	-44 206	-10 898	-4 360	-4 422	-63 886	11 900	-19 286		
Summa projekt under planläggning		246 447	-257 679	-11 233	-41 357	18 659	-19 079	-1 455	-43 233	-21 235	10 003		
Projekt under genomförande													
9104	Norra Skuru [9104]	96 197	-103 583	-7 386	-44 206	-10 898	-4 360	-4 422	-63 886	11 900	-19 286	2019	
Projekt under planläggning													
9230	Nacka stad [9230]	0	-12 784	-12 784	0	0	-12 784	0	-12 784	-6 559	-6 224	2018	
9236	Samordning Henriksdal [9236]	2 002	-5 275	-3 272	0	0	-3 272	0	-3 272	0	-3 272	2022	
9239	Södra Nacka Strand dp 4, etapp 1 [9239]	20 400	-12 601	7 799	-9 326	13 800	3 325	0	7 799	0	7 799	2016	
9406	Tollareängen [9406]	32 620	-11 336	21 284	-752	1 578	-1 087	-1 455	-1 716	5 071	16 213	2018	
9420	Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]	191 425	-212 936	-21 511	-31 279	3 281	-2 513	0	-30 511	-17 635	-3 877	2022	
9425	Verksamhetsområde Kil [9425]	0	-2 748	-2 748	0	0	-2 748	0	-2 748	-2 112	-636	2016	

Projektkalkyl

Ink/int = Summan av projektets totala inkomster (gatukostnadsersättningar, VA anläggningsavgifter, planavgifter och övriga inkomster enl. plan- och exploateringsavtal) och projektets totala intäkter (markförsäljningar).

Utg = projektets totala utgifter som kostnader för framtagandet av detaljplan, kostnader för byggandet av allmänna anläggningar o.s.v.

Netto = Ink/int – Utg, summan av inkomster och intäkter i ett projekt minus projektets totala kostnader.

Nettoutgifter

Gata/park = Totala inkomster minus totala utgifter för gata och park.

VA = Totala (inkomster +intäkter) minus totala utgifter för VA.

Planläggning = Totala inkomster minus totala utgifter för framtagandet av detaljplanen i projektet.

Mark = Totala utgiften för inlösen av mark och utgifter för förädling av försålda mark i projektet.

Summa netto utgifter = Summan av nettot på (Gata/Park + VA + Planläggning + Mark) i projektet.

Tidigare beslutade budget = Detta är nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto = Nettot av ny föreslagen budget minus nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Proj avslut år = Det året projektet planeras att slutredovisas i ekonomisystemet och avskrivning av tillgången börjar löpa.

9242910400 Norra Skuru [9104]

Pågående fas	Projektering	
Projekttyp	Övrigt - blandat	
Byggherre	Enskilda fastighetsägare	

Beslut startPM	2003-01-07	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2005-01-01	75
Detaljplan antagen	2010-10-15	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2014-04-30	2014:2
Beslut utbyggnadsPM	2015-03-17	2015:2
Driftöverlämning	2017-11-22	2016:5
Beslut projektavslut	2019-11-21	2017:5
		2018:20
		2019:5
		2020:2

Beskrivning Området består av ca 85 fastigheter varav ca 10 utgör kompletteringsfastigheter och är inte självständigt byggbara. Detaljplanearbete har vunnit laga kraft och syftar till att medge byggrätt för permanentbostadshus. Terrängen är mycket kuperad. Förutsättningarna för att försörja området med kommunalt vatten- och avlopp, ordna angöring till fastigheterna och möjliggöra kompletteringsbebyggelse är i vissa lägen väldigt svårt. Kommunen kommer genom planen få möjlighet att sälja ett antal stycketomter samt exploatering av två områden.

Lägesrapport 2015-04-28

	Status	Orsak	Åtgärd
Tid		Planen överklagades till mark- och miljödomstolen.	Detaljplanen har vunnit laga kraft efter att ha överklagats till hos mark- och miljödomstolen. Tidplanen har förskjutits ytterligare ett år med tanke på detta.
Kostnad		I samband med detaljprojektering av vägar, vatten- och avloppsledning, trappor med mera framkommer det att kostnaderna har ökat jämfört med tidigare budget. Kostnaderna har ökat med ca 39 mkr och tidigare budget för markförsäljning har räknats upp med ca 19 mkr för intäkterna då den kommunala marken som kan säljas har ökat i värde.	Detta påverkar nettobudgeten med -19,3 mkr gentemot tidigare beslutad budget.
Produkt			
Lägesbeskrivning		Detaljplanen vann laga kraft i maj 2014. Detaljprojektering av vägar, belysning, trappor, vatten- och avlopp med mera är färdig. Området har komplicerade terrängförhållanden vilket leder till högre utbyggnadskostnader än vad som tidigare varit känt. Byggstart för de kommunala anläggningarna beräknas till kvartal två 2015.	

9242940600 Tollareängen [9406]

Pågående fas	Detaljplanering, genomförande-förberedelser	
Projekttyp	Byggherremedverkan	
Byggherre	Järntorget AB	
Beslut startPM	2005-01-10	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2005-01-11	91
Detaljplan antagen	2015-04-10	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2015-06-19	2016-2017:91
Beslut utbyggnadsPM	2015-09-18	
Driftöverlämning	2016-07-01	
Beslut projektavslut	2018-11-30	
Beskrivning	<p>Norr om Sockenvägen och Johannes Petri skola i Södra Boo äger Järntorget Bostad AB mark som tillsammans med kommunal mark planeras för 91 bostäder samt en förskola. Planområdet avser Järntorget fastighet Tollare 2:2 samt del av kommunens fastighet Tollare 5:1. Marken ingår i planprogrammet för Tollareområdet som är godkänt i kommunstyrelsen 2006-11-27. Endast ett mindre område av Järntorget fastighet samt del av den kommunala fastigheten planeras för bostäder. Större delen av Järntorget fastighet ingår redan i Tollare naturreservat. Detaljplanen bygger på att markreglering kommer att ske mellan Järntorget och kommunen, där marken värderas och överläts mot marknadspris.</p>	
Lägesrapport	2015-04-27	
	Status Orsak	Åtgärd
Tid	 Arbetet med exploateringsavtalet återupptogs hösten 2014 efter att projektet legat vilande.	Detaljplanen beräknas bli antagen till sommaren 2015
Kostnad	 Efter fler års vilande har projektet återupptagits hösten 2014 Aktuell budget bygger på reviderad detaljplan och ny förhandling av exploateringsavtal.	Nya kalkyler och ny markvärdering har medfört en budgetförändring om +16,2 mkr gentemot tidigare beslutad budget.
Produkt	 Reviderad detaljplan har skapat möjligheter för ökad antal lägenheter från 80 till 91. Reviderad detaljplan medför inget omtag i planprocessen.	Inom samma byggrätt har ytterligare 11 lägenheter tillkommit
Lägesbeskrivning	<p>Detaljplanen för Tollareängen med ca 80 bostäder och en förskola tillstyrktes i MSN hösten 2010. I maj 2011 kom det ett uppdrag från politiken att utreda behovet av idrott i området. Antagandet av detaljplanen fick därmed anstå. Oktober 2014 återupptogs planarbetet. Nu pågår förhandlingar om exploateringsavtal och därefter kan planen antas.</p>	

99923600 Samordning Henriksdal [9236]

Pågående fas
Projekttyp Byggherremedverkan
Byggherre

Beslut startPM	2014-04-01	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2014-04-01	
Detaljplan antagen	2014-04-01	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2014-04-01	
Beslut utbyggnadsPM	2014-04-01	
Driftöverlämning	2014-04-01	
Beslut projektavslut	2022-07-31	

Beskrivning Projektet är ett samordningsprojekt indelat i 3 delar. 1. bussomstigning (Stockholm Stad) 2. Ombyggnade,tillbyggnad Heriksdals reningsverk.3 Henriksdals Trafikplats. Produktionsstart för bussomstignigen nu i januari 2015. Tilläggsavtal ute. Reningsverket planerar startas under våren. Söker miljö tillstånd. Vi kräver medverkan för att kunna påverka skyddsavstånden.

Lägesrapport 2015-04-21

	Status	Orsak	Åtgärd
Tid			
Kostnad		Projektet begär sin första budget baserad på resurs och konsultkostnader. Projektet är indelat i 4 delprojekt.	projektet begär första gången sin budget.

Delprojekt 1- Översiktligt samordningsprojektet: Kostnader för bla kommunikation, samordning mellan delprojekten, juridisk hjälp för de delar som inte kan härledas till om och tillbyggnad Henriksdals reningsverk (där vi får ersättning). Budgetkostnad totalt ca 1 100tkr varav 100tkr är konsultkostnad

Delprojekt 2 - Bussomstigning, inkluderar kostnader för samordningsmöten, granskning, besiktning på plats mm. Budgetkostnad totalt 1 800tkr varav 700tkr är konsultkostnader

Delprojekt 3 - om och utbyggnad av H.reningsverk, All kostnad vidarefaktureras. Full ersättning från motpart Budgetkostnad totalt ca 2 000tkr, Budgetintäkt (effekt) totalt samma belopp 2 000tkr

Delprojekt 4 - Trafikplatsen Henriksdal. Innehåller bla trafikbedömningsutredning för trafikplatsen framåt, belastningar mm. Budgetkostnad totalt ca 400 tkr varav 200 tkr är konsultkostnader.

Samordningsprojektet löper under många år, minst 8, och budgeten avser ett prognosticerat utfall totalt fram till år 2023. Arbetet är en förutsättning för god exploateringsgrad i Henriksdal där delprojekten delvis påverkar förutsättningarna för den kommunala marken.

Produkt

Lägesbeskrivning

1. Bussomstigning under produktion. Tilläggsavtal ej signerat.
2. Avtal med Stockholm vatten signerat. Projektet startar anläggningsarbeten i dagarna (april) med sprängningar i berget i maj.
3. Trafikutredning har genomförts av Ramböll för trafikplatsen på beställning av styrgrupp. Start-PM för samordningsprojektet går upp samtidigt som denna startbudget eskas.

99923900 Södra Nacka Strand - dp 4, etapp 1 [9239]

Pågående fas
Projekttyp Byggherremedverkan
Byggherre

Beslut startPM	2014-09-01	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2014-09-01	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Detaljplan antagen	2014-09-01	
Startbeslut genomförande	2014-09-01	
Beslut utbyggnadsPM	2014-09-01	
Driftöverlämning	2014-09-01	
Beslut projektavslut	2016-03-31	

Beskrivning
Lägesrapport 2015-04-22

	Status Orsak	Åtgärd
Tid		
Kostnad	<p> Utgifter:</p> <p>Interna resurser, planarbete 2,6 milj Interna resurser, genomförande 4 milj Vägdragnig, Tändkulevägen 200m, 30 tkr/m 6 milj TOTALT UTGIFTER: 12,6 milj</p> <p>Inkomster:</p> <p>Interna resurser, planskede, exploatören betalar 2,6 milj Interna resurser, genomförande, explaotören betalar 4 milj VA-intäkter, enligt kalkyl från VA 285 lgh plus lokaler 13,8 milj TOTALA INKOMSTER: 20,4 milj</p>	Det är första gången projektet begär budget,
Produkt		
Lägesbeskrivning	Start-pm som delegationsbeslut i april 2015. Planarbete påbörjat.	

99942000 Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]

Pågående fas Projekt-planering

Projekttyp Förnyelseområde - Kommunalt huvudmannaskap
Byggherre

Beslut startPM	2012-01-19	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2012-01-19	300
Detaljplan antagen	2018-02-01	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2018-02-15	
Beslut utbyggnadsPM	2018-02-15	
Driftöverlämning	2020-08-05	
Beslut projektavslut	2022-03-04	

Beskrivning Detaljplaneområdet ligger i sydöstra Boo vid Dalvägen och Gustavsviksvägen. Området är ett tidigare fritidshusområde utan kommunalt vatten och avlopp som fått en alltmer permanentbosatt befolkning. Området omfattar idag 210 fastigheter och närmare 100 lägenheter beräknas kunna skapas.

Projektets huvudsakliga syfte är att bygga ut kommunalt vatten och avlopp till området samt att på befintliga tomter möjliggöra utbyggnaden av permanentbostäder. Områdets vägar kommer att rustas upp och kommer att överföras till kommunen som blir ny huvudman för områdets vägar.

Under planarbetet ingår bl.a. att studera möjligheterna att placera en ny förskola utmed Dalvägen. En förlängning av Dalvägen med en anslutning till Boovägen planeras för en genomgående busslinje.

Projektet genomförs med ett långsiktigt perspektiv, i enlighet med ny arbetsmodell för förnyelseplaneringen. Förutom enbostadshus kommer även par/rad/flerfamiljshus, att prövas i detaljplanen.

Lägesrapport 2015-04-20

	Status	Orsak	Åtgärd
Tid	●		
Kostnad	●	Gammal budget: Utgifter 116 milj, inkomster 98 miljoner. Netto minus 18 milj. Ny budget: Utgifter ca 212 milj, inkomster ca 191 milj. Netto minus 21,5 milj.	Budgetförändring begärs. Detta påverkar budgeten netto med minus 3,5 miljoner jämfört med tidigare begärd budget.

Differensen i underskott beror på att den ursprungliga budgeten togs fram i samband med start-pm innan projektet startat. Nu är den fördjupande förstudien klar och det har gjorts en skarpare bedömning av framtida utgifter och inkomster.

Produkt ● Enligt detaljplaneprogram ska området få kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser där vägarna ska få kommunal standard och kommunalt VA byggas ut. Ny detaljplan ska medge uppförande av normalstora villor etc

Lägesbeskrivning Den fördjupande förstudien avslutades våren 2015. Budgeten revideras i samband med T1 2015. Samråd planeras ske i juni 2015.

99942500 Verksamhetsområde Kil [9425]

Pågående fas Detaljplanering, genomförande-förberedelser

Projekttyp Byggherremedverkan
Byggherre Fastighets AB L.E. Lundberg

Beslut startPM	2012-02-16	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2012-10-04	
Detaljplan antagen	2015-08-24	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2015-08-24	
Beslut utbyggnadsPM	2015-08-24	
Driftöverlämning	2015-08-24	
Beslut projektavslut	2016-04-29	

Beskrivning Ett samarbetsprojekt med Värmdö kommun där projektet ska upprätta ett planprogram som ska ligga till grund för beslut om det är lämpligt att gå vidare med en detaljplan för området. I planprogrammet utreds bl.a. möjligheterna för verksamhetsområde för småindustrier, biogasanläggning, avfallsanläggning, bussdepå, bussupställning, bilparkering och vindkraftverk. Inga bostäder eller handel ska finnas inom området.

Lägesrapport 2015-04-17

	Status	Orsak	Åtgärd
Tid		Ingen förändring av tidplanen.	Ingen förändring av tidplanen.
Kostnad		Två utredningar för dagvatten och trafik har utökats och blivit mer omfattande än planerat. Interna resurser har därför lagt ned betydligt mer tid än planerat på att få fram gemensamma förslag för dagvatten och trafikanläggning som både Nacka och Värmdö kommun kan godkänna. Båda frågorna är invecklade eftersom dagvattnet leds till Insjön som inte ska få en ökad miljöbelastning. Trafikanläggningen blir komplicerad eftersom den ska möjliggöra för olika verksamheter inom området bland annat kretsloppscentral och bussdepå samtidigt som anläggningen ägs av Trafikverket som måste godkänna förslaget.	Nettobudgeten påverkas med - 636 tkr gentemot tidigare beslutad nettobudget.

Det har även gått åt betydligt mer tid än planerat för interna resurser att utforma samrådshandlingen så att båda kommunerna är nöjda, alla 5 markägarna är positivt inställda till programmet, utforma området utifrån buller, justera kommungränsen, planera VA-försörjningen, arbeta in det fristående projektet kretsloppscentralen etcetera.

Vidare påverkas även tidsåtgången av bussdepån och hur den rent konkret ska utformas och drivas så att SL blir nöjd.

Produkt Ingen förändring av produkten. Ingen förändring av produkten.

Lägesbeskrivning Planprogrammet är på samråd mellan 3 mars och 19 april. Två samrådsmöten har varit, ett i Nacka och ett i Värmdö.

Programmet planeras gå till politiken för antagande under augusti 2015.

STADSBYGGNADSPROJEKT

Maj 2015

Projektnamn	Område	Projektfas	Innehåll	Projektledare	Kommentar
Översiktsplaner och program					
Planprogram Henriksdal [9219]	V Sicklaön, Henriksdal	Samråd	Bostäder, Verksamheter	Terese Karlqvist	
Program Centrala Nacka [9215]	Centrala Nacka	Antagande	Bostäder, infrastruktur	Sven Andersson	Tidigare FÖP. Görs klart som program
Saltsjöbadens centrum program [9541]	Saltsjöbaden	Startfas	Verksamhet, bostäder, infrastr.	Lena Nordenlöw	
Orminge Centrum [9387]	Orminge	Antagande	Bostäder, Infrastruktur	Petra Carlenarson	
Älta centrum Stensö, programöversyn [9627]	Älta	Antagande	Bostäder, centrum, förskola, idrott	Åsa Dahlgren	
Program för Planiaområdet [9223]	Sickla	Antagande	Handel, kontor, bostäder	Christian Rydberg	
Verksamhetsområde Kil 1:1 [9425]	Insjön/Kil	Samråd	Verksamhetsområde	Fredrik Bengtsson	Samarbete med Värmdö, program först innan dp
Gröna dalen, Fisksätra [9543]	Fisksätra - Saltsjöbaden	Starfas	Bostäder, friluftaktiviteter mm	Lena Nordenlöw	Program tas fram först

Samordningsprojekt och övergripande projekt					
Norra Boo samordning [9417]	Norra Boo	-	Förnyelseplanering	Fredrik Bengtsson	Samordningsprojekt
SÖ Boo Samordning [9419]	SÖ Boo	-	Förnyelseplanering	Karin Stadig	Samordningsprojekt
Tunnelbana till Nacka [9222]	Sicklaön	-	Infrastruktur	Frida Foley	SL huvudman
Ny Skurubro [9410]	Sicklaön- Saltsjö Boo	Byggnation 2018-2021	Infrastruktur	Yussuf Hassen	Trafikverket huvudman
Kraftledning Norra Boo samordning [9424]	N Boo	-	Infrastruktur, nedläggning av ledning	Petra Carlenarson	Samordningsprojekt för kraftledningen
Norra Sickla gemensamma anläggningar [9196]	NV Sicklaön	-	Infrastruktur	Sara Lindholm	Samordningsprojekt
Södra Sickla gemensamma anläggningar [9195]	SV Sicklaön	-	Infrastruktur	Hannah Linngård	Samordningsprojekt
Fastighetsutveckling Saltsjöbanan [9534]	Sicklaön	-	Bostäder	David Arvidsson	Utredning finns, inväntar SL, kan bli flera projekt
Nacka Strand samordning [9232]	V Sicklaön	Startfas	Bostäder mm	Anders Lind	Samordning mellan ingående proj i Nacka Str.
Samordning Nacka Stad [9230]	V Sicklaön	Slutfas	Samordningsprojekt	Sven Andersson	Övergripande utredningar, samordning
Samordning renovering Saltsjöbanan [9554]	Sicklaön – Saltsjöbaden	Startfas	Samordningsprojekt	Emil Hagman	Samordnar kommunens insatser

Samordning Henrikdal [9236]	V Sicklaön	Startfas	Samordningsprojekt	Helena Fältén	Övergripande samordn., tid och ekonomi
Samordning Sickla – Plania [9243]	Sickla	Startfas	Samordningsprojekt	Helena Fältén	
Markanvisningsprojekt Planfas					
Plania 1, Sydvästra Plania [9242]	Sickla	Startfas	Bostäder, skola mm	Richard Hallman	Del av Plania
Bergs gård [9238]	C Sicklaön	Startfas	Bostäder	Erik Wiktorsson	Markanvisningsprojekt
Centrala Nacka 4 d, Järla station, uppgång	V Sicklaön	Startfas	Bostäder, t-baneuppgång mm	Karl Hallgren	Ingår i program C Nacka,
Verksamhetsomr Orminge trafikplats [9429]	Saltsjö-Boo	Samråd	Verksamhetsområde	Jonas Nylander	
Dalkarlsängen [9421]	SÖ Boo	Startfas	Trafikplats, skola, verksamhetsomr.	Anna Dolk	Program antaget
Hamnuddsvägen, Fisksätra [9545]	Fisksätra	Startfas	Bostäder/verksamhet	Jonas Nylander	Del av programområdet Fisksätra
Nya Gatan, Centrala Nacka 1a [9237]	C Sicklaön	Startfas	Bostäder	Therese Rosberg	Markanvisningsprojekt
Studentbostäder Ektorp [9229]	Ö Sicklaön, Ektorp	Antagande	Markanvisning, studentbostäder	David Arvidsson	
Studentbostäder Alphyddan [9228]	V Sicklaön	Antagande	Markanvisning, studentbostäder	Gunilla Stålfelt	

Byggherreprojekt m m Planeringsfas					
Jarlaberg Enspännarvägen [9247]	Jarlaberg	Startfas	Bostäder	Björn Bandmann	JM
Finnboda Östra Finnbodavägen [9253]	Finnboda	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	
Eknäs Trädgårdsvägen [9254]	Eknäs	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	Diligentia
Finntorp Furuvägen [9252]	Finntorp	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	Diligentia
Jarlaberg Jarlabergsvägen 4 [9251]	Jarlaberg	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	Vasaparken Fastighets AB
Saltängen Fasanvägen [9250]	Ektorp	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	
Ekudden Fingerörtsvägen [9249]	C Nacka	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	Vasakronan
Sickla Gillevägen /Planiavägen [9248]	Sickla	Startfas	Bostäder	Gunilla Stålfelt	Onzo
Sickla Gillevägen /Atlasvägen [9246]	Sickla	Startfas	Bostäder	Björn Bandmann	Alab och kommunens mark
Björknäs Talluddsvägen [9433]	Björknäs	Startfas	Bostäder	Björn Bandmann	Diligentia
Södra Nacka strand – dp 4, etapp 1 [9239]	Nacka Strand	Startfas	Bostäder	Anna Dolk	

Norra Nacka Strand – dp 3 etapp 1 [9240]	Nacka Strand	Startfas	Bostäder	David Arvidsson	
Upphöjning av Saltsjöbanan [9241]	V Sicklaön	Startfas	Infrastruktur	Petra Carlenarson	Del av Plania
Klinten Uddvägen 11 [9235]	V Sicklaön	Startfas	Kontor, handel, bostäder	Caroline Cederholm	Klinten
Gemensamma anl med Stockholm [9234]	V Sicklaön	Startfas	Infrastruktur, samordning	Marianne Möller	Samordning med Stockholm
Bussterminal och överdäckning 222 [9245]	V Sicklaön	Startfas	Infrastruktur	Yussuf Hassen	Samordnas med tunnelbana och bostäder
Norra centrum, Fisksätra [9544]	Fisksätra	Samråd	Bostäder	Lena Hall	Del av programområdet Fisksätra
Sicklaön 386:6 Skvaltán [9231]	C Sicklaön	Samråd	Bostäder	Helena Fältén	Flera byggherrar
Graninge stiftsgård [9432]	Kil	Granskning	Bostäder	Helena Fältén	
Byggmax Älta [9629]	Älta	Startfas	Verksamheter	Nils-Olof Persson	
Nacka strand, norra branten [9233]	Nacka Strand	Antagande	Bostäder	Anders Lind	Två detaljplaner
Allmänna anläggningar Finnroda [9226]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar
Allmänna anläggningar Saltsjöqvarn [9224]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar

Allmänna anläggningar Danviksstrand [9225]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar
Sicklaön 202:9, Ektorpsrondellen [9221]	Ö Sicklaön, Ektorp	Överklagad	Bostäder	Björn Bandmann	Flerbostadshus, Sickla Förvaltning AB
Baggensudden 2:3 och 2:13 [9540]	Saltsjöbaden	Startfas	Bostäder	Erik Wiktorsson	Mindre projekt. Väg till bef bost
Kvarnholmen, [9151]	Kvarnholmen	Planering och utbyggnad	Bostäder, 2500, verk- samheter, skola mm	Mattias Wikholm (från 25 maj)	Stort projekt. Planering och utbyggnad i etapper
Erstavik 25:38, Morningside Marina [9535]	Fisksätra	Samråd	Bostäder, 30 lgh	Karin Stadig	
Ältadalen [9612]	Älta	Överklagad	Bostäder, 250 lgh	Fredrik Bengtsson	
Danvikshem II [9107]	V Sicklaön	Granskning	Bostäder, 150 lgh	Richard Hallman	Detaljplanen återremitterad
Nobelberget Sicklaön 83:33 [9216]	V Sicklaön	Samråd	Bostäder, 500 lgh, kontor, förskola	Caroline Cederholm	Ny byggherre, omtag
Fisksätra Marina [9536]	Fisksätra	Granskning	Museum, restaurang mm	David Arvidsson	Del av programmet för Fisksätra
Del av Ältabergsvägen inkl handelsetablering [9628]	Älta	Granskning	Handel, gc-väg	David Arvidsson	Inväntar programmet för Älta
Tollareängen [9406]	SV Boo	Antagande	Bostäder, förskola	Nabiha Shahzad	
Telegrafberget [9395]	NV Boo	Antagande	Bostäder, 300 lgh	Helena Fältén	Förhandlingar avtal, Delvis kommunal mark

Ektorps centrum [9103]	Ö Sicklaön	Antagande	Bostäder, 225 lgh, förskola	Richard Hallman	Planen omarbetas
Förnyelseområden Planeringsfas					
Gustavsviks Gård – Mjölkudden [9430]	Sö Boo	Startfas	Förnyelseområde, villor och flerbost.	Lena Hall	Kommunalt huvudmannaskap,
Boo Gårds skola – Galärvägen [9431]	SÖ Boo	Startfas	Förnyelseområde, skola, idrott	Nabiha Shahzad	Kommunalt huvudmannaskap
Fågelstigen [9428]	C Boo	Samråd	Förnyelseområde, villor	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]	SÖ Boo	Samråd	Villor, flerbost., 130-180 nya bost.	Anna Dolk	Program antaget Kommunalt huvudm.
Bågvägen-Åbroddsvägen [9371]	Norra Boo	Granskning	Villor, 80 fastigheter	Erik Wiktorsson	Kommunalt huvudmannaskap
Område W, Lännersta 2 [9319]	Södra Boo	Granskning	Villor, 120 fastigheter	Björn Bandmann	Kommunal huvudmannaskap
Område C, Vikingshill [9415]	Norra Boo	Överklagad	Villor, 120 fastigheter	Richard Hallman	Förenklade modellen, enskilt huvudmannaskap
Markanvisningsprojekt Genomförandefas					
Verksamhetsområde Semestervägen [9382]	C Boo	Utbyggnad	Verksamhetsområde	David Arvidsson	Kommunal mark, försäljning
Älta centrum Stensö, Oxelvägen [9625]	Älta	Utbyggnad	Bostäder, 130 lgh, hyresrätter	David Arvidsson	

Länbohöjden [9531]	Fisksätra	Utbyggnad	Bostäder, 80 lgh	Björn Bandmann	
Lokomobilvägen hyresrätter [9217]	Centrala Sicklaön, Nacka Strand	Utbyggnad	Bostäder, 120 lgh, hyresrätter	Jonas Nylander	
Ljusskärsberget Del av Tattby 2:2 [9511]	Saltsjöbaden	Utbyggnad	Bostäder, 20 lgh	Erik Wiktorsson	Gruppboende 6 lgh.
Ältadalens verksamhetsområde [9624]	Älta	Utbyggnad	Verksamheter, kommunal mark	Kristina Källqvist	Slutbesiktning gjord. Försäljning pågår
Tollare 4, Tollare Port [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 60 lgh	Hannah Linngård	Delvis gruppboende
Byggherreprojekt mm Genomförandefas					
Kontor Uddvägen, Sicklaön 346:1, [9218]	V Sickla	Antagande	Kontor, handel	Caroline Cederholm	Atrium Ljungberg. Sam- ordning med Uddvägen
Kvarnholmsförbindelsen [9214]	Kvarnholmen – Sicklaön	Utbyggnad	Bro	Yussuf Hassen	
Tollare 3, Tollarehöjden [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 180 lgh, äldreboende, 50 lgh	Hannah Linngård	
Tvärbanan [9227]	Sickla	Utbyggnad	Infrastruktur	Caroline Cederholm	SL huvudman
Tollare 2, Tollare Strand [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 510 lgh, kontor, handel	Hannah Linngård	
Tollare 1A, Tollare Träskväg [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 5 bef, 19 tillkommande	Hannah Linngård	

Tollare 1B, Mellanbergsvägen [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 43 lgh	Hannah Linngård	
Boo Hembygdspark [9310]	Orminge	Utbyggnad	Hembygdsgård	Nabiha Shahzad	
Sickla köp kvarter och industriområde [9145]	V Sicklaön	Utbyggnad	Infrastruktur	Hannah Linngård	Övergripande projekt med delprojekt i Sickla
Rösunda 5:12-16, Saltsjövägen [9539]	Saltsjöbaden	Utbyggnad	Bostäder	Fredrik Bengtsson	Förhandling om exploateringsavtal
Södra Hedvigslund, Älta [9609]	Älta	Utbyggnad	Bostäder, 430 lgh	Helena Fältén	2/3 färdigt, delvis kommunal mark
Kil 1:1, söder om Värmdövägen [9368]	Insjön	Utbyggnad	Bostäder, 18 lgh	Jonas Nylander	
Boo kommunalhus [9321]	Orminge	Utbyggnad	Bostäder	Nils-Olof Persson	Inväntar nedläggning av kraftledning
Finnboda Varv [9171]	NV Sicklaön	Utbyggnad	Bostäder, 860 lgh	Erik Wiktorsson	Ca 260 lgh återstår
Forum Nacka [9192]	Centrala Sicklaön	-	Bostäder 230 lgh, handel	Anna Dolk	Fastighetsrättsliga frågor och viss utbyggnad
Förnyelseområden Genomförandefas					
Område Y och Z, Kaptensvägen [9320]	Södra Boo	Upphandling	Villor, 37 fastigh., +8 avstyckningar	Richard Hallman	Kommunalt huvudmannaskap
Norra Skuru [9104]	NÖ Sicklaön	Upphandling	Bostäder, 85 bef., 40 tillkommande	Jonas Nylander	Kommunen huvudman, delvis kommunal mark

Område G, Sydöstra Kummelnäs [9302]	Norra Boo	Projektering	Villor, 132 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Förenklade modellen,
Område H, Munkkärrsvägen [9316]	Östra Boo	Utbyggnad	Villor, 10 fastigheter	Björn Bandmann	Enskilt huvudmannaskap
Vikingshillsvägen [9409]	Norra Boo	Upphandling	Villor, 35 fastigh., genomfartsgata	Fredrik Bengtsson	Kommunalt huvudmannaskap
Område B, Riset-Sångfågelvägen [9300]	Norra Boo	Upphandling	Villor, 125 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Förenklade planeringsmodellen
Område E, Björnbergsområdet [9306]	Norra Boo	Slutfas	Villor, 80 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
Område F, Solviksområdet [9301]	Norra Boo	Slutfas	Villor, 167 fastigheter	Björn Bandmann	Enskilt huvudmannaskap
Rörsundsviken 1, Snödroppsvägen [9418]	Norra Boo	Projektering	Villor, 23 fastigheter	Richard Hallman	Enskilt huvudmannaskap Inväntar område C
Rörsundsviken 2 [9416]	Norra Boo	Projektering	Villor, 24 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Enskilt huvudmannaskap, Inväntar område B
Kummelnäsvägen [9402]	Norra Boo	Debitering gatukostnader	Genomfartsgata	Jonas Nylander	Kommunalt huvudmannaskap
Älgö [9528]	Älgö	Debitering gatukostnader	Villor, 540 fastigheter	Eva Olsson	Kommunalt huvudmannaskap
Dalkarlsvägen Ripvägen [9374]	SÖ Boo	Slutfas	Villor, 118 bef, 19 tillkommande	Ingrid Johansson	Kommunalt huvudmannaskap
SV Lännersta-Strandpromenaden [9397]	S Boo	Utbyggnad	Strandpromenad	Hannah Linngård	

Projekt inför avslut					
Saltsjöqvarn [9164]	NV Sicklaön	Slutfas	Bostäder, 227 lgh, verksamheter	Susanne Moberg	Några detaljer återstår
Lännerstavägen, cirkulationsplats [9403]	C Boo	Kan avslutas	Infrastruktur, verksamheter	David Arvidsson	
Båthall Neglinge 2:1 [9530]	Saltsjöbaden	Avbryts, avslutas	Handel	David Arvidsson	Förgävesprojekt, ingår i programområde
Område D, Lövberga [9384]	Norra Boo	Slutfas	Villor, 35 fastigheter	Susanne Moberg	Kommunalt huvudmannskap
Område S, Blåmesvägen [9398]	Södra Boo	Slutfas	Villor, 44 fastigheter	Susanne Moberg	Kommunalt huvudmannskap
Stensö Udde [9620]	Älta	Slutfas	Villor, 7 fastigheter, 8 tillkommande		Kommunal huvudmannskap
Barnhemsvägen [9183]	Ö Sicklaön	Slutfas	Bostäder, 75 lgh	Fredrik Bengtsson	Ett mindre avtal återstår
Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]	V Boo	Slutfas	Infrastruktur	Yussuf Hassen	
Marinstaden [9184]	V Sicklaön	-	Bostäder, 60 lgh	David Arvidsson	Slutfasen
Sofieberg [9208]	V Sicklaön, Finntorp	-	Verksamheter	Susanne Moberg	Debitering återstår
SV Lännersta 1A [9327]	S Boo	Slutfas	Villor, 100 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannskap

SV Lännersta 1B [9328]	S Boo	Slutfas	Villor, 150 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
Stensövägen, Älta [9621]	Älta	-	Bostäder, 190 lgh	Christer Hallberg	Klar att avsluta
Lilla Björknäs 2 [9390]	NV Boo	Vissa åtgärder återstår	Villor, 143 bef och 11 tillkommande	Nils-Olof Persson	Egen regijobb. Kan snart avslutas
Saltsjöbadens station och Restaurantholmen [9527]	Saltsjöbaden	Slutfas	Bostäder, 116 lgh	David Arvidsson	Slutfasen
Trafikplats Skrubba-Lindalen [9622]	Älta	Slutfas	Trafikplats	David Arvidsson	Klar. Dagvattenfråga återstår
Svärdsö [9537]	Svärdsö	Antaget	Naturreservat	Lina Malm	Kan avslutas
Program Nacka Strand [9220]	Centrala Nacka	Antaget	Bostäder/kontor	Sofia Rudenschöld Thuresson	
Långvägen-Skymningsvägen [9323]	Västra Boo, Eknäs	Slutfas	Villor, 20 fastigheter	Anna Jansson	Kommunalt huvudmannaskap
Område I, Enbacken-Gösta Ekmans väg [9401]	Östra Boo	Slutfas	Villor, 46 fastigheter	Jonas Nylander	Kommunalt huvudmannaskap
Projekt på väntelista, vilande					Prioritering
Centrala Nacka 2, Forum	V Sicklaön	-	Bostäder		Ingår i program C Nacka Start 2015
Elverkshuset, Centrala Nacka 3b [9237]	V Sicklaön	-	Bostäder, delvis markanvisning		Ingår i program C Nacka Start 2015

Stadshusområdet, Centrala Nacka 3c [9237]	V Sicklaön	-	Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2015
Gamla Kristallen, Centrala Nacka 3d	V Sicklaön	-	Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka Start 2016
Centrala Nacka 4a, Järla station, PEAB	V Sicklaön	-	Bostäder		Ingår i program C Nacka, Start 2016
Centrala Nacka 4b, Järla station, kommunens mark	V Sicklaön	-	Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2015
Centrala Nacka 5, Birkavägen	V Sicklaön		Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka Start 2016
Centrala Nacka 7, Ryssbergen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 8, söder om Nacka forum	V Sicklaön		Bostäder, delvis markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 9, Lillängsvägen	V Sicklaön		Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 10, Idrottsplatsområdet	V Sicklaön		Bostäder, idrott, markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 11, Värmdöv. vid brandstat.	V Sicklaön		Bostäder, markanvisning		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 12, östra Vikdalen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program C Nacka, Start 2017
Centrala Nacka 13, södra Jarlaberg	V Sicklaön		Bostäder		Ingår i program C Nacka, Start 2017

Västra Nacka strand – etapp 2, kajen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Nacka Strand, start 2015
Östra Nacka strand – etapp 3 Jakobsdalsvägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Nacka Strand, Start 2016
Entré Nacka strand– etapp 3	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Nacka Strand, Start 2016
Plania 4, Alab triangeln	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Plania, Start 2015
Plania 5a, norr om Värmdövägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Plania, Start 2015
Plania 5b, norr om Värmdövägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Plania, Start 2016
Plania 5c, norr om Värmdövägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Plania, Start 2016
Plania 6, område C, östra	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Plania, Start 2017
Henriksdal 1a, Kvarnholmsvägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Henriksdal, Start 2016
Henriksdal 1b, Kvarnholmsvägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Henriksdal, Start 2016
Henriksdal 1c, Kvarnholmsvägen	V Sicklaön		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Henriksdal, Start 2016
Henriksdal 2, Platån	V Sicklaön		Bostäder		Ingår i program Henriksdal, Start 2015

Henriksdal 3, Henriksdalsbacken	V Sickalön		Bostäder		Ingår i program Henriksdal, Start 2016
Henriksdal 4, Vilan	V Sicklaön		Bostäder		Ingår i program Henriksdal, Start 2016
Kvarnholmsvägen, öster Finnboda	V Sicklaön		Bostäder		Start 2017
Vårgårdssjön [9542]	Saltsjöbaden	-	Huvudmannaskap	-	4
Orminge 1 A Nybacka	Orminge C	-	Bostäder		Ingår i program Orminge, Start hösten 2015
Orminge 1 B Sarvträsk	Orminge C		Bostäder		Ingår i program Orminge
Orminge 1 C Knutpunkten	Orminge C		Bostäder, infra- struktur, verksamheter		Ingår i program Orminge
Orminge 1 D Kanholmsvägen	Orminge C		Bostäder		Ingår i program Orminge
Orminge 2 A Ormingetorget	Orminge C		Bostäder, verksamheter		Ingår i program Orminge
Orminge 2 B Ormingehus	Orminge C		Bostäder		Ingår i program Orminge
Orminge 2 C Rikshem	Orminge C		Bostäder		Ingår i program Orminge
Orminge 3 A Utövågen	Orminge C		Bostäder		Ingår i program Orminge

Område A, Eols Udde [9423]	Norra Boo	-	Förnyelseområde, Villor	-	Enligt förenklade modellen. Avtal krävs
Dubbelspår Tattby	Saltsjöbaden	-	Infrastruktur	-	Del av renoveringen av Saltsjöbanan
Norra Utskogsvägen	Skuru	-	Markanvisning bostäder	-	Kommunal mark
Duvnäs utskog, förrådet	Skuru	-	Markanvisning bostäder	-	Kommunal mark
Solbrinken - Grundet	Sö Boo	-	Förnyelseområde, villor	-	2, Kommunalt huvudmannaskap, start 2013
Ekallén- Mellanvägen och Moravägen- Tunvägen	Sö Boo	-	Förnyelseområde, villor	-	2, Kommunalt huvudmannaskap, start 2014
Blomstervägen/ Birkavägen [9210]	C Sicklaön	-	Bostäder	-	2
Finntorp allmänna anläggningar [9203]	V Sicklaön, Finntorp	-	Bostäder, verksamheter	-	2
Österleden Ringlederna [9130]	V Sicklaön	-	Infrastruktur	-	2, Inväntar Trafikverket och finansiering,
Erstavik 25:1 Ridskola	Erstavik	-	Ridskola	-	2
Studentbostäder Björknäs [9427]	Björknäs	-	Markanvisning, studentbostäder	-	2, Inväntar arbetsplan för Skurubron
Sickla ny förbindelse [9135]	V Sicklaön	-	Infrastruktur	-	1, Vilande

Henriksdalsberget, punkthus [9202]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Henriksdalsbacken [9206]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Henriksborg Sickalön 37:29	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Kummelberget Independent Studios	N Boo	-	Verksamheter	-	1, Vilande
Danviks Center [9197]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Verksamheter	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Dp för Hasseludden 1:78 [9343]	N Boo	-	Verksamheter, bostäder	-	1
Liljekonvaljen IV [9330]	C Boo	-	Infrastruktur, bostäder	-	1, Upprustning av Prästkragens väg återstår
Baggensudden 2:1 o 2:9 Bryggör	Saltsjöbaden	-	Båtverksamhet	-	1
Erstavik 25:1 Båthall	Fisksätra	-	Båtverksamhet	-	1
Sicklaön 172:1, Shurgard	C Sicklaön, Skvaltan	-	Verksamheter	-	Berg Arkitektkontor AB
Sicklaön 105:1 Finntorpsv. (MSN 2012/97-214)	Finntorp	-	Bostäder	-	
Fisksätra entré [9553]	Fisksätra	-	Infrastruktur	-	Del av programområdet Fisksätra

Fidaplatån, Fisksätra [9552]	Fisksätra	.	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Västra Fiskarhöjden, Fisksätra [9548]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Saltsjöblick, Fisksätra [9547]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Södra centrum, Fisksätra [9546]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Fredrik Jahns gränd [9198]	V Sicklaön, Finntorp	-	Bostäder	-	Vilande
Björknäs 3	Ö Boo	-	Villor	-	Under kraftledningen. Gatukostnader
Björknäs 1:1 och 1:277	Björknäs	-	Bostäder, verksamheter	-	Vilande
Hasseludden 1:78, Norges hus	Kummelnäs	-	Verksamhet	-	
Björknäs 1:871, Kvarnvägen	Björknäs	-	Bostäder	-	
Sicklaön 46:33 Bullarhöjden (MSN 2013/9-214)	Skuru	-	Bostäder		
Sicklaön 151:1 Vikdalsv. Forumv. (MSN13/121-214)	C Sicklaön	-	Bostäder	-	Rodamco
Bo 28:1, Boovägen 77 (MSN 2013/138-214)	Orminge		Bostäder		

Kommunstyrelsen

Investeringsbeslut- och sammanställning tertial I 2015 kommunen totalt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige bevilja nya investeringsmedel enligt tabell 1 för åren 2015-2018 och notera att det inom enheten för fastighetsutveckling lämnas återmedel för projekt Björknäs nya förskola med en total investeringsram om 35 miljoner kronor och för projekt Förskola i Röda villorna och gamla konsumbutiken med en total investeringsram om 55 miljoner kronor. Kommunfullmäktige noterar kommunens totala investeringssammanställning för åren 2015-2018 enligt tabell 1-4.

Sammanfattning

Investeringsramen prognostiserades till drygt 800 miljoner kronor för 2015 vid tertial 2 2014. Efter senaste uppdateringen är prognosen 731 miljoner kronor. Det ackumulerade utfallet tom första tertial uppgår till 93 miljoner kronor.

Nämnderna har inkommit med framställan om nya medel för åren 2015-2018. Totalt föreslås beslut om tillkommande medel exklusive exploateringsenheten med 28,7 miljoner kronor. Av dessa avser 12,8 miljoner kronor medel för fem nya projekt och 15,9 miljoner kronor avser tillägg för två tidigare beslutade projekt. Exploateringsenheten föreslår att utöka sin budgetram med 9,3 miljoner kronor. Om investeringsbeslut fattas enligt det som föreslås kommer kommunens pågående investeringar omsluta knappt 2,5 miljarder kronor för åren 2015- 2018, där exploatering ingår med 866 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen/IT-enheten föreslår beslut om 6 miljoner kronor för ett tidigare beslutat projekt för färdigställande av lokal nätverksgradering för skolor.

Kommunstyrelsen/ enheten för fastighetsutveckling begär sammanlagt 7 miljoner kronor för två nya projekt med förstudier för nya simhallar, Näckenbadet i Saltsjöbaden och ny simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo.

Natur- och trafiknämnden föreslår beslut om sammanlagt 5,8 miljoner kronor för tre nya projekt, ersättningsbusshållplats Saltsjöbanan, rasskydd Henriksdalsbergets gångväg, och mätarkammare för spillvatten och ytterligare 9,9 miljoner kronor för ett tidigare beslutad projekt, tilläggsinvestering expansion Österviks återvinningscentral.

Exploateringsenheten föreslår en budgetändring med nettokostnadsökning med 9,3 miljoner kronor. Några av de största budgetförändringen berör projekten Norra Skuru, samordningsprojekt Nacka stad och Dalvägen/ Gustavsviksvägen i sydöstra Boo.

Tabell 1. Nya projektmedel T1 2015 (tusentals kronor)

Nämnd	Projekt	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut	Ny projektram	Prognos 2015	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos årlig kapitaltjänstkostnad	Prognos årlig driftkostnad	Planerad ianspråktagande
Kommunstyrelsen/ It enhet	Färdigställande av lokal nätverksuppgrädering	-3 000	-6 000	-9 000	-6 000	0	0	0	-1 200	0	dec-15
Kommunstyrelsen/ enheten för fastighetsutveckling	Förstudier för ny simhall i Saltsjöbaden, Näckenbadet	0	-5 000	-5 000	-3 000	-2 000	0	0	0	0	dec-15
Kommunstyrelsen/ enheten för fastighetsutveckling	Förstudier för ny simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo	0	-2 000	-2 000	-1 000	-1 000	0	0	0	0	dec-15
Natur och -trafiknämnden	Ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan	0	-3 600	-3 600	-3 600	0	0	0	-288	0	jun-15
Natur och -trafiknämnden	Rasskydd Henriksdalsbergets gångväg	0	-700	-700	-700	0	0	0	-56	0	jun-15
Natur och -trafiknämnden	Mätarkammare för spillvatten	0	-1 500	-1 500	-1 500	0	0	0	-120	0	dec-15
Natur och -trafiknämnden/ Va verket	Tilläggsinvestering Expansion Österviks återvinningscentral	-33 600	-9 900	-43 500	-9 900	0	0	0	-891	0	sep-15
Summa		-36 600	-28 700	-65 300	-25 700	-3 000	0	0	-2 555	0	
Kommunstyrelsen/exploaterings enheten	Totalt nya medel netto för sju projekt		-9 300	-9 300	-9 300	0	0	0	0	0	2015-2018
Totalt			-38 000								

Ärendet

Nedan redovisas det samlade förslaget på vilka investeringar som föreslagits inom respektive område, per nämnd/verksamhet. Slutligen redovisas den totala investerings-sammanställning.

Tillkommande medel för kommunstyrelsen/ IT-enheten

Tillkommande medel för kommunstyrelsen/ IT-enheten har under ett antal år arbetat med att förbättra kommunens nät för IT-kommunikation som ger åtkomst till information och tjänster som finns på nätet. Kapaciteten har förbättrats väsentligt och säkerheten i nätet höjts. Detta är helt nödvändigt med tanke på att fler och fler tjänster som kommunens verksamheter använder är åtkomliga via nätet. Utvecklingen i världen går mot att använda mer och mer tjänster via nätet. Därför är det nödvändigt att bygga ut nätet samtidigt som

kommunen måste prioritera hur det används och av vem. Så länge kommunen hade helt öppen tillgång till nätet kunde vem som helst använda det – inte bara elever, medarbetare och besökare. Det finns nu ett nytt och säkert nät där man kan ansluta vilken enhet som helst, men det kräver inloggning. Detta nät har införts på skolorna och i stadshuset. Genom nätet ges både högre kapacitet och ökad säkerhet.

Det finns nu ett behov av att göra vissa ytterligare investeringar för att bygga ut nätet. Kostnaderna för stora delar av de investeringar som gjordes under 2014 kunde tas på driften, men för den del som nu återstår behövs det investeringsmedel på sex miljoner. Genom att investering genomförs kommer de delar av det gamla som finns kvar att kunna avvecklas, och därmed driftkostnader för detta gamla nät. I dagsläget återstår uppgradering inom ca 60 verksamheter: några skolor och förskolor, bibliotek, idrottshallar, lokaler som används inom Valfärd samhällsservices område och andra lokaler för kommunens socialtjänst, där det finns både hemmabygga och äldre undermåliga lokala nätverk. Det ska noteras att kommunen fortlöpande kommer att få göra investeringar i att höja kapaciteten i nätet. Dessa kostnader kommer i första hand att tas på driften. Investeringen på sex miljon skrivs av på fem år. Kostnaden för kapitaltjänsten fördelas till de enheter som nyttjar nätet.

Tillkommande medel för kommunstyrelsen/ enheten för förfastighetsutveckling

Eftersom simhallarna i Nacka börjar bli i sämre skick beslutade fritidsnämnden i september 2013 att det skulle göras en simhallsutredning. Resultatet av den utredningen presenterades för fritidsnämnden vid dess sammanträde den 12 mars 2015. Baserat på utredningen noterade nämnden den 16 april 2015 att det finns ett behov av en simhall i Fisksätra-Saltsjöbaden och en i Boo. Nämnden uttalade att det finns goda förutsättningar för att fortsatt ha en simhall där Näckenbadet ligger idag och att lokalisera en till området vid Myrsjöns idrottsplats, men tyckte ändå att alternativa lokaliseringar i Fisksätra och Orminge centrum borde utredas vidare. Fritidsnämnden lämnade därför över ärendet till kommunstyrelsen, som har ägaransvaret för kommunens fastigheter, för fortsatt utredning.

Enheten för fastighetsutveckling bedömer att den genomförda utredningen innehåller det underlag som behövs för att ta ställning för att bygga en ny simhall på den plats som Näckenbadet idag ligger på och att lokalisera en till området vid Myrsjön. Enheten föreslår därför att kommunen ska investera 5 miljoner kronor för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som samarbetspart, ägare och operatör av den nya simhallen vid Näckenbadet. För fortsatt utredning och programarbete för en nyetablering vid Myrsjön föreslås en investering på 2 miljoner kronor.

När de två nya simhallarna är på plats kan kommunen evakuera verksamheten vid Nacka simhall och bygga ny simhall i centrala Nacka. Kommunen kan då tidigarelägga en exploatering för exempelvis bostadsbebyggelsen, där simhallen idag ligger.

Enheten för fastighetsutveckling föreslår således att kommunfullmäktige ska besluta om en investering på 5 miljoner kronor som ska användas för ansökan om bygglov, projektering och upphandling av entreprenör som möjlig samarbetspart, ägare och operatör av ny simhall vid Näckenbadet i Saltsjöbaden. 2 miljoner föreslås som investeringsram för fortsatt utredning och programarbete för nyetablering av simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo.

För det fall att det senare beslutas att bygga en simhall på samma plats som det befintliga Näckenbadet, kommer de 5 miljoner kronorna att ingå som en del av investeringsprojektet för genomförande. För det fall att ett slutligt utfall innebär att simanläggningen inte kommer att uppföras på befintlig plats där nuvarande Näckenbadet är placerat, kommer en stor del av de 5 miljoner kronorna för projektering/upphandling av nytt Näckenbad att betraktas som förgäveskostnad. En del av utgiften kan tillgodoräknas vid studie av alternativ verksamhet på nuvarande plats. Vidare kan erfarenheten och underlaget nyttjas vid annan lokalisering av ny simhall. En bedömning är att ca 50 % av investeringsmedlen kan tillgodoräknas andra projekt på nuvarande plats eller vid annan lokalisering av simhall.

Ett inriktningsbeslut att lokalisera simanläggningen till Myrsjö innebär inte några direkta ekonomiska konsekvenser. Däremot innebär det att investeringsmedel på 2 miljoner kronor för den fortsatta utredning och programarbetet delvis kan betraktas som förgäveskostnad om beslut tas om annan etablering av simhall eller om en simhall inte byggs. En bedömning är att del av dessa medel kan tillgodoräknas framtida projekt i området. Om en simhall byggs i Myrsjö kommer investeringsmedlen på 2 miljoner kronor att ingå som en del i det investeringsprojektet.

Tillkommande medel för natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden begär för de kommande tre åren investeringsmedel för 15,7 mnkr att användas för att utveckla och säkerställa god kvalitet och funktionalitet i kommunens gemensamma infrastruktur, som vägar, parker, va-anläggningar och återvinningskapacitet.

Nya investeringar

- Ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan, 3,6 mnkr
- Rasskydd Henriksdalsbergets gångväg, 0,7 mnkr
- Mätarkammare för spillvatten, 1,5 mnkr

Tilläggsinvesteringar

- Tilläggsinvestering Expansion Österviks återvinningscentral, 9,9 mnkr

Ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan under perioden år 2015

Saltsjöbanan kommer under 2015, 2016 samt 2017 att upprustas vilket innebär att banan är totalavstängd under somrarna och ersätts då med buss. De trafikstörande arbetena kommer

i huvudsak begränsas till 10 veckor per sommar, vecka 24-33. Detta innebär att det kommer att bli mycket ersättningstrafik med buss de närmsta åren. Idag är många av ersättningsbushållplatserna i princip bara en stolpe i diket.

Det finns också ett allmänt behov att säkerställa en väl fungerande ersättningstrafik då stopp i tågtrafiken inte kan undvikas även under ordinarie trafikdrift. Åtgärderna medför också förbättringar för nattrafikens resenärer. För att iordningsställa bushållplatserna för ersättningstrafiken krävs ett investeringsmedel om 3,6 miljoner kronor. Totalt beräknas utbyggnaden kosta ca 7,2 miljoner kronor varav Trafikförvaltningen står för resterande del. Fördelning har gjorts efter genomgång av de olika hållplatsernas funktion kopplat till parternas ansvar som väghållare respektive projektägare för upprustningen.

I ett tidigare stadsbyggnadsprojekt för modernisering av Saltsjöbanan fanns medel avsatta för ersättningstrafikens bushållplatser. Dessa medel lämnades tillbaka i och med att projektet avslutades i avvaktan på landstingets beslut om upprustning av Saltsjöbanan. Det innebär att nya medel behöver anslås nu. Driftkostnaderna bedöms öka något till följd av fler plattformar behöver ha drift- och underhållsinsatser.

Rasskydd Henriksdalsberget 2015

Under 2014 upptäcktes att ras hade skett intill gångväg mellan Kvarnholmsvägen och Svindersvik. En större åtgärd har nu skett för att förhindra fortsatt ras. I samband med detta har gångvägen skyddats för eventuella framtida ras med en barriär i form av en stödmur samt en spaljé. Platsen har iordningsställts och försetts med parkbänkar och belysning. Vissa markarbeten har också skett.

Tillkommande driftkostnader bedöms som ringa.

Mätarkammare för spillvatten

I samband med omläggningen av huvudledningarna vid tvärbanans passage över Sicklavägen kommer en permanent mätanordning för spillvatten att anläggas intill kommungränsen mellan Nacka och Stockholm. Som ett resultat av ledningsomläggningarna kommer den provisoriska befintliga mätanordningen med tillhörande anslutande ledningar att tas ur bruk.

Projektering av den nya mätarkammaren pågår för närvarande. Mätarkammaren kommer att anläggas inom ett projekt för ledningsomläggning som drivs av Stockholm Stad och Stockholm Vatten AB. Enligt avtal mellan Nacka kommun och Stockholm Vatten AB rörande avledning av spillvatten till Henriksdals avloppsreningsverk ska Nacka svara för mätanordning för det spillvatten som Nacka levererar. Uppmätta flöden utgör grunden för Stockholms debitering av avgifterna för avloppsbehandlingen.

Eftersom ledningsprojektet i stor utsträckning är beroende av tvärbaneprojektet och exploateringen av Lugnet III måste samordning för anläggande av mätarkammaren ske med

dessa projekt. Tidplanen för anläggning av mätarkammaren är därmed högst beroende av framdriften av de andra projekten som planeras ta verklig fart under 2015.

Eftersom projekteringen av mätarkammaren inte är helt klar finns heller ingen kostnads kalkyl i detta läge. En grov uppskattning pekar på en total kostnad om 1,5 mnkr. Eftersom utförandet kommer att ingå i en entreprenad som upphandlas av Stockholm, kommer en förhandling att krävas för fördelningen av kostnaderna.

Expansion av Östervik återvinningscentral

Projektet expansion av Östervik återvinningscentral, som är ett av projekten i att utöka återvinningskapaciteten i Nacka, startade våren 2013. En konsult har upphandlats för att projektera och ta fram bygghandlingar samt underlag för upphandling. Projektet inleddes med en förstudie med syfte att ta fram olika underlag och kartläggning av förutsättningar för byggnation. Vintern 2013/ 2014 genomfördes upphandling av byggentreprenör. Ett anbud, betydligt högre än beslutad investering, kom in. Beslutad investering baserades på kalkyl framtagen av konsulten. I ett kompletterande investeringsärende beslutades om ökade medel och kontrakt skrevs med anbudsgivaren sommaren 2014. Byggnationen påbörjades i augusti 2014.

Redan efter en mycket kort tid uppstod svårigheter med att bygga ett så kallat påldäck som konstruerats. Svårigheterna bestod till största delen i att borra ned pålar nära vägbanken till Saltsjöbadsleden. För att möjliggöra arbetet konstruerades och byggdes en brygga som pålningsmaskinen kunde stå på för att komma åt att borra. Markförutsättningarna på platsen fanns med som en risk i den riskanalys som följde med investeringsärendet. Information om påldäck och medföljande problem gavs till tekniska nämnden i september 2014.

Andra större avvikelser som medfört extra kostnader för projektet är att konsulten inte haft med material i mängdförteckningen för exempelvis betongfundament till nya containerfickor i upphandlingsunderlaget. Därutöver felräkning beträffande olika mängder av material som ska ingå i projektet, exempelvis andelen armeringsjärn till gjutningar samt mängder fyllnadsmassor. Konsekvenser av detta är att projektet, per 2015-04-01, åsamkats tillkommande kostnader på cirka 7,5 mnkr

Investeringssammanställning totalt

Investeringsredovisning tertial 2 redovisades i kommunfullmäktige den 20 november 2014 där kommunens totala prognos för investeringsprojekt omslöt 2,6 miljarder kronor i nettoutgifter för åren 2014-2017 inklusive exploatering med 0,7 miljarder kronor.

Tabell 2. Prognos nettoinvesteringar inklusive exploatering T2 2014 (miljoner kronor)

mnkr	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	Totalt 2014-2017
Nettoinvesteringar nämnder och enheter exkl mark-och exploateringsenheten	-423	-701	-456	-346	-1 926
Inkomster mark- exploateringsenheten	144	173	9	201	527
Utgifter mark- och exploateringsenheten	-294	-283	-262	-406	-1 245
Nettoinvesteringar mark- och exploateringsenheten	-150	-110	-253	-205	-718
Totalt nettoinvesteringar inkl mark- och exploateringsenheten T2 2014	-573	-811	-709	-551	-2 644

Ny totalprognos 2015-2018

Totalt föreslås beslut om tillkommande medel med 38 miljoner kronor. Av dessa avser 12,8 miljoner kronor medel för nya projekt och 15,9 miljoner kronor avser tillägg för tidigare beslutade projekt och 9,3 miljoner kronor för projekt inom exploateringsenheten.

Kommunens totala prognos för investeringar omsluter efter att dessa nya beslut inräknats drygt 1,6 miljarder kronor i nettoutgifter för åren 2015-2018, exklusive exploateringsenheten. Inklusive exploateringsärenden med prognos 866 miljoner kronor blir den totala prognosen för nettoinvesteringar knappt 2,5 miljarder kronor.

I tertial 2 år 2014 redovisades kommunens totala prognos för investeringar år 2015 med 811 miljoner kronor. Under första tertial 2015 har några projekt blivit försenade och förskjutits framåt i tiden. Inom natur- och trafik nämnden kan nämnas projekt iståndsättning parkmark, reinvestering strandbad/ bryggor, trafiksäkerhet, Va-ledning Uddvägen, dagvatten Alphyddan Järlaleden, tillfällig ÅVC där prognoser förskjutits till år 2016. Inom enheten för fastighetsutveckling kan nämnas projekt kundvalsanpassning, förskolor reinvesteringar äldre och köks- och matsalsombyggnader där prognoser förskjutits framåt i tiden. Två projekt kommer inte att startas alls och därför lämnas investeringsramen för dessa två projekt i sin helhet tillbaka och prognoserna elimineras. Därutöver har behov om nya investeringsmedel för flera projekt föreslagits. I tertial 1 år 2015 har den totala prognosen reviderats ner till 731 miljoner kronor på grund av dessa förändringar.

Tabell 3. Prognos nettoinvesteringar inklusive exploatering T1 2015 (miljoner kronor)

mnkr	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	Totalt 2015-2018
Nettoinvesteringar nämnder och enheter exkl exploateringsenheten	-611	-468	-396	-132	-1 607
Inkomster exploateringsenheten	173	9	201	106	489
Utgifter exploateringsenheten	-292	-262	-406	-395	-1 355
Nettoinvesteringar exploateringsenheten	-119	-253	-205	-289	-866
Totalt nettoinvesteringar inkl exploateringsenheten T1 2015	-731	-721	-601	-421	-2474
Totalt nettoinvesteringar inkl exploateringsenheten T2 2014	-811	-709	-551	-433	-2 504
Förändring T2 2014 -T1 2015	80	-12	-49	12	30

De nu föreslagna nya medlen för investeringar påverkar kommunens driftbudget kommande åren med ca 3 miljoner kronor i form av kapitaltjänst- och övriga driftkostnader.

Tabell 4. Utfall och prognos nettoinvesteringar per nämnd inklusive exploatering T1 2015- 2018 (miljoner kronor)

Investeringar per nämnd , mnkr	Utfall T1 2015 Netto	Helårs prognos 2015 Netto	Helårs prognos 2016 Netto	Helårs prognos 2017 Netto	Helårs prognos 2018 Netto
Kommunstyrelsen	-53,4	-440,6	-516,1	-461,4	-382,6
stödenheter	-13,0	-33,2	-14,0	0,0	0,0
Enheten för fastighetsutveckling	-41,9	-261,6	-222,6	-224,9	-93,6
Lokalenheten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringsenheten	2,3	-119,3	-253,0	-205,0	-289,0
Myndighets- & huvudmannaheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa produktionsenheter	-0,9	-26,5	-26,5	-31,5	0,0
Välfärd skola	-0,9	-25,0	-25,0	-30,0	0,0
Välfärd samhällsservice	0,0	-1,5	-1,5	-1,5	0,0
Arbets- och företagsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fritidsnämnden*	-3,8	-64,5	-13,3	-25,0	-36,0
Kulturnämnden	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Natur-och trafiknämnden	-30,9	-217,0	-191,5	-114,5	-2,5
Gata, trafik, park och natur**	-12,6	-147,6	-112,6	-89,1	-2,5
Avfallsverket	-11,1	-17,3	-12,8	0,0	0,0
VA-verket	-7,2	-52,1	-66,1	-25,4	0,0
Socialnämnden	-5,1	-8,0	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-93,2	-730,6	-720,9	-600,9	-421,1

*Utfallet och prognoser för investeringar inom fritidsnämnden tillhör enheten för fastighetsutveckling där dessa kommer att redovisas from maj 2015

**Inom Gata, trafik, park och natur redovisas investeringar för utegym och lekparkar som tidigare legat inom fritidsnämnden

Konsekvenser för barn

I princip samtliga investeringar som föreslås i detta ärende har konsekvenser för barn – en del indirekta men de allra flesta direkta. I en del av de förslag till beslut som ligger till grund för det samlade förslaget till investeringsbeslut blir dessa konsekvenser också belysta.

Många av de föreslagna investeringarna kommer att påverka barns hälsa, säkerhet, utveckling samt den också i barnkonventionens fastslagna rätten till fritid, lek och rekreation, bl.a. genom förbättring av parkområden och upprustning av lekplatser, förbättrade möjligheter till att kunna cykla på ett tryggt sätt, förbättrad tillgänglighet till och vid strandbad, m.m. Kommunen behöver fortsätta att utveckla arbetet med att lyfta fram och använda konsekvenser för barn som en av beslutsgrunderna inom investeringsprocessen.

Bilagor

Bilagor till investeringsärendet, punkt 13 finns publicerade på [KS 2015-05-25](#).

Ekonomidirektör
Eva Olin

Controller
Auli Puustinen

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 58

KFKS 2014/441-040

Investeringsbeslut för färdigställande av nätverks- uppgradering

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta beslut om en investeringsram för färdigställande av nätverksuppgradering om sex miljoner kronor.

Ärende

Kommunen har under de senaste året investerat i nät för IT-kommunikation som har högre kapacitet och säkert. Det har varit nödvändigt med tanke på att verksamheterna, och då inte minst skolan, använder nätet för att komma åt information och tjänster. Det finns nu behov av att avsluta detta arbete i denna fas. För detta krävs investeringsmedel på sex miljoner kronor. Investeringen bidrar till verksamhetsnytta på flera sätt och gamla nät och kostnader för dessa kan avvecklas.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 24 april 2015
Handlingsplan nätombyggnad 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Nätverket i Nacka kommun och för våra verksamheter har under lång tid varit eftersatta. Det märktes inte minst när några Nacka-elever uppmärksammade detta via en insändare i DN tidigare under läsåret. I sig är det bra att delar av detta nu åtgärdas. Återkommande och dyra tilläggsinvesteringar är i sig ett tecken på avsaknad av långsiktigt hållbar strategi.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 94

Dnr KFKS 2015/340-200

Investeringsbeslut- och sammanställning tertialbokslut I år 2015

Beslut

A.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnar de två nya projekten "Förstudier för ny simhall i Saltsjöbaden (Näckenbadet)" samt "Förstudier för ny simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

B.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige omdisponerar investeringsmedel från projektet "breddning Nacka bollhall" till projektet "yteffektivisering Nacka sporthall". Beslutet innebär att den sammanlagda ramen för de två projekten minskar med 8 miljoner kronor.
2. Kommunfullmäktige beslutar att kommunen inte genomföra tidigare beslutade investeringsprojekt "Förskola i Röda Villorna och gamla Konsumbutiken" på Kvarnholmen.
3. Kommunfullmäktige noterar den av enheten för fastighetsutveckling redovisade investeringssammanställningen.

Ärendet

Inför tertialbokslut 1 har enheten för fastighetsutveckling sammanställt de två nya projekt för tidsperioden, som är under beredning för beslut av kommunfullmäktige: "Förstudier för ny simhall i Saltsjöbaden (Näckenbadet)" om 5 mnkr, samt "Förstudier för ny simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo" om 2 mnkr. I föregående ärende om Nya simhallar i Nacka, § 93, beslutade stadsutvecklingsutskottet att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Enheten för fastighetsutveckling föreslår att beslutade medel om 15 mnkr omdisponeras från projekt "breddning Nacka bollhall" till "yteffektivisering Nacka sporthall".

Enheten för fastighetsutveckling föreslår vidare att två projekt inte ska genomföras och att upparbetade kostnader ska resultatföras: "Förskola i Röda Villorna och gamla Konsumbutiken" på Kvarnholmen med en total investeringsram om 55 mnkr, samt

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

”Björknäs nya förskola” med en total investeringsram om 35 mnkr. För Björknäs föreslås upparbetade kostnader om 1,3 mnkr att resultatföras under 2015.

Handlingar i ärendet

Controllerenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Fritidsnämnden den 13 november 2013 § 126

Bilder

Ärendets tidigare behandling

Beslut i fritidsnämnden den 13 november 2013 § 126

1. Fritidsnämnden gav idrotts- och fritidsenheten i uppdrag att tillsammans med likalenheten samarbeta och verka för att Nacka sporthall effektiviseras.
2. Fritidsnämnden ansåg att effektiviseringen av Nacka sporthall ska ingå som en del i förnyelseprojektet ombyggnad av Nacka sportcentrum, i enlighet med FRN 2013 § 125 punkterna 1 och 2.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till controllerenhetens förslag förutom till de två nya projekten ”Förstudier för ny simhall i Saltsjöbaden (Näckenbadet)” samt ”Förstudier för ny simhall i området vid Myrsjöns idrottsplats i Boo”.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 57

KFKS 2014/240-241

Investeringsbeslut och -sammanställning tertial I år 2015 natur- och trafiknämnden

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

- Kommunfullmäktige bevilja natur- och trafiknämndens hemställan om investeringsmedel om 15,7 mnkr enligt följande.
Nya investeringar
 - Ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan, 3,6 mnkr
 - Rasskydd Henriksdalsbergets gångväg, 0,7 mnkr
 - Mätarkammare för spillvatten, 1,5 mnkrTilläggsinvesteringar
 - Tilläggsinvestering Expansion Österviks återvinningscentral, 9,9 mnkr
- Kommunfullmäktige noterar den av trafik-, park och natur- och VA- och avfallsenheterna genom natur- och trafiknämnden redovisade investeringssammanställningen.

Ärende

Natur- och trafiknämnden begär för de kommande tre åren investeringsmedel för 15,7 mnkr att användas för att utveckla och säkerställa god kvalitet och funktionalitet i kommunens gemensamma infrastruktur, som vägar, parker, va-anläggningar och återvinningskapacitet.

Nya investeringar

- Ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan, 3,6 mnkr
- Rasskydd Henriksdalsbergets gångväg, 0,7 mnkr
- Mätarkammare för spillvatten, 1,5 mnkr

Tilläggsinvesteringar

- Tilläggsinvestering Expansion Österviks återvinningscentral, 9,9 mnkr

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 7 april 2015
Investeringsbeslut ersättningsbusshållplatser Saltsjöbanan med bilagor
Investeringsbeslut rasskydd Henriksdalsberget gångväg med bilaga
Investeringsbeslut mätarkammare för spillvatten med bilaga
Tilläggsinvestering Österviks återvinningscentral med bilaga

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

Vi ser med oro på att kommunen i alltför hög grad är beroende av konsulter. Det är inte alltid nödvändigtvis antalet konsulter som oroar, snarare de arbetsuppgifter som kommunen hyr in konsulter för. I dagsläget saknas tillräckligt med resurser internt i kommunen för att styra konsulter på ett bra sätt och leverera effektivitet för skattepengarna. Det visar sig gång efter gång i dyra tilläggsinvesteringar och fördyrade driftsprojekt. Det är något vi socialdemokrater vill ändra på. Kompetens och resurser att styra och följa upp projekt vill vi stärka ”in-house”.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 16

Tertialbokslut I för år 2015, Valfärd skola

Muntlig information

Beslut

Verksamhetsutskottet noterar informationen till protokollet.

Ärende

Einar Fransson, produktionsdirektör för Valfärd skola, redogjorde för tertialbokslut1 år 2015.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av utvalda enheter inom Valfärd skola. I sin helhet visade inspektionen på mycket positiva resultat. Tillsynen har dock visat på brister på tre enheter av varierande art. Nacka kommunala skolor arbetar med åtgärder och konsekvensanalys av de brister som påtalats.

Årets kundundersökning visade att förskolorna upplevs ha hög kvalitet. Nästan samtliga frågor har en positiv ökning.

Valfärd skola har under vårterminen 2015 genomfört olika insatser för att ”befästa och höja våra pedagogiska resultat”. Olika satsningar och projekt bedrivs kontinuerligt och Valfärd skola arbetar med workshops, handledning, föreläsningar och gemensamma kompetensutvecklingsinsatser.

Den totala sjukfrånvaron var under perioden 6,61 procent. Det är en ökning med 0,51 procentenheter jämfört med tertial 1 2014. För att analysera orsakerna till de stigande sjuktagen och kunna identifiera åtgärder som ger önskat resultat kommer ett projekt för orsaksanalys och för att hitta de verksamma åtgärderna initieras.

Valfärd skola visar för perioden jan-april 2015 ett ackumulerat utfall om 24,7 mnkr (tertia 1 2014 27,4 mnkr). Perioden visar en positiv avvikelse mot budget på 17,4 mnkr (T1 2014 21,7 mnkr). Prognosen vid tertial 1 2015 för året är en budget i balans.

Beslutsgång

Verksamhetsutskottet beslutade notera informationen till protokollet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 17

Tertialbokslut I för år 2015, Välfärd samhällsservice

Beslut

Verksamhetsutskottet noterar informationen till protokollet.

Ärende

Anette Bøe, produktionsdirektör för Välfärd samhällsservice, redogjorde för tertialbokslut 1 år 2015.

Välfärd samhällsservice redovisar i T1 ett positivt resultat i förhållande till budget med 3 mnkr. Totalt har produktionsområdet en omslutning på 562 mnkr. Sedan årsskiftet har Idrottsdriftsenheten tillkommit.

Årsprognosen beräknas bli ett underskott på 2 mnkr, vilket huvudsakligen beror på tomplatser inom Omsorgens dagliga verksamhet. Underskottet kan inte kompenseras med ytterligare neddragningar av personal.

Daglig verksamhet genomgår f.n. en genomlysning av extern konsult och förutsättningar för att slå ihop enheter, så snart som möjligt, utreds.

Övriga verksamhetsgrenar inom Välfärd samhällsservice; Individ- och familjeverksamheten, Arbets- och fritidsverksamheten, Kulturverksamheten, Personlig assistans samt våra fem seniorcenter rapporterar inga avvikelser i årsprognosen.

Beslutsgång

Verksamhetsutskottet beslutade notera informationen till protokollet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 55

KFKS 2015/286-040

Övertagande av hälso- och sjukvårdsuppgifter för vissa funktionshindrade och skatteväxling med landstinget

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Under förutsättning av att Regeringen beslutar om skatteväxling utifrån hemställen enligt punkt 2 nedan, beslutar kommunfullmäktige att Nacka kommun ska ta över ansvaret för viss hälso- och sjukvård inom ramen för lagen om särskilt stöd och service för vissa funktionshindrade ("LSS-verksamhet"), enligt rekommendationen från Kommunförbundet Stockholms län den 12 juni 2014.
2. Kommunfullmäktige beslutar att tillsammans med Stockholms läns landsting och övriga kommuner i länet hemställa hos finansdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2 § och 3 § förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs 2 öre för kommunerna och sänks 2 öre för Stockholms läns landsting från och med 1 januari 2016.

Ärende

Samtliga kommuner i Stockholms län och landstinget har antagit Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) rekommendation om att kommunerna ska ta över viss hälso- och sjukvård som utförs i gruppbostad och daglig verksamhet, som kommunen ansvarar för enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Detta är tänkt att finansieras genom en skatteväxling på 2 öre mellan varje kommun och landstinget. För att skatteväxlingen ska kunna ske måste kommunfullmäktige besluta om att tillsammans med övriga kommuner och landstinget hemställa hos Regeringen om att växlingen ska ske. Kommunfullmäktige måste också fatta beslut om att överta verksamheten enligt KSL:s rekommendation.

Till kommunstyrelsens sammanträde den 25 maj 2015 ändras ärendets rubrik till "Skatteväxling med landstinget för att ta över hälso- och sjukvårdsuppgifter för vissa personer med funktionsnedsättning"

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 30 april 2015

Protokollsutdrag socialnämnden den 21 april 2015, § 57

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSL:s rekommendation den 12 juni 2014: "Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service"

Underlag från KSL den 1 april 2015: "Ytterligare beslut krävs angående skatteväxling LSS"
Tabell ekonomiska konsekvenser

Protokollsutdrag kommunstyrelsens beslut den 1 december 2014, § 266

Tjänsteskrivelse till social- och äldrenämnden daterad 6 oktober 2014; rekommendation om övertagande av utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Ärendets tidigare behandling

Beslut i socialnämnden den 21 april 2015 § 57

Socialnämnden föreslog kommunfullmäktige besluta att tillsammans med Stockholms läns landsting och övriga kommuner i länet hemställa hos finansdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2§ och 3§ förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs med 2 öre för de kommunerna och sänks med 2 öre för Stockholms läns landsting från och med 1 januari 2016.

Beslut i kommunstyrelsen den 1 december 2014 § 266

Kommunstyrelsen beslutade följande.

Nacka kommun antar Kommunförbundet Stockholms läns rekommendation att kommunen tar över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Yrkanden

Jan-Eric Jansson (KD) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Jan-Eric Janssons yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-05-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/286-040

Kommunstyrelsen

Skatteväxling med landstinget för att ta över hälso- och sjukvårdsuppgifter för vissa personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Under förutsättning av att Regeringen beslutar om skatteväxling utifrån hemställan enligt punkt 2 nedan, beslutar kommunfullmäktige att Nacka kommun ska ta över ansvaret för viss hälso- och sjukvård inom ramen för lagen om särskilt stöd och service för vissa funktionshindrade ("LSS-verksamhet"), enligt rekommendationen från Kommunförbundet Stockholms län den 12 juni 2014.
2. Kommunfullmäktige beslutar att tillsammans med Stockholms läns landsting och övriga kommuner i länet hemställa hos finansdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2 § och 3§ förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs 2 öre för kommunerna och sänks 2 öre för Stockholms läns landsting från och med 1 januari 2016.

Sammanfattning

Samtliga kommuner i Stockholms län och landstinget har antagit Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) rekommendation om kommunerna ska ta över viss hälso- och sjukvård som utförs i gruppbofästigheter och daglig verksamhet, som kommunen ansvarar för enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Detta är tänkt att finansieras genom en skatteväxling på 2 öre mellan varje kommun och landstinget. För att skatteväxlingen ska kunna ske måste kommunfullmäktige besluta om att tillsammans med övriga kommuner och landstinget hemställa hos Regeringen om att växlingen ska ske. Kommunfullmäktige måste också fatta beslut om att överta verksamheten enligt KSL:s rekommendation.

Ärendet

Stockholms läns landsting har sedan 1994-års kommunalisering av omsorgsverksamheten utfört de hälso- och sjukvårdsinsatser som kommunen ansvarar för enligt 18 och 18 a §§ hälso- och sjukvårdslagen i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Detta regleras i den så kallade Principöverenskommelsen den 27 maj 1994, som således innebär att kommunerna har det juridiska ansvaret (huvudmannaskapet) för hälso- och sjukvårdsinsatserna, men att landstinget ansvarar för utförandet av dem.

Flera kommuner har under åren aktualiserat frågan om att lägga ihop huvudmänna- och utföraransvaret för de aktuella hälso- och sjukvårdsinsatserna och ha en egen kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation. Detta för att om möjligt förbättra tillgänglighet, kontinuitet och samordning av hälso- och sjukvården med omvårdnaden för personer med funktionsnedsättning.

För att genomföra detta har Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) tagit fram en rekommendation¹, som innebär att utföraransvaret flyttas från landstinget till kommunerna. Samtliga kommuner i Stockholms län har tillstyrkt rekommendationen. Övertagandet omfattar insatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut. Landstinget ansvarar även fortsättningsvis för utförandet av läkarinsatser och specialiserad hälso- och sjukvård, specialiserad rehabilitering och specialiserad habilitering. För att övertagandet nu ska kunna genomföras krävs att kommunfullmäktige fattar beslut om detta.

Stockholms läns landsting har fattat motsvarande beslut som kommunerna. Finansiering av det ändrade ansvaret är tänkt att ske genom en skatteväxling med Stockholms läns landsting vid årsskiftet 2015-2016. För att en skatteväxling ska ske krävs dock en hemställan till Regeringen, från de organ som ska skatteväxla. Denna hemställan måste vara KSL tillhanda senast den 25 september 2015. Det innebär att Nacka kommunfullmäktige måste ta ställning till frågan om att ta över verksamheten och om skatteväxling vid sitt sammanträde den 15 juni 2015.

Den samlade skattesatsen för skatt till kommunen och till landstinget förblir oförändrad för Nackaborna. Skattesatsen i Nacka höjs dock formellt med 2 öre från och med den 1 januari 2016 och sänks på motsvarande sätt för landstinget. Genomförs skatteväxlingen blir skattesatsen i Nacka 18:63, sett ur dagens perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna skatteväxlingen är avsedd att ske per den 1 januari 2016. Övertagandet av uppgifterna beräknas dock ske 1 oktober 2015. Om det blir så kommer Stockholms läns landsting ersätta kommunerna enligt särskild modell för resterande del av 2015:

¹ Beslut av kommunstyrelsen i Nacka den 1 december 2014, § 266

Ersättningen ska beräknas som $1/365$ per dag multiplicerat med värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag. Om kommunerna tar över verksamheten den 1 oktober 2015, ska Stockholms läns landsting således ersätta kommunerna med $92/365$ -delar av värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag. Detta motsvarar cirka 25 miljoner kronor. Betalningen ska göras senast den 30 november 2015 och fördelas enligt respektive kommuns folkmängd den 1 november 2014.

Skatteväxlingen innebär att Nacka kommun beräknas få en ökad skatteintäkt med 4, 489 miljoner och en beräknad verksamhetskostnad på 3, 334 miljoner kronor. Det innebär en nettoeffekt på 1, 154 miljoner kronor, enligt beräkningar som KSL har gjort. Det nationella utjämningsystemet för LSS-insatser har en eftersläpning med två år och kommer att påverkas först från och med år 2018. Det innebär en beräknad positiv effekt för Nacka kommun om ca 1,7 miljoner kronor enligt KSL:s beräkningar. Sammantagen effekt beräknas sålunda till 2, 8 miljoner kronor. Dessa medel som kan komma att behövas för att täcka ökade kostnader.

Bilagor

- Protokollsutdrag socialnämnden den 21 april 2015, § 57
- KSL:s rekommendation den 12 juni 2014: "Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service"
- Underlag från KSL den 1 april 2015: "Ytterligare beslut krävs angående skatteväxling LSS"
- Tabell ekonomiska konsekvenser
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens beslut den 1 december 2014, § 266
- Tjänsteskrivelse till social- och äldre-nämnden daterad 6 oktober 2014; rekommendation om övertagande av utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Social- och äldredirektör

21 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Socialnämnden

§ 57

SOCN 2015/290-701

Ytterligare beslut angående skatteväxling LSS

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att tillsammans med Stockholms läns landsting och övriga kommuner i länet hemställa hos finansdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2§ och 3§ förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs med 2 öre för de kommunerna och sänks med 2 öre för Stockholms läns landsting från och med 1 januari 2016.

Ärendet

Samtliga kommuner i Stockholms län har antagit KSLs rekommendation att ta över utförandet av viss hälso- och sjukvård inom LSS verksamheter. Stockholms läns landsting har fattat motsvarande beslut. Finansiering av detta sker genom en skatteväxling med Stockholms läns landsting vid årsskiftet 2015-2016.

Efter förnyad kontakt med finansdepartementet har ytterligare information framkommit när det gäller frågans formella hantering. Beslutet om att ta över utförandet av viss hälso- och sjukvård inom LSS verksamheter ska fattas av kommunfullmäktige. För att skatteväxlingen ska hanteras av finansdepartementet måste dock ytterligare ett beslut fattas i kommunfullmäktige, och även landstingsfullmäktige, utöver tidigare rekommenderat beslutsförslag. Detta tillägg avser att hemställa hos finansdepartementet om en justering av den kommunalekonomiska utjämningen.

Ekonomiska konsekvenser

Skatteväxling innebär att Nacka får en ökad skatteintäkt med 4 488 662 kr. Enligt Kommunförbundet Stockholms län beräknas verksamhetens kostnader till ca 3 300 000 kr. Socialnämndens budgetram hanteras i ramärendet för 2016 – 2018.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från sociala kvalitetsenheten, 2015-04-10
2. KSL/12/9252-101 Ytterligare beslut krävs angående skatteväxling LSS
3. Ekonomiska konsekvenser av skatteväxling

Beslutsgång

Socialnämnden beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Gunilla Hjelm-Wahlberg

För kännedom:

Socialnämnd eller motsvarande

Förvaltningschef inom socialtjänsten eller motsvarande

Kommunstyrelserna i Stockholms län

Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att besluta,

1. § 11 i Principöverenskommelsen från 1994-05-27 upphör,
2. ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård övergår från landstinget till kommunerna i länet,
3. denna förändring finansieras via skatteväxling 2015/2016,
4. förändringen träder i kraft den 1 oktober 2015,
5. landstinget, senast den 30 november 2015, ersätter kommunerna med motsvarande 92/365 av skatteväxlingens värde 2015.

Ärendebeskrivning

Landstinget har sedan kommunaliseringen av omsorgerna 1994 utfört de hälso- och sjukvårdsinsatser som kommunen ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Detta bestämdes i den s k Principöverenskommelsens § 11 från 1994-05-27.

Landstinget har utfört uppdraget enligt den så kallade normaliseringsprincipen. Huvudregeln är att den enskilde i första hand besöker öppenvårdsmottagning men den som inte kan ta sig till mottagning får besök i hemmet eller i den dagliga verksamheten.

Flera kommuner har under åren aktualiserat frågan om att en egen kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation kunde förbättra tillgänglighet, kontinuitet och samordning av hälso- och sjukvården med omvårdnaden för personer med funktionsnedsättning.

Lidingö stad framförde i skrivelse 2008-08-28 till KSL att egen kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation i respektive kommun skulle kunna förbättra tillgängligheten, kontinuiteten och samordningen av hälso- och sjukvården och omvårdnaden för personer med funktionsnedsättning.

Under 2009 och 2010 var frågan om upphörande av § 11 i Principöverenskommelsen aktuell för diskussion i landsting och kommun. Frågan avslutades dock med ett konstaterande att det fanns anledning att avvakta den förväntade kommunaliseringen av hemsjukvården.

Presidiegruppen beslutade 2013-11-11 att uppdra åt hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och KSL-kansliet att utreda hur § 11 i Principöverenskommelsen från 1994-05-27 kan avvecklas. § 11 beskriver ansvaret för hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Ett gemensamt projektarbete startade i början av december 2013 med deltagande från HSF, KSL och representanter från kommunerna i de olika delregionerna. Uppdraget skulle presentera ett förslag på definition av vilka hälso- och sjukvårdsinsatser som respektive huvudman ska ansvara för utifrån HSL. Det gäller vilka hälso- och sjukvårdsinsatser i LSS-bostäder och daglig verksamhet som ska ingå i respektive huvudmans ansvar där även frågor kring hjälpmedel, rehabilitering och habilitering behövde definieras. Landstingets kostnader för insatserna som utförs ska redovisas och en skatteväxlingsnivå beräknas.

Förslag

Förslaget innebär att kommunen ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden och på daglig verksamhet. Landstinget ansvarar för läkarinsatser och specialiserad hälso- och sjukvård, specialiserad rehabilitering och specialiserad habilitering. Fördelning av ansvar sker enligt förteckning nedan.

Normaliseringsprincipen gäller och innebär

Om individ tillhörande målgruppen önskar få hälso- och sjukvårdsinsatsen i öppenvård (inom husläkarverksamhet och primärvårdsrehabilitering) kan de välja, eller få hjälp att välja, alternativ i linje med övrig befolkning. För övriga hälso- och sjukvårdsinsatser har målgruppen tillgång till dessa i likhet med övriga invånare.

Kommunens ansvar

- Hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden respektive daglig verksamhet.
- Förskriva läkemedel i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.
- Förskrivnings- och kostnadsansvar för inkontinenshjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar, kompressionsmaterial, bashjälpmedel samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.

- Ansvar för att legitimerad personal i verksamheten svarar för att information ges till patientens läkare om aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.

Landstingets ansvar

- Alla läkarinsatser (inklusive besök i boendet/daglig verksamhet).
- **All övrig vård på "specialiserad nivå" som sker i boendet** och daglig verksamhet och som ingår i uppdragen för avancerad sjukvård i hemmet (ASiH), specialiserad palliativ vård och specialistpsykiatri.
- Specialiserad rehabilitering (exempelvis inom uppdragen för neuroteam samt inom neurologi, onkologi och lymfödem).
- Logopedi.
- Hörsel- och synrehabilitering.
- Specialiserad habilitering. Insatser kan vara av utredande eller behandlande karaktär. Kunskapsöverföring till kommunens personal, som utför habilitering i vardagen, avseende funktionsnedsättningar och konsekvenserna av dessa hos den enskilde.
- Kostnadsansvar för näringsprodukter och testmaterial för diabetes samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.
- Föreskrivnings och kostnadsansvar för synhjälpmedel, hörselhjälpmedel, ortopedtekniska hjälpmedel samt kosmetiska hjälpmedel.
- Fotsjukvård.
- Dietetik.
- Ansvar för att legitimerad personal i landstingets verksamhet ger information till legitimerad personal i kommunens verksamhet om beslutade insatser och aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.
- Har kostnadsansvar för läkemedel och förbrukningsartiklar som omfattas av läkemedelsförmånen, förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner (2002:160) till enskild patient.
- För kostnaderna för provtagningsmateriel (provtagningsrör och tillhörande nålar) för ordinerade prover och där provet tas av personal verksamma på kommunens uppdrag.
- För vårdhygienisk experthjälp till kommunerna. Länets kommuner köper idag vårdhygienisk smittskyddskompetens från landstinget vad avser vård- och omsorgsboenden för äldre. Motsvarande samverkansavtal behöver upprättas vad avser denna målgrupp.

Skatteväxling

Kommunernas övertagande finansieras med en skatteväxling, vilket innebär att landstinget sänker skattesatsen med två öre och kommunerna höjer sina skattesatser med motsvarande. Stockholms läns landstings ersättning till utförarna i denna verksamhet beräknades 2013 uppgå till ca 84 miljoner kronor. Två öre motsvarar 94,6 miljoner kronor på årsbasis (2013).

Skatteväxlingen föreslås ske den 1 januari 2016. Om kommunerna tar över verksamheten före den 1 januari 2016 ska Stockholms läns landsting ersätta kommunerna. Ersättningen ska beräknas som 1/365 per dag multiplicerat med värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag.

Om kommunerna tar över verksamheten den 1 oktober 2015, ska Stockholms läns landsting således ersätta kommunerna med 92/365-delar av värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag. Detta motsvarar cirka 25 miljoner kronor. Betalningen skall göras senast den 30 november 2015 och fördelas enligt respektive kommuns folkmängd den 1 november 2014.

Nationellt utjämningsystem

Första januari 2004 infördes ett nationellt utjämningsystem för LSS-insatser. Kostnaderna för kommunerna i övriga län motsvarar 83 procent av rikets kostnad. Eftersom kommunerna i övriga län har utfört hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS-boenden och inom daglig verksamhet, har 83 procent av denna kostnad ingått i kostnaden för varje insats, som sedan utjämnats i det nationella utjämningsystemet. Detta har också gällt för kommunerna i Stockholms län.

Hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS utgör knappt 2 procent av hela kostnaden för insatserna boende barn, boende vuxna och daglig verksamhet. När också kommunerna i Stockholms län, som står för 17 procent av rikets kostnad, kommer att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser, kommer volymen i det nationella utjämningsystemet för aktuella insatser att öka med 0,3 procent (2 procent av 17 procent).

Presidiegruppen KSL/HSN

Presidiegruppen KSL/HSN beslutade den 8 maj 2014 att föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden besluta enligt förslaget samt att föreslå KSLs styrelse att kommendera länets kommuner att besluta enligt förslaget.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunens ställningstagande senast den 31 december 2014 med e-post till registrator@ksl.se.

Alternativt till

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 STOCKHOLM

Frågor och information

Frågor med anledning av detta, välkommen att kontakta Gunilla Hjelm-Wahlberg, telefon 08-615 96 40, e-post gunilla.hjelm-wahlberg@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
1:e vice ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

Bilaga:

PM Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Elisabeth Höglund, HSF
Gunilla Hjelm-Wahlberg, KSL-kansliet

Hälsa- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Presidiegruppen, som består av Hälsa- och sjukvårdsnämndens presidium och Kommunförbundet Stockholms Läns (KSLs) sociala välfärdsberednings presidium, beslutade 2013-11-11 att uppdra åt hälsa- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och KSL-kansliet att utreda hur § 11 i Principöverenskommelsen från 1994-05-27 kan avvecklas. § 11 beskriver ansvaret för hälsa- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Ett gemensamt projektarbete startade i början av december med deltagande från HSF, KSL och representanter från kommunerna i de olika delregionerna. Representanterna är sakkunniga inom hälsa- och sjukvård, funktionsnedsättning, organisation, ekonomi mm. KSL och HSF svarar för projektledare.

Patient- och funktionshindrarsorganisationer i Stockholms län har getts möjlighet till delaktighet via Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens samverkansråd vid ett särskilt seminarium som ägde rum den 30 januari 2014.

En dialogkonferens för målgruppen tjänstemän från HSF, förvaltningschefer och Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) från kommunerna genomfördes den 14 mars 2014.

Uppdraget redovisas till Presidiegruppen den 8 maj 2014 där detta PM ingår som bilaga.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Personkretsar

LSS innehåller i § 1, inledande bestämmelser om stöd och service till följande grupper:

- *Personkrets 1*
Personer med utvecklingsstörning och personer med autism eller

2014-04-14

autismliknande tillstånd under utvecklingsperioden vilket avser åren före 16 års ålder.

- *Personkrets 2*
Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder (efter 16 år), föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
- *Personkrets 3*
Personer med andra och varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om dessa är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Gemensamt för alla personer som tillhör någon av LSS personkretsar är att insatserna kan ges livet ut om behovet av insatser kvarstår.

Insatser enligt LSS

I LSS § 9, p. 1 – 10 regleras vilken form av stöd och service lagens personkrets har rätt till:

1. Rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder,
2. Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken.
3. Ledsagarservice,
4. Biträde av kontaktperson,
5. Avlösarservice i hemmet,
6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet,
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov,
8. Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet,
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna,
10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

Landstingen avsvargar för insatser enligt LSS § 9.1, övriga punkter ansvarar kommunerna för.

2014-04-14

Principöverenskommelsens § 11

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) §§ 18 och 18 a-c har landstinget ansvaret för all hälso- och sjukvård förutom i vissa boenden och dagverksamheter. Kommunen ansvarar för särskilda boenden för äldre, dagverksamhet för äldre, bostad med särskild service enligt Socialtjänstlagen 2001:453 (SoL) för personer med psykisk funktionsnedsättning samt bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. Läkarinsatser är alltid landstingets ansvar.

I § 11 "Principöverenskommelsen med landstinget och kommunerna av verksamheter som bedrivs av landstingets omsorgsnämnd" från 1994 framgår att landstinget ska utföra den hälso- och sjukvård som kommunen har ansvar för i LSS-verksamhet.

Protokoll 1994-05-27 mellan SLL och KSL § 11 i Principöverenskommelsen:

HSL §§ 18 och 18 a sjukvårdsansvar och ansvar för habilitering, rehabilitering och hjälpmedel

Kommunerna har enligt HSL §§ 18 och 18 a sjukvårdsansvar (exkl. läkarvård) och ansvar för habilitering, rehabilitering och hjälpmedel för personer som bor i särskilda boendeformer och /eller har dagverksamhet.

Landstinget förbinder sig att utan särskild kostnad för kommunerna fullgöra vad som ankommer på kommunerna enligt HSL §§ 18 och 18 a för personer som tillhör personkretsen för LSS. Verksamheten skall bedrivas i sådan omfattning och med sådan kvalitet som motsvarar personernas speciella behov.

De uppgifter enligt HSL § 24 som fullgörs av de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna i kommunerna skall även omfatta de verksamheter som anges i denna paragraf."

Tolkning av insatser och målgrupp i § 11 Principöverenskommelsen

Sedan Principöverenskommelsen trädde ikraft har både HSL och LSS förändrats. Det har inneburit att tolkningen av § 11 upplevts som otydlig vad gäller vilka boenden, personkretsar och vilka hälso- och sjukvårdsinsatser som ingår. En gemensam arbetsgrupp mellan HSF och KSL tillsattes 2009 med syfte att tolka § 11 i Principöverenskommelsen. Det är den arbetsgruppens tolkning som ligger till grund till följande beskrivning av omfattningen av vilka insatser och målgrupper som avses i § 11 i Principöverenskommelsen.

Bostad med särskild service för barn och ungdom, LSS § 9.8

De barn och ungdomar som bor i bostad med särskild service kan hänföras till tre grupper: de med mycket omfattande behov av stöd och omvårdnadsinsatser under dygnets alla timmar, barn och ungdomar med en

2014-04-14

funktionsnedsättning som leder till utåtagerande beteende samt barn och ungdomar som går i skolan på annan ort.

Barn och ungdomar som får sitt stöd i bostad med särskild service, är en LSS-insats som har minskat i volym. Enligt Socialstyrelsens statistik hade 323 barn och ungdomar beslut om boende år 2004 och år 2012 är antalet 276 i länet.

LSS-lagstiftningen har gjort det möjligt för allt fler barn och ungdomar att få sitt stöd i hemmet. De stödformer som kan vara aktuella i hemmet är t ex personlig assistans och avlösarservice. Principöverenskommelsen § 11 är inte aktuell när barn och ungdomar bor i hemmet.

Barn och ungdomar boende i familjehem omfattas inte av Principöverenskommelsen § 11. Där har landstinget ansvaret för all hälso- och sjukvård.

Bostad med särskild service för vuxna, LSS § 9.9

Den traditionella gruppboenden med tillgång till personal dygnet runt och tillgång till gemensamhetsutrymmen kommer även i framtiden att vara en viktig stödform för personer, såväl äldre som yngre, som har ett omfattande behov av stöd och omvårdnad.

Antalet personer med denna LSS insats har under senare år utvidgats eftersom flera personer med autismspektrumtillstånd (AST) ingår. För en del av dem är gruppboenden, med anpassat stöd och omvårdnad, en bra boendelösning.

Antal lägenheter i bostad med särskild service (gruppboende och serviceboende) har stadigt ökat under åren. År 2004 hade 3 174 personer beslut om vuxenboende och år 2012 var antalet beslut 4 038 i länet enligt Socialstyrelsens LSS statistik.

Vuxna boende i särskilt anpassad bostad omfattas inte av Principöverenskommelsen § 11. Där har landstinget ansvaret.

Det bör observeras att huvuddelen av de som bor i vuxenboende även har ett beslut om daglig verksamhet.

Daglig verksamhet, LSS § 9.10

Daglig verksamhet riktar sig till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

Antalet personer med daglig verksamhet enligt LSS har ökat kraftigt under de senaste tio åren. År 2004 hade 3 990 personer beslut om daglig verksamhet i länet enligt Socialstyrelsens LSS statistik. År 2012 har antalet personer med beslut ökat till 5 956. Ökningen hänger till största delen samman med att allt fler personer med autismspektrumtillstånd utan utvecklingsstörning beviljas LSS-insatsen vilket medför att målgruppen för daglig verksamhet delvis förändrats.

2014-04-14

Målgrupp

De individer som omfattas av Principöverenskommelsen § 11 är således de som:

- bor i bostad med särskild service och/eller har beslut om daglig verksamhet
- tillhör personkrets 1 eller 2
- har behov av hälso- och sjukvård i boendet eller i den dagliga verksamheten.

Det innebär att antalet individer som uppskattas kunna ingå i målgruppen är ca 6 200 personer. Antalet idag är dock färre eftersom inte alla har behov av den hälso- och sjukvård som Principöverenskommelsen § 11 omfattar.

Personkrets 3 omfattas inte av Principöverenskommelsen § 11. Huvudprincipen är att landstinget har ansvar för personkretsen men vissa undantag förekommer.

Hälso- och sjukvårdsinsatser idag för målgruppen

De insatser för målgruppen som omfattas av Principöverenskommelsens § 11 är hälso- och sjukvårdsinsatser samt vissa hjälpmedel i bostaden med särskild service eller på den dagliga verksamheten. Läkarinsatser omfattas inte.

Hälso- och sjukvården för målgruppen har landstinget organiserat enligt normaliseringsprincipen. Det innebär att huvudregeln är att den enskilde i första hand vänder sig till husläkarmottagning/vårdcentral och till primärvårdsrehabiliteringsmottagning, på samma sätt som övriga invånare. Den som inte kan ta sig till mottagning får besök i boendet eller på daglig verksamhet och det är dessa hälso- och sjukvårdsinsatser som omfattas av Principöverenskommelsen § 11.

Landstinget har idag organiserat så att dessa besök ingår i uppdragen för:

- husläkarverksamhet med basal hemsjukvård
- basal hemsjukvård kvällar och nätter
- primärvårdsrehabilitering.

Avseende hjälpmedel så har kommunen och landstinget delat kostnadsansvar.

Övriga hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs i boendet/daglig verksamhet som målgruppen har behov av och som är landstingets ansvar omfattas inte av Principöverenskommelsen § 11. Målgruppen har tillgång till dessa i likhet med övriga invånare.

En stor del av insatser som räknas som hälso- och sjukvård (främst medicingivning) utförs idag i bostaden/daglig verksamhet av personal som arbetar där på kommunens uppdrag. Det sker genom delegering från distriktssköterska eller annan legitimerad personal som arbetar på uppdrag av landstinget.

2014-04-14

För mer information om landstingets olika uppdrag som nämns hänvisas till respektive Förfrågningsunderlag eller uppdragsbeskrivning som finns på Vårdgivarguiden www.vardgivarguiden.se.

Basal hemsjukvård inklusive hembesök

Basal hemsjukvård definieras av landstinget som den hälso- och sjukvård som ges i patientens hem och som inte kräver specialiserad palliativ vård i öppen eller slutna vårdform eller avancerad öppenvård i hemmet som annan vårdgivare (ASIH) ansvarar för eller täcks av annan huvudmans ansvar. Patienten skall på grund av medicinska skäl eller funktionshinder ha behov av hälso- och sjukvårdsinsatser som skall vara varaktiga och som beräknas kvarstå under minst 14 dagar. Patienterna skall ha behov av minst två insatser i hemmet per kalendermånad för att registreras i basal hemsjukvård. Om patienten har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet som inte är varaktiga ges de i form av hembesök.

I basal hemsjukvård ingår att den vårdgivare som landstinget har avtal med säkerställer att:

- distriktssköterska eller läkare i verksamheten ansvarar för att bedöma patientens totala behov av hemsjukvård oavsett tid på dygnet och att den vårdgivare som ansvarar för insatser på andra tider informeras. Vid utskrivning från slutenvården ansvarar utskrivande vårdenhet för en sådan bedömning och Vårdgivaren ska justera vårdplanen enligt gällande riktlinjer.
- det för samtliga hemsjukvårdspatienter framgår vem som är ansvarig distriktssköterska och läkare
- förbrukningsmaterial alltid finns i tillräcklig mängd hemma hos patienten
- distriktssköterska har en koordinatorsfunktion genom att ansvara för att, i samverkan med andra yrkeskategorier, samordna insatser för att tillgodose patientens totala vårdbehov
- distriktssköterska ansvarar för att en planering och kontinuerlig bedömning av vården genomförs som dokumenteras för varje patient när
- behov av hemsjukvård blir aktuellt. Planeringen ska genomföras i samråd med andra berörda vård- och omsorgsgivare och beskriva vårdens planering, genomförande, uppföljning och resultat. Patient och närstående ska erbjudas att delta i planeringen av vården samt informeras.

Målgruppen enligt Principöverenskommelsen § 11 kan således få hälso- och sjukvårdsinsatser i bostaden/daglig verksamhet antingen i form av hemsjukvårdsbesök eller hembesök av distriktssköterska, sjuksköterska eller undersköterska. Det är dessa insatser som ingår i Principöverenskommelsen § 11.

Vårdgivare som har landstingets uppdrag att utföra insatserna dagtid vardagar är godkända enligt LOV (lagen om valfrihetssystem) och ingår i Vårdval "Husläkarverksamhet med basal hemsjukvård". För närvarande finns 206 avtal. För utförandet av basal hemsjukvård inklusive hembesök kvällar och nätter (kl. 17-08) samt dagtid på helger har landstinget särskilt avtal (8 st.) med andra vårdgivare.

2014-04-14

Det finns några undantag från ovan. Landstinget har särskilda avtal med:

- Haninge kommun om att utföra hälso- och sjukvårdsinsatserna för målgruppen
- Sigtuna kommun om att utföra hälso- och sjukvårdsinsatserna för målgruppen
- Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för Safirens barnboende i Vallentuna
- Kista stadsdelsförvaltningen för boende på Silkesborg
- Södertälje kommun för vissa boenden
- Legevisitten AB för Ösmohemmet, Nynäshamn
- Österåkers kommun för att ta emot delegeringar till målgruppen samt MAS insatser i privata LSS boenden
- Vissa kommuner för andningshandikappade personer som bor i bostad med särskilt stöd och service, bl. a i Huddinge.

Rehabilitering

Hälso- och sjukvårdsinsatser i form av rehabilitering för målgruppen enligt Principöverenskommelsen § 11 ingår i landstingets uppdrag för Primärvårdsrehabilitering, specialiserad fysioterapi samt logopedi.

Primärvårdsrehabilitering ska vara förstahandsvalet då behov av rehabilitering finns hos befolkningen. Verksamheten omfattar akuta och planerade rehabiliteringsinsatser i öppenvård på mottagning och i hemmet. Hemrehabilitering tillämpas då patienten bedöms ha bättre möjlighet att uppnå rehabiliteringsmålen genom insatser i hemmiljön.

För patient med behov av samordnad rehabiliteringsinsats ska vårdgivaren verka för att rehabiliteringsprocessen sker samordnat med patientens övriga behandling eller stöd. Syftet med insatserna är att förbättra patientens aktivitets- och funktionsförmåga med målsättningen att återvinna eller bibehålla bästa möjliga funktion och tidigt åtgärda försämring av funktionstillstånd, samt skapa goda villkor för ett självständigt liv med aktivt deltagande i samhällslivet. Vårdgivaren ska arbeta utifrån ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv.

Primärvårdsrehabiliteringens basuppdrag utförs av legitimerad arbetsterapeut, legitimerad dietist och legitimerad fysioterapeut med eventuella tilläggstjänster kiropraktik, och kombinerad fysikalisk lymfödemterapi samt behandling i bassäng. Från och med 1 maj 2014 ingår även naprapati som tilläggstjänst.

De rehabiliteringsinsatser i bostaden/daglig verksamhet som ingår i Principöverenskommelsen § 11 är hemrehabilitering eller hembesök av arbetsterapeut och fysioterapeut.

Vårdgivare som har landstingets uppdrag att utföra insatserna dagtid vardagar är godkända enligt LOV (lagen om valfrihetssystem) och ingår i Vårdval Primärvårdsrehabilitering och Specialiserad fysioterapi. För närvarande finns för utförandet av primärvårdsrehabilitering 67 mottagningar och 90 mottagningar inom specialiserad fysioterapi.

2014-04-14

Specialiserad habilitering

Landstingets habiliteringsverksamhet utförs i huvudsak enligt HSL men den kan, om den enskilde så begär, utföras enligt LSS § 9.1 (avser endast insatsen råd och stöd). I Stockholms län finns dels lokala habiliteringscenter men även specialiserade länsövergripande verksamheter.

Habiliteringsverksamheten är en extra resurs inom hälso- och sjukvården som endast erbjuds barn, ungdomar och vuxna med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar såsom vid utvecklingsstörning, autismspektrumstörningar, rörelsenedsättning och flerfunktionsnedsättning. Verksamheten bedömer behov av insatser och ger råd, stöd och behandling till personer med funktionsnedsättningar med syfte att de ska bibehålla och utveckla sina förmågor för att kunna vara delaktiga i samhället och få en fungerande vardag.

Habiliteringens personal (arbetsterapeut, sjukgymnast, psykolog, kurator, logoped och specialpedagog) ger även vägledning kring funktionsnedsättningen till närstående, personens nätverk och berörda verksamheter kring en person med funktionsnedsättning, som till exempel förskola/skola, daglig verksamhet eller gruppbostad.

Den habiliteringsverksamhet som idag ingår i landstingets uppdrag omfattas inte av Principöverenskommelsen § 11.

Hjälpmedel

Utifrån landstingets modell för organisation av hjälpmedelscentralverksamheten samt för verksamheten som hanterar förbrukningshjälpmedel kan hjälpmedel delas in i två huvudgrupper:

- Medicintekniska hjälpmedel
- Förbrukningshjälpmedel och näringsprodukter.

Medicintekniska hjälpmedel delas in i bashjälpmedel (enkla hjälpmedel) och hyrhjälpmedel (komplexa hjälpmedel).

Personer i behov av personligt förskrivna hjälpmedel på landstingets bekostnad kan få det förskrivet av exempelvis distriktssköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster som finns på bland annat husläkarmottagningar, inom primärvårdsrehabilitering och sjukhus. I vissa fall är förskrivningsrätten förbehållen läkare, dietister med flera.

Landstinget är enligt HSL skyldigt att tillhandahålla hjälpmedel till personer i länet för deras dagliga livsföring i hemmet och i närmiljön samt för vård och behandling. Landstinget och kommunerna har efter ÄDEL-reformen och 1994-års Handikappreform ett delat ansvar för hjälpmedel.

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och Stockholms läns landsting (SLL) har förtydligat ansvars- och kostnadsfördelning av framförallt medicintekniska hjälpmedel vilket finns reglerat i dokument daterat 1997-02-25 som verksamheterna fortfarande arbetar efter, se <http://www.hjalpmedelsguiden.sll.se/Ansvar/KSL-overenskommelse/> eller <http://www.ksl.se/svenska/overenskommelser.html>

2014-04-14

Sedan överenskommelsen tecknades 1997 har förändringar skett som gör att det finns ett behov av revidering av överenskommelsen. Arbetet med detta är påbörjat. Framförallt är det problem kring hjälpmedel i bostad med särskild service, där det råder ständiga diskussioner mellan kommun och landsting kring personlyftar och lyftselar till dessa. Dessutom finns skrivningar såsom exempelvis "personligt förskrivna hjälpmedel" som kan förorsaka gränsdragningsproblem.

Nuvarande ansvarsfördelning för målgruppen i bostad med särskild service

Medicintekniska hjälpmedel (hyr- och bashjälpmedel) - kommunerna ansvarar för att tillhandahålla och kostnadsfritt för arbetshjälpmedel definierat som alla typer av lyftar, t.ex. personlyftar, sänglyftar, toalettlyftar, rullstol med vårdaraggat samt duschsängar inklusive alla tillbehör. Landstinget ansvarar förskrivnings- och kostnadsfritt för övriga personligt förskrivna hjälpmedel.

Förbrukningshjälpmedel och näringsprodukter - kommunen ansvarar kostnadsfritt för inkontinenshjälpmedel men förskrivning sker av distriktssköterska som arbetar på landstingets uppdrag. Landstinget ansvarar förskrivnings- och kostnadsfritt för näringsprodukter, kompressionsmaterial, förbands- och sjukvårdsartiklar samt testmaterial vid diabetes.

Nuvarande ansvarsfördelning för målgruppen i daglig verksamhet

Daglig verksamhet ska på kommunens bekostnad vara utrustad så att brukarna kan vistas och delta i de aktiviteter som erbjuds. Om enstaka brukare kräver hjälpmedel utanför grundutrustningen kan dessa förskrivas som ett personligt hjälpmedel på landstingets bekostnad.

Landstingets kostnader idag

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens (HSF) har ingen särredovisning av kostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser till målgruppen. Besök i boende med särskild service och daglig verksamhet ingår i de totala kostnaderna för basal hemsjukvård inom husläkaruppdraget inklusive kvälls- och nattpatrullernas verksamhet samt primärvårdsrehabilitering.

De kostnader som redovisas nedan är HSF kostnader för köpt vård 2013, det vill säga beställarens kostnad, inte faktisk kostnad hos vårdgivarna. Denna går inte att få fram, dels på grund av att många vårdgivare är privata och dels att den landstingsinterna verksamheten inom SLSO (Stockholms Läns Sjukvårdsområde) inte särredovisar kostnader för hemsjukvård.

I redovisade kostnader för basal hemsjukvård, primärvårdsrehabilitering och särskilda avtal ingår inte Norrtälje, som har eget kostnadsansvar för dessa områden och dessa särredovisas nedan. Inom hjälpmedelsområdet har däremot HSF fullt kostnadsansvar och kostnaderna för Norrtäljes befolkning ingår i redovisat belopp.

2014-04-14

Basal hemsjukvård

De uppgifter som finns inom basal hemsjukvård och som beräkningarna grundar sig på är kostnader och antalet besök av distriktssköterska/sjuksköterska/ undersköterska, antalet registrerade i hemsjukvård samt uppgifter från HSF-rapporten "Basal hemsjukvård – vad har hänt sedan 2008? Resultat från undersökning hösten 2010".

I rapporten framgick att sex procent av hemsjukvårdspatienterna avsåg boende med särskild service och daglig verksamhet. I rapporten har också konstaterats att antalet besök hos personer i boende i genomsnitt var cirka dubbelt så många som personer i eget boende.

Det totala antalet besök för distriktssköterska/sjuksköterska/undersköterska var 2 027 391 stycken år 2013. Sex procent av dessa (enligt rapporten ovan) motsvarar 121 643 besök.

Den totala kostnaden för basal hemsjukvård exklusive läkarinsatser uppgick 2013 till 487 miljoner kronor. Detta ger en kostnad per besök på 240 kronor.

121 643 besök x 240 kronor x 2 ger en beräknad kostnad på **58, 4 mkr**.

Primärvårdsrehabilitering

Inga kostnader kan heller särskiljas för primärvårdsrehabilitering. I det tidigare arbetet med projektet "Hemsjukvård 2015" beräknades kostnaderna för primärvårdsrehabilitering till 10 % av de totala kostnaderna som SLL räknat fram (exkl. hjälpmedel) för överföring till kommunerna.

I beräkningen för LSS förutsätts på samma sätt att kostnaderna för PV-rehab utgör 10 % av de totala kostnaderna.

Detta ger en beräknad kostnad på **5,8 mkr**.

Särskilda LSS-avtal (HSF)

SLL har särskilda avtal för vissa boenden med särskild service och daglig verksamhet, dessa kostnader ska medtas i beräkningen. Kostnaderna för år 2013 uppgick till **6,5 mkr**.

Särskilda avtal för andningshandikappade patienter (HSF)

SLL och kommunen har delat kostnadsansvar för andningshandikappade patienter. SLLs kostnader för dessa bör ingå i överföringen. Det finns i dagsläget 6 patienter inom boenden med särskild service och daglig verksamhet till en sammanlagd kostnad på **4,2 mkr**.

Hjälpmedel, inklusive Norrtälje

Här ingår kostnader för hyr-, bas- och förbrukningshjälpmedel samt hjälpmedel i daglig verksamhet. Beräkningen är grundad på faktiska kostnader för hyrhjälpmedel och hjälpmedel i daglig verksamhet. Kostnaderna har beräknats för bas- och förbrukningshjälpmedel enligt samma princip som för basal hemsjukvård, dvs 6 % av kostnader i basal hemsjukvård. (däremot tas inte dubbla kostnaden upp eftersom varje besök inte föranleder förskrivning av hjälpmedel).

2014-04-14

Beräknade kostnader per verksamhet, mkr

Hyrhjälpmedel	1,7
Bashjälpmedel	2,64
Förbrukningshjälpmedel	0,83
Daglig verksamhet	1,6
Totalt	6,8

Totalt beräknade kostnader hjälpmedel är **6,8 mkr**.

Norrtälje, exklusive hjälpmedel

En separat beräkning har gjorts av Tiohundraförvaltningen, beräknad kostnad för basal hemsjukvård och primärvårdsrehabilitering är **2,3 mkr**.

Totalt beräknade kostnader för boenden med särskild service och daglig verksamhet inom SLL 2013

Verksamhet	Beräknad kostnad 2013, mkr
Besök inom LSS-boende/daglig verksamhet	58,4
Primärvårdsrehabilitering	5,8
Särskilda avtal LSS	6,5
Särskilda avtal andningspatienter	4,2
Norrtälje	2,3
Hjälpmedel	6,8
Totalt ber belopp SLL	84,0

2014-04-14

Varför en förändring av Principöverenskommelsen § 11?

Lidingö stad framförde i en skrivelse 2008-08-28 till KSL att en egen kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation i respektive kommun skulle kunna förbättra tillgängligheten, kontinuiteten och samordningen av hälso- och sjukvården och omvårdnaden för personer med funktionsnedsättning. Ett antal kommuner har också hemställt hos KSL om att medicinskt ansvarig sjuksköterskas ansvar i § 11 i Principöverenskommelsen tas bort.

Presidiegruppen gav 2009 KSL-kansliet och HSN-förvaltningen i uppdrag att utreda frågan om samarbete mellan hemtjänst och hemsjukvård. Det handlade då främst om egenvård och delegeringar. Vid Presidiegruppens möte 2009-04-20 framgår att kartläggning samt förslag om hur hälso- och sjukvården i LSS boenden och daglig verksamhet fungerar och kan förbättras även ska ingå i utredningen.

I augusti 2009 redovisades till Presidiegruppen att tidigare utredningsarbete numera sågs som ett eget uppdrag, d.v.s.

- Kartläggning av hur hälso- och sjukvården i LSS boenden och daglig verksamhet fungerar och kan förbättras inklusive medicinskt ansvarig sjuksköterskas ansvar i särskilt boende enligt LSS.

En arbetsgrupp med representanter från Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning, ett par kommuner och KSL presenterade ett diskussionsunderlag på en kommundialog den 2 juni 2010.

KSL:s vård- och omsorgsberedning beslutade 2010-09-23 att sända ut förslaget på remiss till kommunerna.

Förslaget från arbetsgruppen efter kommundialog 2010

Arbetsgruppen föreslog att § 11 i Principöverenskommelsens skulle upphöra att gälla, och att detta kunde ske i samband med en kommunalisering av hemsjukvården. I avvaktan på detta föreslogs att landstinget skulle sluta med kommunerna om utförande av hälso- och sjukvårdsinsatser motsvarande basal hemsjukvård (exklusive läkarinsatser) målgruppen enligt Principöverenskommelsen § 11. Förslaget skickades ut på remiss till samtliga kommuner. Ett flertal kommuner sade i sina remissvar att man vill avvakta den väntade kommunalisering av hemsjukvård, varför avtal enligt ovan aldrig kom till stånd.

Hemsjukvård 2015

I arbetet med ”Hemsjukvård 2015” och det förslag på inriktning som antogs av Presidiegruppen juni 2012 framgår att:

I samband med en huvudmannaskapsförändring kommer även Stockholms läns särskilda överenskommelse (principöverenskommelsen § 11) gällande hälso- och sjukvårdsinsatser till personer i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS att förändras. Det innebär att kommunerna själva får organisera och ansvara för hälso- och sjukvårdsinsatserna (exklusive läkarinsatser) som även inkluderar rehabilitering och habilitering.

2014-04-14

Landstinget utför idag dessa insatser enligt normaliseringsprincipen, vilket innebär att huvudregeln är att individerna besöker sin öppenvårdsmottagning för hälso- och sjukvårdsinsatser. Den som inte kan ta sig till mottagning erhåller hemsjukvård eller får så kallade hembesök. Denna princip föreslås gälla även efter en förändring av Principöverenskommelsens § 11.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i september 2013 att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att utarbeta förslag till organisation av den framtida hemsjukvården. Detta med anledning av att det gemensamma arbetet med Hemsjukvård 2015 (via landstinget och Kommunförbundet Stockholms län) identifierat komplikationer som omöjliggör en förändring av ansvaret för hemsjukvård under 2015. I uppdraget med att ge förslag på den framtida hemsjukvården inkluderas även hälso- och sjukvårdsinsatser för personer som bor i LSS bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Det nya uppdraget

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och KSL-kansliet har diskuterat fortsatt arbete för hemsjukvård utifrån den förändrade inriktningen av "Hemsjukvård 2015". Detta har utmynnat i ett gemensamt projekt för hälso- och sjukvårdsinsatser i LSS boenden inklusive daglig verksamhet och hur § 11 i principöverenskommelsen ska hanteras. Uppdraget ska presentera ett förslag på definition av vilka hälso- och sjukvårdsinsatser som respektive huvudman ska ansvara för utifrån HSL. Det gäller vilka hälso- och sjukvårdsinsatser i LSS bostäder och daglig verksamhet som ska ingå i respektive huvudmans ansvar där även frågor kring hjälpmedel, rehabilitering och habilitering behöver definieras. Landstingets kostnader för insatserna som utförs ska redovisas och en skatteväxlingsnivå beräknas.

Syfte med upphörande av § 11 i Principöverenskommelsen

§ 11 innebär att kommunerna har det juridiska ansvaret (huvudmannaskapet), men att landstinget ansvarar för utförandet av hälso- och sjukvårdsinsatserna. Syftet med föreslagen förändring är att kommunerna också ska ansvara för att hälso- och sjukvårdsinsatserna utförs.

Förutsättningar och avgränsningar

Den hälso- och sjukvård som utförs idag av landstinget ligger till grund för vad som ska överföras från landstinget till kommunerna. Det innebär att de hälso- och sjukvårdsinsatser som i dag utförs av landstinget på primärvårdsnivå (basal hemsjukvård inklusive enstaka hembesök och primärvårdsrehabilitering) i bostad med särskild service och i daglig verksamhet samt förskrivning och kostnadsansvar för vissa hjälpmedel till målgruppen ska överföras. Insatser av läkare och inom landstingets uppdrag för specialiserad habilitering är inte berörda av förändringen.

Utgångspunkten för arbetet är ett tydligt patient/brukarfokus.

2014-04-14

Grunden för de beräkningar av skatteväxlingsnivå som föreslås bygger dels på den ersättning som landstinget 2013 gav sina utförare av hälso- och sjukvårdsinsatserna, dels på uppräknat effektivt skatteunderlag 2013.

Överföring av hälso- och sjukvårdsinsatser från landstinget till kommunerna – förslag

Arbetsgruppen föreslår att § 11 i Principöverenskommelsen från 1994 upphör.

Förändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2015 och finansieras genom en skatteväxling fr.o.m. den 1 januari 2016.

Finansieringen under perioden 1 oktober 2015 till den 31 december 2015 sker med ett bidrag från landstinget till kommunerna motsvarande en fjärdedel av skatteväxlingen.

Målgrupp

Individer som har beslut om bostad med särskild service och/eller daglig verksamhet (LSS § 9.8, § 9.9 och § 9.10) i kommunen och som är i behov av hälso- och sjukvårdsinsatser i boendet eller den dagliga verksamheten samt de som har behov av hjälpmedel (medicintekniska och förbrukningshjälpmedel samt näringsprodukter).

Normaliseringsprincipen

Om individ tillhörande målgruppen önskar få hälso- och sjukvårdsinsatsen i öppenvård (inom husläkarverksamhet och primärvårdsrehabilitering) kan de välja, eller få hjälp att välja, alternativ i linje med övrig befolkning. För övriga hälso- och sjukvårdsinsatser har målgruppen tillgång till dessa i likhet med övriga invånare.

Hälso- och sjukvårdsinsatser

Kommunen ansvarar för de insatser som målgruppen är i behov av. Det är hälso- och sjukvård som utförs av distriktssköterska, sjuksköterska eller undersköterska. I ansvaret ligger även alla kostnader för sårvårdsmaterial. Landstinget ansvarar för läkarinsatserna för målgruppen oavsett var de utförs.

Lokala riktlinjer i varje kommun bör utarbetas gällande samarbete mellan de olika vårdgivarna som arbetar på huvudmännens uppdrag för målgruppen. Detta bl a med syfte att säkerställa informationsöverföring och patientsäkerhet.

Kommunen utför rehabilitering och habilitering i boendet/daglig verksamhet för målgruppen och prioriterar behovet. Specialiserad habilitering ansvarar landstinget för (se bilaga för ansvarsfördelning).

2014-04-14

Hjälpmedel

Medicintekniska hjälpmedel för målgruppen

Kostnadsansvaret för medicintekniska hjälpmedel fördelas efter respektive huvudmans medicinska-, behandlings- och omvårdnadsmissiga ansvar. Föreskrivning sker främst av den huvudman som har kostnadsansvaret, men föreskrivning kan också ske av den som inte har kostnadsansvaret, s.k. förtroendeföreskrivning. Medicintekniska hjälpmedel delas in i bashjälpmedel och hyrhjälpmedel.

Bashjälpmedel

Bashjälpmedel är enkla hjälpmedel, t ex rollatorer, duschpallar, madrasser toaförhöjningar, förhöjningsdynor och tyngdtäcken. Vid föreskrivning till målgruppen faller kostnadsansvaret på kommunen. En beskrivning av bashjälpmedel kommer att utarbetas.

Hyrhjälpmedel

Hyrhjälpmedel är mer komplexa hjälpmedel. Ansvaret definieras på funktionsnivå (med funktion avses produkten inklusive alla tillbehör som ska tillgodose behovet av en funktion) och fördelas enligt nedan.

Kommunens kostnadsansvar för hyrhjälpmedel är inom områdena sängar, madrasser, alla typer av lyftar, hygien (bad, dusch, toa), transportrullstolar, vårdaraggregat till rullstolar, vårdarstyrda elrullstolar samt larm (ej epilepsilarm).

Landstinget har kostnadsansvar för övriga hyrhjälpmedel

Hjälpmedel i daglig verksamhet

Kommunerna har ansvar för att det i daglig verksamhet finns den utrustning och de hjälpmedel som krävs för att personerna ska kunna vistas och delta i arbetet på den dagliga verksamheten.

Landstinget har kostnadsansvar för hjälpmedel som är specialanpassade för den enskilda brukaren.

Förbrukningshjälpmedel och näringsprodukter

Till förbrukningshjälpmedel räknas förbands- och sjukvårdsartiklar, kompressionsmaterial, inkontinenshjälpmedel, näringsprodukter och testmaterial vid diabetes.

Kommunen har kostnads- och föreskrivningsansvar för inkontinenshjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar samt kompressionsmaterial.

Landstinget har kostnads- och föreskrivningsansvar för testmaterial vid diabetes samt näringsprodukter.

Övriga hjälpmedel

Landstinget har kostnadsansvaret för personligt föreskrivna hjälpmedel till barn och ungdomar till och med 17 år samt personligt föreskrivna hjälpmedel inom områdena hörsel-, syn- och ortopedtekniska samt kosmetiska hjälpmedel.

2014-04-14

Hälso- och sjukvårdsinsatser efter att § 11 Principöverenskommelsen upphör

Arbetsgruppens förslag innebär följande ansvarsfördelning för personer som bor i bostad med särskild service eller har daglig verksamhet.

Kommunens ansvar

- Hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden respektive daglig verksamhet.
- Förskriva läkemedel i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.
- Förskrivnings- och kostnadsansvar för inkontinenshjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar, kompressionsmaterial, bashjälpmedel samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.
- Ansvar för att legitimerad personal i verksamheten svarar för att information ges till patientens läkare om aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.

Landstingets ansvar

- Alla läkarinsatser (inklusive besök i boendet/daglig verksamhet)
- All övrig vård på "specialiserad nivå" som sker i boendet och daglig verksamhet och som ingår i uppdragen för avancerad sjukvård i hemmet (ASiH), specialiserad palliativ vård och specialistpsykiatri.
- Specialiserad rehabilitering (exempelvis inom uppdragen för neuroteam samt inom neurologi, onkologi och lymfödem)
- Logopedi
- Hörsel- och synrehabilitering.
- Specialiserad habilitering. Insatser kan vara av utredande eller behandlande karaktär. Kunskapsöverföring till kommunens personal, som utför habilitering i vardagen, avseende funktionsnedsättningar och konsekvenserna av dessa hos den enskilde.
- Kostnadsansvar för näringsprodukter och testmaterial för diabetes samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.
- Förskrivnings- och kostnadsansvar för synhjälpmedel, hörselhjälpmedel, ortopedtekniska hjälpmedel samt kosmetiska hjälpmedel
- Fotsjukvård
- Dietetik
- Ansvar för att legitimerad personal i landstingets verksamhet ger information till legitimerad personal i kommunens verksamhet om beslutade insatser och aktuell status
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering
- Har kostnadsansvar för läkemedel och förbrukningsartiklar som omfattas av läkemedelsförmånen, förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner (2002:160) till enskild patient

2014-04-14

- För kostnaderna för provtagningsmateriel (provtagningsrör och tillhörande nålar) för ordinerade prover och där provet tas av personal verksamma på kommunens uppdrag
- För vårdhygienisk experthjälp till kommunerna. Länets kommuner köper idag vårdhygienisk smittskyddskompetens från landstinget vad avser vård- och omsorgsboenden för äldre. Motsvarande samverkansavtal behöver upprättas vad avser denna målgrupp.

Finansiering av förändringen

Finansieringen av att kommunerna fortsättningsvis ska utföra hälso- och sjukvård till målgruppen i bostad med särskild service och i daglig verksamhet bygger på landstingets beräkningar av kostnader för 2013.

Stockholms läns landsting har utfört hälso- och sjukvård för målgruppen sedan 1994. I övriga riket är det kommunerna som utfört hälso- och sjukvården alltsedan kommunerna blev huvudmän.

Skatteväxling

Kommunernas övertagande finansieras med en skatteväxling, vilket innebär att landstinget sänker skattesatsen med två öre och kommunerna höjer sina skattesatser med motsvarande. Stockholms läns landstings ersättning till utförarna i denna verksamhet beräknades 2013 uppgå till ca 84 miljoner kronor. Två öre motsvarar 94,6 miljoner kronor på årsbasis (2013).

Skatteväxlingen föreslås ske den 1 januari 2016. Om kommunerna tar över verksamheten före den 1 januari 2016 ska Stockholms läns landsting ersätta kommunerna. Ersättningen ska beräknas som $1/365$ per dag multiplicerat med värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag.

Om kommunerna tar över verksamheten den 1 oktober 2015, ska Stockholms läns landsting således ersätta kommunerna med $92/365$ -delar av värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag. Detta motsvarar cirka 25 miljoner kronor. Betalningen skall göras senast den 30 november 2015 och fördelas enligt respektive kommuns folkmängd den 1 november 2014.

Nationellt utjämningsystem

Första januari 2004 infördes ett nationellt utjämningsystem för LSS-insatser. Kostnaderna för kommunerna i övriga län motsvarar 83 procent av rikets kostnad. Eftersom kommunerna i övriga län har utfört hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS-boenden och inom daglig verksamhet, har 83 procent av denna kostnad ingått i kostnaden för varje insats, som sedan utjämnats i det nationella utjämningsystemet. Detta har också gällt för kommunerna i Stockholms län.

2014-04-14

Hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS utgör knappt två procent av hela kostnaden för insatserna boende barn, boende vuxna och daglig verksamhet. När också kommunerna i Stockholms län, som står för 17 procent av rikets kostnad, kommer att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser, kommer volymen i det nationella utjämningsystemet för aktuella insatser att öka med 0,3 procent (2 procent av 17 procent).

Eftersom utjämningsystemet för LSS-insatser också tar hänsyn till vårdtyngden, via det s.k. personalkostnadsindexet, kommer inte skillnader i vårdtyngd att bli märkbara mellan kommunerna.

2014-04-14

Bilaga 1

Förtydligande kring vad är bashabilitering respektive specialiserad habilitering

Enligt Socialstyrelsen definition är *habilitering* insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

I förslaget är kommunens *bashabilitering* benämnd som habilitering i vardagen och *specialiserad habilitering* är de insatser som ges av landstingets habiliteringsverksamhet.

Utifrån brukarperspektiv är det omöjligt att på gruppnivå definiera bas- och specialisthabilitering. Samverkan krävs i varje enskilt fall, vem som ansvarar för vilka insatser framkommer i den samordnade planeringen.

Landstingets ansvar omfattar alla som tillhör målgruppen oberoende av boendeform, d.v.s. även de som har dagligverksamhet och/eller särskilt boende.

Kommunen ansvarar för:

- habilitering i vardagen utförs av kommunal personal i daglig verksamhet, särskilt boende, hemtjänst och andra stödformer i ordinärt boende
- att kommunens arbetsterapeuter, sjukgymnaster och sjuksköterskor stödjer och är delaktiga i kommunens ansvar för habilitering i vardagen, utifrån den enskildes behov
- verksamhetsstöd, utbildnings- och fortbildningsinsatser som normalt ligger inom ramen för arbetsgivaransvaret för att garantera en verksamhet utifrån behov hos personer med funktionsnedsättningar.
- att uppmärksamma, initiera och förmedla kontakt med landstingets habiliteringsverksamhet då behov föreligger
- uppmärksamma behov, initiera och delta i samordnad planering
- tillsammans med landstingets habiliteringsverksamhet planera och genomföra utbildningsinsatser.

Landstinget ansvarar för:

- tvärprofessionella specialisthabiliteringsinsatser enligt HSL till barn, ungdomar och vuxna, oberoende av boendeform och sysselsättning, som har behov av sådana insatser. Insatser kan vara av utredande eller behandlande karaktär.
- kunskapsöverföring till kommunens personal, som utför habilitering i vardagen, avseende funktionsnedsättningar och konsekvenserna av dessa hos den enskilde.
- att uppmärksamma behov, initiera och delta i samordnad planering
- att tillsammans med kommunen planera och genomföra utbildningsinsatser.

Kommunstyrelsen
i Stockholms läns kommuner

Ytterligare beslut krävs angående skatteväxling LSS

Samtliga kommuner i Stockholms län har antagit KSLs rekommendation att ta över utförandet av viss hälso- och sjukvård inom LSS verksamheter. Stockholms läns landsting har fattat motsvarande beslut. Finansiering av detta sker genom en skatteväxling med Stockholms läns landsting vid årsskiftet 2015-2016.

Efter förnyad kontakt med finansdepartementet har vi fått ytterligare information om frågans formella hantering. Beslutet om att ta över utförandet av viss hälso- och sjukvård inom LSS verksamheter ska fattas av kommunfullmäktige. För att skatteväxlingen ska hanteras av finansdepartementet måste dock ytterligare ett beslut fattas i kommunfullmäktige, och även landstingsfullmäktige, utöver tidigare rekommenderat beslutsförslag. Detta tillägg avser att hemställa hos finansdepartementet om en justering av den kommunalekonomiska utjämningen. Beslutssatsen ska lyda som följer;

Kommunfullmäktige beslutar

***att** tillsammans med Stockholms Läns Landsting och övriga kommuner i länet hemställa hos finansdepartementet att de länsvisa skattesatserna i 2§ och 3§ förordningen (2013:976) om kommunalekonomisk utjämning höjs 2 öre för kommunerna och sänks 2 öre för Stockholms Läns Landsting från och med 1 januari 2016.*

Beslut om att anta KSLs rekommendation, samt det ovan redovisade beslutet om att hemställa om kommunalekonomisk justering ska vara KSLs kansli tillhanda **senast fredagen 25 september 2015**.

KSL kommer att översända de båda besluten från länets kommuner samlat till finansdepartementet.

Vi beklagar att vi inte har kunnat ge information om denna kompletterande beslutsformulering tidigare.

Vid frågor kontakta Gunilla Hjelm-Wahlberg, telefon 08-615 94 40 eller e-post gunilla.hjelm-wahlberg@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

A handwritten signature in blue ink, reading "Madeleine Sjöstrand". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Madeleine Sjöstrand
förbundsdirektör

Två öre i skatteväxling utbetalat som driftbidrag under 1 okt 2015 - 31 dec 2015

Län	Folkmängd den 1 nov. 2014	Skatteunderlag enligt 2014 års taxering, kronor <u>Uppräkningsfaktor</u> 2014 2015	Uppräknat skatte- underlag, kronor	Skatteutjämnings- underlag, kronor (115%)	2 öre ger i intäkt i kronor 46,83398 kr/inv	92 dagar av 365 dagar ger
Länet	2 196 188	481 469 597 600	520 236 566 663	514 281 124 343	102 856 225	25 925 405
Botkyrka	88 802	14 318 062 300	15 470 924 040	20 794 755 460	4 158 951	1 048 284
Danderyd	32 295	10 770 009 500	11 637 189 125	7 562 516 921	1 512 503	381 234
Ekerö	26 631	6 203 897 100	6 703 422 487	6 236 178 607	1 247 236	314 372
Haninge	82 148	14 993 202 200	16 200 424 855	19 236 588 945	3 847 318	969 735
Huddinge	104 139	20 126 825 700	21 747 397 452	24 386 219 216	4 877 244	1 229 333
Järfälla	70 418	14 156 387 100	15 296 231 077	16 489 776 018	3 297 955	831 265
Lidingö	45 493	12 886 549 600	13 924 148 801	10 653 091 261	2 130 618	537 033
Nacka	95 842	23 346 953 900	25 226 803 934	22 443 311 556	4 488 662	1 131 389
Norrtälje	57 464	10 484 671 000	11 328 875 740	13 456 339 134	2 691 268	678 347
Nykvarn	9 728	2 039 496 100	2 203 712 247	2 278 004 787	455 601	114 836
Nynäshamn	26 975	5 010 929 200	5 414 399 197	6 316 733 053	1 263 347	318 433
Salem	16 092	3 349 845 600	3 619 568 468	3 768 262 031	753 652	189 962
Sigtuna	44 027	8 132 389 300	8 787 193 022	10 309 798 187	2 061 960	519 727
Sollentuna	69 260	16 422 462 800	17 744 766 660	16 218 607 274	3 243 721	817 596
Solna	74 374	16 960 701 800	18 326 343 588	17 416 152 143	3 483 230	877 965
Stockholm	912 401	210 350 635 300	227 287 647 753	213 656 850 930	42 731 370	10 770 647
Sundbyberg	43 841	8 780 667 300	9 487 669 070	10 266 242 586	2 053 249	517 531
Södertälje	92 041	15 586 586 400	16 841 587 164	21 553 231 766	4 310 646	1 086 519
Tyresö	45 144	9 553 346 300	10 322 562 637	10 571 365 966	2 114 273	532 913
Täby	67 400	17 773 282 500	19 204 351 660	15 783 051 260	3 156 610	795 639
Upplands Väsby	41 804	8 332 264 200	9 003 161 449	9 789 238 500	1 957 848	493 485
Upplands-Bro	25 258	4 781 588 000	5 166 591 903	5 914 663 334	1 182 933	298 164
Vallentuna	31 909	6 774 086 100	7 319 521 965	7 472 127 339	1 494 425	376 677
Vaxholm	11 306	2 711 292 100	2 929 599 917	2 647 524 889	529 505	133 464
Värmdö	40 318	8 655 812 600	9 352 761 319	9 441 262 028	1 888 252	475 943
Österåker	41 078	8 967 653 600	9 689 711 133	9 619 231 152	1 923 846	484 915

Indata

Utdata

Formel;

Uppräknat skatteunderlag i länet 2015 * 0,0002 öre / Antal invånare i länet 1 nov 2014 * Antal invånare i respektive kommun den 1 nov 2014 * 92 entreprenad-dagar av 365 kalenderårsdagar

Exempel;

För Botkyrka; 514 281 124 343*0,0002 / 2 196 188 *88 802 *92/365 = 1 048 284

1 december 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 266

Dnr KFKS 2014/811-739

Rekommendation om övertagande av utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Nacka kommun antar Kommunförbundet Stockholms läns rekommendation att kommunen tar över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Ärende

Kommunförbundet Stockholms läns (KSL:s) styrelse föreslår att kommunerna i länet tar över utföransvaret för hälso- och sjukvård, rehabilitering och habilitering från landstinget. Detta med start från och med 1 oktober 2015. Rekommendationen omfattar de delar som idag utförs i LSS gruppboheter och daglig verksamhet. Utföransvaret gäller de insatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjuk-gymnast/fysioterapeut. Förändringen kommer att finansieras genom skatteväxling. Den samlade effekten av den föreslagna förändringen skulle innebära att Nacka kommun minskar sina kostnader med drygt 2,6 miljoner enligt KSL:s beräkningar. Medel som helt och hållet kommer att behövas för att täcka ökade kostnader. Samtliga kommuner i länet ska ställa sig positiva till föreslagna förändring för att den ska genomföras.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 november 2014 § 157

Social- och äldrenämndens beslut den 21 oktober 2014, § 174

Sociala kvalitetsenhetens tjänsteskrivelse den 6 oktober 2014

KSL:s rekommendation, Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet, 2014-06-12

Effekter av övertagande av sjukvård inom LSS inom Stockholms län

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 november 2014 § 157

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Nacka kommun antar Kommunförbundet Stockholms läns rekommendation att kommunen tar över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Beslut i social- och äldreutskottet den 21 oktober 2014, § 174

Social- och äldreutskottet föreslog kommunstyrelsen att anta Kommunförbundet Stockholms läns rekommendation att kommunen tar över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Social och äldrenämnden

Rekommendation om övertagande av utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Förslag till beslut

Social- och äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Kommunförbundet Stockholms läns rekommendation att kommunen tar över ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Sammanfattning

Kommunförbundet Stockholms läns (KSLs) styrelse föreslår att kommunerna i länet tar över utföransvaret för hälso- och sjukvård, rehabilitering och habilitering från landstinget. Detta med start från och med 1 oktober 2015. Rekommendationen omfattar de delar som idag utförs i LSS gruppboheter och daglig verksamhet. Utföransvaret gäller de insatser som utförs av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjuk-gymnast/fysioterapeut. Förändringen kommer att finansieras genom skatteväxling. Den samlade effekten av den föreslagna förändringen skulle innebära att Nacka kommun minskar sina kostnader med drygt 2,6 miljoner enligt KSLs beräkningar. Medel som helt och hållet kommer att behövas för att täcka ökade kostnader. Samtliga kommuner i länet ska ställa sig positiva till föreslagna förändring för att den ska genomföras.

Ärendet

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att besluta,

1. att § 11 i principöverenskommelsen från 27 maj 1994 upphör att gälla,
2. att ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård övergår från landstinget till kommunerna i länet,
3. att denna förändring finansieras via skatteväxling 2015/2016,
4. att förändringen träder i kraft den 1 oktober 2015,
5. att landstinget ersätter kommunerna senast den 30 november 2015 med motsvarande 92/365 av skatteväxlingens värde 2015.

Landstinget har sedan 1994-års kommunalisering av omsorgen utfört de hälso- och sjukvårdsinsatser som kommunen ansvarar för enligt §§ 18 och 18 a hälso- och sjukvårdslagen (HSL) i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Detta regleras i den så kallade Principöverenskommelsens § 11 från 27 maj 1994 som innebär att kommunerna har det juridiska ansvaret (huvudmannaskapet), men att landstinget ansvarar för utförandet av hälso- och sjukvårdsinsatserna. Syftet med föreslagen förändring är att kommunerna också ska ansvara för att utföra hälso- och sjukvårdsinsatserna.

Landstinget har utfört uppdraget enligt den så kallade normaliseringsprincipen. Huvudregeln är att den enskilde i första hand besöker en öppenvårdsmottagning. Den som inte kan ta sig till mottagningen får besök i hemmet eller i den dagliga verksamheten.

Flera kommuner har under åren aktualiserat frågan om att ha en egen kommunal hälso- och sjukvårdsorganisation. Detta för att om möjligt förbättra tillgänglighet, kontinuitet och samordning av hälso- och sjukvården med omvårdnaden för personer med funktionsnedsättning.

Presidiegruppen KSL och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) beslutade den 11 november 2013 att uppdraga åt KSL-kansliet och HSF att utreda hur § 11 i Principöverenskommelsen kan avvecklas.

Ett gemensamt projektarbete startade i början av december 2013 med deltagande från HSF, KSL och sakkunniga representanter från kommunerna. Projektgruppen skulle presentera ett förslag på definition av vilka hälso- och sjukvårdsinsatser som respektive huvudman ska ansvara för utifrån HSL. Förslaget gällde vilka hälso- och sjukvårdsinsatser i LSS-bostäder och daglig verksamhet som ska ingå i respektive huvudmans ansvar där även frågor kring hjälpmedel, rehabilitering och habilitering behövde definieras. Landstingets kostnader för insatserna som utförs skulle redovisas och en skatteväxlingsnivå beräknas.

Förslag

Projektgruppens förslag innebär att kommunen ansvarar för utförandet av hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden och på daglig verksamhet. Landstinget ansvarar för utförandet av läkarinsatser och specialiserad hälso- och sjukvård, specialiserad rehabilitering och specialiserad habilitering.

Kommunens ansvar

- Hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering som sker i bostaden respektive på daglig verksamhet.
- Förskriva läkemedel i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.
- Förskrivnings- och kostnadsansvar för inkontinenshjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar, kompressionsmaterial, bashjälpmedel samt för vissa definierade hyrhjälpmedel.

- Ansvar för att legitimerad personal i verksamheten svarar för att information ges till patientens läkare om aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.

Landstingets ansvar

- Alla läkarinsatser (inklusive besök i boendet/daglig verksamhet).
- All övrig vård på "specialiserad nivå" som sker i boendet och daglig verksamhet och som ingår i uppdragen för avancerad sjukvård i hemmet (ASiH), specialiserad palliativ vård och specialistpsykiatri.
- Specialiserad rehabilitering (exempelvis inom uppdragen för neuroteam samt inom neurologi, onkologi och lymfödem).
- Logopedi.
- Hörsel- och synrehabilitering.
- Specialiserad habilitering. Insatser kan vara av utredande eller behandlande karaktär. Kunskapsöverföring till kommunens personal som utför habilitering i vardagen, avseende funktionsnedsättningar och konsekvenserna av dessa hos den enskilde.
- Kostnadsansvar för näringsprodukter och testmaterial för diabetes samt för vissa definierade hyr hjälpmedel.
- Förskrivnings och kostnadsansvar för synhjälpmedel, hörselhjälpmedel, ortopedtekniska hjälpmedel samt kosmetiska hjälpmedel.
- Fotsjukvård.
- Dietetik.
- Ansvar för att legitimerad personal i landstingets verksamhet ger information till legitimerad personal i kommunens verksamhet om beslutade insatser och aktuell status.
- Uppmärksammar behov, initierar och deltar i vårdplanering.
- Har kostnadsansvar för läkemedel och förbrukningsartiklar som omfattas av läkemedelsförmånen, förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner (2002:160) till enskild patient.
- Ansvar för kostnaderna för provtagningsmateriel (provtagningsrör och tillhörande nålar) för ordinerade prover och där provet tas av personal verksamma på kommunens uppdrag.
- Ansvar för vårdhygienisk experthjälp till kommunerna. Länet köper idag vårdhygienisk smittskyddskompetens från landstinget vad avser vård- och omsorgsboenden för äldre. Motsvarande samverkansavtal behöver upprättas vad avser denna målgrupp.

Normaliseringsprincipen fortsätter att gälla. Det innebär att om en person tillhörande målgruppen önskar få hälso- och sjukvårdsinsatsen i öppenvård (inom husläkarverksamhet och primärvårdsrehabilitering) kan de välja, eller få hjälp att välja, alternativ inom vårdvalet som övrig befolkning. För övriga hälso- och sjukvårdsinsatser har målgruppen tillgång till dessa i likhet med övriga invånare.

Utförandet av hälso- och sjukvårdsinsatserna idag

I samband med att omsorgen kommunaliserades 1994 fick primärvården ansvar för den medicinska bashälso- och sjukvården för denna målgrupp i sitt husläkaruppdrag.

Kunskapen om gruppens specifika medicinska behov har tunnats ur alltmer. Kvaliteten på insatserna inom primärvården är ojämn beroende på skiftande kunskap, intresse och tid.

Personalen i boende med särskilt stöd och på daglig verksamhet får idag ägna mycken tid åt att samordna brukarnas kontakter för att hälso- och sjukvården ska fungera. Den vanligaste hälso- och sjukvårdsuppgiften som personalen utför i boendena och på daglig verksamhet är överlämnande av läkemedel. I de flesta fall krävs en delegering från en legitimerad sjuksköterska för att personalen ska få utföra detta. De särskilda boendena som ligger i kommunen är belägna på 17 olika adresser där fem till sex personer bor i varje gruppboende. Brukaren väljer själv var man vill ha sin öppenvårdskontakt. Det kan innebära, att i ett boende för fem personer har samtliga fem valt olika öppenvårdskontakter. Det innebär att det kan komma distriktssköterskor från fem olika vårdcentraler för att delegera överlämnande av läkemedel. Det händer att vald vårdcentral inte ligger i närområdet. Avståndet kan försvåra för distriktssköterska att komma till boendet för att delegera uppgift till personalgruppen. En både lång och intensiv diskussion kan uppkomma med vårdcentral i närområdet som då ombeds att utföra delegeringen. Detta är ett samordningsproblem som inte är helt ovanligt och som personalen på boendet tvingas att delta i.

I kommunens kundval bedrivs daglig verksamhet på 21 adresser där 170 personer har sin dagliga aktivitet. 13 av verksamheterna ligger i kommunen. Även där sker överlämnande av läkemedel. Arbetstagarna/brukarna kommer inte bara från Nacka kommun utan även från andra kommuner. Här är antalet berörda personer och hälso- och sjukvårdskontakter ännu fler. En alltför stor del av personalens tid i dag läggs på samordning av hälso- och sjukvårdskontakter.

Konsekvenser för målgruppen

Ett kommunalt ansvar för utförandet av hälso- och sjukvården skulle oavsett hur man väljer att organisera detta ge en ökad möjlighet att påverka vårdens innehåll och organisation. Med hälso- och sjukvårdspersonal som en del av personal runt de boende såväl vuxna som barn och arbetstagare finns här en möjlighet till en ökad kompetens inom hälso- och sjukvårdsområdet för all personal. Omsorgspersonalen skulle kunna ägna mera tid till att stötta i vardagen.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunernas övertagande finansieras med en skatteväxling, vilket innebär att landstinget sänker skattesatsen med två öre och kommunerna höjer sina skattesatser med motsvarande. Stockholms läns landstings ersättning till utförarna i denna verksamhet beräknades 2013 uppgå till ca 84 miljoner kronor. Två öre motsvarar 94,6 miljoner kronor på årsbasis (2013). Skatteväxlingen föreslås ske den 1 januari 2016. Om kommunerna tar över verksamheten före den 1 januari 2016 ska Stockholms läns landsting ersätta kommunerna. Ersättningen ska beräknas som $1/365$ per dag multiplicerat med värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag.

Om kommunerna tar över verksamheten den 1 oktober 2015, ska Stockholms läns landsting således ersätta kommunerna med 92/365-delar av värdet av två öre i utdebitering beräknat på 2015 års effektiva skatteunderlag. Detta motsvarar cirka 25 miljoner kronor. Betalningen ska göras senast den 30 november 2015 och fördelas enligt respektive kommuns folkmängd den 1 november 2014.

Nationellt utjämningsystem

Första januari 2004 infördes ett nationellt utjämningsystem för LSS-insatser. Kostnaderna för kommunerna i övriga län motsvarar 83 procent av rikets kostnad. Eftersom kommunerna i övriga län har utfört hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS-boenden och inom daglig verksamhet, har 83 procent av denna kostnad ingått i kostnaden för varje insats. Detta har sedan utjämnats i det nationella utjämningsystemet. Det har också gällt för kommunerna i Stockholms län. Hälso- och sjukvårdsinsatserna inom LSS utgör knappt 2 procent av hela kostnaden för insatserna för boende barn, boende vuxna och daglig verksamhet. När också kommunerna i Stockholms län, som står för 17 procent av rikets kostnad, kommer att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser, kommer volymen i det nationella utjämningsystemet för aktuella insatser att öka med 0,3 procent (2 procent av 17 procent).

Den samlade effekten av den föreslagna förändringen skulle innebära att Nacka kommun minskar sina kostnader med drygt 2,6 miljoner enligt KSLs beräkningar, se bilaga 2. Medel som kommer att behövas för att täcka kostnaderna för hälso- och sjukvårdspersonal, hjälpmedel, förbands- och sjukvårdsartiklar och vårdhygienisk smittskyddskompetens. Förändringen medför även ett utökat uppdrag för medicinskt ansvariga i kommunen, vilket medför att nuvarande resurs kommer att vara otillräcklig.

Bilagor

1. KSLs rekommendation, Hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet, 2014-06-12
2. Effekter av övertagande av sjukvård inom LSS inom Stockholms län

Anders Fredriksson
Socialdirektör

Agneta Kling
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Sociala kvalitetsenheten

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 60

KFKS 2015/334-610

Nya avgiftsnivåer för maxtaxa inom förskola och fritidshem

Informationsärende

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet och beslutar att ärendet ska kompletteras med information om nuvarande maxtaxa inom förskola och fritidshem.

Ärende

Regeringen har beslutat om en förändring i reglerna om statsbidrag för kommuner som har maxtaxa inom förskola och fritidshem. Förenklat innebär ändringen att Nacka kommun får lägre statsbidrag till de verksamheterna och därmed behöver höja avgifterna, för att behålla de beslutade ersättningsnivåerna till utförarna. Förändringen träder i kraft den 1 juli och för att kommunfullmäktige ska kunna hinna ta ställning till frågan om höjda avgifter innan dess, måste ärendet gå direkt från utbildningsnämnden, som behandlar förslaget den 21 maj, till kommunstyrelsen den 25 maj och fullmäktige den 15 juni. Arbetsutskottet får därför information om det förslag som läggs fram till utbildningsnämnden, som beredning inför kommunstyrelsens hantering av ärendet.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 maj 2015

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att ärendet ska kompletteras med information om nuvarande maxtaxa inom förskola och fritidshem.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Utbildningsnämnden

Nya avgiftsnivåer för maxtaxa inom förskola och fritidshem

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att fastställa avgifterna för förskola, pedagogiska omsorg och fritidshem enligt nedanstående förslag.
2. Utbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avgifterna gäller från 1 juli 2015.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i Mål och budget för 2015 om avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem. Förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet ändras från den 1 juli 2015. Det innebär att inkomsttaket indexeras och därmed höjs de högsta avgiftsnivåerna för maxtaxan. Inkomsttaket för andra halvåret 2015 blir 42 890 kronor vilket är en höjning med 890 kronor jämfört med idag. I övrigt sker inga förändringar i förordningen. Skolverket ska hädanefter enligt förordningen senast 1 oktober lämna uppgifter till varje kommun angående avgiftstaket för maxtaxan inför kommande kalenderår.

De nya avgifterna innebär att kommunens avgiftsintäkter kommer att öka och därför har statsbidraget för maxtaxan minskats.

Avgiftshöjningen är 2,1 procent. För de avgifter som ligger under maxtaxetaket på grund av kortare vistelsetid föreslås en höjning med samma procentsats. I tabellen nedan föreslås nya avgiftsnivåer enligt förändringen i förordningen. Avgifterna föreslås gälla från 1 juli 2015.

Nuvarande avgifter

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	900	600	300	0
- 26-39 timmar/vecka	1100	734	366	0
- 40 timmar och mer/vecka	1260	840	420	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	840	420	420	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	858	420	420	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet		Avgiften bestäms av skolan		

Föreslagna avgifter från 1 juli 2015

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	919	613	306	0
- 26-39 timmar/vecka	1123	749	374	0
- 40 timmar och mer/vecka	1287	858	429	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	858	429	429	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	858	429	429	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet		Avgiften bestäms av skolan		

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barnen.

Lotta Valentin
Enhetschef

Kristina Heuman
Controller

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 62

KFKS 2015/335-012

Sammanträdesdagar 2016

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.
2. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.

Ärende

Juridik- och kanslienheten har tagit fram ett förslag till sammanträdesdagar för 2016. Förslaget bygger på en grundstruktur med sammanträden för kommunstyrelsens arbetsutskott 13 dagar före kommunstyrelsens sammanträden. Justeringar har gjorts för lov/helgdagar. Förslaget samspejar med det förslag som juridik- och kanslienheten lägger fram till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott och dess verksamhetsutskott samtidigt. Förslagen för samtliga dessa redovisas för att underlätta bedömning av förslagen sammantaget.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen ta ställning till skattesats i oktober månad. Det innebär att handlingar till tertialbokslut två inte kan skickas ut i tid inför behandling i arbetsutskottet. Därför ges även fortsättningsvis en muntlig information på sammanträdet om vad bokslutet kommer att visa.

Förkortningsförklaring

KSSU = kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

KSAU = kommunstyrelsens arbetsutskott

KSVU = kommunstyrelsens verksamhetsutskott

KSSU	KSAU/KSVU	KS	KF
December 2015		11 januari	1 februari
19 januari			
2 februari	9 februari	22 februari	14 mars
23 februari			
8 mars	15 mars	4 april	18 april
5 april			
19 april	26 april	9 maj	23 maj
Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande	
			

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

10 maj 24 maj	31 maj 8 juni	7 juni (tisdag) 20 juni (”ramärendet”)	20 juni
14 juni 9 augusti	16 augusti	29 augusti	12 september
30 augusti 13 september	20 september	3 oktober	17 oktober
4 oktober	11 oktober	24 oktober 7 november	14 november 15 november(reserv)
25 oktober 8 november	15 november	28 november	12 december
22 november	29 november	12 december (internbudget)	
14 december	20 december	Januari 2017	Jan/febr 2017

Handlingar i ärendet

Juridik- och kanslienhetens tjänsteskrivelse den 24 april 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med juridik- och kanslienhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet har varit emot neddragningen av antalet kommunfullmäktigesammanträden under åren, först från tio till nio, sedan till åtta. Att nu antalet KF-sammanträden nu ökas till nio är bra och visar på att alliansmajoriteten insett att Vänsterpartiets kritik mot neddragningen varit korrekt.

Antalet ärenden vid vissa KF-sammanträden har varit så många att ärenden blivit liggande eller debatten blivit lidande. När nu Nacka ska bygga stad kommer ärendemängden att öka så att en utökning av antalet KF-sammanträden till tio per år vore rimligt.”

Sidney Holm (MP) lät, för Miljöpartiet de grönas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Sedan år 2012 har KF haft 4+4 sammanträden mot tidigare 5+4. Miljöpartiet har tillsammans med den övriga oppositionen de senaste åren drivit att vi bör återgå till det

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

gamla systemet med 5+4 sammanträden. Det har känts som om antal ärenden att behandla i KF automatiskt minskats i och med färre sammanträden för att i stället beslutas på delegation, något som i många fall kan vara till men för Nackas demokratiska utveckling. Eftersom tillväxttakten i Nacka ska gå från hög till extra hög under de kommande åren känns det bra att vi nu beslutar om att utöka antalet sammanträden till 5+4.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-24

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/335-012

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdagar 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.
2. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om sammanträdesdagar 2016 för sig enligt juridik- och kanslienhetens förslag.

Ärendet

Juridik- och kanslienheten har tagit fram ett förslag till sammanträdesdagar för 2016. Förslaget bygger på en grundstruktur med sammanträden för kommunstyrelsens arbetsutskott 13 dagar före kommunstyrelsens sammanträden. Justeringar har gjorts för lov/helgdagar. Förslaget samspelar med det förslag som juridik- och kanslienheten lägger fram till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott och dess verksamhetsutskott samtidigt. Förslagen för samtliga dessa redovisas för att underlätta bedömning av förslagen sammantaget.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen ta ställning till skattesats i oktober månad. Det innebär att handlingar till tertialbokslut två inte kan skickas ut i tid inför behandling i arbetsutskottet. Därför ges även fortsättningsvis en muntlig information på sammanträdet om vad bokslutet kommer att visa.

Förkortningsförklaring

KSSU = kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

KSAU = kommunstyrelsens arbetsutskott

KSVU = kommunstyrelsens verksamhetsutskott

KSSU	KSAU/KSVU	KS	KF
	December 2015	11 januari	1 februari
19 januari			
2 februari	9 februari	22 februari	14 mars
23 februari			
8 mars	15 mars	4 april	18 april
5 april			
19 april	26 april	9 maj	23 maj
10 maj			
24 maj	31 maj	7 juni (tisdag)	20 juni
	8 juni	20 juni ("ramärendet")	
14 juni			
9 augusti	16 augusti	29 augusti	12 september
30 augusti			
13 september	20 september	3 oktober	17 oktober
4 oktober	11 oktober	24 oktober	
		7 november	14 november
			15 november(reserv)
25 oktober			
8 november	15 november	28 november	12 december
22 november	29 november	12 december (internbudget)	
14 december	20 december	Januari 2017	Jan/febr 2017

Ekonomiska konsekvenser

Sammanträdeskostnaderna budgeteras i ärendet om mål och budget 2016-2018 och därefter i kommunstyrelsens internbudget.

Kristina Himmelstrand
Enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Liselotte Lexén
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslienheten

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 67

KFKS 2015/89-219

Fler förskoleavdelningar på samma yta

Motion den 2 februari 2015 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige avslå förslagen i motionen att göra detaljplaneändring för alla förskolor som har en begränsning att bygga en våning. Varje förskola har individuella förutsättningar varför en generell planändring inte är lämplig.

Ärende

Sidney Holm (MP) lämnade vid kommunfullmäktigesammanträde den 2 februari 2015 en motion med förslag om att kommunstyrelsen ska ta fram detaljplaneförändringar som tillåter att alla befintliga förskolor när/om behov uppstår kan byggas om till två plan. Att ändra detaljplaner är ofta en mångårig process därför vill miljöpartiet att kommunen går igenom alla detaljplaner som innehåller en våning och ändrar så att dessa tillåter två våningar.

Bedömningen är att det är effektivast avseende ekonomi och resurser att göra planändringar för utvalda förskolor utifrån en initial bedömning, snarare än att ändra alla en-våningsbestämmelser till att tillåta två våningar. Enheten för fastighetsutveckling arbetar kontinuerligt med att hitta fler förskoleplatser och för några år sedan gjordes en översyn av alla förskolor i södra Boo. Att hitta väl fungerande arbetsformer kring detta med representanter från berörda avdelningar inom kommunen är även fortsättningsvis av stor vikt.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Motion

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till motionens förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till planenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Reservationer

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät, för Miljöpartiet de grönas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”I tjänsteskrivelsen som den styrande majoriteten tagit fram står det att läsa:

”Varje förskola har individuella förutsättningar varför en generell planändring inte är lämplig.”

Det stämmer att varje förskola har individuella förutsättningar, men förutsättningar förändras också över tid, vilket detaljplanerna ofta inte är anpassade efter. Det är just därför en generell planändring är lämplig. Självklart finns det platser där olika förutsättningar gör att två våningsplan inte lämpar sig, detta kommer att visa sig när väl planeringsprocessen är igång.

Nacka växer i ett högt tempo, både befolkningmängden och sammansättningen av denna förändras i ett högt tempo. Den flexibilitet förslaget i motionen skapar utrymme för kan blir en viktig tillgång då det inte alltid blir som man först planerat.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Fler förskoleavdelningar på samma yta

Motion den 2 februari 2015 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige avslå förslagen i motionen att göra detaljplaneändring för alla förskolor som har en begränsning att bygga en våning. Varje förskola har individuella förutsättningar varför en generell planändring inte är lämplig.

Sammanfattning

Motionen innehåller förslag om att kommunstyrelsen ska ta fram detaljplaneförändringar som tillåter att alla befintliga förskolor när/om behov uppstår kan byggas om till två plan.

Ärendet

Sidney Holm (MP) lämnade vid kommunfullmäktigesammanträde den 2 februari 2015 en motion med förslag om att kommunstyrelsen ska ta fram detaljplaneförändringar som tillåter att alla befintliga förskolor när/om behov uppstår kan byggas om till två plan. Att ändra detaljplaner är ofta en mångårig process därför vill miljöpartiet att kommunen går igenom alla detaljplaner som innehåller en våning och ändrar så dessa tillåter två våningar.

Planenhetens kommentar

Planenheten är medveten om det stora framtida behovet av förskolor och betydelsen av att vara proaktiv i denna angelägna fråga. Antalet kommunala förskolor som har en bestämmelse om en våning uppgår till ca 45-50 st. Att göra en planändring för ett sådant antal innebär att en mycket stor mängd sakägare måste höras. En utökning av avdelningar får konsekvenser avseende till exempel ökade trafikmängder, mer plats för hämtning/lämning, fler parkeringsplatser, mindre uteyta per barn. Ur ett tekniskt hänseende är det troligtvis så att ett många av förskolorna har en konstruktion som inte klarar en påbyggnad. Därutöver krävs evakuering under byggtiden vilket inte krävs i samma utsträckning för en tillbyggnad i markplan.

Sammanfattningsvis bedömer planenheten att det är effektivast avseende ekonomi och resurser att göra planändringar för utvalda förskolor utifrån en initial bedömning, snarare än

att ändra alla envåningsbestämmelser till att tillåta två våningar. Fastigheter arbetar kontinuerligt med att hitta fler förskoleplatser och för några år sedan gjordes en översyn av alla förskolor i södra Boo. Att hitta väl fungerande arbetsformer kring detta med representanter från berörda avdelningar inom kommunen är även fortsättningsvis av stor vikt.

Angela Jonasson
Tf planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

Bilagor

Motion

Fler förskoleavdelningar på samma yta

Motion till kommunfullmäktige den 2:a feb 2015

Varför bygga förskolor i ett plan?

Idag är de flesta fristående förskolor i Nacka byggda som enplansbyggnader. Detta gör att många förskolor tar upp mer byggyta än de egentligen behöver. Bygger man istället i två plan får man in dubbelt så många avdelningar på samma byggyta. Miljöpartiet vill för att kunna möta framtida behov redan idag förbereda så att kommunens befintliga förskolor kan byggas om till två plan. Eftersom detaljplanerna idag ofta bara tillåter förskolor i ett plan leder det till att nya eller tillbyggda förskolor tar upp onödigt stort utrymme.

Att snabbt ändra en detaljplan när behovet redan uppstått är i praktiken omöjligt

Det är inte överallt det passar in med förskolor i två plan men även där det passar in får man inte bygga i två plan om inte detaljplanen tillåter detta. Att ändra en detaljplan är ofta en mångårig process. Därför vill vi i Miljöpartiet att kommunen proaktivt går igenom alla detaljplaner som innehåller förskolor och ändrar så att dessa tillåter förskolor i två plan. På så sätt kan man bygga till en extra våning om behovet uppstår och spara värdefulla park- och lektytor.

Källängsvägens passivhus förskola med solfångare på tak för extra energi vid behov

Miljöpartiet yrkar på att:

- **Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram detaljplaneförändringar som tillåter att alla befintliga förskolor när/om behov uppstår kan byggas om till två plan.**

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 68

KFKS 2014

Allergironder i skolor och förskolor

Motion den 16 juni 2014 av Gunnel Nyman Gräff och Kaj Nyman (S)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det pågår ett medvetet och brett arbete kring allergi-, hälso-, och miljöfrågor kopplat till skolor och förskolor i Nacka kommun samt att det görs allergironder.

Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt se till att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng.

Det pågår ett medvetet och brett arbete kring allergi-, hälso-, och miljöfrågor kopplat till skolor och förskolor i Nacka kommun. De parter som är involverade är Vålfärd skola, utbildningsenheten, miljöenheten samt lokalenheten. Skolor och förskolor är skyldiga att genomföra egenkontroll, som miljöenheten följer upp. Formellt finns kravet på egenkontroll i miljöbalken. Utbildningsenheten svarar för tillsyn gällande fristående och insyn i kommunala förskolor, och erbjuder alla förskolor att använda en mall för barnskyddsround, där allergi är en del.

Skolor genomför allergironder i samband med den årliga arbetsmiljöonden, där astma- och allergiförbundets mall används. Allergifrågan är också en del i projektet *Trygg och säker förskola*, ett samarbete mellan utbildningsenheten och miljöenheten. Sammantaget saknas det dock uppgifter om allergironder görs i samtliga skolor och förskolor.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 22 april 2015

Utbildningsnämnden den 10 december 2014 §84

Broschyr *Egenkontroll för hälsa och miljö – så funkar det*

Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendets tidigare behandling

Beslut i utbildningsnämnden den 10 december 2014 § 84

Utbildningsnämnden föreslog att kommunfullmäktige noterar att den som bedriver skolverksamhet har ansvaret för barnens arbetsmiljö och ska vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla det ansvaret. Kommunen saknar verktyg för att styra hur fristående skolor arbetar med arbetsmiljöfrågor och kan därför inte besluta att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng. Utbildningsnämnden föreslår därmed att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad.

För egen del noterade utbildningsnämnden att arbetsmiljöansvaret för eleverna i de kommunala skolorna ligger på kommunstyrelsen och att det därför inte ingår i nämndens ansvar för beredningen av förslagen i motionen att lägga några förslag i den delen.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till motionens förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till förnyelseenhetens förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Våra kontakter med allergiförbundet visar på att det finns ett stort intresse för allergironder i Nacka kommuns verksamheter. Det skulle underlätta och förbättra livs- och arbetsplatskvaliteten för många Nackabor.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-22

TJÄNSTESKRIVELSE

KFKS 2014/696-619

Kommunstyrelsen

Allergironder i skolor och förskolor

Motion den 16 juni 2014 av Gunnel Nyman Gräff och Kaj Nyman (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det pågår ett medvetet och brett arbete kring allergi-, hälso-, och miljöfrågor kopplat till skolor och förskolor i Nacka kommun samt att det görs allergironder.

Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt se till att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng.

Det pågår ett medvetet och brett arbete kring allergi-, hälso-, och miljöfrågor kopplat till skolor och förskolor i Nacka kommun. De parter som är involverade är Valfärd skola, utbildningsenheten, miljöenheten samt lokalenheten. Skolor och förskolor är skyldiga att genomföra egenkontroll, som miljöenheten följer upp. Formellt finns kravet på egenkontroll i miljöbalken. Utbildningsenheten svarar för tillsyn gällande fristående och insyn i kommunala förskolor, och erbjuder alla förskolor att använda en mall för barnskyddsronde, där allergi är en del.

Skolor genomför allergironder i samband med den årliga arbetsmiljöronden, där astma- och allergiförbundets mall används. Allergifrågan är också en del i projektet *Trygg och säker förskola*, ett samarbete mellan utbildningsenheten och miljöenheten. Sammantaget saknas det dock uppgifter om allergironder görs i samtliga skolor och förskolor.

Förslagen i motionen

Gunnel Nyman Gräff och Kaj Nyman lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2014 en motion med förslag att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt se till att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng.

Bakgrund och tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnade i augusti 2014 motionen till utbildningsnämnden. Motionen behandlas och nämnden beslutar vid sammanträdet 6 november 2014 att återremittera ärendet. Detta för att belysa motionens förslag relaterat till arbetsmarknadens parter ansvar för arbetsmiljön samt barnens rätt till en god miljö, och kommunens övriga tillsynsarbete vad gäller miljö och hälsa.

Den 10 december 2014 beslutar utbildningsnämnden att föreslå att kommunfullmäktige noterar att den som bedriver skolverksamhet har ansvaret för barnens arbetsmiljö och ska vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla det ansvaret. Kommunen saknar verktyg för att styra hur fristående skolor arbetar med arbetsmiljöfrågor och kan därför inte besluta att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng. Utbildningsnämnden föreslår därmed att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad. Vid sammanträdes i december noterar också utbildningsnämnden att arbetsmiljöansvaret för eleverna i de kommunala skolorna ligger på kommunstyrelsen och att det därför inte ingår i nämndens ansvar att lägga några förslag i den delen.

Det framkommer därefter ett behov av att även Valfärd skola och lokalenheten bereder ärendet. Förnyelseenheten får i uppdrag att göra en sammanvägd beredning till kommunstyrelsen.

Ansvar för arbetsmiljön

Ansvar för arbetsmiljön vilar enligt arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) på arbetsgivaren. Lagen gäller för anställda och elever inom skolans verksamhet men inte för förskolebarn och elever i fritidshem. Miljöbalken gäller för alla, alltså även barnen.

I Nacka kommun är det kommunstyrelsen som är arbetsgivare för personalen. Arbetsmiljöansvaret är delegerat till cheferna. Arbetstagare i kommunen har inte något ansvar för arbetsmiljön men arbetar tillsammans med arbetsgivaren för att åstadkomma och upprätthålla en god arbetsmiljö. Arbetsmiljöronder är ett viktigt inslag i detta arbete. Arbetstagarna kan genom sina skyddsombud begära arbetsmiljöförbättrande åtgärder av arbetsgivaren. Om arbetsgivaren nekar till att genomföra dem kan skyddsombuden göra en anmälan till Arbetsmiljöverket som sin tur kan ställa krav på arbetsgivaren att den genomför åtgärderna.

I skollagen finns skrivningar om god miljö. Det står exempelvis att barn- och elevgrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek och att de även i övrigt erbjuds en god miljö.

Allergiarbete i Nacka kommun

Välfärd skola

Enligt Välfärd skola görs allergirond i skolorna i samband med den årliga arbetsmiljöronden. Astma- och allergiförbundets elektroniska mall för allergirond används. Skolsköterskan som ingår i elevhälsans medicinska insats medverkar tillsammans med rektor, skolintendent, koordinator, lärare och elev. Ansvar för genomförandet ligger på skolledningen. Uppfattningen är att det görs inom såväl kommunala som fristående skolor, dock finns det inga uppgifter på om det görs i samtliga skolor. Städning är skolledningens ansvar.

Utbildningsenheten

Utbildningsenheten svarar för tillsyn över fristående förskolor och insyn när det gäller kommunala förskolor. I denna tillsyn ingår att bevaka skollagens skrivningar om god miljö.

Förskolebarn omfattas inte av arbetsmiljölagen. Utbildningsenheten erbjuder alla förskolor att använda en mall för barnskyddsronde, där allergi är en del. Vid tillsyn tittar de på hur förskolorna arbetar med det systematiska säkerhetsarbetet men inte särskilt på hur de aktivt arbetar med allergier.

Utbildningsenheten arbetar tillsammans med miljöenheten om projektet *Trygg och säker förskola*. Det syftar till att certifiera förskolor som uppfyller kraven på en trygg och säker miljö. I certifieringen ingår det att använda enhetens mall för barnskyddsronde samt att skriva fram rutiner för hur förskolan arbetar med miljö, hälsa och allergi.

Miljöenheten

Skolor, förskolor, fritidshem och andra verksamheter är skyldiga att bedriva en systematisk egenkontroll. Egenkontroll kan beskrivas som en verksamhets eget kvalitetsverktyg för att förebygga negativ påverkan på hälsan och miljön, och för att se till att åtgärder snabbt vidtas när man upptäcker problem. Formellt finns kravet på egenkontroll i miljöbalken och den förordning som hör till lagen. Allmänna råd från i första hand Folkhälsomyndigheten förtydligar vad egenkontrollen behöver innehålla inom olika områden.

I Nacka kommun är det miljöenheten som följer upp att egenkontrollen fungerar, utifrån miljöbalkens regler. Enheten har gjort en skrift riktad till förskola, skola och fritidshem kallad *Egenkontroll för hälsa och miljö – så funkar det*. Den innehåller bland annat förslag på vilka områden som bör behandlas i egenkontrollen. Några av dem är ledningsansvar, personal, lokaler, luft (ventilation), ljud, fukt, städning och underhåll. Allergironder nämns under rubriken lokaler.

Uppföljningen ska ske löpande, minst en gång per år. Allergirond är inget krav men kan

vara ett hjälpmedel för rektor eller förskolechef i egenkontrollen. Enligt miljöenheten finns det brister i skolors och förskolors egenkontroll, varpå det är positivt att enheten oftare gör tillsyn och kan stötta verksamheterna i arbetet. Miljöenheten ställer samma krav oavsett om det är en kommunal eller fristående förskola eller skola. Rektorer och förskolechefer har hela ansvaret för att ta fram och följa upp egenkontrollen.

Lokalenheten

Alla kommunala fastigheter kommer under 2015 att genomgå en obligatorisk ventilationskontroll (OVK) på rums-nivå, då det mäts hur mycket luft som finns i varje enskilt rum. Utifrån mätningens resultat kan det fastställas hur många personer som bör vistas i samma rum, utifrån rekommendationer från Boverket och Arbetsmiljöverket. Eventuella åtgärder ska vidtas inom en månad, och kan exempelvis vara ombyggnad av ventilation eller anpassning av antal personer i rummet. Lokalenheten kommer att genomföras OVK vart tredje år. I samtliga lokaler byts filter två gånger per år. Vad gäller ny- och ombyggnationer påpekar enheten att det läggs vikt vid att välja material med hänsyn till t ex allergier. Det görs också kontroller under byggprocessen.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Allergier bland barn ökar och är en viktig fråga. I enlighet med utbildningsnämndens beslut bör det framhållas att det är den som bedriver skolverksamhet som har ansvaret för barnens arbetsmiljö och ska vidta de åtgärder som krävs.

Det kan konstateras att det pågår ett medvetet och brett arbete kring allergi-, hälso-, och miljöfrågor kopplat till skolor och förskolor i Nacka kommun. Exempel på detta är allergironder i skolan i samband med arbetsmiljöronder, arbetet med och tillsynen av egenkontroll, tillsyn och insyn i förskolor och projektet *Trygg och säker förskola*. Samtliga kan beskrivas som kvalitetsverktyg.

I motionen beskrivs att förskolor och skolor ska vara hälsosamma för barn, ungdomar och personal samt att kunskapen och redskapen verkar vara obefintliga. Utredningen visar att ett omfattande arbete bedrivs men inte finns dokumenterat på ett samlat sätt. I samband med arbetsmiljöronder görs allergironder utifrån allergi- och astmaförbundets digitala mall, i enlighet med motionens förslag.

Ett faktum är att det saknas uppgifter gällande om allergironder görs i samtliga skolor och förskolor, vilket för kommunen kan vara intressant att ha mer kännedom om. Ansvaret för allergiarbetet ligger dock på skolledningen, liksom den årliga uppföljningen av densamma. Detta i likhet med hur arbetet kring arbetsmiljöronder bedrivs.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Allergier är ett problem som blir allt vanligare. Allergironders genomförande är positivt för barn ur ett hälsoperspektiv.

Bilagor

Utbildningsnämnden den 10 december 2014 §84
Broschyr *Egenkontroll för hälsa och miljö – så funkar det*
Motion

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Anna Gidmark
Förnyelseenheten

10 december 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 84

Dnr UBN 2014/259-630

Allergironder i skolan - återremiss

Motion den 16 juni 2014 av Gunnel Nyman Gräff (S) och Kaj Nyman (S)

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige noterar att den som bedriver skolverksamhet har ansvaret för barnens arbetsmiljö och ska vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla det ansvaret. Kommunen saknar verktyg för att styra hur fristående skolor arbetar med arbetsmiljöfrågor och kan därför inte besluta att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng. Utbildningsnämnden föreslår därmed att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad.

För egen del noterar utbildningsnämnden att arbetsmiljöansvaret för eleverna i de kommunala skolorna ligger på kommunstyrelsen och att det därför inte ingår i nämndens ansvar för beredningen av förslagen i motionen att lägga några förslag i den delen.

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion med förslag att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt se till att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng.

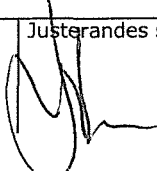
Utbildningsenheten har utrett frågan och konstaterar att arbetsmiljölagen gäller för de anställda inom skolans verksamhet, samt för skolans elever. Lagen kompletteras med detaljerade föreskrifter för bland annat luftkvalitet och ventilation. I ärendet finns även beskrivningar av barnens rätt till en god miljö, och kommunens övriga tillsynsarbete vad gäller miljö och hälsa.

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige noterar att den som bedriver skolverksamhet har ansvaret för barnens arbetsmiljö och ska vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla det ansvaret. Kommunen kan inte besluta att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng. Utbildningsnämnden föreslår därmed att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad.

Utbildningsnämnden noterar att arbetsmiljöansvaret för eleverna i de kommunala skolorna ligger på kommunstyrelsen och att det därför inte ingår i nämndens ansvar för beredningen av förslagen i motionen att lägga några förslag i den delen.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2014-10-13, reviderad 2014-11-19

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

10 december 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 84 forts

Yrkanden

Ordförande Linda Norberg (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag. I detta yrkande instämmer Monica Brohede Tellström (FP).

Beslutsgång

Utbildningsnämnden beslutar i enlighet med Linda Norbergs yrkande.

Protokollsanteckningar

Espen Bjordal antecknar för Socialdemokraterna följande:

För några år sedan kom det med i skollagen att elevhälsa nu införs som krav. Det innebär att eleverna ska ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

Rektorer kan idag i princip själva välja elevhälsans omfattning och har att ta hänsyn till skolans ekonomiska situation totalt sett. Den enskilda rektorn avsätter medel till elevhälsan från skolchecken, och ska alltså prioritera mellan helt olika delar av verksamheter.

Socialdemokraterna tycker att det kan finnas en vits att skolornas prioriteringar även här synliggörs i jämföraren. Detta blir också ett incitament för skolan att prioritera elevhälsan.

Socialdemokraterna tycker att Magnus Söderströms politikerinitiativ belyser viktiga delar för en positiv utveckling av skolorna i nacka. Syftet med jämföraren är att föräldrar och barn inför sitt skolval ges möjlighet att jämföra faktauppgifter och kvalitet med hjälp av statistik och undersökningar som kommunen genomför.

För att föräldrar och barn ska ges möjlighet att få ytterligare uppgifter inför sitt skolval yrkar socialdemokraterna på att utbildningsenheten utreder möjligheten att även visa data kring skolsköterska och kurator i jämföraren.

Monica Brohede Tellström antecknar följande för Folkpartiet:

Arbetsmiljön för barn och elever i skola och förskola är mycket viktigt, och att förebygga allergier och allergiska reaktioner är en väsentlig del av arbetsmiljöarbetet. Jag konstaterar att UBN inte kan vidta åtgärder inom detta ansvarsområde, men på olika sätt bör denna fråga kunna aktualiseras i rätt forum. T.ex kan detta ärende med sin tydligt beskrivande tjänsteskrivelse spridas till verksamheterna för att påminna om arbetsmiljöansvaret hos respektive arbetsgivare. När denna motion passerar kommunstyrelsen kan också kommunstyrelsen själv yttra sig med anledning av arbetsmiljöansvaret inom den kommunala produktionen. Allergiförebyggande arbete bör också kunna ingå inom ramen för "Trygg och säker" som beskrivs i tjänsteskrivelsen, där UBN är en part.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Egenkontroll för hälsa och miljö

– så funkar det

Förord

Otillräcklig städning, bristfällig ventilation och olämpliga material är några av de faktorer i en lokal som kan orsaka trötthet, allergier och andra hälsoproblem. Men ingen ska behöva bli sjuk av att vistas i lokalerna på en skola, förskola eller fritidshem! Därför behövs en god egenkontroll.

I den här broschyren beskriver vi grunderna för egenkontrollen och hur vi mer konkret ser på de viktigaste arbetsområdena för en skola, förskola eller fritidshem. Vi tar också översiktligt upp vilka uppgifter kommunens miljötillsyn – miljöenheten i Nacka – och andra myndigheter har. Lagar, föreskrifter och allmänna råd som ska ligga till grund för egenkontroll om miljö och hälsa finns listade på sid 18. (De kan givetvis komma att förändras och kompletteras.)

Vi hoppas du ska ha nytta av informationen!

Anna Green
miljöchef

Producerad av miljöenheten, Nacka kommun, september 2014
Omslag: Tillsynsbesök på förskolan Lilla Nacka
Foton: Jan Johansson, Håkan Lindgren, Ryno Quantz

Egenkontrollen

– ett krav och ett kvalitetsverktyg

Egenkontroll kan beskrivas som en verksamhets eget kvalitetsverktyg för att förebygga negativ påverkan på hälsan och miljön, och för att se till att åtgärder snabbt vidtas när man upptäcker problem. Det är den verksamhetsansvarige (ytterst rektor, förskolechef eller motsvarande) som har ansvaret för att egenkontrollen fungerar. Formellt finns kravet på egenkontroll i miljöbalken och den förordning om egenkontroll som hör till lagen. Allmänna råd från i första hand Folkhälsomyndigheten förtydligar vad egenkontrollen behöver innehålla inom olika områden.

Kunskap

En självklar grund för att egenkontrollen ska fungera är kunskap. Det är nödvändigt att den verksamhetsansvarige (rektor/förskolechef) och andra som ska ha en roll i arbetet känner till vilka normer man är skyldig att leva upp till. På områden där tillräcklig kompetens saknas på arbetsplatsen behöver man ha tillgång till utomstående experthjälp som kan kallas in vid behov.

Ansvar

Den verksamhetsansvarige har huvudansvaret för egenkontrollen. Dessutom måste det finnas en tydlig fördelning av ansvaret för olika delområden och arbetsuppgifter. Det kan t.ex. innebära att ansvaret för städning är fördelat mellan lokalvårdare och pedagogisk personal och att ansvaret för drift och underhåll är tydligt fördelat mellan skolan/förskolan och fastighetsägaren. Det här blir särskilt viktigt när hyresförhållandena är ”snåriga”, exempelvis när en förskola finns i lokaler som kommunen hyr av enskild fastighetsägare. Då kan man behöva känna till vad kontrakt i flera steg säger. Det ska också finnas rutiner om de kontakter som behöver fungera mellan personer med olika ansvarsområden.

Ytterst ligger ansvaret för att ansvarsfördelningen fungerar i hela kedjan på skolan/förskolan/fritidshemmet.

Risker

Egenkontrollen ska inte bara ta hand om faktiska problem, utan framför allt förebygga att de uppstår. Därför är det viktigt att man i verksamheten löpande bedömer vilka risker den innebär från miljö- och hälsosynpunkt. Till de viktigaste faktorerna som kan påverka hälsa och miljö negativt i skol- och förskolelokaler hör brister i ventilationen, otillräcklig städning, olämpliga material (på grund av t.ex. innehåll av kemikalier), fukt, mögel, radon, buller, olämplig hantering av kemikalier och avfall.

Dokumentation

A och O i egenkontrollen är att det arbete man bedriver dokumenteras systematiskt. Det är bland annat en förutsättning för att ny personal och vikarier ska kunna se vad som gäller och själva kunna delta i förbättringsarbetet. Dokumentationen gör det också lättare att följa upp vad som gjorts. Det finns ett särskilt tydligt krav på att en aktuell förteckning ska

finnas över alla kemiska produkter i verksamheten som kan innebära hälso- eller miljörisker.

När miljöenheten i Nacka gör tillsynsbesök kontrolleras alltid hur verksamhetens dokumentation av egenkontrollen ser ut.

Vilka områden som behöver täckas in av egenkontrollen och dokumenteras varierar självfallet beroende på vad olika lokaler används till. Hur dokumentationen läggs upp får också lov att variera – det viktiga är att den fyller sitt syfte på den enskilda arbetsplatsen. På sid 8 finns exempel på hur en innehållsförteckning för dokumentationen kan se ut.

Rutiner

För det löpande praktiska arbetet med egenkontroll behövs rutiner. De kan utgöras av checklistor och andra konkreta instruktioner om hur personalen ska arbeta med olika hälsorisker och andra frågor inom miljölagstiftningens område. Lämpliga stödfrågor kan i många rutiner vara när, var hur, varför och av vem uppgifterna ska göras. Rutinerna ska vara skriftliga.

Exempel på vad det kan behövas rutiner för:

- Underhåll av lokaler, inredning och annan utrustning.
- Kontroll av ljudnivån.

Miljöbalkens hänsynsregler

Den samlade lagstiftningen på miljöområdet finns samlad i **miljöbalken**. I dess inledning (2 kapitlet) finns ett antal grundläggande hänsynsregler som gäller generellt. De viktigaste för en skola, förskola eller fritidshem gäller, något förenklat beskrivet:

2§ Krav på kunskaper

Alla som bedriver en verksamhet, planerar att bedriva en verksamhet ska skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller negativ påverkan ("olägenhet").

3§ Försiktighetsprincipen

Alla som bedriver en verksamhet ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten orsakar något som påverkar människors hälsa eller miljön negativt.

4§ Produktvalsprincipen

Om det finns kemikalier som är mindre skadliga än de som används idag ska de användas istället. Förutom kemikalier och blandningar som städkemikalier gäller regeln även varor som innehåller eller är behandlade med kemiska produkter. En strävan är att det minst farliga alltid ska användas.

5§ Hushållnings- och kretsloppsprincipen

Alla som bedriver en verksamhet ska hushålla med råvaror och energi. Möjligheterna till återanvändning och återvinning ska användas.

- Städning.
- Regelbunden kontroll av ventilationen.
- Kontroll av normerna för hur många barn/elever och personal som får vistas i olika rum, med tanke på ventilationens kapacitet.
- Säkerhetsrutiner för sannolika tillbud – t.ex. allergireaktion eller att en lågenergilampa går sönder.
- Rutiner för hygien och smittskydd.
- Hantering och förvaring av avfall och kemikalier.
- Hantering av klagomål.
- Dokumentation av olyckor och andra tillbud, till exempel allergireaktioner.
- Vidareutbildning om systemet för egenkontroll för ansvariga och övrig personal.

Vissa rutiner som behövs av miljö- och hälsoskäl kan samtidigt vara kopplade till annat kvalitetsarbete inom verksamheten. Förskolor i Nacka kan t.ex. certifiera sig som ”Trygga och säkra”. För att klara kraven där ska man arbeta systematiskt med hälsa och säkerhet, bland annat genom att registrera och rapportera olycksfall och tillbud. Ett sådant arbetssätt är en god grund för egenkontroll utifrån miljöbalken, men det täcker inte alla områden och är oftast inte heller tillräckligt detaljerat (t.ex. när det gäller städning, ventilation och hantering av kemikalier).

Miljöenheten har tagit fram några enkla mallar för journalföring av klagomål, kemikalieförteckning och rapport om borttransport av farligt avfall, som verksamheten kan anpassa till sina behov och använda. De finns att hämta via www.nacka.se/egenkontroll_forskola-skola

Bra luftomsättning i klassrum och en tillräckligt tyst omgivning är viktiga faktorer för att man ska kunna koncentrera sig. Bild från Älta skola.

Kommunens olika roller

En skola, förskola eller fritidshem kommer troligen i kontakt med kommunen i en rad olika roller, något som till en början kan skapa en del förvirring.

Det är till att börja med ett kommunalt ansvar att ge barn och unga tillgång till förskola, grundskola och gymnasium. Kommunen finansierar därför verksamheten (förutom att föräldrar får bidra med en avgift för barn i förskolan och på fritidshem). I Nacka sköts detta genom kundval och ett checksystem som innebär att samma ”peng” följer barnet/eleven oavsett om det går i en kommunalt eller enskilt driven skola/förskola. Utbildningsnämnden har det politiska ansvaret. Utbildningsenheten har hand om systemet för finansiering, uppföljning och kvalitetssäkring. Utbildningsenheten bedriver tillsyn på fristående förskolor medan man arbetar med ”insyn” på kommunala förskolor. Arbetet syftar till att huvudmännen ska följa **skollagen** med förordningar och Nackas tillämpningsregler. För fristående verksamheter kan man använda sig av ingripande beslut – föreläggande eller anmärkning – när brister upptäcks vid tillsynsbesök. Insynsbesök hos kommunala verksamheter bygger på samma modell, men man kan inte göra några ingripanden med stöd av skollagen.

Miljöenheten (ytterst miljö- och stadsbyggnadsnämnden) är lokal tillsynsmyndighet för frågor som ingår i **miljöbalken** och **livsmedelslagen**. Den här foldern handlar om miljöbalksfrågorna.

Ganska många skolor, förskolor och fritidshem – oavsett om de drivs i kommunal eller enskild regi – finns i **kommunägda lokaler**. Då blir lokalenheten en viktig samarbetspart. Fastighetsägaren har en rad skyldigheter, t.ex. att brandskyddskontroller och OVK-kontroller (obligatorisk ventilationskontroll) genomförs och att brister åtgärdas. Men ledningen för skolan eller förskolan (rektor/chef) ska känna till hur ventilationen fungerar och vart de ska vända sig när de uppstår problem, och det är dess ansvar att inte fler än vad ventilationen klarar av vistas i lokalen. För att viktiga frågor om inomhusmiljön inte ska hamna mellan stolarna är ett bra samarbete mellan den som hyr lokalen och fastighetsägaren A och O.

Om en förskola/skola vill **bygga om eller bygga till lokalerna** vänder man sig till kommunens bygglovenhet. Där görs först en prövning av om en ändrad användning av lokalerna, eller en om- eller tillbyggnad, är i linje med detaljplanen för fastigheten. Om det är så ska bland annat en kontrollplan för själva byggprojektet fastställas. (När skolan/förskolan inte äger lokalen sköts den här processen givetvis i samarbete med fastighetsägaren.) Vid större om- eller tillbyggnader ska även miljöenheten kontaktas, och eventuellt en anmälan göras.

Det är lätt att tänka sig att ”kommunen alltid är kommunen” – men i praktiken uppträder en kommun alltså i flera olika kostymer. De som arbetar i någon del av kommunmaskineriet ska självklart göra vad de kan för att varje fråga ska hamna på rätt bord.

Tillsyn på flera områden

Det är många myndigheter som intresserar sig för lokaler och verksamhet på förskolor, skolor och fritidshem. På den enskilda skolan/förskolan kan uppdelningen förmodligen verka ologisk eller ineffektiv. Men den ser ut som den gör eftersom olika lagstiftningar har lett till uppdrag åt olika myndigheter. Sammantaget ska lagarna garantera att barn och unga får omsorg och undervisning av tillräckligt god kvalitet i en trygg och hälsosam miljö.

Nacka kommuns miljöenhet är tillsynsmyndighet när det gäller miljö- och hälso-skydd och livsmedelshantering.

Skolinspektionen granskar skolornas pedagogiska kvalitet, bland annat genom regelbundna tillsynsbesök. Inspektionen ger också tillstånd för att få starta fristående skolor, och kan dra in dem för skolor som missköts. Skolinspektionen ansvarar i Nacka också för tillsynen över kommunala förskolor. Tillsynen bygger på skollagen.

Nacka kommuns utbildningsenhet svarar för tillsyn över fristående förskolor och pedagogisk omsorg (familjedaghem) och bedriver "insyn" när det gäller kommunala verksamheter – läs mer på föregående sida.

Arbetsmiljöverket har i uppdrag att kontrollera att arbetsgivare bedriver ett regelbundet och dokumenterat arbetsmiljöarbete. Skolor och förskolor betraktas som arbetsplatser för pedagoger och andra anställda, men inte för förskolebarn.

Räddningstjänsten (Södertörns Brandförsvärsförbund) har tillsyn över det systematiska brandskyddsarbete som alla ägare av större fastigheter är skyldiga att bedriva.

Gemensamt för alla områdena är att ansvaret för att kraven i lagar och föreskrifter följs ligger på den som driver verksamheten (rektor/förskolechef eller motsvarande) och att basen i arbetet ska vara en systematisk egenkontroll.

På en enskild skola/förskola kan man välja att samordna sin egenkontroll inom flera områden, exempelvis genom ett brett kvalitetssystem. Det måste i så fall ändå framgå tydligt att problem inom olika områden bygger på olika regler och vilken myndighet man kan behöva kontakta om förändringar i verksamheten eller tillbud.

Lättillgänglig brandskyddsutrustning och tydligt utmärkta utrymningsvägar hör till brandskyddet för varje lokal. Bild från Montessorihusets förskola.

EGENKONTROLL – FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Vilka områden egenkontrollen behöver omfatta varierar självfallet. Förhållandena och riskerna är annorlunda på en förskola, en skola – med dess olika stadier och inriktningar – och ett fritidshem. Lokalernas stolec och hur de ska användas påverkar också behovet av egenkontroll. Det här är en lista som kan användas som utgångspunkt på arbetsplatsen. Se uppläggningsen som ett förslag. Det viktiga är att de frågor som är relevanta täcks in och är dokumenterade – inte att dokumentationen följer någon viss mall.

1 Övergripande ledningsansvar

Egenkontroll:

- Ansvarsfördelning
- Riskbedömning av verksamheten
- Rutin vid oväntade händelser
- Dokumentation över oväntade händelser
- Korrigerande åtgärder

Klagomålshantering:

- Rutin
- Dokumentation

Stöddokument:

- Lagar och föreskrifter
- Allmänna råd
- Annat

Uppdatering av egenkontrollen

2 Personal

- Rutin om hur personal ska introduceras i egenkontrollen
- Dokumentation över att personalen har tagit del av egenkontrollen

3 Lokalen

Skyddsronnd:

- Rutin planering av skyddsronnd med fastighetsägaren
- Dokumentation från skyddsronnder, åtgärdsplan
- Ev. allergiromder

Felanmälan:

- Rutiner
- Dokumentation

Underhållsplan

Ansvarsfördelning mellan oss och fastighetsägaren

4 Luft

Ventilation:

- Max personantal/rum (skisser)
- Ventilationssystemets skötsel och kontroll, rutin och dokumentation

Radon:

- Mätprotokoll
- Åtgärder vid för höga radonhalter

Inomhustemperatur:

- Journal för kontroll av inomhustemperaturen

5 Ljud

Buller ute och inne

- Rutiner för förebyggande arbete
- Dokumentation

- Klagomål

6 Fukt

- Rutiner för om vattenläcka/fuktskada uppstår, vem kontaktas?
- Dokumentation över tidigare eller pågående fuktskador, t.ex. planerade och genomförda åtgärder.

7 Städning och underhåll

- Rutiner och dokumentation över daglig städning
- Rutiner för utökad städning vid sjukdomsutbrott
- Rutiner och dokumentation för städning/tvätt av leksaker, hyllor, textilier med mera, höghöjdsstädning

8 Solskydd

- Dokumentation om förebyggande solskyddsarbete
- Åtgärder utomhus
- Rutiner för att barnen ej ska utsättas för starkt solsken.

9 Hygien och smittskydd

- Rutiner och information vid utbrott av t.ex. vinterkräksjuka, influensa
- Hygienrutiner för blöjbyten

10 Kemiska produkter

- Rutiner för hantering och förvaring
- Kemikalieförteckning med säkerhetsdatablad
- Arbete enligt utbytesprincipen

11 Avfall

- Källsortering: fraktioner, förvaring, ansvarig, borttransport, policy för minskad avfallsmängd
- Farligt avfall: förvaring, ansvar, borttransport

12 Tobakslagen

- Policy/ordningsregler för rökning

13 Myndighetsdokumentation

Tidigare beslut och påpekanden från miljöenheten

14 Övrigt

Inre och yttre miljö

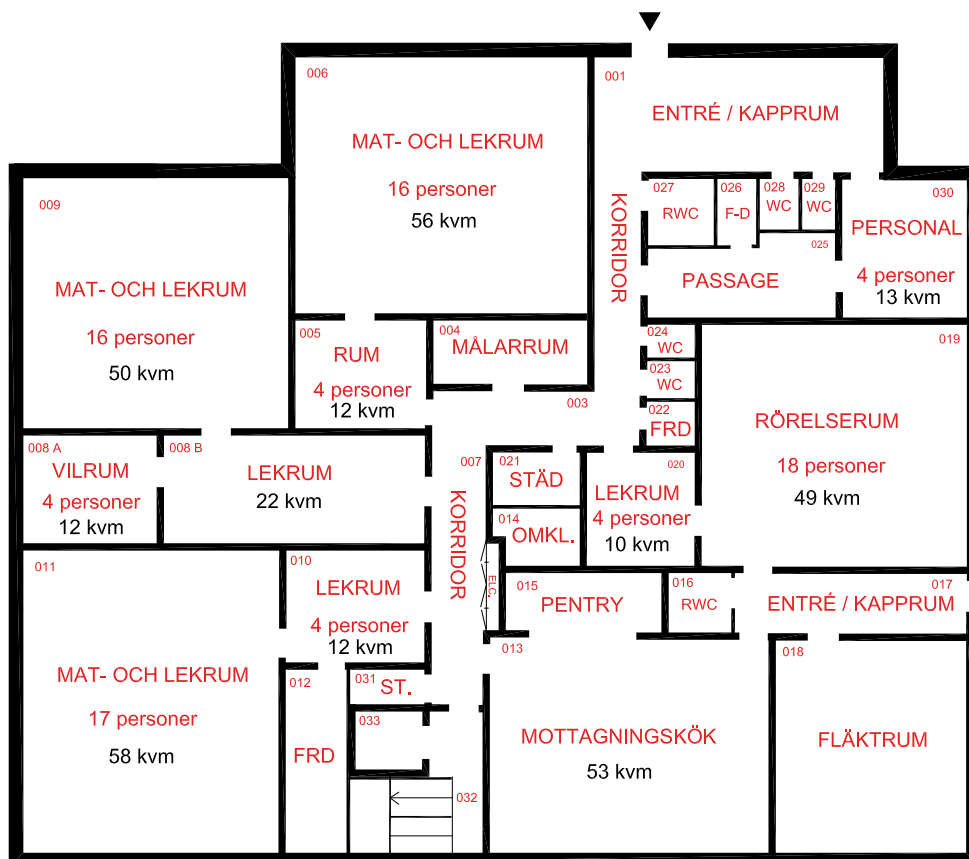
Du som driver verksamheten ansvarar för att den är anpassad till både den inre och yttre miljön. Den inre miljön beskriver lokalens utformning. Den yttre miljön är området runt omkring.

Lokalerna ska vara utformade så att de är lätta att städa. Prång och vinklar bör undvikas. Entréer ska vara utformade så att smuts stängs ute. Ytskikten bör vara så släta som möjligt och tåla rengöring. Ur dammsynpunkt är skåp att föredra framför öppna hyllor. Det bör finnas städförråd med utslagsvask. Förrådet ska ventileras med frånluft.

Ventilation

Luften i en lokal förorenas kontinuerligt av människor, byggmaterial och inredning med mera. Dålig ventilation kan ge upphov till bland annat allergiska besvär, huvudvärk, trötthet, klåda och irritationer i ögon och luftvägar. För att minska risken för hälsobesvär ska ventilationen vara anpassad för befintlig verksamhet och regelbundet skötas om. Antalet personer som vistas i byggnaden – och även i varje rum – ska anpassas till vilka luftflöden ventilationen är konstruerad för.

Ventilationen bör ha fläktstyrd till- och frånluft med ett uteluftsflöde på minst 7 l/s (liter per sekund) per person samt ett tillägg på minst 0,35 l/s per kvadratmeter golvyta. Har ventilationen filter är det viktigt att dessa byts regelbundet och det är lämpligt att byta ut dem i augusti innan skolstarten samt i februari då pollensäsongen börjar.

Exempel på ritning över personalbelastning. Den ska visa hur många personer som maximalt kan vistas i rummen utifrån ventilationens kapacitet. Ritningen ska också tydligt visa vad varje rum ska användas till. Illustration: Uppsala kommun.

Ibland är man många i lokalerna – tänk på att det kan behövas extra vädring!

Kontrollera ventilationen

Den som ansvarar för ventilationsanläggningen, vanligen fastighetsägaren, är skyldig att regelbundet kontrollera ventilationssystemet med hjälp av en behörig besiktningsman. Det kallas obligatorisk ventilationskontroll (OVK). På skolor och förskolor ska ventilationssystemet kontrolleras vart tredje år.

Tänk på att en godkänd kontroll inte är en garanti för att ventilationens luftflöden

är anpassade efter det antal personer som normalt vistas i lokalen. Fastighetsägaren kan lämna uppgifter på hur många personer lokalens ventilation är dimensionerad för. Ett sätt att kontrollera ventilationens funktion är att mäta koldioxidhalten. Om koldioxidhalten överstiger 1000 ppm (miljondelar) i ett rum vid normal användning kan det vara en indikation på att ventilationen inte är tillräcklig. Finns det misstankar om att ventilationen inte fungerar tillfredsställande, eller att luftflödena inte är anpassade till antalet personer som vistas i lokalen, ska du se till att ventilationen kontrolleras och att luftflödena mäts upp.

Det kan givetvis finnas fler problem med ventilationen. En acceptabel koldioxidhalt är ingen garanti för att allt fungerar bra.

Vädra effektivt

Före och efter stora samlingar samt vid städning är det viktigt att vädra ut lokalen. Vädringen bör ske kort och effektivt, genom korsdrag med flera fönster öppna samtidigt.

Toaletter

Det ska finnas tillräckligt med toaletter. I förskolor bör det finnas minst en toalett för varje påbörjat 10-tal barn och i skolor minst en toalett för varje påbörjat 15-tal elever. Man bör kunna stänga av en toalett när magsjuka förekommer. Både på förskolor och skolor ska det dessutom finnas en separat personaltoalett.

Det är viktigt att det finns förutsättningar för att tvätta händerna i tillräcklig omfattning. På förskolor ska det gå att tvätta händerna vid skötbord.

Temperatur

Lufttemperaturen är en viktig faktor för ett bra inomhusklimat. Den bör vara mellan 20 och 23°C. Golvtemperaturen ska helst vara mellan 20-26°C och får inte vara lägre än 18°C.

Skillnaden i temperaturen vid 0,1 respektive 1,1 meter över golvet bör vara mindre än 3°C. Det kan behövas avskärmning av solen för att lufttemperaturen inte ska bli för hög. För att minska risken för problem med drag bör luftens medelhastighet inte överstiga 0,15 m/s.

Fukt

Det finns en stark koppling mellan fuktskador i byggnader och hälsoproblem. Fukt kan orsaka tillväxt av mögel och bakterier som avger kemiska ämnen. Kemiska ämnen kan också frigöras från material, vilket i sin tur kan ge upphov till hälsoproblem. Tecken som påvisar fuktskada kan vara missfärgning, avvikande lukt och bubblor i golvbeläggning. Misstanke om fuktskada ska alltid utredas. Kontrollera att det inte finns fuktskador innan en ny lokal tas i bruk. En gammal fuktskada som är felaktigt åtgärdad kan också orsaka hälsoproblem. Fuktskadat material bör så gott som alltid bytas ut.

Varmvatten

För att minimera risken för tillväxt av bakterier, som Legionellabakterier, ska temperaturen på varmvattnet i kranar och ledningar ha rätt temperatur och ledningarna ska vara utformade på korrekt sätt. Vattnet i eventuell varmvattenberedare ska ständigt hålla en temperatur på

Tillynsbesök/Inspektion

Vid miljöenhetens tillsynsbesök görs en utvärdering av hur er egenkontroll fungerar. Vi tittar på hur dokumentationen ser ut och gör en rundvandring i lokalerna. Ibland görs tillsyn med fokus på ett visst område, t.ex. städning, hygien, hantering av kemikalier eller ventilation i förhållande till personbelastning.

Avgift för tillsynen

Både de svenska och gemensamma europeiska reglerna innebär att tillsyn utifrån miljölagstiftningen ska finansieras genom avgifter från de berörda verksamheterna. I praktiken täcker avgifterna miljöenheten tar ut ändå inte miljötillsynens kostnader helt. En mindre del av kostnaderna tas alltså ut av skattebetalarna i Nacka.

Vilken avgift din verksamhet får betala bestäms genom en taxa som politikerna i kommunfullmäktige har antagit. Avgiftssystemet håller nu på att ses över, med målet att avgiften mer ska styras av riskbedömningar.

Avgiften för tillsynen ska finansiera det arbete miljöenheten faktiskt lägger ned på inspektioner med förberedelser, efterarbete, nödvändig administration med mera.

Om miljöenheten behöver göra utredningar efter att ha fått in klagomål kan verksamheten bli tvungen att betala för arbetstiden och eventuella mätningar, av t.ex. buller eller luftflöden. De senare kan göras av konsulter med teknisk expertkunskap.

Miljöinspektör på tillsynsbesök. Bild från förskolan Lilla Nacka.

minst 60°C. Varmvattnet i ledningarna ska vara minst 50°C. Där det finns risk för skällning (kranar där små barn själva använder varmvattnet) får reglering av varmvattnet till lägre temperatur ske först vid blandare. Regleringen ska vara fackmannamässigt utförd. Kontakta fastighetsägaren om du är osäker. Glöm inte att genomföra regelbunden spolning av tappstället och att göra temperaturkontroller som en del av egenkontrollen.

Dagsljus

Rum där barn vistas mer än tillfälligt, till exempel lektrum och matrum, ska ha god tillgång till direkt dagsljus. Barnen bör även ha möjlighet till utblick. Det innebär att källarlokalerna i allmänhet är olämpliga för barnomsorg och undervisning.

Ljud och akustik

Kontinuerliga ljudnivåer från installationer – exempelvis ventilation – ska inte överstiga 30 dBA (decibelA) i lokalen. Dessutom finns det riktvärden för lågfrekvent buller i lokalen.

För att det ska gå att uppfatta tal samt för att minska risken för höga ljudnivåer är det viktigt att efterklangstiden i lokalerna är kort. Efterklangstiden definieras som den tid det tar för ljudtrycksnivån i ett rum att sjunka 60 dB sedan ljudkällan stängts av. Efterklangstiden (ekot) är beroende av rummets volym och hur stor ljudabsorbtionen är i rummet. Ju större den ljudabsorberande ytan är, desto kortare efterklangstid. Lokaler där barn kan vara högljudda när de leker bör anpassas efter detta. Ljuddämpande tak, kuddar under stols- och bordsben och minskning av hårda ytor är

några exempel på åtgärder. Ljudabsorbenter av textila material bör undvikas ur dammsynpunkt. Textilier av andra slag kan skapa mysiga miljöer och dämpa buller – men de måste i så fall tvättas ofta.

Radon

Radongashalten ska kontrolleras i alla lokaler för skola och barnomsorg. I elev- utrymmen får den inte överstiga 200 becquerel per kubikmeter (Bq/m³). En väl injusterad ventilation har stor betydelse för att sänka radongashalten i inomhusluften. Radongashalten ska kontrolleras minst var 10:e till 15:e år och vid större ombyggnationer och förändringar.

Risken för höga halter av radongas är störst i källare och bottenvåning. Om de används i undervisningen är det därför viktigt att mätningar görs där.

Undertak med akustikplattor dämpar buller och efterklang. Bild från Kristallens förskola.

Allergi

Idag är det vanligt med sjukdomar som är kopplade till överkänslighet, exempelvis allergi. Dessutom kan personer som inte är överkänsliga med tiden få besvär som orsakas av lokaler och deras inredning. För att förebygga att de som tillbringar mycket tid i förskolan, skolan eller på fritidshemmet ska du tänka på följande:

- Ta reda på vilka allergier som barn och personal har.
- Ta fram rutiner för det förebyggande arbetet med allergifrågorna.
- Dokumentera rutiner och riskhantering.
- Incidenter, till exempel ett astmaanfall, ska alltid följas upp och dokumenteras.
- De som har pälsdjur hemma bör undvika att gosa med djuret innan de går till skolan eller förskolan. Strumpor bör bytas varje dag och eventuellt kan särskilda kläder bäras på dagen (hemmakläder förvaras då i ett skåp) för att minska spridningen av allergener.
- Vissa växter bör tas bort från klassrummet eller avdelningen. Undvik att ta in ris och hyacinter.
- Parfym och rengöringsmedel med stark doft bör undvikas i lokalerna.
- Städningen av avdelningar eller klassrum med allergiska barn behöver ofta utökas. Det får dock inte medföra att städresurserna för andra avdelningar minskar.

Smittskydd och hygien

För att minska risken för smittspridning är det viktigt att det finns fasta rutiner för handtvätt och personlig hygien för både barn och personal i förskolan. Det ska till exempel finnas hygienrutiner för blöjbyten, toalettbesök och måltider. För handhygien ska det alltid finnas flytande tvål. Engångshanddukar bör finnas på alla toaletter. Det ska finnas rutiner för vad personal och föräldrar ska göra vid infektionssjukdomar och hur leksaker och annat material ska rengöras.

Städning

En välstädd och ren miljö är viktig för att alla ska må bra. Det är viktigt att ha kontroll på städningen och använda rätt metoder på rätt material. Ta därför reda på vilka städmetoder som passar olika utrymmen och deras ytskikt.

Städfrekvens

Städrutiner ska finnas där det framgår vem som städar, var, hur och hur ofta. Här ska även storstädning och rengöring av textilier, möbler, leksaker, "tagytor" (t.ex. lysknappar och dörrhandtag) och gymnastiksalar ingå. Rum där barn och elever vistas stadigvarande samt hygienutrymmen ska städas dagligen.

Städningen kommer att bli bättre om lokalerna planeras och inreds för att vara lättstädade. Att använda hela och släta ytskikt är ett exempel.

Ett annat är att förvara leksaker och annan utrustning i lådor som är enkla att flytta. Bild från Montessoribusets förskola.

Utökad städning kan behövas av särskilt belastade miljöer. Högt belägna horisontella ytor, ventilationsdon, lampor och liknande ska städas i den omfattning som behövs för att undvika att damm samlas. Stoppade möbler och textila mattor bör dammsugas varje dag. Gardiner, draperier, textila leksaker, utklädningskläder, madrasser med mera bör tvättas minst två gånger per år. Gymnastikredskap ska rengöras i tillräcklig omfattning. En gång per månad kan vara lämpligt.

Metoder

Med torra städmetoder, där elektrostatiskt laddade eller fuktiga dukar och moppar används, virvlas mindre damm upp och färre kemiska produkter behöver användas. Våta metoder, till exempel svabning, bör undvikas, eftersom kvarvarande fukt kan ge upphov till mikrobiell tillväxt samt dålig lukt från golven, om de är känsliga för vatten.

Städning av golv ska följa golvleverantörens anvisningar. Linoleumgolv är t.ex. känsliga för vatten. Den dagliga rengöringen ska ske med torrmoppning. En fuktad mopp kan användas vid fläckborttagning. När dammsugare används ska den ha ett effektivt filter för utblåsningsslutet så att små partiklar inte kommer ut i luften igen. Små partiklar tar sig lättare ner i de nedre luftvägarna än större och kan därmed orsaka hälsoproblem. Det är lämpligt att vädra i samband med dammsugning.

Förutsättningar för en bra städning

En lättstädad möblering underlättar renhållningen av golv. Att även övriga ytor hålls fria är en viktig förutsättning för att städningen ska kunna ske optimalt. Personal, elever och barn kan underlätta genom att ställa upp stolar och hålla bord fria så att det går lättare att städa. Material, böcker, leksaker, madrasser och liknande förvaras bäst i skåp för att undvika onödiga dammansamlingar. Ju mer förvaring på öppna ytor, desto mer damm förekommer i inomhusluften. Städningen bör ske tidigast två timmar efter verksamhetens slut eftersom det är först då som dammet lagt sig på ytor och därmed kan städas bort. Forskning visar att hur ofta städningen genomförs har störst betydelse för mängden damm och allergener i inomhusluften.

Ju oftare städning – desto renare lokaler med lägre dammhalt!

Vid regelbunden städning behövs dessutom oftast bara vatten och ett fåtal rengöringsmedel. Välj rengöringsmedel anpassat till det material som ska rengöras och tänk på att inte överdosera. När städbolag anlitas bör man välja ett företag med kvalitetssäkring/certifiering som har kunskap om hur städningen ska anpassas till just er lokal.

Kemikaliehantering

Samtliga kemiska produkter som hanteras inom verksamheten, och som kan innebära risker ur hälso- och miljösynpunkt, ska förvaras högt upp eller inlåsta, så att barn inte når dem. Exempel på sådana produkter är maskindiskmedel, fixervätska för teckningar, målarfärger, sprayburkar och tändvätska. Dessa produkter är märkta med en farosymbol/piktogram. Produkterna ska dessutom vara tydligt märkta med bland annat skyddsanvisning, innehållsuppgift och doseringsanvisning.

Det måste finnas en förteckning över samtliga kemiska produkter som används inom verksamheten och som kan innebära risker ur hälso- och miljösynpunkt. Av förteckningen ska framgå produktens namn, produktens användning, information om hälso- och miljöskad-

lighet samt klassificering avseende hälso- och miljöfarlighet. För varje faroklassad kemisk produkt ska ett så kallat säkerhetsdatablad införskaffas och förvaras intill produkten. Säkerhetsdatabladet erhålls via leverantör eller tillverkare.

Skadliga kemikalier kan även finnas i varor som uttjänt elektronik, byggvaror och bildäck. Sådana varor är inte ämnade för barn och kan på sikt innebära hälsorisker. Plastleksaker tillverkade före 2007 kan innehålla skadliga kemikalier som idag är förbjudna, och bör bytas ut. Nya plastleksaker är bättre än gamla och hård plast är oftast bättre än mjuk. Trä och tyg kan vara lämpligare material – men tänk på att tyg samlar damm. Plastartiklar i samband med mat bör undvikas, eftersom de kan läcka skadliga kemikalier till barnens mat. Tallrikar, glas, durkslag, köksredskap och vattenkokare av plast är några vanliga exempel. Det finns alternativ i material som rostfritt stål, glas och porslin (även lättviktsporcelain). Förskolor som har PVC-mattor bör på sikt byta ut dem mot trägolv eller linoleum, som är bättre alternativ ur miljö- och hälsosynpunkt. När plasthandskar används är sådana av nitrilgummi ett bättre alternativ än vinyl.

En allmän hållpunkt är att kemiska produkter och varor som innebär risker för hälsan eller miljön bör minimeras. Kemiska produkter som har ett mindre farligt alternativ ska bytas ut enligt produktvalsprincipen i miljöbalken (se sid 4).

Solskydd

Barn har tunnare hy än vuxna och bränner sig lättare. På en förskolegård ska barn ha möjlighet att söka upp skuggiga lekmiljöer sommartid. Sandlådor ska vara solskyddade under sommaren. Träd, buskar och annan växtlighet ger naturlig skugga.

Rökning

Alla lokaler inom skola, förskola och fritidshem ska vara rökfria. Rökförbudet gäller även på skolgårdar och motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. Rökning bör inte heller förekomma på andra platser nära t.ex. entréer, så att röken kan besvära dem som vistas i lokalerna. Reglerna om rökfria allmänna lokaler finns i tobakslagen.

Förskolebarn ska kunna leka utomhus utan att utsättas för direkt solljus. Bild: Skyddande "segel" på Montessorihusets förskola.

Avfall

Vi kan spara stora mängder energi och naturresurser genom att minska mängderna avfall, återanvända produkter, tillverka saker av återvunnet material, sortera ut matavfall för rötning till biogas och biogödsel och generera el och fjärrvärme av utsorterat brännbart avfall. Det är några av anledningarna till att avfall ska hanteras enligt miljöbalken och kommunens renhållningsordning.

Nedan följer några allmänna regler för er som ansvarar för skolor, förskolor och fritidshem. Mer information om avfall, bland annat en sorteringsguide, finns på www.nacka.se/avfall.

Kommunal verksamhet?

Observera att verksamheter som drivs av kommunen ska följa de avtal som kommunen har tecknat centralt. Avtal finns för utplacering av kärl, containrar/komprimatorer för hämtning av bland annat glas, metall, tidningar och elavfall. Läs mer på kanaln.nacka.se, den upphandlade entreprenören eller kontakta kommunens inköpsenhet för mer information!

Restavfall, ett slags hushållsavfall

Hushållsavfallet måste hämtas av en entreprenör som är upphandlad av kommunen. Till hushållsavfall hör restavfallet, som kan beskrivas som det avfall som läggs i en soppåse. Restavfallet som uppstår på en skola/förskola/fritidshem är samma typ som det "vanliga" avfallet från hushåll, t.ex. köksavfall och städavfall. Sophämtning kan ingå i hyresavtalet, annars beställer ni själva och betalar för er sophämtning. Ni beställer ett sophämtningsabonnemang genom att kontakta Nacka kommuns kundservice för VA och avfall via tfn 08-718 80 00 eller epost info@nacka.se.

Alla verksamheter kan också ansöka om att börja sortera ut sitt matavfall. Det är något kommunen uppmuntrar, eftersom avfallet då tas om hand för att omvandlas till biogas, ett miljöbränsle som det råder brist på i Sverige. Rötresten kan användas som gödsel till jord- och skogsbruk och näringsämnen återförs till kretsloppet. Kontakta kundservice för VA och avfall och anmäl ert intresse. Innan insamlingen startar görs ett besök på arbetsplatsen. Om ni väljer att själva kompostera det matavfall som uppstår ska det anmälas till miljöenheten. En blankett går att hämta via www.nacka.se/avfall. Kompostering av trädgårdsavfall behöver inte anmälas.

Farligt avfall och elavfall

Farligt avfall ska hållas skilt från övrigt avfall och förvaras så att obehöriga inte har tillgång till det. Till farligt avfall räknas exempelvis städ- och rengöringskemikalier, laboratoriekemikalier, färg-,

Orminge skola deltar i matavfallsinsamlingen – men jobbar också med att minska svinnet från skolluncherna.

lack- och limrester som innehåller organiska lösningsmedel. Lysrör och lågenergilampor som innehåller kvicksilver räknas också som farligt avfall.

Elavfall är produkter som drivs med sladd eller batteri, till exempel disk- och tvättmaskiner, mikrovågsugnar, datorer, dammsugare, brödrostar, rakapparater, hårtorkar och elgräsklippare. Hit räknas även glödlampor, lågenergilampor och lysrör.

Verksamheter får inte lämna farligt avfall till kommunens återvinningscentraler eller miljöstationer. Istället får man själv transportera små mängder farligt avfall direkt till en godkänd behandlingsanläggning efter att anmälan till länsstyrelsen har gjorts. Större mängder måste hämtas av en transportör som har tillstånd att köra farligt avfall. En förteckning av godkända transportörer finns exempelvis hos länsstyrelsen.

Elavfallet, allt utom glödlampor, går att lämna mot avgift på t.ex. Koviks avfallsanläggning (Lagnövägen, vid gränsen mellan Nacka och Värmdö). Kovik tar inte emot farligt avfall. Om ni är en kommunal verksamhet – läs avsnittet om det ovan!

Förpackningar

Förpackningar och tidningar ska sorteras separat. De får inte lämnas på återvinningsstationer eller återvinningscentraler i Nacka, som är till enbart för hushållens behov. I stället får ni transportera det till någon anläggning som tar emot avfall från verksamheter eller teckna avtal med valfri entreprenör. Om ni är en kommunal verksamhet – läs avsnittet om det ovan!

Grovavfall

Grovavfall är avfall som är för tungt, skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att lägga i soppåsen. Det får inte finnas något farligt avfall (kemikalier, färgrester med mera), elavfall eller förpackningar bland grovavfallet. Avfallet går att lämna mot avgift på t.ex. Koviks avfallsanläggning (Lagnövägen, vid gränsen mellan Nacka och Värmdö). Om ni är en kommunal verksamhet – läs avsnittet om det ovan!

Livsmedelsverksamhet

Livsmedelverksamheten i förskolor, fritidshem och skolor ska vara registrerad hos Nacka kommun. Det gäller vare sig man lagar till varm mat eller serverar mat som lagats på annan plats. Kraven på egenkontroll av livsmedelshanteringen bygger på livsmedelslagen och på bestämmelser som till stor del är gemensamma inom EU.

Observera att de miljöinspektörer som gör tillsynsbesök för att granska inomhusmiljön och egenkontrollen av den **inte** tittar på hur livsmedelshanteringen fungerar.

Läs mer om livsmedelskontrollen i Nacka på www.nacka.se/livsmedel Du är också välkommen att ringa om du har frågor som webbinformationen inte svarar på. Ring 08-718 80 00 och be att få tala med en livsmedelsinspektör.

Lagar, förordningar och allmänna råd

- **Miljöbalken** (SFS 1998:808)
- **Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd** (SFS 1998:899)
- **Förordning om verksamhetsutövares egenkontroll** (SFS 1998:901)
- **Tobakslagen** (SFS 1993:581)
- **Avfallsförordningen** (SFS 2011:927)

HITTA RÄTT PÅ NÄTET: Lagar och förordningar finns samlade på www.notisum.se Välj avdelningen Lagboken, som är tillgänglig utan kostnad.

- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus** (FoHMFS 2014:13)
- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer** (FoHMFS 2014:15)
- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om radon inomhus** (FoHMFS 2014:16)
- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om temperatur inomhus** (FoHMFS 2014:17)
- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation** (FoHMFS 2014:18)
- **Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning i skolor, förskolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet** (FoHMFS 2014:19)

HITTA RÄTT PÅ NÄTET: De allmänna råden finns att hämta på www.folkhalsomyndigheten.se Gå till Publicerat material > Föreskrifter och allmänna råd.

Övriga lästips

- **Kemikalier i barns vardag** (broschyr, Kemikalieinspektionen)
- **Klassificering och märkning av kemiska ämnen** (faktablad, Kemikalieinspektionen)
- **Kort om reglerna för kemiska ämnen i varor** (faktablad, Kemikalieinspektionen)
- **Ftalater i leksaker** (faktablad, Kemikalieinspektionen)
- **Farosymboler för märkning** (väggplansch, Kemikalieinspektionen)
- **Kvicksilver i lågenergilampor och lysrör** (instruktioner, Kemikalieinspektionen)
- **Allergi i skola och förskola** (redovisning av en utredning, publicerad av Folkhälsomyndigheten)
- **Hygien i förskolan** (redovisning av ett tillsynsprojekt, publicerad av Folkhälsomyndigheten)
- **Bullret bort! En liten bok om god ljudmiljö i förskolan** (kan hämtas på www.imm.ki.se/MHR2013.pdf)
- **Miljöhälsorapport 2013 om barns hälsa** (publicerad av Folkhälsomyndigheten)
- **Handlingsplan för giftfria förskolor** (broschyr, Sundbybergs kommun)
- **<http://www.allergironden.se>** är en omfattande webbplats som Astma- och Allergiförbundet utvecklat. Den kan användas om man väljer att genomföra särskilda allergironder, men också för fakta och som checklista för egenkontroll i övrigt.

HITTA RÄTT PÅ NÄTET: Kemikalieinspektionens skrifter finns att hämta på www.kemi.se - gå till Publikationer. Folkhälsomyndighetens skrifter finns att hämta på www.folkhalsomyndigheten.se Gå till Publicerat material, filtrera fram Hälsoskydd och miljöhälsa. Handlingsplanen från Sundbyberg finns på www.sundbyberg.se – Barnomsorg och utbildning > Förskola.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar*

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Genomför allergironder i skolor och förskolor

Motion till kommunfullmäktige i Nacka

En ny rapport från Socialstyrelsen, *Allergi i förskola och skola*, visar att allergierna bland barn ökar. Idag har ungefär var tredje elev någon form av allergi.

Trots att allergi definitivt inte är något ovanligt, varken hos barn eller vuxna, visar rapporten också att det oftast saknas ett generellt förebyggande allergiarbete. Istället blir det varje enskilt barn och varje enskild familj som får anpassa sig eller driva på i förskolan eller skolan för att få en allergifri och tillgänglig skolmiljö. Självklart gäller detta även för personalen.

Socialstyrelsens rapport beskriver en rad briser i skolor och förskolor när det gäller inomhus- och utomhusmiljö, anpassning av mat och så vidare.

Självklart ska de förskolor och skolor som bedriver skattefinansierad verksamhet i Nacka vara hälsosamma för våra barn och ungdomar (och personal i skolan). Men kunskapen och redskapen verkar vara obefintliga, för vi kan inte tro att det beror på ovilja att så litet görs. Dessutom innebär större barngrupper än vad som var tänkt från början att lokalerna och ventilationssystemen är inte dimensionerade för så många individer som nu ofta finns i lokalerna.

Astma- och Allergiförbundet har tagit fram ett verktyg som kan hjälpa skolor och förskolor att enkelt kunna genomföra allergironder – allt för att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron. Det ger friskare barn men också mer kunskaper om allergi. Allergironden finns att ladda ner elektroniskt utan kostnad så att det inte ska finnas några praktiska eller ekonomiska hinder att använda den. På många håll genomför man en allergirond samtidigt med den årliga obligatoriska arbetsmiljöronden. På så sätt innebär en allergirond heller inte att det går åt någon extra tid.

Mer information om allergironderna och hur de kan användas finns att hämta på www.astmaoallergiforbundet.se.

Vi yrkar

- att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt se till att allergironder blir en självklar del av verksamheten i de skolor som finansieras med skolpeng.

Nacka den 12 juni 2014

Gunnel Nyman Gräff (s)

Kaj Nyman (s)

Namnsteckning (s)

7 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 67

Dnr KFKS 2012/507-530

Lånecyklar i Nacka

Motion den 10 september 2012 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige konstaterar att intentionerna bakom förslagen i motionen är tillgodosedda genom det som kommunfullmäktige angett om system för lånecyklar i cykelstrategin. Det ingår i natur- och trafiknämnden ansvar att fatta erforderliga beslut för att ett sådant system ska kunna etableras när det finns ett juridiskt hållbart sätt att gå tillväga. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit att kommunen ska se till att det kommer ett system med lånecyklar till Nacka.

Kommunfullmäktige har i den nyligen antagna cykelstrategin uttalat att cykeln fungerar som ett komplement till de övriga kommunikationsmedlen men att alla äger inte en cykel och att eftersom det kan vara svårt att ta cykeln med kollektivtrafiken är den inte alltid med då den behövs. Kommunfullmäktige tycker att ett lånecykelsystem kan vara ett bra sätt att marknadsföra cykeln i stort.

Kommunen har tittat på olika lösningar under de senaste åren men hittills har det inte funnits något sätt att göra som uppfyllt kraven på att inte strida mot lagen om offentlig upphandling eller kommunallagen. Nacka kommun planerar nu att göra en upphandling tillsammans med Stockholm stad, planerad till 2016/2017, eftersom ett gemensamt system skulle göra det enkelt att ta en cykel i ena kommunen och lämna den i den andra. Om det dessförinnan kommer fram ett förslag som är juridiskt acceptabelt kommer natur- och trafiknämnden att lyssna på det och ta ställning till om det är möjligt genomföra det.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 26 mars 2015

Tekniska nämnden den 11 februari 2014 § 23

Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

7 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Ärendets tidigare behandling

Beslut i tekniska nämnden den 11 februari 2014 § 23

Tekniska nämnden föreslog att kommunfullmäktige anser motionen färdig behandlad genom att tekniska nämnden 2013-03-19 har gett trafikenheten i uppdrag att via samarbete med Stockholm inför nästa avtalsperiod för lånecyklar undersöka möjligheten att starta ett med Stockholm kompatibelt system i Nacka. Dessutom har enheten i uppdrag att undersöka andra möjligheter att innan 2017 införa ett lokalt system i Nacka. Det senare arbetet pågår genom att underlag tas fram för upphandling av ett sådant system.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Lite märkligt att man skyller på lagen om offentlig upphandling och kommunallagen då andra kommuner uppenbarligen har lyckats införa samma lånecykelsystem som Stockholm, även efter det att Stockholm gjort sin upphandling. Motionen skrevs redan år 2012 och då hade det varit fullt möjligt att då skriva ett avtal om lånecyklar med en klausul om uppsägning utifall Stockholm skulle byta leverantör i förhandlingarna 2017. Om det idag är för sent för att teckna ett bra avtal är det förmodligen bättre att invänta Stockholms nya upphandling som är planerad till 2016/2017.

Det är dock viktigt att platser för de framtida lånecykelställena finns med i den kommande detaljplaneringen av Nacka stad.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

Kommunstyrelsen

Lånecyklar i Nacka

Motion den 10 september 2012 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige konstaterar att intentionerna bakom förslagen i motionen är tillgodosedda genom det som kommunfullmäktige angett om system för lånecyklar i cykelstrategin. Det ingår i natur- och trafiknämnden ansvar att fatta erforderliga beslut för att ett sådant system ska kunna etableras när det finns ett juridiskt hållbart sätt att gå tillväga. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit att kommunen ska se till att det kommer ett system med lånecyklar till Nacka.

Kommunfullmäktige har i den nyligen antagna cykelstrategin uttalat att cykeln fungerar som ett komplement till de övriga kommunikationsmedlen men att alla äger inte en cykel och att eftersom det kan vara svårt att ta cykeln med kollektivtrafiken är den inte alltid med då den behövs. Kommunfullmäktige tycker att ett lånecykelsystem kan vara ett bra sätt att marknadsföra cykeln i stort.

Kommunen har tittat på olika lösningar under de senaste åren men hittills har det inte funnits något sätt att göra som uppfyllt kraven på att inte strida mot lagen om offentlig upphandling eller kommunallagen. Nacka kommun planerar nu att göra en upphandling tillsammans med Stockholm stad, planerad till 2016/2017, eftersom ett gemensamt system skulle göra det enkelt att ta en cykel i ena kommunen och lämna den i den andra. Om det dessförinnan kommer fram ett förslag som är juridiskt acceptabelt kommer natur- och trafiknämnden att lyssna på det och ta ställning till om det är möjligt genomföra det.

Förslagen i motionen

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit följande.

1. Kommunen beslutar om ett undantag i sin reklampolicy för att tillåta reklamfinansierade cyklar.
2. Kommunen omgående tar upp kontakten med Clearchannel för att få till stånd ett avtal om låncyklar till säsongen 2013.

Förslagen motiverades huvudsakligen enligt följande.

- Låncyklar har under de senaste åren införts i en rad städer runtom i världen, mestadels via reklamfinansierade system tillhandahållna av de stora aktörerna på marknaden. Först ut i Sverige var Stockholms kommun, där cyklar har nu rullat på stadens gator sedan 2006 och ökar i popularitet och antal för varje år som går. Förhoppningen är att fler och fler kommuner skaffar låncykelsystem som kan knytas ihop med Stockholms system
- Det finns många fördelar med låncyklar. Man väljer själv i vilket cykelställ som man vill hämta eller lämna tillbaka cykeln i. Servicen sköts av ett serviceteam, så cykeln är alltid oljad, servad och pumpad. Statistik visar att viljan att cykla har ökat kraftigt det senaste årtiondet, detta har till stor del skett trots stadsplaneringen, inte på grund av den. Cykeln är ett praktiskt transportmedel som inte minst tillsammans med kollektivtrafik kan erbjuda billiga, flexibla, mer miljövänliga transporter och dessutom göra en betydligt trevligare stadsplanering möjlig.
- Ett system med låncyklar skulle stimulera kommunens invånare att cykla, att låncyklar skulle fungera som reklam-pelare för cykling och att låncyklar skulle bli en pusselbit i kommunens profil som ekokommun. En cyklad mil istället för att köra bil, ger minskade koldioxidutsläpp med i genomsnitt 2 kg. Den som cyklar får samtidigt motion och därmed bättre hälsa.

Sidney Holm framför mot denna Bakgrund att kommunen snarast behöver införa låncyklar och dessutom ha med utrymme för lånestationer i den framtida stadsplaneringen.

Tekniska nämndens utredning och bedömning

Tekniska nämnden förslog i beslut den 11 februari 2014, § 23 att fullmäktige skulle fatta följande beslut.

"Tekniska nämnden föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdig behandlad genom att tekniska nämnden 2013-03-19 har gett trafikenheten i uppdrag att via samarbete med Stockholm inför nästa avtalsperiod för låncyklar undersöka möjligheten att starta ett med Stockholm kompatibelt system i Nacka. Dessutom har enheten i uppdrag att undersöka andra möjligheter att innan 2017 införa ett lokalt system i Nacka. Det senare arbetet pågår genom att underlag tas fram för upphandling av ett sådant system."

Stadsledningskontorets utredning och förslag

Kommunfullmäktige antog den 27 oktober 2014, § 188, en cykelstrategi. I den uttalar följande om låncyklar.

"Låncykelsystem har etablerats på flera platser runt om i Sverige. Dessa fungerar som ett komplement till de övriga kommunikationsmedlen. Alla äger inte en egen cykel och eftersom det kan vara svårt att ta cykeln med kollektivtrafiken är den inte alltid med då den behövs. Ett låncykelsystem kan samtidigt vara ett bra sätt att marknadsföra cykeln i stort."

Kommunfullmäktige har därmed genom cykelstrategin tagit ställning för att det är positivt med ett system med låncyklar inom kommunen.

Vidare har kommunfullmäktige i beslutet om mål och budget den 24 november 2014, § 216, noterat det så kallade majoritetsprogrammet, som uttrycker alliansmajoritetens gemensamma ambition för mandatperioden 2015-2018. I majoritetsprogrammet anges följande på temat låncyklar:

"Vi vill underlätta för människor att välja cykel framför bilen och då måste det vara tryggt och smidigt att cykla. Nacka ska ha sammanhängande och säkra cykelstråk. Cykelstrategin, som tagits fram under 2014, ska genomföras med utbyggnad av nya cykelbanor och cykelparkeringsplatser i bra kollektivtrafiklägen. Vi vill få till stånd ett system med låncyklar i Nacka utan att skattefinansiera verksamheten. Vi är därför beredda att, om nödvändigt, ändra i de riktlinjer som finns för skyltning."

I reglementet för natur- och trafiknämnden har kommunfullmäktige skrivit in att system för låncyklar ingår i nämndens ansvarsområden.

Stadsledningskontorets förslag

Kommunfullmäktige har, som angetts ovan, tagit ställning för att det ska komma till ett system för låncyklar i Nacka. Enligt stadsledningskontorets uppfattning är det dock inte avsett att kommunen ska vara huvudman för det eller på annat sätt finansiera det. Trafikenheten har tittat på olika lösningar men hittills har det inte funnits något sätt att komma fram som uppfyllt kraven på att inte strida mot lagen om offentlig upphandling eller kommunallagen regler om att kommunen inte får gynna enskild näringsidkare. Den lösning som tekniska nämnden åsyftade i sitt förslag till beslut i februari 2014 gick inte att genomföra då det ställdes krav på kommunal finansiering.

Avsikten är nu att Nacka kommun ska göra en upphandling tillsammans med Stockholm stad, som planeras till 2016/2017. En gemensam upphandling med Stockholm skulle medföra att det blir enkelt att ta en cykel i ena kommunen och lämna den i den andra. Om det dessförinnan kommer förslag från någon som håller i låncykelsystem som är juridiskt acceptabelt utgår stadsledningskontoret från att natur- och trafiknämnden kommer att lyssna på det och genomföra det om det är möjligt.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kommunen ska möjliggöra ett system med lånecyklar, inte till några delar finansiera det.

Konsekvenser för barn

Varje gång någon väljer cykel i stället för bil är det bra för miljön och en bra miljö medför positiva konsekvenser för barn.

Bilagor

Protokollsutdrag med tekniska nämndens förslag till beslut den 11 februari 2014, § 23
Motion

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

2014-02-11

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Tekniska nämnden

§ 23

TN 2013/12-519

Lånecyklar i Nacka

Motion den 12 september 2012 av Sidney Holm och Per Chrisander

Beslut

Tekniska nämnden föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdig behandlad genom att tekniska nämnden 2013-03-19 har gett trafikenheten i uppdrag att via samarbete med Stockholm inför nästa avtalsperiod för lånecyklar undersöka möjligheten att starta ett med Stockholm kompatibelt system i Nacka. Dessutom har enheten i uppdrag att undersöka andra möjligheter att innan 2017 införa ett lokalt system i Nacka. Det senare arbetet pågår genom att underlag tas fram för upphandling av ett sådant system.

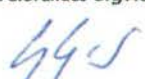

Ärendet

Miljöpartiet de gröna har i en motion till kommunfullmäktige fört fram att kommunen snarast borde se till att ett lånecykelsystem införs i Nacka. Trafikenheten har under 2013 fört en diskussion med Clear Channel om att införa systemet i Nacka. Tekniska Nämnden beslutade dock 2013-03-19 bl.a. att avstå från att teckna avtal med Clear Channel. Det främsta skälet till beslutet var att företaget krävde upplåtelse på minst 10 år medan Stockholms kommun kommer att handla upp sitt system igen 2017. Om en annan leverantör vinner kommer Nacka stå med ett system som inte är kompatibelt med stadens, samtidigt som vi har upplåtit ett stort antal platser för reklam. Trafikenhetens bedömning är att det då kommer att bli svårt att hitta tillräcklig mängd nya reklamplatser för ett nytt system.

För att undersöka möjliga alternativ för att införa lånecykelsystemet i Nacka undersöks också möjligheterna till att handla upp ett separat system för Nacka. Detta arbete med handla upp en så kallad koncession pågår och väntas vara klart för ställningstagande före sommaren 2014. Arbetet utgår från att nuvarande regelverk kring upplåtelse och bygglov för reklamskyltar kan inrymma erforderligt antal skyltar.

Förslagen i motionen

Miljöpartiet de gröna har i en motion till kommunfullmäktige fört fram att kommunen snarast borde se till att ett lånecykelsystem införs i Nacka, liknande de system som redan finns i Stockholm och Solna. Miljöpartiet yrkar i motionen på att kommunen beslutar om ett undantag i sin skyltpolicy för att tillåta reklamfinansierade cyklar, samt att kommunen omgående tar upp kontakten med Clear Channel för att få till ett avtal om lånecyklar till säsongen 2013.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2014-02-11

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL Tekniska nämnden

Forts § 23

Enhetens utredning och bedömning

Trafikenheten har under tidig vår 2013 utrett frågan om lånecykelsystem och haft en nära dialog med företaget som tillhandahåller systemet i Stockholms kommun. Tekniska nämnden beslutade 2013-03-19 att:

- Avstå från att teckna avtal om lånecykelsystem på villkor som framförhandlats med Clear Channel.
- Att uppdra åt trafikenheten att undersöka möjligheten till upphandling av lånecykelsystem fram till 2017, samordnat med Stockholms kommande upphandling från samma år.
- Att uppdra åt trafikenheten att göra en översyn av tekniska nämndens riktlinjer för reklamskyltar utifrån erfarenheterna från detta ärende och att ta initiativ för att initiera motsvarande arbete avseende miljö- och stadsbyggnadsnämndens riktlinjer.
- Att trafikenheten kontinuerligt ska informera nämnden om utvecklingen i ovanstående uppdrag.

Skälet till att Tekniska nämnden beslutade att avstå från att teckna avtal var främst att avtalet mellan Clear Channel och Stockholms stad går ut 2017 då en ny upphandling förväntas ske. Om någon annan aktör än Clear Channel vinner upphandlingen i Stockholms kommun 2017 skulle Nacka kommun ha ett system som med stor sannolikhet inte är kompatibelt med det i Stockholm. Clear Channel skulle då enligt deras krav i förhandlingen kunna säga upp avtalet vad gäller cykelhanteringen men ha kvar reklamvitrinerna mot avgift för markupplåtelsen hela 10-årsperioden ut, d v s ytterligare 5 år.

För att undersöka möjliga alternativ för att införa lånecykelsystemet i Nacka undersöks nu också möjligheterna till att handla upp ett separat lokalt system för Nacka. Detta arbete med handla upp en så kallad koncession pågår och väntas vara klart för ställningstagande före sommaren 2014. Arbetet utgår från att nuvarande regelverk kring upplåtelse och bygglov för reklamskyltar kan inrymma erforderligt antal skyltar.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2014-01-30
Bilaga 1 motion

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med enhetens förslag till beslut.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2014-02-11

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Tekniska nämnden

Forts § 23

Protokollsanteckningar

Soledad Aguilar (C) lät anteckna följande till protokollet;

”Centerpartiet ser positivt på en utveckling av lånecyklar i Nacka kommun framöver.

Nuläget gör dock att vi måste avvakta med ett beslut för att tillförsäkra att systemet blir det mest funktionella och kostnadseffektiva för Nackaborna”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande Heidi Svahn
---	---	-----------------------------------

miljöpartiet de gröna

Motion om att skyndsamt bygga ut ett lånecykel system i Nacka som ska stå klart år 2013

*Motion till Nacka kommunfullmäktige 2012-09-10
Sidney Holm
Miljöpartiet de gröna*

Lånecyklar har under de senaste åren införts i en rad städer runtom i världen, mestadels via reklamfinansierade system tillhandahållna av de stora aktörerna på marknaden, Clearchannels Citybikes eller Styr & Ställ från JC Decaux. Först ut i Sverige var Stockholms kommun. Där valde man Clearchannel, "uppfinnaren" av lånecykeln. Deras cyklar har nu rullat på Stockholms gator sedan 2006 och ökar i popularitet och antal för varje år som går.

Förhoppningen är att fler och fler kommuner skaffar lånecykelsystem som kan knytas ihop med Stockholms system

Det finns många fördelar med lånecyklar. Du väljer själv i vilket cykelstall som du vill hämta eller lämna tillbaka cykeln i. Servicen sköts av ett serviceteam, så din cykel är alltid oljad, servad och pumpad.

Första Stockholmskommun utanför Stan att införa systemet med lånecyklar blev Lidingö, tätt följt av Solna.

Ungefär hälften av alla bilresor är enligt Vägverket kortare än 5 kilometer och många väljer bilen därför att det inte finns något bra kollektivt färdssätt för hela den sträckan man ska ta sig. Statistik visar att viljan att cykla har ökat kraftigt det senaste årtiondet, detta har till stor del skett TROTS stadsplaneringen, inte på grund av den. Cykeln är ett praktiskt transportmedel som inte minst tillsammans med kollektivtrafik kan erbjuda billiga, flexibla, mer miljövänliga transporter och dessutom göra en betydligt trevligare stadsplanering möjlig.

miljöpartiet de gröna

System med låncyklar tror vi skulle stimulera cyklande för kommunens invånare. Cykeln är en viktig del i samhällets transportsystem och låncyklar fungerar också som reklam-pelare för cykling. Låncyklar skulle dessutom bli en pusselbit i vår profil som ekokommun.

Vi har alla ett ansvar för att klimatmålen nås och kombinationen av kollektivtrafik och cykel är ett sätt att flytta fram positionerna. Mer än en tredjedel av ett genomsnittligt tjänsteföretags koldioxidutsläpp kommer från personalens resor till, från och i arbetet. En cyklad mil istället för att köra bil, ger minskade koldioxidutsläpp med i genomsnitt 2 kg. Den som cyklar får samtidigt motion och därmed bättre hälsa.

Tjänstemännen i Nacka kommun har tidigare fört samtal med Clearchannel som är positiva till att etablera utlåningsplatser även i Nacka men projektet föll på Nacka kommuns policy att inte tillåta reklam på kommunens mark.

Miljöpartiet anser att vi snarast behöver införa låncyklar i Nacka och dessutom ha med utrymme för lånestationer i den framtida stadsplaneringen. Det är viktigt att vi kommer igång redan nu så att vi inte bygger bort möjligheterna vid den planerade förtätningen av västra Sicklaön och Kvarnholmen.

Miljöpartiet de gröna yrkar på att

1. kommunen beslutar om ett undantag i sin reklampolicy för att tillåta reklamfinansierade cyklar.
2. Kommunen omgående tar upp kontakten med Clearchannel för att få till stånd ett avtal om låncyklar till säsongen 2013.

Sidney Holm (mp)

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 20

KFKS 2014/914-639

Barnrättscertifiering i Nacka kommun

Motion den 27 oktober 2014 av Andreas Falk, Gunnel Nyman-Gräff och Martin Hellströmer (S)

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det som föreslås i motionen i huvudsak redan pågår. Intentionen bakom motionen är därmed uppfyllda och motionen är färdigbehandlad.

Ärende

Andreas Falk, Gunnel Nyman Gräff och Martin Hellströmer (S) förslår i en motion att Nacka kommun ska utarbeta indikatorer och utbildning för personal för att kunna barnrättscertifiera delar av verksamheten samt utarbetar en plan för införandet av barnrättscertifiering.

Inom Valfärd skola sätter verksamheten dagligen barnen i första hand. Verksamheten har barnens perspektiv i allt som görs. Valfärd skola arbetar målinriktat för att barn och elever ska få en hög kvalitet på sin dag i förskolan och skolan. Alla barn och elever ska känna delaktighet, trygghet och trivsel i våra förskolor och skolor och detta är prioriterat i all verksamhet. Genom olika styrdokument och arbetssätt är barnkonventionen en aktiv del av Valfärd skolas verksamhet. Verksamhetsutskottet anser att verksamheten redan idag arbetar med barnkonventionen som byggsten i det dagliga arbetet och att barn, elever och pedagoger är väl insatta i barns rättigheter i samhället.

Handlingar i ärendet

Valfärd skolas tjänsteskrivelse den 2 februari 2015

Motion

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till motionens förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till Valfärd skolas förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayars Farmanbars yrkande beslutade verksamhetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-02-02

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/914-639

Kommunstyrelsen

Barnrättscertifiering i Nacka kommun

Motion den 27 oktober 2014 av Andreas Falk, Gunnel Nyman-Gräff och Martin Hellströmer (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det som föreslås i motionen i huvudsak redan pågår. Intentionen bakom motionen är därmed uppfyllda och motionen är färdigbehandlad.

Sammanfattning

Andreas Falk, Gunnel Nyman Gräff och Martin Hellströmer (S) förslår i en motion att Nacka kommun ska utarbeta indikatorer och utbildning för personal för att kunna barnrättscertifiera delar av verksamheten samt utarbetar en plan för införandet av barnrättscertifiering.

Inom Valfärd skola sätter verksamheten dagligen barnen i första hand. Verksamheten har barnens perspektiv i allt som görs. Valfärd skola arbetar målinriktat för att barn och elever ska få en hög kvalitet på sin dag i förskolan och skolan. Alla barn och elever ska känna delaktighet, trygghet och trivsel i våra förskolor och skolor och detta är prioriterat i all vår verksamhet. Genom olika styrdokument och arbetsätt är barnkonventionen en aktiv del av Valfärd skolans verksamhet. Valfärd skola anser att verksamheten redan idag arbetar med barnkonventionen som byggsten i det dagliga arbetet och att barn, elever och pedagoger är väl insatta i barns rättigheter i samhället.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår följande i motionen:

- Kommunen får i uppdrag att utarbeta indikatorer och utbildning för personal för att kunna barnrättscertifiera enskilda delar av verksamheten i Nacka kommun.
- Kommunen utarbetar en plan för införandet av barnrättscertifiering

Förslaget är motiverat enligt följande.

Av Nackas kommunala verksamheter berör de flesta barn på ett eller annat sätt. Det kan t.ex. handla om det sociala området, skolan eller planering av nya vägar och bostadsområden. Verksamheter bör därför ha ett tydligt barnperspektiv och alltid utgå från barnets bästa. Tyvärr så ser verkligheten många gånger annorlunda ut. Nacka kommun måste därför intensifiera sitt arbete med att implementera barnkonventionen i sina verksamheter.

Det skulle finnas ett mycket stort värde utifrån ett barnperspektiv att Nacka kommun inleder arbetet med att barnrättscertifiera enskilda delar av den kommunala verksamheten. Detta skulle utgöra en viktig del i vidareutvecklingen av kvalitetssäkringen av de kommunala verksamheterna. Ordning och reda i ekonomin med ökad kvalitet för barnens bästa.

Välfärds skolas utredning och bedömning

Välfärd skola arbetar dagligen med att sätta barnen i första hand. All verksamhet har barnens perspektiv i allt som görs. Välfärd skola arbetar målinriktat för att barn och elever ska få en hög kvalitet på sin dag i förskolan och skolan. Alla barn och elever ska känna delaktighet, trygghet och trivsel i sina förskolor och skolor och detta är prioriterat i all verksamhet.

Välfärd skola arbetar med systematiskt kvalitetsarbete. Detta bidrar till att tydliggöra processer och ansvar inom hela verksamheten för att öka tryggheten för alla barn och elever. Kvalitén i verksamheten säkras även genom VÅGA VISA där observationer genomförs kollegialt kommuner emellan. Årligen rapporterar Välfärd skolas förskolor och skolor sina kvalitetsredovisningar till grund för fortsatt utveckling. Välfärd skola har även genom ett intensivt arbete genomlyst verksamheten och har nu en ekonomi i balans. En ekonomi i balans leder till en ökad kvalitet för barn och elever.

Inom Välfärd skolas styrdokument finns ett antal prioriterade områden varav ett är att ha barn och elever i fokus. Det innebär att beslut och åtgärder som vidtas alltid har ett barn- och elevperspektiv.

Skolorna och förskolorna arbetar varje år intensivt med sin värdegrund där barnkonventionen och läroplanen är viktiga byggstenar. Barn, elever och medarbetare är med i arbetet.

Många av Välfärd skolas förskolor är certifierade inom det som kallas Trygg och Säker förskola. Detta är ett verktyg för att göra barnens miljö tryggare och säkrare. I detta ingår bland annat att barnskyddsronder genomförs, såväl inom- som utomhus. Inträffade tillbud i skolor och förskolor rapporteras enligt kommunens riktlinjer i systemet KIA. Underlag från KIA ligger till grund för analys och förebyggande insatser.

FN-dagen uppmärksammas varje år och under den dagen pågår mycket arbete med barnkonventionen. Denna dag pågår en mängd olika aktiviteter där alla på skolorna deltar.

Det spelas pjäser, det pågår grupparbeten, föreläsningar, sångstunder etc. Alla dessa aktiviteter har sin grund i barnens rätt i samhället.

Skolor arbetar med olika typer av material kopplat till barnkonventionen. Speciella temadagar med fokus på barnens rätt pågår varje år på skolorna. Pedagoger och arbetslag beställer material som kan finnas med i det dagliga skolarbetet. Barnens olika förutsättningar i världen diskuteras kontinuerligt och våra skolelever får i tidiga år lära sig att barnens rätt i samhället är väldigt viktig att ta hänsyn till.

BRIS (barnens rätt i samhället) kommer till skolorna och föreläser för både elever och pedagoger. Valfärd skola ser till att använda de olika aktiviteter som de erbjuder.

Alla skolor har en likabehandlingsplan. Den har på vissa skolor omarbetats i klassrummen, av elever, allt i syfte att göra den lättförståelig för barn. Likabehandlingsplanen bygger på lagar som styr men har även en grund i FN:s barnkonvention.

Valfärd skola anser att vår verksamhet redan idag arbetar med barnkonventionen som byggsten i det dagliga arbetet och att våra elever och pedagoger är väl insatta i barns rättigheter i samhället.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger inga ekonomiska konsekvenser.

Bilaga

Motion

Einar Fransson
Produktionsdirektör

Helena Ekwall
Chef för verksamhetsstödet

Barnrättscertifiering i Nacka kommun

Motion till kommunfullmäktige

Barnrättscertifiering av Nacka kommuns verksamheter

Av Nackas kommunala verksamheter berör de flesta barn på ett eller annat sätt. Det kan t.ex. handla om det sociala området, skolan eller planering av nya vägar och bostadsområden. Verksamheter bör därför ha ett tydligt barnperspektiv och alltid utgå från barnets bästa. Tyvärr så ser verkligheten många gånger annorlunda ut. Nacka kommun måste därför intensifiera sitt arbete med att implementera barnkonventionen i sina verksamheter.

Inom HBT- rörelsen har man upplevt en liknande situation då kompetensen om HBT inte varit tillräcklig inom kommun och landsting. Sedan 2008 erbjuder därför RFSL HBT-certifiering, som innebär ett synliggörande av att en organisation jobbar strategiskt i syfte att erbjuda en god arbetsmiljö för anställda och ett respektfullt bemötande av kunder/klienter/patienter utifrån ett HBT-perspektiv. Av den anledningen har RFSL utarbetat indikatorer för att HBT-certifiera verksamheter. Detta sker efter att personal genomgått utbildning och att verksamheterna vidtagit åtgärder i syfte att inte diskriminera HBT-personer samt att ge dem ett gott bemötande och ett bra omhändertagande.

I Örebro pågår ett projekt för att barncertifiera en kommun. Projektet är finansierat av Arvsfonden och är mycket intressant. Det skulle finnas ett mycket stort värde utifrån ett barnperspektiv att Nacka kommun inleder arbetet med att barnrättscertifiera enskilda delar av den kommunala verksamheten. Detta skulle utgöra en viktig del i vidareutvecklingen av kvalitetssäkringen av de kommunala verksamheterna. Ordning och reda i ekonomin med ökad kvalitet för barnens bästa.

Nacka kommunfullmäktige föreslås därför besluta

att Nacka kommun får i uppdrag att utarbeta indikatorer och utbildning för personal för att kunna barnrättscertifiera enskilda delar av verksamheten i Nacka kommun

att en plan för införande av barnrättscertifiering utarbetas

Nacka den 27 oktober 2014

Andreas Falk (s)

Gunnel Nyman-Gräff (s) Martin Hellströmer

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 71

Dnr KFKS 2005/149-258

Gatukostnader för Sydöstra Lännersta 2 (Område W), Boo

Beslut om utställning

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut gatukostnadsutredningen.

Ärendet

En första utställning av gatukostnadsutredningen ägde rum 2013 parallellt med utställning om förslaget till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2. Till följd av revideringar i detaljplanen och en fördjupad kostnadskalkyl utifrån projektering av gatu- och parkmark i området, har gatukostnadsutredningen reviderats och ställs därför ut igen. Revideringarna avser bland annat ändring av allmän platsmark till kvartermark för strandpromenaden och möjlighet för fler fastighetsägare att avstycka sin tomt.

Kostnadsunderlaget omfattar sådana anläggningar som behövs för områdets funktion såsom gator inklusive belysning, avvattningsvägar, gångbanor, trappled och naturmark. De totala kostnaderna har beräknats till 64,3 miljoner kronor med justering för kostnadsnivåförändring, det vill säga index. Kommunen finansierar 100 % av kostnaderna för gångstigar, allmänna parkeringsplatser, strandpromenad, inlösen av mark till kulturresevat, övrig naturmark och 50 % av kostnaderna för gångbanor, lekplats och trappled. De kostnader som föreslås finansieras genom debitering av gatukostnader uppgår till 40,8 miljoner kronor.

Fördelningsområdet innefattar området för detaljplanen för Sydöstra Lännersta 2 (område W). Kostnaderna fördelas efter andelstal enligt klassificering. Förslaget innebär att en gatukostnadsersättning för en fastighet med andelstal 1,0 (obebyggd tomt) blir 264 312 kronor.

Totalekonomi för område W

	Kostnad (miljoner kronor)	Inkomst (miljoner kronor)
Gatukostnader		40,8
Utbyggnad	64,3	
Markförsäljning		5,0
VA	14,5	16,7

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Resterande kostnad Projektledning, projektering, planläggning, förstudier mm	16,6	
Totalt	95,4	62,5

Detta medför ett totalt netto negativt netto på 32,9 miljoner kronor

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 1 april 2015

Gatukostnadsutredning

Bilaga 1, omfattningsbeskrivning

Bilaga 2, fördelning av gatukostnader per fastighet

Bilaga 3, betalningsvillkor

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2015-04-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KSKF 2005/149-258

Kommunstyrelsen

Gatukostnader för Sydöstra Lännersta 2 (Område W), Boo

Beslut om utställning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställa ut gatukostnadsutredningen.

Sammanfattning

En första utställning av gatukostnadsutredningen ägde rum 2013 parallellt med utställning om förslaget till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2. Till följd av revideringar i detaljplanen och en fördjupad kostnadskalkyl utifrån projektering av gatu- och parkmark i området, har gatukostnadsutredningen reviderats och ställs därför ut igen. Revideringarna avser bland annat ändring av allmän platsmark till kvartersmark för strandpromenaden och möjlighet för fler fastighetsägare att avstycka sin tomt.

Kostnadsunderlaget omfattar sådana anläggningar som behövs för områdets funktion såsom gator inklusive belysning, avvattning av vägar, gångbanor, trappled och naturmark. De totala kostnaderna har beräknats till 64,3 miljoner kronor med justering för kostnadsnivåförändring, det vill säga index. Kommunen finansierar 100 % av kostnaderna för gångstigar, allmänna parkeringsplatser, strandpromenad, inlösen av mark till kulturresevat, övrig naturmark och 50 % av kostnaderna för gångbanor, lekplats och trappled. De kostnader som föreslås finansieras genom debitering av gatukostnader uppgår till 40,8 miljoner kronor.

Fördelningsområdet innefattar området för detaljplanen för Sydöstra Lännersta 2 (område W). Kostnaderna fördelas efter andelstal enligt klassificering. Förslaget innebär att en gatukostnadsersättning för en fastighet med andelstal 1,0 (obebyggd tomt) blir 264 312 kronor.

Totalekonomi för område W

	Kostnad (miljoner kronor)	Inkomst (miljoner kronor)
Gatukostnader		40,8
Utbyggnad	64,3	
Markförsäljning		5,0
VA	14,5	16,7
Resterande kostnad Projektledning, projektering, planläggning, förstudier mm	16,6	
Totalt	95,4	62,5

Detta medför ett totalt netto negativt netto på 32,9 miljoner kronor

Ärendet

Bakgrund

En första utställning ägde rum 19 april-22 maj 2013. Eftersom ett flertal förändringar i detaljplanen till exempel strandpromenaden som har ändrats från allmän plats till kvartersmark och möjlighet till avstyckning tillkommit, medför så stora förändringar av allmänintresse så att en reviderad utställning bör ske.

Nytt förslag till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) har upprättats. Syftet med detaljplanen är att omvandla området från ett fritidshusområde till ett område som fungerar för permanent boende. Förslaget till detaljplan medger huvudsakligen byggrätter för fristående villor och medger viss förtätning genom delning av befintliga fastigheter. Detta kräver i sin tur att det tekniska försörjningssystemet, såsom gator, gångvägar mm samt vatten- och avloppsanläggningar (VA) byggs ut.

I detaljplanen ingår att iordningställa del av strandpromenaden samt en trappled mellan strandpromenaden och östra änden av Sieverts väg.

Nacka kommuns policy är att varje förnyelseområde ska bära de områdesbundna anläggningskostnader som uppkommer i samband med detaljplaneläggning och som är till nytta för planområdet. Det innebär att kostnaderna för nyanläggning och förbättringar av allmänna anläggningar (gator, gång- och cykelvägar, belysning, parkanläggningar och naturmark) fördelas mellan fastighetsägarna inom ett bestämt område. Den ersättning som fastighetsägarna ska betala till kommunen kallas gatukostnader.

Kostnader för underhåll och drift av anläggningarna inom området ingår inte i gatukostnaderna, utan finansieras via skattemedel.

Gatukostnadsutredningen utarbetas genom en process som löper parallellt med detaljplaneprocessen.

Samrådsmöte om gatukostnadsutredningen och detaljplanen hölls 17 maj 2011 och samrådet pågick mellan den 3 maj till 15 juni 2011 och utställningen hölls mellan 19 april – 22 maj 2013. Under utställningstiden har skrivelser med synpunkter inkommit som redovisas i den nu reviderade utställningsredogörelsen.

Förslag till fördelning av gatukostnader

Kommunen ska besluta om gatukostnadsunderlaget, fördelningsområdet och fördelningsgrunden. Underlaget för beslut om uttag av gatukostnader utgörs av gatukostnadsutredningen, som föreslås ställas ut för granskning. Reviderad utställningen planeras pågå under maj/juni 2015.

Kostnadsunderlag

Kostnadsunderlaget omfattar de anläggningar som fordras för områdets funktion (gator inklusive belysning avvattning, gångbanor, trappled och naturmark mm), projektering, bygg- och projektledning, marklösen mm samt kostnader för administration. En överenskommelse om fastighetsreglering mellan kommunen och Gammeludden AB är framtagen. Överenskommelsen innebär att Gammeludden får två bygggrätter på sin fastighet Lännersta 11:162 och kommunen löser in den allmänna platsmarken på fastigheten Lännersta 11:162 utan ersättning. Överenskommelsen måste vara undertecknad av bägge parter före antagande av detaljplanen och gatukostnadsersättningen.

Förändringarna i kostnadsunderlaget sedan utställningen maj 2013 är att kostnaderna för utbyggnad av gator med belysning bedöms minska med 3,5 miljoner kronor, marklösen bedöms minska med 4,6 miljoner kronor och parkkostnaderna bedöms öka med 4,9 miljoner kronor. De totala kostnaderna har beräknats till 64,3 miljoner kronor, med justering för kostnadsnivåförändring, index.

Kommunen finansierar 100 % av kostnaderna för gångstigar, allmänna parkeringsplatser, strandpromenaden, inlösen av mark till kulturreseptatet, övrig naturmark och 50 % av kostnaderna för gångbanor, lekplats och trappled. Den totala kostnaden för de anläggningar som kommunen bekostar har beräknats till 16,7 miljoner kronor.

Därutöver föreslås att kommunen bekostar 6,8 miljoner genom en generell jämkning som i föregående utställning föreslagits i utställningen av gatukostnader. Total föreslås 23,5 miljoner kronor finansieras av kommunen.

De kostnader som föreslås finansieras genom debitering av gatukostnader uppgår alltså till 40,8 miljoner kronor.

Om de faktiska kostnaderna överstiger de beräknade kostnaderna finansieras merkostnaden av kommunen.

Kostnadspost	Kr	Kr
Utbyggnad av gator, gc-vägar inklusive projektering, byggledning, dagvattenavledning mm	30 136 000	
Utbyggnad av gångbanor inklusive projektering, byggledning, dagvattenavledning mm	3 933 000	
Belysning: Gata, gc-väg, lekballplan	5 875 000	
Marklösen/släntanpassning	9 108 000	
Parkanläggning, samt naturmark	14 652 000	
Administration	622 000	
Summa kostnader		64 326 000
Avgår, samordningsvinst VA	1 011 000	
Gångstigar	1 657 000	
50 % av gångbanorna	2 176 000	
50 % av lekplats	645 000	
50 % av lokalgata intill strandpromenad	204 000	
50 % av trappled	138 000	
Fyra allmänna parkeringsplatser till naturreservatet	56 000	
Lännersta strandpromenad, strandskoning	8 915 000	
Inlösen mark till kulturresevat	1 900 000	
Summa avgår		16 702 000
SUMMA		47 624 000
Avgår, generell jämkning gata	6 337 600	
Avgår, generell jämkning park	462 400	
SUMMA, att fördela på berörda fastighetsägare		40 824 000

Fördelningsområde

Fördelningsområdet omfattar samma område som förslaget till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (område W). I fördelningsområdet ingår åtta fastigheter som har betalat gatukostnader i ett annat fördelningsområde.

Fördelningsgrund

Kostnader för park och parkanläggningar fördelas lika på antalet befintliga och tillkommande bostäder förutom Gammeludden och en fastighet som har större byggrätt än andra. Kostnaderna, exklusive park och natur, fördelas efter andelstal grundade på föreslagen klassificering som grundar sig på klassificeringen vid tidpunkt för start PM.

Preliminär gatukostnadsersättning för Sydöstra Lännersta 2 (Område W)	Andelstal	Andel park	Kr
Befintlig fastighet, permanentus	0,6	1	165 188
Befintlig fastighet, fritidshus permanent vid tidpunkt för start PM	0,7	1	190 101
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	1	214 838
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0	1	264 312
Ny, tillkommande tomt	2,0	1	511 618
Specialtomt för exploatering	10,0	10	2 806 130
Special befintligt sjukhem	7,0	7	1 964 291

Förslaget innebär att en gatukostnadsersättning för en fastighet med andelstal 1,0 (befintlig obebyggd tomt) uppgår till 264 312 kronor mot tidigare 297 400 kronor.

Gatukostnadsutredningen har utarbetats utifrån förutsättningarna i detaljplanen för Sydöstra Lännersta 2 och i enlighet med gatukostnadspolicyn och praxis.

Bilagor

Gatukostnadsutredning
Bilaga 1, omfattningsbeskrivning
Bilaga 2, fördelning av gatukostnader per fastighet
Bilaga 3, betalningsvillkor

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Björn Bandmann
Exploateringsingenjör

GATUKOSTNADSUTREDNING

Sydöstra Lännersta 2 (Område W), Nacka kommun

Upprättad på Exploateringsenheten i februari 2013 och reviderad i mars 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	2
Gatukostnadsprocessen	3
Utställning	4
Antagande	4
Gatukostnadspolicy	4
GATUKOSTNADSUTREDNING.....	5
Kostnadsunderlag	5
Motiv för generell jämkning.....	7
Fördelningsområde.....	8
Fördelningsgrund	9
Motiv för fördelning, klassificering och andelstal	11
Gatukostnadsersättning.....	133
Fördelning av andelstal efter fastighetsbildning	13
Betaling av gatukostnadsersättning.....	14
BILAGOR.....	14

Sammanfattning

I Nacka kommun finns beslut om att tillämpa plan- och bygglagens möjligheter till uttag av ersättning för gatukostnader från fastighetsägarna för att finansiera utbyggnaden av allmänna anläggningar. Kommunen ska besluta om kostnadsunderlaget, fördelningsområdet och fördelningsgrunden. Underlaget för beslut om uttag av gatukostnader utarbetas genom denna gatukostnadsutredning.

Gatukostnadsutredningen omfattar detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W). Syftet med detaljplanen är att omvandla området från ett fritidshusområde till ett område som fungerar för permanent boende samt att iordningsställa del av strandpromenaden och en trappled mellan strandpromenaden och östra änden av Sieverts väg.

Kostnadsunderlag

Kostnadsunderlaget omfattar de anläggningar som fordras för områdets funktion (gator inklusive belysning och avvattnings, gångbana, trappled och naturmark mm), projektering, bygg- och projektledning, marklösen mm samt kostnader för administration. De kostnader som föreslås finansieras genom uttag av gatukostnadsersättning har beräknats till ca 41 miljoner kronor.

Fördelningsområde

Fördelningsområdet innefattar området för detaljplanen för Sydöstra Lännersta 2 (Område W).

Fördelningsgrund

Kostnader för park och parkanläggningar fördelas lika på antalet befintliga och tillkommande bostäder förutom för ett befintligt sjukhem och en tomt med större bygggrätt än övriga fastigheter. Kostnaderna, exklusive park och natur, fördelas efter andelstal grundade på föreslagen klassificering.

Kostnadsunderlag, fördelningsområde och fördelningsgrund kan komma att revideras i det kommande antagandeförslaget.

Preliminär gatukostnadsersättning för Sydöstra Lännersta 2 (Område W)	Andelstal	Andel park	Kr
Befintlig fastighet, permanentthus	0,6	1	165 364
Befintlig fastighet, permanentbebott fritidshus vid tidpunkt för start-PM	0,7	1	190 101
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	1	214 838
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0	1	264 312
Ny, tillkommande tomt	2,0	1	511 681
Special tomt för exploatering	10,0	10	2 806 130
Special befintligt sjukhem	7,0	7	1 964 291

Gatukostnadspolicy

Gatukostnaderna har utarbetats utifrån förutsättningarna i detaljplanen för Sydöstra Lännersta 2 och i enlighet med gatukostnadspolicy fastställd av kommunstyrelsen 25/3 2013 § 75 och praxis.

Betalningsvillkor

Gatukostnadsersättningen ska betalas när vägarna är färdigställda och kan tas i drift, vilket kan ske tidigast under 2017. Fastighetsägarna har möjlighet till anstånd och avbetalning med gatukostnadsersättningen i enlighet med betalningsvillkoren i gatukostnadspolicyn fastställd av kommunstyrelsen 25/32013 § 75.

Bakgrund

Förslag till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) har upprättats. Syftet med detaljplanen är att omvandla området från ett fritidshusområde till ett område som fungerar för permanent boende. Förslaget till detaljplan medger huvudsakligen bygggrätter för fristående villor och viss förtätning genom delning av befintliga fastigheter. Detta kräver i sin tur att det tekniska försörjningssystemet, såsom gator, gångvägar, mm samt vatten- och avloppsanläggningar (VA) byggs ut.

Syftet är även att iordningställa strandpromenaden och trappleden vid Sieverts väg. Upprustningen sträcker sig från trappleden till planområdets östra gräns.

Kommunen kommer att bli huvudman för alla allmänna platser, d v s gator och naturområden. Med huvudmannskapet följer att kommunen är ansvarig för utbyggnad, underhåll och drift.

Nacka kommuns policy är att varje förnyelseområde ska bära de områdesbundna anläggningskostnader som uppkommer i samband med detaljplaneläggning och som är till nytta för planområdet. Det innebär att kostnaderna för nyanläggning och förbättringar av allmänna anläggningar (gator, gångvägar, belysning, parkanläggningar och naturmark) fördelas mellan fastighetsägarna inom ett bestämt område. Den ersättning som fastighetsägarna ska betala till kommunen kallas gatukostnader.

Kostnader för underhåll och drift av anläggningarna inom området ingår inte i gatukostnaderna, utan finansieras via skattemedel.

Gatukostnadsprocessen

Kommunens rätt att besluta om gatukostnader respektive fastighetsägarnas skyldigheter att betala regleras i 6 kap. -24 § plan- och bygglagen (2010:900) ("PBL").

Gatukostnaderna ska fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund. Kommunen ska enligt 24 § besluta om de kostnader som ska fördelas, om avgränsningen av det område inom vilket fördelning ska ske, samt om grunderna för fördelningen. Underlaget för beslut om uttag av gatukostnader utarbetas genom denna gatukostnadsutredning.

Gatukostnadsutredningen utarbetas genom en process som ofta löper parallellt med detaljplaneprocessen.

Utställning

Den bearbetade och reviderade gatukostnadsutredningen ställs ut för granskning. Berörda fastighetsägare underrättas om utställningen. Handlingarna finns tillgängliga i kommunens utställningshall och bibliotek samt på kommunens hemsida. Under utställningstiden har berörda fastighetsägare möjlighet att skriftligen framföra synpunkter på gatukostnadsutredningen.

De inkomna synpunkterna sammanställs efter utställningen och gatukostnadsutredningen kan komma att justeras i mindre omfattning. Därefter lämnas ett slutgiltigt förslag till kommunstyrelsen för antagande.

Antagande

Kommunstyrelsen fattar beslut om att anta principer för uttag av gatukostnader, vilket omfattar kostnadsunderlag för utbyggnad av allmänna anläggningar, fördelningsområde samt fördelning av kostnader mellan berörda fastigheter.

Gatukostnadsbeslutet innebär att grunden för fördelningen står fast, d v s andelstalen för olika typer av fastigheter. En slutlig avstämning av klassificeringen för respektive fastighet görs i samband med faktureringen.

Kommunstyrelsens beslut kan överklagas genom så kallad laglighetsprövning. Reglerna för laglighetsprövning finns i 10 kap. kommunallagen (1991:900). Ett överklagande ska ske skriftligt och skickas till Förvaltningsrätten inom tre veckor från att beslutsprotokollet anslagits på kommunens officiella anslagstavla.

Gatukostnadspolicy

Nacka kommun har antagit Gatukostnadspolicyn och principer avseende uttag av gatukostnader i förnyelseområden med kommunalt huvudmannaskap för vägar och allmän platsmark. Syftet är att uppnå en rättvis kostnadsfördelning mellan fastighetsägare och skattebetalare, större tydlighet och förutsägbarhet samt generösare anståndsregler.

Gatukostnadspolicyn innehåller grundprinciper avseende kostnadsunderlag, fördelningsområdets avgränsning och fördelningsgrund, samt betalningsvillkor.

Gatukostnadspolicyn innehåller även följande principer:

- Kommunen bär investeringskostnaderna för de parkanläggningar, som bedöms vara till nytta för även andra än de som bor inom detaljplaneområdet. Här kan avses viktigare strandpromenad, ångbåtsbrygga, friluftsbad, allmäntillgänglig sjösättningsslip etc.
- Kommunen bär investeringskostnaderna för eventuell extrastandard så att väg, som har karaktären av ”huvudväg” kan fungera som sådan och klara trafikuppgift, som är klart större än att försörja området lokalt för boende och verksamhetsutövare.
- Den kostnadsnivå som angivits vid utställning av gatukostnader skall, justerat för eventuella generella kostnadsnivåförändringar över tiden (index), gälla som tak vid debitering efter att utbyggnaden av gata och park genomförts.

Gatukostnadsutredning

Kostnadsunderlag

Kostnadsunderlaget omfattar de åtgärder som görs inom planområdets gräns. I kostnadsunderlaget ingår kostnader till följd av att anläggningar på allmän plats inom området rustas upp för att motsvara de krav på säkerhet och långsiktigt hållbara anläggningar som ställs i ett område med permanent villabebyggelse. En närmare beskrivning av vilka åtgärder som vidtas och den standard som gatu- och parkanläggningarna avses få, framgår av Omfattningsbeskrivning, se bilaga 1.

Förutom anläggningskostnader för gator, inklusive belysning och avvattning, samt lekplats och bollplan, gång- och cykelvägar, strandpromenad och grönområden mm, ingår kostnader för projektering, bygg- och projektledning, markinlösen mm samt administration. Kostnaderna för allmänna platser och anläggningar inom detaljplaneområdet Sydöstra Lännersta 2 (Område W) har beräknats till totalt 64,3 miljoner kronor.

Kostnadsbedömningen av gatu- och parkanläggningarna är utförd av konsultföretagen Sweco och tidigare Tyréns, utifrån bl.a. en översiktlig geoteknisk undersökning och en förstudie av gatorna i området samt en detaljprojektering. Kostnaderna för gatubelysning har beräknats utifrån schablonpriser för anpassad belysning med armatur, exempelvis Stockholmslyktan.

Kostnader för ersättningar för släntanpassning och anläggningar på tomtmark har beräknats med schablonbelopp.

Vid samordnad schakt och återfyllnad för gator och allmänna VA-ledningar tillförs gatukostnadskollektivet del av den samordningsvinst som uppstår, i enlighet med Tekniska nämndens beslut den 25 maj 2004, § 35. Denna samordningsvinst beräknas uppgå till ca 1 011 000 kronor, vilken avräknas ifrån kostnadsunderlaget.

Kostnader för gatu- och parkanläggningar som bedöms vara till nytta för andra än de boende inom detaljplaneområdet har jämkats i enlighet med de beslutade principerna som ingår i gatukostnadspolicyn och 6 kap. 33 § PBL

Kommunen bär följande kostnader genom skattefinansiering:

- Samordningsvinst VA (VA-kollektivet)
- Gångstigar och strandpromenaden
- Inlösen av strandpromenad och mark till kulturreservat
- 50 % av kostnaden för lekplatsen
- 50 % av kostnaden för lekbollplanen
- 50 % av kostnaden för gångbanorna
- 50 % av trappled
- 50 % av lokalgata intill strandpromenaden
- Fyra allmänna parkeringsplatser till naturreservatet

Summan för dessa åtgärder som föreslås finansieras av kommunen genom skattemedel uppgår till 16,7 miljoner kronor.

Nivån på gatukostnadsersättningen vid fördelning per fastighet överstiger storleksordningen för liknande områden i kommunen. Kommunen föreslår därför en generell jämkning av kostnadsunderlaget till en summa om 6,8 miljoner kronor, vilket ska finansieras genom skattemedel.

Av den totala kostnaden på 64,3 miljoner kronor föreslås att 40,8 miljoner kronor finansieras genom uttag av gatukostnadsersättning från ägarna av fastigheterna inom fördelningsområdet.

Kostnadspost	Kr	Kr
Utbyggnad av gator, gc-vägar inklusive projektering, byggledning, dagvattenavledning mm	30 136 000	
Utbyggnad av gångbanor inklusive projektering, byggledning, dagvattenavledning mm	3 933 000	
Belysning: Gata, gc-väg, lekbollplan	5 875 000	
Marklösen/släntanpassning	9 108 000	
Parkanläggning, samt naturmark	14 652 000	
Administration	622 000	
Summa kostnader		64 326 000
Avgår, samordningsvinst VA	1 011 000	

Gångstigar	1 657 000	
50 % av gångbanorna	2 176 000	
50 % av lekplats	645 000	
50 % av gångfartsgatan intill strandpromenad	204 000	
50 % av trappled	138 000	
Fyra allmänna parkeringsplatser till naturreservatet	56 000	
Lännersta strandpromenad, strandskoning	8 915 000	
Inlösen mark till kulturresevat	1 900 000	
Summa avgår		16 702 000
SUMMA		47 624 000
Avgår, generell jämkning gata	6 337 600	
Avgår, generell jämkning park	462 400	
SUMMA, att fördela på berörda fastighetsägare		40 824 000

Det ovan beräknade preliminära kostnader avser prisläget i december 2014. Kommunens debitering av gatukostnader utgör en form av myndighetsutövning och omfattas därmed inte av mervärdeskatt (moms). Moms ingår således inte i angivna kostnader.

Den totala kostnadsnivå som angetts vid utställning av gatukostnader ska, justerat för generella kostnadsnivåförändringar över tiden (index), gälla som tak vid debitering efter att utbyggnaden av gata och park genomförts. Detta betyder också att om de kostnader som räknats fram överstiger de verkliga kostnaderna kommer gatukostnadsbeloppen att sänkas.

Motiv för generell jämkning

Förutsättningarna inom olika områden varierar med hänsyn till antal fastigheter och fastigheternas storlek samt omfattningen av åtgärder på allmänna anläggningar. Fördelningsgrunden skiljer sig också åt eftersom de har anpassats mot bakgrund av dessa förutsättningar.

För att kommunen ska få en bättre bild av kostnaderna har kommunen efter samrådet låtit projektera gator och naturområdet för att göra en kalkyl innan utställningen. Kommunen har bedömt den ovan beskrivna kalkylen krävs för att täcka kommande kostnader i projektet.

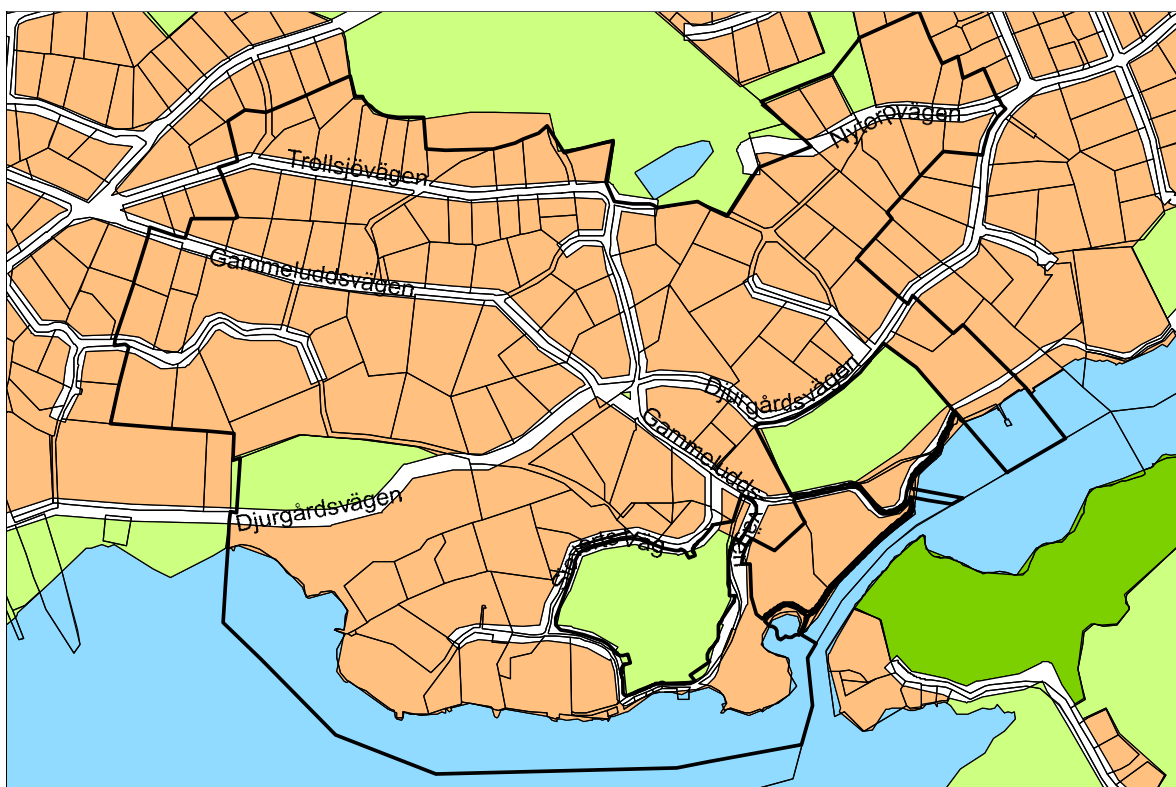
Preliminär gatukostnadsersättning för Sydöstra Lännersta 2 (Område W)	Andelstal	Kr, före jämkning	Kr, efter jämkning
Befintlig fastighet, permanenthus	0,6	192 703	165 188
Befintlig fastighet, permanentbebott	0,7	221 485	190 101

fritidshus vid tidpunkt för start-PM			
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	250 268	214 838
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0	307 834	264 312
Ny, tillkommande tomt	2,0	510 607	511 681
Special tomt för exploatering	10,0	3 254 680	2 806 130
Special befintligt sjukhem	7,0	2 278 276	1 964 291

Den beräknade gatukostnadsersättningen redovisas inklusive andel av parkkostnader.

Fördelningsområde

Fördelningsområdet innefattar samma område som förslag till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W). De fastigheter som finns inom fördelningsområdet ska tillsammans ersätta kommunen för kostnader för allmänna anläggningar inom planområdet.

Planområde och fördelningsområde för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) markerat med heldragen linje.

Fördelningsområdet innehåller totalt 116 befintliga fastigheter för bostadsändamål, varav 49 är bebyggda med permanenthus, 32 är bebyggda med fritidshus, 13 är

bebyggda med permanentbebodda fritidshus och 24 definieras som obebyggda. Inom området finns även en fastighet med ett privat sjukhem (Gammeluddshemmet).

Enligt detaljplaneförslaget kan ca 30 tomter för friliggande villor nybildas genom delning av befintliga fastigheter.

Fördelningsgrund

Kostnaden på ca 40,8 miljoner kronor enligt kostnadsunderlaget ska enligt 6 kap. 24 § andra stycket PBL fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund.

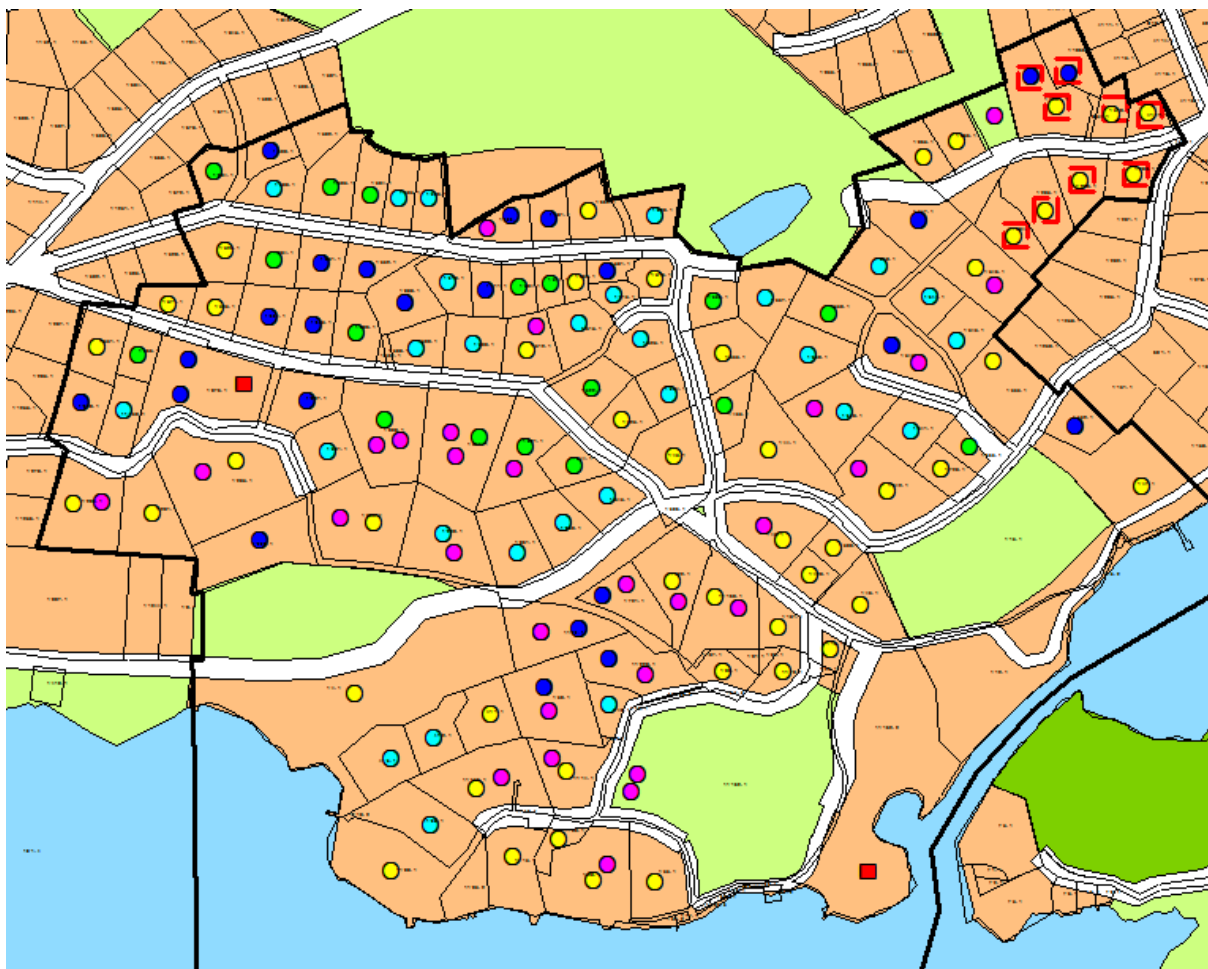
Fördelningen föreslås ske enligt två grunder:

- Kostnader för park och natur fördelas lika på antalet befintliga och tillkommande fastigheter förutom två fastigheter som har en större nytta av planen än övriga, vilket preliminärt innebär ca 17 000 kronor per fastighet.
- Kostnaderna, exklusive park och natur, fördelas efter andelstal grundade på föreslagen klassificering.

Följande klassificering och andelstal föreslås:

	Andelstal	Preliminärt antal
Befintlig fastighet, permanenthus	0,6	49
Befintlig fastighet, permanentbebott fritidshus vid tidpunkt för start-PM	0,7	13
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	32
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0	24
Ny, tillkommande tomt	2,0	29
Special tomt för exploatering	10,0	1
Special befintligt sjukhem	7,0	1

Som underlag för antalet tomter gäller det maximala antal byggrätter som detaljplanen tillåter.

Klassificering

- Befintlig fastighet, permanentbebott
- Befintlig fastighet, fritidshus, permanentbebott
- Befintlig fastighet, fritidshus
- Befintlig fastighet, obebyggd
- Ny tillkommande fastighet
- Särskilt andelstal

Det framgår av bilaga 2 hur varje fastighet inom fördelningsområdet klassificerats i avseende på fastighetskategori. Därifrån framgår också vilken sammanlagd gatukostnad som preliminärt föreslås belasta varje fastighet.

Fördelningsgrunden har reviderats i utställningsförslaget till följd av inkomna synpunkter och/eller justeras på grund av förändringar i förslag till detaljplan.

Motiv för fördelning, klassificering och andelstal

Vid fördelning av gatukostnader används så gott som uteslutande s.k. områdesvis fördelning avseende förnyelseområden.

Kommunen har under årens lopp vid samråd med fastighetsägare inom förnyelseområden med ledning av lagkrav, förarbeten till PBL samt rättspraxis utvecklat en modell för kostnadsfördelning mellan olika typer av fastigheter, som politiker, tjänstemän och flertalet fastighetsägare funnit skälig. Denna praxis utgör också den grundprincip som ingår i gatukostnadspolicyn:

	Andelstal
Befintlig fastighet bebyggd med friliggande permanenthus med högst två lägenheter	0,6
Befintlig fastighet bebyggd med två eller fler permanenthus, med möjlighet att bilda separata tomtplatser, per bostadshus	0,6
Befintlig fastighet bebyggd med två eller fler permanenthus, utan möjlighet att bilda separata tomtplatser, per bostadshus	0,4
Befintlig fastighet bebyggd med permanentbebott fritidshus	0,7
Befintlig fastighet bebyggd med fritidshus	0,8
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0
Ny tomt, tillkommande avstyckning	2,0

Denna grundprincip kan dock inte tillämpas schablonmässigt på alla slags bebyggelseområden, utan anpassas efter varje områdes särart och fastighetsägarnas synpunkter under samråd och utställning.

Klassificeringen utgår från de förhållanden som gällde före beslut om start-PM, dvs. beslutet att börja planläggningen av området. Start-PM för detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) godkändes av kommunstyrelsen den 10 januari 2005.

Huvuddelen av fastigheterna som omfattas av förslag till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W), regleras av gällande områdesbestämmelser (OB2) som vann laga kraft 1992 samt kompletterande OB20 som vann laga kraft 2005.

Områdesbestämmelserna syftade till att förhindra permanentbebyggelse och begränsa de befintliga fritidshusens storlek.

Två fastigheter, Lännersta 11:14 och Lännersta 1:335, omfattas av tidigare ändringar av OB2, OB10 (1998) respektive OB14 (2000). Dessa ändringar innebär en omklassificering från fritidshus till permanenthus.

För huvuddelen av de fastigheter som har utfart från söder till Nytorpsvägen gäller DP 278, vilken vann laga kraft 2001-11-15. De fastigheter som ligger norr om Nytorpsvägen omfattas av ett flertal detaljplaner. För de tre östligaste fastigheterna gäller Dp 61, vilken vann laga kraft 1991-03-12. För de övriga två fastigheterna samt den befintliga naturremsan gäller Bpl 81, som vann laga kraft 1941-10-10. Denna byggnadsplan har kompletterats med ändring av detaljplan Ädp 226 (laga kraft 2000-03-17), Ädp 298 (laga kraft 2002-10-11), Ädp 365 (laga kraft 2005-10-31).

Vissa fastigheter har betalt gatukostnader tidigare och deras gatukostnader har reducerats med 50 % respektive 100 %.

Som obebyggd räknas de fastigheter som var rent faktiskt obebyggda eller hade byggnader med taxerat värde på mindre än 50000 kronor vid tidpunkten för beslut om start-PM för detaljplanen, oavsett klassificering i tidigare områdesbestämmelser. Gatukostnadspolicyn anger andelstal 1,0 för dessa.

Enligt gatukostnadspolicyn ska varje ny avstyckning bära en kostnad som är dubbelt så stor som den obebyggda befintliga fastigheten. Ett motiv till detta är att befintliga fastigheter, som förutsätts ha deltagit i kostnaderna för befintligt vägnät, inte ska belastas lika mycket som nybildade fastigheter. Ett annat motiv är att åtgärderna (utbyggnad av väg) som gatukostnaderna avser, är en förutsättning för tillkommande fastigheter vilket gör att nyttan för dessa fastigheter avsevärt högre än befintliga fastigheter.

De fritidshus som varit permanentbodda med andelstal 0,7 vid tiden för start-PM har tidigare betalat högre avgifter till vägföreningen. De förutsätts ha deltagit i kostnaderna för befintligt vägnät och ska därför inte belastas lika mycket som övriga fritidshus med andelstal 0,8. Två fastigheter har special andelstal som bygger på att de får en väsentlig större del byggrätt och väsentligt mer transporter till sina fastigheter.

Planområdet för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) innehåller naturmark, en strandpromenad, gångstigar, en lekplats, en lekplan samt en trappled från strandpromenaden till den östra änden av Sieverts väg.

Nyttan av de åtgärder som vidtas avseende allmänna anläggningar förutom gata, dvs. naturmarken och gångtrappan bedöms vara lika för alla. Av denna anledning har kostnaderna för dessa anläggningar fördelats separat, med lika delar för alla befintliga och tillkommande fastigheter förutom Gammeludden Lännersta 11:162 och fastigheten för exploatering Lännersta 1:876, som har betydligt större byggrätt och därför fler personer som har nytta av naturmarken.

Gatukostnadsersättning

Den gatukostnadsersättning som ska betalas är ett resultat av kostnadsunderlag, fastigheter inom fördelningsområde och fördelningsgrund, dvs. utfallet av antalet fastigheter och summan av respektive andelstal avseende kostnader för anläggning av gator mm samt kostnadsandel för park och natur inom detaljplaneområdet.

Preliminär gatukostnadsersättning för Sydöstra Lännersta 2 (Område W)	Andelstal	Andel park	Kr
Befintlig fastighet, permanenthus	0,6	1	165 364
Befintlig fastighet, permanentbebott fritidshus vid tidpunkt för start-PM	0,7	1	190 101
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	1	214 838
Befintlig fastighet, obebyggd	1,0	1	264 312
Ny, tillkommande tomt	2,0	1	511 681
Special tomt för exploatering	10,0	10	2 806 130
Special befintligt sjukhem	7,0	7	1 964 291

Det framgår av bilaga 2 vilken sammanlagd preliminär gatukostnad som föreslås belasta varje fastighet inom fördelningsområdet.

Fördelning av andelstal efter fastighetsbildning

Om en fastighet har givits andelstal för tillkommande fastighet/tomt och den tillkommande fastigheten/tomten har bildats före debiteringen av gatukostnadsersättningen ska det sammanlagda andelstalet fördelas på befintlig fastighet (stamfastighet) och tillkommande tomt (stycknings-, respektive klyvningslotter). Följande riktlinjer föreslås:

Avstyckning

Vid avstyckning från bebyggd fastighet ska den del som innehåller huvudbyggnaden ges andelstalet för befintlig fastighet, oavsett om det är stamfastigheten eller styckningslotten.

Vid avstyckning från obebyggd fastighet ska stamfastigheten ges andelstal för befintlig fastighet och styckningslotten ges andelstal för tillkommande tomt.

Klyvning

Vid klyvning av fastighet fördelas det sammanlagda andelstalet enligt samma relation som klyvningslotterna. Respektive kostnadsdel kommer att tilldelas respektive nybildad fastighet.

Fastighetsreglering

Om ett markområde överförs från en fastighet till en annan påverkas inte andelstalen. Om en hel fastighet som ålagts andelstal överförs till en annan, och därmed utplånas, kommer även andelstalet att överföras.

Sammanläggning

Vid sammanläggning där en eller flera fastigheter som åsatts andelstal för gatukostnadsersättning ingår kommer det sammanlagda andelstalet att tilldelas den nybildade fastigheten.

Betalning av gatukostnadsersättning

Kommunfullmäktige beslutade den 21 november 2005 att införa en s.k. takregel som innebär att den kostnadsnivå som angivits vid utställning av gatukostnader ska, justerad för eventuella generella kostnadsnivåförändringar över tiden, gälla som tak vid debitering av gatukostnadsersättningen efter att utbyggnaden av gata och park genomförts. En eventuell överskjutande kostnadsdel finansieras av skattemedel.

Takregeln omfattar totalbeloppet, som således kan komma att justeras med de tillämpliga entreprenadindex kommunen beslutar om.

I det fall de faktiska kostnaderna är lägre än takbeloppet ska dessa ligga till grund för debiteringen.

Gatukostnadsersättningen ska betalas när vägarna är färdigställda och kan tas i drift. Debitering av gatukostnadsersättningen bedöms ske tidigast i början av 2017. Faktura skickas av kommunen.

Fastighetsägarna har möjlighet till anstånd och avbetalning med gatukostnadsersättningen i enlighet med betalningsvillkoren i gatukostnadspolicyn se bilaga 3

En fastighetsägare som motsätter sig den gatukostnadsersättning som belöper på fastigheten, och/eller villkoren för betalning, kan väcka talan vid Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Närmare information om förfarandet vid Mark- och miljödomstolen finns på www.domstol.se.

En fastighetsägare kan tvingas betala rättegångskostnader enligt 15 kap. 10 § PBL.

BILAGOR

1. Omfattningsbeskrivning
2. Fördelning av gatukostnader per fastighet
3. Betalningsvillkor

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Björn Bandmann
Exploateringsingenjör

I gatukostnadsutredningen har Malin Cuclair och Anna Kidfelt, Tyréns AB, medverkat på uppdrag av Nacka kommun. **TYRÉNS**, uppdragsnr 222350

2015-04-10

Utställningshandling

KFKS/149 258

4 januari 2013

4 mars 2015

Kommunstyrelsen

Omfattningsbeskrivning Bilaga I

Omfattningsbeskrivning för gator, park och natur m.m. inom detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (Område W)

Allmänt

Inom planområdet ingår vägarna: Gammeluddsvägen, Djurgårdsvägen, Trollsjövägen, Sieverts väg, Hälsingevägen, Nytorpsvägen samt nyanläggning av Nyvägen. Gammeluddsvägen och Djurgårdsvägen blir uppsamlingsvägar med gångbana.

En upprustning sker av strandpromenaden mellan anslutningen mot trapporna vid Sieverts väg och plangränsen i öster. Promenaden leds runt Gammeludden.

Gångvägar och gångstigar nyanläggs och rustas.

Gatorna kan mestadels läggas inom nu tillgänglig gatumark. Föreslaget gatumarksområde innebär dock anpassningar. På ett flertal ställen krävs gatumarksinlösen för att bredda vägområdet. I andra fall tas tomtmark i anspråk för släntanpassning, t ex där nivåskillnad mellan gata och angränsande fastighet uppstår.

Korsningen Gammeluddsvägen/Djurgårdsvägen rätas ut med större radier och tydliggörs som genomgående primärgator med nya anslutningar från Djurgårdsvägen i väster samt Gammeluddsvägen i söder. Vidare utförs flera trafiksäkerhetsåtgärder genom siktförbättringar och gångbanor samt gångpassager i form av övergångställen.

Området ska fungera för ett permanent boende vad avser framkomlighet, vägars bärighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet samt standard i övrigt, utifrån områdets förutsättningar och behov.

Kommunen arbetar efter Nackas tekniska handbok som finns att läsa på kommunens hemsida. Exempelvis används publikationen VGU (Vägar och gators utformning). Vägarnas bärighet dimensioneras enligt Vägverkets publikation ATB VÄG 2005 samt AMA anläggning 07.

Områden för släntanpassning reserveras i detaljplanen, och är markerade med ”z” på detaljplanekartan. Den exakta omfattningen av släntanpassningar in på fastighet avgörs vid detaljprojektering. Avtal mellan berörd fastighetsägare och kommunen upprättas i varje enskilt fall för att reglera återställande av mark och kostnaden för eventuella anläggningar som häckar, staket, trappor mm. Även infarter till fastigheter kan komma att justeras.

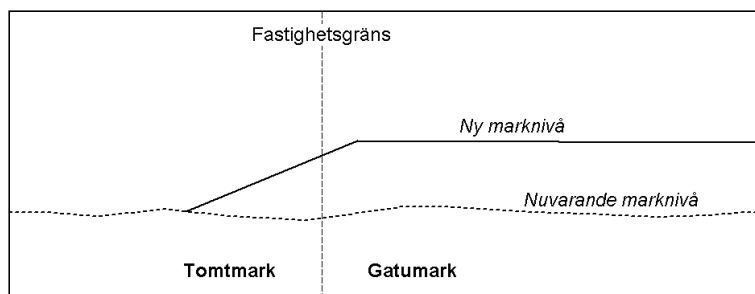

Illustration av sektion med slänt i form av utfyllnad inom enskild fastighet.

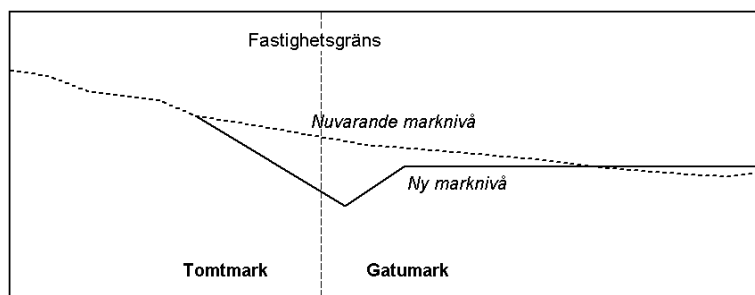

Illustration av sektion med slänt i form av schakt inom enskild fastighet.

Förslag till åtgärder, gata

Åtgärdsförslagen baseras på en förstudie och projektering som utförts av konsultföretaget Sweco Infrastructure AB på uppdrag av Nacka kommun.

Befintliga vägar är asfaltbelagda men i dåligt skick. Avvattningen sker via grunda öppna diken. Vägarna skiftas ur och ges ny överbyggnad, dvs. förstärkningslager och bärlager, samt beläggs med ny asfalt.

Vägarnas läge i profil kommer i huvudsak att behållas, justeringar i höjdläge är nödvändigt på ett antal sträckor för att åtgärda påtagliga krön och svackor. Befintliga infarter till enskilda fastigheter justeras där höjdskillnader uppstår.

Generellt behöver avvattningen förbättras. Vägarna föreslås att i huvudsak avvattnas via skärvdiken med dräneringsledningar, och med grunt skäldike ovanpå.

Nya gatunamnsskyltar och vägmärken sätts upp. Vägarna förses med belysning, typ ”Stockholmslyktan”, svartlackerad på 6 m höga termoplastade stål stolpar. Belysning enligt kommunens belysningsprogram. Huvudprincip termoplastad stolpe med armatur lyktan i svart.

Gatubelysning, ”Stockholmslyktan”

Parkbelysning, ”Stockholmslyktan”

Gammeluddsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från planområdets gräns i väst till vändplats vid Gammeluddshemmet.	0,25+4,5+0,25	890

Sträckan består idag av en gata med varierande bredd 3,5 – 4,0m. En upprustning av gatan föreslås. Gatan blir 4,5m bred med en gångbana på 1,75m bredd längs den norra sidan. Krönet som ligger ca 200m från detaljplanegränsen i väst kommer att sänkas ca 0,5m för att få bättre sikt, i övrigt sker endast små utjämnningar av gatan.

I gatans norra del krävs inlösen av gatumark på ett fåtal platser. När man passerat korsningen med Trollsjövägen söderut krävs inlösen längs hela sträckan pga. breddningen som ska göra gatan säkrare.

Mindre släntanpassningar in på fastigheter längs gatan kommer att göras. Mer omfattande anpassning sker i korsningen med Djurgårdsvägen och korsningen med Gång- och cykelvägen (förlängning på Trollsjövägen), där en uträtning av kurvan är föreslagen för att förbättra säkerheten. På norra sidan mellan Sieverts väg och den kraftiga svängen i söder kommer också släntanpassningar att beröra fastighetsmark.

Djurgårdsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från planområdets gräns i sydväst till planområdets gräns i öst.	0,25+4,5+0,25	840
Från norra delen av Djurgårdsvägen och ca 130m nordväst.	0,25+3,5+0,25	133

Nuvarande gata är ca 3,5 – 4,0 m bred. Sträckan är slingrande och mycket brant. Vägen som ligger på den befintliga Djurgårdsvägen breddas till 4,5m med en 1,75m bred gångbana. Gångbanan följer den södra sidan från sydväst till korsningen med Gammeluddsvägen, därefter längs norra sidan som den följer till detaljplanegränsen.

Från detaljplanegränsen i väst till korsningen med Lindängsvägen krävs inlösen för hela gatuområdet då det ligger inom en privat fastighet. Mellan korsningen med Gammeluddsvägen och detaljplanegränsen i nordost krävs inlösen längs med gatan pga. breddökning. Mindre släntanpassningar krävs längs gatan. Mer omfattande anpassningar sker i korsningarna med Nyvägen, Gammeluddsvägen, Djurgårdsvägen och Trollsjövägen.

Norra delen av Djurgårdsvägen är mycket brant i slutet på gatan dock relativt rak. Befintlig gata varierar i bredd från 2,5- 3,5m. En breddning av gatan till 3,5m på hela sträckan föreslås. I mitten på gatan innan den branta delen anläggs en plats för möjlighet till backvändning.

Inlösen krävs längs hela gatan pga. breddökningen. Bredden på inlösen varierar beroende på befintlig bredd.

Trollsjövägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från detaljplanegräns i nordväst till Djurgårdsvägen	0,25+3,5+0,25	670
Mellan Trollsjövägen och backvändplats	0,25+3,5+0,25	50

Gatan ligger på den befintliga Trollsjövägen som idag är 3,0-4,0m bred. En utjämning av gatans bredd till 3,5m föreslås. Detta medför ytterst små utjämningar av vägen som inte kommer att påverka in/utfarter.

I gatans västra ände görs möjlighet för en backvändning, vilken medför inlösen av enskilda fastigheter Trollsjövägen läggs på en befintlig gata som idag är 2,3-3,0m och breddas till 3,5m.

Från den 90-gradiga böjen i nordost till slutet av vägen i söder krävs inlösen på delar av sträckan längs gatan. Mindre släntanpassningar kommer att ske längs vägen. Större anpassningar sker i slutet på gatan innan korsningen med Trollsjövägen.

Mindre släntanpassningar och utjämningar kommer att ske längs vägen. Viss breddökningen av befintliga gatan medför inlösen längs delar av sträckan.

Sieverts väg

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Gammeluddsvägen i norr till Sieverts väg i söder.	0,25+3,5+0,25	245
Norr om strandpromenad mellan vändslinga i väster och backvändningsplats i öster.	0,25+3,5+0,25	230

Gatan ligger på befintliga Sieverts väg som sträcker sig från Gammeluddsvägen i norr till Sieverts väg i söder. Gatans bredd är idag 2,9 – 3,5m. En breddning av gatan till 3,5m är föreslagen. Vid anslutningen i söder anläggs en plats med möjlighet för backvändning. Utjämning sker i slutet på befintlig gata för att minska ett krön.

Sieverts väg ligger på befintlig gata som idag tillhör många olika fastigheter. Bredden på gatan föreslås utökas från 2,7-3,2m till 3,5m. Endast små utjämningar av gatan görs i

höjdled. En vändslinga anläggs i väst, en backvändplats i anslutning till Sieverts väg och en backvändplats i öst.

Idag ligger gatan i stort sett enbart på fastighetsmark, detta medför att inlösen är nödvändig. Mindre släntanpassningar kommer att ske längs gatan. Större släntanpassningar sker i slutet på gatans östra sida, i mitten på gatans norra sida och ca 50m in på gatans södra sida. Då den befintliga gatan ligger på flera fastigheter krävs inlösen. Vändslingan och backvändplatserna medför även inlösen av gatumark.

Genom nyanläggning av Nyvägen förlängs Sieverts väg upp mot Djurgårdsvägen.

Hälsingevägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från detaljplanegräns i väst till backvändplats vid naturområde.	0,25+3,5+0,25	307

Befintliga Hälsingevägen är idag 2,7-3,6m bred. Den görs om till 3,5m längs hela sträckan. Endast små utjämnningar av gatan görs, ett backkrön sänks för att få bättre sikt. En nya backvändplatser anläggs, gångväg mellan Gammeluddsvägen och Hälsingevägen samt gångstig mot naturområdet.

Mindre släntanpassningar kommer att ske på ett fåtal platser längs gatan. Inlösen krävs längs gatan pga. breddning och backvändplatser.

Nytorpsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Mellan parkeringsplatser Nytorpsvägen och detaljplanegräns i nordost.	0,25+3,5+0,25	220
Från Gångstig (förlängning på Djurgårdsvägen i söder till Nytorpsvägen i norr).	0,25+3,5+0,25	195

Gatan ligger på befintliga Nytorpsvägen som idag är 2,3-4,0m bred. En utjämnning av gatans bredd är föreslagen till 3,5m. Endast mindre utjämnningar i höjdled görs på gatan. Inlösen blir nödvändigt söder om gatan, ca 100m i öst, där breddning av gatan blir aktuellt.

Denna gata läggs på befintliga små gator (närmast Nytorpsgatan och Djurgårdsvägen) och på ny mark. Bredden som på befintliga gator idag är 2,7-3,0m breddas till 3,5m. Utjämnning av marken görs som kan komma att påverka infarter till två fastigheter närmast Djurgårdsvägen. En plats för backvändning anläggs ca 40m från gångvägen.

Mindre släntanpassningar sker längs gatan. Något större anpassningar görs i närheten av gångstigen samt norr om gatan i närheten av Nytorpsvägen, där gatan skär in på vissa fastigheter. Inlösen krävs längs med hela gatan pga. breddning och backvändplats.

Lokalgata

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från Djurgårdsvägen och fram till strandpromenadens början	3,5	130

Mellan Djurgårdsvägen och anslutning till Lännersta strandpromenad anläggs en lokalgata.

Inlösen krävs längs med hela gatan pga. breddning och backvändplats.

Åtgärder, park och natur

Belysning enligt kommunens belysningsprogram. Huvudprincip termoplastad stolpe med armatur Lyktan i svart.

1. Gångväg koppling Hälsingevägen – Gammeluddsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Sträcker sig mellan Hälsingevägen och Gammeluddsvägen.	0,25+3,0+0,25	65

Standard: asfalterad och belyst. Trafikhindrande åtgärder ska ordnas vid vägens båda ändar. Gångvägen knyter ihop Hälsingevägen med Gammeluddsvägen för gångtrafikanter. Gångvägen läggs på en befintlig gata. Någon liten slätanpassning görs in på en fastighet. Stödmur kan behövas mot Gammeluddsvägen.

2. Gångväg längs Djurgårdsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Förlängning av strandpromenaden.	0,25+1,75+0,25	60 + 25

Standard: grus

Gångväg mellan Djurgårdsvägen och Lännerstasundet, sträcker sig från plangräns till Lindängen. Ansluter till befintlig gångväg i väster och till trottoar i öster. Ca 25 meter ligger utanför plangränsen i väster. De stora träden utmed vägen ska bevaras och skyddas under utbyggnadstiden. Sidoområdet mellan gångvägen och Djurgårdsvägen ska vara gräsyta. Två aspar fälls för att få en bra sträckning på vägen, de ersätts av två lindar som kompletterar befintlig trädrad.

3. Gångväg, koppling Djurgårdsvägen – Nytorpsvägen

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Binder ihop Djurgårdsvägen och Nytorpsvägen	0,25+3,0+0,25	30

Standard: asfalterad och belyst,
Trafikhindrande åtgärder ska ordnas vid vägens båda ändar.

Gång- och cykelvägen läggs på befintlig gata och binder ihop Djurgårdsvägen med Nytorpsvägen för gångtrafikanter.

4. Lännersta strandpromenad

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Från trappan i förlängningen av Sieverts väg fram till plangränsen i öster, vid Lännersta 1:150	0,25+1,5+0,25	1150

Standard: 1,5 m grusad, ej belyst. Höjd ca två meter över medelvattennivån
Strandpromenadens sträckning ska vara samma som befintlig stig.

Sittplatser ordnas med ca 50 m mellanrum och utrustas med bänk och en papperskorg enligt möbleringsprogrammet. Sittplats ordnas även intill Lännersta gamla ångbåtsbrygga. Bryggan rivs eller säkras.

Sittplats ordnas också intill Fladen utmed vattnet, med grill.

Befintliga strandskoningar ses över och byggs om alternativt ersätts. Strandskoningen utformas som glacis där så är möjligt. Vid utformningen av strandskoningarna skall den känsliga kulturmiljön beaktas.

5. Gångförbindelse bakom Gammeludden

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Gångförbindelse bakom Gammeludden för att säkra tillgängligheten till strandpromenaden vid högvatten	2-3	130

Standard: x-område på befintlig gata, två meter brett. Utformas i enlighet med servitutsavtal med Gammeluddshemmet. En del av x-området passerar genom en portik i en byggnad. X-området genom portiken skall vara minst tre meter brett och minst tre meter högt.

6. Gångförbindelse, parkering/ lekplats - strandpromenaden

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Gångväg som ansluter mot strandpromenaden och lekplats	0,25+ 2+ 0,25	120

Standard: 21,5 m grusad, belyst utmed sträckan mellan Gammeluddsvägen och lekplatsen övrig sträcka ej belyst.

Trafikhindrande åtgärder ska ordnas mot bilvägen.

7. Trapped mellan strandpromenad och Sieverts väg.

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Mellan strandpromenaden och Sieverts väg	0,25+ 2,5+ 0,25	40

Standard: Trätrappa med handledare på båda sidor, förlängs med gradänger fram till körväg vid Sieverts väg. Handledare anordnas även i grandängerna. Komplettering med barnvagnsramp.

8. Gångstigar i natumark

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Stig mellan Trollsjövägen och blivande naturreservatet Trollsjön.	1,5	40
Stig mellan Nytorpsvägen och blivande naturreservatet Trollsjön		50
Stig intill dike mellan Gammeluddsvägen och Trollsjövägen		45
Stig mellan Sunnebovägen och Trollsjövägen.		90
		55+60

Standard: 1,5 meter, grus. 9e fortsätter utanför planområdet.

9. Gångvägar inom kulturreseptat enligt skötselplanekarta (utöver de som tidigare beskrivits)

Sträcka	Bredd (m)	Längd (m)
Gångväg som förbinder parkeringen med strandpromenaden	0,25+1,5+0,25	170

--	--	--

Standard: 1,5 m grusad, ej belyst.

Trafikhindrande åtgärder mot parkeringen

10. Lekplats

Standard: Lekplats med gungställning, klätterställning, sandlek, naturlek. Träd och buskar. Fyra bänkar, ett bord, en papperskorg och grill.

Lekplatsen skall innehålla lekredskap som är anpassade för små och större barn, Ett arbetstema för lekplatsen kan med fördel användas, t.ex. med inspiration av kulturreseptet och vikingaleden.

Befintliga träd ska om möjligt sparas och utnyttjas i lekplatsens gestaltning. Komplettera med nya fruktträd och buskar.

11. Lekbollplanen

Standard: 16x32 m, grusad, belysning, spolpost, bänkar, papperskorg, cykelställ, mål, 3 m högt stängsel.

I korsningen mellan Djurgårdsvägen och Gammeluddsvägen anläggs en lekbollplan av storleken 16x32 och utformas som en grusplan enligt anvisningarna i "Måttboken". Planen förses med tre meter högt nätstängsel med en ingång på varje kortsida, i anslutning till dessa ingångar ordnas cykelparkering.

Skötselfordon ska kunna nå anläggningen via ny väg/ramp från Djurgårdsvägen i väster och från öster ordnas anslutning till gångbana. Vatten ska dras fram för spolning på vintern.

Bollplanen skall förses med belysning. Området avvattnas genom avskärande öppna diken runt om, men kulverteras vid ramper och g/c-vägar. Planen förses med två fotbollsmål. I anslutning till planen placeras två bänkar och en papperskorg.

Övrig parkmark, intill bollplanen sköts som högvuxen gräsyta och slås med slaghackning 2 gånger per år. Ytan iordningsställs genom slyröjning, avjämning samt kompletteringssådd som möjliggör slaghackning.

12. Park, korsningen Djurgårdsvägen - Gammeluddsvägen

Standard: städning och röjning. Ytan iordningsställs som högvuxen gräsyta för maskinslätter.

Befintlig körbar väg smalnas av till g/c-väg. Markytorna intill g/c -vägen planas av och besås med gräs. Befintlig bänk ersätts med ny. Marken framför transformatorstationen jämnas och grusas. Vegetationen kompletteras med fler hasslar vid transformatorstationen och containern.

13. Naturmark

Standard: Städning, röjning, gallring.

Städning - alla ytor städas från ev. främmande föremål. Naturmark röjs och gallras, översyn ska ske av diken och ev. annan dränering. Lokalisering och åtgärdande av ev. säkerhetsrisker såsom gamla grunder, brunnar, bryggor etc.

All naturmark inom de delar av planområdet som ingår i förslag till kulturreseptatet Baggensstaket skall iståndsättas enligt skötselplan för kulturreseptatet där åtgärder och omfattning finns beskrivna. Åtgärderna skall planeras och genomföras i samråd med reservatsförvaltaren, Nacka kommun.

14. Vattenområde

Bryggor inom W1-område skall rivas.

Lokalisering och åtgärdande av ev. säkerhetsrisker såsom gamla bryggor och strandskoningar etc. tex Lännersta gamla ångbåtsbrygga.

Trädvård

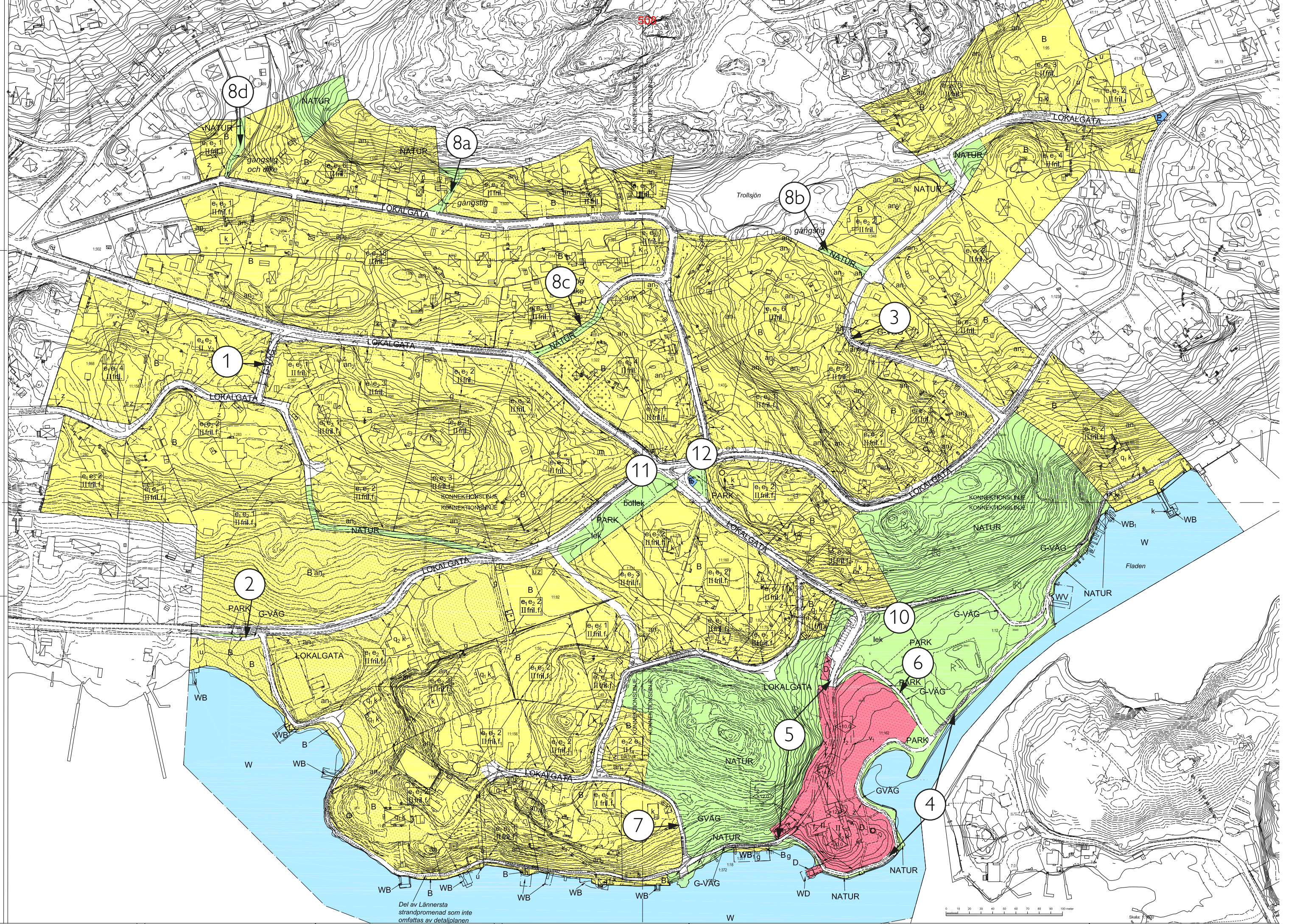
Befintliga träd i anslutning till allmänna anläggningar inom exploateringsområdet ses över och åtgärdas vad gäller status, gallringsbehov samt säkerhetsbeskrivning. Arbetena skall utföras av dendrologisk expertis med avsikten att bevara de biologiska värdena. Företaget ska godkännas av kommunen.

Skyddsstaket

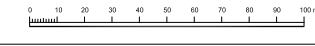
Sträckor där skyddsstaket erfordras skall lokaliseras och skyddsstaket sättas upp.

Björn Bandmann
Exploateringsingenjör

Björn Bandmann
Projektledare
Exploateringsenheten

Del av Lännersta strandpromenad som inte omfattas av detalplanen

Skala: 1:1000

Förslag till fördelning av gatukostnadsersättning för område W
Lännersta 2 (Område W), Nacka kommun

Projekt nr 9319

DNR 2005/149 258

2015-03-10

Preliminär gatukostnad:	Fördelningsgrund			
	Park/natur, kr:	Tomtarea, kr:	Andelstal, kr:	SUMMA, KR:
	2 778 600		38 045 400	40 824 000
Kr per fastighet	16 943			
Kr per hel viktsandel (1,0)			247 369	
Kr per hel viktsandel (1,0) + andel park/natur				264 312

Klassificering av fastighet	Viktsandel	
Befintlig fastighet, permanentus*	0,6	165 364
Befintlig fastighet, fritidshus, permanentbebott**	0,7	190 101
Befintlig fastighet, fritidshus	0,8	190 101
Befintlig fastighet, obebyggd***	1,0	264 312
Tillkommande, ny tomt	2,0	511 681
Special fastighet 1:876 exploatering 10.0	10,0	2 806 130
Gammeludden 11:162	7,0	1 964 291

Förklaring:

* Befintlig, detaljplanlagd

** Befintligt fritidshus, permanentbebott vid tidpunkt för start-PM för detaljplan. Fastighetsägarna folkbokförda på fastigheten 2005-01-10.

*** Fastigheten är obebyggd och/eller saknar taxerat byggnadsvärde vid tidpunkt för start-PM för detaljplan

Styckning Fastighet	Andel park/natur	Klassificering och andelstal							Gatukostnadsersättning					
		Befintlig, permanentus	Befintlig, fritidshus perm.bebott	Befintlig, fritidshus	Befintlig, obebyggd	Tillkommande ny tomt	Special exploatering	Special äldreboende	Reducering	Summa andelstal	Park/natur kr	Andelstal, kr	Summa, gatukostnad, kr	
BO 1:280**	1	1 x 0,6								100%	0,0	16 943	0	16 943
BO 1:284**	1	1 x 0,6								100%	0,0	16 943	0	16 943
BO 1:285**	1	1 x 0,6								100%	0,0	16 943	0	16 943
BO 1:286**	1	1 x 0,6								100%	0,0	16 943	0	16 943
BO 1:579**	1	1 x 0,6								50%	0,3	16 943	74 211	91 153
BO 1:608**	1					1 x 2,0					2,0	16 943	494 739	511 681
BO 1:865**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
BO 1:866**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
BO 1:95*	3	1 x 0,6			2 x 1,0					50%	1,3	50 828	321 580	372 408
BO 41:17**	1	1 x 0,6								50%	0,3	16 943	74 211	91 153
LÄNNERSTA 1:101**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:15 (+1:22)**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:152**	1				1 x 1,0						1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:20**	2	1 x 0,6				1 x 2,0					2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:280**	2	1 x 0,6				1 x 2,0					2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:281**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:282**	1				1 x 1,0						1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:283**	3	1 x 0,6				1 x 2,0					2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:294**	1		1 x 0,7								0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:299**	2			1 x 0,8		1 x 2,0					2,8	33 885	692 634	726 519
LÄNNERSTA 1:300**	2	1 x 0,6				1 x 2,0					2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:301**	1			1 x 0,8							0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:303**	1	1 x 0,6									0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:304**	1				1 x 1,0						1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:305**	1				1 x 1,0						1,0	16 943	247 369	264 312

LÄNNERSTA 1:306**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:308 (+1:380 och 1:381)**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:309**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:310**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:311*	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:312**	2	1 x 0,6					1 x 2,0	2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:313**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:314**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:315**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:316**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:321**	2		1 x 0,7				1 x 2,0	2,7	33 885	667 897	701 783
LÄNNERSTA 1:322**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:323**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:324**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:325**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:329**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:331**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:335**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:336**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:337**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:338**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:339**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:340**	2			1 x 0,8			1 x 2,0	2,8	33 885	692 634	726 519
LÄNNERSTA 1:341**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:342**	2	1 x 0,6					1 x 2,0	2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:343 (+ del av 10:1)**	2					1 x 1,0	1 x 2,0	3,0	33 885	742 108	775 993
LÄNNERSTA 1:344**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:345 (+ del av 10:1)**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:346**	2	1 x 0,6					1 x 2,0	100% 0,0	33 885	0	33 885
LÄNNERSTA 1:347**	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:348**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:351**	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:352**	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:353**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:355**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:357**	2		1 x 0,7				2 x 2,0	4,7	33 885	1 162 636	1 196 521
LÄNNERSTA 1:368**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:371**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:384**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:388 (+ del av 10:1)**	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:389**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:391**	1					1 x 1,0		1,0	16 943	247 369	264 312
LÄNNERSTA 1:398*	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:4**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:420**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:43**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:433**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:44**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:45**	2	1 x 0,6					1 x 2,0	2,6	33 885	643 160	677 046
LÄNNERSTA 1:46**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:47**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:49 (+1:387)**	1			1 x 0,8				0,8	16 943	197 895	214 838
LÄNNERSTA 1:50**	2					1 x 1,0	1 x 2,0	3,0	33 885	742 108	775 993
LÄNNERSTA 1:53**	1	1 x 0,6						0,6	16 943	148 422	165 364
LÄNNERSTA 1:593**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101
LÄNNERSTA 1:594**	1		1 x 0,7					0,7	16 943	173 159	190 101

LÄNNERSTA 1:595**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:596**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:600 (+ del av 10:1)**	2				1 x 1,0	1 x 2,0			3,0	33 885	742 108	775 993	
LÄNNERSTA 1:601**	1				1 x 1,0				1,0	16 943	247 369	264 312	
LÄNNERSTA 1:602**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 1:643**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:644**	1		1 x 0,7						0,7	16 943	173 159	190 101	
LÄNNERSTA 1:720**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 1:721 (+ del av 10:1)**	2				1 x 1,0	1 x 2,0			3,0	33 885	742 108	775 993	
LÄNNERSTA 1:722**	2	1 x 0,6				1 x 2,0			2,6	33 885	643 160	677 046	
LÄNNERSTA 1:80 (+ 1:81 och 1:107)**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 1:804**	1		1 x 0,7						0,7	16 943	173 159	190 101	
LÄNNERSTA 1:860**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:861**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:866**	1		1 x 0,7						0,7	16 943	173 159	190 101	
LÄNNERSTA 1:868**	1				1 x 1,0				1,0	16 943	247 369	264 312	
LÄNNERSTA 1:876**	12				2 x 1,0		1 x 4,0		12,0	203 312	2 968 432	3 171 744	
LÄNNERSTA 1:898**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 1:997**	1				1 x 1,0				1,0	16 943	247 369	264 312	
LÄNNERSTA 1:998**	3		1 x 0,7			2 x 2,0			4,7	50 828	1 162 636	1 213 464	
LÄNNERSTA 1:999 (+ del av 10:1)**	1				1 x 1,0				1,0	16 943	247 369	264 312	
LÄNNERSTA 11:14**	2	1 x 0,6				1 x 2,0			2,6	33 885	643 160	677 046	
LÄNNERSTA 11:15**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 11:156**	2	1 x 0,6				1 x 2,0			2,6	33 885	643 160	677 046	
LÄNNERSTA 11:158**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 11:160**	2	1 x 0,6				1 x 2,0			2,6	33 885	643 160	677 046	
LÄNNERSTA 11:162*	11					2 x 2,0	1 x 4,0		11,0	186 370	2 721 062	2 907 432	
LÄNNERSTA 11:228**	1				1 x 1,0	1 x 2,0			3,0	33 885	742 108	775 993	
LÄNNERSTA 11:79 (+1:82)**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 11:80**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 11:82**	2				1 x 1,0	1 x 2,0			3,0	33 885	742 108	775 993	
LÄNNERSTA 11:89**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 11:95**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 41:1**	1	1 x 0,6							0,6	16 943	148 422	165 364	
LÄNNERSTA 41:2**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
LÄNNERSTA 41:3**	1			1 x 0,8					0,8	16 943	197 895	214 838	
Summa:	164,000000	49	17	28	24	28	1	1	13	153,8000	2 778 600	38 045 400	40 824 000

UTLÅTANDE

2015-03-10

Dnr KFKS 2005/149-258

Projekt 9319

Sydöstra Lännersta 2 (Område W)

UTSTÄLLNINGSLÅTANDE

Efter utställning den 19 april – 22 maj 2013

Gatukostnadsutredning för Sydöstra Lännersta 2 (Område W) i Boo, upprättad i februari 2013, reviderad mars 2015

Sammanfattning

Utställning av gatukostnadsutredning för sydöstra Lännersta 2 (område W), pågick under tiden 19 april till 22 maj 2013, parallellt med utställning av förslag till detaljplan för Sydöstra Lännersta 2 (område W).

Under utställningen har synpunkter på gatukostnadsutredningen inkommit från 37 fastighetsägare inom fördelningsområdet. I utställningsutlåtandet sammanfattas synpunkterna kort för att ge en översiktlig bild över de synpunkter som inkommit. Beslutsfattare och tjänstemän har under arbetet beaktat synpunkterna i sin helhet. Samtliga synpunkter bifogas utställningsutlåtandet.

De synpunkter som inkommit under utställningen som berör detaljplanen besvaras i ett separat utlåtande som planenheten ansvarar för.

Alla handlingar som berör gatukostnadsutredningen har under utställningstiden funnits tillgängliga i Nacka kommuns utställningshall samt i biblioteken i Orminge samt Forum Nacka. Handlingarna har även publicerats på kommunens hemsida under rubriken ”Bo och bygga”. Samtliga berörda fastighetsägare har informerats brevlades om utställning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	3
INKOMNA SYNPUNKTER.....	4
BILAGOR	13

Bakgrund

Syftet med detaljplanen är att omvandla fritidshusområdet till ett område som fungerar för permanentboende. Det innebär bland annat att fastigheterna ansluts till kommunalt vatten och avlopp, byggrätterna utökas, vägarna rustas upp och att tillgången till vägar och naturmark säkerställs genom allmän platsmark. Huvudmannaskap för allmänplats ändras från enskilt till kommunalt.

När kommunen är eller avser bli huvudman för allmän plats m.m. får kommunen med stöd av plan- och bygglagen 6 kap. 24§ besluta att ägare till fastigheter i området ska finansiera utbygganden av allmänna anläggningar. Underlag för kommunens beslut om kostnadsunderlag, fördelningsområde och fördelningsgrunder presenteras i en gatukostandsutredning för respektive område.

Fördelningsområdet omfattar 118 befintliga fastigheter, varav 45 fritidsfastigheter, 49 familjebostadsfastighet och 24 är obebyggda. Genom styckning av befintliga fastigheter kan ytterligare 28 nya tomter bildas.

Enligt kommunens gatukostnadspolicy är huvudregeln att beviljat bygglov vid tidpunkten för beslut om start-PM, 10 januari 2005, ska vara avgörande för vilket andelstal en fastighet tilldelas, förutom för obebyggd tomt där fastighetens taxerade byggnadsvärde vid beslut om start-PM istället är avgörande.

Klassificering befintlig fastighet, permanenthus tilldelas fastigheten som fått beviljat bygglov för byggnation av enbostadshus/helårsbostad innan beslut om start-PM. En byggnation av enbostadshus/helårsbostad ska ha påbörjats två år efter bygglovsbeslutet.

Klassificering befintlig fastighet fritidshus tilldelas fastigheten som fått beviljat bygglov för byggnation av fritidshus innan beslut om start-PM. En byggnation av fritidshus ska ha påbörjats två år efter bygglovsbeslutet.

Klassificeringen befintligt fastighet fritidshus permanentbebott tilldelas fastigheten vars fastighetsägare var folkbokförda på fastigheten innan beslut om start-PM för detaljplanen.

Klassificering befintlig fastighet obebyggd tilldelas fastigheten som enligt taxeringsuppgifter hade ett byggnadsvärde understigande 50 000 kr innan beslut om start-PM för detaljplanen.

Inkomna synpunkter

Lännersta 1:45

Fastighetsägare anser att sjukhemmet och blivande förskola har anmärkningsvärt låg andelstal jämfört med andelstal för övriga fastigheter varför kommunen bör omarbeta andelsfördelning.

Kommentar

Andel för respektive fastighet är tilldelad utifrån den byggrätten fastigheten får. En förskola är inte längre aktuellt i området.

Lännersta 1:46

Fastighetsägare ifrågasätter de höga vägstnaderna och anser att de tidigare angivna beloppet bör vara takbelopp. Nya vägar bör bekostas av kommunen och det allt för höga kostnader för fastighetsägare bör minskas.

Kommentar

För att få så verkliga kostnader som möjligt har oberoende konsulter efter samrådet och projektering beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostnadsutredning är antagen och vunnit laga kraft. Därefter förändras inte takbeloppet men kostnaderna kommer att indexjusteras från kommunstyrelsens beslut om utställning till tilldelningsbeslut av entreprenad. Då fler fastighetsägare fått avstyckningsmöjligheter har gatukostnader för respektive fastighetsägare minskats. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet.

Lännersta 1:152

Fastighetsägare yrkar på andelstal 1,5 för en nytillkommen fastighet istället för 2,0.

Kommentar

Gatukostnader ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastigheternas nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. "Nytta" brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning.

Gällande gatukostandspolicy för Nacka kommun anger andelstal 2,0 för nytillkommande tomt.

Lännersta 1:283

Fastighetsägaren anser att gatukostnaderna är skyhöga och bör bekostas av kommunen.

Kommentar

Nacka kommun har med stöd av Plan- och bygglagens 6kap. 24§ val att tillämpa möjligheten att låta de fastighetsägare som mest har nytta av detaljplanen bekosta anläggningarna. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad.

Lännersta 1:294

Fastigheten är klassad som befintligt fritidshus. Enligt fastighetsägaren har fastigheten varit permanentbebott sedan 2001 och bör därför klassas som permanentbebott fritidshus.

Kommentar

Fastighetsägare var enligt uppgifter från skatteverket folkbokförda på fastigheten innan start-PM för projektet varför en ändring görs från befintligt fritidshus till befintligt fritidshus permanentbebott.

Lännersta 1:300

Fastighetsägaren motsäger kommunens modell för betalning av allmänna nyttigheter. Fastighetsägare anser att vägstandarden är allt för hög och att kostnaden bör kunna minskas genom en lägre vägstandard och mindre omfattande utbyggnad. Fastighetsägare anser att fördelningen av gatukostnaderna är felaktig gjord. Om den föreslagna förskolan och utbyggnaden av gammaluddshemmet blir verklighet bör dessa bära en betydligt större andel av gatukostnadsutbyggnaden. Fastighetsägare vänder sig mot den nu presenterade vägkostnaden är avsevärt högre än tidigare presenterade siffror, de tidigare förslaget angav ett takpris.

Kommentar

Nacka kommun har med stöd av Plan- och bygglagens 6kap. 24§ val att tillämpa möjligheten att låta de fastighetsägare som mest har nytta av detaljplanen bekosta anläggningarna. Kommunen arbetar utifrån en trafiksäker och långsiktigt hållbar standard och arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad. Fler fastigheter har fått avstyckningsmöjligheter varför kostnader för respektive fastighetsägare har minskat.

Ny förskola är i detta område inte längre aktuellt och andelstal för Gammeluddshemmet är tilldelad i förhållande till den byggrätten fastigheten medger.

Lännersta 1:301

Fastighetsägare anser att en kombination av flera faktorer så som dyra vägar, ökade kostnader och fördelning av gatukostnaderna är oskäliga.

Kommentar

Nacka kommun har med stöd av Plan- och bygglagens 6kap. 24§ val att tillämpa möjligheten att låta de fastighetsägare som mest har nytta av detaljplanen bekosta anläggningarna. Kommunen arbetar utifrån en trafiksäker och långsiktigt hållbar standard och arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad. Fler fastigheter har fått avstyckningsmöjligheter varför kostnader för respektive fastighetsägare har minskat.

Gatukostnaderna ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastighetens nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. ”Nyttan” brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning

Lännersta 1:304

Fastighetsägare är mycket nöjda med detaljplanen och ser fram emot diken som slutar lukta illa, fungerande vatten o avlopp samt upprustning av vägar.

Kommentar

Kommunalt huvudmannaskap innebär rent o säkert dricksvatten, höggradig avloppsrening och minskad miljöbelastning. Vägarna får belysning, gång- och cykelbana. Fastighetsägare får ökade byggrätter, underhåll, städning och snöröjning av allmänna platser.

Lännersta 1:306

Fastigheten är klassad som befintligt fritidshus. Enligt fastighetsägaren har fastigheten varit permanentbebott sedan 1991 varför en ändring av klassificering till befintligt fritidshus permanentbebott yrkas.

Kommentar

Enligt uppgifter från skatteverket är fastighetsägare folkbokförd på fastigheten sedan 1991 varför en ändring av klassificering från befintligt fritidshus till befintligt fritidshus, permanentbebott kommer att göras.

Lännersta 1:310

Fastighetsägare söker information om vad som gäller bygglovsansökan för fastigheter som redan har godkänt VA och om det är möjligt att enligt bygglovets börja direkt efter planen vunnit laga kraft.

Kommentar

Bygglov får sökas direkt efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Kommunen ser dock positivt på att inga större byggnationer påbörjas förrän alla allmänna anläggningarna är klara att använda för sitt ändamål, slutbesiktigats och godkända. Detta för att kommunens arbete med byggnation av allmänna anläggningar (VA och gata) ska ske så smidigt som möjligt samt för att undvika merarbete. Innan påbörjad byggnation måste fastighetsägaren komma överrens om en tidsplan tillsammans med byggledare eller projektledare.

Lännersta 1:311

Fastigheten är klassificerad som obebyggd. Enligt fastighetsägaren är fastighetsägare permanentbebott sedan 2009 och bör därför klassificeras som befintligt permanenthus eller befintligt fritidshus permanent bebott.

Kommentar

Enligt taxeringsuppgifter hade fastigheten ett byggnadsvärde understigande 50 000 kr vid beslut om start-PM för detaljplanen varför en ändring av klassificering är ej möjlig.

Lännersta 1:313

Fastigheten är klassad som befintligt fritidshus. Fastighetsägare som förvärvat fastigheten juni 2010 anser att fastigheten bör klassificeras som befintligt fritidshus permanentbebott då tidigare fastighetsägare sannolikt bodde på fastigheten permanent.

Kommentar

Enligt folkbokföringsuppgifter var tidigare ägare ej folkbokförd på fastigheten innan beslut om start-PM för projektet varför en ändring av klassificering är ej möjlig.

Lännersta 1:314

Fastighetsägare anser att kostnaderna för vägarna är orimligt höga för de enskilda fastighetsägare, en lägre standard bör minska kostnaderna betydligt. Fastighetsägare undrar hur kommunen beräknat fram de presenterade siffror och vilken siffra det kommer att landa på när allt är färdigbyggt. Fastighetsägare anser att fördelning av andelstalen orättvisa mellan permanentbebott fritidshus och permanenthus. Fastighetsägaren undrar om alla bolag i Europa kommer ges möjlighet att lämna anbud.

Kommentar

Nacka kommun har med stöd av Plan- och bygglagens 6 kap. 24§ valt att tillämpa möjligheten att låta de fastighetsägare som mest har nytta av detaljplanen bekosta anläggningarna. Kommunen arbetar utifrån en trafiksäker och långsiktigt hållbar standard och arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad. Fler fastigheter har fått avstyckningsmöjligheter varför kostnader för respektive fastighetsägare har minskat. Efter färdigbyggande åläggs fastighetsägare att betala den fastställda gatukostnaden som kommer att indexjusteras från kommunens beslut om utställning av gatukostandsutredning till tilldelningsbeslut av entreprenad.

Gatukostnaderna ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastighetens nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. ”Nytta” brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning

Kommunen tillämpar lagen om offentlig upphandling (LOU) och alla bolag i Europa har därför möjlighet att lämna sitt anbud.

Lännersta 1:315

Fastighetsägare överklagar de förslag till markinlösen som gäller fastigheten.

Kommentar

Markinlösen för fastigheten blir mindre då vägensbredd och vändplanens storlek minskar, se planförslag.

Lännersta 1:322

Fastighetsägare anser att sjukhemmet med sin dagliga tungtrafik i form av varutransporter, taxi, ambulans etc. kommer stå för det uteslutande slitaget på vägarna varför sjukhemmet bör stå för en mycket större del av gatukostnader.

Kommentar

Andelstal för sjukhemmet är fördelat enligt den byggrätten fastigheten medger.

Lännersta 1:345

Fastighetsägare anser sig bli orättvist behandlade då kommunen inte anlägger va-ledningar i anslutning till fastighetsgränsen. Det är inte rimligt att fastighetsägare ska behöva köpa in en bit remsa för att möjligt göra anslutning till va-systemet. Om detta inte kan lösas på annat sätt önskar fastighetsägare få ekonomisk kompensation. Fastighetsägare anser att ursprungliga förslaget om att färdigbyggnad av vägar och VA inte behöver inväntas för husbyggnation.

Kommentar:

För att åstadkomma en fastighet med byggrätt för permanentboende måste fastighetsägaren köpa in en mindre del av kommuns fastighet, detta gör möjligt för fastighetsägare att ansluta sig till kommunens Va-system, få en lämplig infart till fastigheten och klassificera fastigheten för permanentboende. Ersättningsbeloppet avgörs i samband med lantmäteriförrättningen.

Bygglov får sökas direkt efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Kommunen ser dock positivt på att inga större byggnationer påbörjas förrän alla allmänna anläggningarna är klara att använda för sitt ändamål, slutbesiktigats och godkända. Detta för att kommunens arbete med byggnation av allmänna anläggningar (VA och gata) ska ske så smidigt som möjligt samt för att undvika merarbete. Innan påbörjad byggnation måste fastighetsägaren komma överens om en tidsplan tillsammans med Nacka kommuns bygg- och projektledare

Lännersta 1:351

Fastigheten är klassificerad som befintlig fastighet, obebyggd. Enligt fastighetsägare bör fastigheten klassificeras som befintlig fastighet, fritidshus.

Enligt fastighetsägare är kostnadsfördelning inte skäligen och rättvis. Fastighetsägare yrkar därför på andelstal 1,5 för en nyttillkommen fastighet istället för 2,0.

Kommentar

Enligt taxeringsvärde har fastigheten haft en byggnad vars värde understigande 50tkr fram t.o.m. år 2012. En ändring av klassificering är därför inte möjlig.

Gatukostnader ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastigheternas nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. "Nytta" brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning.

Lännersta 1:355

Fastigheten är klassificerad som befintlig, fritidshus. Enligt fastighetsägare bör fastigheten klassificeras som permanenthus. Fastigheten har sedan 1989 ett bygglov på permanenthus och har sedan dess varit permanentbebott.

Kommentar

Fastigheten har fått bygglov för enbostadshus samt varit folkbokförd innan beslut för start-PM varför en ändring av klassificering görs.

Lännersta 1:357

Fastigheten är klassificerad som befintlig, fritidshus. Enligt fastighetsägare bör fastigheten klassificeras som befintligt fritidshus, permanentbebott.

Fastighetsägare yrkar på andelstal 1,5 för en nytillkommen fastighet istället för 2,0.

Kommentar

Tidigare fastighetsägare var enligt folkbokföringsuppgifter folkbokförda på aktuell fastighet vid tidpunkt för start-PM. Klassificering ändras därför från befintlig, fritidshus till befintligt fritidshus, permanentbebott.

Gatukostnader ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastigheternas nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. ”Nyttna” brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning.

Lännersta 1:388

Fastighetsägaren ifrågasätter kommunens uttag av gatukostnader och efterfrågar en jämn fördelning av gatukostnader i Nacka och ett tak för desamma.

Kommentar

Nacka kommun har med stöd av Plan- och bygglagens 6kap. 24§ val att tillämpa möjligheten att låta de fastighetsägare som mest har nytta av detaljplanen bekosta anläggningarna. Kommunen arbetar utifrån en trafiksäker och långsiktigt hållbar standard och arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad. Fler fastigheter har fått avstyckningsmöjligheter varför kostnader för respektive fastighetsägare har minskat. Efter färdigbyggande åläggs fastighetsägare att betala den fastställda gatukostnaden som kommer att indexjusteras från kommunens beslut om utställning av gatukostandsutredning till tilldelningsbeslut av entreprenad.

Gatukostnaderna ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastighetens nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. ”Nyttna” brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning

Kommunen tillämpar lagen om offentlig upphandling (LOU) och alla bolag i Europa har därför möjlighet att lämna sitt anbud.

Lännersta 1:388

Fastighetsägare ifrågasätter Nackas uttag av gatukostnader då majoriteten av landets kommuner tar överhuvudtaget inte ut några gatukostnader. Fastighetsägare är orolig för att gatukostnaderna ska bli så pass höga att många blir tvungna att flytta. Fastighetsägare efterfrågar jämnfördelning av gatukostnader i Nacka och ett tak för desamma.

Kommentar

Många kommuner i Sverige tar ut ersättning för gatukostnader, enligt PBL får kommuner som huvudmän välja om gatukostnader ska betalas av alla invånare i kommunen via kommunalskatten eller av fastighetsägarna i de områden gatorna är belägna och har mest nytta av dem. Enligt Nackas gatukostnadspolicy, fastställd 2006 har Nacka valt att låta fastighetsägare som har mest nytta av detaljplanen bekosta gatukostnader. Arbete pågår ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen projekterat området. Oberoende konsult har därefter beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostnadsutredning är antagen och vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad.

För fastighetsägare som har betalningssvårigheter finns möjlighet att söka anstånd. Villkor för anstånd med betalning finns som bilaga till gatukostnadsutredningen.

Lännersta 1:389

Fastigheten är klassificerad som befintlig, fritidshus. Enligt fastighetsägare bör fastigheten klassificeras som befintligt fritidshus, permanentbebott.

Kommentar

Fastighetsägare var innan start-PM för projektet inte folkbokförd på fastigheten varför en ändring av klassificering inte är möjlig.

Lännersta 1:391

Fastighetsägare yrkar på andelstal 1,5 för en nytillkommen fastighet istället för 2,0.

Kommentar

Gatukostnader ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastigheternas nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. "Nytta" brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning. Gällande gatukostnadspolicy för Nacka kommun anger andelstal 2,0 för nytillkommande tomt.

Lännersta 1:593

Fastighetsägare önskar bygga ut sitt hus direkt efter att detaljplanen vinner laga kraft.

Kommentar

Bygglov får sökas direkt efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Kommunen ser dock positivt på att inga större byggnationer påbörjas förrän alla allmänna anläggningarna är klara att använda för sitt ändamål, slutbesiktigats och godkända. Detta för att kommunens arbete med byggnation av allmänna anläggningar (VA och gata) ska ske så smidigt som möjligt samt för att undvika merarbete. Innan påbörjad byggnation måste fastighetsägaren komma överrens om en tidsplan tillsammans med Nacka kommuns bygg- och projektledare.

Lännersta 1:602

Fastighetsägare kommer få ökad tomtarea och undrar vad det kommer kosta dom och hur stora de övriga kostnader kommer att bli.

Kommentar

Kostnad för markinköp beräknas i samband med lantmäteriförrättning, vilket sker efter detaljplanen vunnit lagakraft. Gatukostnaderna för respektive fastighet och betalningsvillkor presenterar i gatukostandsutredningen för område W.

Lännersta 1:643

Fastigheten är klassificerad som befintlig fastighet, fritidshus. Enligt fastighetsägare bör fastigheten klassificeras som befintlig fritidshus, permanentbebott.

Kommentar

Ingen fastighetsägare var innan beslut om start-PM för projektet folkbokförd på fastigheten varför en ändring av klassificering inte möjlig.

Lännersta 1:804

Fastigheten är klassificerad som befintlig fritidsfastighet. Enligt fastighetsägaren bör fastigheten klassificeras som befintlig fritidshus, permanentbebott.

Kommentar

Fastighetsägare var vid beslut om start-PM för projektet folkbokförda på fastigheten varför ändring av klassificering kommer att göras från befintligt fritidshus till befintligt fritidshus, permanentbebott.

Lännersta 1:866

Fastighetsägare undrar om gatukostnader som fastställdes 2011-04-29 fortfarande gäller eller om det kommer att förändras och om det tillkommer ytterligare kostnader så som exempelvis moms. Fastighetsägare undrar också när gatukostnader i praktiken uppstår efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

Kommentar

Gatukostnader kan komma att förändras fram till och med det att kommunfullmäktige antar gatukostandsutredning och den vunnit lagakraft. Nytt förslag för gatukostnader presenteras i kommande reviderade utställning. Gatukostnader indexjusteras med entreprenadindex för tidsperioden mellan kommunstyrelsens beslut om utställning av gatukostnadsutredning fram till tilldelningsbeslut av entreprenör. Fastighetsägarens ersättningskyldighet träder i kraft när gatorna och övriga anläggningar är utbyggda och kan användas för sitt ändamål. I praktiken innebär det uppskattningsvis mellan ett till två år efter att detaljplanen vunnit lagakraft. Enligt nuvarande preliminära tidsplan vinner detaljplanen laga kraft 1:a kvartal 2017, inklusive överklagande tid.

Lännersta 1:876

Fastighetsägare yrkar på andelstal 1,5 för en nytillkommen fastighet istället för 2,0.

Kommentar

Gatukostnader ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastigheternas nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. "Nytta" brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som

påverkar fastighetens användning. Gällande gatukostandspolicy för Nacka kommun anger andelstal 2,0 för nytillkommande tomt.

Lännersta 1:898

Fastighetsägare efterfrågar rättvis klassificering mellan permanentboende och icke permanentboende.

Kommentar

Gatukostnaderna ska enligt plan- och bygglagen fördelas efter fastighetens nytta av de anläggningar som kostnaderna avser. "Nytta" brukar rent konkret betyda fastighetens värdeökning till följd av åtgärderna, och även byggrätten enligt detaljplanen, men kan också härledas till andra värden som påverkar fastighetens användning

Lännersta 11:95

Fastighetsägare anför besvär så att seriös, skälig och rättvis ersättning för inlösen av mark för strandpromenaden lämnas av kommunen.

Kommentar

Inlösen för strandpromenaden är inte aktuellt.

Lännersta 11:156

Fastighetsägare anser att gatukostnader är orimligt höga och den låga samordningsvinsten ifrågasätts. Fastighetsägare föreslår att gatukostandsutredning omarbetas och görs av oberoende. Fastighetsägare yrkar på andelstal 0,5 för permanentboende med hänvisning till andra gatukostnadsutredningar i Nacka.

Kommentar

För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning är antagen och vunnit laga kraft. Kostandberäkningen är gjord av oberoende konsult från Sewo och Bygganalys. Andelstalen har fördelats enligt principer fastställda i gatukostandspolicy antagen av kommunstyrelsen 3 april 2006.

Lännersta 41:1

Fastighetsägare anser att gatukostnaderna är orimligt höga och att en ny gatukostandsutredning bör tas fram av en oberoende person i samverkan med en grupp fastighetsägare inom område W

Kommentar

Kommunen arbetar utifrån en trafiksäker och långsiktigt hållbar standard och arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostandsutredning vunnit laga kraft. Utöver kostnader som redan jämkats med ca 40 procent kommer kommunen stå för merkostnader som överstiger takbeloppet om entreprenaden blir dyrare än beräknad. Fler fastigheter har fått avstyckningsmöjligheter varför kostnader för respektive fastighetsägare har minskat. Beräkning av gatukostnader har gjorts av en oberoende, i detta fall har beräkning gjorts av Sweco och Bygganalys.

Lännersta 41:3

Fastighetsägare anser att gatukostnaderna är orimligt höga och att samordningsvinsten enbart uppgår till 1,5 miljoner kronor inte är rimligt. Gatukostnaderna bestrids och föreslår att

gatukostnadsutredningen görs om av oberoende i samverkan med en grupp av fastighetsägare inom område W. Fastighetsägare anser inte det är rimligt att medfinansiera en lokalgata som är tillför anläggning av en kommunal strandpromenad.

Kommentar

Kommunen arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. I detta fall bekostas en miljonkronor av VA-utbyggnad (samordningsvinst). Beräkning av gatukostnader har gjorts av en oberoende konsult, Sweco och Bygganalys. Lokalgatan är nödvändig för framdragning av VA till fastighetsgränsen.

Lännersta 1:4, 11:82 och 1:50

Fastighetsägare anser att gatukostnaderna är orimligt höga och föreslår att en grupp fastighetsägare medverkar vid upphandling och genomförande. Fastighetsägare ifrågasätter samordningskostnaderna som anses vara väldigt låg. Fastighetsägare efterfrågar förklaring på kostnadsökning för permanentboende efter samrådet.

Kommentarer

Kommunen arbetar ständigt för att hålla kostnaderna så låga som möjligt. För att få en så verklig kostnadskalkyl som möjlig har kommunen efter samrådet projekterat området och beräknat fram ett takbelopp som fastställs när gatukostnadsutredning vunnit laga kraft. Efter samrådet har fler fastigheter fått avstyckningsmöjlighet varför kostnader respektive fastighetsägare åter minskat. Beräkning av gatukostnader har gjorts av en oberoende, i detta fall har beräkning gjorts av Sweco och Bygganalys. Andelen har fördelats enligt principer fastställda i gatukostnadspolicy antagen av kommunstyrelsen 3 april 2006.

BILAGOR

Bilaga 1, Inkomna synpunkter

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Björn Bandmann
Projektledare

BETALNINGSVILLKOR

BILAGA 3

Fastighetsägarens ersättningskyldighet inträder när gator och övriga anläggningar är utbyggda och kan användas för sitt ändamål (PBL 6 kap 34§). En förutsättning är att kommunen har tagit beslut i gatukostnadsärendet och detta vunnit laga kraft. Betalningsskyldig är den/de som är ägare av fastigheten på förfallodagen för fakturan.

Plan- och bygglagen anger vilka betalningsvillkor kommunen kan ange för gatukostnader. Nacka kommun tillämpar reglerna på följande sätt:

1. Normal betalning

Fakturan ska normalt betalas inom 60 dagar efter fakturadatum. Under särskilda omständigheter ges förlängd betalningstid. Detta är i så fall angivet på fakturan.

2. Anstånd med betalning vid tillfälliga betalningssvårigheter

Kortare anstånd med betalning kan efter en särskild prövning medges vid tillfälliga betalningssvårigheter. Under anståndstiden löper ränta med av Riksbanken angiven referensränta + 4 procentenheter.

3. Anstånd med betalning vid varaktiga betalningssvårigheter

Vid varaktiga betalningssvårigheter hänvisar kommunen i första hand till lån hos kreditinstitut (banker m.m.) som då ger upplysningar om amorteringstider, ränta m.m. I andra hand kan, efter särskild prövning av kommunen, fastighetsägare få betala ersättningsbeloppet enligt plan- och bygglagens regler genom avbetalningar på upp till 10 år om ersättningsbeloppet är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft eller andra omständigheter och om godtagbar säkerhet ställs. Ränta utgår med referensränta + 2 procentenheter. Om betalningsvillkoren ändå blir alltför betungande för fastighetsägaren skall villkoren jämkas (PBL 6 kap. 37§).

4. Särskilda regler för (tidigare) permanentboende

Permanentboende i fastighet som, kopplat till gatukostnadsutredningen (läget när planarbetet börjar, d.v.s. vid tidpunkten för beslut om Start-PM eller motsvarande) är klassad som permanentbostad eller permanentbebodd fritidsfastighet, kan efter en särskild prövning få anstånd i upp till 15 år att betala den del av gatukostnadsersättningen som överstiger 2 prisbasbelopp för permanenthus resp. 3 basbelopp för permanentbebott fritidshus. Anståndet förutsätter att det är samma person som äger och bebor fastigheten kontinuerligt från tidpunkten för beslut om start-PM för detaljplan samt att fullgod säkerhet lämnas. Ränta betalas med Riksbankens referensränta + 1 procentenhet.

5. Särskilda regler för pensionärer

Pensionärer kan efter en särskild prövning beviljas uppskjuten betalning av både ersättningsbeloppet och upplupen ränta (referensränta + 2 procentenheter) intill tidpunkten för skifte av fastighetsägare om godtagbar säkerhet ställs.

6. Kommunalt borgensåtagande

Efter särskild prövning kan kommunen gå i borgen, såsom för egen skuld, för lån hos kreditinstitut på upp till 30 år för fastighetsägare som inte har möjlighet att på en gång betala VA-anläggningsavgift och/eller gatukostnadsersättning under förutsättning att:

- fastighetsägaren lämnat pantbrev eller motsvarande till kreditinstitutet som säkerhet för lånet
- fastighetsägaren ägde den berörda fastigheten då detaljplanen, som reglerar VA- och gatuutbyggnad, vann laga kraft och fortsätter att äga fastigheten

Samtliga ovan beskrivna varianter av anstånd upphör att gälla och gatukostnadsersättningen förfaller till omedelbar betalning om:

- bygglov avseende ny-, om-, eller tillbyggnad för bostadsändamål söks och beviljas
- försäljning eller annan form av överlåtelse av fastigheten sker
- avstyckning sker

Om särskilda skäl föreligger kan, om anståndet upphört på grund av att bygglov sökts, ett nytt anstånd meddelas. Vid anstånd på minst 10 år kommer en kontroll av den ekonomiska situationen att ske genom att kommunen var femte år beställer en kreditupplysning på fastighetsägaren från Upplysningscentralen.

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 75

Dnr KFKS 2013/697-201

Rapport från Nacka kommuns deltagande vid MIPIM 2015

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Investerarermässan MIPIM i Cannes är världens största årliga mötesplats för fastighetsbranschen. När Stockholm växer och vi bygger Nacka stad är det oerhört viktigt att kommunen samspelar med omvärlden, både för att attrahera utländska investerare och exploatörer och för att få inspiration på hur andra städer växer och utvecklas.

Nacka kommuns deltagande vid MIPIM skapar förutsättningar för en framgångsrik utveckling av hela Nacka kommun, vilket inkluderar finansiering av exploatering och investeringar i bl.a. välfärdsfastigheter.

Till kommunstyrelsens sammanträde den 25 maj görs några språkliga justeringar i tjänsteskrivelsen.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 7 april 2015

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Rapport från Nacka kommuns deltagande vid MIPIM 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Investerarmässan MIPIM i Cannes är världens största årliga mötesplats för fastighetsbranschen. När Stockholm växer och vi bygger Nacka stad är det oerhört viktigt att kommunen samspelar med omvärlden, både för att attrahera utländska investerare och exploatörer och för att få inspiration på hur andra städer växer och utvecklas.

Nacka kommuns deltagande vid MIPIM skapar förutsättningar för en framgångsrik utveckling av hela Nacka kommun, vilket inkluderar finansiering av exploatering och investeringar i bl.a. välfärdsfastigheter. Reserapporter från alla representanter från Nacka kommun redovisas transparent på Nacka stad bloggen.

Ärendet

Den 10-13 mars 2015 pågick Europas ledande investerarmässa för fastighetsbranschen MIPIM. Nacka har sedan flera år varit representerat på mässan tillsammans med Stockholmsregionen i en gemensam marknadsföringssatsning.

Vi blir alltmer beroende av vår omvärld, för att säkra vår konkurrenskraft, och därmed jobben och välfärden. Därför är viktigt att Stockholmsregionen ses som en attraktiv plats för investerare och etablering av företag, och att Nacka kommun är en aktiv del av detta.

När Stockholm växer och vi bygger Nacka stad är det oerhört viktigt att kommunen samspelar med Stockholmsregionen, både för att locka utländska investerare och exploatörer och för att inspireras över hur andra städer växer och utvecklas.

MIPIM är unikt då arenan samlar så många internationella beslutsfattare på en plats. Det erbjuder unika möjligheter att effektivt kommunicera med denna målgrupp. Vid sidan om investerare finns ett stort antal europeiska regioner på plats, då dessa ofta äger mark och attraktiva fastigheter.

Öppen och transparent reserapportering

Alla deltagare från Nacka kommun har skrivit reserapporter som publicerats på Nacka stad-bloggen: <http://blogg.nacka.se/nackabyggerstad/> som kan läsas av alla.

Möten och seminarier vid MIPIM

Nacka kommuns delegation har kommunicerat brett genom att delta på seminarier och olika aktiviteter. Framför allt har vi på MIPIM 2015 jobbat med personliga möten med utgångspunkt i Stockholmsregionens gemensamma monter. Se nedan redovisning av organisationer delegationen har mött och seminarier där Nacka kommun deltagit.

Organisationer/kommuner

ALAB	HSB	Profi
Arcona	ICA Fastigheter	Rikshem
Brunnberg & Forshed	JM/KUAB	Silver Life
Carlyle	Magnolia Bostad	Skanska
CDG Group	Malmö stad	SSM Fastigheter
Diligentia	NAI Svefa	Stena
Einar Mattsson Projekt AB	Newsec	Storebrand
Göteborg stad	Plaine de France	Wallenstam
Hemsö	Preem	Veidekke

Seminarier där Nacka kommun deltagit

NAI Svefa – Fastighetsfrukost
NAI Svefa – Kommunlunch
Veidekke – Bostadsbyggande i återvändsgränd
Sweco – smarta städer, IT och samhällsutveckling
Stockholm, where innovations meet investments

Deltagare från Nacka kommun

Från Nacka kommun deltog följande personer: Mats Gerdau (kommunstyrelsens ordförande), Gunilla Grudevall-Sten (kommunstyrelsens 1a vice ordförande), Khashayar Farmanbar (kommunstyrelsens 2a vice ordförande), Cathrin Bergensträhle (miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande), Lena Dahlstedt (stadsdirektör), Gunilla Glantz (stadsbyggnadsdirektör), Klara Palmberg Broryd (strategi- och förnyelsedirektör), Lars

Nylund (tf fastighetsdirektör), Ulf Crichton (exploateringschef) och Andreas Totschnig (planchef).

Ekonomiska konsekvenser

Nacka kommuns deltagande vid MIPIM skapar förutsättningar för en framgångsrik utveckling av hela Nacka kommun, vilket inkluderar finansiering av exploatering och investeringar i bl.a. välfärdsfastigheter.

Kostnaden för Nacka kommun per deltagare är cirka 15 000 kronor. Samtliga deltagare från Nacka kommun har bott på ett något enklare hotell strax utanför Cannes.

Nacka kommun betalar för allt själv, även vid möten och middagar med fastighetsinvestorer och exploatörer. Vi gör detta för att ingen ska kunna ifrågasätta grunderna för relationen mellan oss och andra aktörer. Nacka kommun bjuder inte heller någon på något enligt samma resonemang.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 80

Dnr KFKS 2015/317-050

Tomträtt i fastigheten Älta 37:5, Ältadalen, för uppförande och drift av särskilt boende för äldre

Erbjudande om tjänstekoncession

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska bjuda ut en tjänstekoncession för uppförande och drift av särskilt boende för äldre på fastigheten Älta 37:5.

Kommunstyrelsen bemyndigar sitt stadsutvecklingsutskott att efter hörande av äldrenämnden, fastställa underlaget för erbjudandet av tjänstekoncessionen.

Ärende

Behovet av särskilt boende för äldre ökar och utifrån de kommande behoven av särskilt boende för äldre i Älta föreslår enheten för fastighetsutveckling att detta genomförs i form av en tjänstekoncession vilket innebär att tomtmarken upplåts med tomträtt till en privat aktör som även bedriver verksamheten. Utvärdering av intressenter föreslås göras med klar tonvikt på verksamhetsdriften med stöd av äldrenämnden.

Den aktör som slutligen blir anordnare av verksamheten garanteras inte ett visst antal platser, utan beläggningen är helt baserad på de val kunderna gör.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 15 april 2015

Yrkanden

Gunilla Grudevall-Steen (FP) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), Mats Gerdau (M), Sidney Holm (MP) och Helena Westerling (S), bifall till enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Gunilla Grudevall-Steens yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Protokollsanteckningar

Helena Westerling lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Det är spännande att prova olika alternativ för att få bra service och verksamheter för kommunens invånare och detta kan vara ett sätt.

Med tanke på att behovet av särskilt boende för äldre är, och kommer att bli, stort ser vi positivt på att det byggs fler. Med detta sagt vill vi ändå understryka vikten av att dessa boende lokaliseras så att det är nära till kommunikation och olika sorters service. Även om de boende har stort vårdbehov behöver inte det betyda att de inte med hjälp av anhöriga och bekanta som kommer på besök kan ta sig till närliggande faciliteter. Dessutom är de besökande också ofta i stort behov av närliggande och bra kommunikationer.

Det har vid flertalet tillfällen framförts av Ältaborna att man önskar äldreboende i de centrala delarna av Älta och det är något som vi också ser finns med i planerna vid om- och utbyggnaden av Älta centrum.”

Gunilla Grudevall-Steen lät anteckna följande.

”Det är angeläget att det byggs ett särskilt boende för äldre i Älta då behovet av platser kommer att öka markant de närmsta åren. Folkpartiet ser fram emot att få ett modernt och trivsamt äldreboende i Ältadalen som på bästa sätt ger förutsättningar för de boende att få sina önskemål och behov tillgodosedda. Närheten till en förskola, en trevlig och tillgänglig utemiljö samt samlingslokaler som möjliggör en aktiv fritid i samverkan med föreningslivet är viktiga inslag.

När detaljplanelagt för Älta centrum kommer igång avser folkpartiet se till att det planeras för ytterligare ett äldreboende i centrumområdet. I framtiden kommer behovet av platser öka ytterligare och närheten till en aktiv och levande centrum-miljö efterfrågas av många.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/317-050

Kommunstyrelsen

Tomträtt i fastigheten Älta 37:5, Ältadalen, för uppförande och drift av särskilt boende för äldre

Erbjudande om tjänstekoncession

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska bjuda ut en tjänstekoncession för uppförande och drift av särskilt boende för äldre på fastigheten Älta 37:5.

Kommunstyrelsen bemyndigar sitt stadsutvecklingsutskott att efter hörande av äldrenämnden, fastställa underlaget för erbjudandet av tjänstekoncessionen.

Sammanfattning

Behovet av särskilt boende för äldre ökar och utifrån de kommande behoven av särskilt boende för äldre i Älta föreslår enheten för fastighetsutveckling att detta genomförs i form av en tjänstekoncession vilket innebär att tomtmarken upplåts med tomträtt till en privat aktör som även bedriver verksamheten. Utvärdering av intressenter föreslås göras med klar tonvikt på verksamhetsdriften med stöd av äldrenämnden.

Den aktör som slutligen blir anordnare av verksamheten garanteras inte ett visst antal platser, utan beläggningen är helt baserad på de val kunderna gör.

Ärendet

Bakgrund

Behovet av särskilt boende för äldre i Nacka beräknas öka med cirka 500 platser mellan år 2015-2030. För att kunna tillgodose de kommande behoven pågår en planering av ytterligare bostäder bland annat i Saltsjö Boo och i centrala Nacka. Det är av största vikt att behovet av bostäder för äldre kan erbjudas i samtliga kommundelar och ytterligare bostäder i Älta bedöms behövas.

Utifrån de kommande behoven av särskilt boende för äldre i Älta behöver ytterligare kapacitet tillskapas. Fastigheten Älta 37:5 är kommunal mark och den plats dit verksamheten är avsedd att lokaliseras.

Anordnarna av verksamheten garanteras inte ett visst antal platser, utan beläggningen är helt baserad på de val kunderna gör. Det innebär att anordnarna även kan sälja platser till andra kommuner.

Det finns ur ett upphandlingsperspektiv i huvudsak tre olika varianter av hur byggnation och verksamhet skulle kunna tillskapas på den aktuella tomten:

1. Kommunen investerar och bygger själv. Byggnationen upphandlas inom ramen för lagen om offentlig upphandling, LOU. Lokalerna kan hyras ut till antingen en kommunal eller en privat verksamhetsutövare med ett lokalhyresavtal.
2. Kommunen upplåter marken med tomträtt till en privat aktör som uppför byggnaden. Kommunen förhyr lokalerna på ett hyreskontrakt och kan välja att antingen bedriva verksamheten själv eller hyra ut i andra hand till en privat verksamhetsutövare. Eftersom kommunen förhyr lokalerna betraktas det som en indirekt entreprenadupphandling och omfattas därför av LOU.
3. Kommunen upplåter marken med tomträtt till en privat aktör som uppför byggnaden, och som i ett avtal förbinder sig att bedriva välfärdsverksamhet i lokalerna. Den privata aktören kan antingen hyra ut lokalerna till en verksamhetsutövare, eller bedriva verksamheten själv. Detta förfarande är en så kallad tjänstekoncession som inte omfattas av upphandlingslagstiftningen. Det är en tjänstekoncession och inte en upphandling då kommunen inte tar någon ekonomisk risk utan den faller på den privata aktören.

I detta fall är det en tomt på vilken en ny byggnad behöver uppföras, i vilken det ska bedrivas en ny verksamhet med ett särskilt boende för äldre. Enheten för fastighetsutveckling bedömer att en tjänstekoncession, enligt alternativ 3 ovan, är lämpligt att använda i detta fall. Detta på grund av att enheten, tillsammans med äldrenämnden genom den sociala kvalitetsenheten, bedömer att det finns goda möjligheter att attrahera professionella och seriösa aktörer som bedriver verksamhet av dokumenterat hög kvalitet. Företag som även har förmåga att genomföra ett nybyggnationsprojekt, själva eller med samarbetspartners, på ett bra sätt. En tjänstekoncession skulle innebära att kommunen inte behöver investera i denna byggnation, men ändå kan få ytterligare mångfald av verksamhetsutövare.

Förfarandet

Om kommunstyrelsen beslutar att genomförandet skall göras med tjänstekoncession, kommer marknaden att bjudas in att lämna intresseanmälningar. De ska beskriva bland

annat hur man tänker bedriva verksamheten utifrån ställda krav, ekonomi, finansiering, hur man avser genomföra byggnation, referenser avseende samtliga delar, mm. Kvaliteten på välfärdsverksamhet som bedrivs i lokaler är viktigare än kvaliteten på lokalerna i sig, även om båda naturligtvis är viktiga. Det innebär att utvärderingen och urval av aktör övervägande kommer att göras med avseende på verksamhetsdriften. Avseende byggnation och projektgenomförande kommer enheten för fastighetsutveckling att göra utvärderingen av aktören. Byggnationen i sig kommer sedan i vanlig ordning att omfattas av ansökan om bygglov från aktören och sedvanlig granskning av bygglovmyndigheten.

När en aktör är utsedd och undertecknat tomträttsavtalet fattar kommunstyrelsen beslut om att upplåta marken med tomträtt.

För det fall att inga intressenter finns, eller att det inte finns intresserade aktörer som kan förväntas bedriva verksamhet av tillräcklig kvalitet, så har kommunen möjlighet att avbryta förfarandet och istället genomföra upphandlingsförfarande enligt alternativ 1 eller 2 enligt ovan.

Ekonomiska konsekvenser

Vid en genomförd tjänstekoncession blir det endast mindre kostnader för kommunen i form av nedlagd tid. Kommunen behöver inte heller genomföra någon investering eller framgent betala lokalhyra för äldreboendet, utan de resurserna kan ges annan användning. Kommunen kommer att erhålla löpande intäkter genom tomträttsavgälden.

Konsekvenser för barn

Då det särskilda boendet för äldre ligger nära Sigfridsborgsskolan och den kommande Ältadalens förskola, finns det möjlighet att de olika verksamheterna kan ha olika former av utbyten med varandra, exempelvis att de äldre kan få besöka livliga barnmiljöer och att barn i olika åldrar kan få hälsa på i äldreboendet. Den föreslagna upphandlingsformen skapar en större valfrihet och mångfald i Nacka, vilket är positivt ur ett medborgarperspektiv, även om verksamheten i sig inte är inriktad mot de yngre medborgarna.

Bilagor

b_utdrag_ur_detaljplan_altadalen

Lars Nylund
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

Per Leckström
Lokalstrateg
Enheten för fastighetsutveckling

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 81

Dnr KFKS 2015/319-291

Tomträtt för uppförande av skola i "Makaronifabriken" på Kvarnholmen, fastigheten Sickla 38:14

Erbjudande om tjänstekoncession

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska bjuda ut en tjänstekoncession för uppförande och drift av skola på fastigheten Sicklaön 38:14, den så kallade Makaronifabriken.

Kommunstyrelsen bemyndigar sitt stadsutvecklingsutskott att efter hörande av utbildningsnämnden, fastställa underlaget för erbjudandet av tjänstekoncessionen.

Ärende

Exploateringen på Kvarnholmen innebär att antalet boende ökar och baserat på den planerade inflyttningstakten behövs en skola på Kvarnholmen till höstterminen 2017.

Enheten för fastighetsutveckling har genomfört en utredning av lämpligt förfarande för att tillskapa skolkapacitet på fastigheten Sicklaön 38:14, på obebyggd tomtmark samt i den så kallade Makaronifabriken som kommunen förvärvade 2011. Enheten för fastighetsutveckling föreslår att detta genomförs i form av en tjänstekoncession vilket innebär att befintlig byggnad överläts till marknadspris, samt att tomtmarken upplåts med tomträtt, till en privat aktör som även bedriver verksamheten. För det fall att förutsättningar för en affärsmässig och för kommunen acceptabel överenskommelse kan förhandlas fram med en aktör, presenteras underlaget för kommunstyrelsen som fattar beslut om överlåtelse, samt om att upplåta marken med tomträtt.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 15 april 2015

Yrkanden

Gunilla Grudevall-Steen (FP) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), Mats Gerdau (M), Sidney Holm (MP) och Helena Westerling (S), bifall till enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Gunilla Grudevall-Steens yrkande.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi vill bara påminna om det nya bibliotek som planeras på Kvarnholmen och att det bör placeras nära kommersiell service som är den princip Nacka kommun tillämpar när det gäller bibliotekens lokaliseringar.”

Gunilla Grudevall-Steen lät anteckna följande.

”Folkpartiet tycker att det ska bli intressant att följa denna nya företeelse för oss i Nacka kommun, tjänstekoncession.
Detta ska tillämpas på en skola som ska byggas på Kvarnholmen, vi ser gärna att det finns möjlighet att också samlägga skolan med ett bibliotek.
Vi tror att det skulle ha ett stort värde för både elever och biblioteksbesökare ,och ur ett tryggt o säker perspektiv.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/319-291

Kommunstyrelsen

Tomträtt för uppförande av skola i ”Makaronifabriken” på Kvarnholmen, fastigheten Sickla 38:14

Erbjudande om tjänstekoncession

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska bjuda ut en tjänstekoncession för uppförande och drift av skola på fastigheten Sicklaön 38:14, den så kallade Makaronifabriken.

Kommunstyrelsen bemyndigar sitt stadsutvecklingsutskott att efter hörande av utbildningsnämnden, fastställa underlaget för erbjudandet av tjänstekoncessionen.

Sammanfattning

Exploateringen på Kvarnholmen innebär att antalet boende ökar och baserat på den planerade inflyttningstakten behövs en skola på Kvarnholmen till höstterminen 2017.

Enheten för fastighetsutveckling har genomfört en utredning av lämpligt förfarande för att tillskapa skolkapacitet på fastigheten Sicklaön 38:14, på obebyggd tomtmark samt i den så kallade Makaronifabriken som kommunen förvärvade 2011. Enheten för fastighetsutveckling föreslår att detta genomförs i form av en tjänstekoncession vilket innebär att befintlig byggnad överläts till marknadspris, samt att tomtmarken upplåts med tomträtt, till en privat aktör som även bedriver verksamheten. För det fall att förutsättningar för en affärsmässig och för kommunen acceptabel överenskommelse kan förhandlas fram med en aktör, presenteras underlaget för kommunstyrelsen som fattar beslut om överlåtelse, samt om att upplåta marken med tomträtt.

Ärendet

Bakgrund

Den pågående exploateringen på Kvarnholmen innebär att antalet boende ökar vart efter de olika delarna färdigställs. Detta resulterar i att behovet av service till medborgarna, inklusive behovet av skola, ökar i motsvarande grad. Baserat på den planerade inflyttningstakten, bedömer utbildningsnämnden att det finns behov av en skola på Kvarnholmen till höstterminen 2017. Skolverksamheten bedöms gradvis utökas från höstterminen 2017. Fastigheten Sicklaön 38:14, med den så kallade Makaronifabriken, förvärvades 2011-06-20 för 50 mnkr i syfte att, tillsammans med den intilliggande och obebyggda marken på tomten, ge förutsättningar till att skapa en tillräcklig kapacitet för det framtida skolplatsbehovet. Avseende verksamheten finns det en hög ambitionsnivå för skolverksamheten. Vidare bedömer enheten för fastighetsutveckling, inte minst på grund av det unika läget med närheten till både centrala Nacka och Stockholms innerstad, att det finns goda förutsättningar för att det på fastigheten ska kunna ges utrymme för ytterligare funktioner och service. Det skulle kunna innebära en högre nyttjandegrad av lokalerna än normalt för en skola, fler verksamheter, samt även bra förutsättningar att öka utbud och mångfalden i Nacka genom att flera och olika aktörer samverkar i detta.

För närvarande arrenderas del av skoltomten till Peab som en del uppförandet av bostadsbebyggelsen i det så kallade Lighthouse, för vilken det är nödvändigt att nyttja del av skoltomten. Arrendet löper till höstterminen 2019. Det från höstterminen stegvis ökande skolplatsbehovet bedöms kunna lösas antingen inom byggnaden Makaronifabriken, eller i provisoriska lokaler på Kvarnholmen med placering i samråd med Peab. En stegvis utbyggnad av skolplatser ger utövaren goda möjligheter att komma igång med verksamheten utan att ådra sig lokalkostnader för en fullt utbyggd skola.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade den 23 april 2013 om startbesked för en utredning som syftade till att utreda olika alternativ för tillskapandet av skolplatser på Kvarnholmen (KFKS 2013/221-220). Utredningen har bedrivits i nära samarbete med utbildningsenheten och med exploateringsenhetens projektledare för Kvarnholmsprojektet.

Utredningens uppdrag var att utreda ”vilka tillgängliga alternativ för skola, sporthall och förskola som är möjliga, samt förutsättningar för dessa. Mycket översiktligt bedöms de preliminära alternativen vara:

1. Kommunen äger, bygger och bedriver verksamhet
2. Privat aktör äger och bygger fastighet och bedriver verksamhet.
3. Privat aktör äger och bygger fastighet. Kommunen hyr lokaler och bedriver verksamhet”

Vidare var målsättningen med utredningen att:

1. *"Ta fram underlag för upphandling av skola respektive upphandling av förskola, motsvarande alternativ 2 och 3 ovan.*
2. *Ta fram ett tydligt kostnadsunderlag för respektive skola, sporthall och förskola, motsvarande alternativ 1 ovan.*
3. *Om så bedöms lämpligt, inleda upphandling enligt framtagna förfrågningsunderlag för alternativ 2 och/eller 3, och/eller andra i utredningen framkomna alternativ.*
4. *Presentera beslutsunderlag med tillgängliga alternativ till hösten 2013, om möjligt till T2."*

För alternativ 1 ovan, att kommunen äger och bygger skolan, visar kostnadskalkylen för en byggnad i enlighet med gestaltungsprogrammet och tidigare framtagna skissritningar och underlag på en bedömd totalkostnad om 340 mnkr, varav sporthall ca 90 mnkr. Orsakerna till den höga investeringskostnaden är bland annat utformningen och topografin som medför relativt mycket bergschakt.

Enheten för fastighetsutveckling föreslår att, enligt målsättning nr 3 ovan, inleda ett förfarande för i första hand alternativ 2 ovan; att privat aktör bygger och äger skolan och även bedriver verksamhet i lokalerna. Om en sådan lösning ej kan nås till för kommunen acceptabla föreslås istället upphandling enligt alternativ 3 inledas; där privat aktör bygger och äger fastigheten och där kommunen förhyr lokalerna och antingen bedriver skolverksamhet i egen regi eller hyr ut i andra hand till privat verksamhetsutövare.

För tydliggörande finns det ur ett upphandlingsperspektiv i huvudsak tre olika varianter av hur byggnation och verksamhet skulle kunna tillskapas på den aktuella tomten:

1. Kommunen investerar och bygger själv. Byggnationen upphandlas inom ramen för lagen om offentlig upphandling, LOU. Lokalerna kan hyras ut till antingen en kommunal eller en privat verksamhetsutövare med ett lokalhyresavtal.
2. Kommunen upplåter marken med tomträtt till en privat aktör som uppför byggnaden. Kommunen överlåter den befintliga byggnaden Makaronifabriken till aktören till marknadspris enligt värdering. Kommunen förhyr lokalerna på ett hyreskontrakt och kan välja att antingen bedriva verksamheten själv eller hyra ut i andra hand till en privat verksamhetsutövare. Eftersom kommunen förhyr de nybyggda och ombyggda lokalerna betraktas det som en indirekt entreprenadupphandling och omfattas därför av LOU.
3. Kommunen upplåter marken med tomträtt till en privat aktör som uppför en ny byggnad, samt överlåter Makaronifabriken till marknadspris enligt värdering. Den privata aktören kan antingen hyra ut lokalerna till en verksamhetsutövare, eller bedriva verksamheten själv. Detta förfarande är en så kallad tjänstekoncession som inte omfattas av upphandlingslagstiftningen. Tjänstekoncession innebär att kommunen inte tar någon ekonomisk risk utan den faller på den privata aktören, eftersom förfarandet endast ger aktören rätt att bedriva verksamhet på tomten, men de garanteras inga intäkter, utan aktörens intäkter för skolverksamheten är helt beroende på kundvalet och hur många barn som väljer att gå i skolan.

Förfarandet

Förfarandet är tänkt att genomföras i följande steg:

1. Begäran om intresseanmälningar genom följebrev, film och broschyr från utbildningsenheten och fastighet skickas ut. Svar begärs in till slutet av maj.
2. Utvärdering av intressanmälningar görs under cirka 1 vecka. Urval genomförs till cirka 2-3 intressenter för intervjuer. De ska beskriva bland annat hur man tänker bedriva verksamheten utifrån ställda krav, ekonomi, finansiering, hur man avser genomföra byggnation, referenser avseende samtliga delar, med mera. Kvaliteten på skolverksamheten som ska bedrivas i lokaler är viktigare än kvaliteten på lokalerna i sig, även om båda är viktiga. Det innebär att utvärderingen och urval av aktör övervägande kommer att göras med avseende på verksamhetsdriften. Utvärderingen görs av utbildningsenheten avseende skolverksamheten och av enheten för fastighetsutveckling avseende fastighetsfrågor, övergripande koncept och värdering. Om en intressents förslag innehåller ytterligare verksamheter görs utvärdering av dessa av lämplig enhet i kommunen.
3. Intervjuer genomförs där intressenterna får tydligare presentera sina koncept och sin verksamhet och det finns möjlighet för både intressent och kommunen att ställa frågor. Utvärdering görs enligt punkt 1 ovan.
4. Urval. Utifrån koncept, finansiell förmåga och bedömd kvalitet och förmåga att bedriva en högkvalitativ verksamhet, går vi vidare med endast en part för att diskutera hur ett genomförande i detalj skulle regleras. Det innebär en form av förhandlat förfarande. Att kommunen erhåller rätt ersättning för för byggnader som avses överlåtas och rätt tomträttsavgäld, säkerställs med egna och externa oberoende värderingar.
5. I första hand förhandlas om överlåtelse av befintliga byggnader och upplåtelse av marken med tomträtt, då detta är kommunens föredragna metodik. Andra överlåtelseformer kan diskuteras i andra hand.
6. Byggnationen kommer sedan i vanlig ordning att omfattas av ansökan om bygglov från aktören och sedvanlig granskning av bygglovmyndigheten.

För det fall att rimliga förutsättningar för en affärsmässig överenskommelse som är acceptabel för kommunen inte finns, kan förfarandet avbrytas och istället får upphandling enligt alternativ 1 eller 2 ovan.

För det fall att förutsättningar för en affärsmässig och för kommunen acceptabel överenskommelse kan förhandlas fram, presenteras underlaget för kommunstyrelsen som fattar beslut om överlåtelse, samt om att upplåta marken med tomträtt.

Ekonomiska konsekvenser

Vid en genomförd tjänstekoncession kommer kommunens kostnader främst att utgöras av transaktionskostnader och kostnader för genomförda utredningar. Kommunen kommer då inte behöva genomföra någon investering eller framgent betala lokalhyra för skolan, utan de resurserna kan ges annan användning. Kommunen kommer att erhålla en köpeskilling för Markaronifabriken, samt löpande intäkter genom tomträttsavgälden.

Konsekvenser för barn

En ny skola i en kommunedel innebär stora positiva konsekvenser för barn. Eftersom fastigheten på Kvarnholmen planeras innehålla både förskola och skola, så kommer de positiva konsekvenserna att bestå under en stor del av ett barns uppväxt. Om den höga ambitionsnivån avseende skolverksamhetens koncept och kvalitet kan uppfyllas, kommer Nackas barn och deras föräldrar ha möjlighet att välja att gå i en fantastisk och ny skola.

Bilagor

Lars Nylund
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 97

Dnr KFKS 2015/354-250

Rapportering om mark-, bostads- och lokalförserjningsplaneringen för åren 2015-2030

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar rapporteringen av mark-, bostads- och lokalförserjningsplaneringen för år 2015-2030 till protokollet. Ekonomiska konsekvenser och prioriteringar behandlas i samband med beslut om mål och budget 2016-2018.

Kommunstyrelsen uppdrar åt enheten för fastighetsutveckling att komplettera lokalförserjningsplanen med ett nytt bibliotek på Kvarnholmen samt med fler lokaler för kultur-, fritids- och föreningsliv.

Ärendet

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförserjning. Under år 2014 har en övergripande fastighetsstrategi arbetats fram där även strategi för mark- bostads- och lokalförserjning ingår.

Förserjningsplaneringen för år 2015-2030 redovisar förslag på lösningar till de av nämnderna redovisade behoven, inkluderat nya och befintliga anläggningar. För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler, samt utveckling och underhåll av befintliga anläggningar som framgår i förserjningsplaneringen uppgår investeringsmängden till ca 8,6 miljarder kronor för åren 2015-2030. Investeringsvolymen avser Nacka kommun som helhet, oavsett vem som är fastighetsägare och byggherre, och är indikativ. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30%, +/-10% av detta. Volymen bygger på befolkningsprognos, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Prioritering av och inriktning för kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med mål och budget 2016-2018.

Projektet för att utveckla och stärka arbetet kring lokalförserjning avslutas och fortsatt utveckling av arbetsmodell, prioriteringsprocess och presentationsgränssnitt bedrivs inom ordinarie verksamhetsutveckling.

Till kommunstyrelsens sammanträder justeras texten från konsthall till kulturbyggnader.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Handlingar i ärendet

Controllerenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Försörjningsplanering 2015-2030

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till enheten för fastighetsutvecklings förslag med tillägget att lokalförsörjningsplanen kompletteras med ett nytt bibliotek på Kvarnholmen.

Helena Westerling (S) yrkade, med instämmande av Mats Gerdau, att lokalförsörjningsplanen kompletteras med fler lokaler för kultur-, fritids- och föreningsliv.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet Mats Gerdaus yrkande.

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Helena Westerlings tilläggsyrkande.

Protokollsanteckningar

Gunilla Grudevall-Steen (FP) lät anteckna följande för Folkpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Från Folkpartiet ser vi ett stort behov av en ridanläggning till i kommunen, och kan med förvåning konstatera att en anläggning som legat för start 2018 plötsligt är satt till 2024! Detta är för oss oacceptabelt. Vi återkommer i frågan.”

Helena Westerling lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi socialdemokrater har efterfrågat en lokalförsörjningsplan under lång tid. Det är glädjande att vi äntligen 2015 ser att en lokalförsörjningsplan tas fram. I den nuvarande utformningen saknar vi dock rimlig information om var dessa lokaler ska finnas. Vi vill också främja medborgaraktivitet vilket ger större kulturvärde och ett rikare liv för Nackaborna. Därför vill vi se fler lokaler för kultur-, fritids- och föreningsliv.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Rapportering om mark-, bostads- och lokalförserjningsplaneringen för åren 2015-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar rapporteringen av mark-, bostads- och lokalförserjningsplaneringen för år 2015-2030 till protokollet. Ekonomiska konsekvenser och prioriteringar behandlas i samband med beslut om mål och budget 2016-2018.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförserjning. Under år 2014 har en övergripande fastighetsstrategi arbetats fram där även strategi för mark- bostads- och lokalförserjning ingår.

Förserjningsplaneringen för år 2015-2030 redovisar förslag på lösningar till de av nämnderna redovisade behoven, inkluderat nya och befintliga anläggningar. För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler, samt utveckling och underhåll av befintliga anläggningar som framgår i förserjningsplaneringen uppgår investeringsmängden till ca 8,6 miljarder kronor för åren 2015-2030. Investeringsvolymen avser Nacka kommun som helhet, oavsett vem som är fastighetsägare och byggherre, och är indikativ. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30%, +/-10% av detta. Volymen bygger på befolkningsprognos, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Prioritering av och inriktning för kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med mål och budget 2016-2018.

Projektet för att utveckla och stärka arbetet kring lokalförserjning avslutas och fortsatt utveckling av arbetsmodell, prioriteringsprocess och presentationsgränssnitt bedrivs inom ordinarie verksamhetsutveckling

Ärendet

Historik

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens mark-, bostads- och lokalförsörjning. Uppdraget för kommunens verksamheter inom fastighetsområdet är att tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva anläggningar/lokaler, säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförsörjning samt förvalta och utveckla kommunens fastigheter. Verksamheter inom fastighetsområdet ansvarar även för samordning, budgetering och redovisning av investeringar i mark, anläggningar, bostäder och verksamhetslokaler för kommunstyrelsen. Arbetet med att säkerställa en strategisk planering av mark- bostads- och lokalförsörjning har byggts upp under de senaste åren och våren 2013 tillsattes ett projekt med syfte att utveckla och stärka arbetet genom att under en treårsperiod arbeta fram en strategi för en långsiktigt hållbar lokalförsörjning och implementera en arbetsmodell där strategin ger underlag för prioriteringar, den rullande treårsbudgeten och en långsiktig ekonomisk planering. Inom ramen för projektet har ingått att samordna och utveckla nämndernas arbete med att utifrån befolkningsprognosen bedöma sitt framtida lokalbehov. Kommunstyrelsen har inte tidigare erhållit en samlad beskrivning av framtida lokalbehov från respektive nämnd.

Under år 2014 har en övergripande fastighetsstrategi arbetats fram där även strategi för mark- bostads- och lokalförsörjning ingår. Fastighetsstrategin fastställdes av kommunstyrelsen den 27 oktober 2014. I enlighet med beslutad fastighetsstrategi skall en kommunövergripande försörjningsplanering hållas uppdaterad. Försörjningsplaneringen redovisas årligen till kommunstyrelsen och ligger till grund för budgetförslag. Arbetet med mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering har utvecklats under 2014. Berörda nämnder har inarbetat en rutin för att årligen redogöra för sina mark-, bostads och lokalbehov kommande 15 års period. Försörjningsplaneringen ger underlag till ekonomisk långtidsprognos, input till fördjupad strukturplan och genomförande-planering av Nacka stad.

Bakgrund

Behovet av välfärdsfastigheter¹ ökar när nackaborna blir fler. Befolkningsprognosen för visar på en tillväxt på västra Sicklaön från dagens 24 300 (96 000²) invånare till 49 100 (140 400) invånare år 2030. Detta innebär ett behov av tillskott på ca 1 850 (2 400) skolplatser, 490 (3 300) förskoleplatser, 130 (500) platser i särskilda boenden för äldre, 100 (150) platser i LSS-boenden, ett nytt gymnasium, ett antal (8) sporthallar och (13) idrottsplaner, eventuellt ett nytt (2) familjebad samt utökning av bibliotek och andra typer av upplevelsecentrum och kulturlokaler som t ex kulturhus, scen, lokaler för utövande av olika konstformer. I

¹ Med välfärdsfastigheter avses fastigheter som brukas för övervägande del av skattefinansierade verksamheter och är specifikt anpassade för samhällsservice.

² siffror inom parentes för Nacka kommun som helhet

majoritetsprogrammet påtalas vikten av att bygga trygghets och seniorbostäder, vilket uppskattningsvis motsvarar ett behov av ytterligare (500) bostäder.

Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering 2015-2030

Rapporteringen av mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering 2015-2030 (bilaga b) redogör översiktligt för behovet av lokaler och bostäder under perioden 2015-2030.

Av försörjningsplaneringen framgår översiktligt:

1. Kapacitetstillskott under perioden för:
 - a. Förskolor
 - b. Skolor
 - c. Särskilda boenden för äldre
 - d. Gruppboendestäder, serviceboendestäder och särskilt anpassade boendestäder
 - e. Gruppboendestäder psykiatri
 - f. Objekt från fritids- och kulturnämnden, med sport-, fritids- och kulturanläggningar
2. Indikativa investeringsvolymerna kopplat till kapacitetstillskottet enligt punkt 1, med tillägg för investeringar relaterade till:
 - a. Investeringsdel av underhåll av fastigheter och anläggningar
 - b. Om- och tillbyggnad av befintliga fastigheter och anläggningar för utökad respektive bibehållen kapacitet
 - c. Om- och nybyggnad av anläggningar vid exploatering av centrala Nacka (bland annat flytt av förskola, brandstation och Nacka gymnasium, samt ett nytt kulturhus)

Investeringarna är fördelade årsvis och huvudsakligen med slutdatum i samband med behovet enligt respektive nämnds givna information. Investeringsmängden är indikativ och bygger på befolkningsprognos, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Mer ingående utredningar och kostnadsberäkningar har inte gjorts för flertalet objekt och således finns det stora osäkerheter i investeringarnas storlek och när de utfaller i tid. Den totala indikativa investeringsvolymen under perioden 2015-2030 är ca 8,6 miljarder kronor.

För de delar av investeringarna som för närvarande kan betraktas som kommunala investeringar behöver ytterligare arbete göras med avseende på förslag till prioriteringar i tid och mellan objekt, samt andra möjliga vägval. Denna prioritering av, och inriktning för, kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med mål och budget 2016-2018. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30%, +/-10% av den totala investeringsvolymen.

Avslut av projektet Strategi för långsiktigt hållbar lokalförsörjning

Projektet *Strategi för långsiktigt hållbar lokalförsörjning* avslutas och utveckling av arbetsmodell, prioriteringsprocess och presentationsgränssnitt bedrivs framåt inom ordinarie verksamhet och verksamhetsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser

För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler som framgår i försörjningsplaneringen uppgår investeringsmängden till ca 8,6 miljarder kronor för åren 2015-2030. Investeringsmängden är indikativ och bygger på befolkningsprognos, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Prioritering av och inriktning för kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med Mål och budget 2016-2018.

Konsekvenser för barn

Försörjningsplaneringen syftar till att ge goda förutsättningar för prioritering av och planering för kommunala investeringar. Det i sin tur förväntas långsiktigt ge barn och övriga medborgare en enklare vardag med inspirerande, välkomnande och trygga välfärdsfastigheter som bidrar till att ge alla barn goda förutsättningar att tillgodogöra sig både utbildnings-, kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet.

Bilaga

Försörjningsplanering 2015-2030

Lars Nylund
Tf fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna-Carin Nyman
Controller
Controllerenheten

Långtidsprognos 2030 Investeringsvolym mnkr	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Summa
Förskolor	181	191	97	99	138	69	50	66	82	124	113	79	23	11	16	0	1339
Skolor	46	162	221	183	102	33	33	86	99	13	20	106	158	0	0	0	1262
Särskilda boenden för äldre	209	157	0	52	78	70	104	0	52	78	0	52	78	52	78	0	1062
Gruppboendestäder/serviceboendestäder/särskilt anpassad bostad	14	5	12	21	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	73
Gruppboendestäder psykiatri	8	5	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
Fritids- och kulturnämnd	25	42	43	24	16	25	78	135	27	16	26	55	81	20	24	0	638
Enheten för fastighetsutveckling, ombyggnad/utbyggnad befintliga skolor & förskolor	16	163	434	600	420	160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1793
Exploatering centrala Nacka: ombyggnad/utbyggnad/ nybyggnad/ rivning	0	26	39	0	560	840	0	0	0	0	140	210	0	0	0	0	1815
Komponent, del av FU och PU (antagande)	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	640
Summa total volym, inkl komponent	539	790	893	1020	1376	1237	305	327	300	271	339	542	381	123	159	40	8643

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 56

KFKS 2014/240-241

Månadsbokslut för mars 2015

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar bokslutet för mars 2015.

Ärende

Det ekonomiskt utfallet för januari-mars 2015 är svagt negativt i jämförelse med budget för perioden, men inte oroande. Ser man på den sammantagna årsprognosen för nämnderna är det negativt. Vidare är den sammanlagda årsprognosen för skatteintäkter och utjämning lägre än budget. Detta kompenseras delvis av återbetalning av sjukförsäkringspremier från Afa försäkring som kommer att ske under 2015 och av att finansnettot för året ser ut att ge en positiv avvikelse jämfört med budget. Den sammantagna bedömningen är att det budgeterade resultatet på drygt 70 miljoner kommer att kunna nås, men att detta förutsätter hög kostnadskontroll och åtgärder, särskilt inom de nämnder som har prognostiserade underskott.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 23 april 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-23

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/240-241

Kommunstyrelsen

Månadsbokslut för mars 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar bokslutet för mars 2015.

Sammanfattning

Det ekonomiskt utfallet för januari-mars 2015 är svagt negativt i jämförelse med budget för perioden, men inte oroande. Ser man på den sammantagna årsprognosen för nämnderna är det negativt. Vidare är den sammanlagda årsprognosen för skatteintäkter och utjämning lägre än budget. Detta kompenseras delvis av utbetalning från Afa försäkring som kommer att ske under 2015 och av att finansnettot för året ser ut att ge en positiv avvikelse jämfört med budget. Den sammantagna bedömningen är att det budgeterade resultatet på drygt 70 miljoner kommer att kunna nås, men att detta förutsätter hög kostnadskontroll och åtgärder, särskilt inom de nämnder som har prognostiserade underskott.

Ärendet

I detta ärende redovisas ekonomiskt utfall för perioden januari-mars 2015 och nämndernas årsprognoser. När det gäller verksamhetsresultat så har inga mätningar skett och nämnderna rapporterar att verksamheterna i huvudsak löper på enligt plan.

Utfallet för perioden januari-mars 2015 var 14 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse med 3 miljoner kronor jämfört med budget för perioden. Avvikelsen beror främst på lägre skatteintäkter än budgeterat. Verksamhetens intäkter har ökat både mot budget och jämfört med föregående år. Intäkterna avser olika taxor och avgifter som kommunen tar betalt för sina tjänster till medborgarna som exempelvis bygglov, VA, avfall, musikskola, barnomsorg m.m. Intäkterna kommer även från olika former av driftbidrag från statliga myndigheter. De flesta bidragen har ökat förutom de som avser gymnasial vuxenutbildning, som har minskat.

Verksamhetens kostnader har varit 25 miljoner kronor högre än budget. Ökningarna avser högre kostnader för ekonomiskt bistånd samt högre hyreskostnader än budgeterat.

Resultaträkning

Januari-mars 2015

Mnkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	254	242	13
Verksamhetens kostnader	-1 350	-1 324	-25
Avskrivningar	-54	-66	12
Verksamhetens nettokostnader	-1 149	-1 149	-1
Skatteintäkter	1 177	1 173	4
Generella statsbidrag och utjämning	-9	1	-11
Finansiella intäkter	1	2	-1
Finansiella kostnader	-5	-10	5
Årets resultat	14	17	-3

Skatteintäkter och generella statsbidrag

För perioden januari till mars visar skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning ett underskott jämfört med budget med 7 miljoner kronor. Årsprognosen visar på ett underskott om totalt 17,4 miljoner kronor, varav skatteintäkter ökar med 15,1 miljoner kronor medan generella statsbidrag och utjämning m.m. förväntas minska med 33,5 miljoner kronor.

Skatteintäktsökningen för året på 15 miljoner kronor beror på fler invånare än beräknat samt att inkomsterna som skatten beräknas på är högre än vad som beräknades i budget. Slutavräkningen blev också högre än förväntat.

Underskottet från generella statsbidrag och utjämning m.m. (-33,5 miljoner kronor) för året beror till största del på ökad inkomstutjämningsavgift och regleringsavgift. När våra skatteintäkter ökar så ökar också inkomstutjämnningen. Fler invånare tillsammans med att bidraget per invånare är något högre än budgeterat, ger ett underskott för inkomstutjämnningen på -16,6 miljoner kronor. Regleringsavgiften avviker med -12,4 miljoner kronor jämfört med budget, vilket till största del beror på att statsbidragen sänktes för höjt grundavdrag för pensionärer.

Finansiella intäkter och kostnader

Utfallet för finansiella intäkter och kostnader visar på att kostnaderna är 5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Detta beror på det låga ränteläget. Kommunen fortsätter att låna via sitt certifikatsprogram vilket har genererat väldigt låga räntekostnader. Ränteintäkterna är något lägre än budget. Årsprognosen indikerar på att finansnettot hamnar kring 7 miljoner kronor vilket är 15 miljoner kronor lägre än budget.

Återbetalning från Afa

Afa försäkring har beslutat att återbetala de sjukförsäkringspremier som kommunerna inbetalade under 2004. Detta innebär för Nacka kommuns räkning en engångsintäkt på 22 miljoner kronor år 2015.

Utfall och årsprognos för verksamheter och nämnder

För perioden januari – mars redovisar de flesta nämnder en positiv avvikelse eller utfall enligt budget. Lokalenheten inom kommunstyrelsen har en negativ avvikelse på 18 miljoner kronor, vilket till största del beror på hyresintäkter där man inte är överens om nivåerna samt högre kostnader för inhyrning av lokaler.

Utfall och årsprognos för verksamheter och nämnder					
Mnkr		Utfall 2015-03	Budget 2015-03	Avvik- else	Års- prognos
Välfärd skola (KS)	●	16	8	8	0
Välfärd samhällsservice (KS)	▲	6	2	5	-2
Lokalenheten (KS)	▲	-3	15	-18	-10
Fastighetsutveckling (KS)	●	1	2	-1	0
Arbets- och företagsnämnden	▲	-46	-42	-4	-6
Fritidsnämnden	●	-34	-34	0	0
Kulturnämnden	●	-32	-33	0	0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	●	-7	-8	0	0
Natur- och trafiknämnden	▲	-46	-57	11	-3
Socialnämnden	●	-164	-164	0	0
Utbildningsnämnden	▲	-619	-625	6	-10
Äldrenämnden	●	-166	-166	0	0
Överförmyndarnämnden	●	-2	-2	0	0

● Årsprognos utfall i linje med budget
▲ Årsprognos negativ avvikelse jfr budget

Årsprognosen för nämnder och verksamheter är sammantaget negativ. Välfärd samhällsservice (inom kommunstyrelsen) prognostiserar ett underskott på 1,8 miljoner kronor. Underskottet avser daglig verksamhet inom Omsorgen. Flera åtgärder har vidtagits för att få ekonomisk balans i verksamheten och den granskas för närvarande, vilket kommer att leda till flera åtgärder.

Lokalenhetens (inom kommunstyrelsen) prognostiserade underskott beror till största del på personalkostnader som kvarstår efter fastighetsaffären i slutet av 2014, eftersom ingen personal gick över till Rikshem.

Arbets- och företagsnämndens prognostiserade underskott för året beror dels på att statsbidragen för gymnasial vuxenutbildning blir lägre än budgeterat, dels på en avvikelse

projektutgifterna för perioden avser Kvarnholmsförbindelsen med 20,8 miljoner kronor och ny påfartsramp vid Björknäs med 16,2 miljoner kronor.

Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten har tillsammans ett totalt utfall på 34,9 miljoner kronor, vilket är tio procent av den totala årsprognosen på 348 miljoner kronor. De största projekten som pågår är: återuppbyggnad av Långsjöns förskola 9,8 miljoner kronor, ny förskola på Lots Galärvägen 3,6 miljoner kronor, bredning av Nacka bollhall 3,2 miljoner kronor och restaurang till Hamn 3,3 miljoner kronor.

Natur- och trafiknämnden har utfall på 20 mnkr och årsprognos på 230 miljoner kronor. Inom VA- verket har reinvesterat 4 mnkr i ledningsnät och inom avfallsverket redovisas utgifter på 8 mnkr för tillbyggnad Österviks återvinningscentral.

Sammanfattande bedömning

Det ekonomiska utfallet för årets tre första månader är svagt negativt, men inte oroande. Ser man på prognosen för helåret så är den samlade prognosen för nämnderna en negativ avvikelse jämfört med budget. Aktivt åtgärdsarbete krävs för att kunna minska prognostiserat underskott. Utbetalningen från Afa försäkring och ett förväntat högre positivt finansnetto än budgeterat bidrar till att förbättra kommunens samlade resultat för året. Den samlade bedömningen är att vi kan nå en ekonomi i balans med budget men att detta förutsätter en hög kostnadskontroll och fortsatta åtgärder under året, särskilt inom verksamheter med prognostiserade underskott. Pågående arbetet inom socialnämnden fortlöper enligt plan.

Eva Olin
Ekonomidirektör

Maria Karlsson
Redovisningsexpert

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 61

KFKS 2015/185-040

Prissättning av administrativa stödtjänster

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen fastställer de föreslagna principerna för beräkning av gemensamma administrativa stödtjänster avseende år 2016.

Ärende

Arbetsutskottet föreslår att de principer som fastställdes inför budget 2014 för beräkning och fördelning av de gemensamma administrativa stödtjänsterna kvarstår. Principerna innebär i korthet att kostnaderna beräknas på senaste årets förbrukning och att kostnaderna fastställs i god tid före enheternas arbete med internbudget påbörjas.

Arbetsutskottet föreslår att de upphandlingar som inköpsenheten genomför med förnyad konkurrensutsättning, förenklat eller öppet förfarande sker till fast pris som fastställs före påbörjat uppdrag.

Inför arbetet med ramärendet 2016-2018 och internbudget 2016 är det viktigt att kommunens verksamheter känner till kostnaderna för de administrativa stödtjänsterna. Både priser och underlag för vad enheter och verksamheter ska betala fastställas i god tid inför nämndernas beslut om mål och budget för nästkommande år samt när nämnder och verksamheternas ska redovisa internbudget.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 18 april 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-18

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/185-040

Kommunstyrelsen

Prissättning av administrativa stödtjänster

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer de föreslagna principerna för beräkning av gemensamma administrativa stödtjänster avseende år 2016.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att de principer som fastställdes inför budget 2014 för beräkning och fördelning av de gemensamma administrativa stödtjänsterna kvarstår. Principerna innebär i korthet att kostnaderna beräknas på senaste årets förbrukning och att kostnaderna fastställs i god tid före enheternas arbete med internbudget påbörjas.

Stadsledningskontoret föreslår att de upphandlingar som inköpsenheten genomför med förnyad konkurrensutsättning, förenklat eller öppet förfarande sker till fast pris som fastställs före påbörjat uppdrag.

Inför arbetet med ramärendet 2016-2018 och internbudget 2016 är det viktigt att kommunens verksamheter känner till kostnaderna för de administrativa stödtjänsterna. Både priser och underlag för vad enheter och verksamheter ska betala fastställas i god tid inför nämndernas beslut om mål och budget för nästkommande år samt när nämnder och verksamheternas ska redovisa internbudget.

Ärendet

Under 2013 gjordes inom ramen för utvecklingen av kommunens ledning och styrning en översyn av prissättningen av gemensamma administrativa stödtjänster. I de administrativa stödtjänsterna ingår redovisningstjänster (exempelvis kund- och leverantörsfakturerings), personaladministrativa tjänster, facility management, servicecenter och kommunikationstjänster.

Översynen gjordes även för att förenkla för köparen, främst genom att öka förutsägbarheten och att inte beräkningarna ändras under löpande år. Stadsledningskontoret tog inför

ramärendet 2014 fram en prissättningsmodell som verksamheterna anser är tydlig och ger klara förutsättningar för både köpande och säljande enhet.

Principerna i modellen, som fastslogs under våren 2013, föreslås förbli oförändrade.

- Priser för nästkommande år fastställs senast i samband med att kommunstyrelsen fattar beslut i ramärendet.
- I de fall betalningen för en tjänst baserar sig på hur mycket en enhet nyttjar den (antal anställda, datorer, fakturor) är underlaget för nästkommande år ett snitt av hur mycket respektive enhet nyttjat under perioden 1 april förutvarande år till 31 mars innevarande år.
- I de fall nyttjandet förändras under ett år förändras inte kostnaden det året. Kostnaden justeras nästkommande år baserat på snittförbrukningen.
- För tjänster som betalas per timme fastställs gemensamma timpriser
- Kostnader under 350 kronor faktureras inte.
- Enhetscheferna ansvar för kommunikation kring kostnaden för tjänster och vad som ingår i dem.

Generellt gäller för de administrativa stödtjänsterna att kostnaden för 2016 är oförändrad jämfört med 2014 och 2015. Oförändrade priser betyder en effektivisering, då exempelvis hyror och löner har ökat med ett par procent under perioden.

Vissa tjänster debiterar de administrativa stödenheterna på löpande räkning. Sådana tjänster är exempelvis rekryteringstjänster och redovisningstjänster till kommunens aktiebolag.

Merparten av upphandlingar och andra tjänster som inköpsenheten utfört görs på löpande räkning och kunden betalar efter avslutat uppdrag. Nackdelen med den modellen är att kunden inte vet hur mycket uppdraget kommer att kosta. Därför kommer inköpsenheten pröva en modell med fasta priser på upphandlingar som görs med förnyad konkurrensutsättning, förenklat eller öppet förfarande.

Stadsledningskontorets förslag är att timpriserna för 2016 inte ökar jämfört med tidigare år. Timarvodena uppgår till 600 kronor, 800 kronor, 1000 kronor och 1200 kronor.

Debiteringsgraden för de medarbetare som arbetar med timarvode ("löpande räkning") bör även fortsättningsvis uppgå till minst 80%. Debiteringsgraden räknas på medarbetarens närvarotid, vilket betyder att sjukdom, semester, föräldraledighet med mera ej belastar debiteringsgraden.

Kostnaderna de administrativa stödenheterna fördelar för 2016 finns tillgängliga för de köpande enheterna under våren 2015. Verksamheterna kontrollerar konteringen och därefter läses värdena in i budgetmodulen i Raindance inför arbetet med internbudget 2016. De budgeterade kostnaderna överförs sedan till utfallet för 2016, med periodisering i toltedelar.

Ekonomiska konsekvenser

Totalt sett innebär förslaget inga kostnadsökningar. För enskilda enheter kan kostnaderna förändras beroende på vilken servicenivå man väljer på de olika tjänsterna.

Konsekvenser för barn

De administrativa stödenheterna har fortsatt fokus på att bedriva verksamheten effektivt och med god kvalitet. Det i sin tur gynnar alla kommunens medborgare, oavsett ålder, medarbetare och andra intressenter.

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 63

KFKS 2015/325-409

Analys av miljösituationen i Nacka

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen i slutrapporten *Analys av miljösituationen i Nacka*.

Ärende

I juni 2014 fattade kommunfullmäktige beslut om att anta sex lokala miljömål med tillhörande delmål i Nacka. I beslutet står det bland annat att miljömålen ska kompletteras med en analys av miljösituationen i Nacka där status och utveckling över tid beträffande miljömålen ska beskrivas. Miljöenheten har på uppdrag av stadsledningskontoret tagit fram en miljöanalys för fem av de sex miljömålen. Målet kring *Begränsad klimatpåverkan* har analyserats i en tidigare utredning och ingår därför inte här. Utifrån delmålen görs en beskrivning av utvecklingen av miljöområdet över tid samt en lägesbedömning och en bedömning av prioriteringsgrad.

Resultatet av analysen visar att av 16 delmål är 14 stycken prioriterade och angelägna. Ett delmål är inte prioriterat men angeläget, delmålet kring *God inomhusmiljö*. Ett delmål anses uppfyllt, *Minskade halter av flyktiga organiska kolväten*, och kan utgå men behöver ändå följas upp i den ordinarie tillsynen som miljöenheten ansvarar för. Sammanfattningsvis visar miljöanalysen att det finns flera utmaningar inom miljöområdet för Nacka kommun att arbeta vidare med. För att lyckas arbeta med utmaningarna på ett strategiskt och kraftfullt sätt behövs en god samverkan inom kommunens organisation. Det krävs även en god samverkan med nackaborna, civilsamhället och näringslivet. Att skapa ett gemensamt engagemang för miljön är en framgångsfaktor för att nå alla lokala miljömålen.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 14 april 2015

Slutrapport, *Analys av miljösituationen i Nacka*, 2015-04-15, miljöenheten.

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade bifall till förnyelseenhetens förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Hans Peters yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät, för Centerpartiets arbetsutskottsgrupp anteckna följande. I protokollsanteckningen instämde Mats Gerdau (M), Cathrin Bergenstråhle (M), Gunilla Grudevall Steen (FP) och Jan-Eric Jansson (KD).

”Mycket i Nacka kommuns miljöarbete går åt rätt håll. Analysen visar dock att de finns en del fortsatta utmaningar. Målen är både relevanta och angelägna att arbeta vidare med. Den nya miljömålskommittén arbetar nu med ett miljöprogram för Nacka kommun med konkreta åtgärder som avses behandlas i kommunfullmäktige vintern 2016. Det är nu viktigt att målen och möjliga åtgärder kommuniceras ut till nämnder och verksamheter. Miljömålskommittén är enig i ambitionen att under 2015 fokusera på giftfri vardag i förskolan och skolan. Vidare kommer ett antal seminarier/föreläsningar om aktuella miljörelaterade frågor att anordnas. En attitydundersökning kommer att göras bland Nackaborna som också senare ska följas upp med jämna mellanrum för att bl.a. se vilket genomslag det kommande miljöprogrammet och dess implementering får över tid.

En kostpolicy håller nu på att tas fram. Inom Valfärd samhällsservice startar nu ett projekt kring Hållbar måltidsverksamhet. Kommunala äldreomsorgens kök, kökscheferna, ska utifrån miljömålen diskutera vad målen innebär för en hållbar måltidsverksamhet. Resultatet ska bli en handlingsplan för varje kök som bl.a. ska innefatta åtgärder för att minska matsvinnet och sortera avfallet bättre.”

Maria Lähetkangas (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Överlag ser miljösituationen i Nacka inte särskilt bra ut. Endast ett mål uppfyller förväntningarna. Många av de miljömål som beskrivs anges befinna sig i ”dåligt läge” med ”hög prioritet”. Några områden som särskilt sticker ut är skydd av marina områden och båtlivets påverkan på miljön. Nacka är en kommun med mycket vatten och vi måste värna strandmiljön och djurlivet kring stränderna. Andra områden som är i dåligt läge är buller och den biologiska mångfalden. Vi vill inte försumma den vackra naturen och de omgivningarna vi har i Nacka bara för att vi bygger mycket i Nacka just nu. Vi vill bevara friheten för människor att röra sig i naturen och vi socialdemokrater företräder en mer långsiktigt hållbar utveckling i byggandet där vi tar betydligt större ansvar för miljön.”

Sidney Holm (MP) lät, för Miljöpartiet de grönas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Miljöenheten har gjort ett bra arbete när de tagit fram sin analys av miljösituationen i Nacka. Att slutrapporten sedan inte blev någon särdeles munter läsning hade nog ingen räknat med men det var inte heller rapportens syfte. Miljöpartiet står efter det att även vi fått vara med och påverka, helt bakom de lokala miljömålen för Nacka som klubbades

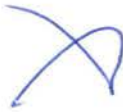
Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

igenom på det sista kommunfullmäktige förra mandatperioden. Vi tycker det är bra att det nu också finns en genomarbetad analys över dagsläget. Nu gäller det att hela kommunledningen tar till sig analysen och med en kraftfull strategisk styrning börjar arbeta för att nå de uppsatta målen.

Miljöpartiet har vid återkommande tillfällen påpekat att en kraftfull strategisk styrning inom miljöområdet är något som saknas här i kommunen, något som nu även lyfts fram som en brist i slutrapporten från miljöenheten. Kommunen har många bra policys och strategidokument men nu krävs det också att det blir lite mer verkstad. Slutrapporten kommer med flera bra förslag och nästan alla motioner och förslag vi i Miljöpartiet har kommit med de senaste åren skulle kunna återvinnas då de skulle bidra till att nå de lokala miljömålen. Bollen är satt i rullning men för att komma i mål räcker det inte med en massa spelare som bara springer kors och tvärs över planen. Miljöpartiet föreslår att det tillsätts en miljömålsdirektör som leder arbetet med framtagande av det kommande miljöprogrammet för att sedan bli den kraftfulla strategiska resurs som tar på sig ledartröjan och ser till att vi kommer i mål.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-14

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/325-409

Kommunstyrelsen

Analys av miljösituationen i Nacka

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen i slutrapporten *Analys av miljösituationen i Nacka*.

Sammanfattning

I juni 2014 fattade kommunfullmäktige beslut om att anta sex lokala miljömål med tillhörande delmål i Nacka. I beslutet står det bland annat att miljömålen ska kompletteras med en analys av miljösituationen i Nacka där status och utveckling över tid beträffande miljömålen ska beskrivas. Miljöenheten har på uppdrag av stadsledningskontoret tagit fram en miljöanalys för fem av de sex miljömålen. Målet kring *Begränsad klimatpåverkan* har analyserats i en tidigare utredning och ingår därför inte här. Utifrån delmålen görs en beskrivning av utvecklingen av miljöområdet över tid samt en lägesbedömning och en bedömning av prioriteringsgrad.

Resultatet av analysen visar att av 16 delmål är 14 stycken prioriterade och angelägna. Ett delmål är inte prioriterat men angeläget, delmålet kring *God inomhusmiljö*. Ett delmål anses uppfyllt, *Minskade halter av flyktiga organiska kolväten*, och kan utgå men behöver ändå följas upp i den ordinarie tillsynen som miljöenheten ansvarar för. Sammanfattningsvis visar miljöanalysen att det finns flera utmaningar inom miljöområdet för Nacka kommun att arbeta vidare med. För att lyckas arbeta med utmaningarna på ett strategiskt och kraftfullt sätt behövs en god samverkan inom kommunens organisation. Det krävs även en god samverkan med nackaborna, civilsamhället och näringslivet. Att skapa ett gemensamt engagemang för miljön är en framgångsfaktor för att nå alla lokala miljömålen.

Ärendet

I juni 2014 fattade kommunfullmäktige beslut om att anta sex lokala miljömål i Nacka. I beslutet återfinns ett avsnitt med följande lydelse:

”Detta beslut om lokala miljömål ska kompletteras med en analys av miljösituationen i Nacka där status och utvecklingen över tid beträffande de sex lokala målen beskrivs. På samma sätt som gjorts kring klimatet i det särskilda klimatprogrammet ska strategier för det vidare arbetet presenteras. I detta arbete ska man också ta sikte på år 2030. Vidare ska mål

och nyckeltal relateras till andra kommuners, för att få bättre genomslag för miljöarbetet. Inriktningen är att det ska finnas etappmål för varje strategiskt mål. Det kan gälla exempelvis giftfri miljö och kollektivtrafik. De strategiska mål och etappmål som nu slås fast behöver därför revideras och kompletteras. Inriktningen är att analys och strategi ska presenteras till årsskiftet 2014-2015. Vid behov kan ansvarsfördelningen mellan nämnderna behöva förtydligas”.

Stadsledningskontoret har uppdragit åt miljöenheten att ta fram analysen av miljösituationen i Nacka. Arbetet har genomförts internt av experter från miljöenheten och experter från teknikprocessen. Uppdraget är nu avslutat och resultatet av miljöanalysen redovisas i sin helhet i slutrapporten som bifogas. I denna tjänsteskrivelse återges en kortare summering av miljöanalysen.

Analysen omfattar en beskrivning av miljötillståndet kopplat till miljömålen över tid. Beskrivningen görs utifrån tre olika tidsperspektiv: en tillbakablick, hur tillståndet är idag samt en bedömning av utvecklingen fram till 2030. Analysen omfattar fem av de sex miljömålen samt tillhörande delmål. Målet om ”Begränsad klimatpåverkan”, mål nr 1, analyserades våren 2014 i en särskild extern utredning¹. Den analysen ingår därför inte i rapporten som nu presenteras.

Förutom en beskrivning av utvecklingen över tid för miljön, görs även en bedömning av hur allvarligt miljösituationen är idag för varje delmål samt en bedömning av hur prioriterat delmålet är att åtgärda. Lägesbedömningen görs utefter aspekterna ”godtagbart läge”, ”otillfredsställande läge” och ”dåligt läge”. Prioriteringsgraden av delmålet bedöms antingen som ”ej prioriterat” eller ”fortsatt prioritet”.

Av de 16 delmålen är 14 stycken prioriterade och angelägna. Ett delmål är inte prioriterat men angeläget. Ett delmål anses uppfyllt, nr 2.3 *Minskade halter av flyktiga organiska kolväten*, och kan utgå men behöver ändå följas upp i den ordinarie tillsynen som miljöenheten ansvarar för. Resultat av analysen presenteras kortfattat nedan för respektive delmål.

Kategori delmål ”Dåligt läge & fortsatt prioritet” (=mest angelägna delmål):

Nr. 3.1 Minskade gifter i barns vardag

Att minska gifter i barns vardag är mycket angeläget då undersökningar visar att förskolemiljön innehåller många källor med skadliga kemikalier bland annat damm, leksaker och inredning. Små barn är särskilt känsliga för kemikalier då de fortfarande utvecklas. Det är därför angeläget att arbeta målmedvetet med information och åtgärder riktat mot alla förskolor i Nacka.

Nr. 3.2 Inga skadliga utsläpp från förorenade områden

¹ ”Nacka kommuns klimatpåverkan”, rapport 2014-02-28, WSP Analys & Strategi.

Nacka kommuns industrihistoria har lämnat efter sig många förorenade platser i vår omgivning. Kommunen har ett register över misstänkta förorenade platser i kommunen. För vissa av platserna har man god kännedom om föroreningstyp och risker. Några har även åtgärdats. Men arbetet med kartläggning, riskbedömning och ta fram eventuella åtgärdsförslag behöver intensifieras. Särskilt med tanke på att många av de misstänkta platserna finns inom attraktiva områden för kommande exploateringar för att bygga bostäder och andra byggnationer.

Nr 4.2 Skydd av marina områden

Delmålet handlar om att skydda det marina vattenlivet i kustnära områden, insjöar och bäckar från negativa effekter av exploatering. Det grunda vattnet är livsviktiga miljöer för vattenväxtlighet som i sin tur är livsviktiga för reproduktion och artrikedom för marina djurarter. En förutsättning för en levande skärgård. De naturliga förutsättningarna är idag påverkade av marinor, båtklubbar, bryggor, dämningar med mera. Det behövs en strategi för hur framtida exploateringar kan genomföras på ett sätt som minimerar negativ påverkan på det marina vattenlivet samt fortsatta åtgärder i form av sjörestaureringar med mera.

Nr. 4.3 Minskad påverkan från båtlivet

Nacka har ett aktivt båtliv och det finns ca 6 000 båtar med hemmahamn inom Nacka kommun. Det finns en stor efterfrågan om fler båtplatser. Påverkan från båtlivet på växt- och djurliv är förutom den fysiska påverkan från själva ingreppet i naturen för hamnanläggningen även föroreningar från båtbottnfärg, oljespill, toalettavfall med mera. Kommunen har inte full rådighet över att målet kan nås, då det inte bara är båtar med hemmahamn i Nacka som påverkar målet. Men likväl är det mycket angeläget att arbeta vidare med frågan. Förslaget är att utforma delmålet anpassat till Nackas förutsättningar. Dessutom bör det tas fram en ansvarsutredning som belyser vem som har saneringsansvaret för befintliga båtupställningsplatser.

Nr. 5.5 God ljudmiljö

Samhällsbuller är ett utbrett miljöproblem nationellt. Den största källan till bullerstörningar i samhället är från trafikbuller. Delmålet är mycket angeläget och har stor prioritet, då det är en stor utmaning att bygga en både tät, tillgänglig och hälsosam stadsmiljö i Nacka med en god ljudmiljö. Riksdagen har fastställt riktvärden för buller från trafik. Nackas delmål innebär att vid nyexploatering och förtätning ska riktvärdena vara utgångspunkt för planeringen.

Nr. 6.1 Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter

Delmålet för ett varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter är angeläget för att motverka en utarmad biologisk mångfald och försämma rekreationsmiljöerna för nackaborna. För att nå målet krävs ett antal åtgärder inom områdena bevarande, skydd, skötsel och fysisk planering för att inte utarma grönområdena i kommunen.

Kategori delmål "Otilfredsställande läge & fortsatt prioritet" (=angelägna delmål):

Nr. 2.1 Lägre halter av partiklar i luften

Målen för frisk luft syftar till att luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden in skadas. Framförallt mycket små partiklar ger upphov till vissa sjukdomar. I kommunen är halten av partiklar i luft särskilt höga kring trafikerade stråk som till exempel Värmdöleden och Sickla rondell. Halterna i luften kring dessa stråk överskrider de riktvärden som är beslutade av riksdagen. Riktvärdena utgår från ett värde vad människan och naturen anses kunna utsättas för utan att ta alltför stor skada. Partikelutsläppen orsakas framförallt från slitage från vägbanor, dubbdäcksanvändning och avgasutsläpp. Det är angeläget att kommunen fortsätter att arbeta mot målet genom åtgärder som minskar bilberoendet och planering av bebyggelse på ett sätt som inte skapar miljöer med höga partikelhalter.

Nr. 2.2 Lägre halter av kväveoxid i luften

Utsläpp av kväveoxid i luften bildas vid all typ av förbränning. För de flesta tätorter är biltrafiken den största utsläppskällan. Höga värden av kväveoxid kan ge negativa effekter på både hälsa och miljö. Delmålet är utformat så att halterna av kvävedioxid inte får öka och inte får överskrida riktvärdena beslutade av riksdagen. Riktvärdena är satta med hänsyn till känsliga grupper.

Nr. 4.1 Livskraftiga ekosystem och nr. 4.4 Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten

Nackas kustvatten är mycket påverkat av Mälarens utflöde och de stora avloppsreningsverkens utsläpp. Under senare år har åtgärder genomförts bland annat installation av bättre reningsutrustningar, men trots det är näringsinnehållet i kustvattnet fortfarande för högt. I botten sediment finns det miljögifter. För att lyckas nå delmålet livskraftiga ekosystem och delmålet minskade fosfor- och kväveutsläpp i våra kustvatten är det avgörande att kommunen samarbetar med Mälardalskommunerna kring utmaningarna och åtgärderna.

Nr. 5.1 Miljöanpassad bebyggelsestruktur

Delmålet om en miljöanpassad bebyggelsestruktur är komplext och omfattande. Delmålet griper in i flera av de övriga delmålen. Kommunen har antagit sedan tidigare "Riktlinjer för hållbart byggande" som är tänkt att användas i alla stadsbyggnadsprojekt. Men för att verkligen lyckas med att nå målet i all dess omfattning krävs det att även övriga policys, planer, riktlinjer med mera som redan finns i kommunen verkligen får genomslag vid planering, byggnationer och infrastruktursatsningar. För att åstadkomma detta behövs en kraftfull strategisk styrning.

Nr. 5.2 Minskade avfallsmängder och ökad resurshållning

Delmålet minskade avfallsmängder och ökad resurshushållning är ett angeläget och prioriterat mål inte bara i Nacka utan även på nationell nivå och inom EU. Även om

återvinning och återbruk ökar nationellt är det ett miljöhot att avfallsmängderna ökar. I Nacka är det angeläget att bryta trenden med ökade avfallsmängder. Det kräver bland annat att nackaborna ändrar konsumtionsmönstret men även utökad kapacitet för källsortering, återvinning och återbruk för att möjliggöra en bättre resurshushållning.

Nr. 5.3 Minskad energianvändning

Att minska energianvändningen samtidigt som antalet invånare kommer att öka kraftigt i kommunen är en stor utmaning. Kommunen har rådighet att ställa energikrav på det egna beståndet. Där har ett aktivt energieffektiviseringsarbete bedrivits sedan flera år med gott resultat. Utanför det egna beståndet har kommunen dock liten rådighet, men arbetar vidare med energirådgivning.

Nr. 6.2 Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelarna, nära bostäder och förskolor

Delmålet för god tillgång och tillgänglighet till parker och natur för nackaborna är angeläget då en god tillgång till grönområden i vardagen innebär en bättre folkhälsa. Helhetstrenden för Nacka är att det sker en ökad fragmentisering av grönytor. Utmaningen ligger i att försöka öka och återskapa de rekreativa naturmiljöerna samtidigt som det byggs på fler platser i kommunen. Förslaget i analysen är att detta delmål kan införlivas i delmål 6.1 då de går in i varandra.

Kategori delmål "Otillfredsställande läge & ej prioritet" (=kräver fortsatt uppföljning):

Nr. 5.4 God inomhusmiljö

Delmålet för God inomhusmiljö avser individens exponering för skadlig strålning. Målet fokuserar främst på exponeringen från radongas i inomhusmiljön. Radon har uppmärksammats mycket genom åren nationellt och många åtgärder har satts in för att minska radonriskerna. Det finns även ett nationellt delmål för radonhalten i inomhusmiljöer för skolor, förskolor och bostäder. Nacka kommun gör kontroller av radonhalten bland annat för skolor och förskolor. Resultatet för senaste tillsynen 2010 visade att kraven uppfylldes. Det innebär inte att tillsynen kan upphöra då radonförekomsten finns kvar i vårt samhälle. Nya mätningar behöver göras kontinuerligt även framöver. Därför bör målet finnas kvar, men målet är inte prioriterat.

Sammanfattningsvis visar miljöanalysen att det finns flera utmaningar inom miljöområdet för Nacka kommun att arbeta vidare med. För att lyckas arbeta med utmaningarna på ett strategiskt och kraftfullt sätt behövs en god samverkan inom kommunens organisation. Det krävs även en god samverkan med nackaborna, civilsamhället och näringslivet. Att skapa ett gemensamt engagemang för miljön är en framgångsfaktor för att nå alla lokala miljömålen.

Ekonomiska konsekvenser

Det som nu tagits fram är en analys av miljösituationen i Nacka. Analysen i sig själv innebär inga ekonomiska konsekvenser. Ett miljöprogram kommer att arbetas fram under 2015. I

samband med detta kan det behövas utökade resurser för att eventuellt finansiera ett utökat miljöarbete.

Konsekvenser för barn

Att kommunen nu har gjort en analys av miljösituationen i Nacka blir i förlängningen positivt för barnen när väl åtgärder börjar genomföras. Särskilt de områden som direkt påverkar barnen som till exempel delmålet kring Giftfri förskola.

Bilagor

Slutrapport, *Analys av miljösituationen i Nacka*, 2015-04-15, miljöenheten.

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Jenny Andersson
Förnyelseenheten

SLUTRAPPORT

Analys av miljösituationen i Nacka

2015-04-15
Miljöenheten

Ordlista

- Atemp:** Den invändiga arean för våningsplan, vindsplan och källarplan som värms till mer än 10 °C i byggnaden. Atemp är den area som byggnadens specifika energianvändning ska beräknas efter.
- Bq:** Becquerel. Mätenhet för radioaktivt sönderfall
- dB(A):** Mätenhet i decibel, framtagen för att efterlikna mänskliga hörselns varierande känslighet. Särskilt vanlig vid trafikbullermätningar.
- Ekosystemtjänster:** De funktioner hos ekosystem (alla levande varelser och miljöer inom ett område) som på något sätt gynnar människan, t.ex. genom vattenrening, temperaturdämpning, pollinering, rekreation och hälsa.
- Flamskyddsmedel:** Samlingsnamn för grupper av brominnehållande organiska ämnen som används i brandhämmande syfte. De används i många produkter, däribland möbler, byggmaterial och elektronik. Flertalet av ämnena uppsamlas i fettväv och stannar kvar lång tid i kroppen. De riskerar skada ofödda barn, ha hormonstörande effekter och orsaka cancer.
- Ftalater:** Grupp kemiska ämnen som ofta används som mjukgörare i plast. Är hormonstörande, påverkar fortplantningsförmågan och levern negativt. Barn är särskilt känsliga för ämnena.
- Grönnytefaktor (GYF):** Ett poängsystem för att säkerställa grönskande utemiljöer. Sociala och ekologiska värden i utemiljön räknas samman till den ekoeffektiva ytan.
- MIFO:** ”Metodik för inventering av förorenade områden”.
- Miljö kvalitetsnorm (MKN):** Juridiskt bindande kvalitetskrav som anger den kvalitet på miljön som ska uppnås till en viss tidpunkt. Kommuner och myndigheter har huvudansvaret för att normerna följs, men ett visst ansvar finns även hos olika verksamhetsutövare.
- NO_x:** Samlingsbeteckning för kväveoxider, såsom kväveoxid eller kvävedioxid (NO respektive NO₂).
- Närsalter:** Gödande mineralämnen, ursprungligen från jordskorpan, t.ex. nitrat, fosfat, ammonium och kaliumsalt.
- PAH:** Polycykliska aromatiska kolväten.
- PM₁₀ och PM_{2.5}:** Mått på luftburna partiklar som utgörs av mycket små fragment av material i luften (”particulate matter”).
- Rain garden:** Multifunktionell dagvattenlösning som både kan ta hand om dagvattnet, rena vattnet genom biofiltrering och bidra med grönska till staden.
- Riskminskningsämnen** har farliga egenskaper. Enligt Kemikalieinspektionen bör man bedöm hur stor risken är och överväg att byta ut ämnet.
- Utfasningsämnen** är ämnen med särskilt allvarliga egenskaper. Nyproducerade varor ska så långt det är möjligt vara fria från ämnen med dessa egenskaper.
- VOC:** Lättflyktiga organiska ämnen (”volatile organic compounds”), ett samlingsnamn för en stor och varierande grupp kemiska ämnen, t. ex. bensen och aldehyder.
- ÅVS:** Återvinningsstation.

Innehållsförteckning

1	Inledning och bakgrund	4
	Sammanfattande bedömning	5
2	Frisk luft	8
2.1	Lägre halter av partiklar i luften	8
2.2	Lägre halter av kvävedioxid i luften	11
2.3	Minskade utsläpp av flyktiga organiska kolväten	13
3	Giftfri miljö	15
3.1	Minskade gifter i barns vardag	15
3.2	Inga skadliga utsläpp från förorenade områden	18
4	Levande sjöar, vattendrag och hav i balans	22
4.1	Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kusten	22
4.2	Skydd av marina områden	26
4.3	Minskad påverkan från båtlivet	28
4.4	Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten	30
5	God bebyggd miljö	33
5.1	Miljöanpassad bebyggelsestruktur	35
5.2	Minskade avfallsmängder och ökad resurshållning	38
5.3	Minskad energianvändning	42
5.4	God inomhusmiljö	44
5.5	God ljudmiljö	47
6	Ett rikt växt- och djurliv	51
6.1	Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter	51
6.2	Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor	54

1 Inledning och bakgrund

Beslutet i kommunfullmäktige om Nackas lokala miljömål från 2014-06-16 innehåller ett avsnitt med följande lydelse:

”Detta beslut om lokala miljömål ska kompletteras med en analys av miljösituationen i Nacka där status och utvecklingen över tid beträffande de sex lokala målen beskrivs. På samma sätt som gjorts kring klimatet i det särskilda klimatprogrammet ska strategier för det vidare arbetet presenteras. I detta arbete ska man också ta sikte på år 2030. Vidare ska mål och nyckeltal relateras till andra kommuner, för att få bättre genomslag för miljöarbetet. Inriktningen är att det ska finnas etappmål för varje strategiskt mål. Det kan gälla exempelvis giftfri miljö och kollektivtrafik. De strategiska mål och etappmål som nu slås fast behöver därför revideras och kompletteras. Inriktningen är att analys och strategi ska presenteras till årsskiftet 2014-2015. Vid behov kan ansvarsfördelningen mellan nämnderna behöva förtydligas”.

Miljöenheten har fått i uppdrag av stadsledningskontoret att i ett första steg göra analysen av status och utvecklingen över tid för de lokala miljömålen.

Detta dokument innehåller en analys av status och utveckling, där så varit möjligt, för fem av de sex miljö kvalitetsmålen som kommunfullmäktige antog i juni 2014. Målet om ”Begränsad klimatpåverkan” (mål nr 1) har analyserats i en särskild utredning som tidigare lett till beslut. Därför utelämnas det här. Det är också därför vi valt att numrera målen i det här dokumentet med början på mål nr 2, ”Frisk luft”.

Vi har försökt att göra analysen så lättläst som möjligt. För att inte förlora i saklighet och stringens har det dock varit nödvändigt att behålla en del ord och termer som ibland kan vara svåra att förstå. För att underlätta för den intresserade läsaren har vi därför bifogat en sakordlista. Analysen gör inte anspråk på att vara heltäckande. Vi har försökt fokusera på det vi bedömer vara huvudfrågorna för att i någon mån begränsa omfattningen.

Under varje miljö kvalitetsmål, som utgör huvudrubrik, listas ett antal strategiska mål som beskrivits i enlighet med modellen: problembeskrivning, dåtid, nutid, framtid och till sist några sammanfattande slutsatser.

I arbetet har deltagit: Birgitta Held-Paulie, Tore Liljeqvist, Magnus Rothman, Carina Andréson och Christer Rosenström, samtliga från miljöenheten, samt Katarina Södergren från va- och avfallsenheten.

Sammanfattande bedömning

I nedanstående tabell sammanfattas samtliga strategiska mål. Varje mål kommenteras kort och slutligen ges en lägesbedömning för målet.

Lägesbedömningen görs utifrån följande aspekter:

1. Nuläge:

● = godtagbart läge, ● = otillfredsställande läge, ● = dåligt läge

2. Angelägenhetsgrad:

låg = ej prioriterat, **hög** = fortsatt/hög prioritet

Strategiskt mål	Kommentar	Läge	Ange- lägenhet
Frisk luft			
2.1 Lägre halter av partiklar i luften	Partikelhalterna i utomhusluft minskar stadigt på grund av renare motorer och bättre förbränning. Vid hårt trafikerade platser är halterna fortsatt ett problem på grund av dubbdäcksanvändningen. Nacka bör göra beräkningar av huruvida vi uppnår miljö kvalitetsmålet eller inte.	●	hög
2.2 Lägre halter av kvävedioxid i luften	Halterna av kvävedioxid i luft visar en klart nedåtgående trend men har nu börjat plana ut på grund av en större andel dieselfordon. Vid starkt trafikerade platser är halterna fortfarande höga. Kommunen har begränsad rådighet men kan påverka genom sin (trafik)planering.	●	hög
2.3 Minskade halter av flyktiga organiska kolväten	Utsläpp av kolväten från förbränning inklusive bilavgaser visar en kraftigt minskande trend. Miljö kvalitetsnormen klaras i Nacka. Målet kan följas i ordinarie tillsyn. Målet kan utgå.	●	låg
Giftfri miljö			
3.1 Minskade gifter i barns vardag	Det finns relativt lite information kring barns utsatthet för kemikalier längre tillbaka i tiden. Det har dock skett en utveckling mot allt fler hälsofarliga kemikalier i t.ex. leksaker. Det är mycket viktigt att följa utvecklingen på området genom tillsyn, upphandling och engagemang i skolor och förskolor.	●	hög
3.2 Inga skadliga utsläpp från förorenade områden	I kommunen finns ett stort antal områden med förorenad mark. Många är sanerade i samband med exploatering, men de återstående är dåligt undersökta och utgör problem för hälsa och miljö.	●	hög

Strategiskt mål	Kommentar	Läge	Ange- lägenhet
Levande sjöar, vattendrag och hav i balans			
4.1 Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kust	Ekosystemen i våra sjöar och längs kusten har varit och är kraftigt påverkade. Dåliga syreförhållanden och omfattande algblomningar är tecken på det. Utsläppen av miljöpåverkande ämnen är i minskande genom lagstiftning och planering, men inte i tillräcklig omfattning. Fortsatt uppmärksamhet och arbete med bl. a. vattendirektivet är nödvändigt för att vända situationen.	●	hög
4.2 Skydd av marina områden	Den exploatering som skett längs Nackas kuster har gett negativa effekter för det marina livet i de kustnära vattnen. Det grunda vattnet gynnar vattenväxtlighet som ger skydd åt lekande och växande marina djurarter. Orörda miljöer av det här slaget är viktiga för artrikedom och fiske i våra skärgårdar. Det är angeläget att arbeta med målet.	●	hög
4.3 Minskad påverkan från båtlivet	Giftiga båtbottnfärger, avfall och oljeprodukter har länge varit och är fortfarande ett miljöproblem för mark och vatten. Effekterna på havsmiljön har uppmärksammats och medvetenheten om riskerna ökar. Trots detta går utvecklingen endast långsamt framåt. Det är viktigt att arbeta med målet.	●	hög
4.4 Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten	Utsläpp av näringsämnen till vatten har negativa miljöeffekter. Trots åtgärder i va-nät och reningsverk kvarstår mycket arbete för att förhindra läckage och bräddningar på ledningsnät och från pumpstationer. Kommunen har inte rådighet över frågan fullt ut, speciellt inte i våra kustvatten. Både samverkan med andra kommuner och egna åtgärder är viktiga i det fortsatta arbetet.	●	hög
God bebyggd miljö			
5.1 Miljöanpassad bebyggelsestruktur	Det finns brister i infrastruktur, byggnader, styrning och kompetens. Målet bör vara fortsatt prioriterat i Nackas planering och i kommunens eget byggande.	●	hög

Strategiskt mål	Kommentar	Läge	Ange- lägenhet
5.2 Minskade avfallsmängder och ökad resurshushållning	Framsteg har gjorts med ökad återvinning av utsorterat material. Att minska uppkomsten av avfall som hänger samman med uttag av naturresurser går dock inte åt rätt håll. Avfallsmängderna i Nacka ökar. Målet är relevant och viktigt.	●	hög
5.3 Minskad energianvändning	Detta mål hänger samman med kommunens klimatmål. Trots minskad energianvändning och en ökande användning av förnybar energi finns en stor potential att effektivisera energianvändningen.	●	hög
5.4 God inomhusmiljö	I ett övergripande perspektiv har inomhusmiljön förbättras. Kommunen har sedan länge arbetat med att framförallt kartlägga och ge vägledning åt fastighetsägare för att åtgärda radonproblem. För närvarande måste läget betraktas som gott. Målet kan ev. strykas, men det behövs visst fortsatt myndighetsarbete om radonproblematiken.	●	låg
5.5 God ljudmiljö	Många människor i kommunen är fortfarande störda av framförallt trafikbuller. Förtätning och större befolkning ger en ökande aktualitet åt problematiken. Målet är relevant och fortsatt arbete är mycket viktigt, både via myndighet-sutövning och fysisk planering.	●	hög
Ett rikt växt- och djurliv			
6.1 Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter	Reservaten är viktiga för den biologiska mångfalden. Med ökad exploatering och bebyggelse följer ofta fragmentisering och avklippta samband mellan naturområden. Detta drabbar den biologiska mångfalden negativt. Ett fortsatt arbete för att närma sig målet är nödvändigt för att förhindra utarmningen.	●	hög
6.2 Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor	Nackaborna har relativt god tillgång till natur. Erstavik och ett flertal naturreservat är symboler för det "Gröna Nacka". I det fortsatta arbetet med förtätning och exploatering i kommunen är det viktigt att bevaka att alla invånare får tillgång till de värden som målet anger. Mycket relevant mål.	●	hög

2 Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Bakgrund

För att komma till rätta med hälso- och miljöpåverkan från så kallade diffusa utsläpp infördes miljö kvalitetsnormer (MKN) för bland annat luft med miljöbalken år 1999. En MKN tar sikte på tillståndet i miljön och vad människan och naturen bedöms kunna utsättas för utan att ta alltför stor skada. Normerna gäller främst i miljöer där människor stadigvarande vistas. Miljö kvalitetsnormer ska inte förväxlas med miljö kvalitetsmål, som beskriver det tillstånd som det samlade miljöarbetet ska leda till.

Miljö kvalitetsmålen är oftast mer långtgående. För det nationella miljö kvalitetsmålet Frisk luft, som även hör till Nackas miljö mål, är hänsyn tagen till de känsligaste grupperna. Det innebär att halterna av luftföroreningar inte ska överskrida lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Ett viktigt syfte med miljö kvalitetsmålen med preciseringar är att de ska vara vägledande för myndigheter, kommuner och andra aktörer.

MKN och åtgärdsprogram fungerar som rättsliga styrmedel för att uppnå miljö kvalitetsmålen. Det betyder i praktiken att kommunen är skyldig att uppfylla miljö kvalitetsnormerna.

Strategiska mål

2.1 Lägre halter av partiklar i luften

Halterna av mycket små partiklar får inte öka och ska inte överskrida lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Riktvärdena sätts med hänsyn till känsliga grupper.

Problembeskrivning

Forskning och studier har visat att partiklar i utomhusluft är en bidragande orsak till ökad sjuklighet och dödlighet. Kopplingar har bland annat gjorts till hjärt-kärlsjukdomar och sjukdomar i luftvägarna.

Partiklar brukar delas in i storleksintervallen PM₁₀, PM_{2,5} och ultrafina partiklar. Grupperna omfattar alla partiklar mindre än 10, 2,5 µm i diameter samt ultrafina partiklar som i regel är mindre än 0,1 µm.

Huvuddelen av PM₁₀-partiklarna uppstår på grund av slitage. Slitaget kommer främst från vägbanorna, men även från fordonens bromsar och däck. Sand på vägbanan kan malas ner, framförallt av dubbade vinterdäck, och bidra till förhöjda halter.

PM_{2,5}-partiklarna kommer till stor del från vägtrafik och industriutsläpp utanför regionen som transporteras hit med luften. Det lokala bidraget utgörs främst av slitage- och avgaspartiklar.

Ultrafina partiklar har en mycket liten massa, men är helt dominerande för antalet partiklar i stadsmiljön. Ultrafina partiklar släpps ut från fordonens avgasrör. De kan ge ett väsentligt bidrag till de negativa hälsoeffekterna av vägtrafikens utsläpp av luftföroreningar.

Partikelhalten påverkas inte bara av trafikmängd och andel dubbdäck. Utsläppen längs en gata är i första hand beroende av trafikmängden på gatan, utan även av trafikens sammansättning - till exempel andelen tung trafik - , framkomlighet och körsätt. Utspädningen av luftföroreningarna bestäms även av gaturummets dimension och utformning. En smal gata kantad på ömse sidor av hög bebyggelse har sämre förutsättningar för en god luftomsättning än en bred gata, eller en gata med enkelsidig eller ingen bebyggelse.

Luftföroreningar, både gaser och partiklar, kan fastna eller tas upp av träd och annan vegetation. Vegetationens effekt på luftkvaliteten beror på en hel rad faktorer, exempelvis storlek på partiklar, vegetationens blad/barrytor samt hur vegetationen placeras i gaturummet. En trädridå längs en motorväg kan innebära en stor effekt på förorenings-situationen men mest på grund av att vindförhållandena påverkas. En trädplantering i ett tätt gaturum kan innebära att utvädringen av föroreningar försämras och luftkvaliteten därmed också försämras. Träd och grönska i staden upplevs mycket positivt men det är viktigt att ta reda på hur grönskan i gaturummet kommer att påverka luftkvaliteten.

Tillbakablick

Halterna av PM₁₀-partiklar har sjunkit på grund av minskad intransport av luftföroreningar från andra länder och att andelen bilar med dubbdäck har minskat. Fortfarande är dock dubbdäcksanvändningen för hög, vilket innebär att det är svårt att klara miljö kvalitetsnormen. Räkning av andelen dubbdäck i Nacka kommun visar att dubbdäcksanvändning har minskat, men den behöver minskas ytterligare. Tidigare utgjorde andelen bilar med dubbdäck cirka 70 %. 2014 var andelen cirka 55 %.

Halterna av PM₁₀ i den regionala bakgrundsmiljön (Norr Malma utanför Norrtälje) har minskat med 60 % sedan år 2005. Detta tyder på att intransporten av fina partiklar till Stockholmsområdet har minskat. Även infasning av bilar med lägre partikelutsläpp från avgaser har bidragit till minskningen.

Enligt mätningar i Stockholm pekar alla resultat på en minskning av partikelhalterna med avseende på PM₁₀, PM_{2.5} och ultrafina partiklar. Minskningen av PM₁₀ är inte direkt överförbar på Nacka kommun, eftersom man i Stockholm på vissa gator har infört dubbdäcksförbud och vidtar kraftfulla åtgärder för att minska halterna av PM₁₀. Minskningen av intransport från andra länder samt minskning av avgaspartiklar på grund av renare fordon kommer dock även Nacka kommun till godo.

Nuläge

Enligt haltberäkningar för år 2010 överskreds i nuläget MKN för partiklar avseende dygnsmedelvärdet (halter över 50 µg/m³) längs Värmdöleden fram till avfarten mot Nacka centrum cirka 250 meter öster om Nacka gymnasium. Överskridanden förekommer i en zon 10–20 meter norr och söder om Värmdöleden. Halterna avtar med avståndet och cirka 100 meter från Värmdöleden är dygnsmedelhalterna av PM₁₀ jämförbara med bakgrundshalten. MKN för partiklar överskreds även vid Sickla-rondellen, upp till

10 meter från rondellen samt vid Södra länkens av- och påfarter.

Om miljö kvalitetsnormen överskrids är kommunen skyldig att ta fram ett åtgärdsprogram som ska syfta till att miljö kvalitetsnormerna uppnås. I bland annat Stockholm och Uppsala har åtgärdsprogram tagits fram. Kravet på att ta fram åtgärdsprogram gäller när MKN överskrids där människor stadigvarande vistas. I Nacka överskrids MKN endast på platser där människor inte förväntas att stadigvarande vistas, t.ex. på cirka 10 meters avstånd från Värmdöleden och tunnelmynningar till Södra länken.

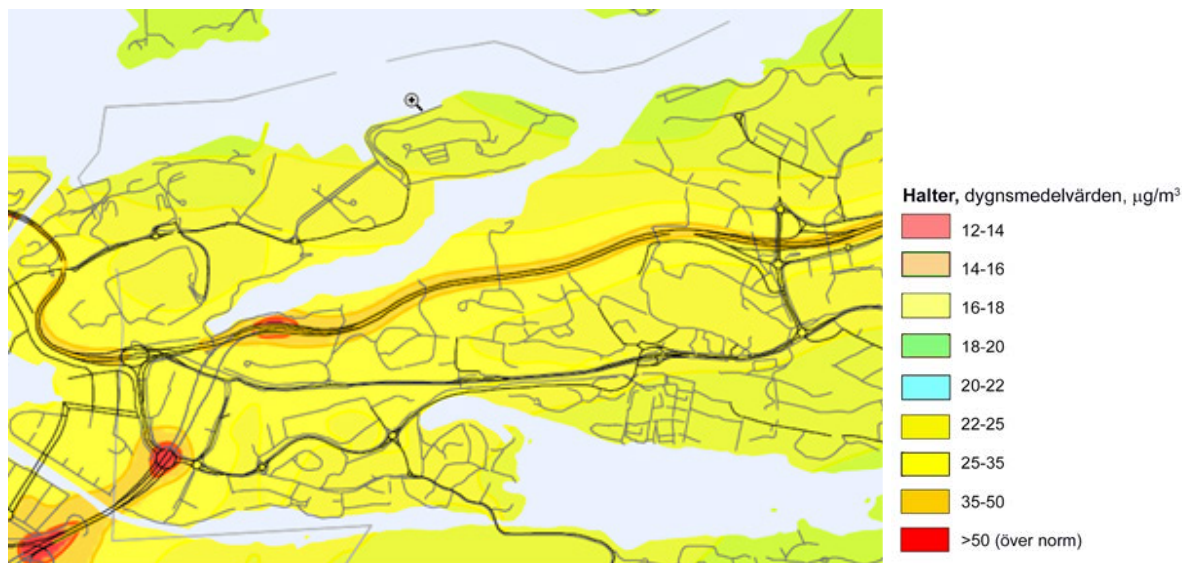

Fig. 1. PM10-halter på delar av Sicklaön 2010. På grund av grov upplösning framgår det inte att överskridande av MKN sker utmed Värmdöleden upp till ca 10-15 meters avstånd från vägen.

Enligt beräkningar klaras även MKN för PM2.5 i hela kommunen.

Det finns ingen beräkning av hur Nacka klarar miljö kvalitetsmålen för frisk luft. En jämförelse görs därför med beräkningar och mätningar som har gjorts i Stockholm. Miljö kvalitetsmålet såväl för dygn som för år klaras i Stockholm, och vi bedömer därmed att det även klaras i Nacka.

Scenarier inför 2030

Om inga åtgärder vidtas kommer antalet partiklar att öka, främst utmed Värmdöleden men även vid andra vägar med stora trafikmängder.

För att få ned halterna av grova partiklar såsom slitagepartiklar måste fortsatta åtgärder vidtas. Dubbdäcksandelen måste minska. En statlig utredning som tittar på åtgärder för att sänka halterna av PM10 pågår.

I trafik- och samhällsplaneringen måste det noga utredas i vilken utsträckning och på vilket sätt trafikföring, gaturummets utformning och plantering av träd påverkar luftkvaliteten.

Miljökvalitetsnormerna ska följas när kommuner och myndigheter planlägger, bedriver tillsyn och ger tillstånd till att driva anläggningar. I alla stadsbyggnadsprojekt i kommunen utreds om miljökvalitetsnormerna kommer att överskridas. Ny bebyggelse ska utformas så att MKN inte överskrids.

Länstyrelsen i Stockholms län skriver i rapporten ”MKN för luft, en vägledning för detaljplaneläggning med hänsyn till luftkvalitet, 2005” att ”när det gäller hälsopåverkan av partiklar tyder alltmer på att olika partiklar har väsentligt olika hälsoeffekter och att det inte finns någon tröskelnivå under vilken ingen effekt uppkommer”. Det är därför angeläget att planering av ny bebyggelse för bland annat förskolor placeras så att MKN kommer att klaras med god marginal. Barn är speciellt känsliga för luftföroreningar.

Sammanfattande bedömning

Partiklar i utomhusluft, både naturliga som t.ex. pollen, och partiklar som skapats av människa verksamheter bidrar till ökad dödlighet och sjuklighet. Kopplingar har bland annat gjorts till hjärt- och kärlsjukdomar och sjukdomar i luftvägarna.

Det strategiska målet att halterna av mycket små partiklar inte får öka klaras. Avgaspartiklar minskar och även intransporten från andra länder minskar tack vare minskade utsläpp.

Eftersom partiklarna i luften huvudsakligen orsakas av dubbdäck och förbränningspartiklar i bilavgaser har kommunen begränsade möjligheter att fatta beslut som leder till minskade utsläpp. Kommunen kan däremot skapa förutsättningar för att bilberoendet ska begränsas samt planera ny bebyggelse så att nya miljöer med oacceptabelt höga partikelhalter inte uppstår. Målet är därför fortsatt relevant.

Beräkningar bör tas fram för att kontrollera att Nacka klarar miljökvalitetsmålen.

2.2 Lägre halter av kvävedioxid i luften

Halterna av kvävedioxid får inte öka och ska inte överskrida lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Riktvärdena sätts med hänsyn till känsliga grupper.

Problembeskrivning

Kvävedioxid bildas vid all typ av förbränning. För de flesta tätorter är biltrafiken den största utsläppskällan. Andra källor som energianvändning, energiproduktion, arbetsmaskiner och sjöfart kan också ge betydande bidrag till halterna av kvävedioxid. Halten av kvävedioxid i luft används ofta som en indikator för utsläpp av olika luftföroreningar som kommer från biltrafiken.

Förhöjda halter av kvävedioxid kan ge negativa effekter på både hälsa och miljö. Dagar med förhöjda halter av kvävedioxid kan till exempel förvärra situationen för dem som redan har astma eller lungproblem. Nyare data pekar även på effekter på hälsan av kvävedioxid vid längre tids exponering vid halter som ofta förekommer i våra tätorter

Nedfallet av kväveföreningar orsakar försurning och övergödning i naturen. Kvävedioxid deltar även i bildandet av marknära ozon, som i sin tur kan ge effekter på hälsa och miljö. Halterna överskrider ofta miljömålet i gatumiljön i landets större och medelstora städer. I storstäderna kan målnivån överskridas även i urbana miljöer utanför gaturummen.

Köbildning och ojämn körrytm ökar utsläppen från trafiken. Utspädningen av luftföroreningarna bestäms även av gaturummets dimension och utformning. En smal gata kantad på ömse sidor av hög bebyggelse har sämre förutsättningar för god luftomsättning än en bred gata eller en gata med enkelsidig eller ingen bebyggelse.

Det nationella miljö kvalitetsmålet för kvävedioxid innebär att halten av kvävedioxid inte ska överstiga $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ luft som årsmedelvärde eller $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ beräknat som ett timmedelvärde. Riktvärdena sätts med hänsyn till känsliga grupper. Halterna av luftföroreningar överskrider inte lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål.

Från hälsosynpunkt är det viktigt att människor både har en låg genomsnittlig exponering av luftföroreningar under längre tid (årsmedelvärde) och att de exponeras för höga halter under kortare tid (dygns- och timmedelvärden) vid så få tillfällen som möjligt.

Tillbakablick

Kvävedioxidhalterna i luft minskade i de svenska tätorterna fram till slutet av 1990-talet, framför allt tack vare förbättrad avgasrening för bilar. Mätningar i gatunivå som utförts av Östra Sveriges luftvårdsförbund visar att årsmedelhalterna av kvävedioxid har minskat sedan början av 1990-talet, men också att minskningarna har planat ut.

Nuläge

Sedan början av 1980-talet har de genomsnittliga kvävedioxidhalterna i bakgrundsluft halverats.

Miljö kvalitetsnormen (MKN) för kvävedioxid ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som årsmedelvärde) klaras i större delen av Stockholms län år 2010. Halter högre än MKN har beräknats vid Södra länkens tunnelmyningar. Andra områdena i Nacka med höga halter av kvävedioxid återfinns vid Värmdöleden.

Fordonens utsläpp av kväveoxider, NO_x (där NO_2 ingår som en av flera kväveföreningar), har inte minskat i den takt som prognostiserats. En förklaring till de relativt höga nivåerna och att trendkurvan har planat ut tros bland annat vara den ökade andelen bilar som körs på diesel i Stockholmsregionen. Dieselmotorer har högre utsläpp av kväveoxider och kvävedioxid än bensinmotorer.

I Stockholm överskrider miljö kvalitetsmålet vid Sveavägen, Folkungagatan och Norrlandsgatan. Inga beräkningar har ännu gjorts för Nacka vad avser värden för miljö kvalitetsmålen.

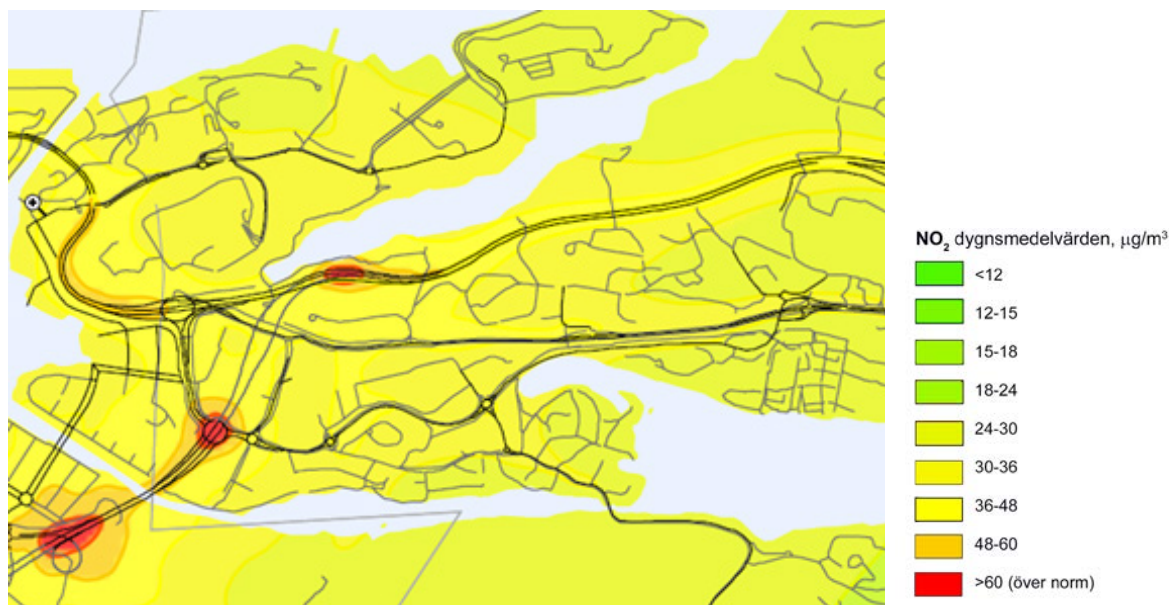

Fig 2. NO₂-halter på delar av Sicklaön 2010.

Scenarier inför 2030

Om inga åtgärder vidtas kommer kvävedioxidhalterna att öka, främst utmed Värmdöleden men även på andra vägar med höga trafikmängder. Utsläppen längs en gata är i första hand beroende av trafikmängden på gatan, men även av trafikens sammansättning – till exempel andelen tung trafik – framkomlighet och körsätt. Om andelen bilar som inte har förbränningsmotorer ökar markant så minskar halterna kväveoxider i gaturummet.

Sammanfattande bedömning

Kväveoxider i luft medför negativa effekter på både hälsa och miljö. Människor med astma eller andra lungsjukdomar får förvärrade symtom.

Kommunens möjligheter att fatta beslut som leder till minskade utsläpp är begränsade. Kommunen kan däremot skapa förutsättningar för att bilberoendet ska begränsas samt planera ny bebyggelse och trafikinfrastruktur så att nya miljöer med oacceptabelt höga halter av kväveoxider inte uppstår.

Beräkningar bör tas fram för att kontrollera att även Nacka klarar miljö kvalitetsmålen. Målet är fortfarande relevant.

2.3 Minskade utsläpp av flyktiga organiska kolväten

Halterna av flyktiga organiska kolväten (VOC) får inte öka och ska inte överskrida lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Riktvärdena sätts med hänsyn till känsliga grupper.

Problembeskrivning

Flyktiga organiska ämnen eller VOC (volatile organic compounds) är en samlande benämning för ett stort antal gasformiga organiska föreningar. Under sommarhalvåret bidrar de, tillsammans med kväveoxider och solljus, till bildning av marknära ozon.

Några ämnen, exempelvis bensen, kan vara direkt skadliga för människors hälsa i de halter som tidvis förekommer i tätortsluft.

Flyktiga organiska ämnen frigörs vid ofullständig förbränning av bensen, olja, trä med mera. Det som dunstar av från lösningsmedel och bensen räknas också in.

Vi väljer att redovisa halter av bensen som en indikator för VOC. Utsläppen kommer till största delen från vägtrafiken och då främst från bensindrivna fordon. Bensen uppkommer dels på grund av ofullständig förbränning av drivmedel och motorns smörjolja, dels genom avdunstning av bränsle från fordonets bränslesystem. Utsläppen från Bergs Oljedepå är den största enskilda punktkällan av VOC inom kommunen.

Tillbakablick

Hälften av utsläppen av flyktiga organiska kolföreningar kommer från användning av lösningsmedel och andra produkter och cirka 43% från energisektorn (främst vägtrafik och hushållens vedeldning). Utsläppen har mer än halverats sedan år 1990. Nedgången syns tydligt inom energisektorn (-66 % sedan 1990) och användning av lösningsmedel och andra produkter (-8 % sedan 1990). Utsläpp från vägtrafiken (inom energisektorn) har minskat cirka 84 % sedan 1990 till följd av katalytisk avgasrening

Nuläge

Miljö kvalitetsnormen för bensen till skydd för människors hälsa klaras i hela kommunen enligt Östra Sveriges luftvårdsförbunds haltberäkningar.

Scenarier inför 2030

Förutsatt att miljö kvalitetsnormen för bensen bibehålls på samma nivå som idag så kommer normen att klaras även i framtiden.

Sammanfattande bedömning

Inom gruppen flyktiga organiska kolföreningar finns ämnen som är hälsofarliga. T.ex. är kolvätet bensen cancerframkallande.

Tack vare bättre förbränningsteknik och bättre avgasrening i fordon har halterna i omgivningsluften minskat kraftigt sedan 1990.

Vi bedömer att målet uppnås idag och troligen även i framtiden. Det kan därför utgå eller omformuleras. Exempelvis är det angeläget att fortsatt ha uppsikt över situationen kring Bergs oljedepå.

3 Giftfri miljö

Nacka ska vara så giftfritt att inte människor eller miljö påverkas negativt.

Bakgrund

Kemikalieproduktionen i världen har ökat de senaste 50 åren, från mindre än 10 miljoner ton till över 400 miljoner ton per år. Kemikalier finns i praktiskt taget allt som vi omger oss med. De finns i både kemiska produkter som bekämpningsmedel och rengöringsmedel och i varor som möbler, elektronik och leksaker. Kemikalierna finns i varornas material och komponenter. De kan även vara tillsatta för att uppnå vissa funktioner.

Kemikalier kan läcka från varor. Läckage kan ske vid tillverkningen av varan, när den används eller när den blir till avfall. Vissa kemikalier som avgår från en kan ha negativa effekter på människors hälsa och miljön.

Nacka kommuns industrihistoria har lämnat efter sig många kulturhistoriskt värdefulla byggnader, men även många förorenade platser. Kommunen arbetar löpande med att kartlägga föroreningar som påträffas och hantera saneringsärenden, men även med att planera för hur förorenade platser ska kunna åtgärdas och användas i framtiden. Idag är många misstänkt förorenade platser aktuella, eftersom exploatering planeras.

Strategiska mål

3.1 Minskade gifter i barns vardag

Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor ska minska. Miljöstyrningsrådets upphandlingskriterier ska vara styrande när sådana finns, alternativt ska varorna uppfylla motsvarande kriterier som för Svanen, Bra Miljöval eller EU Ecolabel. Utfasningsämnen ska inte användas eller släppas ut i Nacka. Riskminskningsämnen ska övervägas att bytas ut eller minska riskerna vid hanteringen.

Problembeskrivning

Barn är särskilt känsliga för kemikalier. De är särskilt känsliga för kemikaliers effekter eftersom de fortfarande utvecklas. Viktiga organsystem som hjärna, immunförsvar och hormonsystem ska fortsätta utvecklas fram till vuxen ålder och under vissa utvecklingsfaser är dessa organsystem extra sårbara för kemikalieexponering. Det hormonella systemet är särskilt komplext eftersom en rad olika system samverkar för att få en normal utveckling. Utvecklingen fortsätter under hela puberteten, tills dess att barnet blir vuxet. Kroppens hormoner styr pubertetens start och utveckling. De olika förlopp som styr utvecklingen från befruktning av ägg till vuxen ålder kan störas av kemikalier.

Barn äter, dricker och andas mer i förhållande till sin kroppsvikt än vuxna. När de utsätts för samma mängd av ett ämne som en vuxen får de i sig mer i förhållande till sin vikt.

Barns beteende och fysiologi gör att de utsätts för mer kemikalier. Små barn upptäcker världen genom att krypa på golvet, de stoppar händer i munnen och undersöker leksaker och andra varor genom att stoppa dem i munnen. Leksaker och varor kan då läcka kemikalier till barnet, men barnet får även i sig kemikalier ifrån damm som finns på leksaker,

varor och på golv. Generellt brukar livsmedel anses vara en dominant källa till olika miljögifter, men för barn under tre år anses även damm vara en signifikant källa.

Små barn är dessutom mer känsliga för kemikalier än äldre barn. Påverkan av kemikalier på barn i tidig ålder kan få livslånga konsekvenser. Vanliga kemikalier i varor är t.ex. flamskyddsmedel, perfluorerade ämnen, ftalater och Bisfenol A. De är hormon- och reproduktionsstörande. De två förstnämnda är dessutom cancerframkallande. Andra skadliga kemikalier som finns i varor är bland annat polycykliska aromatiska kolväten, PAH. Även PAH är hormonstörande, reproduktionsstörande och cancerframkallande.

Olika miljöer innehåller varierande mängder kemikalier. Förskolan är idag en miljö som innehåller mer av vissa kemikalier än t.ex. en normal hemmiljö. Miljön på förskolan ska vara lättstädad, hålla nere ljudnivån och tåla slitage. Därför finns det ofta plastgolv, plastöverdrag på sov- och skötbordsmadrasser samt vaxdukar som ska vara lätta att torka av. De sistnämnda kan innehålla ftalater. På förskolan finns mattor, gardiner, soffor och lekkuddar behandlade med kemikalier, t.ex. perfluorerade ämnen, för att få en smuts- och vattenavvisande yta. Det är också vanligt att barnens ytterkläder är behandlade med smuts- och vattenavvisande kemikalier som t.ex. perfluorerade ämnen.

På förskolan finns ofta många föremål som avger kemikalier på en liten yta. Kemikalierna samlas i damm i inomhusmiljön och är en effektiv reservoar för olika typer av miljögifter. Ju fler saker på en yta, desto mer damm finns det. Dammet lägger sig på golv, föremål och finns i inomhusluften. En del förskolor är inte byggda för att vara förskolor och har ventilation som inte är anpassad efter så många barn. Om ventilationen är bristfällig påverkar även detta mängden damm och kemikalier på förskolan. Också städningen på förskolan har stor betydelse för mängden damm och kemikalier i inomhusmiljön.

Tillbakablick

Det finns inga undersökningar sedan tidigare av kemikalier i förskolor. Som beskrivits i bakgrunden ovan kan man dock anta att den utveckling som kemikaliesamhället genomgått även haft genomslag på våra förskolor. Exempel på varor som ökat kraftigt är elektronik, nya golvmaterial samt föremål och leksaker av plast. Vi har också sett en utveckling mot allt större barngrupper. En sådan ökning kräver att ventilation och städning anpassas till den nya situationen.

Nuläge

Under våren 2014 gjordes en undersökning om kemikalier på förskolor i Nacka som en del i ett examensarbete vid miljöenheten.

Under 2013 gjorde Naturskyddsföreningen en liknande nationell undersökning på 141 förskolor. Denna undersökning har använts som förlaga i Nacka. Nackas resultat har jämförts med den nationella undersökningen. Resultaten visar på ett liknande utfall. Det innebär att situationen på Nackas 108 förskolor sannolikt är likartad vad som framkom på de sju förskolor som undersöktes ingående i examensarbetet.

Undersökningen visade att situationen i stort sett ser ut som i resten av Sverige. Det finns idag skadliga kemikalier på förskolorna i Nacka.

De varor som innehåller mest skadliga kemikalier på förskolorna i Nacka är uttjänt elektronik som t.ex. mobiltelefoner (innehåller bland annat flamskyddsmedel), gamla bildäck (innehåller bland annat PAH) och byggvaror (kan innehålla t.ex. ftalater) som används som leksaker. Sådana varor innehåller skadliga kemikalier där gränsvärdena inte är anpassade efter barn. Av de undersökta förskolorna i Nacka är det cirka 60 % som har uttjänt elektronik och byggvaror samt cirka 70 % av förskolorna som har bildäck.

På förskolorna i Nacka används mycket plast i samband med mat, även om det är i något mindre vanligt än i Sverige generellt. Plast läcker ofta skadliga kemikalier, särskilt när den värms upp eller är i kontakt med fet eller sur mat. Den största källan till skadliga kemikalier är genom mat. På förskolorna i Nacka är det vanligt med plastglas och plasttallrikar (cirka 60 % i Nacka jämfört med 70 % i resten av Sverige) samt plastredskap (cirka 70 % jämfört med 80 % i resten av Sverige). Många förskolor i Nacka serverar även mat från konserver (cirka 85 % i både Nacka och i Sverige) som riskerar att läcka skadliga kemikalier (t.ex. Bisfenol A). De handskar som oftast används till matlagning på förskolorna i Nacka är vinylhandskar (cirka 60 % jämfört med 65 % i resten av Sverige), som riskerar att läcka skadliga kemikalier till maten (t.ex. ftalater).

En annan vanlig källa till skadliga kemikalier på förskolor generellt är sovmadrasser. De består ofta av en skumgummimadrass med plastöverdrag som kan läcka skadliga kemikalier (innehåller t.ex. flamskyddsmedel och ftalater). Av både förskolorna i Nacka och förskolor i resten av Sverige är det cirka 70 % som använder sig av den typen av sovmadrass.

Ytterligare en sedan tidigare känd källa till skadliga kemikalier på förskolor är plastgolv. I Nacka används plastgolv i högre utsträckning än i resten av Sverige (cirka 40 % av förskolorna i Nacka jämfört med ca 30 procent i resten av Sverige), plastgolv som läcker skadliga kemikalier (t.ex. ftalater).

På förskolorna i Nacka finns det ofta äldre plastleksaker (cirka 85 % av förskolorna), som kan innehålla skadliga kemikalier (t.ex. ftalater). De äldre plastleksakerna riskerar dessutom att innehålla mer skadliga och idag förbjudna kemikalier än nyare leksaker eftersom lagen har skärpts vid ett flertal tillfällen de senaste åren.

Alla undersökta förskolor i Nacka saknar särskilda rutiner för om varma lågenergilampor går sönder. Lågenergilampor innehåller kvicksilver som befinner sig i gasform när lampan är varm. Om en varm lågenergilampa går sönder sprids därför kvicksilvret i inomhusluften. Eftersom kvicksilver är giftigt ska rummet enligt Kemikalieinspektionen lämnas i 20-30 minuter och vädras ut. Detta kände ingen av de undersökta förskolorna till.

Vad gäller inköp så hade de flesta förskolorna (sex av sju) en andel ekologisk mat på 5-25 %. Som jämförelse utgör 15 % av livsmedelskostnaden för Sveriges skolkök av ekologiska livsmedel. För Nacka kommun som helhet var andelen av inköpsvärdet av miljömärkta varor 18 % 2013 och 21 % 2014.

Scenarier inför 2030

Det finns idag inget pågående arbete för att minska mängden skadliga kemikalier på förskolor i Nacka kommun.

Undersökningen visar dock att det är möjligt att det med enkla åtgärder och små medel går att ta bort de allra vanligaste källorna till skadliga kemikalier t.ex. genom att ta bort uttjänt elektronik, byggvaror, bildäck samt äldre plastleksaker. Det är även möjligt att minska mängden skadliga kemikalier genom att byta ut plastartiklar i samband med mat, som t.ex. köksgeråd, tallrikar och glas till rostfritt stål, glas och porslin samt byta ut vinyl-handskar till handskar av nitril eller polyeten. Mat från konservburkar kan med fördel bytas ut till mat i tetror och glas.

För att komma åt en av de vanligaste källorna till kemikalier på förskolor bör PVC-mattor på sikt bytas ut till andra material som trä och linoleum. Viktiga faktorer för att minska att barnen utsätts för skadliga kemikalier är även att ha en välstädd miljö med en god inomhusluft, genom att se till ventilation och städning är optimal.

Det är möjligt att initiera säkra rutiner för om varma lågenergilampor går sönder, för att göra detta krävs bara kunskap. Och genom kunskap om kemikalier i varor är det möjligt att minska användningen av de vanligaste och mest skadliga kemikalierna på förskolorna.

Sammanfattande bedömning

Kemikalieproduktionen i världen har ökat i snabb takt och kemikalier finns idag i de flesta varor. Att kemikalier kan läcka från varor vilket är särskilt problematiskt, då det finns skadliga kemikalier som är bland annat hormonstörande, reproduktionsstörande och cancerframkallande. Barn är känsligare än vuxna eftersom de fortfarande utvecklar viktiga organsystem som hjärna, immunförsvar och hormonsystem. Under vissa utvecklingsfaser i barns liv är dessa organsystem särskilt sårbara för kemikalieexponering.

Nya kemikalier framställs idag fortare än vad lagstiftningen hinner fasa ut farliga ämnen. Lagstiftningen ger inte barn idag ett tillräckligt skydd mot exponering av hälsofarliga kemikalier. För att skydda barnen finns därför behov av ett ökat skydd. Ett första steg för att arbeta lokalt med minskning av skadliga kemikalier i barns vardag på förskolorna är att anta ett lokalt miljömål om *Minskade gifter i barns vardag*.

3.2 Inga skadliga utsläpp från förorenade områden

Förorenade områden i Nacka ska inte orsaka skada på människors hälsa eller miljö.

Problembeskrivning

Nacka och länet står inför utmaningar, bland annat ökad belastning av kemikalier i vattenmiljön. Regionen är särskilt belastad till följd av den stora befolkningstätheten, tillväxttakten, hög konsumtion, transporter, ökande avfallshantering och förbränning, samt länets långa industrihistoria. Nacka har del av alla de problemen.

Förorenade områden kan utgöra en allvarlig risk för hälsa och miljö. Kemikalier eller tungmetaller kan läcka till omgivande mark, luft eller vattenområde. Diffust läckage till luft kan ge allvarliga hälsoproblem för boende. Människan kan även få i sig tungmetaller eller kemikalier via odlade växter om marken som odlas är förorenad. Förorenade sediment i vatten kan ge negativa effekter på bottenfaunan, vilket i sin tur innebär en belastning på vattenlevande organismer högre upp i näringskedjan.

Tillbakablick

I princip alla stora föroreningskällor i Nacka – både misstänkta och bekräftade – har sin orsak i utsläpp från verksamheter som lagts ner före 1990-talet. Många är betydligt äldre än så. Antalet misstänkt förorenade platser säger inget om hur förorenad kommunen är – snarare hur långt kartläggningen har kommit.

Ett viktigt årtal för kartläggningen av föroreningar är 1999, då miljöbalken trädde i kraft. Samma år publicerade Naturvårdsverket skriften ”Metodik för inventering av förorenade områden” (MIFO), som gav vägledning för en mer enhetlig bedömning av misstänkta föroreningar. I MIFO får ett område en riskklass från 1 (mycket hög risk) till 4 (låg risk), beroende på föroreningars farlighet, deras tillgänglighet och vart de kan nå. Klassningen kan göras mycket grovt efter en verksamhetsbransch, efter historisk inventering (så kallad ”Fas 1-inventering”) eller efter undersökning av en plats (”Fas 2-inventering”). Många kommuner, däribland Nacka, genomförde egna bransch- och Fas 1-inventeringar av misstänkta föroreningar, och det upprättades en databas hos länsstyrelsen. I databasen registreras misstänkta föroreningar, undersökningar och åtgärder som kommuner rapporterat in till länsstyrelsen. Databasen har även uppdaterats efter länsstyrelsens egna branschvisa Fas 1-inventeringar av verksamheter.

Teoretiskt sett skulle länsstyrelsens databas kunna visa var föroreningar kan finnas, vilka platser som är åtgärdade och vilka som behöver undersökas ytterligare. På grund av bland annat bristande rapportering i länet, databasens uppbyggnad och en tröghet i att klassa om platser efter undersökning, så begränsas dock nyttan till att ge signal om var man bör kontrollera vad som gjorts på en plats. För att lättare kunna få en överblick och kunna hitta rätt rapporter har Nacka kommun redovisat många undersökningar och åtgärder på karta. Karteringen är dock inte fullständig.

Nuläge

Länsstyrelsens databas anger idag 358 platser i Nacka som möjligen förorenade. Något förenklat omfattar detta platser där det någon gång har funnits en verksamhet som kan ha förorenat – d.v.s. en beskrivning av kommunens industrihistoria. För endast 20 av dessa har det dock gjorts mer än en översiktlig branschklassning. Av dessa 20 hamnar tio i riskklass 1 eller 2 (mycket hög/hög risk). Det framgår inte tydligt av databasen att alla utom en av dessa tio platser har utretts eller åtgärdats i någon mån.

Även om databasen har stora brister så ger den möjlighet att markera platserna på karta. Man ser då att det finns en tyngdpunkt kring flera platser som idag är aktuella för exploatering, bland annat Kvarnholmen, Finnboda, Sickla köpkvarter och Nacka strand. I kommunen har det sedan länge bedrivits verksamheter med anknytning till vatten. Exempel på sådana verksamheter är hamnar, marinor, varv och båtklubbar. Dessa områden är ofta förorenade med metaller och olika typer av oljor i marken och i sedimenten. Andra exempel på förorenade områden är knutna till t.ex. gamla tippor, industriområden, handelsträdgårdar, kemikalielager med mera.

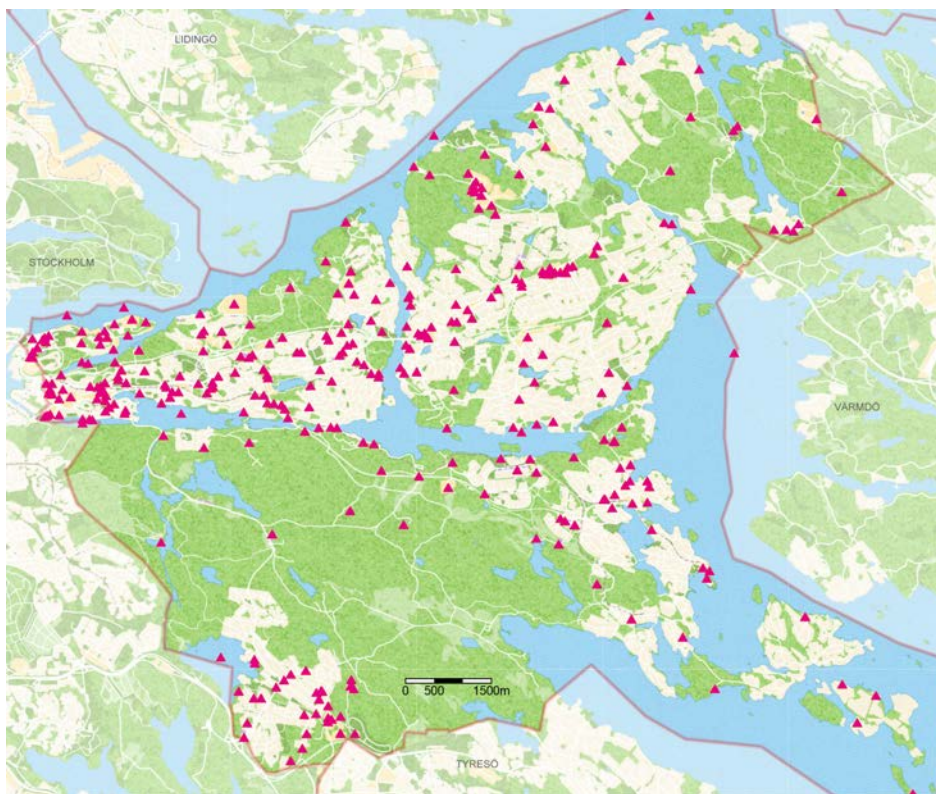

Fig. 3. Fördelning av potentiellt/misstänkt förorenade platser i Nacka. Kartan visar inte konstaterade föroreningar, utan var misstänkt förorenande verksamheter funnits. I praktiken är det en bild av kommunens industrihistoria.

Fördelningen av misstänkt förorenade platser är egentligen ingen överraskning för kommunen, eftersom det oftast handlar om verksamheter som fått miljötillsyn av den kommunala myndigheten. I många fall har kommunen även mer detaljerad information, från pågående eller genomförda utredningar och åtgärder. Eftersom man måste bygga på ett säkert sätt innebär exploateringsstrycket att det finns en stark drivkraft för att undersöka och åtgärda många föroreningar, även om det inte längre finns någon som kan hållas ansvarig för skadan. Samtidigt innebär exploateringssaneringar en risk för att externa intressen styr saneringar, istället för en bedömning av var en sanering gör störst miljönytta. Det ställer även höga krav på samordning mellan stadsplanering och tillsyn.

Inom ramen för miljötillsynen arbetar kommunen med att registrera och kartlägga undersökningar och saneringar. Tillsynsmyndigheten ställer dessutom krav på saneringar, så att den planerade markanvändningen blir säker och hållbar. Saneringar ska innebära att platsen blir tillräckligt säker för det den ska användas till, men det är ofta inte motiverat att göra en totalsanering. Det är därför viktigt att bevara information om var föroreningar finns kvar. Föroreningsfrågan tas även upp i samband med detaljplanering, om det finns misstanke om förorening. Idag samverkar miljötillsynen med detaljplanegrupperna, för att få till undersökningar och åtgärder i rätt del av planarbetet och exploateringskedet.

Utöver risker för miljö och hälsa, så innebär föroreningar en utmaning ur kommunikationssynpunkt. Många blir oroliga av att en plats beskrivs som möjligen förorenad, och oron kan ofta finnas kvar även om föroreningen är tillräckligt åtgärdad.

Scenarier inför 2030

Drygt 25 % av de potentiellt förorenade områdena som länsstyrelsen har uppmärksammat ligger inom området där ”Nacka bygger stad”, d.v.s. i områden där detaljplanering pågår och där fortsatt exploatering planeras. Detaljplanering pågår även inom andra misstänkt förorenade områden. En stor andel av kommunens förorenade områden bör därför vara utredda och åtgärdade till år 2030. Det kommer dock att vara en utmaning att bevara informationen så att den blir tillgänglig för framtiden.

Länsstyrelsens databas kommer att bli mer tillgänglig via internet, vilket ställer högre krav på att kommunen har bättre information lika lättåtkomlig. Kommunen kommer att behöva en plan för hur man ska informera om föroreningar på ett korrekt och lättbegripligt sätt. Redan idag misstolkas ofta information om föroreningar ofta, till exempel i samband med länsstyrelsens rapporter om föroreningssituationen i länet.

Sammanfattande bedömning

Förorenade områden utgör en risk för miljö och hälsa. Dels finns risker att människor kommer i direkt kontakt med föroreningarna och kan ta skada, och dels sker det ett diffust läckage till omgivande mark eller vatten. Detta innebär risker för skador både på människa och ekosystemen. Ett underliggande problem är även att föroreningarna många gånger är dåligt kartlagda och beskrivna. För närvarande tar inte kommunen som tillsynsmyndighet initiativ till undersökningar och åtgärder av förorenade områden i tillräcklig utsträckning. I stället drivs undersökningar och saneringar till största delen av exploateringsstrycket. Eftersom mycket gammal industrimark idag är attraktiv för bostäder och annat, så innebär exploateringen att många förorenade platser kommer att åtgärdas, under förutsättning att föroreningens frågan tas med i detaljplaneprocessen. När fler bostäder byggs på förorenad mark så behöver dock kommunen vara förberedd på att det kommer fler frågor om undersökningar, saneringar och risker med gamla föroreningar.

Nackdelen med exploateringsdriven sanering är att den utgår ifrån var man vill bygga och inte var föroreningar är ett problem. Det innebär att kommunens expert- och tillsynsresurser fördelas efter hur attraktiv marken är och inte efter hur stor risk en förorening innebär. Ett sätt att åtgärda detta vore att anta en övergripande plan för utredning och efterbehandling av förorenade platser i hela kommunen. Det skulle ge en drivkraft för att prioritera tillsyn, undersökningar och åtgärder även om exploateringsstrycket inte är så stort, samtidigt som planen kunde användas som stöd för hur arbetet med förorenade områden ska gå till inom detaljplanering och bygglov. Framtagandet av en sådan plan skulle därför kunna vara ett lämpligt etappmål.

När kommunen har en övergripande plan för att hantera förorenade områden, så är det lättare att prioritera. För att uppnå målet *Förorenade områden i Nacka ska inte orsaka skada på människors hälsa eller miljö*, är det nödvändigt att få bort alla områden inom riskklass 1-2 (mycket hög-hög risk). Ett relevant delmål vore därför att alla områden inom klass 1-2 ska utredas eller åtgärdas och klassas om till klass 3-4 (måttlig-låg risk). Det delmålet skulle dock markera en ganska hög ambitionsnivå.

4 Levande sjöar, vattendrag och hav i balans

Sjöars och vattendrags biologiska, ekologiska och kulturhistoriska värden ska bevaras. Kust och farvatten i Nacka ska ha goda förutsättningar för en rik biologisk mångfald och ha god tillgänglighet för rekreation.

Strategiska mål

4.1 Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kusten

Sjöar, våtmarker och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras.

Problembeskrivning

En förutsättning för livskraftiga ekosystem är att vattenområdena är relativt opåverkade. Det kan gälla påverkan av föroreningar, reglering av vattennivåer, vattenföring eller byggnationer i strandområden.

Nackas vattenområden har påverkats av människor under många århundraden, alltsedan de första industrierna anlades i Nacka. Effekter från tidigare industriepoker kan återfinnas i sedimenten i vattenområdena utanför de före detta industrierna. Även en del av kommunens insjöar har sitt ursprung från denna epok, då sjöarna kom till genom att de dämades upp för att utnyttjas som vattenkraft för nedströms liggande kvarnar. Nackas kustvatten påverkas starkt av utflödet av sötvatten från Mälaren, vilket innehåller stora mängder närsalter, huvudsakligen från jordbruket i Mälardalen. Vattenområdet påverkas idag även av utsläpp från reningsverk, atmosfäriskt nedfall i form av nederbörd som för med sig föroreningar från bl.a. biltrafik, dagvatten, sjöfart, fritidsbåtar med mera.

Övergödning och påverkan av miljögifter är de största problemen i våra kustvatten. Alla Nackas kustvatten är påverkade och inget kustvatten uppnår god ekologisk status. Flera vattenområden uppnår inte god kemisk status. Övergödning är det största problemet i kommunens insjöar, men även miljögifter kan finnas. Utdikningar, dämningar och strandpåverkan har stor påverkan på förutsättningarna för livskraftiga ekosystem.

Inom EU finns det sedan år 2000 ett gemensamt regelverk, vattendirektivet, som ska säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Direktivet ställer krav på att EU:s medlemsländer arbetar på ett likartat sätt med inriktning på att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för vattenberoende ekosystem.

2004 infördes vattendirektivet i svensk lag. Sverige delades in i fem vattendistrikt och en vattenmyndighet skapades för varje distrikt. Nacka ingår i Norra Östersjöns vattendistrikt. Vattenmyndigheten pekar ut vilka vattenområden som ska prioriteras, vilka åtgärder som bör vidtas samt vem som är ansvarig för att åtgärderna vidtas (jordbruk, skogsbruk, kommuner etc). För Nackas del har vattendirektivet hitintills medfört att samtliga kustvattenområden har prioriterats. Från 2016 prioriteras även ett antal insjöar.

Kommunen har avsatt resurser för att målet med vattendirektivet lokalt ska uppnås. Lokala åtgärdsprogram för Neglingemaren, Vårgårdssjön och Ältasjön har tagits fram.

Tillbakablick

Analyser av klorofyll, som indikerar kraftig påverkan av närsalter, från slutet av 1950-talet och framåt visar att planktonbiomassan var som högst 1969-1972. Därefter har den minskat. Detta är helt i linje med storleken på avloppsutsläppen från de stora reningsverken i Stockholmsregionen. De var som störst under 1960-talet, med cirka 600 ton fosfor per år. Idag är utsläppen cirka 25 ton per år. De stora utsläppen ledde till kraftiga cyanobakterieblomningar i innerskärgården.

I början på 1970-talet infördes rening av fosfor. Detta minskade blomningarna i inner-skärgården, men resulterade i att överskottet av kväve följde med ytvattnet ut i mellanskärgården. Där mötte det kväverika ytvattnet ett fosforrikt bottenvatten från öppna Östersjön. Fosforreningen innebar att man hade förbättrat situationen i de inre delarna, men skapat en försämrad situation i mellanskärgården. För att råda bot på detta infördes kväverening under 1990-talet, och de årliga kväveutsläppen halverades på några få år, men halterna är fortfarande höga.

Nacka kommun har sedan många årtionden prioriterat arbetet med vattenfrågor.

Nuläge

Siktdjupet används som ett mått på övergödning. Mycket näring (kväve och fosfor) ger rikligt med växtplankton, vilket gör att vattnet blir grumligare och siktdjupet avtar. När näringsinnehållet minskade under 1990-talet kunde man konstatera att siktdjupet ökade. Det finns dock även andra faktorer som kan påverka siktdjupet.

Den förbättrade reningen medförde att siktdjupet ökade och att bakterietalen minskade. Sedan år 2000 har dock totalfosforhalterna återigen ökat något. Siktdjupet har då minskat.

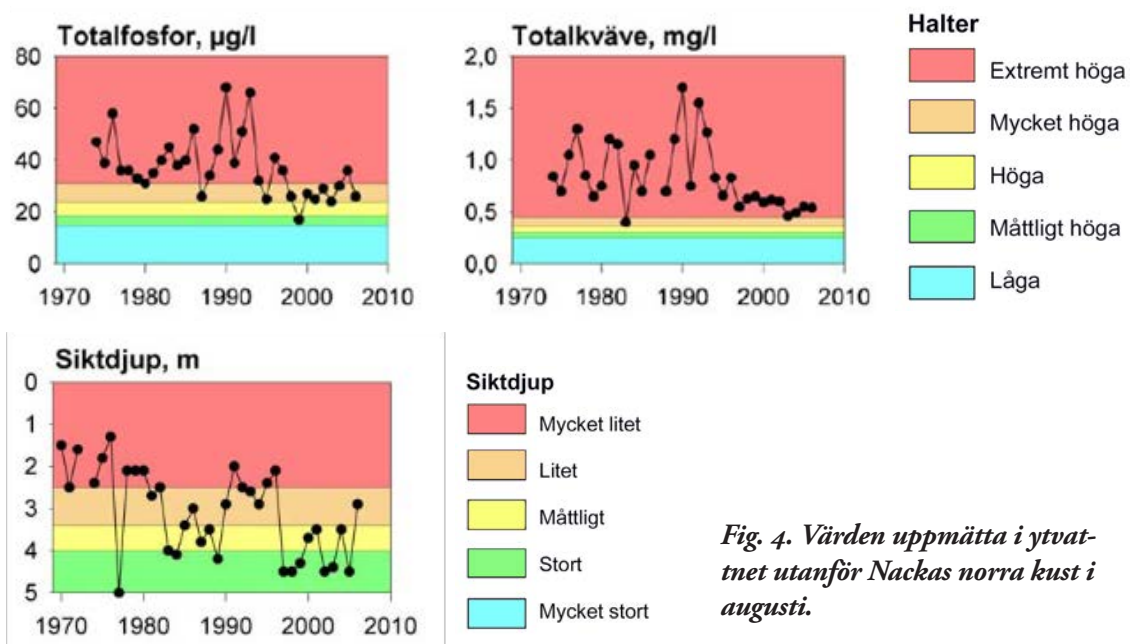

Fig. 4. Värden uppmätta i ytvattnet utanför Nackas norra kust i augusti.

Sjöar eller kustområden som ligger nära tätare bebyggelse eller vid tidigare industriområden har belastats av olika tungmetaller och kemiska föreningar. Föroreningarna går att återfinna i vattenområdenas sediment. Metallhalterna i Saltsjöns sediment är måttli-

ga till höga, kvicksilverhalterna är mycket höga. De högsta halterna har påträffats utanför Beckholmen. Även halterna av PAH (polycykliska aromatiska kolväten) och PCB (polyklorerade bifenyl) är mycket höga. Den stationära rovfisken, gädda och abborre, innehåller förhöjda halter av kvicksilver.

Stora delar av mjukbottenarna i kustområdena, under 10 - 20 meters djup, är periodvis syrgasfria, huvudsakligen som en konsekvens av övergödningen. Detta leder till att hela samhällen av exempelvis bottenfauna och fisk försvinner. Möjligen kan frånvaron av bottendjur i en mindre del av dessa områden även bero på en hög belastning av miljögifter.

En annan typ av påverkan är fysisk påverkan på Nackas kust. Exempel på detta är kaj- anläggningar, hamnar, stenskoningar, bryggor och andra konstruktioner tillsammans med rensning och muddring. Omfattningen av förändringarna längs kusten är bitvis mycket stor (se fig. 6). Grunda kustnära miljöer präglas av en rik biologisk mångfald och av en naturlig rekrytering av fisk samt erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för växt- och djurarter som en del i en grön infrastruktur.

Även kommunens insjöar är påverkade genom bland annat dämningar, rinnande vatten är kulverterade vilket utgör vandringshinder för bland annat en del fiskarter.

Generellt är utvecklingen när det gäller näringsinnehåll positiv både för insjöarna och kustvattnet. Kemiska föroreningar har analyserats i begränsad omfattning, varför vattenområdenas kemiska status är mer osäker.

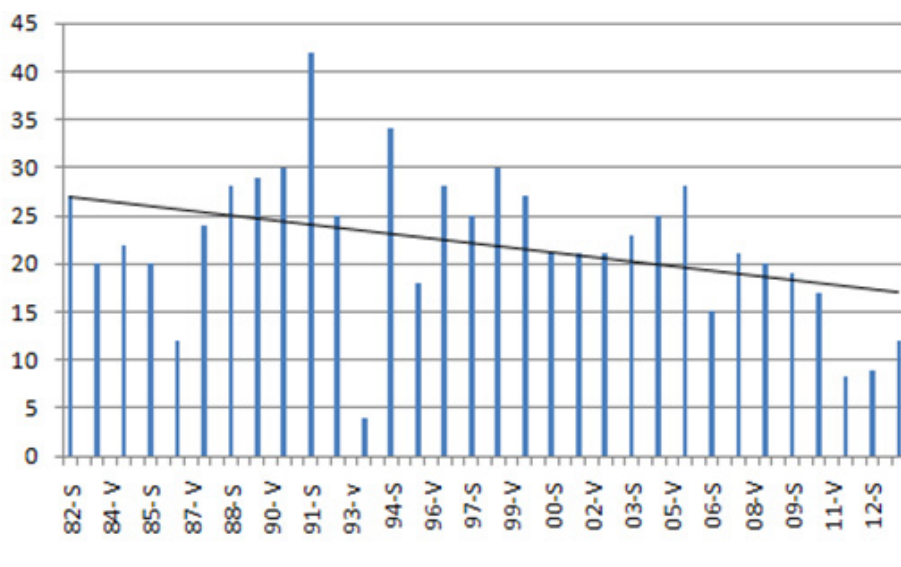

Fig. 5. Exempel på totalfosforhalternas (µg/ liter) utveckling i Sägsjön. V= vinterprovtagningar, S=sommarprovtagningar.

Nacka kommun har rådighet huvudsakligen över hur insjöar, våtmarker och vattendrag inom kommunen utvecklas. Vad gäller utvecklingen av vattenkvaliteten i kustvattnet måste flera aktörer samverka för att nå en god vattenstatus. Givetvis ska kommunen vidta åtgärder och ställa krav på olika aktörer för att bidra till målet om god status.

Scenarier inför 2030

Sedan EU i början av 2000-talet beslutade att alla vatten i Europa ska uppnå god status har arbetet med att förbättra vattenkvaliteten intensifierats på nationell, regional och lokal nivå. Det är fortfarande en bit kvar innan vi når målen och många åtgärder måste vidtas.

Möjligheten att uppnå målet *Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag* bedöms som goda. Det förutsätter dock att kommunen fortsätter avsätta medel för att vårda miljöerna och tar hänsyn till dem i den fortsatta planeringen. Målsättningen *livskraftiga ekosystem i kustvattnet* är en fråga som kommunen bara har begränsad rådighet över. Samarbete med uppströms liggande kommuner och andra aktörer samt även internationellt samarbete är nödvändigt om denna målsättning ska kunna uppnås.

Sammanfattande bedömning

Nackas kustvatten är mycket påverkat av Mälarens utflöde, de stora reningsverkens utsläpp samt av sitt läge i regionen. Trots stora insatser med utbyggd rening i reningsverken är näringsinnehållet i kustvattnet fortfarande för högt. Höga halter av miljögifter finns i kustområdenas bottensediment. De naturliga förutsättningarna för växter, lek- och uppväxtmiljöer för många vattenarter har påverkats när stränder har tagits i anspråk för kajläggningar, marinor, bryggor och liknande. För att skapa förutsättningar för livskraftiga ekosystem runt våra kuster krävs flera insatser, bland annat samarbete med aktörer utanför Nacka. Det gäller främst uppströms, d.v.s med bland annat Mälarkommunerna.

En stor del av kommunens fritidsfastigheter har fått kommunalt vatten och avlopp, vilket resulterat i minskad näringstillförsel till våra sjöar och kustvatten. Det har medfört en positiv utveckling främst i insjöarna, med bland annat bättre siktdjup och färre algbloomingar. Detta har förbättrat förutsättningarna för bad och fiske. För att ytterligare förbättra vattenkvaliteten i insjöarna krävs bland annat att dagvattnet renas och att ingen bräddning sker från avloppspumpstationer.

Målet är komplext och viktigt för framtiden att uppnå. Många av de övriga vattenmålen ingår i eller är en förutsättning för att uppnå detta mål. De övriga vattenmålen kan fungera som delmål, med de reservationer som anges för respektive mål.

Samarbete med uppströms liggande kommuner och andra aktörer samt även internationellt samarbete är nödvändigt om målet ska kunna uppnås. Det krävs även stora satsningar från kommunens sida på såväl befintligt avloppsnät som vid utbyggnad av detsamma i förnyelseområdena. Det är också viktigt att kommunen följer och implementerar de strategier och riktlinjer kring dagvatten som antagits. Det är också viktigt att kommunen satsar resurser på tillsyn av förorenade områden och aktuella miljöfarliga verksamheter.

De få strandområden som är opåverkade måste bevaras.

4.2 Skydd av marina områden

Viktiga naturliga lek- och uppväxtmiljöer för fisk ska skyddas.

Problembeskrivning

Enligt BALANCE-modellen, en teoretisk modell för att belysa lek och uppväxtområden för fisk, så finns det teoretiskt många lek- och uppväxtområden för fisk utmed Nackas kuster. De teoretiska förutsättningarna enligt länsstyrelsens inventeringar stämmer dock dåligt överens med verkligheten på grund av att Nackas kustområden är kraftigt påverkade i dagsläget av t.ex. hamnanläggningar och marinor.

Fig. 6. Påverkan på Nackas kustområde, läget 2001.

Kommunens insjöar är inte lika påverkade av bryggor och liknande, då kommunen har haft en mer restriktiv inställning till att anlägga bryggor i insjöarna.

Vattendragen utgör viktiga reproduktionslokaler för en stor mängd arter. I vattendragens

myrningar leker ofta gädda, abborre och öring. Tillströmningen av sötvatten skapar även gynnsamma förutsättningar för göslek. I de nedre delarna av vattendragen leker många karpfiskarter som id och mört. I många av länets vattendrag förekommer även havsvandrande öring.

Tillbakablick

Av figur 6 framgår att stora delar av Nackas kust har tagits i anspråk för bebyggelse och att de naturliga förutsättningarna för fiskarnas lek- och uppväxtmiljöer har påverkats.

Under de senaste decennierna har fiskare, lokala myndigheter och forskare rapporterat om minskande bestånd av framför allt gädda och abborre längs ostkusten. Arbetet med att öka förutsättningarna för fiskreproduktion har intensifierats i regionen. I Nacka har Sågsjöbäcken restaurerats i samarbete med Boo miljö- och naturvänner och Sportfiskarna för underlätta för främst abborre, gädda och öring att vandra upp för lek. Redan efter ett år visade sig satsningen ge gott resultat och abborre, gädda och öring vandrade upp och lekte i bäcken. I början av 2015 togs vandringshinder vid Insjöns utlopp bort och kulvertar byttes ut i syfte att öka reproduktionsmöjligheterna för främst fisk.

Nuläge

Under senare år har lagstiftningen en mer restriktiv inställning för strandnära bebyggelse men fortfarande är efterfrågan på bryggor, marinor och strandnära bebyggelse mycket stor. Skyddade vikar utgör viktiga lekområden för fisk samtidigt som dessa platser är attraktiva för båtklubbar och marinor. Nyetablering av marinor och liknande kräver alltid en prövning av verksamheten då avvägningar ska göras mot bland annat området värde för lek- och uppväxtmiljöer för fisk.

Några av kommunens rinnande vatten, bland annat Erstaviksbacken och Nackabäcken, har stor betydelse för lek- och uppväxtmiljöer för fisk. Sedan Sågsjöbäcken restaurerades så har även Sågsjöbäcken stor betydelse.

Under perioden 15 september till 31 december gäller fredningsområde för fisk i ett område 200 meter från Erstaviksbackens mynning. I alla vattendrag som mynnar i Saltsjön är även lax och öring fredade under samma period. Kommunen har sedan 2014 informerat om fredningsområdena på hemsidan.

Scenarier för 2030

Nyetablering av marinor och liknande i viktiga lek- och uppväxtmiljöer för fisk försvårar möjligheterna att uppnå målet. Utveckling av Nackas båtliv måste därför ske som kompletteringar till redan befintliga verksamheter.

En inventering av kommunens övriga rinnande vatten planeras i samarbete med Sportfiskarna i syfte att om möjligt finna flera rinnande vatten som kan restaureras för att öka möjligheterna för nya lek och uppväxtmiljöer. Även flera projekt tillsammans med de lokala fiskeföreningarna i kommunen är på gång.

Sammanfattande bedömning

De naturliga förutsättningarna för lek- och uppväxt för fisk har förändrats av samhället. Teoretiskt finns det många lek- och uppväxtområden för fisk utmed Nackas kuster. Utbyggnad av bland annat kajanläggningar, marinor och båtklubbar har dock inneburit att många av dessa områden har försvunnit med åren.

I insjöarna har bryggor och liknande inte byggts ut i samma omfattning. Däremot har bland annat kulverteringar och dämningar skapat vandringshinder för att vattenlevande djur ska kunna förflytta sig i rinnande vatten. För att begränsa ytterligare påverkan är det angeläget att nya verksamheter som måste ligga vid vattnet samlokaliseras till befintliga anläggningar eller till områden där de inte innebär någon påverkan. Om möjligt bör tidigare lek- och uppväxtmiljöer för fisk också återskapas.

Målet bedöms som realistiskt att uppfylla. Ytterligare en målsättning bör vara att skapa nya (restaurera) områden som gynnar lek och uppväxt för fisk.

4.3 Minskad påverkan från båtlivet

Påverkan från båtlivet ska inte ge bestående negativa effekter på växt- och djurliv i Nacka.

Problembeskrivning

Det finns cirka 6000 båtar med hemmahamn inom Nacka kommun. En stor del av dessa tillhör någon av kommunens 35 båtklubbar eller har hemmahamn på någon av kommunens sju marinor eller sju varv. Det finns en stor efterfrågan om fler båtplatser inom kommunen både sommar- och vintertid.

Förutom den fysiska påverkan själva hamnanläggningen har på kustområdet så finns det risk att båtbottnfärger, oljespill, toalettavfall med mera påverkar vattenkvaliteten. Vid inventeringar av gamla båtuppställningsplatser i kommunen har höga halter av en mängd giftiga ämnen konstaterats. Det gäller bland annat irgarol, tributyltennföreningar (TBT), polyklorerade bifenylter (PCB), koppar, bly och kvicksilver. Gifterna bedöms vara bioackumulerande och nedbrytningen av gifterna går mycket långsamt.

Många båtuppställningsplatser för vinterförvaring av båtar läcker miljögifter från båtbottnfärger till närliggande vattenområden. Båtlivet påverkar även kommunens stränder på grund av vågbildning som orsakar erosionsskador.

Tillbakablick

Kommunen har tillsammans med båtklubbar och marinor försökt att skapa förutsättningar för ett hållbart båtliv. Inom kommunen finns idag fem toatömningsstationer för fritidsbåtarna och fyra spolplattor. Kommunen har även skapat förutsättningar för att båtägare inte ska behöva måla båtbottnarna med giftiga färger genom att köpa in två båtborsttvättar (den ena var inte i drift 2014 i brist på lämplig placering).

Erosionsskador på kommunens stränder har ökat. En del skador orsakas av linjetrafik, men även många fritidsbåtar orsakar erosionsskador speciellt i trängre vattenområden.

Nuläge

När nya marinor planeras eller befintliga utökas ställer kommunen krav som innebär att miljöpåverkan begränsas. Krav ställs bland annat på att det ska finnas möjlighet att lämna toalettavfall i hemmahamnen samt att om målade båtar tvättas så ska spolplattor finnas för att minska risken för spridning av giftiga båtbottnfärger. Så länge det finns giftiga båtbottnfärger till försäljning så kvarstår dock risken för att bottenfärgen släpper från skroven och hamnar i vattnet bland annat när båten ligger i hemmahamnen.

I takt med att områden som tidigare använts som vinterförvaringsplatser för båtar exploateras saneras områdena och miljöpåverkan begränsas. Fortfarande kvarstår många båtuppläggningsplatser att undersöka och sanera. I avvaktan på sanering fortgår spridningen av giftiga ämnen från platserna. Kommunen fortsätter samarbeta med marinor, båtklubbar och andra aktörer i syfte att hitta lösningar för att begränsa båtlivets miljöpåverkan.

Fig. 7. Kartbild över Nackas sugstationer, spolplattor och båtbottnvätt för båtar.

Scenarier inför 2030

Påverkan från båtbottnfärger i sedimenten förväntas avta då medvetenhet om problemet med båtbottnfärger hos båtägarna förhoppningsvis innebär en mer restriktiv användning av giftiga båtbottnfärger.

Påverkan från Nackas båtliv vad avser båtbottnfärger bedöms totalt inte komma att öka utan snarare minska. Utvecklingen av erosionsskador på stränderna är svår att förutse.

Den påverkas bland annat av utveckling och efterfrågan på de båtar som orsakar skador och i viss mån på tillsyn av hastighetsbegränsningarna.

Sammanfattande bedömning

Det båtliv som har varit och är så viktigt för Nacka har sedan lång tid förorenat kommunens kustområden. Bottensedimenten och även marken i anslutning till varv, marinor och båtklubbar är i större eller mindre utsträckning förorenade av giftiga metaller och svårnedbrytbara kemikalier. Dessutom har det skett en omfattande dumpning av avfall i havet – i tron att ”allt försvinner”. Verksamheten har skadat och skadar bottenfaunan och det marina livet genom övergödning och förgiftning från tungmetaller.

Kommunen har inte full rådighet över att målet kan nås. Det är inte bara båtar med hemmahamn inom Nacka kommun som påverkar målet. Det är dock mycket angeläget att målsättningen eftersträvas och att målbilden anpassas så att det blir möjligt att nå målet. Vi rekommenderar att ett Nackaanpassat mål tas fram. Det bör också tas fram en ansvarsutredning som belyser saneringsansvaret för befintliga båtupställningsplatser.

4.4 Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten i Nacka.

Problembeskrivning

Övergödning orsakas av alltför höga halter av kväve och fosfor i mark eller vatten. Nackas kustvatten påverkas starkt av utflödet av sötvatten från Mälaren, vilket innehåller stora mängder närsalter, huvudsakligen från jordbruket i Mälardalen. Vattenområdet påverkas även av utsläpp från reningsverk, atmosfäriskt nedfall i form av nederbörd som för med sig föroreningar från bl.a. biltrafik, dagvatten, sjöfart, fritidsbåtar med mera.

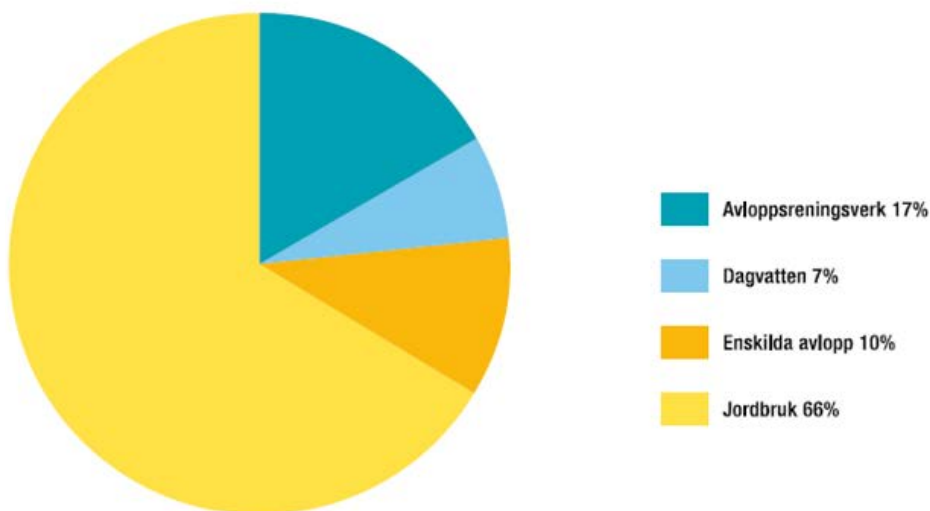

Fig. 8. Källfördelning av fosfor inom Norra Östersjöns Vattendistrikt. (Sveriges indelning i fem vattendistrikt bygger på EU:s vattendirektiv.)

Utsläpp från bristfälliga enskilda avloppsanläggningar kan lokalt ha en stor påverkan på grundvatten och närliggande ytvatten.

Utsläpp av avloppsvatten kan även ske från avloppsnätet, t.ex. om det blir driftavbrott vid avloppspumpstationerna eller om det blir kraftigt inläckage av regn- eller smältvatten på ledningsnätet. Det är därför väldigt angeläget att förutom att bygga ut vatten- och avloppsnätet i kommunen så måste det befintliga ledningsnätet och pumpstationerna underhållas.

Även dagvatten innehåller kväve och fosfor. Högt näringsinnehåll i vattenområden orsakar igenväxning, algblomningar med grumling som effekt. Vattenområdenas rekreativa värden minskar samtidigt som de naturliga förutsättningarna för växt- och djurliv påverkas, se avsnitt 4.1.

Tillbakablick

Nackas kommundelar har vitt skilda infrastrukturer. Boo och Älta är gamla fritidshusområden där avloppsfrågan lösts genom egna mer eller mindre effektiva lösningar. Utsläppen från de enskilda avloppen har medfört framförallt lokala problem i form av övergödda sjöar och förorenade dricksvattenbrunnar. Nacka kommun har under många årtionden arbetat för att kommunens vattenområden, såväl kustvatten som insjöarna, ska få en bättre vattenkvalitet. Detta har skett genom planering och utbyggnad av det kommunala avloppsnätet vilket inneburit en minskad belastning från föroreningar lokalt. Exempelvis byggdes reningsverket i Moranviken om till pumpstation för att minska belastningen på Baggensfjärden. Reningen av avloppsvattnet sker i dag i stället i reningsverk med mycket långgående rening. Det renade avloppsvattnet släpps sedan ut i vattenområden som är mindre känsliga för belastning än kommunens insjöar och havsvikar/fjärdar.

Nuläge

I dagsläget kvarstår drygt 2000 fastigheter med enskilda avloppsanläggningar. När förnyelseområdena (områden med blandade fritids- och permanentushåll) är utbyggda enligt nu gällande planering så kommer cirka 350 fastigheter att ha kvar enskilda avloppsanläggningar i framtiden. Dessa anläggningar kommer att ha krav på sig att ha en långtgående rening. Vid nyexploatering ställs krav på rening av dagvattnet. För de vattenområden som vattenmyndigheten har prioriterat inom Nacka kommun tas lokala åtgärdsprogram fram för respektive vattenförekomst (prioriterad vattenområde enligt EU:s vattendirektiv). För de vattenförekomster där åtgärdsprogram tagits fram hittills (Neglingearen, Vårgårdssjön och Ältasjön) har dagvattenrening högst prioritet.

I underlaget till kommunens va-plan redovisas åtgärder som behöver vidtas på kommunens ledningsnät och pumpstationer systematiskt. Förslagen inarbetas kontinuerligt i kommunens budget för vatten och avlopp och åtgärdas efterhand.

Många av kommunens insjöar uppvisar en positiv utveckling vad avser näringsinnehåll – tillförseln minskar. Det kan också konstateras att algblomningar inte är lika vanligt förekommande i insjöarna som för cirka 30 år sedan och att siktdjupen har förbättras.

Avloppsverkens förbättrade reningsteknik medförde att siktdjupet ökade och att

bakterietalen minskade i kustvattnet. Omkring år 2000 har dock totalfosforhalterna och klorofyllhalterna återigen ökat, och siktdjupet har minskat.

Scenarier inför 2030

Sedan EU i början av 2000-talet beslutade om att alla vatten i Europa ska uppnå god status, så har arbetet med att förbättra vattenkvaliteten intensifierats på nationell, regional och lokal nivå. Det är fortfarande en bit kvar och många åtgärder måste vidtas innan vi når målet *Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten i Nacka.*

Sammanfattande bedömning

Övergödning genom kväve- och fosforutsläpp är ett allvarligt miljöproblem för våra kustvatten och för Östersjön. Algblomningar och döda bottenar är resultatet av allvarligt störda ekosystem.

Kommunen har inte full rådighet över målet vad avser utsläpp av näringsämnen i kustvatten. Många av de utsläpp som har betydelse för övergödningen begränsas även av internationella avtal och utsläpp uppströms Nackas kust. Vad avser insjöarna samt till stor del för Neglingemaren och Vårgårdssjön har kommunen rådighet över om målet – *minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten* – uppnås. Målet bedöms som rimligt att uppnå åtminstone där kommunen har rådighet.

Eftersom Nackas ”andel” av föroreningarna i de kustvatten som gränsar till kommunen är liten kommer målet där att vara mycket svårt att uppnå. Målet kanske bör preciseras i ett antal delmål för respektive vattenområde.

5 God bebyggd miljö

Den bebyggda miljön i Nacka ska bidra till en god livsmiljö där resurser nyttjas på ett hållbart sätt.

Bakgrund

Riksdagens definition på God bebyggd miljö är som följer:

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Vår bebyggda miljö ska fylla människors och samhällets behov, erbjuda bra livsmiljöer och bidra till en hållbar utveckling. Hur vi bor och lever påverkar miljön på många sätt, exempelvis när vi värmer våra bostäder, reser till arbete och fritidsaktiviteter eller sorterar vårt avfall. Olika bebyggelsemiljöer har också stora kulturvärden.

De senaste decennierna har Sveriges större tätorter fått ökad befolkning. Städerna har brett ut sig och köpcentra har etablerats utanför stadskärnorna, vilket ökar behovet av transporter. Samtidigt sker en förtätning av städernas centrala delar. En förtätning av städerna minskar transportbehovet. Det ger klimatvinster, men medför även en större risk för buller. Ibland, dock inte i Nacka, har förtätningen skett genom att grönområden bebyggts, vilket minskar möjligheterna till rekreation utomhus nära bostaden.

Att bevara bebyggelsens kulturvärden, minska påverkan från trafikbuller och dålig inomhusmiljö samt minimera det farliga avfallet är viktiga utmaningar. Åtgärder behövs på alla nivåer i samhället. Det gäller allt från internationella överenskommelser om buller från fordon till ökad miljöhänsyn när vägar och bostadsområden planeras och byggs. Hur byggnader utformas och uppförs har också stor betydelse, liksom hur de förvaltas och renoveras. Vi behöver även ställa om till att använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.

I samhällsplaneringen behövs en ur miljösynpunkt bättre tillämpning av de befintliga regelverken, framför allt av plan- och bygglagen. Nackas översiktsplan ”Hållbar framtid i Nacka” från 2012 utgör ett viktigt verktyg för att åstadkomma en samordnad planering av bebyggelse och infrastruktur.

Som vägledning för planerare, myndigheter med flera till vad ”God bebyggd miljö” egentligen skulle kunna innebära har regeringen försökt precisera detta:

- **Hållbar bebyggelsestruktur**

En långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur har utvecklats både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse samtidigt som byggnader är hållbart utformade.

- **Hållbar samhällsplanering**

Städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade

utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor.

- **Infrastruktur**

Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering. Lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs- och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.

- **Kollektivtrafik, gång och cykel**

Kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar.

- **Natur- och grönområden**

Det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen, med god kvalitet och tillgänglighet.

- **Kulturvärden i bebyggd miljö**

Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas.

- **God vardagsmiljö**

Den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur.

- **Hälsa och säkerhet**

Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

- **Hushållning med energi och naturresurser**

Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.

- **Hållbar avfallshantering**

Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Flera av de ovan redovisade områdena återfinns under andra målområden i Nackas lokala miljömål. Det gäller t.ex. områdena som behandlar luftföroreningar och natur- och grönområden.

Strategiska mål

5.1 Miljöanpassad bebyggelsestruktur

Bebyggelse, grönområden och andra offentliga platser samt transporter ska samverka till en ekologisk- och resurseffektiv stadsstruktur. Infrastrukturen ska främja miljövänliga, säkra, bekväma och tidseffektiva transportmedel. Kollektivtrafiksystém ska vara miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och det ska finnas attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar.

Tillbakablick

Nacka har sedan kommunsammanslagningen präglats av en blandad, utspridd bebyggelse. Under 1970-talet byggdes Värmdöleden i syfte att underlätta transporter till Nacka och Värmdö. Värmdöleden har alltsedan dess utgjort en barriär som klivit kommunen mitt itu. Lokala centra i de forna kommundelarna har karaktäriserats av små lokala centra omgivna av villa- eller sommarstugeområden. Närmast Stockholmsgränsen präglades kommunen av stor industriell aktivitet.

Allteftersom Stockholmsregionen växt har trycket på permanentboende i kommunens sommarstugeområden tilltagit. Påverkan på miljön ökade. Sanitära problem med förorenade brunnar, saltvatteninträngning blev påtagliga under 1980-talet. Även kustvattnen och Nackas sjöar har drabbats hårt av utsläpp från bostäder och industrier.

Befolkningen har fortsatt att växa, och nya bostadsområden byggs. Under en period var efterfrågan på kontor stor och bland annat Nacka strand byggdes. Byggbolag som hade köpt mark i kommunen efterfrågade planer, fick vad de begärde och exploaterade sin mark. Den bebyggda marken kan i många fall karaktäriseras som isolerade bostadsområden utan samband med varandra. Avsaknaden av ett "centralt Nacka" blev alltmer påtaglig under slutet av 1980-talet och Forumområdet med handel och bostäder kom till. Strax därefter började Sickla handelsområde utvecklas och blev en viktig magnet för handel – och senare även för kultur, men inte bostäder – i Stockholms sydostsektor. Men ingen kunde egentligen tala om vad Nacka centrum innebar. Fortfarande var karaktären en splittrad, ej sammanhållen kommun. Det kan diskuteras hur det blev så här. Trots regelbunden översiktlig planering verkar det som om en långsiktig strategisk tanke för utvecklingen av Nackas territorium saknats.

Användning av olja i enskilda anläggningar, lokala panncentraler och direktverkande el har varit det förhärskande sättet att värma upp bostäderna i kommunen. Under mitten av 1990-talet introduceras fjärrvärme i Nacka. Alltsedan dess har det dessutom installerats ett mycket stort antal bergvärmepumpar. Båda dessa skiften i energiförsörjningen har lett till minskade utsläpp av sot, försurande ämnen, kväveoxider och växthusgaser, vilket har inneburit en minskad påverkan på miljön samt även en bättre lokal luftmiljö.

Den exploatering som skett fram till idag har ofta skett på redan ianspråktagen mark, inte minst i attraktiva lägen med äldre nedlagd industri. I samband med dessa exploateringar har det varit nödvändigt med sanering av marken, vilket lett till en bättre situation vad gäller markföroreningar i kommunen. Här återstår dock en hel del att göra i framtiden.

Under slutet av 80-talet växte insikten bland kommunens tjänstemän och politiker om

de miljöproblem som fanns i form av till exempel markföroreningar, buller, förorenat dagvatten och övergödda sjöar. Insikten om problemen fick till följd att miljöproblemen måste åtgärdas och att nya exploateringar måste anpassas bättre och ta större hänsyn till den omgivande miljön. Kommunen tog beslut om att en miljökonsekvensbeskrivning måste tas fram till varje detaljplan/exploatering för att ge beslutsfattarna ett mer fullständigt beslutsunderlag. Med krav på saneringar av förorenade områden, en miljöanpassad dagvattenhantering, skydd mot buller, solstudier m.m. utvecklades planeringen ur miljösynpunkt och den byggda miljön blev allt mer miljöanpassad, samtidigt som kringliggande miljö skonades. Det kan dock konstateras att den nya bebyggelsen sällan byggdes med högre miljöhänsyn än efter de regelverk som gällde vid varje tidpunkt.

Det har sedan lång tid ansetts viktigt både av invånarna och politikerna att bevara Nacka ”grönt”. Kommunen som i ett regionalt perspektiv har flera viktiga gröna kilar – Nacka-Värmdökilen med bland annat Velamsund och norra kusten, Tyrestakilen med bland annat Erstavik – har därför satsat på att freda stora områden som naturreservat. 1990 fanns ett naturreservat i Nacka. Kommunen har idag elva reservat, vilket betyder mycket för den gröna karaktären och invånarnas möjligheter till rekreation, liksom för den biologiska mångfalden.

Den förnyelseplanering som pågått och pågår i äldre sommarstugeområden under flera decennier har förutom större byggrätter lett till bättre sanitära förhållanden och en minskad påverkan på vattenmiljön.

Nacka har haft och har en relativt hög andel kollektivtrafikresande, jämfört med de flesta av länets kommuner. Kommunen har även en relativt hög biltäthet. Den stora befolkningsökningen tillsammans med alltmer trafik från Värmdö har inneburit att Värmdöleden nu på vissa sträckor är nära sitt kapacitetstak.

I Nacka har cykelvägnätet succesivt förbättrats och det går det att nå stora delar av kommunen på separerade cykelbanor och cykelvägar. Det finns dock flera saknade länkar där det saknas separerad infrastruktur för cykel.

Nuläge

Inflyttningen till Stockholmsregionen visar inga tendenser att avta. Nacka kommun vill vara med i denna utveckling och tillhör de mest expansiva kommunerna i länet.

Den översiktsplan som antogs 2012 visar vilken inriktning kommunens utveckling ska ha. Översiktsplanen redovisar ett antal utmaningar och målområden med inriktning på ett effektivt och klimatanpassat transportsystem, en attraktiv och hållbar byggd miljö samtidigt som kommunens natur, vatten och biologiska mångfald ska värnas.

Parallellt med översiktsplanen och därefter har en rad andra policies och program tagits fram. Alla dessa understödjer eller utvecklar planens intentioner. Grönstrukturprogrammet och kustprogrammet anger hur kommunen ska hantera ”det gröna och blå”, dagvattenpolicyn och -strategin hur vi bör hantera dagvattnet. En cykelplan för utveckling av gång- och cykelstråk är antagen. Ett arbete kring ekosystemtjänster pågår, liksom satsningar genom vattendirektivet på att åstadkomma bättre vattenkvalitet i kommunens sjöar och kustvatten. Kommunen har antagit en klimatstrategi där ambitionerna om

minskade utsläpp av växthusgaser fram till 2030 är högt ställda.

Med ambition att åstadkomma en mer miljöanpassad bebyggelse har kommunen antagit ”Riktlinjer för hållbart byggande”. De används nu i nästan alla stadsbyggnadsprojekt som satts igång.

Översiktsplanen pekar på vikten av att åstadkomma ett effektivt och klimatanpassat transportsystem, vilket ställer stora krav på en minskad biltrafik, en kapacitetsstark kollektivtrafik och att andelen av trafiken med cykel eller till fots måste öka. Ett avtal och ett beslut om tunnelbana under januari 2014 till Nacka har öppnat för ett ökat kollektivresande, men ställer även krav på byggande av bostäder, service och arbetsplatser. Nacka ska bli ”stad” vilket kommer att innebära en utveckling med tät bebyggelse på framförallt västra Sicklaön.

Kommunen vill också utveckla befintliga lokala centra. För att de ska bli levande krävs också ny och tätare bebyggelse kring dem.

Arbetet med förnyelseplaneringen pågår i norra och södra Boo. När denna är genomförd kommer tusentals enskilda avloppsanläggningar att vara avvecklade, vilket minskar belastningen på grundvatten, kustvatten och sjöar i kommunen.

Scenarier inför 2030

Den nya tunnelbanan är en förutsättning för den snabba bebyggelsestillväxt som nu ska ske framförallt på Västra Sicklaön. Området planeras byggas ut i flera etapper med 13 500 nya bostäder, ca 10 000 arbetsplatser, tre tunnelbanestationer, stråk, parker och torg. Befolkningen väntas öka med närmare 45 000 personer till 2030.

Den klimatanalys och de klimatmål som kommunen nu antagit visar att vi står inför stora utmaningar. En miljöanpassad bebyggelsestruktur är en mycket viktig pusselbit i arbetet med att nå målet om minskade utsläpp av växthusgaser med 30 % per person till år 2030. För att nå dit behöver den byggda miljön, ny och befintlig, minska sin energianvändning radikalt. Likaså måste en omläggning av resandet från privat bilåkande till kollektivtrafik, cykel och gång genomföras.

Det pågående arbetet med vattendirektivet, en implementering av dagvattenpolicyn, va-planen m.m. är verktyg som rätt använda kommer leda till en infrastruktur som kan hantera stora vattenflöden. För Nackas befolkning, friluftslivet, för livet i våra vatten och för den biologiska mångfalden kommer detta att leda till stora vinster.

Kommunen har sedan tidigare tagit fram mycket material med anknytning till målet om ”en miljöanpassad infrastruktur”. Det finns t.ex. en aktuell översiktsplan, ett grönstrukturprogram, ett kustprogram, riktlinjer för dagvattenhanteringen, avfallsplan, cykelplan och riktlinjer för hållbart byggande.

Sammanfattande bedömning

Målet om en miljöanpassad infrastruktur är väldigt komplext, omfattande och i många fall svårdefinierat. Det griper in på nästan samtliga områden inom God bebyggd miljö.

För att nå målet krävs dock att de verktyg kommunen redan har till sitt förfogande **verkligen används**.

Översiktsplanens mål, kommunens klimatmål, riktlinjerna för hållbart byggande, cykelplan, va-plan, grönstrukturprogram och andra dokument måste användas i hela kommunens organisation på ett professionellt sätt för att få det genomslag de förtjänar. För att åstadkomma detta behövs en kraftfull strategisk styrning.

Förslagsvis bör översiktsplanen fortsatt ta hand om infrastrukturen i den byggda miljön med den strategiska tyngd den förtjänar. Därutöver bör vi använda och implementera allt det material som är framtaget inom respektive område som grönstruktur, kustvatten, ekosystemtjänster, vattendirektiv med mera. Låt klimatstrategin styra i verkligheten! Använd riktlinjerna för hållbart byggande! För långsiktig hållbarhet återstår ännu att ta fram en klimatanpassningsplan.

Det strategiska målet om en ”miljöanpassad infrastruktur” bör behållas samtidigt som vi hänvisar till redan befintliga verktyg. Utifrån dessa dokument och verktyg kan sedan relevanta, mätbara delmål och åtgärder tas fram.

5.2 Minskade avfallsmängder och ökad resurshållning

Mängden hushållsavfall per invånare ska minska och resurserna i avfallet ska tas tillvara i så hög grad som möjligt, samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras. Avfallshanteringen inklusive omhändertagande av källsorteringsfraktioner ska finnas beskrivna i detaljplanehandlingar. Vid nybyggnation planeras för en väl fungerande och trafiksäker avfallshantering samt en effektiv markanvändning.

Bakgrund

Vi har hittills haft en linjär ekonomi – råvara-produktion-produkt-konsumtion-avfall – i stället för en cirkulär ekonomi där resurserna återförs till produktionsledet och avfallet ses som en råvara och där ekonomisk tillväxt och miljö går hand i hand. I en cirkulär ekonomi skapas nya marknader för återanvändning av produkter och återvinning av material. Det medför att producenterna vinner på att tillverka produkter av hög kvalitet och av återvunna material. Vid cirkulär ekonomi tillverkas saker för att enkelt kunna demonteras och möjliggöra återvinning, till skillnad från den linjära ekonomin som gör det lönsamt med ett beteende som bäst kan kallas ”köp och släng”.

Stora avfallsmängder uppkommer också på grund av materialsvinn i produktionsledet, även vid produktion av mat. Dålig design som inte möjliggör återvinning bidrar till avfallsmängderna. Det här medför att vi slösar på ändliga resurser (utvinning av ny olja, metaller etc.), slösar med vatten för t.ex. tillverkning av textilier och utsläpp av klimatgaser. Ett stort antal miljöfarliga ämnen frigörs både vid produktion, konsumtion och i avfallsledet. Utsläpp sker även från transporter av avfall, både vid insamling och i efterföljande led, samt vid förbränning.

Tillbakablick

I början av 1990-talet bodde cirka 62 000 personer i Nacka kommun. I Nacka ansvarade

WM Sellbergs för insamlingen och även deponeringen. Med lagen om offentlig upphandling kom en vilja till förändring. Ett politiskt beslut fattades om ett pilotprojekt med kärhämtning i Älta. Vid upphandling av entreprenör lyftes kundadministrationen in till kommunen för att öka kontrollen och kunskapen. Projektet med insamling i kärl pågick i 1,5-2 år och efter positiva erfarenheter från både entreprenör och medborgare byggdes systemet ut för varje kommundel med avslut i Saltsjöbaden år 1998. Behovsanpassad hämtning, det vill säga att avfallskärlet dras fram för tömning efter behov, infördes från år 1997 och framåt. Områden med säckhämtning finns fortfarande kvar, på grund av svårigheter att ställa om till kärhämtning och de boendes protester. Även boende på öar har fortfarande insamling i säck.

Behandlingen av hushållsavfallet skedde framförallt på Koviks avfallsanläggning där 41 % av hushållsavfallet deponerades år 1990. Tidningar, wellpapp, glas, småbatterier, bilbatterier, vitvaror, metaller och trä/flis samlades in till återvinning. Andelen avfall till materialåtervinning framgår inte av 1990 års statistik, utan endast att 59 % gick till återvinning. Majoriteten av avfallet förbrändes, vilket är en sorts återvinning då det genererar fjärrvärme och el.

Miljöstationer infördes i Nacka runt år 1986-87. Då hade kommunerna fått ett obligatoriskt ansvar för insamling av farligt avfall. Innan dess samlades avfallet in på detaljhandelsplatser via avtal med Sellbergs Renhållning AB.

Nackas första återvinningscentral (ÅVC) öppnades 2002 i Östervik. Skuru ÅVC öppnades år 2004. Centralerna är idag underdimensionerade både till yta och antal vilket medför dålig logistik med köbildning och en sortering i för få fraktioner, vilket i sig leder till en låg grad av materialåtervinning (21 % år 2013).

I Sverige finns en hög förbränningskapacitet men brist på tillgängligt avfall för förbränning. Det beror på att vi svenskar blir allt bättre på sopsortering och materialåtervinning. Därför importeras avfall. År 2012 importerades 550 000 ton hushållsavfall till Sverige. Sett ur ett EU-perspektiv är det bättre att elda avfallet och göra fjärrvärme än att lägga det på deponi, vilket är vanligt förekommande i många EU-länder. Även Nackas avfall förbränns i stor utsträckning - på grund av den låga graden av materialåtervinning, avsaknaden av ett obligatoriskt krav på sortering av matavfall och dålig kunskap om hur vi minskar avfallsmängderna. Avfallet förbränns i Fortums anläggning i Högdalen.

Avfall med producentansvar

Under början av 1990-talet uppmärksammades, bland annat genom FN:s konferens för hållbar utveckling i Rio de Janeiro (Agenda 21), nödvändigheten av att nå en cyklisk materialhantering. Producentansvaret infördes i ett första steg för förpackningar och tidningar år 1994. För att möta myndigheternas krav om att ta ansvar för insamlingen och återvinningen gick industri och handel samman och bildade materialbolag. Insamlingen har från början skett via publika återvinningsstationer, de första byggloven är daterade år 1999. Successivt har även en fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar från flerbostadshus byggts ut. Återvinningsstationer (ÅVS) i Nacka är kompletta stationer för förpackningar av materialslagen papper, plast, metall, glas och tidningar.

Nuläge

Idag sker insamlingen av avfall i Nacka via många olika insamlingssystem, både fastighetsnära och via inlämning på ÅVC, ÅVS, elreturskåp och miljöstationer (fasta och mobila). Avfallshanteringen utgår från begreppet avfall som definierats i EU:s avfallsdirektiv år 2008. I avfallsdirektivet lyfter man fram avfallshierarkin som prioriteringsordning för lagstiftning och politik på avfallsområdet:

1. Förebyggande
2. Återanvändning
3. Materialåtervinning
4. Annan återvinning, till exempel energiåtervinning
5. Bortskaffande

Ordningen gäller under förutsättning att det är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt.

Vid framtagandet av Nackas gällande avfallsplan, Avfallsplan 2020, användes avfallshierarkin och Sveriges avfallsplan som stöd i arbetet. Avfallsplanen trädde i kraft den 1 januari 2014. De tre första målen i Avfallsplan 2020 speglar de tre översta nivåerna i avfallshierarkin. Men det går inte att jobba med att endast förebygga avfall, eller att endast materialåtervinna. Alla nivåerna i hierarkin behövs för en fungerande avfallshandling. Som exempel kan nämnas en pappersfiber som kan återvinnas fem till sju gånger innan fibern är förbrukad och istället får gå till energiutvinning.

Av aktiviteterna i Avfallsplan 2020 har kapacitetsökningen av Nackas återvinningscentraler högsta prioritet. Satsningen behövs för att öka servicegraden och materialåtervinningen och för att kunna erbjuda insamling av föremål till återbruk. I satsningen ingår även att öka tillgängligheten och förbättra insamlingen av farligt avfall. Ökad kapacitet behövs även för att möta den växande folkmängden – och därmed ökande avfallsmängder.

Idag finns inga tydliga tecken på att avfallsmängderna per invånare och år kommer att minska, även om statistiken från Nacka kan visa en viss nedåtgående trend. År 2007 samlades 503 kg hushållsavfall per person in, att jämföra med 401 kg år 2013. För Sverige är motsvarande siffra 461,2 kg per person år 2013. Det här innebär inte nödvändigtvis att Nackas avfallsmängder är mindre än från övriga kommuner, mer sannolikt är att en viss mängd av Nackas avfall transporteras till ÅVC:er utanför kommungränsen. Utöver kapacitetsökningen har fler aktiviteter initierats, såsom att lära ut avfallshandling till barn i förskola och skola, att minska matsvinnet, att öka insamlingen av biologiskt avfall för rötning till biogas och återföring av näringsämnen till kretsloppet samt att utöka antalet återvinningsstationer.

Scenario inför 2030

År 2030 beräknas antalet invånare i Nacka vara 140 000. Om uppkomna avfallsmängder inte vänder nedåt kan de totala avfallsmängderna ha fördubblats till denna tidpunkt. Konjunkturinstitutet och IVL Svenska Miljöinstitutet har dragit slutsatsen att den förebyggande effekten stärks av styrmedel som leder till ny materialsnålare produktionsteknik eller påverkar beteendet mot en avfallssnålare konsumtion. Här har Nacka kommun en viktig roll att fylla.

Den planerade byggnationen av Nacka stad kräver delvis ändrade system för avfallshantering, för en effektivare och ökad maskinell hantering. Övergång från sopkärl till nedgrävda behållare eller sopsug, ökad fastighetsnära insamling genom källsortering i fastigheten eller via kvartersnära ÅVC:er - allt för att öka tillgängligheten och minska bilberoendet. Utvecklingen ska följa ledordet ”det ska vara lätt att göra rätt”. Nacka måste även våga gå i bräschen och vara nytänkande. Men framför allt: avfallshanteringen behöver komma in tidigt i den fysiska planeringen.

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen föreslagit tre nya mål som rör avfallsområdet:

1. Återvinning och återanvändning av avfall.
2. Minskad mängd matavfall.
3. Textil och textilavfall.

De mål som idag finns på avfallsområdet kommer alltså att skärpas. Det finns därför starka skäl att redan nu sikta mot högre mål och ha dessa i åtanke, särskilt vid planeringen av Nackas nya bebyggelse. Nacka ska från början planera för en god avfallshantering som gör det lätt att göra rätt för dem som bor och verkar i kommunen. God fysisk planering och en miljöstyrande avfallstaxa och ett aktivt informationsarbete för beteendeförändring ska göra det möjligt att nå både nuvarande och framtida mål inom avfallsområdet.

Sammanfattande bedömning

Mycket har hänt på avfallsområdet sedan 1990-talets början. Deponeringen av avfall, som ibland medfört mycket negativa effekter på omgivningmiljö och hälsa, har minskat avsevärt under de senaste tio åren. Trots detta finns fortfarande deponier i kommunen som kräver kontinuerlig kontroll och övervakning. Idag återvinns 99% av allt hushållsavfall antingen som energi (framförallt genom förbränning) eller material. Materialåtervinningen har ökat markant. Som exempel kan nämnas att år 1998 materialåtervanns 37 % av Sveriges pappersförpackningar – år 2013 var siffran 77 %.

Trenden mot ökande avfallsmängder måste brytas. Även om återvinning och återbruk ökar måste uttaget av naturresurser minska. De globala problemen med läckande deponier, kriminell hantering av farligt avfall och t.ex. mikroplast i våra hav hotar vår livsmiljö – även Nackas.

Det innebär stora utmaningar både vad gäller ekonomiska system och beteendeförändringar hos gemene man.

I Nacka är avfallstaxan miljöstyrande. Taxan ska, genom reducerade avgifter vid miljöriktiga val, styra över till en miljömässigt bättre avfallshantering. För vissa grupper bland befolkningen i Nacka kan dock en miljöstyrande taxa vara verkningslös. Många väljer istället bekvämlighet och betalar för ett större avfallskärl och låter bli att sortera, trots lagkrav. Vi har också en utmaning i att så många idag är stressade och inte orkar ta in mer information. Annonser och information på vår webb ses av en minoritet. Satsningen på informatörer som knackade dörr och informerade om matavfallsinsamling gav långt bättre anslutningsgrader än tidigare informationskampanjer. Men med den arbetsformen krävs också utökade resurser för information/beteendeförändring. Utbyggnaden av kapaciteten för återvinningscentraler kräver stora investeringar över tid. Hur mycket

högre taxa är medborgaren villig att betala för en utbyggd service?

Etappmålen för mål 5.2, som tidigare beslutas av miljö- och stadsbyggnadsnämnden, ger sammantaget en relativt god målbild för de utmaningar på avfallsområdet som pekats ut ovan. Det som saknas är ett särskilt etappmål om minskat matsvinn, som Naturvårdsverket i det avfallsförebyggande programmet pekat ut som extra viktigt. Även bygg- och rivningsavfall har pekats ut då det har en stor påverkan på miljön. Här har kommunen rådighet över sitt eget byggande, via kravställande i inköpsprocessen.

5.3 Minskad energianvändning

Energianvändningen och utsläppen av växthusgaser i bebyggelsesektorn ska minskas i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen. Byggnader ska därför utformas och utrustas på ett sådant sätt att en hållbar livsstil underlättas.

Bakgrund

Minskad energianvändning är nära knutet till målet om begränsad klimatpåverkan, men berör också vår förbrukning av ändliga resurser och samhällets sårbarhet. Det framgår tydligt av statistiken att hushållen i Nacka är väldigt elberoende. En mycket stor del av energin används för uppvärmning. Bebyggelsesektorn är därför en viktig målgrupp för att sänka energianvändningen.

Tillbakablick

På nationell nivå finns energistatistik från 1990, men statistiken för Nacka är tyvärr påverkad av bränsleleveranser från Bergs oljehamn. Det har gjort att orimligt stora mängder bränsle har bokförts som förbrukat inom kommunen, och det gör bränslestatistiken för Nacka mycket osäker. Kommunen har en del indirekta indikationer på omställning från olja till annat, till exempel avanmällda oljecisterner och nyanmällda bergvärmepumpar.

Energianvändning hänger mycket ihop med den byggstandard som rådde vid byggtiden. Under 1970-talet byggdes miljonprogramområden, som under 2010-talet har uppmärksamats för stort behov av renovering och energieffektivisering. Under 1970- och 1990-talet byggdes många hus med direktverkande el. Många har sedan dess konverterat till andra uppvärmningsformer, men det finns områden som har kvar den ursprungliga uppvärmningsformen. Just direktverkande el ses idag som ett problem för att det ger en hög elbelastning samtidigt som det finns betydligt effektivare sätt att använda el på.

Olja som uppvärmningskälla har varit vanligt fram till början av 2000-talet. Sedan skärptes kraven på anmälan och besiktning av oljecisterner, samtidigt som oljepriset steg och som värmepumpar marknadsfördes hårt. Många konverterade därför till bergvärme. När-fjärrvärme har funnits i några områden i kommunen, men det var först 2001-2004 som fjärrvärmenätet byggdes ut stort i kommunen.

Trots de stora osäkerheterna i energistatistiken vet vi att energianvändningen för uppvärmning per person har minskat i kommunen sedan 1990. Den totala elförbrukningen ligger idag i nivå med 1995 (något över år 1990), samtidigt som invånarantalet har ökat från

70 000 (år 1995) till över 95 000 Nackabor (år 2014).

För att hjälpa kommuninvånarna att sänka sin energiförbrukning har Nacka kommun arbetat med energirådgivning sedan 1997. Rådgivningen syftar till att ge invånarna tillräcklig information för att självmant sänka sin energiförbrukning. Kommunen har även arbetat med kartläggning och åtgärdsplanering i det egna fastighetsbeståndet. Kartläggningen visade att medelförbrukningen för kommunens egna fastigheter låg på 170 kWh/kvm år 2009. Utifrån detta togs en åtgärdsplan fram för att sänka förbrukningen, med ett mål på 140 kWh/kvm till år 2020. Detta mål bedömdes dock vara svårt att nå.

År 2012 kom nya byggregler från Boverket, vilka innebär hårdare energikrav vid nybyggnationer.

Nuläge

Kommunen arbetar vidare med energirådgivning och åtgärder i det egna fastighetsbeståndet. Kommunen kan inte ställa krav utöver Boverkets byggregler i samband med planering och bygglov, men kan höja energikraven när man själv bygger eller säljer med tomträtt.

Inom det egna beståndet har man börjat sänka energianvändningen. Mellan 2009 och 2014 har kommunen sänkt energianvändningen med 12% per kvadratmeter. Kommunens byggenhet satsar nu på att Green Building-certifiera alla nya byggnader som kommunen bygger, t.ex. skolor, förskolor, äldreboenden och idrottshallar. Den försäljning av många kommunala fastigheter som planeras 2014 kommer dock att påverka statistiken framöver.

Scenarier inför 2030

Att minska energianvändningen samtidigt som antalet invånare ökar är en svår utmaning. Om kommunen ställer energikrav på egna nybyggen och genomför energiförbättringar i det befintliga beståndet så kan målet för energieffektivitet i det egna fastighetsbeståndet gå att uppnå. Utanför det egna beståndet har kommunen dock liten rådighet.

Frågan beskrivs även i förslaget till klimatmål för Nacka kommun, där kommunens energianvändning beskrivs som ett viktigt sätt att minska klimatutsläppen. Där beskrivs att befolkningsökningen motverkar en minskning av klimatutsläpp. Det innebär ett problem även för första delen av det övergripande målet för energianvändning: *Energianvändningen och utsläppen av växthusgaser i bebyggelsesektorn ska minska i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen.* Den efterföljande delen *Byggnader ska därför utformas och utrustas på ett sådant sätt att en hållbar livsstil underlättas* är dock nödvändig för att befolkningsökningen ska vara hållbar.

Sammanfattande bedömning

Den överanvändning av icke förnybara naturresurser vi levt med under lång tid har skapat problem för vår gemensamma miljö i form av bland annat en ökad global temperatur. Klimatförändringen kommer långsiktigt att påverka även Nacka. Världens forskarsamhälle är överens om att utvecklingen måste brytas. Man är även överens om de förödande konsekvenser temperaturförändringen kommer att ha på ekosystemen i havet och på land.

Precis som kommunens klimatstrategi bedömer så kommer det att vara en stor utmaning att nå det övergripande målet om att minska energianvändningen, till stor del på grund av befolkningsökningen. Inom det egna beståndet har kommunen rådighet över både förbättringsåtgärder och utformningen av nya byggnader. Utanför kommunens verksamhet är rådigheten begränsad till att följa upp gällande byggregler, information och rådgivning.

Inom ramen för det kommunala energieffektiviseringsstödet har Nacka kommun utrett relevanta åtgärdsåtgärder. Det finns där ett mål om att nå 140 kWh/kvm Atemp inom det egna byggnadsbeståndet – något som bedömdes vara en utmaning. Målet utgår dock från de befintliga byggnaderna. Om kommunen avyttrar en stor del av sina fastigheter, vilket just har skett, så är frågan om målet är relevant, bör räknas om eller ersättas med något annat nyckeltal. Man kan nämligen sänka medelnivån i det egna beståndet genom att:

- 1) effektivisera i det egna beståndet,
- 2) sälja/riva de minst effektiva, eller
- 3) bygga riktigt effektivt när man bygger nytt.

Dessutom är 140 kWh/kvm så högt att om man rev allt gammalt och byggde nytt och siktade på målet, så skulle man inte nå Boverkets krav på nybyggnation.

Idag talar man ofta om hur energieffektiv en byggnad är i förhållande till rådande byggregler. Det kan vara ett alternativt mål, men då utesluts många äldre byggnader. Dessutom säger ett sådant mål inget om hur energieffektivt ett byggnadsbestånd är, utan hur bra en byggnad är ur energisynpunkt jämfört med andra byggnader från samma tid.

5.4 God inomhusmiljö

Individens exponering för skadlig strålning och buller hemma, i arbetslivet och i övriga miljön begränsas så långt det är rimligt möjligt.

Bakgrund

Radon är näst efter tobaksrökning den vanligaste orsaken till lungcancer. Radon är en gas som bildas genom att uran sönderfaller till radium, som i sin tur sönderfaller till radon. Uran finns naturligt i berggrunden i större delen av landet, men halten varierar från plats till plats. Radon kan även komma från uranhaltig blåbetong, som användes som byggmaterial mellan sent 1920-tal och tidigt 1980-tal. Eftersom gasen är lukt- och färglös så är det enda sättet att upptäcka radon att mäta radonhalten i inomhusluft.

Tillbakablick

I Sverige har man varit medveten om radonproblemet sedan 1970-talet. År 1975 slutade produktionen av blåbetong, men materialet användes fram till tidigt 1980-tal. Under början av 1980-talet kom även riktvärden för radon i bostäder. Sedan dess har kunskapen om hur radon påverkar hälsan förbättrats, vilket har lett till ändrade riktvärden. År 1994 ändrades dessutom mätmetoden och man övergick från att ha mätt radondotterhalt till att mäta radonhalt. Mätresultat från före 1994 kan därför inte jämföras med nyare mätningar utan omräkning.

År 2002 kom ett nationellt delmål om inomhusmiljö, under miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö, om att byggnader till år 2020 inte ska påverka hälsan negativt. För att målet ska uppnås bestämdes det att radonhalten ska vara under 200 Bq/m³ i alla skolor och förskolor år 2010, och i alla bostäder år 2020.

Kommunens miljötillsyn har följt utvecklingen inom radonområdet och miljöenheten har arbetat länge med radontillsyn och radonrådgivning, för att hålla nere olägenheter från radon. År 1980 gjorde miljöenheten en kartläggning av blåbetonghus, baserat på byggår och strålningsmätning vid fasad. År 1999 sammanställde miljöenheten, tillsammans med SGU, en karta över områden med höga halter av markradon.

Miljöbalken innebär lagkrav på att verksamheter inte får medföra olägenheter för hälsa. När målen om radon inkorporerades i de nationella miljömålen innebar det därför ingen ändring på kravnivån. Miljöenheten krävde redan innan delmålen att skolor, förskolor och flerbostadshus ska mäta och åtgärda radon så att halten är under riktvärdet. Under 2006 inledde miljöenheten ett omfattande tillsynsprojekt för att få radonkontroll i samtliga flerbostadshus i kommunen. Detta följdes av ett liknande projekt om radontillsyn i alla skolor och förskolor. För att nå ut till bostäder som inte ingår i flerbostadshus så använder miljöenheten rådgivning och information, med webbsidor om radon. Miljöenheten har även gjort riktade utskick till boende inom områden med mycket markradon, och uppmanat dem att mäta.

Nuläge

Under 2010, som var måläret för det nationella delmålet för skolor och förskolor, sammanställde miljöenheten radontillsynen för verksamheterna i Nacka. Miljöenheten bedömde att samtliga verksamheter uppfyllde kravet. Det innebär dock inte att tillsynen upphört. En radonmätning påverkas av driftförhållanden, ventilation och byggnadens täthet, vilket gör att mätningar bör göras om med 10-15 års intervall eller efter större ändringar som påverkar ventilationen. Dessutom behövs mätning om verksamheter flyttar eller bygger nya lokaler. Radon ska vara med i verksamheternas egenkontroll, och i samband med ordinarie miljötillsyn kontrolleras att verksamheterna har aktuella radonmätningar.

Tillsynsprojektet som riktades till flerbostadshus ledde till radonmätningar i de flesta flerbostadshus och ett flertal förelägganden om att åtgärda radon. Idag är de flesta av dessa åtgärdade, men några komplexa radonproblem har inneburit åtgärder i omgångar. Åtgärderna följs upp med en tvåmånaders mätning under vinterhalvåret, vilket gör att åtgärder och utvärdering tar tid. Det återstår därför åtgärd eller mätning i enstaka lägenheter. En del bostadsrättsföreningar som bildats sedan projektet inleddes 2006 har inte fått krav på någon radonmätplan. Miljöenheten kontrollerar att dessa har med radonfrågan i sin egenkontroll, i samband med ordinarie miljötillsyn.

Informationskampanjer och uppmärksamhet i media har fått många egnahemsägare att mäta radon i sin bostad. Mätresultaten som miljöenheten har fått in antyder att det är ungefär lika vanligt med radonproblem inom områden med "högradonmark" som inom "lågradonmark". Däremot verkar hus med förhöjd radonhalt inom "högradonmark" ofta få något högre halter. Eftersom man utifrån ett hus placering ändå inte kan säga om radonhalten är hög eller inte är det svårt att rikta informationen direkt till dem som berörs.

Det är idag oklart hur radonfrågan kommer att hanteras på nationell nivå. Det nationella radonbidraget avvecklades vid årsskiftet 2014–2015. För närvarande pågår en nationell utredning om hur olika myndigheter hanterar radonfrågan, hur arbetet ska samordnas och vilka krav som ska komma från tillsynen. Bakgrunden är ett EU-direktiv om radon, som ålägger Sverige att ha en nationell handlingsplan för radon till 2018.

Scenarier inför 2030

Radon har uppmärksammats mycket och idag blir radonmiljön bättre. Kombinationen av byggkrav, miljötillsyn, egenkontroll, radonbidrag och att radonmätningar efterfrågas i samband med husköp, gör att många radonproblem fångas upp och åtgärdas. Eftersom det inte är säkert om radonbidraget blir kvar, kan det påverka viljan att genomföra radonåtgärder i egnahem. Samtidigt har myndigheter lyft för diskussion att kommuner i större omfattning ska använda miljöbalken för att kräva att egnahemsägare undersöker och åtgärdar radon. Det kan leda till att även egnahemsägare får krav på undersökning och åtgärd.

Radonfrågan går dock inte att lösa en gång för alla, utan förutsätter underhåll och kontroll. För en god radonmiljö till 2030 behövs krav och kontroll vid nybyggen. Miljötillsynen behövs som stöd, för att påminna om att radon ska kontrolleras och åtgärdas.

Målet om att radonhalten i skolor och förskolor ska underskrida 200 Bq/m³ innebär egentligen ingen skärpning utöver kraven i miljöbalken, men det skulle kunna ses som en markering om hur lång tid kommunen tycker att det får ta att nå miljöbalkens krav. Med tanke på att det nationella målet gällde för 2010, och att det faktiskt uppnåddes redan då, blir nuvarande målformulering inte så mycket värd. Alternativen skulle kunna vara att sikta på lägre halter, som skulle innebära en bättre inomhusmiljö men som inte bedöms vara rimligt enligt miljöbalken, eller att utgå ifrån att dagens nivå ska bibehållas och följas upp.

Målet om att radonhalten i bostäder ska understiga 200 Bq/m³ till år 2025 innebär inte heller någon skärpning av miljöbalkens krav – åtminstone inte för flerbostadshus. När det gäller egnahem så kan man använda miljöbalken som stöd för att kräva att även fastighetsägarna där åtgärdar sina hem, men det skulle förutsätta en väldigt omfattande tillsynsinsats och långtgående krav på enskilda hushåll. Alternativet är information och rådgivning. Det är fullt möjligt att fortsätta med nuvarande tillsyn för att nå målet innan 2020 för flerbostadshus. Med rådgivning och information för egnahem är det däremot svårt att mäta hur stora förbättringar det leder till, samtidigt som det är svårt att få alla att åtgärda sina radonhus.

Sammanfattande bedömning

Radon är näst efter tobaksrökning den vanligaste orsaken till lungcancer. Radon är en gas som bildas genom att uran sönderfaller till radium, som i sin tur sönderfaller till radon. Uran finns naturligt i berggrunden, i grusavlagringar och dessutom i mineralet alunskiffer som tidigare använts i byggmaterial (blåbetong). Uran finns således inbyggt i många av våra bostäder och utgör en fortsatt hälsorisk.

Tack vare flera tillsynsprojekt ligger Nacka kommun långt framme när det gäller kon-

troll och uppföljning av radon i skolor, förskolor och flerbostadshus. Man kan säga att de föreslagna delmålen uppfylldes redan 2010. Radonproblem är dock ingenting man löser en gång för alla, utan det är något som måste kontrolleras med jämna mellanrum. Målnivåerna är därför relevanta, men kommunen behöver fortsätta arbeta med frågan även efter måldatum.

Beträffande radon i egnahem har kommunen ett omfattande underlag, men det är inte heltäckande. Om kraven på undersökning och åtgärd skulle skärpas så har vi ett system för att hantera det, men det skulle kräva ett omfattande tillsynsprojekt.

5.5 God ljudmiljö

För att uppleva ostördhet och få möjlighet till återhämtning bör människor ha tillgång till bostadsnära utemiljöer utan störande buller. Vid nyexploatering och förtätning ska de riktvärden för buller från trafik som riksdagen beslutat om vara utgångspunkt för planeringen.

Problembeskrivning

En stor utmaning är att bygga en både tät, tillgänglig och hälsosam stadsmiljö med frisk luft, god inom- och utomhusmiljö och grönområden. Stor förtätning väntas ske i samband med tunnelbanans förlängning till Nacka.

Samhällsbuller är ett utbrett miljöproblem och är den störning som berör flest antal människor i Sverige. Den största källan till bullerstörningar i samhället är trafikbuller. Enligt beräkningar utsätts drygt två miljoner människor i sin boendemiljö för trafikbuller vid en ljudnivå som påverkar deras hälsa negativt och närmare tre miljoner, det vill säga var tredje svensk, utsätts för trafikbuller över gällande riktvärden.

Trafikbuller kan ge upphov till ett flertal hälsoeffekter varav sömnstörningar är en av de allvarligaste. Särskilt vägtrafiken påverkar hälsan i form av exempelvis hjärt-kärlsjukdomar. Ostörd sömn är en förutsättning för att människan ska fungera väl fysiologiskt och mentalt. Modern forskning visar på förhöjda halter av skadliga och livsförkortande stresshormoner i kroppen vid bullerpåverkan, detta **oavsett** om man personligen upplever sig vara mer tålig för buller eller inte. Likaså kan man ifrågasätta om det räcker att enbart förbättra inomhusmiljön i bostäder och verksamhetslokaler. Livet levs även utomhus och särskilt barn, som tillbringar stor del just utomhus, är extra känsliga för bullerexponering.

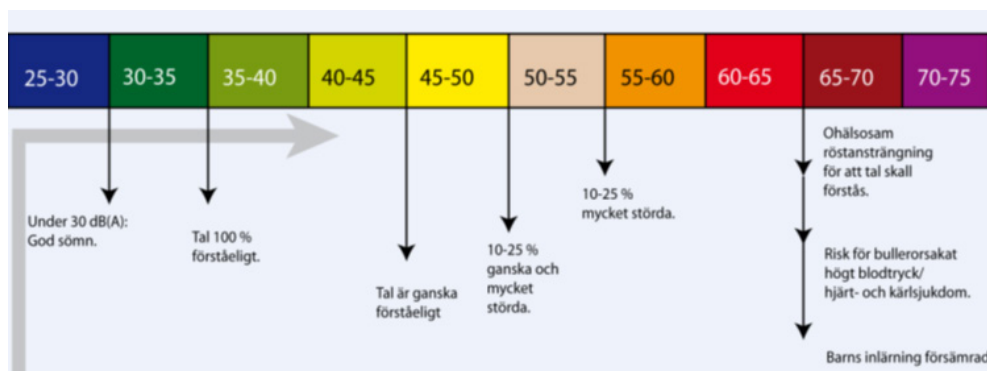

Fig. 9. Hälsoeffekter vid olika bullernivåer.

Studier visar att uttröttande ljud påverkar inlärningsförmågan hos barn negativt.

Av de bullerstörda i Sverige bor omkring 20 % vid statliga vägar och omkring 80 % vid kommunala gator och vägar. Övervikten av kommunala bullerproblem hänger främst samman med koncentrationen av boende till tätorterna, där kommunerna oftast är väghållare, men beror troligen också på att bullerskyddsåtgärder har vidtagits i större utsträckning längs statliga vägar. Ökad trafik, fortsatt inflyttning till tätorter och städernas förtätning innebär en stor utmaning ur bullersynpunkt.

Utsläppen av buller från trafiken på en väg – bulleremissionerna – beror på vägens utformning, fordonstyp, trafikmängd och hastighet. Hur buller sprids avgörs bland annat av typen av mark, topografi, väder och vind. Hårda ytor som asfalt, betong och vatten sprider ljudet vidare, medan gräs och skog dämpar. Ljud sprids i vindriktningen och stiger uppåt. Temperatur och luftfuktighet har också stor betydelse.

Tillbakablick och nuläge

Nacka kommun utsätts för relativt höga trafikbullernivåer, framförallt från Värmdö-, Saltsjöbads- och de andra större lederna men även från Saltsjöbanan samt vissa större lokalgator.

År 1991 visade kommunens bullerkartering att ca 2 000 bostäder i kommunen utsattes för trafikbuller om mer än 60 dB(A) vid fasad. År 2011 visade en ny utredning att ca 3 200 bostäder utsatta för trafikbuller om mer än 60 dB(A) vid fasad, vilket motsvarar en ökning med 62 % på tjugo år. Se nedanstående trafikbullerkartor för jämförelse.

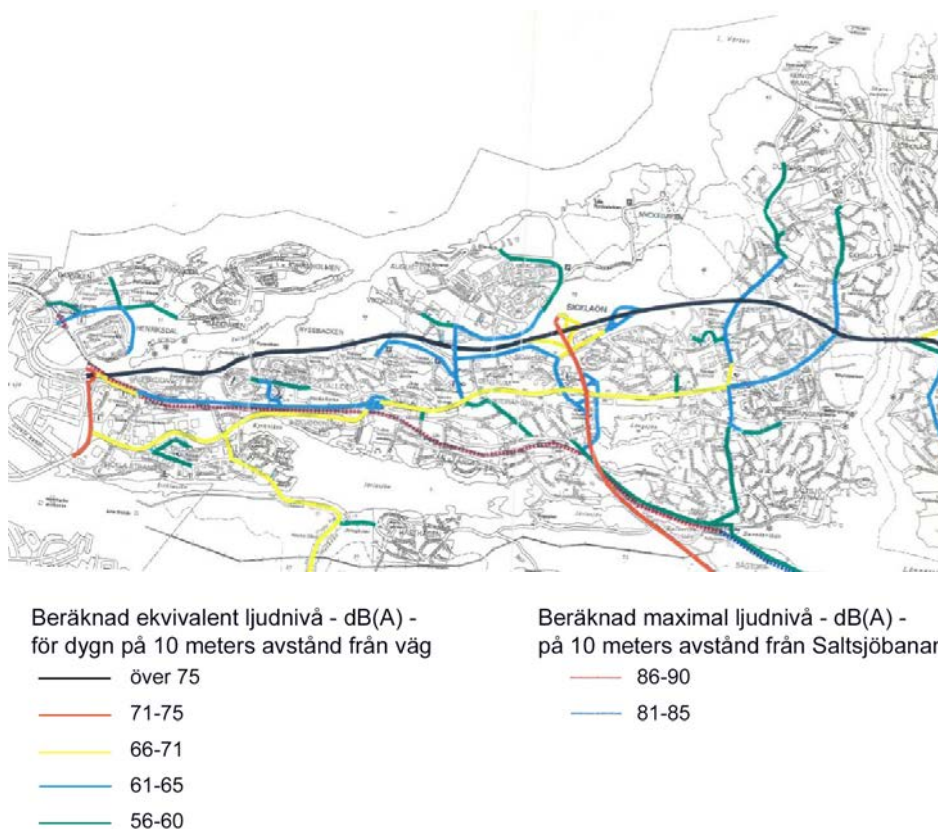

Fig. 10. Trafikbullerkarta, Sicklaön 1991.

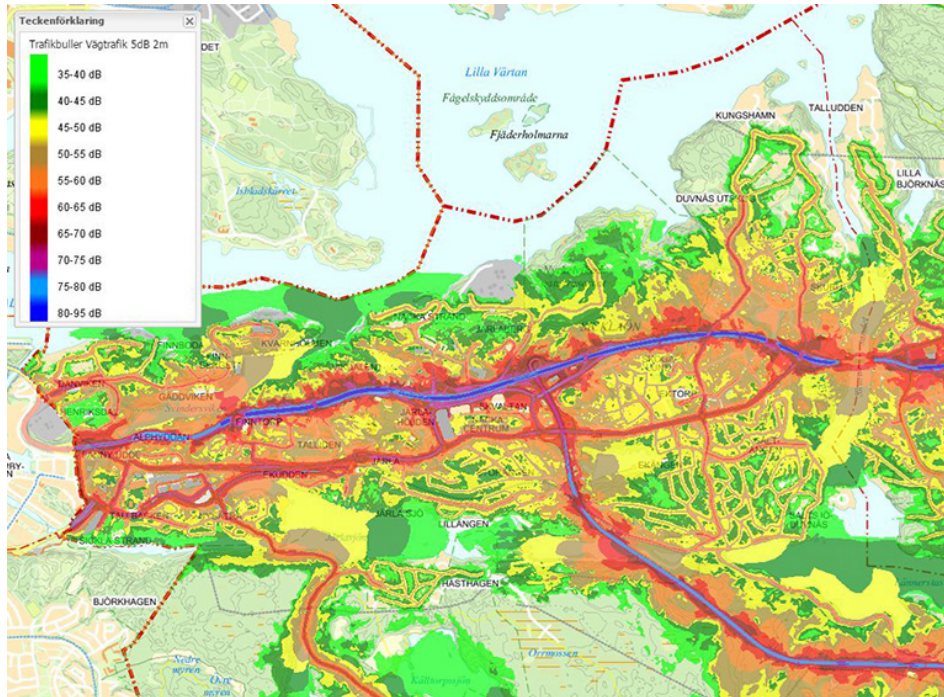

Fig 11. Trafikbullerkarta, västra Sicklaön 2010.

Scenarier inför 2030

Prognoserna pekar på en fortsatt ökning av trafikmängden inom kommunen likväl som alltfler boende, vilket medför ökade ekvivalenta bullernivåer. Trafikökningen sker i mer jämn takt (dvs. linjärt) medan det sker en viss tidsmässig eftersläpning för att motsvarande mängd bullerökning ska ske (eftersom bullerökning sker logaritmiskt).

Däremot väntas antalet bullerutsatta bostäder ändå öka, att döma utifrån utvecklingen sedan tidigt 90-tal. Detta dels på grund av den faktiska befolkningsökningen i Nacka men mycket beroende på att de kvarvarande byggbara ytorna i kommunen ofta ligger mer nära trafikleder än den befintliga bebyggelsen i genomsnitt. Riksdagens riktvärden för inomhusmiljö bedöms dock klaras, även om man på flera platser då kan behöva sänka kravnivån till avstegsfall A eller B (som innebär att man frångår bullerriktvärden på olika sidor om en byggnad och i olika hög grad) enligt länsstyrelsens definition. Sådana avstegsfall godtas dock endast i centrala lägen samt i lägen med god kollektivtrafik. Däremot kan det bli svårare att sänka bullernivåerna i de bostadsnära utemiljöerna om trafikmängden fortsätter att öka.

Nacka kommun har genomfört bullerreducerande åtgärder vid de gator och vägar där kommunen är väghållare, såsom bullerskärmar, ändrad hastighetsreglering, bidrag till fönsteråtgärder och ventilationsdon. Dessa åtgärder sker i dialog med fastighetsägarna och kostnaderna för åtgärderna delas mellan parterna. Trafikverket har också bullerskyddsåtgärdat ett stort antal fastigheter i kommunen, främst längs Värmdöleden.

Andra möjliga åtgärder kan till exempel handla om trafikstyrning, informationsinsatser, användande av lågbullrande däck, minskad dubbdäcksanvändning, ljuddämpande arkitektur och stadsbyggnad eller byte av vägbeläggning.

Sammanfattande bedömning

Trafikbuller kan ge upphov till ett flertal hälsoeffekter varav sömnstörningar är en av de allvarligaste, särskilt vägtrafiken påverkar hälsan i form av exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar. Ostörd sömn är en förutsättning för att människan ska fungera väl fysiologiskt och mentalt: Modern forskning visar på förhöjda halter av skadliga och livsförkortande stresshormoner i kroppen vid bullerpåverkan, detta oavsett om man personligen upplever sig vara mer tålig för buller eller inte.

Målet om tillgång till bostadsnära utemiljöer utan störande buller är ett av de mer komplicerade strategiska målen: Dels för att målet lätt hamnar i målkonflikt med andra miljömål som syftar till att bygga tätt och klimatsmart – för ju tätare man bygger stad, ju mer bullergenererande transporter nära utemiljöer (givet nuvarande utveckling av bilanvändningen). Dels för att de bullerreducerande åtgärderna för att uppfylla en viss ljudnivågräns ofta kan bli kostsamma.

Å andra sidan visar flera folkhälsostudier på att samhällskostnaderna för bullerrelaterad ohälsa kan bli markant dyrare. Sådana jämförande studier haltar dock lätt på grund av att fysiska bulleråtgärder är synliga och relativt lätt att mäta kostnad på i nutid medan folkhälsoförsämringens kostnader är indirekta och ofta visar sig långt senare, liksom att det är andras ”plånböcker” som får betala (såsom vård- och utbildningssektorn).

Troligen fortsätter den stora ökningen av antalet bullerstörda bostäder även i framtiden, och därmed också de bostadsnära utemiljöerna, även om andelen bullerstörda boende inte ökar lika mycket. Detta eftersom det ofta är den mest tekniskt komplicerade marken nära trafikleder och annan infrastruktur som finns kvar att bygga på.

6 Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ska ha ett attraktivt och varierat landskap med en bevarad mångfald av djur och växter.

Bakgrund

Den biologiska mångfalden måste bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Likaså måste arternas livsmiljöer, ekosystemen samt deras funktioner och processer värnas. Människor bör också ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

I Nacka finns några av Storstockholms största grönområden. Flera av områdena har höga kvaliteter, både ekologiskt och ur rekreationssynpunkt. De ligger också jämförelsevis centralt i förhållande till befolkningscentra, både inom och utanför Nacka kommun. Två av regionens större grönområden, Nacka-Värmdökilen och Tyrestakilen stäcker sig igenom kommunen.

Nacka kommun växer snabbt. Det är därför en stor utmaning att samtidigt kunna behålla och utveckla möjligheterna till rekreation och friluftsliv, liksom att bevara eller öka den biologiska mångfalden. Detta miljömål försöker fånga vikten av närhet till natur och friluftsliv i den bebyggda miljön, grönstrukturens kulturhistoriska och ekologiska värden och hur dessa värden är en förutsättning för ett hållbart Nacka. Det betonar att naturens ekologiska processer är avgörande för att minska samhällets sårbarhet exempelvis vid förändrat klimat, rening av vatten och för biologisk mångfald.

Strategiska mål

6.1 Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation.

Problembeskrivning

En snabb fragmentering av grönstrukturen sker i regionen, och även i Nacka. Skötseln av hävdberoende marker minskar då det råder brist på betesdjur och den tätortsnära naturen står under kontinuerligt hot att exploateras. Samtidigt ökar medvetenheten om och viljan att planera för att upprätthålla och stärka den biologiska mångfalden och öka arealen tätortsnära skyddad natur.

Tillbakablick

Det som idag är Nacka kommun var fram till 1900-talets början ett glest bebyggt område där befolkningen försörjde sig främst på åkerbruk, boskapsskötsel, jakt och fiske samt visst skogsbruk. Åkerbruket och djurhållningen var sammanflätade till ett resurs-effektivt system. Djuren livnärde sig vintertid på foder som samlats in under sommaren.

Spillningen blev gödsel som spreds ut på åkerlapparna som även återhämtade sig genom återkommande trädor. Tillgången till foderrik ängsmark var avgörande, ”äng är åkers moder”, men förutom slätter bedrev man även skogsbete.

Detta resursintensiva bruk av markerna har gett oss ett speciellt landskap med flerhundraåriga anor. Mot de öppna odlingsytorna uppkom en speciell vegetation som var beroende av ljus, träd som till exempel ekar och enar – sinnebilderna för kulturlandskapet. Grönstrukturen hör därför till de äldsta historiska skikten i den fysiska miljön. Hus har förnyats, nya bostadsområden har tillkommit genom årens lopp, medan omkringliggande vegetation och ägor kan spåras långt bakåt i tiden. Den industriella utvecklingen i Nacka tog fart under senare delen av 1800-talet, vilket medförde ökad bebyggelse i Nackas kustnära områden, först i form av enstaka sommarvillor vid farlederna, senare – under första decennierna av 1900-talet – alltmer genom exploatering av skogsmarkerna i samband med utbyggnad av sportstugeområden. Saltsjöbanans tillkomst accelererade ytterligare exploateringen inåt kommunen; nu växte hela villasamhällen fram på det som tidigare hade varit åldrig skog eller mer öppet kulturlandskap. Detta medförde en ytterligare fragmentisering av grönstrukturen även om väg- och järnvägsutbyggnaden samtidigt gjorde möjligt för fler människor att bo nära naturen. Industriutbyggnader på främst Sicklaön samt tillkommande flerfamiljshus från 1940-talet och framåt spädde på utvecklingen.

Nuläge

De största hoten mot naturvärdena i kommunen utgörs av skogsbruk, igenväxning av betesmarker och exploatering. För gamla barrskogar kommer det största hotet från skogsbruket. Hotet mot dessa gamla skogar är många gånger akut då de på grund av sin ålder riskerar att avverkas. Generellt sett anses förlusten av gamla skogar, och de naturvärden som finns knutna till dessa, mycket svåra att återskapa. Det beror framför allt på att det tar mycket lång tid innan skogarna återfår de strukturer som krävs för en stor biologisk mångfald.

För naturbetesmarker är det främsta hotet igenväxning eftersom områdena inte längre hävdas i tillräcklig utsträckning. Vid upphörd hävd försvinner de biologiska värden som är knutna till naturbetesmarkerna. När igenväxningen har gått tillräckligt långt är det svårt att återskapa de naturvärden som en gång fanns där.

Exploatering av områden är ett generellt hot, men med god planering är det ändå möjligt att begränsa de negativa effekterna på områden med höga naturvärden. För djurlivet innebär dock de hårt trafikerade vägavsnitten i Nacka ett större problem och utgör på sina ställen en kraftig barriär för flera arter. Kilarnas betydelse som spridningskorridorer hotas och därmed artrikedomen i de inre delarna av kilarna. Småområden med höga naturvärden finns även här och var i bebyggd miljö; äldre villaträdgårdar kan fungera som stödplatser för spridning av arter mellan kärnområden.

Scenarier inför 2030

En långsam men kontinuerlig förlust av biologisk mångfald pågår i Nacka och i länet. Det beror bland annat på den fragmentering av grönstrukturen som pågår, till följd av en hög exploateringstakt.

Sedan år 1990 har i Nacka 398 detaljplaneområden tillkommit, 18 av dessa har delvis medgivit bebyggelse i tidigare naturområden. Samtidigt har 11 stycken naturreservat tillskapats sedan 1990, då det endast fanns ett. Ytterligare fyra nya reservat är på gång vilket kommer att ge Nacka hela 15 naturreservat (samt ett kulturresevat). Stora delar av Nackas kust är ianspråktagen av privata fastigheter vilket lett till att stränderna på många platser är exploaterade. Detta har i många fall inneburit en negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

Sammanfattande bedömning

Förluster av biologisk mångfald medför ett enahanda djur- och växtliv. I ett ekologiskt system är alla arter beroende av varandra. Det är viktigt för människornas välmående att få uppleva variation i landskapet och rika djur- och naturupplevelser även ”inpå knuten”.

Det krävs ett antal åtgärder inom områdena skydd, skötsel och fysisk planering, för att bygga in och inte bort biologisk mångfald. För västra Sicklaön finns en stor potential i att bygga in samverkande ekosystemtjänster i samband med den kommande stora stadsomvandlingen här. Genom planeringsverktyg som grönytefaktorberäkning, ekosystemtjänstanalyser mm kan man lättare besluta var sätta in konkreta åtgärder såsom ”rain gardens”, vildmarkfickparker, vegetationsväggar, biotoptak mm.

Målet är i högsta grad relevant för att motverka en utarmad biologisk mångfald och att ge nackaborna en god och varierad livsmiljö.

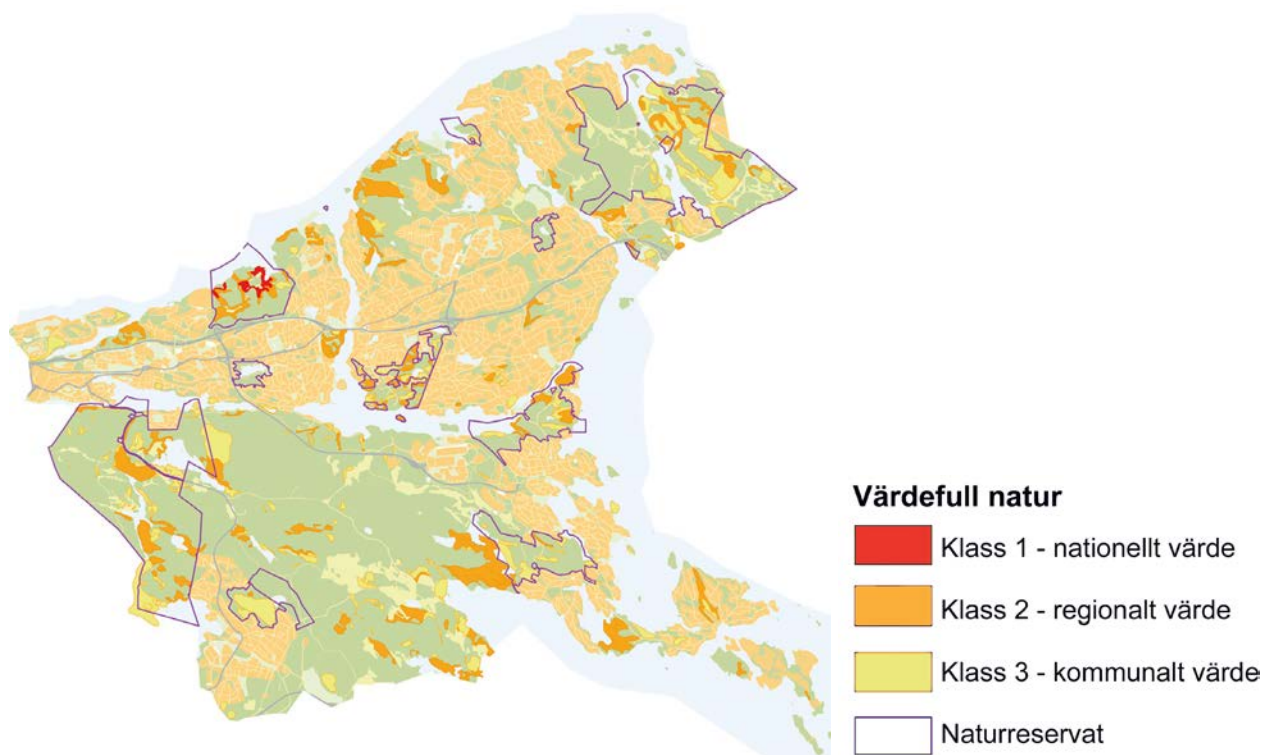

Fig. 11. Kartbild över klassad värdefull natur i Nacka.

Värdefull natur i naturtypsgrupper

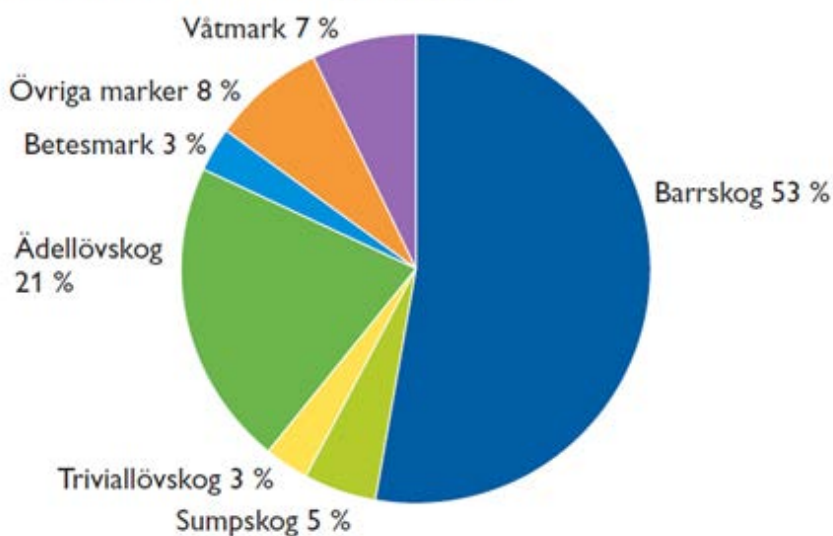

Fig. 12. Diagrammet visar ytmässig fördelning av värdefull natur i naturgruppstyper.

6.2 Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor

Nackaborna ska ha tillgång till attraktiva natur- och kulturmiljöer med ett varierat växt- och djurliv inom kortare promenadavstånd från bostad och förskola. En ökad tillgång till grönområden i vardagen innebär en bättre folkhälsa.

Problembeskrivning

Tillgång till stora naturområden med variationsrik natur, gammal skog och närheten till naturen är tre viktiga aspekter även för den rekreativa grönstrukturen. Dessa värden hotas framförallt av förtätning, när större naturområden krymper och fragmenteras och när de övergripande gröna kilarna skärs av. Kommunen har dock sedan länge arbetat med att inrätta naturreservat för att i någon mån möta de negativa konsekvenserna av ett ökat exploateringsstryck.

Tillbakablick

Saltsjöbanans utbyggnad och de tillkommande trafiklederna under 1960- och 70-talen underlättade en ökad bostadsutbyggnad i kommunen men i kombination med bristande strategisk planering av territoriet medförde det en utglesad tätortsstruktur på många håll. Många Nackabor kom också att bli avskurna från större naturområden där de nya trafiklederna drog fram, samtidigt som det ökade trafikbullret minskade kvaliteten på de intilliggande grönområdena, särskilt på Sicklaön och i Boo.

De utglesade villa- och flerfamiljshusområdena spädde på fragmenteringen av grönstrukturen, även om de senaste decenniernas inriktning på förtätning och exploatering av gammal industrimark till viss del minskat trycket på exploateringen av grönområdena.

Nuläge

Längs de gröna kilarna finns flera svaga länkar där trafikleder och bebyggelse minskat eller nästan helt skurit av kilen. De rekreativa sambanden blir därför otydliga. Kontakt finns dock mot Värmdölandet via Velamsund, Knarrnäs och Bölan. Tyresökilen med Tyresta nationalpark, Erstavik och Nackareservatet är i stort sett avskuren av bebyggelse längs Tyresöleden.

Naturomvandling: Avverkning av gammal skog, eventuell nedläggning av jordbruket vid Erstavik, nedläggning av bete vid de hagar och ängar som betas idag exempelvis vid Rensättra, Slumnäs och Drevinge utgör också hot mot variationsrikedom och upplevelsemöjligheter inom den rekreativa grönstrukturen. För den bostadsnära naturen utgörs det största hotet av förtätning, ökat buller, neddragning av skötsel och städning, igenväxning och slitage.

Störningar mellan brukargrupper: När grönområden minskar i storlek och allt fler ska använda dem försvinner vissa kvaliteter och värden som många uppskattar. De mest hotade värdena i tätortsnära skogar är ostördhet, tystnad och starka naturupplevelser. Skog och vildmark ”förparkas” när kraven ökar på tillgänglighet och trygghet.

Förtätning av glesa villaområden: Idag sker fortlöpande en förtätning av Nackas äldre stug- och villaområden. Här finns sällan plats för större parker eller sammanhängande grönstråk, för även om den gröna tomtmarken kan ha många rekreativa kvalitéer är den privat och därmed inte tillgänglig för sociala sammankomster, spontan lek eller bollspel.

Scenarier inför 2030

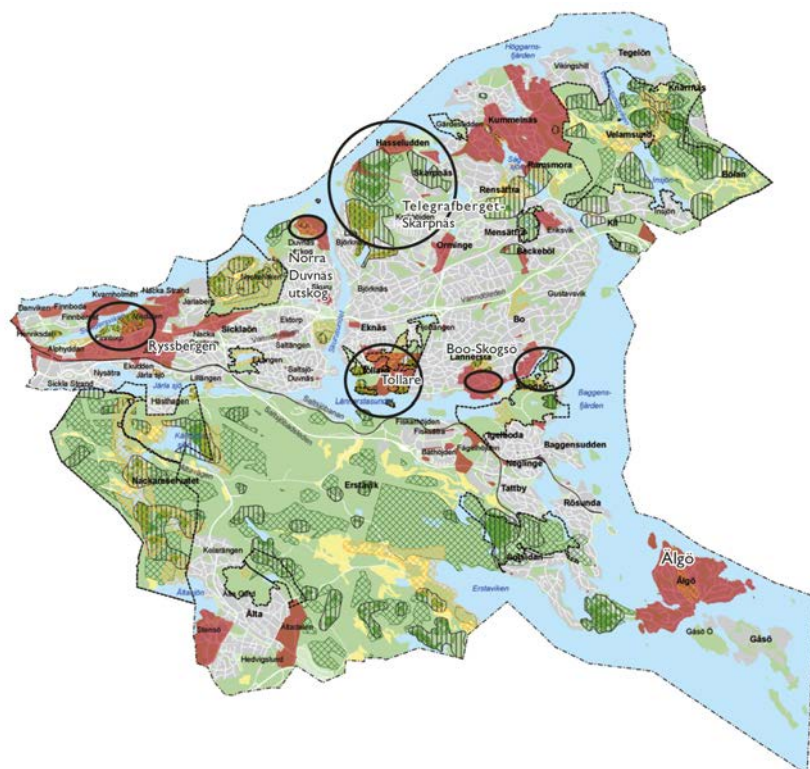
För att säkra upplevelsevärden kopplade till lek, samvaro och bostadsnära promenadstråk är det strategiskt viktigt att de små grönområden som fortfarande finns insprängda i kommunens villaområden inte bebyggs, utan kan bevaras och utvecklas som grönområden. Möjlighet finns också att skapa vandringsstråk och utveckla vissa strandpromenader längs vattnet, vilken är en positiv förändring som också har skett under senare år.

Helhetstrenden för Nacka är trots allt en ökad fragmentisering av grönytor - dvs. även om förlusten av totalytan av Nackas grönområden fortsätter så sker själva uppsplittringen i än högre takt. Utmaningen ligger i att försöka öka/återskapa de biologiska och rekreativa värdena i de grönytor som blir kvar, samtidigt som det är viktigt att försöka bromsa förlusten av totalytan.

Sammanfattande bedömning

En uppsplittring av de gröna ytorna leder till en förlust av biologisk mångfald och minskade möjligheter till rekreation. Helhetstrenden för Nacka är trots allt en ökad fragmentisering av grönytor - dvs. även om förlusten av totalytan av Nackas grönområden fortsätter så sker själva uppsplittringen i än högre takt. Utmaningen ligger i att försöka öka/återskapa de biologiska och rekreativa värdena i de grönytor som blir kvar.

Målet är relevant men det finns skäl att överväga om inte detta mål ska slås samman med målet 6.1.

Teckenförklaring, upplevelsevärden

- Variationsrikedom - mycket högt värde
- Skogskänsla - mycket högt värde
- Orördhet och trolska miljöer - högt värde
- Orördhet och trolska miljöer - mycket högt värde
- Pågående och nyligen antagna detaljplaner (utom vattenområden)
- Naturreservat
- Områden där utbyggnadsplaner påverkar höga upplevelsevärden för variationsrikedom, skogskänsla samt orördhet och trolska miljöer

Fig. 13. Utbyggnad i rekreativa kärnor.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 64

KFKS 2015/174-001

Inflytande och innovation som verktyg för att bli bäst på att vara kommun

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar rapport Inflytande och innovation i Nacka kommun – goda exempel den 27 april 2015. Rapporten överlämnas till nämnderna för kännedom.

Kommunstyrelsen uppdrar till stadsledningskontoret att tillsammans med invånare, medarbetare och civilsamhälle vidareutveckla metoder för inflytande. Uppdraget ska rapporteras till kommunstyrelsen senast vid sammanträdet den 14 december 2015.

Ärende

Ett av Nacka kommuns åtta övergripande mål är *Starkt medborgarinflytande*. Beslutet om mål och budget 2015-2017 poängterar vikten av medborgarinflytande; ”En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer, det arbetet ska därför förstärkas”.

En sammanställning av exempel på inflytandearbete som redan bedrivs eller har testats finns bifogad till tjänsteskrivelsen. Exempelen kommer bland annat från enheterna inom det tekniska området som arbetat med att förbättra sin externa dialog. Andra exempel är: Utbildningsenhetens arbete med kvalitetsutveckling, äldre enhetens teknikutveckling med de äldre och arbets- och företagarenhetens Advisory Board. Stadsutvecklingsarbetet i Nacka har hittills samlat på sig goda erfarenheter av att kommunicera och involvera invånarna. Arbetet presenteras i rapporten, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen och det arbete som genomförts inom ramen för Konsten att skapa stad analyseras mer i detalj i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015

Rapport: Inflytande och innovation i Nacka kommun – goda exempel

Lägesrapport: Konsten att skapa stad

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med förnyelseenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Inflytande och påverkansmöjligheter för medborgarna är viktigt så länge som det inte negativt påverkar andra medborgares rättigheter och möjligheter. Vänsterpartiet instämmer dock inte i alliansmajoritetens syn på hur detta ska hanteras.

”Kund”-undersökningar har i Nacka en mycket stor roll i styrningen av verksamheten. Sådana undersökningar kan ofta vara en temperaturmätare på verksamheten men i Nacka är tilltron till att undersökningarna säger sanningen, och hela sanningen, alldeles för stor. Bortfallet i undersökningarna är ofta mycket stort. Det gamla talesättet ”som man ropar får man svar” gäller i hög utsträckningen även här.

Kundvalssystemet är också ett system där Vänsterpartiet har en annan syn än alliansmajoriteten. Tanken att välja mellan olika anordnare ska ge den fullständiga valfriheten är helt fel. Att välja anordnare är ofta inte relevant, det är istället innehållet i den tjänst man får som bör kunna vara valbar. Hur ska jag som hemtjänstberättigad veta vilket av de 50-talet bolagen som ger bäst hemtjänst, bäst hemtjänst för mig? Än mer flagranta exempel finns. Och vilket inflytande har jag över verksamheten? Svar: Inget men är anordnaren dålig så kan du välja om.

Kundvalssystemet handlar egentligen inte om valfrihet och än mindre om inflytande, det handlar istället om att pressa kostnaderna, något som går ut över personal och brukare, samt om att ge den ”heliga” marknaden ytterligare ett område att härja på.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Inflytande och innovation som verktyg för att bli bäst på att vara kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar rapport Inflytande och innovation i Nacka kommun – goda exempel den 27 april 2015. Rapporten överlämnas till nämnderna för kännedom.

Kommunstyrelsen uppdrar till stadsledningskontoret att tillsammans med invånare, medarbetare och civilsamhälle vidareutveckla metoder för inflytande. Uppdraget ska rapporteras till kommunstyrelsen senast vid sammanträdet den 14 december 2015.

Sammanfattning

Ett av Nacka kommuns åtta övergripande mål är ***Starkt medborgarinflytande***. Beslutet om mål och budget 2015-2017 poängterar vikten av medborgarinflytande; ”En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer, det arbetet ska därför förstärkas”.

En sammanställning av exempel på inflytandearbete som redan bedrivs eller har testats finns bifogad till tjänsteskrivelsen. Exempelen kommer bland annat från enheterna inom det tekniska området som arbetat med att förbättra sin externa dialog. Andra exempel är: Utbildningsenhetens arbete med kvalitetsutveckling, äldre enhetens teknikutveckling med de äldre och arbets- och företagarenhetens Advisory Board. Stadsutvecklingsarbetet i Nacka har hittills samlat på sig goda erfarenheter av att kommunicera och involvera invånarna. Arbetet presenteras i rapporten, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen och det arbete som genomförts inom ramen för Konsten att skapa stad analyseras mer i detalj i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen.

Ärendet

Ett av Nacka kommuns åtta övergripande mål är ***Starkt medborgarinflytande***. I beslutet om mål och budget 2015-2017 poängteras vikten av medborgarinflytande; ”En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer, det arbetet ska därför

förstärkas”. Nacka kommuns vision ”Öppenhet och mångfald” och kommunens värdegrund betonar tilliten till var och ens förmåga. Dialog, medskapande och inflytande är viktiga verktyg i en strävan att bli bäst på att vara kommun.

Denna tjänsteskrivelse summerar flera rapporter om inflytandearbetet i kommunen idag. Bilaga 1 är en rapport med en rad goda exempel på inflytandearbete som bedrivits hittills. En del av Nackas inflytandearbete sker i form av kundval. Det är ett konkret sätt att ge invånaren kontroll och i praktiken leva vår grundläggande värdering om tillit till var och ens förmåga. Bilaga 2 summerar det arbete som pågår inom Konsten att skapa stad på Kvarnholmen.

Det finns behov av fler verktyg och metoder, ett än mer invånarfokuserat förhållningssätt, samt att dokumentera, sprida och synliggöra resultat av inflytandearbetet. Förväntningarna på dialogen ska vara tydlig för alla parter. Det är tydligt att inflytandearbetet kan antas få en högre utväxling om det struktureras och systematiseras ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser

Med en högre grad av processer som utformats utifrån invånarnas behov kan organisationen bli mer effektiv och snabbare på att lösa de problem och utmaningar invånarna står inför. Förslag till beslut har i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Med ett än mer systematiskt och strategiskt inflytandearbete i kommunen kan fler komma till tals och engagera sig. Ett ökat inflytande är värdefullt för såväl vuxna som barn och leder förhoppningsvis till att Nacka blir än mer hållbart.

Bilagor

1. Rapport: Inflytande och innovation i Nacka kommun – goda exempel
2. Lägesrapport: Konsten att skapa stad

Kersti Hedqvist
Enhetschef Förnyelseenheten

Pia McAleenan
Förnyelseenheten

RAPPORT

Inflytande och innovation i Nacka kommun – goda exempel

2015-04-27
Pia McAleenan
Förnyelseenheten

Sammanfattning

Ett av Nackas övergripande mål är **Starkt medborgarinflytande**. Visionen öppenhet och mångfald samt grundläggande värdering, *"Respekt för människors kunskap och egen förmåga, samt för deras vilja att ta ansvar"* är ytterligare verktyg som bidrar till att uppnå detta mål. I mål och budget 2015-2017 poängteras vikten av detta arbete framöver; *"En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer, det arbetet ska därför förstärkas."*

Denna rapport tar utgångspunkt från målet starkt medborgarinflytande. Rapporten och ger några goda inspirerande exempel från verksamheter i kommunen. Det stadsutvecklingsarbete som hittills genomförts bl.a. inom ramen för Konsten att skapa stad utvärderas och analyseras för att kunna inspirera resten av organisationen. En analys görs om vad som behövs för att omsätta vision, värdering och övergripande mål om starkt medborgarinflytande i vardagen för organisationen som sådan men framförallt för våra invånare. I en allt mer komplex värld är det viktigare än någonsin att bygga gemenskap, tankekraft och demokratiskt engagemang. Inflytande i alla dess former kan möjliggöra detta och ge Nacka en ytterligare injektion i sin strävan efter att bli bäst på att vara kommun.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar.....	4
1.1	Inflytande i Nacka – vad består det av?.....	4
2	Rapportens syfte.....	4
2.1	Hur arbetar vi idag?	5
3	Goda exempel på inflytande i Nacka kommun.....	6
3.1	Invånardialog i Nacka stad – Konsten att skapa stad	6
3.2	Ungt inflytande.....	7
3.3	Advisory Board	9
3.4	Processförbättring av extern dialog på Teknik.....	10
3.5	Kundundersökning inom utbildning.....	11
3.6	Teknik som ett komplement till traditionell äldreomsorg.....	12
3.7	Volontär i Nacka.....	13
3.8	Kundvalet i Nacka	13
4	Slutsatser.....	14

1 Bakgrund och förutsättningar

Nacka kommuns vision är öppenhet och mångfald och kommunens värdegrund betonar tilliten till var och ens förmåga. Att arbeta med dialog och medskapande är en självklarhet. I Nacka kallas denna dialog för ägardialog.

Nacka vill bli bäst på att vara kommun. För att förstå vad det innebär för våra invånare och vad vi behöver göra för att nå dit behöver vi hitta former för att tänka tillsammans med de vi är till för både genom att lyssna på behov och väcka intresse och engagemang för att vara medskapande. Både för att lösa de av kommunen utpekade utmaningarna och för att inventera kommande relevanta utmaningar. Delaktighet föder engagemang och nyskapande och kan både stärka demokratin och öka vår effektivitet.

Under hösten 2014 har exempel samlats in utifrån en förfrågan från Sveriges kommuner och landsting SKL som efterfrågade goda exempel på dialog och medskapande. Utifrån det insamlade materialet har denna rapport tagits fram som information till kommunstyrelsen.

1.1 Inflytande i Nacka – vad består det av?

Nacka kommun vill att invånarna ska ha starkt inflytande. Organisationen arbetar på olika sätt för att åstadkomma detta och provar och utvecklar nya former för information, dialog och medskapande. Arbetet som skett inom ramen för Nacka stad ska enligt majoritetsprogrammet utgöra förebild för det fortsatta arbetet.

För att möjliggöra för dem som bor verkar och vistas i Nacka att ha inflytande krävs att de får information om vad som är på gång ifrån kommunen men också att kanalerna är utformade för tvåvägskommunikation så att de också upplever det lätt att informera kommunen om vad som är på gång i Nackasambället. Att kunna komma med synpunkter är en viktig ingrediens för att möjliggöra inflytande. Ägardialog är de samtal som tjänstemän och politiker för med Nackaborna.

Syftet är att vi genom dialog på bästa sätt ska kunna definiera vad som är viktigt för de som bor verkar och vistas i Nacka och att vi genom att leverera detta skapar förutsättning för att Nacka uppfattas som bäst på att vara kommun av de vi är till för. Medskapande är den process med vilken inflytandet övergår från samtal till mer konkret samarbete. Varje beslutsprocess behöver säkerställa att en eller flera inflytandemöjligheter ges.

2 Rapportens syfte

Den här rapporten syftar till att beskriva det arbete med inflytande som pågår idag. Ambitionen är att genom att samla goda exempel från vår egen organisation både skapa inspiration och förutsättningar för lärande mellan olika enheter och processer, samt underlag för systematisering av arbetssätt.

2.1 Hur arbetar vi idag?

Av de olika exemplen i denna rapport framgår att kommunen arbetar med inflytande på många olika sätt. Ibland används inflytande som metod för att kvalitetssäkra och utveckla verksamheter, ibland för att diskutera hur fysiska platser ska utformas. Andra gånger används det för att inspireras och spana mot framtiden tillsammans med de som bor verkar och vistas i Nacka. För att tänka nytt behövs en öppenhet för oliktankande och hitta arenor för detta. En sådan arena som växt fram under de senaste två åren är NAV i Sickla. Här samlas myndigheter, företagare, entreprenörer, föreningar och nackabor för att lära om och av varandra. Kommunstyrelsen har dessutom flera råd som samlar civilsamhällets olika aktörer, Seniorrådet, Rådet för frågor kring funktionsnedsättningar, Näringslivsrådet och Brottsförebyggande rådet. Varje sommar genomförs också Ungt inflytande där Unga nackabor bjuds in för att vara med och komma med lösningar på våra identifierade framtidsutmaningar.

Flera verksamheter gör detta fantastiskt bra redan idag. På Trafikenheten träffar man t ex cyklister på väg till och från jobbet och för dialog med dem kring cykling, på VA/Avfall har öppna hus arrangerats vid Återvinningsstationerna som haft samma syfte. En väsentlig del av Nackas inflytandearbete sker i form av bredden av kundval. Det är ett konkret sätt att ge invånaren kontroll och i praktiken leva vår grundläggande värdering om tillit till var och ens förmåga.

3 Goda exempel på inflytande i Nacka kommun

3.1 Invånardialog i Nacka stad – Konsten att skapa stad

3.1.1 Bakgrund

I arbetet med Nacka stad provar kommunen nya och innovativa dialogmetoder. Målet är att engagera och involvera invånarna när Nacka bygger stad. Nacka stad är ett av norra Europas snabbast växande stadsutvecklingsprojekt. Stadsdelen ska växa med 14 000 nya bostäder, 10 000 arbetsplatser och en ny tunnelbanelinje till år 2030. Nacka kommun står inför stora utmaningar som förutsätter strategisk riktning, fördubblad takt i utbyggnadsprocessen och dialog med Nackaborna. För att vinna invånarnas förtroende och acceptans spelar medborgardialog och medskapande en viktig roll. I projektet ”Konsten att skapa stad” arbetar kommunen aktivt med konst, kultur och konstnärlig kompetens som verktyg för involvera invånarna. Syftet är att skapa en levande stad där människor trivs och mår bra. Vi testar metoder och aktiviteter i liten skala för att se vad som fungerar. Vi reflekterar och utvärderar kontinuerligt för att ta lärdom och systematisera metoderna. Målet är att Nackaborna ska känna sig delaktiga och engagerade när Nacka bygger stad. Ett internt mål är att inspirera innovativa arbetssätt samt ge dem ett strategiskt fäste. En heltidsanställd projektledare, Katarina Fredrika, arbetar aktivt med att implementera Konsten att skapa stad i hela organisationen. Läs mer fördjupad analys i bilaga 2 Konsten att skapa stad.

3.1.2 Exempel och resultat

Visionsverkstaden: Under några veckor hösten 2013 fanns tjänstemän och politiker på plats i den interaktiva utställningen ”Visionsverkstaden” i Sickla köp kvarter och Nacka Forum för att prata med Nackabor och samla in tankar om den framtida staden i Nacka. Över 5 000 Nackabor besökte Visionsverkstaden och cirka 900 tjänstemän, elever, företagare, seniorer och politiker deltog i olika workshops. Resultatet av dialogen är grunden för visionen ”nära och nyskapande” som antogs av kommunstyrelsen i februari 2014. Visionen ska vara vägledande i stadsutvecklingen.

Snacka med en konstnär om Skvaltån: Under några dagar under våren 2014 samtalade konstnärer med de boende om hur området Skvaltån kan utvecklas. Resultatet av dialogen kommer att användas i detaljplanarbetet.

Hitta till naturen i Sickla: Två landskapsarkitekter promenerade med pensionärer, hundägare och barngrupper i området för att fånga upp kunskap och önskemål om vilka som är favoritstråken och vad som hindrar och stör fotgängare på västra Sicklaön. Projektet resulterade i en temporär fotoutställning i gångtunneln vid Nacka station.

Kolibri – medskapande på Kvarnholmen: Under hösten har boende på Kvarnholmen bjudits in till 6 workshops med konstnärer och stadsplanerare. 60 kvarnholmsbor mellan 3-80 år har deltagit och resultatet är konkreta förslag på hur två offentliga platser på Kvarnholmen kan utformas till ”oaser i byggkaoset”. Förslagen ska förverkligas med start sommaren 2015. Kolibri är en del i Konsten att skapa stad och en metod att arbeta medvetet med konst och konstnärlig

kompetens som en resurs i stadsutvecklingen. Syftet är att skapa en levande stad där människor trivs och mår bra.

Nya gatan: I augusti invigdes Nya gatan i Vikdalsrondellen. De sex meter höga husfasaderna är inspirationsbilder av hur husen kan se ut när vi bygger Nacka stad. Under hösten har Nackabor i alla åldrar målat, klippt och klistrat samt skickat in sina bilder på hus. Vi fick in 203 bidrag och under våren 2015 får Nackaborna chansen att rösta fram sin favorit. De fem vinnande husen kommer att monteras upp i Vikdalsrondellen. Slutresultatet kommer bli en mix av byggnader som Nackaborna vill se i staden.

Utvecklade former för tidig dialog och samråd: Sedan några år tillbaka har kommunen testat olika former för tidig dialog och samråd. Exempel på det är interaktiva 3D-kartor med möjlighet att lämna idéer och synpunkter, enkäter, samrådspromenader och öppna hus. Dialog med invånare har genomförts i tidiga skeden, exempelvis i programarbetet i Älta centrum, Henriksdal och Nacka strand. För att kvalitetssäkra dialogen i stadsbyggnadsprocessen upprättas just nu rutiner och checklistor.

En attitydmätning gjord 2014 visar att cirka 50 procent av Nackaborna är positiva eller mycket positiva till en tätare stad på västra Sicklaön. Cirka 27 procent är varken negativa eller positiva och 20 procent är negativa. Vi tror att god kommunikation och utvecklade former för dialog bidrar till fortsatt positiv opinion, färre överklaganden och kortare detaljplaneprocesser.

Kontaktperson Pernilla Svenningsson, pernilla.svenningsson@nacka.se
Katarina Fredrika, projektledare Konsten att skapa stad tfn 072-312 26 55
katarina.fredrika@nacka.se

Formaterat: Understruken, Teckenfärg: Blå

3.2 Ungt inflytande

3.2.1 Bakgrund

Med Ungt inflytande får unga människor i Nacka kommun i enlighet med Nacka kommuns grundläggande värdering samt artikel 12 i barnkonventionen möjlighet att medverka och påverka. Unga människors engagemang, tankar och idéer ska betraktas som en resurs för samhällsutvecklingen. Istället för ett traditionellt feriearbete får ett 20-tal gymnasieelever lära sig mer om barnkonventionen och genom kreativa utvecklingsprocesser möjlighet att påverka verkliga kommunala utmaningar. Under sommaren 2014 var temat Nacka stad, en levande stad för alla. När Ungt inflytande på detta sätt ger ungdomarna uppdrag som svarar mot verkliga behov i kommunal verksamhet skapas också en dialog mellan unga och tjänstemän och beslutsfattare. Metoden används för feriearbete under 3 veckor på sommaren men används även i kortformat under andra lov under året.

3.2.2 Exempel och resultat

På individnivå skapas enligt ungdomarna vänskapsband och personlig utveckling sker. En pilot menar att en effekt av Ungt inflytande är att det effektivt förhindrar segregation mellan ungdomar från olika delar av Nacka. ”*man ser att Nacka hänger ihop och sommarjobbet spräcker fördomar som man kanske hade i början*” Kunskaper om

barnkonventionen och kommunen ökar också. Resultaten från 2012 visar följande:

- 100% förstår efter Ungt inflytande hur de kan påverka i sin kommun. Innan programmet uppgav 38,5% att de visste hur den kunde påverka.
- 100 % känner efter Ungt inflytande att de kan göra sin röst hörd och komma till tals i sin kommun. Innan programmet kände 46,2% detta.

Ungt inflytande ger nya idéer, ingångar och angreppssätt. Detta är enligt flera intervjuade direktörer viktigt i en så komplex organisation som en kommun. Uppdragen och de resultat de utmynnat i ser ni i uppställningen här nedanför:

År/Utmaning

2008 Ungas engagemang		Ungt inflytande som sommarjobb infördes
2009 Drömskolan		Har inspirerat strategiskt tänk på KU-enheten och spridits bland rektorer och skolchefer i regionen.
2010 Drömarbetsplatsen		Inspirerade i viss mån projektet stadshuset
2010 Drömsamhället		Utgjorde ett av många inslag av inflytande på Nackas översiktsplan
2011 Entreprenöriellt lärande i skolan		Inspirerar fortfarande strategiska beslut på KU-enheten
2011 Socialtjänst i framkant	En app har utvecklats och prisats på innovationsgalan. Socialtjänsten är ute och träffar all personal på Nackas skolor. IFO har inspirerats om att öppna upp sin verksamhet.	Studiebesök har genomförts i Malmö som lanserat <i>Soc-tanter på nätet</i> . Tankarna om att utveckla ombud för ungas kontakt med socialtjänsten är under uppbyggnad.
2011 Karriärgallerian	Receptionen är numera bemannad, ett Advisory board med ungdomar som rådgivare har skapats och hemsidan har förbättrats.	Inom ramen för ”ung och aktiv” har ett mentorskapsprogram tagit form.
2012 IT i skolan	En idé, <i>Utryckarna</i> är genomförd. Ett nätverk är bildat kring digitalt lärande.	Piloterna har besökt FFS rektorer, varit på en skola, och den del av Tieto som arbetar med mobila lösningar. Arbete pågår
2012 Medborgardialog		
2013 Fritid och kultur- en plats för framtiden, Morgondagens digitala kommunikation, Mångfald på arbetsmarknaden		Nacka snackar – korta filmer på webben används brett på nacka.se

2014 Nacka stad – en levande stad för alla

Nacka soffan har testas som format, grund till arbetet för Välfärdsfastigheter i staden, underlag för kommunikationsarbete med Nacka stad

Kontaktperson

Pia McAleenan Förnyelseenheten

pia.mcaleenan@nacka.se

3.3 Advisory Board

3.3.1 Bakgrund

Advisory Board (AB) som är en del av Arbets- och företagsenhetens verksamhet, har varit verksam i snart två år. AB fungerar som ett rådgivande organ till tjänstemän i kommunen i högaktuella frågor. I gruppen finns 12 ungdomar i åldern 16-24 som tillsammans representerar samtliga kommundelar i Nacka. Advisory Board är ett sätt att öka ungas delaktighet i den kommunala processen samtidigt som kommunen får ta del av unga Nackbors åsikter och tankar om aktuella frågor.

Samtliga enheter i Nacka kommun har möjlighet att lyfta olika frågeställningar som är aktuella inom just deras område. Möten sker 1 gång per månad och inkommande frågeställningar konkretiseras genom frågor såsom, vårt behov - vad undrar vi? Och, vad är önskat resultat? Ungdomarna i Advisory Board uppmanas att i sina egna nätverk insamla åsikter och inför nästkommande möte fråga x antal personer hur de ser på frågeställningen. Innan diskussionerna börjar gör enheten en kort presentation av bakgrund till frågeställning (vad vet vi, varför bör det diskuteras osv). Sedan angrips frågeställningen på flera sätt och i flera olika konstellationer. Öppna diskussioner varvas med gruppdiskussioner och eget arbete. Den information som ungdomarna samlat in när de frågat sin omgivning angående frågeställningarna lyfts också fram på olika sätt. Karriärgallerian sammanställer och återrapporterar resultaten av mötet till samtliga parter och följer inom rimlig tidsplan upp med beställande enhet för att återkoppla till medlemmarna i AB.

3.3.2 Exempel och resultat

Advisory Board har behandlat flera olika frågor genom året. Frågor kan kopplas till bland annat områden som psykisk ohälsa, missbruk hos unga, ensamkommande flyktingbarn och kopplingen mellan skola och arbetsliv. Ca 20 ungdomar från Nacka har under åren fått möjlighet att komma med sina åsikter och tankar kring dessa frågor och vi har på så sätt ökat framförallt unga människors möjlighet till inflytande i kommunen. Några konkreta resultat från åren som gått:

- Under temat "ensamkommande flyktingungdomar" funderade ungdomarna kring vad unga flyktingar kunde tänkas behöva när de kom till Sverige. Något som de kände behövdes var ett extra stöd till ungdomarna. De var sedan med och utvecklade idén med guider specifikt för ensamkommande flyktbarn/ungdomar. Guiderna arbetar ideellt och

- introducerar och guidar den nyanlände i lokalsamhället och guider och ungdomar matchas utifrån gemensamma intressen och erfarenheter.
- Under temat psykisk ohälsa diskuterades vikten av kontaktnät och att ha något vettigt att göra utanför skolan. Föreningslivet togs upp som en funktion som ungdomarna såg kunde minska utanförskap och psykisk ohälsa. Ungdomarna såg utifrån egen erfarenhet att det var svårt att veta vad som egentligen fanns på föreningssidan och att man inte vet vem man ska vända sig till om man har ett speciellt intresse. De föreslog därför en föreningsmessa där unga Nackabor blev inbjudna att prata med olika föreningar och prova på olika aktiviteter. De fick sedan vara involverade i och komma med åsikter till kommunens fritidsenhet kring vilka föreningar som skulle bjudas in, vad som var viktigt att tänka på för att göra så många som möjligt delaktiga och hur man skulle marknadsföra mässan.
 - Ett annat tema ungdomarna arbetat med är missbruk bland unga i Nacka. Nackas beroendemottagning för unga ”MiniMaria” kom med frågor såsom ”Hur kan vi (MiniMaria) attrahera och möta ungdomar?”. Ungdomarna arbetade fram flera faktorer de ansåg viktiga i arbetet med unga med missbruk som sedan togs om hand och delvis implementerades i verksamheten. Det handlade om alltifrån marknadsföring och arbetssätt till hur man kan stärka ungdomar till att inte börja missbruka.

Under åren med Advisory Board har vi sett att ungdomar är kapabla till otroligt mycket. Vi har lärt oss att unga medborgare vågar och vill mycket och inte är rädda för att prata öppet och tänka stort. Något som varit viktigt och som vi sett bidragit till olika infallsvinklar är det faktum att ungdomarna varit i olika åldrar, med olika bakgrund och representerat samtliga kommundelar. Detta har gett oss ett brett perspektiv och mångfald.

Kontaktperson: Emmeli Söderholm emmeli.soderholm@nacka.se

Ändrad fältkod

3.4 Processförbättring av extern dialog på Teknik

3.4.1 Bakgrund

Nacka kommun arbetar sedan länge processorienterat. Inom ramen för att bli bäst på att vara kommun behöver vi förenkla för både medborgare och tjänstemän. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta blir än viktigare de närmaste åren då Nacka växer med 45 000 personer. Den kommunala organisationen kan inte växa i samma omfattning utan vi måste hitta smartare sätt att arbeta för att hantera denna situation. Projektet stödjer organisationen i arbetet att skapa möjlighet till gemensam reflektion och innovation i sina dialogprocesser. En testomgång av metoden har genomförts inom Teknikprocessen. Kan vi få de små sakerna kunderna vänder sig till oss för att lösa att fungera så bygger vi ett förtroende även för de större problemen som vi ska lösa. Medarbetarna får i smågrupper inventera vilka dialogärenden de har och de registrerar sedan alla ärenden de har med extern part under två veckor. Under workshop två analyseras

och prioriteras detta underlag och dialogprocesser prioriteras fram som behöver utvecklas.

3.4.2 Exempel och resultat

Projektet syftar inte bara till att skapa en dialog och reflektioner internt på hur våra nuvarande processer ser ut utan också fundera kring hur de bör se ut i framtiden. Finns saker vi kan göra smartare, annorlunda och som möjliggör än högre kvalitet ur ett kundperspektiv? Genom att så tidigt som möjligt få frågorna till rätt person snabbas ärendena upp och kunderna får snabb respons. Avstämnings-möten med vårt kontaktcenter och interna Kundservice gör att vi testat och utvecklar formerna så att det vi levererar blir ännu bättre för de vi är till för. Kontaktpersoner:

Pia McAleenan Förnyelseenheten pia.mcaleenan@nacka.se
Jenny Andersson Förnyelseenheten jenny.k.andersson@nacka.se

3.5 Kundundersökning inom utbildning

3.5.1 Bakgrund

Enkätundersökningar till föräldrar och elever har nu genomförts årligen under tio år på Nackas förskolor och skolor. Kundundersökningarna är en del i utbildningsnämndens kvalitetssystem. Målet är ytterst att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Undersökningen syftar till att synliggöra föräldrars och elevers syn på verksamheten i förskola och skola i olika avseenden. Undersökningen genomförs inom ramen för VÅGA VISA, samarbetet om utvärdering som Nacka deltar i. 2014 genomfördes undersökningen i tio kommuner i Stockholms län. När det gäller gymnasieskolan genomförs en gemensam undersökning i hela länet.

Undersökningen genomförs en gång per år till samtliga föräldrar i förskola och pedagogisk omsorg, samt till föräldrar och elever i utvalda årskurser i förskoleklass och grundskola. Förskolor och skolor delar ut Eleverna besvarar som regel enkäterna i skolan, varav en del på webben. Föräldrar fick enkäten direkt av förskolan/skolan eller via sitt barn. Föräldrar kan välja på att svara på webben eller på papper. Genomförandet administreras av ett undersökningsföretag. Frågorna i undersökningen utgår från läroplanen, och några frågor bestäms utifrån kommunens egna mål.

3.5.2 Exempel och resultat

Resultaten används som underlag i utvecklingsarbete på förskolor och skolor. Många förskolor och skolor använder resultaten som utgångspunkt i fördjupade samtal med föräldrar och elever. Många förskolor och skolor beställer resultaten uppdelade på avdelning och klass. Resultaten är också viktigt underlag i utbildningsnämndens och förskolors och skolors uppföljning av strategiska mål på kommunnivå. Resultaten används också som underlag i samtal mellan kommunens tjänstemän och ledningen för förskolan/skolan.

Sammantaget har andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten ökat så gott som varje år. 2005 var andelen nöjda i genomsnitt 86 procent – 2014 hade andelen ökat till 90 procent. Förbättringen över tid är särskilt tydlig i förskolan, där vi också kan konstatera att allt färre förskolor har låg andel nöjda föräldrar. Kommunen menar att den återkommande mätningen av föräldrars och elevers synpunkter har bidragit till ökningen då det satt ljuset på dessa gruppers perspektiv och möjliggjort för enheter att följa upp effekter av förändringar. Många instämmer i att verksamheten är trygg och stimulerande, medan arbetsro och inflytande ofta rankas något lägre. Kontaktperson Carina Legerius, utvärderingsexpert, carina.legerius@nacka.se

3.6 Teknik som ett komplement till traditionell äldreomsorg

3.6.1 Bakgrund

Äldreomsorgens utmaningar i Nacka som för många andra kommuner är att möta framtidens befolkningsutveckling och de blivande äldres krav på äldreomsorgen. Nacka har under drygt två år varit deltagare i EU projekt ”*Innocare*”. Där målet var att testa och använda innovativ teknik inom äldreomsorgen. Efter en kartläggning vilka produkter som fanns på marknaden valdes dessa ut och därefter involverades hemtjänstföretag som var intresserade att vara med i projektet. Hemtjänstföretagen var aktiva med att få deltagare inom hemtjänsten. Produkterna testades i över 1 år. Parallellt genomfördes en film om produkterna och nyttan av dessa utifrån ”kundperspektiv”. Två filmer producerades – en tre minuters film med bara produkter och en tio minuter lång med bl.a. intervjuer från de som använder produkterna.

3.6.2 Exempel och resultat

Framgångsfaktorn i projektet var att kunder och hemtjänstföretag var delaktiga i processen och kunde påverka. Filmerna innebar en stor fördel att få ut budskapet till andra hemtjänstföretag, tjänstemän och politiken då filmen utgick från de äldre. Filmen visas i alla sammanhang där äldreomsorgens chef hade möjlighet att få fram budskapet vilket medför en ökad förståelse och kunskap att tekniken inte är till för att ta över utan vara komplement. Dialog med politiken under perioden underlättade även med filmen då det var kunderna själva som beskriver med stor glädje och trygghet vad dessa har medfört. Politiskt beslut finns nu att Nacka är en e-hemtjänst kommun från 2015.

Ett annat initiativ som har genomförts är att äldreomsorgschefen har gjort en kortfilm och tackat kunderna som har besvarat brukarenkäten. En kort beskrivning hur resultatet i enkäten såg ut framkom också. Dessutom så slutade filmen med att uppmana medborgarna att höra av sig till äldreomsorgschefen om de hade några synpunkter då det är viktigt för den fortsatta kvalitetsutvecklingen. Vinsten här är en öppenhet och att medborgarna får ett ansikte en ”tjänsteman”. Resultatet blev ingen anstormning som många trodde, däremot mycket positiva signaler från till exempel föreningsliv mm att kommunen ”vågar” bjuda upp till dans.

Kontaktperson: Annelie Söderlund enhetschef
anne-lie.soderlund@nacka.se

3.7 Volontär i Nacka

3.7.1 Bakgrund

Sedan 2007 då Kommunstyrelsen gav i uppgift att vårda, bredda, utveckla och synliggöra det ideella engagemanget, har Volontär i Nacka funnits. Engagemanget bland invånarna är naturligtvis väsentligt när Inflytandemöjligheter ges. Koordinator Nannette Busgen fungerar idag som en länk mellan det civila samhället, kommunens skattefinansierade verksamheter och andra aktörer. Sedan 2014 tillhör Volontär i Nacka Valfärd samhällsservice. Fokus har sedan starten varit integration av nyanlända, utanförskap och rusta verksamheter för att kunna ta emot volontärer. Volontär i Nacka fångar in, tar vara och förmedlar mångfalden inom det ideella arbetet

3.7.2 Resultat

Det finns i Nacka 100 organisationer från det offentliga, privata eller ideella som vill ha volontärer till sina verksamheter. Antalet registrerade volontärer uppgick under 2014 till 304 st. 61 personer nyregistrerades under året. De allra flesta är kvinnor och vanligast är att man har arbete eller studerar. Flertalet av de som engagerat sig i Volontär Nacka bor på Sicklaön. De områden som det är störst intresse att arbeta med är enligt Volontär i Nackas årsberättelse 2014:

- Socialt frivilligt arbete
- Barn
- Ungdomar
- Kultur och konst
- Djur

Kontaktperson: Nannette Busgen, Volontärkoordinator
nannette.busgen@nacka.se

3.8 Kundvalet i Nacka

Ett viktigt sätt för invånare i Nacka att utöva inflytande är genom kundvalet. När invånarna har behov av individuell service i form av Valfärdstjänster t ex förskola, vuxenutbildning, eller hemtjänst är det kommunens uppdrag är att se till att dessa valfärdstjänster utförs på ett så bra vis som möjligt. I kundvalet ges de som har rätt till någon form av valfärdstjänst möjlighet att avgöra vad som är god kvalitet. Kommunen ger möjlighet för kunderna att själv välja vem som ska utföra den tjänst de har rätt till, och då måste leverantören som ska utföra servicen anstränga sig för att bli vald. Anordnarna kan vara kommunalt ägda, drivas av privata företag eller ideella krafter. För att få bli anordnare måste de leva upp till kommunens krav och kan då bli auktoriserade eller teckna avtal enligt lagen om valfrihetssystem. I kundvalet följer pengarna kunderna. Anordnaren som invånaren väljer får ersättning för den service som utförs. Kommunens uppdrag att betala för, utveckla och utvärdera valfärdstjänster blir både tydligare och effektivare.

4 Slutsatser

Inflytande är bra både för Nacka kommun som organisation och den verksamhet som bedrivs men också för människorna som deltar. Resultaten har varit övervägande positiva i det inflytandearbete som hittills genomförts vilket framgår av de olika exemplen i denna rapport.

Under hösten 2014 anordnades två workshops på temat dialog och medskapande¹. De inbjudna deltagarna representerade olika delar av verksamheten och förutom att de delgav varandra sina goda exempel diskuterade de även hur ytterligare utveckling skulle kunna ske både internt men också externt gentemot invånarna. Här följer några idéer:

Internt

- Behov av en gemensam definition av inflytande och inspirera och sprida goda exempel i organisationen. Kommunikatörerna kommer här att kunna utgöra en viktig resurs.
- För medarbetarna kan det också vara viktigt att tydliggöra det konkreta handfasta stödet i t ex en Nacka-utformad dialogtrappa med medhängande verktygslåda och goda exempel. Allt för att ytterligare underlätta att metoder och förhållningssätt blir än mer en del av Nackainvånarnas vardag.
- När exemplen sammanställdes till SKL blev det tydligt att detta var första gången som viss sådan dokumentation efterfrågades. Kanske behöver vi bli bättre på att efterfråga den internt också. När vi dokumenterar våra exempel och hur vi gått till väga, behöver vi också koncentrera oss på vilka resultat och effekter invånarinflytandet haft. Den sammanställning som Konsten att skapa stad genomfört av utfört arbete och som systematiskt följt upp effekterna av de olika satsningarna är en bra förebild.
- Inflytande som del av styrning och ledning är viktigt att hantera. En möjlig modell skulle vara att tydligt koppla inflytande till den strategiska diskussionen som föregår mål och budgetprocessen och sedan följa denna året igenom. En enhetlig modell kan underlätta det organisatoriska lärandet och öka politikens förmåga att prioritera i framtiden. En sådan modell bör inbegripa tankar kring hur vi når de som vi vanligtvis inte kommer i kontakt med.
- Ett tydliggörande vad våra olika roller är i inflytandearbetet som politiker och tjänstemän är också något som skulle underlätta arbetet.

¹ 3 nov och 18 december

Externt

- Utmaningar utifrån ett invånarperspektiv är: att vi lyckas förmedla att vi tar invånarnas synpunkter på allvar, att vi lyckas engagera de i tidiga skeden och att vi inte tänkt färdigt när de bjuds in.
- Invånarna behöver tydliga ramar för hur och vad de ska få ha inflytande på och återkoppling som gör att de nästa gång de tillfrågas av utöva inflytande ser det som positivt att engagera sig igen.

Vi kan utifrån dessa diskussioner och de olika exemplen i denna rapport bli ännu bättre på att skapa förutsättningar i våra beslutsprocesser för invånarna att vara medskapande. Erfarenheterna från arbetet på Kvarnolmen visar att engagemanget hos de boende blir större ju närmare ämnet för dialog de befinner sig själva och ju tidigare i processen som de bjuds in. Här behövs ett än mer systematiskt arbete för att utveckla detta. De interna utmaningar organisationen behöver lösa är förutom att utveckla en sådan systematik, skapa processflöden utifrån ett invånarperspektiv, erbjuda en inspirerande palett av olika metoder och verktyg på respektive inflytandenivå samt skapa incitament för ännu mer samverkan. Inflytandearbetet behöver precis som allt annat utgå ifrån vår vision om öppenhet och mångfald. Ju mer transparenta vi kan vara och i ju fler sammanhang, varianter och former inflytande dyker upp desto bättre för invånarna och för vår verksamhet.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

POSTADRESS

Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS

Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON

08-718 80 00

E-POST

info@nacka.se

SPS

716 80

WEBB

www.nacka.se

ORG.NUMMER

212000-0167

LÄGESRAPPORT

Konsten att skapa stad

2015-04-27

Pernilla Svenningsson

Sammanfattning

Nacka bygger stad enligt visionen nära och nyskapande. Det innebär bland annat att vi vill öka innovationstakten och utmana vårt traditionella sätt att tänka och göra inom stadsutvecklingen. Det handlar också om att testa nya arbetssätt, metoder, modeller och processer i syfte att skapa en levande stad där människor trivs och mår bra. Vi vill att Nackaborna ska känna sig delaktiga och engagerade när vi bygger stad tillsammans.

Inom ramen för projekt ”Konsten att skapa stad” utforskar Nacka kommun hur konst, kultur och konstnärlig kompetens kan få en ny och starkare roll inom stadsutvecklingen. Medvetenheten om de mervärden konsten, kulturen och kreativ kompetens kan skapa i stadsutveckling ökar. Modern forskning visar att kreativ kompetens i samhällsstrukturer och företagsverksamheter ökar innovationstakten och tillväxten stärks. Konsten och kulturen betraktas inte längre bara som en lockande faktor utan har en avgörande roll för innovationsverksamheten.

Vi har den uppfattning att kreativa miljöer och kulturella aktiviteter kan medföra omfattande fördelar och att kreativa platser leder till att människor trivs och känner sig trygga. Medvetenheten om sambandet mellan kulturellt kapital och stadsekonomi har också ökat. I Konsten att skapa stad arbetar vi för att öka medskapandet och förbättra medborgardialoger genom att använda konst, kultur och konstnärlig kompetens som kommunikationsverktyg och resurser med förnyande perspektiv.

Nacka kommun har starkt medborgarinflytande som ett av sina 8 övergripande mål. Även i det nya majoritetsprogrammet för kommande mandatperiod lyfts också vikten av dialog och medskapande med civilsamhället. *”Vi strävar efter att kontinuerligt utveckla dialogen mellan medborgare och kommun och vi vill pröva nya former för medborgarinflytande, t ex i stadsplaneringen och i utvecklingen av de lokala centrumområdena”*

Under 2013-14 har Nacka kommun inom ramen för stadsutvecklingsarbetet i mindre skala testat olika metoder för att skapa dialog och medskapande tillsammans med Nackaborna. Projektledare för Konsten att skapa stad är konstnären Katarina Fredrika.

Här följer en sammanfattning över vilka projekt som genomförts och en kvalitativ utvärdering av respektive projekt.

Pernilla Svenningsson
Kommunikatör i Nacka kommun

Innehållsförteckning

I	Projekten.....	4
I.1	Visionsverkstad	4
I.2	Rap med ledningsgruppen.....	4
I.3	Fotokurs för unga Nackabor.....	5
I.4	En plats för alla.....	6
I.5	Rörelserna i Skvaltanstråket.....	6
I.6	Miljön på Sickla skoltomt.....	7
I.7	Hitta till naturen i Sickla.....	8
I.8	Handledda tvärgrupper	9
I.9	Levande Kvarnholmen	9
I.10	Kolibri på Kvarnholmen	10
I.11	Nya gatan.....	11
I.12	Seminarie serie för byggherrar och konstnärer	12
2	Sammanfattning av Konsten att skapa stad.....	12
3	Slutsatser	13

I Projekten

I.1 Visionsverkstad

Under några veckor hösten 2013 fanns tjänstemän och politiker på plats i den interaktiva utställningen ”Visionsverkstaden” i Sickla köp kvarter och Nacka Forum för att prata med Nackabor och samla in tankar om den framtida staden i Nacka. Över 5 000 Nackabor besökte Visionsverkstaden och cirka 900 tjänstemän, elever, företagare, seniorer och politiker deltog i olika workshops. Resultatet av dialogen är grunden för visionen ”nära och nyskapande” som antogs av kommunstyrelsen i februari 2014. Visionen ska vara vägledande när Nacka bygger stad.

Målet var att i dialog med Nackaborna få fram den vision som ska vara vägledande när vi bygger Nacka stad.

Resultatet

Visionsverkstaden besöktes av 5000 Nackabor och resulterade i den vision som nu är vägledande när vi bygger Nacka stad.

Risker

Varje gång kommunen provar nya metoder följs detta av ett ifrågasättande. I synnerhet när de metoder som används inte endast är siffror och ord. Risken är att medborgare och andra inte ser nyttan med att lägga ekonomiska medel på konstnärlig kompetens som resurser för nya processer och metoder, när äldreboenden och daghem har grundläggande behov som inte är tillfredsställda.

Slutresultat

Att möta 5000 Nackabor, under en begränsad tid, och ta del av deras tankar kring hur de vill ha framtidens Nacka stad har varit värdefullt. De människor som besökt Visionsverkstaden har representerat olika nationaliteter, åldrar, kön och sociala grupper. Att ha visionsverkstaden i de två stora köpcentren i Nacka som har ett naturligt flöde har skapat denna blandning av Nackabor. Ett lyckat projekt.

I.2 Rap med ledningsgruppen

I december 2013 började visionsarbetet för Nacka stad närma sig sitt slut. Ett flertal textdokument och ord fanns framtagna som beskrev visionen i ord och siffror. För att fördjupa förståelsen och öka känslan inför det kommande arbetet arrangerade Konsten att skapa stad en eftermiddag för ledningsgruppen i kommunen, ca 20 personer inklusive stadsdirektören. Tillsammans med två dansare och en rappare fick de översätta visionen i streetdance, så kallad livsdans och rapp. Till exempel, hur ser tät och blandad ut i streetdance, och hur känns det? Hur ser nyskapande ut som livsdans, eller hur låter en rappad text om visionen?

Målet med detta var att internt inom ledningsgruppen öka förståelsen för visionen och ett sätt att utmana hur ledningen arbetar med samspel, kreativitet och tillit.

Resultatet blev en ökad förståelse för visionen hos ledningsgruppen, vilket också var målet.

1.3 Fotokurs för unga Nackabor

Nacka kommun vill veta vad unga Nackabor tycker om i dagens Nacka och vad de vill se mer av i framtiden. Under ledning av professionella fotografer, Alvaro Campo och Patrik Engquist gavs 14-20 åringar i Nacka möjlighet att vid tre tillfällen gå en fotokurs och utveckla sig som fotografer. Nacka kommun erbjöd kursen kostnadsfritt för deltagarna, som i utbyte gav Nacka kommun tillgång till bilderna. Bilderna skulle senare visas i en fotoutställning och på så sätt bidra till utvecklingen när Nacka bygger stad. Detta gjordes i samarbete med Dieselverkstaden, Henriksdals fritidsgård, Nacka konsthall och Fotoavdelningen.

Målet var att få fram 200 bilder som speglar vad unga Nackaborna tycker, tänker och känner. Fotografierna skulle visa områden, platser och byggnader som deltagarna vill se mer av i framtiden och även vad man inte vill se i framtiden. Vad är fint? Vad är fult? Deltagarantalet ska vara minst 30 ungdomar mellan 14-20 år.

Resultat

Trots gemensamma marknadsföringsinsatser från Nacka kommun, Dieselverkstaden och Henriksdals fritidsgård anmälde sig endast 18 ungdomar till kursen. Av dessa kom 11 ungdomar till kurstillfälle 1 av 3. Kurstillfälle 2-3 hade endast 3 deltagare. Det levererades endast 20 bilder, vilket tyvärr omöjliggjorde en fotoutställning.

Risker

Lågt deltagande ger inte en representativ bild av vad unga Nackabor vill se i Nacka stad. För få bilder ger inget underlag för en fotoutställning.

Slutbedömning

Nacka kommun gjorde två separata försök att ordna fotokurser för ungdomar i Nacka. Trots detta har intresset varit minimalt från ungdomarna. Vår bedömning är att det inte finns underlag för fotokurser för ungdomar, åtminstone inte i prövat format. Troligen tycker de redan att de kan fotografera och ser inget behov av kurs enligt given modell. Vi har också bett deltagarna som anmält sig till kursen att besvara en enkät för att få reda på varför de inte fortsatte kursen, men tyvärr inte fått den besvarad.

I.4 En plats för alla

Våren 2014 fick Karlsson & Björk i uppdrag att skapa en inbjudande mötesplats utanför Nacka stadshus. Under några veckor fanns de på plats framför och runt Stadshuset för att iaktta och prata med de som rör sig kring platsen för att komma fram till vad de skulle skapa. Projektet finansierades av Innovativ kultur, varandemiljöföretaget Vivaldi och Nacka kommun.

Mål

Skapa en inbjudande mötesplats för de som jobbar i Stadshuset och även för de som besöker och som rör sig kring Nacka stadshus. En plats som attraherar en mångfald av människor – en plats för alla.

Resultat

Den 25 juni 2014 invigde Mats Gerdau installationen eller möbelgruppen ”plats för alla” där världens längsta och världens kortaste person kan mötas utanför Nacka stadshus. Den minsta stolen är byggd för att passa världens kortaste person och den största stolen ska passa världens längsta person. Formgivarna Erik Björk och Mattias Karlsson har tillsammans skapat en installation i form av fem stolar i olika storlek. Stolarna befinner sig i gränslandet mellan möbel och utsmyckning.

Slutbedömning

En plats för alla är en naturlig plats utanför stadshusets entré och används flitigt av alla. Den väcker intresse och lockar till möten, dessutom skapar den diskussioner och tankar kring de olika storlekarna. Den representerar även Nackas vision som nära och nyskapande. Ett lyckat projekt.

I.5 Rörelserna i Skvaltansstråket

Skvaltansstråket är en del av västra Sicklaön som kommer att få ny och tät bebyggelse när Nacka bygger stad. När Nacka får tunnelbana 2025 kommer det att bli ett naturligt stråk från Skvaltansstråket till tunnelbanans framtida entré bredvid Nacka Forum. Kommunens uppfattning har varit att området präglas av en otrygghet kvällstid. Det är relativt dåligt belyst med otydliga och till vissa delar svårtillgängliga transportsträckor för gång- och cykel. Skvaltansstråket har också uppfattats som identitetslöst. De arbetssätt som i dagsläget används leder snabbt in på tekniska lösningar, parkeringsnormer och byggrätter. Platsens själ och identitet ryms inte i processen. Därför testas ett nytt angreppssätt.

Gestaltningsskapandet från tre olika discipliner, en dansare, en skulptör och en ljuskonstnär fick i uppdrag att utforska Skvaltansstråket och dess identitet tillsammans i samspel med de boende på platsen. Under ett par veckor våren 2014 besökte

konstnärerna, stadsplanerare och stadsarkitekt Skvaltans för att prata med de boende och även känna av områdets karaktär.

Målet var att hitta Skvaltans identitet och karaktär och involvera de boende i detta. Se om de konstnärliga kompetenserna i dialog med de boende kunde se och avslöja något som kommunen inte upptäckt. Tanken var också att se om det redan i dag går att förstärka det stråk som blir naturligt när tunnelbanan kommer till Nacka C. Tanken är att det som framkommer i projektet ska tas med när den nya detaljplanen för Skvaltans tas fram.

Resultat

De boende delade gärna med sig av sina tankar och funderingar. Det fanns en stolthet över att bo i Skvaltans och många talade om vikten att behålla mångfalden som råder idag, även i framtiden. Mångfalden är på många sätt det som skapar samhörighet och trivsel i Skvaltans. De boende välkomnade fler bostäder i området med var tydliga med vikten att värna om det gröna och den lekplats som ligger centralt i Skvaltans. De boende uppfattade inte området som otryggt utan i stället som en oas mitt i centrala Nackas puls. De boende talade om Skvaltans som ett område även om man uppfattade att det fanns ett stråk mot Nacka forum. Stråket får gärna förstärkas med caféer men inga restauranger, det skulle äventyra den trygghet som de boende känner i Skvaltans. Det var intressant och lärorikt att kommunens uppfattning om otrygghet var motsatt den uppfattning de boende hade.

Det hade behövts tydligare riktlinjer för de konstnärliga kompetenserna. Nu var det lite svävande och otydligt vad som förväntades av dem. Några av dem verkade ovana vid denna typ av gruppaktivitet och tog inte heller närvaron i Skvaltans på allvar. Samtidigt är det viktigt med en balansgång så att den konstnärliga kreativiteten inte hämmas med för strikta riktlinjer.

Risker

Många talade om vikten av att bevara den lilla skogen och lekplatsen i mitten av Skvaltans. Trots att de boende inte blivit lovade att deras önskemål kommer att tas med i detaljplaneprocessen finns en risk att de blir besvikna om skogen och lekplatsen försvinner när området förtätas.

Slutbedömning

De boende var engagerade och pratade gärna om Skvaltans. Det är lättare att få till en medborgardialog när man besöker de boende i deras egen miljö. Det lockar inte bara de mest engagerade att uttala sig. Nu nådde vi andra än de som skulle besöka ett samråd. Samtidigt är det lite oklart hur vi ska gå vidare med den information som samlats in, både från konstnärerna och stadsplanerarna. Det hade varit bra med tydligare riktlinjer för de konstnärliga kompetenserna om vad som förväntades av dem. Nacka kommun behöver vara tydliga med hur resultatet från konstnärerna ska tas till vara nu.

1.6 Miljön på Sickla skoltomt

Mitt emot Sickla köpkvarter ligger Sicklaskola. 500-600 barn vistas på skoltomten varje dag. Skoltomten är idag trist och grå med mycket asfalt. Eleverna på skolan har under flera år uttryckt starka behov av mer inspirerande och stimulerande utemiljö. Det handlar både om att fysiskt få röra sig, bli stimulerad mentalt men också om behov av några rofyllda platser.

Under våren 2014 inkom en skrivelse med konkreta förslag från elevrådet. Dessa förslag var resultatet av en process där klass 6 i ett första steg, arbetat med planering och gestaltning av skoltomten. Därefter har samtliga elever på skolan röstat fram de fem bästa förslagen. De flesta förslag innehöll: ”pizzagungor”, klätterställning, linbana, parkourbana, skaterink och klätterrägg.

Målet är att göra verklighet av elevernas förslag på en bättre skoltomt i samverkan med kommunens ambition att skapa en gemensam mötesplats även före och efter skoltid.

Resultat

Eleverna har lagt mycket tid och engagemang på att ta fram flera bra förslag på hur skoltomten kan utvecklas. Dessa har lämnats till Nacka kommun.

Risker

I dagsläget är framtiden för Sickla skoltomt oklar.

1.7 Hitta till naturen i Sickla

Två landskapsarkitekter promenerade med pensionärer, hundägare och barngrupper i området för att fånga upp kunskap och önskemål om vilka som är favoritstråken och vad som hindrar och stör fotgängare på västra Sicklaön. Området har många fina platser men det är väldigt svårt att hitta från den urbana köpkvartermiljön till naturen. Projektet resulterade i en temporär fotoutställning i gångtunneln vid Nacka station.

Skytningen är undermålig och flera av passagerna likaså. En kartläggning och analys för förbättring stråken är planerad. Nacka kommun har samarbetat med landskapsarkitekterna Horn.Uggla som specialiserat sig på kreativa medborgardialoger.

Målet var att kartlägga vilka stråk som behöver förbättras och var Nacka kommun behöver undanröja hinder för att människor lättare ska hitta till naturen i Sickla.

Resultat

Det var relativt lågt deltagande på promenaderna men desto högre kvalitet på samtalen och det som kom fram. Engagemanget hos de som deltog var också stort. Det var intressant att se skillnaden i hur skoleleverna upplever och tar sig

fram i naturen och pensionärerna. Där trapporna uppfattades som jobbiga hos de äldre uppfattade barnen dem som roliga

1.8 Handledda tvärgrupper

Nacka beslutade 2009 om en strategi för att utveckla staden som heter ”Öppna konsten”. Den handlar om en ambition att göra hela staden till ett konstverk. För att det ska bli verklighet vill vi öka kompetensen internt om HUR man gör. Vilka metoder finns det? Hur kan vi samverka? I arbetet med systempåverkan och systemskifte mot förnyade metoder är det viktigt att medarbetarna känner sig involverade. Medarbetare som arbetar med stadsutveckling i Nacka kommun gavs därför en möjlighet att utvecklas inom området konst och kultur genom att delta i handledda tvärgrupper som leddes av Katarina Fredrika.

1.9 Levande Kvarnholmen

Under sommaren 2014 gick startskottet för Levande Kvarnholmen. På Kvarnholmen byggs det för fullt redan nu och tanken har varit att göra Kvarnholmen till en levande plats även under byggtiden. Detta är ett samarbete mellan Nacka kommun och Kvarnholmen Utveckling AB. Nacka kommun har tillgängliggjort lokaler och platser som annars skulle stå tomma under byggtiden, fram till 2025. Under sommaren var det premiär för ett antal kultur-, mat och underhållningsverksamheter.

Den **Magiska trädgården** på Kvarnholmen var en plats för urban odling med en magisk lekplats och där barn kunde måla fågelholkar. Det fanns gungor och önsketråd. Under ledning av Amanda Larsson, grundare av Magiska trädgården hölls det workshops med fokus på hållbart och lekfullt stadsliv. Helgen den 8-9 september hölls det **Magiskt VM i Trädhusbygge**. Tävlingen anordnades av Magiska Barnarkitekter som vill öka barns inflytande i samhället. En tävling som lockade åtta Arkitektkontor att tävla. Vann gjorde Arkitektstudie Witte. Nacka kommuns stadsarkitekt var en av jurymedlemmarna som bestod av representanter inom arkitektur, hållbarhet, marknad och tre barn. **Den rosa husvagnen** bjöd på enchiladas och boule-SM. Även en sandstrand och dansbana fanns på plats under sommaren. **Äppelvillan** och **YARD-festivalen** lockade Stockholms unga vuxna att besöka ön. Slutligen så öppnades **Makaronifabriken** upp med konstnärsateljéer, galleri, art-shop och en öppen studie. Makaronifabriken har haft öppet även efter sommaren.

Målet har varit att skapa ett levande Kvarnholmen under byggtiden, detta i linje med strategierna som stadsutvecklingsarbetet och Konsten att skapa stad vilar på:

- Mod, kreativitet och innovation
- Tillsammans i samspel.
- Välkomnande under tiden.
- Ansvarsfullt och hållbart.

Ett annat mål var att hitta aktörer som redan nu kan bedriva verksamhet i området trots att det byggs så mycket.

Resultat

Under sommaren har aktiviteterna på Kvarnholmen haft 20 000 besökare. Trafiken på Kvarnholmen utvecklings hemsida har ökat med 60 % under sommaren. Slutligen har aktiviteterna på Kvarnholmen sommaren 2014 genererat minst 50 pressklipp.

Slutvärdering

Levande Kvarnholmen har visat att det går att skapa en välkomnande och levande plats även under byggtiden och att det är genomförbart tack vare samspel med andra. Effekterna av Levande Kvarnholmen är inte helt enkla att mäta men det är tydligt att effekterna är stora.

1.10 Kolibri på Kvarnholmen

Kvarnholmen är i stor omvandling och området kommer befinna sig i byggkaos över ganska lång tid. För att skapa oaser i byggkaoset har Nacka kommun upplåtit två offentliga platser på Kvarnholmen där boende själva tar fram konkreta förslag över hur de kan utformas.

Under hösten 2014 har de boende bjudits in till en serie om 7 workshops där de tillsammans med sina grannar utformat förslag på hur platserna, en gräsyta och en parkering på Kvarnholmen kan utformas. Barn och familjer har bjudits in särskilt till vissa workshops där barnperspektivet haft särskilt fokus. De boende har haft stöd i processen av konstnären Katarina Fredrika, projektledare för Magiska trädgårdar Amanda Larsson och medarbetare från parkenheten på Nacka kommun. I det här projektet har vi också samarbetat med KTH och Konstfack.

Målet har varit att tillsammans med de boende utforska och utforma två utpekade platser som kan fungera som ”Oaser i byggkaoset” och bli ett permanent offentligt rum. Ambitionen är att förverkliga förslagen med start sommaren 2016.

Resultat

Kolibri på Kvarnholmen har lockat många Kvarnholmsbor, deltagandet har under hela hösten varit högt, 60 personer mellan 3-80 år. Via en Facebook-grupp har boende som inte kunnat delta ändå haft möjlighet att följa projektet. Gruppen som träffats har visat ett stort engagemang och intresse för projektet. En bonus är att detta även skapat en samhörighet och gemenskap mellan nya och gamla Kvarnholmsbor.

Efter dialog med byggexploatören på platsen, KUAB/Kvarnholmen Utveckling AB, har en plan för genomförande tagits fram. I skrivande stund pågår projektering, med planerad byggstart hösten 2015 och planerat färdigställande av den första platsen sommaren 2016.

Risker

Det finns en risk att genomförandefasen försenas och att det då dröjer innan förslaget blir verklighet. Det är viktigt att detta genomförs i tid för att bibehålla det förtroende som finns mellan de boende och Nacka kommun. Detaljplanen har inte trätt i laga kraft i dagsläget och förslagen kan inte genomföras innan detaljplanen vunnit laga kraft.

Det finns också en risk att boende kan uppleva att deras egna förslag inte blir verklighet. Nu görs en bedömning över gruppens förslag som helhet och det som är genomförbart kommer att förverkligas.

Denna typ av medskapande och medborgardialog kan uppfattas som ett ”smörjmedel” och flytt av fokus så att Nacka kommun ska kunna göra andra tuffa förändringar där Nackaborna inte har samma möjlighet att påverka.

Slutbedömning

Ett lyckat projekt under förutsättning att resultatet verkställs under utsatt tid, dvs. 2016. Samarbetet mellan kommunen och deltagarna och dialog med byggexploatören har fungerat bra. En positiv anda har präglat projektet. Det har sannolikt skapat en samhörighet mellan nya och gamla Kvarnholmsbor.

1.11 Nya gatan

I centrala Nacka planeras cirka 4 600 nya bostäder, cirka 7 000 arbetsplatser, två tunnelbanestationer och en bussterminal. En överdäckning av väg 222 utreds. Nya gatan i Vikdalsrondellen är en fiktiv gata med syftet att kommunicera och gestalta visionen Nära och nyskapande på ett spännande och lekfullt sätt. På platsen står i skrivande stund två husfasader å 4 x 6,5 meter, skapade av kommunens planarkitekter Christian Rydberg och Emma Färje Jones. Fasaderna är tänkta som inspirationsbilder av den framtida staden som Nacka skapar i samspel med nackaborna.

Målet är att fler Nackabor ska känna till planerna på att bygga stad i Nacka och att fler ska känna ett positivt engagemang. Nya gatan väcker uppmärksamhet och signalerar den framtida staden. Nya gatan är ett sätt att göra Nackaborna delaktiga i diskussionen kring hur staden ska se ut och kännas.

Resultat

Under senhösten 2014 har Nackaborna fått skicka in sina inspirationsbilder. Över 200 bilder har kommit in, över hälften är bidrag från barn och ungdomar. Vid två tillfällen i oktober ordnades öppna workshops i Dieselverkstaden dit alla som ville fick skapa sina drömhus. I februari 2015 valde en jury ut 30 bilder som under våren går vidare till öppen omröstning. Jurydeltagarna var en mix av barn, ungdomar, konstnärer, tjänstemän, arkitekter och fastighetsägare. Fem vinnare kommer slutligen att röstas fram av Nackaborna och monteras på Nya gatan. En invigning är planerad under försommaren 2015.

1.12 Seminarserie för byggherrar och konstnärer

För att visionen ska bli verklighet och för att nya metoder skall få fäste, behöver Nacka kommun bygga en transparent dialog med de aktörer utanför kommunen som i samspel skall leverera resultat. Med start hösten 2014 inleddes därför en seminarserie med inledningsvis fem tillfällen som riktar sig till exploatörer, arkitekter, konstnärer och andra kreatörer samt tjänstepersoner som arbetar med stadsutveckling i Stockholmsregionen. Seminarierna har olika teman relaterat till de områden Konsten att skapa stad berör. Till exempel ”Hur bygger vi en gemenskap, och inte bara städer?”, ”Attraktivitet och under-tiden-aktiviteter – javisst! Men vem ska betala för en levande stad?”.

Målet med seminarserie för byggherrar och konstnärer är att bygga en transparent dialog med de aktörer utanför kommunen som i samspel ska leverera resultat.

Resultat

Seminarerna har varit uppskattade och runt 60 personer har deltagit vid varje tillfälle. Projektet pågår fortfarande.

2 Sammanfattning av Konsten att skapa stad

Konsten att skapa stad är en sammansmältning av fyra olika delar/infallsvinklar:

- Traditionella och etablerade metoder för stadsutveckling
- System- och förändringskompetens, och principer för att driva och leda utveckling i komplexa organisationer
- Konst, kultur och konstnärlig kompetens
- Medborgare som medskapare av den nya och framtida staden

Konsten att skapa stad vilar på ett system av fyra strategier:

- Ansvarsfullt och hållbart
- Mod, kreativitet och innovation
- Tillsammans i samspel
- Välkomnande under tiden

Aktiviteter och insatser inom ramen för Konsten att skapa stad är indelade tre kategorier:

- 1) Tillfälliga och kortvariga insatser såsom festivaler och evenemang av olika slag

- 2) Tillfälliga och lite längre insatser och aktiviteter såsom aktivering av tomma lokaler, pop-up-parker och andra installationer som kan fungera som inspiration eller ”oaser i byggkaos”
- 3) Insatser som leder till en permanent installation av bestående karaktär såsom unika attraktiva målpunkter med konstnärlig höjd eller utveckling av offentliga platser genom aktivt medskapande av medborgare."

3 Slutsatser

En utmaning internt är att vända på den traditionella attityden till stadsutveckling. Tjänstepersoner behöver medverka till att förändra arbetssätten och metoderna för att utveckla Nacka stad, och det kan vara påfrestande och krävande för dem som arbetat väldigt många år enligt en etablerad och därmed trygg metod. Nya metoder och förnyelsearbete kan uppfattas som att ”Det är något som pågår där borta i periferin. Det berör inte mig.” Att kliva utanför komfortzonen och ge sig in i något okänt är en förmåga som relativt få har. Samspelet mellan olika enheter i kommunen behöver förbättras för ett bättre flöde. För att de förnyade arbetssätten skall få fäste ordentligt i organisationen krävs också en systematisering - principer, strukturer och flödesbeskrivningar behöver etableras.

Det gäller även att hitta fler sätt att samspela tillsammans med externa aktörer på ett gynnsamt sätt för alla inblandade. Det är många som vill bygga och verka i Nacka stad när staden är klar 2030. Hur får vi till detta samspel redan nu under byggtiden? Vi ska bygga Nacka stad i 15 år.

När det gäller att involvera medborgare i dialog och medskapande är det en utmaning att få med dem i ett tidigt och mer abstrakt skede när det fortfarande finns utrymme för förändringar inom projekten.

Nära är en viktig aspekt i medborgardialog och medskapande.

Det som ligger nära i tiden är också lättare att engagera sig i, liksom att engagera sig i den närmiljön där man bor. Att få se resultatet av sitt eget engagemang inom en nära framtid och dessutom i sin närmiljö ökar människors vilja till medskapande och medbestämmande.

Nacka kommun behöver arbeta vidare med att skapa en levande stad under byggtiden av Nacka stad och det kräver systematisering, principer, strukturer och flödesbeskrivningar om hur vi kan skapa detta internt och i samspel med andra.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 65

KFKS 2015/159-109

SOU 2014:7, krav på privata aktörer i välfärden

Informationsärende

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet.

Ärende

I SOU 2014:7 har den så kallade ägarprövningsutredningen lagt förslag om lagändringar som är tänkta att skärpa kraven på privata aktörer i välfärden. Sammanfattningsvis föreslås i utredningen att insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet bör krävas av huvudmän för fristående skolor och förskolor samt av privata utförare av socialtjänst. Utredningen föreslår dessutom att det ska införas krav på tillstånd för verksamhet inom hemtjänsten samt för sådana boenden och hem som idag är undantagna från tillståndsplikt.

Stadsledningskontoret avser att ta fram förslag till yttrande från Nacka kommun till kommunstyrelsens sammanträde den 25 maj 2015.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 30 april 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-05-18

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/159-109

Kommunstyrelsen

SOU 2015:7; krav på privata aktörer i välfärden

Yttrande till regeringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över SOU 2015:7; krav på privata aktörer i välfärden.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande över det förslag om krav på privata aktörer i välfärden, som Ägarprövningsutredningen har lämnat som ett betänkande. På regeringens hemsida sammanfattas förslagen enligt följande.

”Utredningen har haft i uppdrag att utreda vilka möjliga krav, utöver redan befintliga, som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn. Utredningen föreslår att insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet bör krävas av huvudmän för fristående skolor och förskolor samt av privata utförare av socialtjänst. Utredningen föreslår dessutom att krav på tillstånd ska införas för verksamhet inom hemtjänsten samt för sådana boenden och hem som idag är undantagna från tillståndsplikt.”

I det föreslagna yttrandet uttrycker kommunen sina farhågor för att de föreslagna kompetenskraven ska medföra att det blir svårt för nya anordnare att komma igång. Vidare föreslås kommunen framföra vikten av att det inte blir långa handläggningstider hos den statliga myndighet som ska ge tillstånd till hemtjänst och annan verksamhet enligt socialtjänstlagen, som idag inte är tillståndspliktig, vare sig när det gäller att ge tillstånd eller återkalla sådana.

Ärendet

Regeringen beslutade den 20 december 2012 (dir. 2012:131) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda vilka möjliga krav, utöver redan befintliga, som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn. Av direktiven framgår att syftet är att ytterligare säkra samhällets krav på att de som äger och driver företag inom skola, vård och omsorg ska ha ett långsiktigt och seriöst engagemang och bedriva en god och högkvalitativ verksamhet.

Förslaget till lagändringar

Utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten

Utredningen föreslår att det ska krävas tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg för alla utom kommunal egenregi¹ att bedriva verksamhet med hemtjänst. Utredningen föreslår även att tillståndsplikt ska gälla för enskilda utförare som yrkesmässigt bedriver särskilda boendeformer, hem för heldygnsvård samt hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet enligt socialtjänstlagen. Utredningen föreslår att tillståndsplikt ska gälla för sådan verksamhet oavsett upphandlingsform.

Krav på insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet

Utredningen föreslår att det vid ²prövning av om någon ska bedriva tillståndspliktiga välfärdstjänster enligt skollagen och socialtjänstlagen ska ställas krav på 1) insikt, 2) erfarenhet och 3) lämplighet. Utredningen föreslår även att den som ansöker om godkännande eller tillstånd ska visa att den 4) har ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet. Dessa krav ska löpande följas upp av respektive tillsynsmyndighet.

Kraven gäller fortlöpande efter att tillstånd eller godkännande meddelats

För att säkerställa att tillståndshavarna har rätt förutsättningar föreslår utredningen att de ska anmäla dels förändringar i de ekonomiska förutsättningarna som kan påverka verksamhetens långsiktighet, dels förändringar i den personkrets som ska omfattas av prövningen. Utredningen föreslår också att tillståndshavare som inte uppfyller kraven ska kunna föreläggas att åtgärda bristen och att ett tillstånd eller godkännande ska kunna återkallas.

Avgiftsfinansiering

Utredningen föreslår att ansvariga kommunala och statliga myndigheter ska få ta ut en avgift vid en ansökan om godkännande eller tillstånd. Detsamma gäller när förändringar i personkretsen anmäls. Utredningen bedömer att avgifterna bör vara beroende på prövningens omfattning.

Nackas krav i auktorisationsvillkor idag

För att få bli godkänd som anordnare inom Nacka kommuns kundvalssystem måste anordnaren uppfylla kommunens auktorisationsvillkor. De generella auktorisationsvillkor, som gäller för alla kundval, är beslutade av kommunfullmäktige och dessa finns samlade i *reglemente för kundval*. I de generella auktorisationsvillkoren finns krav på att anordnaren ska visa att den fullgör sina åligganden avseende exempelvis socialförsäkringsavgifter och skatt,

¹ Kommunala bolag och stiftelser omfattas av det föreslagna tillståndskravet.

² Tillståndsmyndigheter är Statens skolinspektion, Inspektionen för vård och omsorg och kommunerna

inte vara föremål för konkurs eller liknande. Av de specifika auktorisationsvillkoren, som varje ansvarig nämnd antar, framgår vilka villkor som gäller för det särskilda kundvalet.

Av reglementet framgår även att nämnderna, för varje kundvalssystem, ska anta en modell för uppföljning och utvärdering av anordnaren. Modellen ska syfta till att säkerställa en god kvalitet på tjänsten samt en enhetlig bedömning vid auktorisation, avauktorisering och varning.

Förslaget påverkar Nackas kundvalssystem

Även om Nackas auktorisationsvillkor idag syftar till att säkerställa insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet, bedömer stadsledningskontoret att de föreslagna lagkraven kommer att kräva en översyn av reglementet för kundval för att auktorisationsvillkoren ska överensstämma nivåmässigt med det föreslagna lagkravet. Även omfattningen på prövningen av ansökningar kommer sannolikt att påverkas, åtminstone vad avser att pröva långsiktigheten i de ekonomiska förutsättningarna.

En ökad statlig tillståndsplikt för verksamhet enligt socialtjänstlagen kommer att påverka hur snabbt nya anordnare kan påbörja sin verksamhet. Det kommer också att påverka möjligheterna att avauktorisera anordnare som inte sköter verksamheten som den ska. Stadsledningskontoret betvivlar att det kommer att vara särskilt möjligt att avauktorisera en anordnare så länge den har kvar sitt statliga tillstånd.

Förslaget till yttrande

I grunden är stadsledningskontoret helt överens med utredningen om att den som bedriver offentligt finansierade välfärdstjänster, precis som all annan offentligt finansierad verksamhet, ska vet vad den håller på med och utföra verksamheten på ett ur alla aspekter juste sätt. Att lösningen är ytterligare tillståndskrav för verksamhet enligt socialtjänstlagen är det inte självklart den bästa lösningen. I förslaget till yttrande lyfter kommunen också fram vikten av att den statliga myndighet som ska pröva ansökningar om tillståndspliktig verksamhet enligt socialtjänstlagen har resurser att vara snabba i båda ändarna, det vill säga både när det gäller att pröva nya ansökningar och att pröva om ett tillstånd ska återkallas.

Ekonomiska konsekvenser

Om lagförslagen genomförs kommer kommunens kostnader för att pröva privata aktörer i kundvalssystemen sannolikt att öka. Lagkraven medför en granskning ur ett ekonomiskt perspektiv som auktorisationsvillkoren idag inte omfattar.

Konsekvenser för barn

Utredningen anger att de utökade kraven behövs för en långsiktig och kvalitativ verksamhet inom områdena. Enskilda huvudmän inom skolan ska till exempel vid tillståndsprövningen visa att de kan finansiera sin verksamhet och då hantera tillfälliga nedgångar i till exempel antalet barn eller elever. Detta borde i sin tur öka tryggheten hos barn, elever och föräldrar.

Bilagor

1. Förslag på yttrande
2. Sammanfattning av utredningen och författningsförslag, SOU 2015:7

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Helena Meier
Stadsjurist

2015-05-18

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2015/159-109Regeringen
103 33 Stockholm

SOU 2015:7; krav på privata aktörer i välfärden

Nacka kommun delar den grundinställning som betänkandet vilar på; den som bedriver offentligt finansierad verksamhet ska vara professionell och ha en ekonomisk stabilitet som gör att verksamheten oavbrutet kan levereras med förväntad kvalitet även om verksamheten utsätts för ekonomiska påfrestningar. De valda begreppen för att definiera detta kvalitetsbegrepp, *insikt, erfarenhet, lämplighet* och *ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet* är i sig lämpliga men hur väl de kommer att styra mot målet kommer att bli väldigt beroende av vad de som pröva villkoren fyller dem med. Det finns en risk för att kraven tillämpas så att de medför svårigheter för mindre och nyetablerade privata utförare. Nacka kommun vill se en stor bredd och ett stort utbud inom alla välfärdstjänster. Genom att den enskilde själv väljer utförare av välfärdstjänst får den enskilde möjlighet att avgöra vad som är god kvalitet. En mångfald ger varje individ en möjlighet att välja just den utförare som efterfrågas. Innebär de utökade kraven att mindre och nya företag inte kan uppfylla kraven utifrån att de inte hunnit förvärva erfarenhet eller de ekonomiska muskler som krävs för tillstånd, kan utredningens förslag få negativa konsekvenser avseende mångfalden. Det måste säkerställas att kraven som ställs är rimliga så nya företag får möjlighet att etablera sig och växa på marknaden.

Förslaget ställer större krav på den prövningstillståndsmyndigheterna ska göra. Nacka kommun delar här inte utredningens övertro på hur snabbt Inspektionen för vård och omsorg kan handlägga främst ansökningar om att bedriva hemtjänst och den efterföljande tillsynen. Redan det faktum att utredningen själv konstaterar att det inte finns någon samlad bild av antalet utförare inom hemtjänst är ett tecken på att det brister i utredningens underlag för att bedöma vilket tillskott som Inspektionen behöver för att klara sitt uppdrag. Nacka kommun befarar starkt att kombinationen av utvidgade krav och fler områden där det krävs tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg skulle komma att medföra långa handläggningstider inom myndigheten. Långa handläggningstider blir ett hinder för nya aktörer att komma igång med sin verksamhet – och ett hinder om en aktör missköter sig. Kommunerna kommer svårtligen kunna häva avtal med utförare som kommunen bedömer missköter sig eller verksamheten, om inte Inspektionen för vård och omsorg har återkallat

tillståndet. Nacka kommun konstaterar att det fortsatt kommer att saknas snabba och effektiva medel för att förpassa olämpliga utförare ut ur den offentligt finansierade välfärden.

Nacka dag som ovan

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Sammanfattning

Andelen välfärdstjänster inom vård, skola och omsorg som utförs av privata aktörer har ökat kraftigt under senare år, även om den största andelen fortfarande utförs av kommuner och landsting. Köpen av tjänster från de privata välfärdsaktörerna ökar. År 2013 köpte offentliga aktörer tjänster inom skola, vård och omsorg för närmare 100 miljarder kronor av privata utförare och enskilda huvudmän.

Det har funnits en betydande dynamik i välfärdssektorns utveckling och områdena inom sektorn har relativt snabbt öppnats upp för privata utförare. Samtidigt är inträdeskraven för att få etablera sig inom sektorn förhållandevis låga. Det ställs få krav på kompetens och tidigare erfarenhet för att få bedriva, äga eller ingå i ledningen för en verksamhet. Kapitalbehoven för att kunna etablera sig och verka inom sektorn är för flera verksamhetsområden relativt små. Trots att välfärdssektorn är offentligt finansierad är regleringen för privata aktörer olika utformad och det ställs olika krav för att få etablera sig och verka inom de olika områdena.

Enligt direktiven ska utredningen ta ställning till vilka möjliga krav, utöver redan befintliga, som kan och bör ställas på de som äger och driver företag inom välfärdssektorn. Utredningen ska även bedöma om det behövs ytterligare verktyg för att säkra samhällets krav på att de som äger och driver företag inom skola, vård och omsorg har ett långsiktigt och seriöst engagemang och förutsättningar att bedriva en god och högkvalitativ verksamhet. Om det inte bedöms möjligt att ställa tillräckliga krav på ägare, styrelse och verkställande ledning i samband med upphandling eller vid införandet av valfrihetssystem ska utredningen överväga att införa tillståndsplikt för ytterligare verksamheter inom välfärdssektorn.

En central utgångspunkt för utredningens arbete har varit brukarnas behov av långsiktighet och kvalitet. Välfärdssektorn

omfattar tjänster där brukarna ofta befinner sig i en beroendeställning eller har särskilda behov. Brukare och andra medborgare bör kunna utgå ifrån att aktörer inom välfärdssektorn är lämpliga, samt har förutsättningar att bedriva den aktuella verksamheten långsiktigt och leverera tjänster som uppfyller de krav som ställs. Eftersom tjänsterna finansieras med offentliga medel finns också en förväntan om att medlen används för avsedda ändamål.

Dagens reglering

Inom skolväsendet för barn och unga råder tillståndsplikt. Om en privat aktör godkänns enligt skollagen (2010:800) blir denne ansvarig huvudman för verksamheten och har rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. För en privat aktör som vill bedriva verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387, LSS) sker etableringen däremot i två steg. Först krävs att den privata utföraren beviljas tillstånd att bedriva verksamhet. Därefter måste utföraren teckna avtal med en brukare, en kommun eller ett landsting för att få tillgång till offentliga medel. För vissa verksamheter enligt socialtjänstlagen (2001:453, SoL), exempelvis hemtjänst, råder ingen tillståndsplikt. För andra verksamheter, t.ex. hem för vård eller boende (HVB) är tillståndsplikten beroende av hur kommunen väljer att utforma sin upphandling. Både utförare som bedriver tillståndspliktig verksamhet och icke tillståndspliktig verksamhet måste vinna en upphandling eller kvalificera sig inom ett valfrihetssystem för att få tillgång till offentlig finansiering. För verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ställs endast i undantagsfall krav på tillstånd. Krav på utförarna ställs därmed som huvudregel bara i samband med upphandling eller kvalificering till ett valfrihetssystem.

I Sverige finns andra verksamheter med tillståndsplikt som inkluderar prövning av ägare och ledning, exempelvis alkoholservering, bevakningsverksamhet och handel med läkemedel. Även Finansinspektionen genomför, inom sitt ansvarsområde, en omfattande tillståndsprövning som inkluderar prövning av ägare och ledning.

Utredningens förslag

Utökad tillståndsplikt inom socialtjänsten

Utredningen gör bedömningen att det, inom ramen för kommunernas och landstingens upphandling, inte finns möjlighet att ställa samma krav på ägare och ledning och på förutsättningar för långsiktighet som de som kan ställas vid en tillståndsprövning. Utredningen föreslår därför att det ska krävas tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att privata utförare och kommunala stiftelser eller kommunalt bildade eller ägda associationer ska få bedriva verksamhet med hemtjänst. I dag krävs inte tillstånd för att få bedriva sådan verksamhet och den enda prövning som görs av utföraren är den som sker i samband med kommunernas upphandling. Brukare av hemtjänst är en utsatt grupp som kan ha svårt att ta tillvara sina rättigheter och det allmänna har därför ett särskilt ansvar för verksamhetens kvalitet. Utredningen gör bedömningen att tryggheten för de personer som beviljas hemtjänst är ett sådant skyddsvärt intresse som kan motivera en begränsning av näringsfriheten enligt regeringsformen.

För att en privat utförare yrkesmässigt ska få bedriva vissa särskilda boendeformer, hem för heldygnsvård samt hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet krävs, enligt SoL, att de beviljats tillstånd. Från denna tillståndsplikt undantas verksamhet som kommunen genom avtal har överlämnat till enskild att utföra (s.k. entreprenadverksamhet). Undantaget medför att kommunerna genom sitt val av upphandlingsförfarande i hög utsträckning avgör om tillståndsplikt gäller eller inte. Utredningen föreslår att tillståndsplikt ska gälla för sådan verksamhet oavsett upphandlingsform.

Krav på insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet

Utredningen föreslår att det vid Statens skolinspektions, kommunernas och IVO:s prövning ska ställas krav på *insikt, erfarenhet och lämplighet* för att beviljas godkännande eller tillstånd att bedriva verksamhet enligt skollagen och SoL. Utredningen föreslår att samma krav ska ställas i den tillståndsprövning som IVO gör enligt

LSS. Om sökanden är en juridisk person ska bedömningen omfatta vd, styrelseledamöter, suppleanter, bolagsmän samt ägare och andra som har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Krav på insikt och erfarenhet är viktigt för att ge blivande tillståndshavare en högre beredskap för uppdraget, och därigenom ytterligare säkerställa att sökanden har goda förutsättningar för att erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Genom kraven kan aktörer som är olämpliga på grund av exempelvis brottslighet eller andra oegentligheter uteslutas i ett tidigt skede. Prövningen av om en sökande har tillräcklig erfarenhet och insikt och i övrigt är lämplig, ska göras utifrån en samlad bedömning av de uppgifter som framkommer i ansökningsförfarandet.

Utredningen föreslår härutöver att den som ansöker om godkännande eller tillstånd enligt skollagen, SoL eller LSS ska visa att den har *ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet*. Att sökanden kan finansiera den verksamhet som ansökan avser och hantera tillfälliga nedgångar i t.ex. antalet brukare, elever eller barn, är avgörande för en långsiktig och kvalitativ verksamhet. Hur stora de finansiella behoven är varierar beroende på vilken verksamhet som ska bedrivas. Prövningen måste därför utformas med hänsyn till verksamhetens omfattning och förhållandena inom det aktuella verksamhetsområdet.

Kraven gäller fortlöpande efter att tillstånd eller godkännande meddelats

Utredningen förslår att kraven på insikt, erfarenhet och lämplighet samt ekonomiska förutsättningar för en långsiktig verksamhet ska gälla fortlöpande dvs. även efter det att tillstånd eller godkännande beviljats. Det ska ingå i respektive myndighets tillsynsansvar att följa upp att tillståndshavare uppfyller kraven.

För att säkerställa att tillståndshavarna har rätt förutsättningar förslår utredningen att de ska anmäla dels förändringar i de ekonomiska förutsättningarna som kan påverka verksamhetens långsiktighet, dels förändringar i den personkrets som ska omfattas av prövningen. Utredningen förslår också att tillståndshavare som inte uppfyller kraven ska kunna föreläggas att åtgärda bristen och att ett tillstånd eller godkännande ska kunna återkallas.

Avgiftsfinansiering

Utredningen föreslår i betänkandet att ansvariga kommunala och statliga myndigheter ska få ta ut en avgift vid en ansökan om godkännande eller tillstånd. Detsamma gäller när förändringar i personkretsen anmäls. Avgifterna ska täcka kostnaden för prövningen. Avgiftsfinansiering finns inom andra områden och utredningen anser att det är skäligt att även inom välfärdssektorn låta sökanden finansiera kostnaderna för tillståndsprövningen. Utredningen bedömer att avgifterna bör differentieras beroende på prövningens omfattning så att det finns ett samband mellan den avgift som myndigheten tar ut och kostnaden för prövningen av ärendet.

Ikraftträdande

Utredningen anser att det är viktigt att så snart som möjligt införa de förslag som läggs fram i betänkandet. Utredningen föreslår därför att förslagen ska träda i kraft den 1 juli 2016. Det innebär att bestämmelserna ska börja tillämpas för nya tillståndsansökningar och i tillsynen från detta datum.

För utförare som bedriver sådan verksamhet enligt SoL som i dag inte är tillståndspliktig men som blir det enligt utredningens förslag, t.ex. hemtjänst och vissa boenden, föreslår utredningen övergångsregler som innebär att utförarna ska kunna fortsätta sin verksamhet i avvaktan på att IVO fattat beslut. Övergångsbestämelsen gäller under förutsättning att utföraren inkommit med en ansökan om tillstånd senast den 1 november 2016.

Konsekvenser av förslagen

Syftet med utredningens förslag är att de enskilda huvudmän och utförare som bedriver eller avser bedriva verksamhet inom välfärdssektorn ska ha goda förutsättningar och förmåga att leverera tjänster som uppfyller de krav som ställs. Utredningen bedömer att förslagen kommer att generera positiva effekter för brukare och elever och ha betydelse för allmänhetens förtroende för välfärdssektorn.

Förslagen kommer att påverka Skolinspektionens, kommunernas och IVO:s arbete och medföra ökade kostnader för dem. Genom att utredningen föreslår en avgiftsfinansiering bedöms förslagen på sikt medföra intäkter till staten och kommunerna som överstiger kostnaderna.

Eftersom kraven för att få etablera sig och verka inom välfärdssektorn höjs påverkas även privata utförare och enskilda huvudmän. Utredningens bedömning är dock att förslagen inte kommer att påverka mångfalden av utförare. Förslagen i betänkandet förväntas däremot bidra till att förbättra konkurrensvillkoren inom välfärdssektorn eftersom de skapar förutsättningar för en konkurrens på mer lika villkor.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)
dels att nuvarande 2 kap. 5 a § ska betecknas 2 kap. 6 a §,
dels att 2 kap. 5 och 6 §§ samt 26 kap. 3, 4, 13 och 14 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas tre nya paragrafer, 2 kap. 5 a, 6 b och 6 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem.

Godkännande *ska* lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska följderna i närliggande kom-

Godkännande *får endast* lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska följderna i närliggande kom-

muner för den del av skol-
väsendet som anordnas av det
allmänna också beaktas. *Avser
godkännandet förskoleklass, grund-
skola eller grundsärskola krävs
därutöver att elevunderlaget är
tillräckligt för att verksamheten
ska kunna bedrivas långsiktigt.*

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet
eller förskoleenhet.

muner för den del av skol-
väsendet som anordnas av det
allmänna också beaktas.

5 a §

*Utöver vad som föreskrivs i
5 § får godkännande endast
lämnas om den enskilde har
tillräcklig insikt och erfarenhet
samt i övrigt bedöms lämplig att
bedriva verksamheten. Om den
enskilde är en juridisk person ska
bedömningen omfatta*

1. den verkställande direkt-
ören,
2. styrelseledamöter och styrelse-
suppleanter,
3. bolagsmän i kommandit-
bolag eller handelsbolag, och
4. ägare och andra som har ett
väsentligt inflytande över verk-
samheten.

*Den enskilde ska även ha eko-
nomiska förutsättningar att bedriva
verksamheten långsiktigt.*

*Regeringen eller den myn-
dighet som regeringen bestämmer
får meddela föreskrifter om vill-
kor för godkännande.*

6 §

För att ett bolag eller en förening, där en kommun eller ett landsting äger aktier eller andelar eller på annat sätt har ett rättsligt inflytande över verksamheten, ska godkännas som huvudman enligt 5 § gäller utöver vad som föreskrivs där att

1. bestämmanderätten inte tillkommer enbart en eller flera kommuner eller landsting eller juridiska personer där en kommun eller ett landsting genom ägande eller på annat sätt har ett rättsligt bestämmande inflytande,

2. samverkan mellan en kommun eller ett landsting och en enskild är nödvändig för att verksamheten ska komma till stånd, och

3. det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll eller utformning.

För att ett bolag eller en förening, där en kommun eller ett landsting äger aktier eller andelar eller på annat sätt har ett rättsligt inflytande över verksamheten, ska godkännas som huvudman enligt 5 § gäller utöver vad som föreskrivs där *samt i 5 a §* att

1. bestämmanderätten inte tillkommer enbart en eller flera kommuner eller landsting eller juridiska personer där en kommun eller ett landsting genom ägande eller på annat sätt har ett rättsligt bestämmande inflytande,

2. samverkan mellan en kommun eller ett landsting och en enskild är nödvändig för att verksamheten ska komma till stånd, och

3. det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll eller utformning.

6 b §

Enskilda huvudmän ska anmäla förändringar i den personkrets och de ekonomiska förutsättningar som avses i 5 a § till den som godkänt den enskilde som huvudman. Anmälan ska göras i samband med förändringen.

6 c §

Statens skolinspektion eller den kommun som handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman får ta ut en avgift av den som

- 1. ansöker om godkännande enligt 5 §, eller*
- 2. anmäler förändringar i personkretsen enligt 6 b §.*

26 kap.

3 §

Statens skolinspektion har tillsyn över

1. skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt denna lag,
2. utbildning som avses i 29 kap. 17 §,
3. hur en kommun uppfyller sina skyldigheter enligt 7 kap. 21 och 22 §§, 24 kap. 23 och 24 §§ samt 29 kap. 9 §, *och*
4. hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar enligt 4 §.

Statens skolinspektion har tillsyn över

1. skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt denna lag,
2. utbildning som avses i 29 kap. 17 §,
3. hur en kommun uppfyller sina skyldigheter enligt 7 kap. 21 och 22 §§, 24 kap. 23 och 24 §§ samt 29 kap. 9 §,
4. hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar enligt 4 §, *och*
- 5. att enskilda som har godkänts av Skolinspektionen fortfarande uppfyller kraven i 2 kap. 5 a §.*

Första stycket gäller inte om tillsynen är en särskild uppgift för en annan tillsynsmyndighet.

4 §

En kommun har tillsyn över

1. förskola och fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 § andra

En kommun har tillsyn över

1. förskola och fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 § andra

stycket, *och*

2. pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 §.

stycket,

2. pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 §, *och*

3. att enskilda som har godkänts av kommunen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 a §.

Kommunens tillsyn enligt första stycket omfattar inte tillsyn över att bestämmelserna i 6 kap. följs.

13 §

En tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat enligt denna lag om

1. ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och
2. missförhållandet är allvarligt.

Ett godkännande eller beslut enligt första stycket får också återkallas om

1. ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och
2. den enskilde vid den etableringskontroll som avses i 9 a § inte kan visa att rimliga åtgärder har vidtagits för att få till stånd ett samråd enligt 2 kap. 5 a §.

Ett godkännande eller beslut enligt första stycket får också återkallas om

1. ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och
2. den enskilde vid den etableringskontroll som avses i 9 a § inte kan visa att rimliga åtgärder har vidtagits för att få till stånd ett samråd enligt 2 kap. 6 a §.

14 §

Ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet får återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 6 §.

Ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet får återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 2 kap. 5 a § eller 6 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

1.2 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2001:453) dels att 7 kap. 1 och 2 §§ samt 13 kap. 2, 8 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 7 kap. 2 a och 2 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet i form av

1. hem för vård eller boende,
2. boenden som motsvarar dem som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 5 kap. 7 § tredje stycket,
3. hem för viss annan heldygnsvård,
4. hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet, oavsett var verksamheten bedrivs.

Tillstånd behövs inte för verksamhet som kommunen genom avtal enligt 2 kap. 5 § har överlämnat till en enskild att utföra.

Kommun och landsting som driver verksamhet som avses i första stycket, samt kommun som genom avtal enligt 2 kap. 5 §

Ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet i form av

1. hem för vård eller boende,
2. boenden som motsvarar dem som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 5 kap. 7 § tredje stycket,
3. hem för viss annan heldygnsvård,
4. hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet, oavsett var verksamheten bedrivs,
5. hemtjänst.

Kommun och landsting som driver verksamhet som avses i första stycket ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för

har överlämnat till enskild att driva sådan verksamhet, ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

2 §

Tillstånd att bedriva sådan verksamhet som avses i 1 § får beviljas endast om verksamheten uppfyller kraven på god kvalitet och säkerhet.

För att ett tillstånd ska beviljas krävs även att den som ansöker om tillstånd har tillräcklig insikt och erfarenhet samt i övrigt bedöms lämplig att bedriva verksamheten. Om sökanden är en juridisk person ska bedömningen omfatta

- 1. den verkställande direktören,*
- 2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,*
- 3. bolagsmän i kommanditbolag eller handelsbolag, och*
- 4. ägare och andra som har ett väsentligt inflytande över verksamheten.*

Sökanden ska även ha ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten långsiktigt.

Tillstånd får förenas med villkor av betydelse för kvaliteten och säkerheten i verksamheten.

Om verksamheten helt eller till väsentlig del ändras eller flyttas, *skall* nytt tillstånd sökas.

Om verksamheten helt eller till väsentlig del ändras eller flyttas, *ska* nytt tillstånd sökas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för tillstånd.

2 a §

Den som har beviljats tillstånd ska anmäla förändringar i den personkrets och de ekonomiska förutsättningar som avses i 2 § till Inspektionen för vård och omsorg. Anmälan ska göras i samband med förändringen.

2 b §

Inspektionen för vård och omsorg får ta ut en avgift av den som

- 1. ansöker om tillstånd enligt 2 §, eller*
- 2. anmäler förändringar i personkretsen enligt 2 a §.*

13 kap.

2 §

Tillsyn enligt denna lag innebär granskning av att den verksamhet som avses i 1 § uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.

Tillsyn enligt denna lag innebär granskning av att den verksamhet som avses i 1 § uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter. *Tillsynen innebär även granskning av att den som har beviljats tillstånd enligt 7 kap. 2 § fortlöpande uppfyller kraven i 7 kap. 2 § andra och tredje styckena.*

Föreläggande enligt 5 och 8 §§, återkallelse av tillstånd och förbud enligt 9–11 §§ får användas endast när verksamheten inte uppfyller de krav som framgår av lagar och andra föreskrifter.

8 §

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet. *Om Inspektionen för vård och omsorg finner att kraven i 7 kap. 2 § andra och tredje styckena inte är uppfyllda i verksamhet som beviljats tillstånd eller att en förändring enligt 7 kap. 2 a § inte anmälts får inspektionen förelägga den som beviljats tillståndet att avhjälpa bristen.* Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet *eller bristen* ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller det landsting som inte har fullgjort sin anmälningskyldighet enligt kap. 1 § tredje stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

9 §

Om ett missförhållande enligt 8 § första stycket är allvarligt och Inspektionen för vård och omsorgs föreläggande inte följts, får inspektionen besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får

inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får Inspektionen för vård och omsorg utan föregående föreläggande besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får Inspektionen för vård och omsorg utan föregående föreläggande besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet. *Ett tillstånd att bedriva verksamhet får även återkallas utan föregående föreläggande om tillståndshavaren inte uppfyller kraven i 7 kap. 2 § andra och tredje styckena.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

2. Har ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ före ikraftträdandet påbörjat sådan verksamhet som avses i 7 kap. 1 § 1–4 och som omfattades av undantaget från tillståndsplikt i tredje stycket samma paragraf i sin äldre lydelse ska denne senast den 1 november 2016 ansöka om tillstånd enligt denna lag för att få fortsätta bedriva verksamheten. Även den som påbörjat hemtjänstverksamhet före ikraftträdandet ska senast den 1 november 2016 ansöka om tillstånd enligt denna lag för att få fortsätta bedriva verksamheten. Den påbörjade verksamheten får fortsätta i avvaktan på tillståndsmyndighetens beslut.

1.3 Förslag till lag om ändring i lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

dels att nuvarande 23 § ska betecknas 22 a §,

dels att 13 §, den nya 22 a samt 24, 26, 26 f, 26 g, 27 och 28 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 22 b och 23 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om verksamhet enligt 9 § meddela föreskrifter till skydd för enskildas liv, personliga säkerhet eller hälsa.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för tillstånd enligt 23 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för tillstånd enligt 22 a §.

22 a §

En enskild person får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet med personlig assistans som avses i 9 § 2 eller verksamhet som avses i 9 § 6–10.

Tillstånd att bedriva verksamhet som avses i första stycket får *meddelas* endast den som *med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt visar sig lämplig att bedriva sådan verksamhet. I fråga om en juridisk person ska lämplighetsprövningen även avse*

1. den verkställande direktören och annan som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett

Tillstånd att bedriva verksamhet som avses i första stycket får *beviljas* endast den som *har tillräcklig insikt och erfarenhet samt i övrigt bedöms lämplig att bedriva verksamheten. Om sökanden är en juridisk person ska bedömningen omfatta*

1. den verkställande direktören,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmän i kommandit-

- bestämmande inflytande över verksamheten,*
2. *de styrelseledamöter och styrelsesuppleanter som till följd av eget eller närståendes ekonomiska intresse har en väsentlig gemenskap med den juridiska personen, som är grundad på andelsrätt eller därmed jämförligt ekonomiskt intresse, och*
3. *bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag.*
4. *ägare och andra som har ett väsentligt inflytande över verksamheten.*

Den som ansöker om tillstånd ska även ha ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten långsiktigt.

Kommun och landsting som ska bedriva verksamhet som avses i första stycket ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Den som har beviljats ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt 9 § 2 eller assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, och som har anställt någon för sådan personlig assistans, ska göra en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg innan assistenten påbörjar sitt arbete.

22 b §

Den som har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet ska anmäla förändringar i den personkrets och de ekonomiska förutsättningar som avses i 22 a § till Inspektionen för vård och omsorg. Anmälan ska göras i samband med förändringen.

23 §

Inspektionen för vård och omsorg får ta ut en avgift av den som

1. ansöker om tillstånd enligt 22 a §, eller

2. anmäler förändringar i personkretsen enligt 22 b §.

24 §

Den som har meddelats tillstånd enligt 23 § och som har anlitats för att utföra personlig assistans åt en enskild, är skyldig att tillhandahålla all den assistans för vilken den enskilde har beviljats ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 eller assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Detta gäller dock inte om tillståndshavaren har särskilda skäl för att inte tillhandahålla all assistans.

Den som har beviljats tillstånd enligt 22 a § och som har anlitats för att utföra personlig assistans åt en enskild, är skyldig att tillhandahålla all den assistans för vilken den enskilde har beviljats ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 eller assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Detta gäller dock inte om tillståndshavaren har särskilda skäl för att inte tillhandahålla all assistans.

26 §

Tillsyn enligt denna lag innebär granskning av att verksamheten uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter. Tillsynen innebär även granskning av att den som har meddelats tillstånd enligt 23 § fortlöpande uppfyller *lämplighetskravet i 23 § andra stycket.*

Tillsyn enligt denna lag innebär granskning av att verksamheten uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter. Tillsynen innebär även granskning av att den som har meddelats tillstånd enligt 22 a § fortlöpande uppfyller *kraven i 22 a § andra och tredje styckena.*

Föreläggande enligt 26 c och 26 f §§, återkallelse av tillstånd och förbud enligt 26 g § första och andra styckena och 26 h § får användas endast när verksamheten inte uppfyller de krav som framgår av lagar och andra föreskrifter.

26 f §

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller det landsting som inte har fullgjort sin anmälningskyldighet enligt 23 § tredje stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet.

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att kraven i 22 a § andra och tredje styckena inte är uppfyllda i verksamhet som beviljats tillstånd eller att en förändring enligt 22 b § inte anmälts får inspektionen förelägga den som beviljats tillståndet att avhjälpa bristen. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet eller bristen ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller det landsting som inte har fullgjort sin anmälningskyldighet enligt 22 a § fjärde stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande

får förenas med vite.

får förenas med vite.

26 g §

Om ett missförhållande enligt 26 f § första stycket är allvarligt och Inspektionen för vård och omsorgs föreläggande inte följts, får inspektionen besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får Inspektionen för vård och omsorg besluta att utan föregående föreläggande helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Ett tillstånd att bedriva verksamhet får även återkallas om tillståndshavaren inte *kan anses lämplig enligt 23 § andra stycket* eller inte tillhandahåller assistans enligt 24 §.

Ett tillstånd att bedriva verksamhet får även återkallas *utan föregående föreläggande* om tillståndshavaren inte *uppfyller kraven i 22 a § andra och tredje styckena* eller inte tillhandahåller assistans enligt 24 §.

27 §

Beslut av en nämnd som avses i 22 § eller av Inspektionen för vård och omsorg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol om beslutet avser

1. insatser för en enskild enligt 9 §,
2. utbetalning till någon annan enligt 11 §,
3. återbetalning enligt 12 §,
4. förhandsbesked om rätt till insatser enligt 16 § andra eller tredje stycket,
5. tillstånd till enskild verksamhet enligt 23 §,

Beslut av en nämnd som avses i 22 § eller av Inspektionen för vård och omsorg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol om beslutet avser

1. insatser för en enskild enligt 9 §,
2. utbetalning till någon annan enligt 11 §,
3. återbetalning enligt 12 §,
4. förhandsbesked om rätt till insatser enligt 16 § andra eller tredje stycket,
5. tillstånd till enskild verksamhet enligt 22 a §,

<p>6. omhändertagande av personakt enligt 23 d §,
 7. föreläggande enligt 26 c och 26 f §§,
 8. återkallelse av tillstånd och förbud enligt 26 g–26 i §§, eller
 9. indragning eller nedsättning av ekonomiskt stöd enligt 9 c § andra stycket.</p> | <p>6. omhändertagande av personakt enligt 23 d §,
 7. föreläggande enligt 26 c och 26 f §§,
 8. återkallelse av tillstånd och förbud enligt 26 g–26 i §§, eller
 9. indragning eller nedsättning av ekonomiskt stöd enligt 9 c § andra stycket.</p> |
|---|---|

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I fråga om överklagande av Inspektionen för vård och omsorgs beslut enligt 23 c § gäller i tillämpliga delar 6 kap. 7–11 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Beslut i frågor som avses i första stycket gäller omedelbart.

Förvaltningsrätten eller kammarrätten får dock förordna att dess beslut ska gälla först sedan det vunnit laga kraft.

28 §

<p>Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 23 § första stycket döms till böter.</p>	<p>Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 22 a § första stycket döms till böter.</p>
--	--

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

1.4 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 51 kap. 19 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

51 kap. 19 §

Utöver det som följer av 17 och 18 §§, får Försäkringskassan på begäran av den försäkrade besluta att assistansersättningen ska betalas ut till en kommun eller till någon annan som har tillstånd enligt 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet med personlig assistans.

Utöver det som följer av 17 och 18 §§, får Försäkringskassan på begäran av den försäkrade besluta att assistansersättningen ska betalas ut till en kommun eller till någon annan som har tillstånd enligt 22 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade att bedriva verksamhet med personlig assistans.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 66

KFKS 2015/120-501

Föreslagna trafikförändringar i SL-trafik 2015/2016

Yttrande till Stockholms läns landsting

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar trafikenshetens förslag till yttrande över förslagen om trafikförändringar i SL:s trafik perioden 2015/2016.

Ärende

Inför trafikförändringar i SL – trafiken för år 2015/2016 har Nacka kommun från Stockholms läns landsting/Trafikförvaltningen erhållit ett remissbrev vilket inbjuder kommunen att inkomma med synpunkter och förslag till förändringar i kollektivtrafikutbudet som ska träda kraft i december 2015. Inga beslut har ännu fattats om dessa förslag. Kommunen har fått förlängd svarstid till den 25 maj.

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2015/2016 är konkreta och i förslagen föreslås mest besparingar. Nacka kommun anser att det kollektivtrafiknät som finns i dag måste förstärkas och tillföras ytterligare resurser istället för de neddragningar som ingår i föreslagna trafikförändringarna, förutom med anledning av befolknings- och arbetsplatstillväxten, också särskilt med hänsyn till ombyggnaden av Slussen. I yttrandet kommenteras Trafikförvaltningens förslag till ändringar i SL-trafiken för 2015-2016 samt föreslås kompletterande förbättringar.

Handlingar i ärendet

Trafikenshetens tjänsteskrivelse den 21 april 2015

Förslag till yttrande

Trafikförvaltningens förslag i SL-trafiken år 2015/2016

Trafikförvaltningens kommentarer på Nacka kommuns yttrande för år 2014

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (FP), Khashayar Farmanbar (S) och Sidney Holm (MP), bifall till trafikenshetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Hans Peters yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Vi har nu tagit del av SL kommande planeringar av kollektivtrafiken som berör Nacka. Det är anmärkningsvärt och sorgsamt att SL nu tvingas dra ner busstrafiken till Nacka strand till en halverad turtäthet. Det är delvis en följd av Moderaternas företagsfientliga politik som drabbat Nacka strand och som fått flera företag att flytta därifrån. Denna neddragning av busslinjer kommer till följd av minskat resandeunderlag och kommer även att påverka de boende i Nacka Strand med innebörden att det blir sämre för miljön och friheten att kunna transportera sig enkelt. Vi socialdemokrater vill driva en mer aktiv företagspolitik i Nacka som också innebär fler kollektiva resvägar.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/120-501

Kommunstyrelsen

Föreslagna trafikförändringar i SL-trafik 2015/2016

Yttrande till Stockholms läns landsting

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar trafikenshetens förslag till yttrande över förslagen om trafikförändringar i SL:s trafik perioden 2015/2016.

Ärendet

Inför trafikförändringar i SL – trafiken för år 2015/2016 har Nacka kommun från Stockholms läns landsting/Trafikförvaltningen erhållit ett remissbrev vilket inbjuder kommunen att inkomma med synpunkter och förslag till förändringar i kollektivtrafikutbudet som ska träda kraft i december 2015. Inga beslut har ännu fattats om dessa förslag. Kommunen har fått förlängd svarstid till den 25 maj.

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2015/2016 är konkreta och i förslagen föreslås mest besparingar. Nacka kommun anser att det kollektivtrafiknät som finns i dag måste förstärkas och tillföras ytterligare resurser istället för de neddragningar som ingår i föreslagna trafikförändringarna, förutom med anledning av befolknings- och arbetsplatstillväxten, också särskilt med hänsyn till ombyggnaden av Slussen. I yttrandet kommenteras Trafikförvaltningens förslag till ändringar i SL-trafiken för 2015-2016 samt föreslås kompletterande förbättringar.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet ger inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

En bra kollektivtrafik, särskild inom kommunen och på andra tider än under högtrafik, är mycket viktigt för barn och ungas möjlighet att resa. Många barn använder även kollektivtrafiken för att ta sig till och från skolan.

Bilagor

Bilaga 1, Yttrande

Bilaga 2, Trafikförvaltningens förslag i SL-trafiken år 2015/2016

Bilaga 3, Trafikförvaltningens kommentarer på Nacka kommuns yttrande för år 2014

Mikael Ranhagen
Enhetschef Trafikenheten

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare Trafikenheten

2015-04-21

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2015/120

Trafikförvaltningen
Stockholms läns landsting
Trafikavdelningen
105 73 Stockholm

Nacka kommuns synpunkter avseende trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016

Om Nacka

Det är många i Nacka kommun som reser med kollektiva färdmedel varje dag. Kommunen har som mål att kollektivtrafikandelen ska öka. Arbetspendling både till och från kommunen är omfattande, framförallt under högtrafik. Den största andelen utpendlare har sina mål norr om Saltsjö – Mälarsnittet, i norra innerstaden och i de arbetsplatsintensiva områdena norr därom. Resandet är omfattande även under lågtrafiktid då fritids- och serviceresandet dominerar. Nacka-Värmdö sektorn växer kraftigt och ett bra utbud av kollektivtrafik är och kommer allt mer att vara en central fråga för att klara framkomligheten i trafiksystemet.

SL:s Trafikförändringar 2015/2016

Allmänt

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2015/2016 är konkreta och innehåller för det mesta besparingar. 2016 kommer ombyggnaden av Slussen att starta på allvar. Även trängselskatten förändras så att det blir dyrare att färdas med bil in mot innerstaden och det införs avgift även på Essingeleden. En attraktiv kollektivtrafik är i detta läge oerhört viktigt för att klara framkomligheten. Det är således bra att det i förslaget konstateras att fler avgångar kommer att sättas in på linjerna som trafikerar motorväg i händelse av att antalet sittplatser inte räcker till. Detta är för Nacka kommun en mycket viktig fråga.

Nacka kommun konstaterar att i förslagen för trafikförändringar år 2015/2016 finns få satsningar. Det har även i uttalanden från landstinget talats om ytterligare kraftiga neddragningar av busstrafiken som inte redovisas i detta dokument. Detta anser Nacka kommun vara helt oacceptabelt och det går helt emot den önskade utvecklingen med mer och bättre kollektivtrafik. Kollektivtrafiken står för den stora resandekapaciteten i regionen.

Neddragningar riskerar därför att motverka den regionala ekonomiska tillväxten som då också minskar basen för att finansiera nödvändig utökning av infrastrukturen.

Nacka kommun anser att kollektivtrafiken bör få mer resurser i de olika kommundelarna och lämnar följande synpunkter:

Busstrafiken i Boo

- Direktbussen mellan Orminge och Slussen (446) är fortfarande överfull med stående passagerare på motorvägen. Trots detta vill Trafikförvaltningen minska trafiken på linje 446 C (direktlinjen till Cityterminalen) på vardagseftermiddagar från Cityterminalen. Ytterligare extraturer bör istället sättas in.
- Den minskning av trafiken på linje 446C som övervägs enligt förslaget är inte motiverat och dessa turer ska vara kvar som idag. Detta gäller även minskning av helgtrafiken på linje 421.
- Förslaget om en ny linjesträckning på linje 441 via motorvägen istället som idag via Björknäs centrum och nya avgångar på linje 441 från Kummelnäs är bra med förutsättning att linje 445 (Orminge C – Björknäs C) bör få motsvarande avgångar
- Förslaget att linje 442X får 6 nya turer mellan kl. 16 och 18 vardagar är bra men detta bör inte vara på bekostnad av minskade turer på Linje 442. Detta skulle drabba Skogalundsklippan och Skvaltån.
- Övervägandet att minska trafiken kvällstid på linje 444 och 471 från 15- till 30 minuters turtäthet efter ca kl. 18.30 på vardagar är en betydande försämring och bör inte genomföras.
- Kommunen anser att förslagen angående ny avgång på linje 444 från Slussen och förstärkningar på linje 471 med nya turer på sträcka Slussen – Skurustugan tidig vardagseftermiddag under normaltidtabellen samt nya turer på sträckan Slussen – Skurustugan under rusningstidsperioden sommartid är bra och önskvärt.
- En förkortning av Linje 445 Slussen – Gustavsberg centrum som övervägs enligt förslaget i trafikförändringar drabbar nackaresenärerna som åker till och från Insjön, därför anser kommun att detta inte är något bra förslag.
- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås på Linje 446 Slussen – Västra Orminge och linje 447 (Boo backa – Västra Orminge) är bra

Busstrafiken på Sicklaön

- Kommunen tar igen upp frågan om behovet av förstärkning och förlängning av linje 469 till Jarlaberg med motivering att det är många äldre som bor i området och som är beroende av busstrafiken.
- Linje 71 (Slussen – Jarlaberg) är en viktig linje med anslutning till Tvärbanan. Därför en minskning av det turutbud som föreslås på denna linje olämplig.
- Linje 404 (Slussen – Jarlaberg) som går via Värmdövägen och Vikdalsvägen med stopp på hållplatser utmed färdvägen har idag en viktig lokal funktion. Konsekvenser av den översyn av linje 404 och 443 som föreslås är otydliga. Men om översynen innebär en nedläggning av linje 404, vilket minskar dagens trafik på det lokala vägnätet, så anser kommunen att linje 404 ska vara kvar som idag. Kommunen anser också en minskning av trafiken på linje 443 (Slussen – Jarlaberg) enligt förslaget inte är bra, detta gäller även minskning av trafiken på linje 443C (Stockholm C – Nacka Strand)

- Nacka kommun anser att ett övervägande av en ny tidigare avgång från Slussen på vardagar sommartid på linje 409 (Slussen – Duvnäs Utskog) är ett bra förslag.
- Nacka kommun menar att förslag till minskning av trafiken på vardagseftermiddagar från Cityterminalen på linje 411C Stockholm C- Skuru inte är bra.
- Kommunen är positivt till förstärkningar på linje 449 Slussen – Ektorp och anser att förslaget är bra.

Busstrafiken i Fisksätra/Saltsjöbaden

- Nacka kommun menar att den nya avgången som föreslås på linje 458 Saltsjöbadens station – Solsidan – Älgö är bra

Busstrafiken i Älta

- Den nya och utökade trafiken som föreslås på linjen 801 är bra trots den minskning av turtätheten under rusningstider på morgon- och eftermiddagstrafiken som förslaget innebär.
- Förslaget att lägga ner linje 811 och ersätta den med linjerna 801 och 816 på sträckan Ekstubben – Gullmarsplan är välavvägt med förutsättning att ökningen av trafiken på linje 801 också måste innebära en kompensation för nedläggningen av linje 811 och fler turer på lördagar och söndagar.
- Linje 821 Tyresö centrum – Nacka Sjukhus, är en viktig linje med många hållplatser bl.a. mellan Älta och Nacka sjukhus och redan idag har linjen en gles tidtabell. Att minska antal turer drabbar framförallt de äldre som besöker sjukhuset. Därför vill kommunen ha kvar dagens tidtabell.

Saltsjöbanan

- Kommunen förutsätter att det beslutade upprustningen av Saltsjöbanan genomförs enligt planerna.

Kollektivtrafik på vatten

- Kommunen vill diskutera med Trafikförvaltningen angående frågan om att busslinjer österifrån till Nacka Strand för möjlighet till byte till SjöVägen, speciellt under Slussens ombyggnadstid.
- Kommunen tar igen upp frågan om att busslinjer till Nacka Strand bör justeras så att byte till SjöVägen blir attraktivt.
- Det är mycket viktigt att inte turtätheten på SjöVägen försämras. I nuvarande tidtabell har en neddragning av antalet turer konstaterats. I samband med Slussens ombyggnad bör istället båttrafiken utökas. Redan i dag under högtrafik händer det ofta att båten i riktning mot Nybroplan är fullsatt så att trafikanter inte kan stiga ombord.

Övrigt

- Nacka vill åter igen föra fram att det inte är rimligt att det finns en zongräns för avgift som delar kommunen. Hela Nacka kommun, även Boo och Fisksätra/Saltsjöbaden, bör ingå i zon A. Nacka kan jämföras till exempel med kommunerna Solna, Sundbyberg, Lidingö och Danderyd vilka är inom zon A. Flera

områden inom Stockholm stad ligger längre bort från City än Nacka, till exempel Hässelby och Skärholmen.

Mats Gerdau

Kommunstyrelsens ordförande

Dag Björklund

Natur- och trafikdirektör

Trafikavdelningen
 Buss och färdtjänst
 Trafikförändring

PM
 2015-02-13
 Version

Diarienummer
 SL 2015-0227

Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Handläggare
 Peter Eklund
 010-476 6855
 peter eklund@sl.se

Remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016 (T16)

SL/Trafikförvaltningen har påbörjat arbetet med trafikförändringar inför december 2015. Detta arbete innefattar både möjliga trafikutökningar men även eventuella reduceringar i trafiken och omfördelningar.

Som ett led i SL/Trafikförvaltningens målsättning att ha en bra dialog med kommunerna om kollektivtrafiken i länet översändes en **bruttolista** på de möjliga trafikförändringarna december 2015. Dessa är förslag på trafikförändringar vad gäller linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid som har tagits fram i nära samarbete med trafikentreprenörerna och bygger bland annat på de bebyggelseplaner som årligen samlas in från kommunerna. Hänsyn har även tagits till de förslag till trafikförändringar som har inkommit från resenärerna. SL/Trafikförvaltningen tar tacksamt emot synpunkter kring dessa trafikförändringar och hur de bör prioriteras. Med hänsyn till landstingets ekonomiska ramar kommer inte alla förslagen i bruttolistan att kunna genomföras. Trafikförvaltningen tar tacksamt emot förslag på eventuella neddragningar eller omprioriteringar som kan göras i SL-trafiken. Detta för att säkerställa att resurserna används på det mest effektiva sättet.

Utgångspunkten är att trafikförändringarna ska träda i kraft i december 2015 men avsteg från detta kan förekomma. Flera av trafikförändringsförslagen är beskrivna på en översiktlig nivå och behöver utredas grundligare vad gäller kostnader samt konsekvenser innan beslut kan tas om att genomföra dem.

Trafikförvaltningen önskar om möjligt ha era synpunkter senast den 5 maj.

Parallellt med processen för T16 har trafikförvaltningen i uppdrag att redan för 2015 se över kostnader i syfte att säkerställa en ekonomi i balans. Detta kommer att innebära ytterligare reduceringar i trafikutbudet. Trafikförvaltningen återkommer till er i särskild ordning med sådana trafikförändringar.

Med vänliga hälsningar

Sara Catoni
 Trafikdirektör

Stockholms läns landsting
 Trafikförvaltningen
 105 73 Stockholm

Leveransadress:
 Lindhagensgatan 100
 Godsmottagnings
 112 51 Stockholm

Telefon: 08-686 16 00
 Fax: 08-686 16 06
 E-post: registrator.tf@sl.se

Säte: Stockholm
 Org.nr: 232100-0016
www.sll.se

Trafikavdelningen

PM
2015-02-13
VersionDiarienummer
SL 2015-0227Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Keolis har i enlighet med sitt vinnande anbud tagit fram förslag på nya linjenät för både Innerstaden och Lidingö vilka har samråtts med trafikförvaltningen och Stockholm stad respektive Lidingö.

Som ett resultat av samrådsprocessen har Keolis till trafikförvaltningen inkommit med förslag på förändringar i linjenäten enligt bilaga 2 och bilaga 3.

Trafikförvaltningen har svarat på Keolis inkomna förslag enligt Bilaga 4 och där remitterat materialet till Stockholms stads trafikkontor samt Lidingö stad för synpunkter.

Lidingö stad har inkommit med synpunkter enligt Bilaga 5, Stockholm stads synpunkter kommer enligt plan att inkomma till trafikförvaltningen i slutet av februari.

En förlängning av linje 201 (eller annan lidingölinje) med varannan tur under högtrafik från Ropsten till Danderyds sjukhus via Norra Länken övervägs. För resenärer längs hela linjestreckningen innebär det två färre byten samtidigt som det avlastar Röda linjen som dras med stor trängsel på vissa tåg.

Nacka

Förändringen av trängselskatten kan komma att innebära risk för att antalet sittplatser inte räcker till. Fler avgångar kommer att sättas in på linjerna som trafikerar motorväg i händelse av att detta inträffar regelbundet.

Linje 71 Slussen – Jarlaberg

En minskning av turutbudet i morgonrusning vardagar mot Slussen samt vardagseftermiddagar från Slussen övervägs. Idag trafikerar linjen med 6-minuterstrafik från/till Sickla udde respektive 12-minuterstrafik från/till Jarlaberg. Detta övervägs minskas till 7,5- respektive 15-minuterstrafik på grund av ej tillräckligt stort resandeunderlag.

Linje 402 Slussen – Kvarnholmen

I och med att den nya Kvarnholmsförbindelsen står färdig hösten 2015 förlängs linje 402 till Nacka stadshus. Tillkommande hållplatser som planeras för är Nacka gymnasium, Nacka stadshus samt en hållplats vid gamla vändslingan på Kvarnholmen. Linjeförlängningen via Kvarnholmsförbindelsen ger helt nya möjligheter att knyta samman exploateringsområdet Kvarnholmen med centrala Nacka inom SL:s kollektivtrafiksystem.

Trafikavdelningen

 PM
 2015-02-13
 Version

 Diarienummer
 SL 2015-0227

 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)
Linje 404 Slussen – Jarlaberg**Linje 443 Slussen – Jarlaberg**

En översyn av linjerna i syfte att förenkla för resenärer i Nacka Strand/ Jarlaberg övervägs. Det kan innebära att linje 404 läggs ner och att avgångarna istället ersätts med motsvarande avgångar på linje 443. Linje 404 har idag endast trafik helgmorgnar samt kvällstid alla dagar i veckan, vilket är rörigt för resenärerna. Det vore tydligare om dessa avgångar istället läggs på linje 443, som redan idag är områdenas linje till/från Stockholm city. Även linje 71 trafikerar både Nacka strand och Jarlaberg och finns som möjlig alternativ resväg.

Linje 409 Slussen – Duvnäs Utskog

En ny tidigaste avgång cirka kl. 6 från Slussen övervägs sommartid vardagar.

Linje 411C Stockholm C – Skuru skola**Linje 410 Slussen – Saltängen**

En ökning från 20- till 10-minuterstrafik övervägs på linje 411C i morgonrusningen mot Cityterminalen. Samtidigt minskas då utbudet på linje 410 sträckan Ektorp centrum – Nacka Forum – Slussen. Förändringsförslaget är ett sätt att locka fler resenärer att åka till Cityterminalen istället för till Slussen och på så sätt minska trängseln i och kring Slussenterminalen.

Linje 411C Stockholm C – Skuru skola**Linje 445C Stockholm C – Östra Orminge****Linje 446C Stockholm C – Västra Orminge**

Då resandestatistiken fortsätter att tyda på att det är svårare att få många resenärer på citylinjerna från Cityterminalen än till Cityterminalen, övervägs en minskning av dessa citylinjer vardagseftermiddagar. Ett alternativ är att ta bort linje 446C helt på eftermiddagarna från city, men att behålla övriga linjer (411C, 445C och även 448C). På morgonen fyller citylinjerna en viktig funktion, dels för att avlasta Slussenterminalen, dels för att erbjuda resenärerna i Nacka och Värmdö en alternativ destination. Dock övervägs enstaka senaste morgonavgångar mot city på linjerna tas bort på grund av för lågt resande.

Linje 421 Orminge centrum – Vikingshill

En minskning av utbudet helger i syfte att bättre anpassas till resefterfrågan övervägs. Kummelnäs och Vikingshill har idag mer halvtimmestrafik på helger än på vardagar, vilket inte är logiskt ställt i relation till hur många som reser. Halvtimmestrafiken helger övervägs således minskas till timmestrafik.

Trafikavdelningen

PM
2015-02-13
VersionDiarienummer
SL 2015-0227
Infosäk. klass
K1 (Öppen)**Linje 441 Slussen – Vikingshill****Linje 445 Slussen – Gustavsbergs centrum****Linje 446 Slussen – Västra Orminge**

För linje 441 övervägs en ny linjesträckning via motorvägen istället för som idag via Björknäs centrum. Detta ger en snabbare resa för resenärer från respektive till Vikingshill och Kummelnäs. Om detta genomförs kompenseras resenärer på sträckan Orminge centrum – Björknäs centrum av motsvarande avgångar på linje 445.

Samtidigt övervägs nya avgångar på linje 441 från Kummelnäs i högsta morgon- och eftermiddagsrusningstopparna. Sammantaget innebär detta förslag att sträckan Orminge centrum – Slussen via motorvägen får tre avgångar till under maxtimmen vardagsmorgnar.

Linje 442 Slussen – Boo backe (– Orminge centrum)**Linje 442X Slussen – Boo backe**

Tollare växer och därför övervägs sex nya turer mellan cirka kl. 16 och 18 vardagar på den snabbare linjen 442X. Samtidigt tas i sådana fall två turer på linje 442 bort, vilket ger Skogalundsklippan och Skvaltån något lägre turutbud. Totalt sett på linje 442 och 442X fås 7,5-minuterstrafik från Slussen till Tollare.

Det övervägs också att ge linje 442 trafik affärstid helger under normaltids Tabellen eller dagtid under sommartids Tabellen. Idag finns ingen trafik alls helger på linjen eller dagtid sommartid.

Linje 443 Slussen – Jarlaberg

Idag är det 6-minuterstrafik från Nacka strand respektive 12-minuterstrafik från Jarlaberg under vissa tider vardagseftermiddagar. Mellan cirka kl. 17.30-18.15 övervägs denna turtäthet minskas till 10-minuterstrafik på grund av ej tillräckligt stort resandeunderlag.

Nya avgångar så att linje 443 får 20-minuterstrafik i båda riktningar affärstid helger övervägs.

Linje 443C Stockholm C – Nacka strand

Det övervägs att låta linjen få ett nytt stopp och stanna på hållplats Vikdalsvägen. Det blir endast avstigning i riktning mot Nacka strand respektive endast påstigning i riktning mot Cityterminalen. Förändringen möjliggör direkta resor Cityterminalen – Nacka Forum framförallt på morgonen.

Dagens kvartstrafik i morgonrusning till Nacka strand övervägs minskas till 20-minuterstrafik på grund av lågt resande. Dessutom kortas trafikeringstiden. På eftermiddagen övervägs också utbudet anpassas till efterfrågan, vilket innebär att kvartstrafiken minskas till 20-minuterstrafik och att de sista avgångarna tas bort.

Trafikavdelningen

PM
2015-02-13
VersionDiarienummer
SL 2015-0227Infosäk. klass
K1 (Öppen)**Linje 444 Slussen – Västra Orminge****Linje 471 Slussen – Västra Orminge**

Det finns idag för många turer från Västra Orminge kvällstid vardagar efter cirka kl. 19.30 sett till antalet resenärer. Med anledning av det övervägs en minskning från 15- till 30-minuterstrafik efter cirka kl. 18.30 vardagar på linje 444 hela sträckan till Slussen. För linje 471 övervägs istället att varannan tur sen kväll startar vid Orminge centrum istället för vid Västra Orminge.

En ny avgång från Slussen cirka kl. 06.45 som ger tidigare start på 10-minuterstrafiken övervägs på linje 444 vardagar.

För linje 471 övervägs nya kortturer sträckan Slussen – Skurustugan i syfte att förtäta utbudet tidig vardagseftermiddag under normaltids Tabellen.

Dessutom övervägs 33 nya kortturer sträckan Slussen – Skurustugan under rusningsperioderna sommardag.

Linje 445 Slussen – Gustavsbergs centrum

Linjen övervägs kortas av vid Sandholmsvägen och endast trafikera sträckan Slussen – Sandholmsvägen. Som turintervallen ligger idag, blir linje 445 överflödigt på delsträcka, vilket också bekräftas av resandestatistiken. Det är väldigt få som reser till/från Gustavsbergs centrum med denna linje. Resenärer på sträckan Sandholmsvägen – Eriksvik hänvisas till linje 421, 422 och 441. Resenärer på sträckan Kihls gård – Insjön hänvisas till linje 422. Resenärer på sträckan Lagnövägen – Gustavsbergs centrum hänvisas till linje 420, 422 och 425.

Det finns en annan möjlighet och det är att korta av linje 445 så att den endast trafikerar sträckan Slussen – Insjön. Men då krävs att Nacka kommun ordnar en vändslinga för buss i Insjön.

Den tredje möjligheten som övervägs är att minska antalet turer till/från Gustavsbergs centrum. Linjen skulle då endast trafikera från Gustavsbergs centrum under eftermiddagsrusningen samt till Gustavsbergs centrum i morgonrusningen. Det innebär att kvälls- och dagturerna till/från Gustavsbergs centrum försvinner. Linjen har idag ingen trafik alls helger.

Som ett parallellt spår övervägs fler avgångar från Sandholmsvägen vardagseftermiddagar.

Linje 446 Slussen – Västra Orminge

Fler avgångar vardagseftermiddagar övervägs, dels för att tidigarelägga trafikstarten till cirka kl. 14, dels för att tidigarelägga kvartstrafiken.

Trafikavdelningen

 PM
 2015-02-13
 Version

 Diarienummer
 SL 2015-0227
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Linje 447 Boo backe – Slussen

Två nya avgångar i syfte att förlänga trafikeringsperioden till cirka kl. 06.20-08.15 övervägs.

Linje 449 Slussen – Ektorp

Nya avgångar för att erhålla 7,5-minuterstrafik istället för 10-minuterstrafik i den största rusningstoppen vardagsmorgnar samt kvartstrafik istället för 20-minuterstrafik vardagseftermiddagar övervägs.

Linje 458 Saltsjöbadens station – Solsidans station – Älgö

En ny avgång från Solsidans station övervägs cirka kl. 14.09 vardagar, samt en förlängning av avgången som ankommer Älgö cirka kl. 14.24 till att utgå ifrån Saltsjöbaden istället för ifrån Solsidan.

Linje 801 Gullmarsplan – Älta

Linje 811 Gullmarsplan – Skarpnäck – Älta

Linje 816 Gullmarsplan – Tyresö strand

Linje 401 Slussen – Älta

Linjen 801 föreslås få helt ny trafik och utökas till att trafikera även under låg- och mellantrafiktid alla dagar i veckan. Idag finns bara trafik i rusningsperioderna vardagar. Turtätheten under rusningsperioderna föreslås samtidigt minska från 7- till 9-minuterstrafik morgon samt från 10- till 13-minuterstrafik eftermiddag på grund av ökad fordonskapacitet. Övervägd turtäthet vardagar är halvtimmestrafik under normaltiddatabellen och timmestrafik sommartid. Helger föreslås timmestrafik helår. Trafikeringsstiden planeras till cirka kl. 05.45-22.30 vardagar samt kl. 9-19 helger.

Samtidigt föreslås linje 811 läggas ned och ersättas av linje 801 och 816 på delsträckan Ekstubben – Gullmarsplan, turtätheten blir totalt sett oförändrad på denna delsträcka. Delsträckan Ekstubben – Tyresö C får en utökning från en till två turer per timme under mellantrafiktid och tidig vardagskväll samt under helger cirka kl. 8-19.

Samtidigt får linje 401 en anpassning av turtätheten under mellantrafiktid vardagar och lördag då linje 801 tillkommer under motsvarande tider.

Turtätheten under normaltiddatabellen vardagar cirka kl. 09.30-14.30 samt lördagar cirka kl. 11.00-18.30 planeras till kvartstrafik från dagens 12-minuterstrafik.

Förändringen beräknas initialt generera cirka 70 nya resor per dag, samt medföra ett byte för de enstaka kunder som reser lokalt mellan Älta och Enskededalen.

Trafikavdelningen

 PM
 2015-02-13
 Version

 Diarienummer
 SL 2015-0227

 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Linje 821 Tyresö centrum – Nacka sjukhus

Turtätheten föreslås minskas från 40- till 60-minuterstrafik mitt på dagen, på grund av lågt resande.

Norrtälje

Rådmansö

Trafikförvaltningen har tillsammans med kommunen och trafikutövare tagit fram idéskisser för trafiken på Rådmansö till följd av exploatering och permanentning förbättras.

Linje 620 Åkersberga station – Norrtälje

Linjen föreslås att få ett utökat turutbud för att stärka upp sträckan Norrtälje – Åkersberga samt även Bergshamra/Riala får ett bättre utbud framförallt kvällstid. Ändringen avser samtliga dagar under helår.

Under vintertidtabell måndag – fredag föreslås följande nya turer: Från Norrtälje ca kl. 20.33 och 21.28 och från Åkerberga ca kl. 17.42* och 20.50

Under sommartidtabell måndag – fredag föreslås följande nya turer: Från Norrtälje ca kl. 10.34 och 21.30 och från Åkerberga ca kl. 17.42* och 20.50

*ersätter den tur som idag går som ringlinje tillbaka till Åkersberga.

Under samtliga tidtabellsperioder lördag – söndag föreslås följande nya turer: Från Norrtälje ca kl. 21.28 och från Åkerberga ca kl. 20.21

Linje 621 (Danderyds sjukhus–) Åkersberga – Norrtälje

Sträckan Åkersberga-Danderyds sjukhus föreslås tas bort från linjen och utbudet från den delen istället läggs på sträckan Åkersberga-Norrtälje. Ett förslag är att de sena kvällstureorna även trafikerar Östanå färjeläge.

Under vintertidtabell föreslås dessa turer måndag - fredag:

Nya turer från Norrtälje ca kl. 15.30 och 22.51 och från Åkerberga ca kl. 18.00 och 23.48

Under sommartidtabell föreslås dessa turer måndag – fredag:

Nya turer från Norrtälje ca kl. 22.51 och från Åkerberga ca kl. 23.48

Under samtliga perioder föreslås på lördagar och söndagar:

Ny tur från Norrtälje ca kl. 22.51 och från Åkerberga ca kl. 23.48

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

 PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

 Diarienummer
 SL 2014-0337

 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

~~Trafikförvaltningen kommer att presentera förslaget närmare för Lidingö stad med konsekvensbeskrivningar enligt frågeställningarna ovan. Trafikförvaltningen är angelägen om att staden ska ha god kännedom om förslaget och dess konsekvenser samt känna sig trygga med det nya linjenätet när det införs. Och inför att det nya linjenätet kommer att börja trafikeras kommer kunderna att informeras och efter hand som trafiken kommer igång sker utvärdering och mätningar av kundnöjdhet.~~

8. Nacka

8.1 Allmänna synpunkter

Den expansiva utvecklingen i Nacka fortsätter vilket innebär ett ökat resande med såväl fordonstrafik som kollektivtrafik.

Det är många i Nacka kommun som reser med kollektiva färdmedel varje dag. Busstrafiken är omfattande i Nacka – Värmdöstråket och ökar mest i regionen. Arbetspendling både till och från kommunen är omfattande, framförallt under högtrafik. Den största andelen utpendlare har sina mål norr om Saltsjö – Mälarsnittet, i norra innerstaden och i de arbetsplatsintensiva områdena norr därom. Resandet är omfattande även under lågtrafiktid då fritids- och serviceresandet dominerar.

Nacka har som mål att kollektivtrafikandelen ska öka.

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2014/2015 är konkreta och i förslagen finns det positiva inslag. Nacka kommun anser att det kollektivtrafiknät som finns i dag måste förstärkas och tillföras mer resurser, förutom med anledning av befolknings- och arbetsplatstillväxten, också särskilt med hänsyn till ombyggnaden av Slussen. Denna innebär inskränkningar i biltrafikens framkomlighet och då är det nödvändigt att kollektivtrafiken förstärks ytterligare. Förändringar i trafikutbud och eventuella ombyggnadsåtgärder av SL:s anläggningar mm som påverkar SL-trafiken ska samordnas med kommunen i god tid. Förstärkning av kollektivtrafiken ska ske såväl under högtrafik som under dag- och kvällstid samt på helger. Det gäller såväl lokalt resande som över Saltsjö- Mälarsnittet.

Nacka kommun konstaterar att i förslagen för trafikförändringar år 2014/2015 finns en del satsningar men anser att dessa inte motsvarar det ökade resebehovet. Därför anser Nacka att kollektivtrafiken bör få mer resurser i de olika kommundelarna

Svar

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Trafikförvaltningen ser positivt på att kommunen, liksom förvaltningen har mål om en ökad kollektivtrafikandel. Trafikförvaltningen instämmer i övrigt i beskrivningarna och samordningsbehovet, och hänvisar till de mer konkreta svaren nedan i fråga om resurser för kollektivtrafiken

8.2 Pendeltåg

Inget svar avgivet.

8.3 Lokalbanoer

Saltsjöbanan

- I trafikförändringar finns inget förbättringsförslag angående trafiken på Saltsjöbanan. Men Nacka kommun anser att Saltsjöbanan ska få ökad turtäthet framförallt med hänsyn till ombyggnaden av Slussen.
- Nacka kommun är positiv till den beslutade upprustningen av Saltsjöbanan.

Svar

Saltsjöbanan ska kortas av till Henriksdal under 2015 enligt tidigare plan för Slussenombyggnaden. Trafikförvaltningen arbetar för att banan åter ska kunna trafikera till Slussen ungefär 2017 med tätare trafikering. Denna tidplan är givetvis beroende av hur Slussen hanteras efter valutgången 2014.

8.4 Tunnelbana

Inget svar avgivet.

8.5 Busstrafik

Busstrafiken i Boo

- Direktbussen mellan Orminge och Slussen (446) är fortfarande överfull med stående passagerare på motorvägen. SL:s förslag att förstärka trafiken på linje 446 C (direktlinjen till Cityterminalen) med nya turer under rusningstrafik på morgon och eftermiddag är bra. Men om det trots detta återstår problem med trängsel på linje 446 då ska ytterligare extra turer sättas in.

Svar

Ingen planerad förändring sker till tidtabellsskiftet. Däremot pågår en kontinuerlig uppföljning av återkommande trängsel inklusive eventuella åtgärder.

- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås i trafikförändringar på linjen 448C är bra och önskvärt. Men kommunen anser att denna satsning

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

inte ska drabba neddragningar på linje 418 och 446C som samtidigt föreslås i förslaget till trafikförändringarna.

Svar

Förändringen kommer att genomföras till tidtabellsskiftet. Se linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015.

• Kommunen är positiv till att göra avgång kl. 08.40 på linje 421 till en avgång på linje 441 för att få en direkt resa till Slussen. Förslaget om omläggningen av linje 441 som innebär att denna linje får en ny linjesträckning via Värmdöleden istället för som idag via Björknäs centrum har fördelen att resenärer från Kummelnäs och Vikingshill får en kortare restid till Slussen. Men samtidigt måste de som har målpunkter utmed Värmdövägen byta till bl.a. linje 445. Kommunen kan inte ta ställning till förslaget innan konsekvenserna är utredda. Kommunen anser att satsningar på linje 442 under helger är bra, men vill veta mer om vad som menas med att "se över utbudet vid Skogalundsklippan och Skvaltán" som nämns i förslaget till trafikförändringarna. Utökning av trafiken på söndagar är bra och kommunen är positivt till dessa förändringar.

Svar

En avgång på linje 421 förlängs och ger boende en direkt resa med en avgång på linje 441.

Trafikförvaltningen har beaktat kommunens synpunkt och förslaget om ändrad linjesträckning för linje 441 via motorvägen och inte via Björknäs centrum genomförs inte.

Varken förslaget om ny helgtrafik på linje 442 eller någon omändring av linjer som trafikförsörjer Skogalundsklippan och Skvaltán genomförs.

Se mer detaljer i dokumentet med alla linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015.

• Nacka kommun vill ha mer information om översynen av linje 445 som tas upp i förslag till trafikförändringar för att kunna yttra sig om detta.

Svar

Förändringen genomförs inte till tidtabellsskiftet.

• Kommunen anser att linje 445C ska förstärkas under ombyggnaden av Slussen

Svar

Det pågår en kontinuerlig uppföljning av återkommande trängsel inklusive eventuella åtgärder.

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås i trafikförändringarna på linjerna 447 och 471 är bra.

Svar

Utbedsökningen på linje 447 genomförs till tidtabellsskiftet, men inte utbedsökningen på linje 471 (se alla linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015).

- Norra Boo genomgår en stor förnyelse där gamla sommarstugeområden omvandlas till villaområden, bl.a. Björnberget/ Kummelnäs. Trafikförvaltningen bör tillsammans med kommunen utreda hur busstrafiken bör förstärkas.

Svar

Trafikförvaltningen kan, tillsammans med kommunen och Keolis, se över möjligheter och behov av att förstärka busstrafiken i området.

- Trafikförvaltningen bör överväga fler direktbussar längs Värmdövägen till Slussen, så att färre behöver byta i Orminge.

Svar

Trafikförvaltningen föreslår att önskemålet tas upp och preciseras på kommande planeringsmöten mellan Trafikförvaltningen och kommunen.

- Tidigare diskuterade Stomlinjer bör realiserars. I första hand linjen mellan Orminge, Gullmarsplan och vidare mot Älvsjö och Botkyrka . Busstrafiken på Sicklaön. *Åtgärdsvalsstudie för framkomlighet för stomlinjenätet pågår i syfte att skapa förutsättningar för de utredda stomlinjerna. I detta arbete pågår stråkstudier som bl.a. innefattar Gullmarsplan.*
- Förra året tog kommunen upp förslaget om att motorvägsbussarna bör stanna för både på- och avstigning vid motorväghållplatsen "Nacka Forum" i båda riktningar. Detta är än mer aktuellt efter utbyggnaden av centrumanläggningen. Åtgärden kan möjliggöra en avlastning av linje 471 och ökar tillgängligheten. Trafikförvaltningen svarade att man avser att införa detta som ett test men detta framgår inte av tidtabeller.

Svar

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Det är de så kallade city-linjerna som stannar för både på- och avstigning i båda riktningar vid motorvägshållplatsen Nacka trafikplats. Det framgår av tidtabellerna och rör linjerna 445C, 446C, 448C samt 480C.

- Det är många äldre som bor i Jarlaberg, därför önskar kommunen att kvarterslinjen 469 trafikerar även Jarlaberg.

Svar

Trafikförvaltningen tar tacksamt emot synpunkten och lägger den i förslagslådan över trafikförändringar till nästkommande år.

- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås i trafikförändringar på linje 402 är bra men vill att linjen får tätare turer även efter kl. 18.30

Svar

Linje 402 får stora utökningar av turutbudet såväl i sommartidtabellen som i normaltidtabellen, se linjevisa förändringar i Trafikförändringar 2014/2015. Önskemålet om tätare trafik efter kl. 18.30 tar Trafikförvaltningen med sig till kommande år.

- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås i trafikförändringar på linjen 443 är bra.

Svar

Förslag om ökat turutbud på linje 443 införs vid tidtabellsskiftet, se linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015.

Busstrafiken i Fisksätra/Saltsjöbaden

- Nacka kommun anser att de förstärkningar som föreslås på linje 465 är bra.

Svar

Förslag om ökat turutbud på linje 465 införs vid tidtabellsskiftet, se linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015.

- På Älgö slutförs nu en stor förnyelse med stor befolkningsökning, vilket gör att det bör finnas underlag för ökad turtäthet.

Svar

Även Älgös linje får utökat utbud kvällstid till tidtabellsskiftet, se linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015.

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337

Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Busstrafiken i Älta

- I samband med förlängningen och byggnationen av Tvärbanan kommer det att bli framkomlighetsproblem. För att minimera störningar för busstrafikanterna bör turtätheten ökas under byggtiden. Linjerna 401 och 403 bör förstärkas under byggtiden.
- Kommunen anser att det behövs en snabbare busstrafik mellan Älta och Slussen. För att få en snabbare förbindelse bör varannan tur på linje 401 gå direkt till Slussen via Planiavägen och Järlaleden.
- Kommunen tar upp igen önskemål om utökning med 2 turer på linje 811 efter den sista turen på kvällar (måndag-fredag).
- Kommunen är positiv till förslaget att enstaka turer på linje 811 ska trafikera fram till Storkällans begravningsplats. Kommunen vill att denna linje samtidigt får utökad trafik under helgkvällar.
- Förslaget att linje 816 kör till det planerade torget i Hedvigslund när torget är färdigbyggt är viktigt för de boende som flyttar in till det nya området.

Svar

Busstrafiken i Älta ingår i pågående trafikupphandling E23. Trafikstart kan ske sommaren 2015. I det nya avtalet ges trafikutövaren större frihet och ansvar för trafikplaneringen. Trafikförvaltningen kommer att ta med kommunen i denna dialog med vinnande anbudsgivare i dessa sakfrågor. Vad gäller det nya torget i Hedvigslund är det inte färdigbyggt till tidtabellsskiftet, utan det kommer börja trafikeras när infrastrukturen finns. Vad gäller förslaget att linje 811 ska trafikförsörja Storkällan istället för som idag linje 821, genomförs denna förändring såsom aviserat till tidtabellsskiftet (se linjevisa förändringar i dokumentet Trafikförändringar 2014/2015).

Kollektivtrafik på vatten

- Busslinje österifrån till Nacka Strand för möjlighet till byte till SjöVägen bör tillkomma, speciellt under Slussens ombyggnadstid.

Svar

Trafikförvaltningen föreslår att önskemålet tas upp och preciseras på kommande planeringsmöten mellan Trafikförvaltningen och kommunen.

- Busslinjer till Nacka Strand bör justeras så att byte till SjöVägen blir attraktivt.

Trafikavdelningen
 Buss och Färdtjänst

PM
 2014-10-23
 Version
 1.0

Diarienummer
 SL 2014-0337
 Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

Svar

Trafikförvaltningen tar tacksamt emot synpunkten och lägger den i förslagslådan över trafikförändringar till nästkommande år. Att inrätta busstrafik ända fram till båtbyggn är dock inte möjligt på grund av att vägen dit är alltför brant.

- Nacka kommun önskar bättre turtäthet med Sjövägen.

Svar

Över det senaste året har både kapacitet och turtäthet ökat längs Sjövägen. Ett nybyggt batteridrivet elfartyg för 150 passagerare och 25 cyklar har satts i drift och sträckan har numera 28 avgångar i vardera riktning på vardagar. För närvarande är det inte aktuellt från Trafikförvaltningens sida att öka turtätheten ytterligare. Däremot för vi gärna en dialog med intresserade om medfinansiering för möjlighet att skapa fler avgångar.

- Möjlighet för båttrafiks angöring av bryggor längs Boo respektive Baggensstaket-Skurusundet bör undersökas för att ge alternativ till busspendling.

Svar

Boo brygga är i dagsläget hållplats för en del turer som passerar denna väg. I dagsläget planeras inte någon utökning av trafiken längs denna sträckning, och inte heller längs sträckningen mellan Stockholm och Baggensstaket-Skurusundet, då det finns goda bussförbindelser för dessa resvägar.

9. Norrtälje

9.1 Allmänna synpunkter

Norrtälje kommun har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter på kollektivtrafiken till Trafikförvaltningen. Kommunen ser fortsatt positivt på att Nobina har fått en ny typ av avtal som ger incitament att främja ett ökat resande med linjerna 639, 676 och 686. Antalet resenärer med dessa linjer har ökat med cirka 20 % sedan juli 2011. Det är gynnsamt för det kollektiva resandet om ytterligare linjer framgent omfattas av den här formen av avtal.

Norrtälje kommun ingår i Stockholm Nordost (STONO) bestående av kommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker samt Norrtälje. I Nordostkommunernas vision för åren 2010 till 2040 tas ställningstaganden gällande sektorns framtida transportsystem. Nordostkommunerna verkar gemensamt för:

© Springer 2011
Printed in the Netherlands

ISSN 0167-4544
CODEN JBUEJD

Abstract. This paper examines the ethical implications of the use of social media in the workplace. It discusses the potential for social media to enhance communication and collaboration, but also highlights the risks of privacy breaches, cyberbullying, and the spread of false information. The paper argues that organizations should implement clear policies and guidelines to manage social media use effectively.

Keywords: social media, workplace, ethics, communication, collaboration

The rapid growth of social media has transformed the way we communicate and interact. In the workplace, social media offers numerous benefits, such as facilitating collaboration, sharing knowledge, and providing a platform for employee voice. However, it also presents significant ethical challenges, including the potential for privacy violations, harassment, and the dissemination of confidential information. This paper explores these issues and offers strategies for organizations to navigate the ethical landscape of social media in the workplace.

As organizations increasingly rely on social media for internal and external communication, it is essential to establish a framework of ethical guidelines. This framework should address issues such as data privacy, respectful communication, and the responsible use of organizational resources. By proactively addressing these concerns, organizations can harness the power of social media while minimizing associated risks.

One of the primary ethical concerns is the protection of employee privacy. Social media platforms often collect and store vast amounts of data, which can be accessed by unauthorized parties. Organizations must ensure that they have appropriate security measures in place to protect sensitive information and that employees are aware of their privacy rights.

Another key area is the prevention of cyberbullying and harassment. Social media can provide a venue for anonymous and often unmonitored interactions, which can lead to hostile and abusive behavior. Organizations should implement policies that clearly prohibit such conduct and provide support for affected employees.

The use of social media also raises questions about the appropriate use of organizational resources. While it is important to encourage employees to use social media for work-related purposes, it is equally important to set boundaries. Organizations should clarify which platforms are approved for use and which are prohibited, and they should monitor for any misuse of resources.

Finally, the accuracy and reliability of information shared on social media are critical. The ease with which information can be spread makes it difficult to control the flow of data. Organizations should encourage employees to verify information before sharing it and to report any suspicious activity. This helps to maintain the integrity of the organization's communication channels.

In conclusion, social media offers a wealth of opportunities for organizations, but it also presents complex ethical challenges. By developing a clear and comprehensive policy, organizations can ensure that social media is used in a way that is consistent with their values and legal obligations.

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 70

KFKS 2014/781-601

Giftfri vardag i skolan och förskolan

Politikerinitiativ den 1 september 2014 av Hans Peters (C)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar att ett av de antagna lokala miljömålen handlar om en giftfri miljö och att arbetet med en giftfri vardag för barn alltså ligger inom ramen för kommunens pågående miljömålsarbete. Frågan om en inventering av gifter i skola och förskola kommer att vara en del av den handlingsplan som kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till i slutet av året. Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Ärende

Hans Peters (C) föreslår i ett politikerinitiativ att kommunstyrelsen ska ge Valfärd skola i uppdrag att inventera förekomsten av gifter och olämpliga kemikalier i förskolor och skola med målsättningen att få bort dem från verksamheterna. Vidare föreslår han att enskilt drivna skolor och förskolor ska uppmanas att göra detsamma.

I juni 2014 fastslog kommunfullmäktige Nackas lokala miljömål. Ett av dessa mål handlar om en giftfri miljö och barns rätt till en giftfri vardag poängteras särskilt. De lokala miljömålen kommer att kompletteras med en handlingsplan, där inventering av gift i skolor och förskolor kan vara en aktivitet. I arbetet med att ta fram en handlingsplan vägs olika aktiviteter mot varandra och prioriteras utifrån vad som har störst önskad effekt. Kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till handlingsplanen i slutet av året.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 27 april 2015
Politikerinitiativ Giftfri vardag i skolan och förskolan

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade bifall till förnyelseenhetens förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Hans Peters yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-27

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/781-601

Kommunstyrelsen

Giftfri vardag i skolan och förskolan

Politikerinitiativ den 1 september 2014 av Hans Peters (C).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar att ett av de antagna lokala miljömålen handlar om en giftfri miljö och att arbetet med en giftfri vardag för barn alltså ligger inom ramen för kommunens pågående miljömålsarbete. Frågan om en inventering av gifter i skola och förskola kommer att vara en del av den handlingsplan som kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till i slutet av året.

Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Hans Peters (C) föreslår i ett politikerinitiativ att kommunstyrelsen ska ge Valfärd skola i uppdrag att inventera förekomsten av gifter och olämpliga kemikalier i förskolor och skola med målsättningen att få bort dem från verksamheterna. Vidare föreslår han att enskilt drivna skolor och förskolor ska uppmanas att göra detsamma.

I juni 2014 fastslog kommunfullmäktige Nackas lokala miljömål. Ett av dessa mål handlar om en giftfri miljö och barns rätt till en giftfri vardag poängteras särskilt. De lokala miljömålen kommer att kompletteras med en handlingsplan, där inventering av gift i skolor och förskolor kan vara en aktivitet. I arbetet med att ta fram en handlingsplan vägs olika aktiviteter mot varandra och prioriteras utifrån vad som har störst önskad effekt. Kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till handlingsplanen i slutet av året.

Förslagen i politikerinitiativet

Hans Peters (C) föreslår i ett politikerinitiativ att kommunstyrelsen ska ge Valfärd skola i uppdrag att inventera förekomsten av gifter och olämpliga kemikalier i förskolor och skola med målsättningen att få bort dem från verksamheterna. Vidare föreslår han att enskilt drivna skolor och förskolor ska uppmanas att göra detsamma.

Initiativtagaren uppmärksammar att flera skolor och förskolor redan har påbörjat arbetet i form av internkontroll och inventeringar, men efterlyser ett bredare grepp om arbetet för att komma tillrätta med problemet.

Enhetens utredning och bedömning

Frågan om en inventering av gifter i skolor och förskolor ligger inom ramen för arbetet med Nackas lokala miljömål som fastslogs av kommunfullmäktige i juni 2014.

Ett av Nackas lokala miljömål handlar giftfri miljö. Till varje miljömål hör ett antal strategiska mål. Det första strategiska målet som hör till giftfri miljö handlar om minskade gifter i barns vardag. Arbetet med de lokala miljömålen ska fortgå enligt de riktlinjer som lades fast i juni. Detta innebär bland annat att miljömålen ska kompletteras med en handlingsplan. En inventering av gifter i skola och förskola kan vara en aktivitet i arbetet att nå målet som handlar om en giftfri miljö och på så sätt en del av handlingsplanen. I arbetet med att ta fram en handlingsplan kommer olika aktiviteter vägas mot varandra och prioriteras utifrån vad som ger störst önskad effekt. Kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till innehållet i handlingsplanen i slutet av året.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser av beslutet.

Konsekvenser för barn

En inventering av gifter i skolor och förskolor skapar förutsättningar för att minska mängden skadliga kemikalier som barn utsätts för i vardagen. En inventering skulle dessutom kunna bidra till en ökad medvetenhet bland de som arbetar inom verksamheten och bland föräldrar. Detta skulle i förlängningen kunna leda till mer medvetna val och en mer hälsosam miljö för alla.

Bilaga

Politikerinitiativ Giftfri vardag i skolan och förskolan

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Jessica Rööf
Utredare
Förnyelseenheten

Politikerinitiativ

Till kommunstyrelsen

Giftfri vardag i skolan och förskolan!

Vad är det i pennan barnen ritar teckningar med, eller vilka kemikalier finns i plastleksaker på förskolan som barnen leker med? Vi i Centerpartiet tycker att det borde vara självklart att vi inte ska behöva oroa oss över vilka kemikalier vi på olika sätt utsätts för. Föräldrar ska veta att deras barn vistas i säkra giftfria miljöer som inte har en giftig golvmatta, slipers, gamla däck eller gammal elektronik där barnen leker. Att slippa oroa sig för att våra barn, och vi själva, inte utsätts för farliga ämnen i vardagen är en fråga om trygghet.

Under de senaste åren har Centerpartiet och alliansregeringen höjt ambitionsnivån när det gäller arbetet för en giftfri vardag. Här i Nacka har Centerpartiet drivit på och vi har nu antagna lokala miljömål för Nacka kommun där giftfri vardag finns med som en del.

I Centerpartiet praktiserar vi närodlad politik. Det betyder att vi utgår från förutsättningarna som vi har här i Nacka i kampen mot kemikalierna. Inom Valfärd skola, alltså de kommunalt drivna skolorna och förskolorna, har problemen med kemikalier och gifter börjat uppmärksammas och en del arbete pågår i form av uppföljning via internkontroll. Vid vissa förskolor har man påbörjat en inventering av t.ex. leksaker som innehåller giftiga plaster. Men detta räcker inte utan man måste ta ett bredare och fastare grepp om detta. För att nå målet om en giftfri vardag, behövs en mer systematisk kartläggning och därefter borttagande av de gifter som finns i barnens vardag. Det gäller både i kommunalt och enskilt drivna förskolor och skolor. Vi vill också se att kommunen ställer krav på giftfria produkter vid upphandling.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunstyrelsen besluta

- att ge Valfärd skola i uppdrag att inventera förekomsten av gifter och olämpliga kemikalier i skolor och förskolor med målsättningen att få bort dem från verksamheterna, samt
- att även enskilt drivna skolor och förskolor också uppmanas att göra detsamma.

Nacka den 1 september 2014

Hans Peters (C)

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 21

KFKS 2015/164-009

Förtydligt huvudmannaskap mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar och Helena Westerling (S)

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att utreda huvudmannaskapet enligt skollagen mellan kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden. Kommunstyrelsen noterar därvid att eventuella behov av ändring av reglementena ska beslutas av kommunfullmäktige. Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Ärende

Initiativtagarna föreslår att stadsdirektören arbetar fram en lagrumsnyckel som avser vuxenutbildning och svenska för invandrare och att huvudmannaskapet därmed förtydligas mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen.

En lagrumsnyckel kan utgöra ett stöd i ärendefördelningen mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen och dessutom säkerställa att nuvarande ansvarsfördelning sker i enlighet med skollagens bestämmelser. Syftet med en lagrumsnyckel är att den ska utgöra ett stöd för att i vardagen lätt se vem som ansvarar för vad. Stadsledningskontoret föreslås därför få i uppdrag att utreda huvudmannaskapet enligt skollagen mellan kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 25 mars 2015
Politikerinitiativ

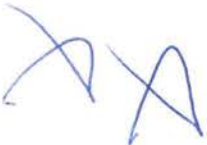
Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till politikerinitiativets förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayars Farmanbars yrkande beslutade verksamhetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-03-25

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/164-009

Kommunstyrelsen

Förtydligt huvudmannaskap mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar och Helena Westerling (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att utreda huvudmannaskapet enligt skollagen mellan kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden. Kommunstyrelsen noterar därvid att eventuella behov av ändring av reglementena ska beslutas av kommunfullmäktige. Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Initiativtagarna föreslår att statsdirektören arbetar fram en lagrumsnyckel som avser vuxenutbildning och svenska för invandrare och att huvudmannaskapet därmed förtydligas mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen.

En lagrumsnyckel kan utgöra ett stöd i ärendefördelningen mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen och dessutom säkerställa att nuvarande ansvarsfördelning sker i enlighet med skollagens bestämmelser. Syftet med en lagrumsnyckel är att den ska utgöra ett stöd för att i vardagen lätt se vem som ansvarar för vad. Stadsledningskontoret föreslås därför få i uppdrag att utreda huvudmannaskapet enligt skollagen mellan kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden.

Förslagen i politikerinitiativet

Den 2 mars 2015 behandlade kommunstyrelsen ett ärende om effekterna av kommunfullmäktiges beslut om ändring av reglementena för kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. Ändringen avsåg att förtydliga huvudmannaskap enligt skollagen mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. Med ärendet även en lagrumsnyckel som per bestämmelse i skollagen visar hur ansvaret fördelar sig mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. I denna lagrumsnyckel ingick inte 20, 21 och 22 kapitlet i skollagen som avser vuxenutbildning och svenska för invandrare. Initiativtagarna föreslår därför att

statsdirektören arbetar fram en lagrumsnyckel som avser just vuxenutbildning och svenska för invandrare och att huvudmannaskapet därmed förtydligas inom Nacka kommun mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

I skollagen används begreppet ”huvudmän inom skolväsendet”. Begreppet innebär att kommunen är huvudman för kommunalt drivna skolor och att fristående skolor är sina egna huvudmän. Eftersom skollagens huvudmannabegrepp skiljer sig åt från hur Nacka generellt definierar vad som är en ”huvudman”, utförde juridik- och kanslienheten en utredning på stadsdirektörens uppdrag för att förtydliga ansvaret som huvudman i kommunen enligt skollagen. Utredningen omfattade ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden som finansieringsansvarig nämnd och kommunstyrelsen som ansvarig för de kommunala skolorna. Med grund i utredningen och tillhörande lagrumsnyckel noterade kommunstyrelsen den 2 mars 2015, § 43, effekterna av att kommunfullmäktige genom ändringar av reglementena den 24 november 2014, § 216, hade beslutat om ett förtydligat huvudmannaskap mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. Syftet med lagrumsnyckeln är att den ska utgöra ett stöd för att i vardagen lätt se vem som ansvarar för vad.

Ansvaret för vuxenutbildning inklusive särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare regleras av 20 -22 kap. i skollagen. Ansvar för utbildning inom dessa områden ligger inom arbets- och företagsnämndens ansvarsområde. Vuxenutbildningen utförs av anordnare som valts av kunden via kundval. Huvuddelen av anordnarna utgörs i dagsläget av privata anordnare med undantag för en kommunal anordnare inom vuxenutbildningen. Kommunala anordnare hör organisatoriskt till kommunstyrelsens ansvarsområde.

För att klargöra huvudmannansvaret mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen inom vuxenutbildningen finns goda skäl till att utforma en lagrumsnyckel inom området. En lagrumsnyckel kan utgöra ett stöd i ärendefördelningen mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen och dessutom säkerställa att nuvarande ansvarsfördelning sker i enlighet med skollagens bestämmelser. Stadsledningskontoret föreslås därför få i uppdrag att utreda huvudmannaskapet enligt skollagen mellan kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av förslaget.

Konsekvenser för barn

Politikerinitiativet avser att utreda huvudmannansvaret enbart inom vuxenutbildningen.

Inga kända konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilagor

1. Politikerinitiativet

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten

Förtydligt huvudmannaskap mellan AFN och KS

Politikerinitiativ från socialdemokraterna i Nacka till kommunstyrelsens sammanträde 2015-03-02

Nyligen utfördes ett arbete för förtydligt huvudmannaskap enligt skollagen mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen. Kapiteln 20, 21, 22 i skollagen behandlades inte i det arbetet. Det är det lagrum som berör bl.a. vuxenutbildning och SFI.

Därför yrkar vi på

att statsdirektören arbetar fram en lagrumsnyckel för att täcka alla kapitel i skollagen och förtydligt huvudmannaskap i Nacka kommun mellan arbets- och företagsnämnden och kommunstyrelsen.

Khashayar Farmanbar (S)

Helena Westerling (S)

Maria Lähetkangas (S)

Kaj Nyman (S)

Jonatan Larsen (S)

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 69

KFKS 2015/162-759

Tidiga insatser för barn och ungdomar

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar att om en nysatsning ska ske måste nytt beslut fattas i mål och budget för år 2016.

Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Ärende

Kommunstyrelsens satsning på projektet tidigare insatser slutfördes 2014. Av projektmedlen kvarstod 2,4 mkr. I politikerinitiativet föreslås att de återstående pengarna för projektet används för att konkretisera förslagen i slutrapporten från projektet. Om inte särskilda beslut fattats förs inte resurser över åren. Eftersom det inte skett, finns därmed inga pengar för särskild satsning 2015. Om en nysatsning på tidiga insatser ska göras måste nytt beslut fattas och medel avsättas i mål och budget för år 2016.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 26 mars 2015

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät, för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp, anteckna följande.

”Vi ser framemot att detta arbete fortsätter. Dock ter det sig något slentrianmässigt och kanske tom slarvigt att de återstående pengarna för den verksamheten är borta utan att någon reflektion gjordes över den rekommenderade fortsättningen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-03-26

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/162-759

Kommunstyrelsen

Tidiga insatser för barn och ungdomar

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar att om en nysatsning ska ske måste nytt beslut fattas i mål och budget för år 2016.

Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens satsning på projektet tidigare insatser slutfördes 2014. Av projektmedlen kvarstod 2,4 mkr. I politikerinitiativet föreslås att de återstående pengarna för projektet används för att konkretisera förslagen i slutrapporten från projektet. Om inte särskilda beslut fattats förs inte resurser över åren. Eftersom det inte skett, finns därmed inga pengar för särskild satsning 2015. Om en nysatsning på tidiga insatser ska göras måste nytt beslut fattas och medel avsättas i mål och budget för år 2016.

Förslagen i politikerinitiativ

Politikerinitiativet baserar sig på att Nacka kommun nyligen har slutfört ett kort projekt med särskild satsning på tidiga insatser. Projektets slutrapport pekar på flera fördelar för unga, men också för barn, redan i förskoleålder.

Av den anslagna projektbudgeten på 3 miljoner kronor återstår dryg 2,4 miljoner kronor, den kvarstående summan föreslås användas för fortsatt konkretiserat projekt för att inte påverka ordinarie verksamhet och personalresurser.

I förslaget yrkar Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

att den återstående summan används för ett konkretiserat projekt som tar sin avstamp i den tillfälliga satsningen och med de förslag på uppföljningar som slutrapporten pekar på för att skapa långsiktigt hållbar förbättring av situationen för barn och unga.

Stadsledningskontorets bedömning

3 mkr avsattes i mål och budget till projektet tidiga insatser inför år 2013. Projektet avslutades 2014. I och med att projektet är avslutat finns inga medel avsatta för en fortsättning under 2015. Om inte särskilda beslut fattats förs inte resurser över åren. Om en nysatsning på tidiga insatser ska göras måste nytt beslut fattas och medel avsättas i mål och budget för år 2016.

För att få till långsiktighet i det förebyggande arbetet är det viktigt att arbetet sker inom befintlig struktur och inte i tillfälliga satsningar. Det finns idag öronmärkta medel för förebyggande arbete, socialnämnden och äldre- och barnnämnden har avsatt 3 mkr. Utöver det har kommunstyrelsen avsatt 1 mkr kopplade till alkohol, narkotika, dopnings och tobaks- (ANDT) strategin. Dessa medel används till följande:

- Generellt föräldrastöd
- Riktat föräldrastöd
- Hälsokommunikatör
- Våra viktiga barn inklusive riktat föräldrastödsprogram och utvärdering
- Uppföljning och utveckling av nuvarande insatser inom förebyggande arbete
- Strategisk resurs kring föräldrastöd
- Utbildning kring barn- och ungas rättigheter
- Information, kampanjer
- Satsning på cannabisutbildare
- Stark utan knark projekt
- Föreläsningar
- Föräldraprogram EFFEKT

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget i sig medför inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Anders Fredriksson
Socialdirektör

Kersti Hedqvist
Förnyelseenheten

Målmedveten satsning på tidiga insatser för barn och ungdomar

Politikerinitiativ från socialdemokraterna i Nacka till kommunstyrelsens sammanträde 2015-03-02

Nacka kommun har nyligen slutfört ett kort projekt med särskild satsning på tidiga insatser. Projektets slutrapport pekar på flera fördelar för unga, men också för barn, redan i förskoleålder.

Projektrapporten pekar också på en del förbättringsområden bland annat kortsiktigheten av insatserna. Trots dessa brister visar rapporten att det var en bra start. För att nå goda resultat över tiden behövs långsiktigt och målmedvetet arbete. Nacka har processtyrning med processer i respektive rör. Detta är ett typexempel där det behövs en tvärdisciplinär processhantering som spänner över och samverkar långsiktigt över flera processer.

Vi anser att satsningen på tidiga insatser för barn och ungdomar är av stor vikt och vill se ett projekt som fortskrider under resten av året.

Av den anslagna projektbudgeten på 3 miljoner kronor återstår dryg 2,4 miljoner kronor. Det är viktigt att den ordinarie verksamheten fortlöper och att projektet inte anstränger personalresurserna.

Därför yrkar vi på

att den återstående summan används för ett konkretiserat projekt som tar sin avstamp i den tillfälliga satsningen och med de förslag på uppföljningar som slutrapporten pekar på för att skapa långsiktigt hållbar förbättring av situationen för barn och unga.

Khashayar Farmanbar (S)

Helena Westerling (S)

Maria Lähetkangas (S)

Kaj Nyman (S)

Jonatan Larsen (S)

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 71

KFKS 2015/163-866

Köp konstverket "arga tanten statyn"

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar(s), Jonatan Larsen (s), Maria Lähetkangas(s), Helena Westerling(s), Kaj Nyman(s)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen avslår förslaget att köpa konstverket *Med handväskan som vapen*. Kommunstyrelsen noterar därvid att statyn saknar lokal förankring och inte är framtagen i samspel med Nackaborna. Vidare noterar kommunstyrelsen att anhörig till kvinnan som statyn föreställer inte önskar att statyn uppförs.

Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Ärende

Socialdemokraterna i Nacka föreslår genom ett politikerinitiativ att Nacka ska köpa konstverket "arga tanten statyn". På så sätt vill initiativtagarna markera mot högerextremism.

Kommunfullmäktige antog 2007 en vision för den offentliga konsten i Nacka (Dnr KFKS 2007/73). Enligt visionen ska konsten i det offentliga rummet beröra och säga något om sin samtid. Konstverket säger något om samtiden då det refererar till en händelse i Växjö 1985 då en kvinna slår en nazist med sin handväska.

Strategin som ska användas för att nå visionen bygger på att konsten i det offentliga rummet skapas i dialog med medborgare, fastighetsägare och stadsplanerare. Konstverket har inte tagits fram i dialog med medborgare och det saknar också lokal anknytning till Nacka. Vidare är konstverket omtvistat och anhörig till kvinnan som avbildas önskar att statyn inte uppförs. Med hänvisning till detta föreslås kommunstyrelsen avslå initiativet.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 22 april 2015
Politikerinitiativ, Köp konstverket "arga tanten"

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till politikerinitiativet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

12 maj 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till förnyelseenhetens förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS2015/163-866

Kommunstyrelsen

Köp konstverket "arga tanten statyn"

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 av Khashayar Farmanbar(s), Jonatan Larsen (s), Maria Lähetkangas(s), Helena Westerling(s), Kaj Nyman(s)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår förslaget att köpa konstverket *Med handväskan som vapen*. Kommunstyrelsen noterar därvid att statyn saknar lokal förankring och inte är framtagen i samspel med Nackaborna. Vidare noterar kommunstyrelsen att anhörig till kvinnan som statyn föreställer inte önskar att statyn uppförs.

Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Socialdemokraterna i Nacka föreslår genom ett politikerinitiativ att Nacka ska köpa konstverket "arga tanten statyn". På så sätt vill initiativtagarna markera mot högerextremism.

Kommunfullmäktige antog 2007 en vision för den offentliga konsten i Nacka (Dnr KFKS 2007/73). Enligt visionen ska konsten i det offentliga rummet beröra och säga något om sin samtid. Konstverket säger något om samtiden då det refererar till en händelse i Växjö 1985 då en kvinna slår en nazist med sin handväska.

Strategin som ska användas för att nå visionen bygger på att konsten i det offentliga rummet skapas i dialog med medborgare, fastighetsägare och stadsplanerare. Konstverket har inte tagits fram i dialog med medborgare och det saknar också lokal anknytning till Nacka. Vidare är konstverket omtvistat och anhörig till kvinnan som avbildas önskar att statyn inte uppförs. Med hänvisning till detta föreslås kommunstyrelsen avslå initiativet.

Förslagen i politikerinitiativet

Initiativtagarna vill att Nacka ska köpa konstverket "arga tanten statyn" och på så sätt markera mot högerextremism. De anser att det är oroväckande att Växjö kommun inte vill markera mot nazism och extremism genom att fullfölja sin beställning av konstverket.

Initiativtagarna anser också att en av de viktigaste uppgifterna som konsten har är att provocera och väcka till eftertanke.

Enhetens utredning

Enligt kommunfullmäktiges beslut (Dnr KFKS 2007/73) ska visionen för den offentliga konsten i Nacka vara följande:

”Den öppna konsten ska bjuda in, beröra och berika människor och mötesplatser”.

Enligt utredningen som ligger till grund för fullmäktiges beslut ska konst berätta något om den tid vi lever i för kommande generationer. Ur det perspektivet ligger konstverket inom ramen för intentionen med den offentliga konsten i Nacka.

Kommunfullmäktige antog på samma möte en strategi för att uppnå visionen. Strategin bygger på ett antal fundamentala punkter som utgör grunden för konstinvesteringar och arbetsprocesser i det offentliga rummet. Bland annat ska konsten i Nackas offentliga rum komma till i dialog med medborgare, fastighetsägare och stadsplanerare. Arbetsprocesser ska präglas av kommunens övergripande värdering om öppenhet och mångfald. Ambitionen är att den offentliga konsten i Nacka ska skapas i samspel med Nackaborna.

Även projektet Konsten att skapa stad präglas av idén om Nackabornas inflytande. I projektet är målet att öka medborgares medskapande och inflytande över vilken typ av konstnärliga uttryck som präglar staden.

Med konstverket *Med handväskan som vapen* (även kallat ”arga tanten statyn”)refererar konstnären Susanna Arwin till en nazistdemonstration i Växjö 1985 och en bild som togs på en kvinna som slår en väska i huvudet på en nazistdemonstrant. En av tolkningarna av konstverket *Med handväskan som vapen* är att den handlar om civilkurage, att våga protestera mot det man anser vara fel. För att konstverkets intention ska ha genomslag på den plats där det är placerat behöver det ha en koppling till något som har hänt på platsen. *Med handväskan som vapen* saknar lokal koppling till Nacka. Om det är intressant att utforska hur ett konstnärligt uttryck för civilkurage kan se ut för att kännas angeläget i Nacka skulle det kunna kopplas till arbetet med Konsten att skapa stad.

Växjö kommun, som initialt beställde statyn, har valt att inte uppföra statyn. Enligt protokoll från kultur- och fritidsnämndens sammanträde i Växjö kommun 2015-02-25 framgår att skälet är en anhörigs önskan att statyn av kvinnan inte uppförs. Statyn har varit omtvistad och både anhöriga och fotografen som ursprungligen tog bilden är kritiska.

Enhetens bedömning

Bedömningen är att konstverket saknar lokal förankring i Nacka. Det är istället starkt kopplat till en händelse i Växjö 1985. Konstverket har inte heller tagits fram i samspel med Nackabor. Detta tillsammans med respekt för den avbildade kvinnans anhörige gör att stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen avslår politikerinitiativet.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Ett konstverks värde är ofta kopplat till vad en köpare är beredd att betala. Därför är det svårt att uppskatta priset för *Med handväskan som vapen*. Men en uppskattning är att ett platsspecifikt konstverk i brons kostar upp till 500 000 kronor.

Bilaga

- Köp konstverket ”arga tanten statyn”

Kersti Hedqvist
Förnyelseenheten

Jessica Röök
Förnyelseenheten

Köp konstverket ”arga tanten statyn”

Politikerinitiativ från Socialdemokraterna i kommunstyrelsen angående statyn av tanten med väskan

Vi socialdemokrater oroas av det ökande hotet från högerextremismen, både i Sverige och i resten av Europa och världen. Vi måste ta kampen mot nazismen och annan extremism, såsom terrororganisationer som Daesh/IS och Boko Haram.

Det är viktigt att vi inte glömmer vår historia och vi fortsätter stå upp och ta ställning för alla människors lika värde. Därför är det oroväckande att Växjö kommun inte vill markera mot nazism och extremism genom att inte fullfölja sin beställning av den arga tanten med väskan som staty. En av de viktiga uppgifter som konsten har är att provocera och att väcka till eftertanke.

Socialdemokraterna föreslår därför

att Nacka kommun köper statyn av tanten med väskan och använder den i samband med upprustning av någon av våra kommundelar eller i stadsbygget

Khashayar Farmanbar (S)

Jonatan Larsen (S)

Maria Lähetkangas (S)

Helena Westerling (S)

Kaj Nyman (S)